



ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ-
AMERICKÁ
Třetí upravená verze

PŘÍLOHY



**Obsah Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání- Americká
Třetí upravená verze**

1	Identifikační údaje	1
	Předpokládané změny a úpravy	2
	Obsah	3
2	Charakteristika školy	7
2.1	Umístění, úplnost a velikost školy	7
2.2	Podmínky školy	7
2.3	Historie školy	8
2.4	Provoz školy	8
2.5	Provoz školní družiny	9
2.6	Pedagogický sbor	9
2.7	Poskytování poradenských služeb ve škole	10
2.8	Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery	11
2.9	Dlouhodobé projekty	12
2.10	Krátkodobé projekty	12
2.11	Charakteristika žáků	13
2.12	Vlastní hodnocení školy	13
2.13	Cíle, kritéria a nástroje hodnocení	14
3	Pojetí Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – Americká Třetí upravená verze	15
3.1	Charakteristika Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – Americká Třetí upravená verze	15
3.1.1	Základní filozofie programu	15
3.2	Cíle činnostního učení směřované k žákům a učitelům	19
3.2.1	Přednosti činnostního učení	20
3.3	Výchovně vzdělávací cíle a kompetence Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – Americká Třetí upravená verze	21
3.3.1	Strategie naplnování cílů základního vzdělávání	22
3.4	Průřezová téma	23
3.4.1	Začlenění průřezových témat	24
3.4.1.1	Specifika průřezových témat a jejich realizace na úrovni školy	24
3.4.2	3.4.1.1.1 Přehled činností školy a jejich podíl na naplnování průřezových témat	40
	3.4.1.2 Realizace průřezových témat na úrovni vzdělávacích oborů v jednotlivých ročnících	41
	3.4.1.3 Realizace průřezových témat v projektové činnosti	43
3.5	Zabezpečení výuky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	43
3.5.1	Plán pedagogické podpory	45
3.5.2	Individuální vzdělávací plán žáka se speciálními vzdělávacími potřebami	45
3.5.3	Specifikace provádění podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	46
3.5.4	Zásady práce se žáky se speciálními vzdělávacími	



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

3.5.5	potřebami	48
3.6	Zapojení dalších osob a subjektů	48
	Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	49
3.6.1	Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka	49
3.6.2	Specifikace provádění podpůrných opatření mimořádně nadaného žáka	50
3.6.3	Postup školy při přeřazení mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku	51
4	Učební plán	52
4.1	Učební plán 1. stupně	52
4.2	Učební plán 2. stupně	53
5	Učební osnovy	55
5.1	Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace	55
5.1.1	Český jazyk	55
5.1.2	Český jazyk a literatura	75
5.1.3	Cizí jazyk	89
	5.1.3.1 Anglický jazyk	89
	5.1.3.2 Německý jazyk	108
5.1.4	Další cizí jazyk	127
	5.1.4.1 Další cizí jazyk- Anglický jazyk	127
	5.1.4.2 Další cizí jazyk- Německý jazyk	135
5.2	Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace	143
5.2.1	Matematika	143
5.3	Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie	175
5.3.1	Práce na počítači	175
5.3.2	Informatika	179
5.4	Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	183
5.4.1	Prvouka	183
5.4.2	Přírodověda	192
5.4.3	Vlastivěda	199
5.5	Vzdělávací oblast Člověk a příroda	206
5.5.1	Fyzika	207
5.5.2	Chemie	215
5.5.3	Přírodopis	223
5.5.4	Zeměpis (Geografie)	233
5.6	Vzdělávací oblast Člověk a společnost	242
5.6.1	Dějepis	242
5.6.2	Občanská a rodinná výchova	252
5.7	Vzdělávací oblast Člověk a zdraví	270
5.7.1	Tělesná výchova	270
5.8	Vzdělávací oblast Umění a kultura	304
5.8.1	Hudební výchova	304
5.8.2	Výtvarná výchova	326
5.9	Vzdělávací oblast Člověk a svět práce	352
5.9.1	Pracovní a praktické činnosti	352
	5.9.1.1 Pracovní činnosti	352
	5.9.1.2 Praktické činnosti	368



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

5.10	Volitelné předměty	376
5.10.1	Volitelný předmět Administrativa	376
5.10.2	Volitelný předmět Cvičení z českého jazyka	384
5.10.3	Volitelný předmět Cvičení z matematiky	389
5.10.4	Volitelný předmět Konverzace v angličtině	393
5.10.5	Volitelný předmět Konverzace v němčině	401
5.10.6	Volitelný předmět Mánes	407
5.10.5	Volitelný předmět Praktika z fyziky	412
5.10.6	Volitelný předmět Praktika z chemie	416
5.10.7	Volitelný předmět Praktika z přírodopisu	420
5.10.8	Volitelný předmět Práce s počítacem	425
5.10.9	Volitelný předmět Příprava pokrmů	431
5.10.10	Volitelný předmět Technické činnosti	438
6	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	443
6.1	Kritéria pro hodnocení žáků	443
6.2	Hodnocení žáků	444
6.3	Způsob získávání podkladů pro hodnocení	445
6.4	Hodnocení a klasifikace v předmětech s převahou naukového zaměření	447
6.5	Hodnocení a klasifikace v předmětech s převahou výchovného zaměření	448
6.6	Hodnocení a klasifikace pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v předmětech s převahou naukového zaměření	449
6.7	Hodnocení a klasifikace pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v předmětech s převahou výchovného působení	450
6.8	Hodnocení a klasifikace chování	451
6.8.1	Zásady pro hodnocení a klasifikaci chování	451
6.8.1.1	Stupně hodnocení chování	452
6.8.2	Výchovná opatření	452
6.8.2.1	Pochvaly	452
6.8.2.2	Kázeňská opatření	453
6.9	Slovní hodnocení	456
6.9.1	Zásady pro používání slovního hodnocení	457
6.9.1.1	Výběr kritérií (s možností úprav)	458
6.9.2	Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace	459
6.10	Celkové hodnocení	460
6.11	Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR	461
6.11.1	Postup integračního procesu žáků- cizinců	461
6.11.2	Plnění povinné školní docházky v zahraničí	462
6.12	Přezkoumání výsledků hodnocení	464
6.13	Opravná zkouška	465
6.14	Hodnocení v náhradním termínu	465
6.15	Postup do dalšího ročníku	466
6.16	Sebehodnocení	466
6.16.1	Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků	468
6.17	Portfolio	469



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

6.17.1	Možnosti portfolia	469
6.18	Srovnávací testy	470
6.19	Naplňování cílů základního vzdělávání	470
	Seznam tabulek	471
	Seznam příloh	472



2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB

1 Identifikační údaje

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ-

Motivační název: **AMERICKÁ**

TŘETÍ UPRAVENÁ VERZE

Motto: „Pro život, ne pro školu se učíme!“

Lucius Annaeus Seneca

Číslo jednací:

Údaje o škole: 2. základní škola Cheb, Májová 14, příspěvková organizace
Májová 14
350 02 Cheb

IČO: 70987181
IZO: 102040796
RED-IZO: 600066274

Forma: Běžná základní škola

Jméno ředitele: Mgr. Bohumil Jecha

Kontakty: č. tel.: 354 422 632
mobil: 731 612 435
e-mail: sekretariat@2zscheb.cz
www: 2zscheb.cz

Zřizovatel školy: Město Cheb
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 14
350 20 Cheb

Kontakty: č. tel.: 354 440 111
e-mail: kontakt@mestocheb.cz
www: <http://www.mestocheb.cz>

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Elena Hájková
Kontakt: e-mail: elenahajkova@seznam.cz



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze je školský dokument, který v souladu se školským zákonem zpracovává podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání realizující základní vzdělávání (RVP ZV). Vychází z konkrétních vzdělávacích záměrů školy, zohledňuje potřeby a možnosti žáků, umožňuje realizaci diferencovaného a individualizovaného vyučování pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i pro žáky nadané a mimořádně nadané, pokud to vzdělávání těchto žáků vyžaduje, reálné podmínky a možnosti školy i oprávněné požadavky zákonných zástupců žáků. Tvorba, vyhodnocování a úpravy Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze jsou výrazem pedagogické autonomie i odpovědnosti celé školy za způsob a výsledky vzdělávání. Na zpracování dokumentu, vyhodnocování jeho jednotlivých částí a případných úpravách se podílejí všichni učitelé 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace, kteří jsou spoluodpovědní za realizaci jeho jednotlivých částí.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze je zpracován tak, aby umožňoval učitelům rozvíjet tvořivý styl.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze je vytvořen jako relativně stálý dokument. Forma vydání úprav a změn je v pravomoci ředitele školy, musí být zajištěna jednoznačnost a srozumitelnost upraveného školního vzdělávacího programu.

Dokument Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze byl předložen školské radě 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace 31. srpna 2016.

Dokument Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze je platný od 1. září 2016.

Dokument Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze byl aktualizován k 1. 9. 2017 a byl předložen školské radě 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace 12. října 2017.

.....
Mgr. Bohumil Jecha
ředitel 2. základní školy Cheb, Májová 14,
příspěvkové organizace

.....
razítka 2. základní školy Cheb, Májová 14,
příspěvkové organizace

.....
Mgr. Elena Hájková
autor a koordinátor školního vzdělávacího
programu

Vydal ředitel 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace Mgr. Bohumil Jecha.



2 Charakteristika školy

2.1 Umístění, úplnost a velikost školy

Škola je umístěna v centru města u kruhového objezdu. Z důvodu vyšší frekventovanosti dopravy na této komunikaci jsou všechny přechody pro chodce v době příchodu žáků do budovy školy a odchodu žáků z budovy školy zajištěny Policií ČR. Příslušníci dopravní policie dohlíží na provoz u budovy školy a zajišťují žákům školy bezpečný přechod komunikace. Dobrá dostupnost hromadné dopravy je výhodou školy pro dojíždějící žáky i pedagogy.

Školu navštěvují žáci z celého města a jeho okolí. Dlouhodobě navštěvuje školu přibližně 450 žáků.

Jedná se o běžnou základní školu s devíti postupnými ročníky. Výuka probíhá na 1. stupni ve 2- 3 paralelních třídách v ročníku, na 2. stupni ve 2 paralelních třídách v ročníku. Součástí školy je i přípravná třída a školní družina.

2.2 Podmínky školy

2. základní škola Cheb, Májová 14, příspěvková organizace je středně velkou školou s jedním podzemním a třemi nadzemními podlažími. Na první pohled zaujme svým širokým kamenným vstupním schodištěm a členitou uliční fasádou.

Součástí školy jsou nejen kmenové třídy rozmištěné do 3 nadzemních podlaží vybavené funkčním, moderním a estetickým nábytkem, ale také dvě vybavené počítačové učebny, počítačová síť s přístupem na internet, školní knihovna, učebny a laboratoře pro přírodovědné předměty s odpovídajícím přístrojovým vybavením, učebna společenských věd a výtvarný ateliér. Většina učeben je vybavena interaktivními tabulemi. Součástí školy je i školní kuchyň a dvě tělocvičny.

Učitelé mají k dispozici počítače ve sborovně a téměř všichni ve svých třídách.

V sekretariátu školy jsou umístěny kvalitní kopírky, které mohou pedagogové využívat.

Nezbytnou součástí školy jsou také zóny pro relaxaci i samostatné vzdělávání žáků, prostory pro uložení pomůcek a přípravnou práci i relaxaci pedagogů a prostory pro osobní hygienu žáků i vyučujících.

Nezbytným materiálním zázemím jsou také kvalitní učební pomůcky, didaktická a výpočetní technika a další zázemí, které umožňuje efektivní vyučování, vede k tvořivosti žáků a stimulaci jejich aktivity.

K jednání se zákonnými zástupci i žáky slouží místnost Slunce v duši, jež má navozovat příjemnou atmosféru svou netradiční výmalbou a vybavením.

Školní budova má prostorné světlé chodby využitelné pro regenerační fázi výchovně vzdělávacího procesu- pro aktivní odpočinek o přestávkách. Prostory nad předními dvěma schodišti ve třetím podlaží umožňují vytvoření sedacích koutků pro žáky k diskusi či hrám. Bývají využity i pro výstavky žákovských prací. Na chodbě ve třetím nadzemním podlaží je umístěna informativní obrazovka.

Interiér školy včetně výzdoby žákovskými pracemi a nástěnkami je velmi vlídný, příznivý a působí optimisticky.

Půdorys školní budovy umožnil vytvořit dvě atria, která žáci pod dohledem pedagogických pracovníků využívají k relaxaci i učení. Obě atria jsou osázena okrasnými rostlinami. Větší z nich je vybaveno stylovými dřevěnými prolézačkami, houpačkou a pískovištěm, protože



2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE MÁJOVÁ 14 350 02 CHEB

slouží také k relaxaci dětí, které navštěvují školní družinu, jež je součástí školy. Je zde i venkovní ohniště a dostatečné množství laviček vybízejících k odpočinku ve stínu polovysokých dřevin. Navazuje na boční vchod do prostor školy sloužící oddělením školní družiny. Menší atrium je přístupné z hlavní části budovy a slouží starším žákům. Je rovněž vybaveno lavičkami, které mohou sloužit k odpočinku, ale lze je využít i pro vyučování mimo učebnu.

Škola využívá hřiště vzdálené od budovy školy cca 150 m. Hřiště je v odpoledních hodinách otevřeno veřejnosti. Škola rovněž dlouhodobě využívá bazén 6. základní školy vzdálené cca 600 m. Žáci 2. základní školy Cheb, příspěvkové organizace se mohou stravovat ve školní jídelně v nedaleké Brandlově ulici vzdálené od budovy školy cca 400 m.

Škola není bezbariérová, integrovat vozíčkáře je možné jen v případě, že bude mít asistenta.

2.3 Historie školy

Školní budova měla mnoho názvů, pojmenovávaly ji doby minulé, místo, kde budova leží i typy škol, které tu byly umístěny. Místní obyvatelé jí říkají „Americká“.

Školní budova byla slavnostně otevřena 17. září 1892 jako obecná škola pro chlapce.

V první polovině našeho století zde byly umístěny různé typy škol, včetně školy obecné a měšťanské dívčí.

Označení školy jako Americká se ujalo po 2. světové válce, neboť po osvobození Chebu americkou armádou a po skončení války v Evropě obývali školní budovu až do Vánoc 1945 američtí vojáci. Po jejich odchodu se označení školy jako Americká vrylo do povědomí místních lidí. Na konci čtyřicátých let (Školský zákon z roku 1948) došlo ke spojení národní a střední školy a zformovala se základní devítiletá škola. Bylo zavedeno společné vyučování pro chlapce i dívčata.

2.4 Provoz školy

Jejím zřizovatelem je Město Cheb. Financování školy je zajištěno z více zdrojů, z dotace MŠMT, příspěvky od zákonných zástupců žáků a smluvními dary.

Naše škola se prostřednictvím pedagogických pracovníků věnuje žákům od pondělí do pátku v rozmezí od 6.30 do 16.30 hodin.

Školní budova se otvírá pro všechny žáky v 7.40 hodin. Při předsunutých vyučovacích hodinách nebo schůzkách školního parlamentu, otevírá budovu školy žákům pedagog v 7.00 hodin.

Tabulka 1

Časové rozvržení vyučovacích hodin

1. vyučovací hodina	od 8.00 hod.	do 8.45 hod.
2. vyučovací hodina	od 8.55 hod.	do 9.40 hod.
3. vyučovací hodina	od 10.00 hod.	do 10.45 hod.
4. vyučovací hodina	od 10.55 hod.	do 11.40 hod.
5. vyučovací hodina	od 11.50 hod.	do 12.35 hod.
6. vyučovací hodina	od 12.45 hod.	do 13.30 hod.



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

7. vyučovací hodina	od 13.35 hod.	do 14.20 hod.
8. vyučovací hodina	od 14.25 hod.	do 15.10 hod.

Mezi jednotlivými vyučovacími hodinami až do 6. vyučovací hodiny jsou ponechány desetiminutové přestávky potřebné pro přípravu žáka na další vyučovací hodinu a částečnou relaxaci. Po druhé vyučovací hodině následuje dvacetiminutová přestávka pro regenerační fázi výchovně vzdělávacího procesu- aktivní odpočinek o přestávce a svačinu.

Po ukončení 6. vyučovací hodiny jsou přestávky mezi vyučovacími hodinami pětiminutové. Na zahájení a ukončení vyučovací hodiny zvoní. Minutu před zvoněním na začátku vyučovací hodiny se ozve vždy krátké cinknutí pro upozornění žáků k přípravě na vyučování.

Žáci 1. stupně mohou mít v 5. ročníku až 6 vyučovacích hodin jednou týdně.

Pokud mají žáci 2. stupně více než 6 vyučovacích hodin, končí dopolední výuka 5. vyučovací hodinou a odpolední výuka pokračuje po hodinové přestávce, která slouží k regeneraci a obědu.

2.5 Provoz školní družiny

Školní družina je základním článkem zařízení výchovy mimo vyučování. Školní družina není pokračováním školního vyučování, ani ho nikterak nenahrazuje. Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků z 1. stupně ZŠ. Vhodné střídání práce a odpočinku přispívá k odstranění únavy z předchozí školní činnosti, učí je ušlechtilé zábavě, pomáhá uspokojovat a rozvíjet kulturní potřeby a rozmanité zájmy žáků.

Školní družinu při škole mohou tvořit až 4 oddělení. Školní družina pojme 120 žáků.

Mimo činnosti výchovně vzdělávací plní školní družina funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před (její činnost je zahájena denně od 6.30 hod. pro všechny žáky naší školy), v době dělených vyučovacích hodin vzdělávacích oborů Český jazyk a Matematika v 1. ročníku (prostor školní družiny využívají i žáci, kteří školní družinu pravidelně nenavštěvují) nebo po skončení vyučování (její činnost je každý den ukončena v 16.30 hod.).

Školní družina pracuje v kontextu dalších subjektů nabízejících aktivity mimo vyučování.

Školní vzdělávací program pro školní družinu je součástí příloh Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze.

2.6 Pedagogický sbor

Jednou ze stěžejních stránek provozu školy je profesní i lidsky kvalitní tým pedagogických pracovníků, kteří jsou připraveni spolupracovat a prostřednictvím jednotných pedagogických strategií realizovat výchovně vzdělávací cíle školy.

Sbor je smíšený s většinovou převahou žen, věkově je pestrý – od mladých spolupracovníků až po zkušené kolegy. Ve sboru jsou zastoupeni pedagogové s kvalifikací pro dysleklickou a logopedickou péči o žáky. V přípravné třídě může být podle složení třídy i pedagogický asistent. Asistenti pedagoga působí i ve třídách, kam docházejí žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, pokud byli žáku doporučeni.

Nezbytnou součástí týmu je také pedagog se speciálními kompetencemi a funkcemi-výchovný poradce. Výchovný poradce poskytuje poradenské a konzultační služby pro žáky, rodiče nebo zákonné zástupce, ale i pro pedagogy. Dále pak poskytuje kariérové poradenství žákům a rodinám žáků, ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy zajišťuje organizaci



přihlašování a přestupu k dalšímu vzdělávání. Výchovný poradce zodpovídá řediteli školy a je jeho poradcem v otázkách řešení problémů v oblasti výchovy a profesní orientace žáků. Výchovný poradce se rovněž snaží o přípravu podmínek pro integraci žáků se zdravotním postižením.

Také postavení třídního učitele není chápáno formálně. Třídní učitel nese zodpovědnost za kvalitu sociálního klimatu a naplňování výchovně vzdělávacího programu ve své třídě. Spolupracuje se všemi vyučujícími své třídy a pro žáky i jejich zákonné zástupce se stává poradcem a důvěrníkem při řešení všech problémů souvisejících s výukou a výchovou.

Funkci třídního učitele v době jeho nepřítomnosti přebírá učitel paralelní třídy. Pro zkvalitnění třídnické práce a usnadnění přechodu žáků z 1. na 2. stupeň může přejímat tuto funkci bývalý třídní učitel, který se současným třídním učitelem neustále spolupracuje.

Odborné zajištění výchovy a vzdělání škola zajišťuje v rámci požadavků na kvalitu ze zdrojů interních pedagogů. Jádro týmu interních pedagogů tvoří učitelé s potřebnou kvalifikací. Tak je zajištěna nejen bezprostřední návaznost vzdělání pro žáky, ale také nezbytný předpoklad pro úzkou spolupráci pedagogického týmu při výuce.

Nezbytnou součástí pedagogického týmu jsou také vychovatelé školní družiny.

Všichni pedagogové se průběžně vzdělávají ve svém oboru, ale také se dle možností školy účastní společného vzdělávání všech pedagogických pracovníků školy, pracovních porad i mimoškolních akcí pořádaných školou.

2.7 Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby zajišťuje, jak již bylo zmíněno, výchovný poradce, který spolupracuje s metodikem prevence, vedením školy, speciálním pedagogem, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky, ale i všichni jmenovaní jednotlivě. Naše škola zajišťuje kdykoliv po předchozí domluvě, podle individuálních potřeb žáků a zákonných zástupců, následující školní poradenské služby.

Zaměření poradenských služeb:

- poradenství žákům v oblasti učební
- poradenství zákonným zástupcům žáka v jeho výchově a vzdělávání
- poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků (ve spolupráci s třídním učitelem)
- spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum) a středisky výchovné péče při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy
- příprava podmínek pro integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků
- poradenství dětem nadaným a talentovaným a mimořádně nadaným
- poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu
- kariérové poradenství žákům i zákonným zástupcům
- poskytování služeb kariérového poradenství žákům/cizincům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám



2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE MÁJOVÁ 14 350 02 CHEB

Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů pomocí dotazníků pro žáky a zákonné zástupce a při varovných signálech koordinuje postup výchovný poradce, svolává setkání se zákonnými zástupci žáka, konzultace s žáky a nabízí:

- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů – zákonnému zástupci, rodině a žákovi
- poradenství v obtížných životních situacích žákům, zákonným zástupcům žáka v souvislosti s výchovou dětí
- aktivní spolupráce s rodinou v případě krizové intervence

2.8 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Uvědomujeme si nezbytnost jednoty výchovně vzdělávacího procesu žáka. Zákonné zástupce vnímáme jako plnohodnotné partnery ve výchově žáků a ceníme si jejich aktivity v tomto směru.

Zákonné zástupci se mohou po dohodě s vyučujícím zúčastnit vyučování. Do života školy se mohou zapojit také účastí na mnoha plánovaných akcích školy (vánoční a velikonoční jarmark, organizace Dne dětí, plánovaných projektů v rámci výuky, školních výletů aj.), volnočasových aktivitách organizovaných školou (např. dílny pro přípravy na vánoční nebo velikonoční jarmark).

Zákonné zástupci jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni průběžně formou slovního hodnocení žáků kombinovaných s hodnocením nebo speciálně vytvořenou tabulkou pro sebehodnocení žáka s hodnocením učitelem, které jsou součástí žákovských knížek žáků, ale také na třídních schůzkách nebo konzultacích jednotlivých vyučujících vzdělávacích oborů. Mají možnost se domluvit s pedagogy na individuální schůzce kterýkoliv den v týdnu.

Škola organizuje třídní schůzky 3x do roka, a to vždy na začátku školního roku a dále po pedagogických radách na konci prvního a třetího čtvrtletí.

Mezi další komunikace a spolupráce se zákonnými zástupci patří zjišťování názorů zákonných zástupců na dílčí problémy vzdělávání v naší škole formou dotazníků.

Na naší škole pracuje školská rada. Každá třída má možnost mít svého zástupce. Schůzkám školské rady předsedá zástupce ředitele školy.

Škola spolupracuje dlouhodobě s Pedagogicko-psychologickou poradnou Karlovy Vary, pobočka Cheb. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání a povolání, k dispozici žákům jsou informační materiály o středním školství a trhu práce z Úřadu práce Cheb.

Škola dlouhodobě spolupracuje s Městskou knihovnou Cheb. Její zaměstnanci na požádání školy připraví kolektivní akce pro žáky, v nichž se uskutečňuje výchova k práci s informacemi, tzv. „knihovnicko-informatická výchova dětí a mládeže“ a Dětskou a studijní knihovnou Cheb. Pracovnice této knihovny vždy ochotně vyhoví učitelům i v přípravě besed k probíranému učivu nebo k jeho shrnutí.

Škola také dlouhodobě spolupracuje se Státní galerií výtvarného umění v Chebu, kde se účastní vzdělávacích cyklů pro žáky všech ročníků.

Dlouhodobě škola využívá akcí Muzea krajského muzea Cheb, využívá i prostor Valdštejnské obrazárny ke slavnostnímu ukončení devítileté povinné školní docházky a vyřazení žáků z 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace.



2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE MÁJOVÁ 14 350 02 CHEB

Škola spolupracuje s Domem dětí a mládeže Sova Cheb. Často navštěvuje terárium, venkovní chov zvířat a skleník. Využívá rovněž moderní dopravní hřiště, kde probíhá dopravní výchova pro žáky.

Škola spolupracuje s Gymnáziem Cheb, kdy využívá nabídku programů planetária a navštěvuje je v rámci výuky.

Škola spolupracuje s Integrovanou střední školou Cheb a jedním z výrobních závodů Playmobilu, který se zaměřuje na kompletaci částí stavebnic a ruční montáž dovezených hračkových dílů, a to především v oblasti exkurzí, ale i vhodného výběru učebních oborů pro žáky odcházející z naší školy po ukončení devítileté školní docházky.

2. základní škola Cheb, Májová 14, příspěvková organizace má zájem o rozvíjení vztahů s místními a regionálními institucemi. Jejím cílem je postupné rozšiřování svých aktivit nejen jako nabídky pro své žáky, ale i ostatní obyvatele regionu (např. vánoční a velikonoční jarmark, akce školy v rámci školních projektů).

2.9 Dlouhodobé projekty

Škola je dlouhodobě zařazena do projektu „Ovoce do škol“. Předmětem podpory je čerstvé ovoce, zelenina a balené zeleninové šťávy pro žáky 1. - 5. ročníku.

Pro žáky učící se anglický jazyk se dle aktuálního zájmu uskutečňuje týdenní výjezd do Anglie, pro žáky učící se německý jazyk se uskutečňuje jednodenní výjezd do vybraných měst v SRN.

Lyžařský kurz je plánován pravidelně jednou ročně.

Pro žáky 6. tříd nabízíme na začátku školního roku seznamovací výjezdy, pro starší žáky na konci školního roku nabízíme putovní a poznávací expedice. Tyto expedice jsou důležitou součástí výchovně vzdělávacího programu naší školy. Jejich cílem je nejen vytvořit prostor pro aplikaci učební látky a praktické poznávání prostředí související s učební látkou, ale také prostor pro praktické rozvíjení dalších kompetencí žáků a jejich osobnostní sociální rozvoj.

Výjezdy jsou vždy realizovány se souhlasem a za finančního přispění zákonných zástupců žáků.

V průběhu školního roku jsou také častěji realizovány jednodenní výjezdy, které jsou vždy v přímé souvislosti k právě probíranému učivu.

2.10 Krátkodobé projekty

Jedním z pilířů výchovně vzdělávacího programu školy je projektové vyučování. Ve škole jsou realizovány krátkodobé projekty. Většina z nich je realizována na úrovni jednotlivých ročníků. Žáci pracují v projektech většinou ve výuce. Škola po ověření kladů projektového vyučování zařazuje dva jednotné celoškolní projekty pro každý školní rok. Chceme v dětech pěstovat a podporovat tvořivost, samostatnost, komunikaci, spolupráci, ale také ohleduplné chování.

2.11 Charakteristika žáků

Školu mohou navštěvovat žáci z celého města a jeho okolí.



2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE MÁJOVÁ 14 350 02 CHEB

Dojíždějící žáci mají jednu autobusovou zastávku vedle školy v ulici 26. dubna a druhou umístěnou v ulici Májová vzdálenou od školy přibližně 100 metrů.

Škola svou velikostí a naplněností tříd vytváří ideální podmínky pro možnost individuálního přístupu ke každému z žáků.

Škola vzdělává i žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou integrováni do vzdělávacího procesu ve svých třídách nebo podle závažnosti integrace ve speciální třídě. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je věnována speciálně pedagogická péče. Také se stará o děti nadané a mimořádně nadané, podporuje v nich upevňování a rozšiřování talentu.

Někteří žáci odcházejí v pátém ročníku po přijímacích zkouškách na víceleté gymnázium, proto zejména 6. - 9. ročník je ochuzen o nejtalentovanější žáky.

Někteří sportovně nadaní žáci mají možnost v pátém ročníku přestoupit na základní školu se sportovním zaměřením.

Většinu žáků školy tvoří žáci s českou státní příslušností. Školu navštěvuje i skupina žáků se slovenskou, ukrajinskou, vietnamskou, mongolskou a čínskou státní příslušností.

2.12 Vlastní hodnocení školy

Vlastní hodnocení školy je zaměřeno na:

- cíle, které si škola stanovila zejména v koncepčním záměru rozvoje školy a ve školním vzdělávacím programu, a jejich reálnost a stupeň důležitosti
- posouzení, jakým způsobem škola plní stanovené cíle s přihlédnutím k dalším cílům uvedeným zejména v rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) a odpovídajících právních předpisech
- oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků, a oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření
- účinnost opatření obsažených ve vlastním hodnocení

V pravidelných, do chodu školy pevně zařazených intervalech sledujeme:

- podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- úroveň podpory žáků (problémoví žáci, možní handicapovaní žáci, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami či nadaní nebo mimořádně nadaní žáci)
- výsledky vzdělávání
- řízení školy (personální práce, podmínky ke vzdělávání, naplnění cílů ŠVP)
- úroveň výsledků práce školy

2.13 Cíle, kritéria a nástroje hodnocení

Cíle, kritéria a nástroje hodnocení jednotlivých oblastí jsou uvedeny níže. Výsledky hodnocení, stejně jako závěry a opatření se pravidelně objevují ve výroční zprávě.

Tabulka 2

Cíle, kritéria a nástroje hodnocení

Oblast	Cíl	Kritérium	Nástroj
--------	-----	-----------	---------



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Podmínky ke vzdělávání	Příjemné a inspirativní prostředí, kvalitní vybavení s patřičným využitím	Spokojenost žáků, zákonných zástupců i učitelů	Dotazník pro žáky, zákonné zástupce, SWOT analýza učitelů
Průběh vzdělávání	Kvalitní práce učitelů při naplňování záměrů ŠVP	Spokojenost žáků a zákonných zástupců, kvalita výsledků	Sebehodnocení učitelů, dotazník pro žáky, srovnávací testy
Podpora žáků	Přiměřená podpora nadaných, ale i problémových a handicapovaných žáků a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	Kvalita výsledků	Výsledky soutěží, srovnávací testy, přijímání na učební obory a střední školy
Výsledky vzdělávání	Úspěšné absolvování studia, zvládnutí výstupů ŠVP, rozvoj kompetencí ŠVP	Kvalita výsledků	Klasifikace, hodnocení klíčových kompetencí, srovnávací testy
Řízení školy	Efektivní chod školy, plnění zásad ŠVP, vytvoření podmínek pro realizaci učitelů i žáků	Převaha pozitivního hodnocení	SWOT analýza, dotazník pro zákonné zástupce a absolventy
Výsledky práce školy	Naplnění koncepčních záměrů	Výrazná převaha spokojených či spíše spokojených respondentů	Dotazník pro zákonné zástupce a absolventy



3 Pojetí Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání - Americká Třetí upravená verze

Základní vzdělávání je v našich podmínkách neodmyslitelnou součástí života společnosti. Je proto nezbytné, aby reflektovalo změny probíhající ve společnosti, změny, které se dotýkají každého z nás; změny, kterých se budou naši žáci aktivně účastnit nebo jimi budou alespoň pasivně ovlivněni.

Chceme tvořit školu inovativní, školu nakloněnou změnám, která vybaví žáky dostatečnými kompetencemi sociálními a kompetencemi ve vztahu k vlastní osobě. Samotné znalosti, kterých se nezříkáme, nebudou již cílem, ale prostředkem k dosažení tzv. klíčových kompetencí. Právě ony kompetence (schopnosti, dovednosti) umožní žákům maximum seberealizace osobní i pracovní v současné náročné době a povedou k uplatnění na trhu práce. Vědomí vlastní autonomie a z toho plynoucí zodpovědnost za průběh svého učení je dalším předpokladem, na nějž je vázáno získávání klíčových kompetencí.

Naším úkolem je proto vychovat žáky, kteří učení budou chápat jako výzvu a budou připraveni a schopni učit se celý život.

Cílem školy je rozpoznat možnosti, vlohy a nadání každého dítěte, pomáhat mu v poznávání světa a sebe sama tak, aby se vzděláním a výchovou stávalo svobodným člověkem, samostatným a zodpovědným za sebe a svět.

Svět chápeme ve smyslu učení o globální výchově jako mnohovrstevný a nejednoznačný systém, v němž by se žáci měli umět orientovat a aktivně spolupůsobit při jeho dalším pozitivním rozvoji

Škola proto reflektuje propojenosť světa, časovou dynamiku a v souvislosti s poznáním sebe sama provázanost problémů.

3.1 Charakteristika Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze

3.1.1 Základní filozofie programu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze naplňuje výchovné a vzdělávací cíle RVP ZV. Program je založen na principech činnostního učení.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze vychází v souladu s RVP ZV z poznatků, že:

- v základním vzdělávání jde o to, aby si žáci osvojili základní poznatky o životě kolem sebe (nelze naučit vše, k čemu lidstvo v poznání došlo)
- k učení lze žáky motivovat a učinit je zajímavým a přiměřeným jejich věku
- nejlepších a trvalých výsledků lze dosáhnout na základě porozumění určitému jevu, toho lze dosáhnou tehdy, když žák zapojí do učení co nejvíce smyslů, když bude provádět činnosti, pozorovat, hovořit o nich, vyslovovat závěry – objevovat
- chceme-li dosáhnout dobrých výsledků u všech žáků, musíme jim dát prostor pro učení, protože stejných výsledků nelze dosáhnout u všech žáků za stejnou dobu
- kvalitu vzdělávání neurčuje množství poznatků, ale jejich propojenost, smysluplnost a použitelnost pro život
- efektivitu vzdělávání nelze založit jen na posuzování chyb žáků a na přípravě



- **(připravenosti) pro přijímací zkoušky, ale je nutné využít nové mechanismy k hodnocení výsledků vzdělávání postavené na průběžném hodnocení činností žáků, na ověřování schopnosti řešit problémy komplexně a na celkovém posunu žáka nejen v kvalitě vědomostí a rozvoji dovedností, ale zejména v komplexním rozvoji osobnosti žáka**
- **pozitivně laděné hodnotící soudy, užívané průběžně, mají vyšší motivační hodnotu a vedou k celkově dobrému zvládání učiva**

Činnostní učení vede žáky ke spolupráci, podnikavosti a vynalézavosti. Učí je, že trvalých vědomostí lze nabývat hlavně na základě vlastní činnosti.

Americká nepředkládá žákům zpravidla hotové výsledky a poznatky k osvojení, ale vede je k tomu, aby vše nové, pokud to lze, získávali na základě činností, pozorování, pokusů – na základě objevování. Nezaměstnává jednostranně rozum a paměť žáků, ale působí také na jejich city a vůli. Nehromadí jen množství vědomostí místo jejich kvality, ale snaží se rozvíjet schopnosti žáků a seznamovat je s pracovními metodami a postupy. Tyto metody a postupy si žáci osvojují tak, aby je uměli uplatnit v životě a mohli se sami dál vzdělávat.

Činnostní učení je založené na metodě objevování. Žáci objevují principy a zákonitosti jevů a problémů sami, na základě kroků určených učitelem. Manipulací s pomůckami a vlastní činností si žáci poměrně rychle a především trvale osvojují praktické zkušenosti, poznávají k čemu nový poznatek a dovednost slouží. Učivo se procvičuje na konkrétních příkladech a situacích, které přináší každodenní život kolem nás, a tak má pro žáky osobní smysl, a zároveň se zaměřuje na zvládnutí podstatných jevů. Činnosti s konkrétními věcmi a pokusy učí žáky vnímat učení jako činnost důležitou pro vlastní život i existenci okolního světa.

V průběhu vzdělávacího procesu je žák veden k sebekontrole, sebehodnocení a samostatnému rozhodování. Učí se pracovat sám i spolupracovat v týmu.

Základní metoda činnostního učení – metoda objevování – staví do popředí význam otázek žáků ve vyučování. Je-li dítě schopno k určitému jevu položit otázku, je to znamení, že o pozorovaném jevu přemýšlí, hledá vysvětlení, je schopno mu porozumět a na otázku najít správnou odpověď. V pokládání otázek pomáhá žákům hlavně pozorování určité prováděné činnosti.

Úloha učitele spočívá v tom, aby žákům několik „žákovských otázek“ formuloval sám, aby je povzbuzoval, aby jim dával dostatek příležitostí k vzájemnému kladení otázek, aby pozitivně podpořil i otázky neobratně formulované. Učitel brzy pozná, že se žáci ve formulaci otázek lepší, že jsou stále obratnější a pohotovější. Schopnost ptát se je jedním z klíčů k úspěšnému učení a získává se hlavně cvikem. Otázky kladené žáky ke kterýmkoli partií učiva provokují myšlení žáků, vedou je k hledání vysvětlení, výrazně napomáhají k učení.

Pro žáky je vždy při probírání nové látky nejdůležitější vytvořit si prostřednictvím činností představu o jevech, kterým chceme učit, a naučit se tyto jevy vnímat. Průběžně musíme žáky nechat o pozorovaných jevech hovořit, a tím se u nich postupně vytváří jejich věku přiměřený odborný slovník. Až po dokonalém zvládnutí prvních dvou kroků všemi žáky přichází na řadu automatizace – procvičování učiva činnostními i klasickými formami.

Další důležitou metodou činnostního učení je individualizace, tzn. dát každému žákovi možnost, aby daný úkol nebo problém řešil vlastním způsobem, na základě svých zkušeností a dovedností. Tato metoda napomůže učiteli dobře poznat, do jaké míry žáci zvládli učivo, zvláště když učitel dovede využívat individualizaci pro zpětnou vazbu. Tato metoda vede také k tomu, že si žáci uvědomí, co se vlastně učí a co z toho už umí.

Významnou roli při této práci má zdůvodňování zvoleného řešení, tedy odpovědi na otázku, proč jsem řešení provedl právě tak. Žáka tím vedeme k přemýšlení o své práci, k jejímu srovnávání s prací spolužáků, k uvědomění si dalších možností řešení. Tato činnost přispívá



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

značnou mírou k rozumovému vývoji žáka. Velkým kladem, který činnostní metody přinášejí do výuky, je chuť a radost, s jakou děti pracují.

K základním pracovním metodám činnostního učení patří metody aktivizující, zejména metoda situační, problémová a projektová, metody názorně demonstrační, metody slovní, zejména dialogické, metody samostatné práce, metody výzkumné, tvořivá práce s učebnicemi, pracovními sešity a didaktickými pomůckami a hrami.

Vyučovací metody při činnostním učení jsou volné v mezích, které jsou dány přirozeným vývojem žáků. Učitel volí v těchto mezích a při dokonalé znalosti učební látky takové metody, aby v každém předmětu soustavně rozvíjel zájem žáků, a dosahoval tak co nejlepších výsledků bez přetěžování žáků a přepínání vlastních sil.

Menší nadání nebo částečná neznalost v některé oblasti by neměly být překážkou rozvoje žáka v jiných oblastech. Aby toho mohlo být dosaženo, zaměřuje se Americká na využívání mezipředmětových vztahů. To znamená, že učí žáky užívat všech vědomostí a dovedností, kterým se naučili při každé vhodné příležitosti, ve všech učebních předmětech i v praktickém životě.

Psychologické zdůvodnění činnostního učení spočívá v uvědomění si toho, že nejpevnější spoje se vytvářejí životními situacemi. Psychologové totiž poznali, že v paměti vydrží dlouho, často i trvale to, co žák sám pozoroval, promyslel či vykonal. Je nutné vědět a dodržovat, že žákova paměť nemá být přetěžována zbytečnými podrobnostmi.

Při osvojování nového učiva dbáme v Americké vždy na to, aby nové učivo vycházelo z učiva předešlého, aby byly nové představy zařazovány do okruhu představ starších.

Rozvoj inteligence žáka je v Americké podporován tím, že je žákovi umožněno samostatně se rozhodovat, uvažovat, provádět svoje činnosti, učit se řešit problémy. Žák své činnosti provádí samostatně. Vedeme ho přitom k samostatnému pozorování, srovnávání, rozboru pozorovaného jevu, k vlastnímu uvažování, kladení otázek, ke komunikaci. Činnosti organizujeme tak, aby žáci byli často v situacích, které vyžadují, aby o práci přemýšleli.

Americká se uplatněním činnostního učení stává školou založenou na radostné práci žáků. Učitel sám je při činnostních formách výuky organizátorem a usměrňovatelem práce žáků.

Zájem žáků, který je při tomto způsobu výuky zřejmý, jejich vnitřní zaujetí pro řešení předkládaných problémů, jejich radost i z dílčích úspěchů, to vše přináší pocit vnitřního uspokojení také pro učitele. Prožívání každodenních drobných překvapení z někdy i nečekaných úspěchů žáků, které běžná výuka řadí mezi méně schopné, přináší učiteli radost, dává mu pocit naplnění a uvědomění si krásy učitelského povolání.

Při realizaci Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze je třeba co nejvíce dbát na zachování přirozené skladby žákovských kolektivů. Pokud je to možné, nejlépe v počtu kolem 25 žáků. Je proto vhodné minimalizovat výčleňování žáků talentovaných i žáků se sociálními, učebními nebo zdravotními problémy. Tyto problémy jsou zde řešeny vnitřní diferenciací, individualizací a samoučením.

Pracovní postup k dosažení určitého učebního cíle se řídí nejen povahou probíraného učiva, ale též charakterem vývojového období žáků.

Nedoporučuje se hodnotit žáky podle unifikovaného modelu. Každý má mít nárok na individuální tempo, možnost chybování a znovuobjevování, hodnocení podle individuálního pokroku v učení. Každý má mít prostor na individuální projev a názor, prostor pro vzájemnou komunikaci a spolupráci.

Je třeba připravit pro žáky podmínky, ve kterých by cítili jistotu, bezpečí, sebedůvěru, sounáležitost, ve kterých by se mohli seberealizovat. V průběhu vyučování dbát na pozitivní ladění hodnotících soudů. Uvědomit si, že všechny neúspěchy žáků, obzvláště počáteční, nepříznivě dopadají na vztah žáků ke škole i k dalšímu učení.



Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – Americká Třetí upravená verze navazuje svým pojetím na tradice české činné školy, kterou lze charakterizovat takto:

- má činnostní ráz
- je pozitivní vůči žákům
- podněcuje žáky k tvořivé práci
- navrací do školy „zdravý selský rozum“
- při výuce využívá zkušeností žáků
- klade důraz na motivaci žáků k učení
- při výuce se dbá na vysvětlení, proč se čemu učí
- zpětná vazba je důležitou formou zařazovanou do každé vyučovací hodiny
- je snahou všech vyučujících, aby bylo probírané učivo žáky dobře zvládnuto
- umožňuje účelně spojovat učiva několika předmětů do projektů
- zdůrazňuje mezipředmětové vztahy

V popředí záměrů a cílů ŠVP je rozvoj tvořivosti žáků. Důležitým předpokladem pro rozvoj tvořivosti je motivovat žáky tak, aby měli radost z pochopení probíraného učiva. Přitom je třeba respektovat jejich individuální vlohy.

Aby žáci byli schopni tvořivě riskovat při řešení úkolů a problémů, je třeba podporovat jejich samostatnost, sebejistotu, zodpovědnost, pozitivní sebehodnocení. Učitelé se pro žáky stanou partnery a poradci, pomocníky na cestě za samoobjevováním, stanou se jejich oporou.

Veškerá činnost učitelů a především žáků musí být ve finále doprovázena pocity uspokojení a radosti z dobrých výsledků.

Dalším principem tvořivé školy je ta skutečnost, že žák je stále podněcován k produkování myšlenek, nápadů, kladení otázek, odpovídání. Často se tak děje při činnostním učení, at' už s pomůckami, nebo na základě úloh ze života.

Důraz je kláden na využívání poznatků v rámci smysluplných celků, na individuální porozumění a nepřetěžování žáků. Každá činnost, která žáka zapojuje do vyučovacího procesu, která mobilizuje jeho síly, je tou nejlepší metodou získávání nových zkušeností. Ve srovnání s tradičními metodami je činnostní metoda mnohosmyslová, motivující a je velmi často zdrojem pozitivních prožitků, bez pasivního osvojování si hotových poznatků. Žákům v různých vyučovacích předmětech při činnostech proto vytváříme situace, které budou schopni řešit.

Vícesmyslovým zapojením žáků do vyučování je podněcováná jejich aktivita, posiluje se v nich sebedůvěra, která je vede k soustředěné práci.

Americká zdůrazňuje individualizované a kolektivní učení.

Individualizovaným učením rozumíme kteroukoliv formu vyučování, při níž rychlosť, kterou žák postupuje při osvojování vědomostí, závisí jen na jeho schopnostech a na jeho práci (činnostech). ŠVP uplatňuje též výuku kolektivní, činnostní učení do tohoto způsobu práce však často vnáší individualizaci.

Učitel má možnost individuálně sledovat žáky, neboť při manipulaci s věcmi se zobrazuje mysl žáků přímo před každým z nich. Může tak přizpůsobit postup výuky pozorované individuální práci žáků. Vede žáky k hovoru o pozorovaném jevu (problému), tím se mnohé objasní i ostatním spolužákům. Velký význam má také to, že nikdo není izolován. Vzájemná nápodoba činností a vyjadřování mezi žáky zefektivňuje vyučování. Vlastní činnosti zařazujeme do výuky krátce a často v různých formách, aby upoutaly pozornost všech žáků, vedly dříve či později k znovuobjevení poznatku, k pochopení učiva a jeho dobrému zvládnutí. Předchází se tak bezduchému memorování látky naučené z paměti bez porozumění. Kolektivní individualizovaná výuka s využitím činností žáků a zpětné vazby přináší do



vyučovacích hodin přirozenou potřebu diferenciace a skupinové práce. Při hovoru o pozorovaném jevu jsou kladený otázky nejen učitelem, ale i žáky navzájem.

V rámci ŠVP se realizuje harmonický rozvoj tělesných i duševních schopností každého dítěte. Činnostní učení v Americké umožní postupně každému žákovi, aby pocítil uspokojení nad svými dosaženými výsledky. Vědomí úspěchu je pak každému vzpruhou k překonávání překážek. Škola musí umožnit každému žákovi takový tělesný a duševní vývoj, jakého je schopen. Způsob a míra žákova rozvoje se neposuzuje jen podle míry vědomostí, ale zejména, podle toho, s jakou jasností a jistotou dovede žák myslet, své myšlenky vyjadřovat a řešit úkoly z praktického života, jak se vyvíjí jeho osobnost ve své mnohostrannosti.

3.2 Cíle činnostního učení směřované k žákům a k učitelům

1) Cílem činnostního učení je, aby žáci:

- poznali a osvojili si strategii učení a byli motivováni pro celoživotní vzdělávání
- zvládli základy všeobecné komunikace
- naučili se spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých
- byli utvářeni a projevovali se jako zdravé individuality a svobodné osobnosti
- projevovali pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací
- vnímali citové vztahy k lidem, k prostředí, kde žijí, k přírodě
- získali pozitivní vztah ke svému fyzickému a duševnímu zdraví, aktivně je chránili;
- byli schopni žít společně s ostatními lidmi, byli tolerantní a ohleduplní k druhým lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám
- poznali své reálné možnosti a dovedli je uplatňovat při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- dokázali v životě používat všech ve škole nabýtých zkušeností

2) Cílem činnostního učení je, aby učitelé:

a) porozuměli smyslu a principům činnostního vyučování a vzdělávání, tj.

- vyučovat prostřednictvím vlastní činnosti žáků, využívat smyslové poznání a zkušenosti žáků
- vytvářet prostředí, ve kterém se žáci cítí dobře a chtejí se učit, které dává prostor pro žákovou seberealizaci a sebedůvěru
- poznávat (diagnostikovat) žáky, jejich potřeby a schopnosti
- dát žákům přiměřený čas k učení a vést je k trvalému osvojení vědomostí
- rozvíjet klima dobrých vztahů mezi žáky, mezi žákem a učitelem
- volit učivo ve shodě s individuálními možnostmi a zájmy žáků, klást důraz na smysluplné učení (dialog, kooperaci), respektovat schopnosti žáků
- vytvářet u žáků logické a kritické myšlení
- učit žáky pracovat s informacemi, vyhledávat souvislosti, propojovat poznatky různého druhu, rozumět grafům, diagramům a tabulkám
- rozvíjet schopnost žáků spolupracovat a pracovat v týmu
- utvářet u žáků schopnost poslouchat a brát v úvahu názory jiných lidí
- vést žáky k vlastní organizaci učení

b) osvojili si dovednosti činnostního učení, např.

- využívat vhodných učebnic a učebních pomocík k nim nalezejícím



- využívat vhodné pomůcky pro individuální činnosti žáků
 - organizovat vnitřní diferenciaci ve třídě
 - hodnotit znalosti žáků, nikoli jejich slabiny
 - organizovat práci žáků ve skupinách
 - vytvářet projekty s využitím mezipředmětových vztahů
- c) **osvojili si vyučovací metody a formy činnostního učení**, které:
- podporují u žáků poznávání a aplikaci poznatků v praxi
 - využívají objevování na základě tvořivosti žáků (výběr vhodných problémů)
 - využívají sebekontrolu a sebehodnocení žáků
- d) **chápali souvislosti činnostního učení a jiných modelů současného vyučování a učení**

3.2.1 Přednosti činnostního učení

- Tempo se přizpůsobuje schopnostem žáků ve třídě.
- Činnostní charakter výuky podporuje soustředění žáků na výuku.
- Každý den přináší dítěti pokrok.
- Neustále podněcuje zájem žáků o učení.
- Důsledkem radosti z práce a zájmu žáků o učení je dobrá kázeň ve třídě.
- Žáci jsou činnostmi, svými otázkami a odpověďmi vedeni k sebedůvěře, nezávislosti a lepším pracovním návykům.
- Zpětná vazba mezi učitelem a žákem umožňuje okamžitě odhalovat chyby žáků, pracovat s nimi, průběžně a snadno je odstraňovat.
- Žáci nejsou přetěžováni, jejich psychický vývoj probíhá přirozeně. Činnostní učení napomáhá rozvoji schopností všech žáků.
- Učitel činnostní učení umožňuje důkladnější poznání každého žáka, vede ho k úvahám o tom, co dál který žák potřebuje ke svému individuálnímu rozvoji.
- Prostor pro naučení je dán i žákům, kteří by jinak mohli být pokládáni za průměrné nebo i podprůměrné.
- Činnostní charakter výuky dává dostatek prostoru k dobrému individuálnímu rozvoji nadaných žáků.
- Výsledky jsou trvalejší – pokračuje se až po zvládnutí předchozí látky většinou žáků – mizí špatná práce.
- Stálé podněcování žáků k samokontrole a sebehodnocení, které činnostní výuku vždy provází, přivádí mnohé žáky k dovednosti pracovat bezchybně.
- Činnostní učení vyhovuje dětem typů zrakového, sluchového i motorického, protože se do výuky zapojuje více smyslů.
- Hodnocení žáků je snadnější, neboť učitel každým dnem může sledovat pokroky v pochopení a aplikaci učiva.
- Při činnostním učení se vytváří velmi dobrý lidský kontakt mezi učitelem a žákem i mezi žáky navzájem. Tento kontakt se postupně přetváří ve společně uznávaná pravidla naplněná aktivitou, spoluprací, prostorem pro každého.
- Díky aktivnímu zapojení všech žáků do výuky vede činnostní učení k přirozené integraci dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.



3.3 Výchovně vzdělávací cíle a kompetence Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze se v plném rozsahu ztotožňuje s výchovně vzdělávacími cíli a kompetencemi uváděnými v RVP ZV:

- **Umožnit žákům osvojit si strategii učení a být motivován pro celoživotní učení.**
- **Podněcovat žáky tvořivě myslit, logicky uvažovat a řešit problémy.**
- **Vést žáky k všeestranné, účinné a otevřené komunikaci.**
- **Rozvíjet schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.**
- **Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodná a zodpovědná osobnost.**
- **Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování a v prožívání životních situací; vnímavost a citové vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě.**
- **Učit žáky se aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví.**
- **Vést žáky ke společnému žití s ostatními, být tolerantní a ohleduplní k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám.**
- **Pomáhat žákům poznat své reálné možnosti a uplatňovat je při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.**

Klíčové kompetence jsou v návaznosti na celoevropský směr členěny do šesti skupin:

- **k učení**
- **k řešení problémů**
- **komunikativní**
- **sociální a personální**
- **občanské**
- **pracovní**

Klíčové kompetence představují soubor znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v různých učebních i praktických činnostech a situacích. Jsou klíčem k úspěšnosti člověka v celoživotním učení, v práci, zájmové činnosti i osobním životě. Na utváření klíčových kompetencí se podílejí všechny vzdělávací oblasti, které poskytují svým obsahem dostatek příležitostí k jejich naplňování. Konkrétní podoba vzdělávacích cílů a kompetencí je vyjádřena ve výchovně vzdělávacích cílech jednotlivých vzdělávacích oborů zařazených do příslušných vzdělávacích oblastí.

K naplnění výše uvedených výchovně vzdělávacích cílů a získání kompetencí lze dospět v rámci Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze prostřednictvím výše zmiňovaného činnostního učení.

Z této filozofie vyplývá nejenom nutnost plnit dílčí výchovně vzdělávací cíle, ale i dodržovat pedagogické postupy specifické pro činnostní učení.



3.3.1 Strategie naplňování cílů základního vzdělávání

V pojetí školního vzdělávacího programu naší školy jsme se zaměřili přednostně na **rozvoj osobnosti žáka**. Tento celkový rozvoj vede k realizaci všech **klíčových kompetencí**.

Kompetence k učení rozvíjíme v jednotlivých předmětech kooperativním učením a rozvojem sebehodnocení žáků. Žák je ve všech předmětech veden k zodpovědnosti za výsledky svého učení. Strategii a motivaci pro celoživotní učení získává především tím, že si ověří využitelnost školních poznatků v praxi. Tím, že si učitel umí svou práci plánovat je v tomto směru pro žáky příkladem k tomu, aby si i žák uměl svůj učební proces organizovat, vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení. Individuálním přístupem k žákům, maximalizuje jejich šanci prožít úspěch. Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, je podněcována jejich tvořivost. Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád. Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos. Zadáváme dětem zajímavé domácí úkoly.

Kompetence k řešení problémů realizujeme tím, že neučíme izolovaně učivo jednotlivých oborů, ale žákům předkládáme takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více vzdělávacích oblastí, a tudíž je třeba zvládnout i více přístupů k řešení. Tato kompetence úzce souvisí s využíváním co největšího množství zdrojů informací, které se žáci učí vyhledávat a třídit podle kritérií, která se učí vhodně stanovit. Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat. Žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu. Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží. Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

Kompetence komunikativní rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, při zpracovávání výstupů projektů z nejrůznějších předmětů. Žák by měl být schopen mluvit na veřejnosti, rozumět a domluvit se, číst a psát ve více jazyčích. Umět vhodně argumentovat ve prospěch svého názoru, ale přitom brát v úvahu názory druhých. Žáky vedeme ke schopnosti rozumět grafům, diagramům a tabulkám. Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování. Podporujeme i komunikaci s jinými školami.

Kompetence sociální a personální vytváříme tím, že žáky zapojujeme do organizace činnosti školy (školní parlament a třídní žákovské samosprávy). V rámci skupinového vyučování přejímají žáci různé role. Vedeme žáky ke schopnosti navazovat a udržovat kontakty, spolupráci a práce v kolektivu. Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení. Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech (při vzdělávacím oboru Tělesná výchova, na školách v přírodě apod.). Usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky. Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce.



Kompetence občanské spočívají v tom, že žáky seznamujeme s jejich právy, odpovědností a povinnostmi. Učitelé vedou žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám, učí je jak žít společně s ostatními lidmi. Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování. Školní řád navazuje na pravidla chování vytvořená ve třídách. Je kladen důraz na Environmentální výchovu, žáky vedeme k třídění odpadů. Při ozdravných pobyttech v přírodě se žáci chovají jako zodpovědné osoby.

Kompetence pracovní rozvíjíme u žáků tím, že zpracovávají projekty, pracují ve skupinách a je jim poskytována individuální péče učitelů podle jejich potřeb. Žáci se učí používat bezpečně nástroje a vybavení školy, dodržovat pravidla bezpečnosti práce s nimi, chovat se zodpovědně a s ohledem na své zdraví i zdraví spolužáků. Ke strategii naplňování této kompetence patří v našich podmínkách i přestování schopnosti žáků dle svých možností poskytnout pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví. Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do oblasti Svět práce. Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. Výuku doplňujeme o praktické exkurze. Výběrem povinných volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci.

Rozvoj těchto žákovských dovedností má zřejmý vliv na způsob, kterým učitel vyučuje a jak vnímá svou roli ve výuce každého předmětu. To zahrnuje důraz na žákovo aktivní studium, na studium prostřednictvím projektů, žákovské zkoumání a objevy. Důraz na poskytování možností žákům pracovat v malých skupinách, případně jejich samostatné studium, stejně jako diskuse celé třídy k problémům, nebo umožňování žákům získat přístup k dalším pramenům.

3.4 Průřezová téma

Průřezová téma představují okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Realizace průřezových témat má nezastupitelné místo při vzdělávání všech žáků a zvláště pak žáků, u kterých je upravován obsah a výstupy ze vzdělávání od 3. stupně podpůrných opatření. Průřezová téma obsahují silný výchovný aspekt a napomáhají osobnostnímu a charakterovému rozvoji těchto žáků, vytvářejí prostor pro utváření jejich postojů a hodnotového systému. Proto bude i při výuce těchto žáků kladen důraz především na kultivaci jejich postojů a hodnotových orientací. Nároky kladené na utváření vědomostí a dovedností těchto žáků budou vždy plně respektovat jejich individuální možnosti. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a propojují se se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

V základním vzdělávání jsou vymezena tato průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**



- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

3.4.1 Začlenění průřezových témat

Realizace jednotlivých průřezových témat se děje v zásadě třemi způsoby:

- Na úrovni školy, kdy tvoří nedílnou součást koncepce školy
- Na úrovni vzdělávacích oborů v jednotlivých ročnících
- V podobě projektů

3.4.1.1 Specifika průřezových témat a jejich realizace na úrovni školy

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

V pojetí školního vzdělávacího programu naší školy, jak bylo již dříve uvedeno, jsme se zaměřili přednostně na rozvoj osobnosti žáka.

Průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikem Osobnostní a sociální výchovy je to, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žákovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Realizace průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým
- na rozvoj zvládání vlastního chování
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- na uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci
- na uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování

Výuka uvedeného průřezového tématu bude napomáhat primární prevenci rizikového chování a zkvalitnění mezilidské komunikace. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá ke zvládání vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci



- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Naplňování cíle OSV:

- a) Činnostmi na úrovni koncepce školy (zásadní jsou připomenuty dále v tematických okruzích)
- b) Každodenním jednáním pedagogických (ale i nepedagogických) pracovníků – denně se ve škole přihodí řada situací, které jsou příležitostí k praktickému předvedení správných modelů chování, ať už takový model předvádí sám pracovník svým jednáním nebo vede žáky vhodným řešením situací k navozování dobrých vztahů.
- c) Začleněním OSV do jednotlivých vzdělávacích oborů (viz. průřezová téma podle vzdělávacích oborů)

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta téma, která reflekují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená téma se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostých, případně že některé hry nebudou mít požadovaný efekt. Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání**
- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium
 - Základní linie prolínající výukou všech ročníků a všech vzdělávacích oborů.
 - Respektuje věkové odlišnosti, hledá správnou proporce mezi prostým zapamatováním a tvůrčí aplikací poznatků, důraz klade na dovednosti pro učení a studium.
- **Sebepoznání a sebepojetí**
- já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já



vém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí

- Testy kognitivních schopností
- Sebehodnocení
- **Seberegulace a sebeorganizace**
- cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
 - Žákovský parlament
 - Výukové výjezdy mimo školu k ukončení tématu
 - Systém hodnocení (pravidla hodnocení), sebehodnocení
- **Psychohygiena**
- dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
 - Nabídka zájmové činnosti
 - Respektování věkových zvláštností
 - Koncepčně – dát příležitost
 - Žákovský parlament
 - Práce ve skupinách
 - Školní výstavy
- **Kreativita**
- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
 - Respektování věkových zvláštností
 - Koncepčně – dát příležitost a prostor pro uplatnění
 - Žákovský parlament
 - Práce ve skupinách
 - Školní výstavy

Sociální rozvoj

- **Poznávání lidí**
- vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **Mezilidské vztahy**
- péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů
- vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
 - Školní řád
 - Třídní kolektiv (práce třídního učitele)



- Výukové výjezdy mimo školu
- Žákovský parlament

• Komunikace

- řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: assertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
 - Koncepčně – dokázat informace (přání, omluvu, přesvědčování atd.) získat, předat, ale také přijmout (poslouchat se navzájem)

• Kooperace a kompetice

- rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
 - Kompetice (tj. soutěžení, rivalita) tvoří sice část koncepce školy (systém soutěží jako příležitost pro talenty), ale musí to být v rovnováze se spoluprací, kooperací. Právě sem by měla směřovat práce ve vyučovacích hodinách, aby nebylo soutěžení příliš, učit se týmové práci.
 - Vyhodnocování nejlepších žáků školy

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti**
- dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
 - Třídní kolektiv
 - Výukové výjezdy mimo školu
 - Žákovský parlament
 - Pomoc mladším spolužákům – akce žáků ZŠ pro MŠ, starších žáků ZŠ pro mladší spolužáky
- **Hodnoty, postoje, praktická etika**
- analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne
 - Třídní kolektiv
 - Výukové výjezdy mimo školu
 - Žákovský parlament



- Pomoc mladším spolužákům – akce žáků ZŠ pro MŠ, starších žáků ZŠ pro mladší spolužáky

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Průřezové téma **Výchova demokratického občana** má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí vlastních práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má žákovi umožnit konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematické okruhy, ale i zkušenosti a prožitky žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou nejen ověřit význam dodržování pravidel, eventuálně se v zájmu spravedlnosti podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Realizace průřezového tématu Výchova demokratického občana bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření:

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti
- úcty k zákonu
- úcty k hodnotám, jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování

Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku, schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovednosti asertivního jednání i schopnosti kompromisu. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod



- vede k pochopení významu rádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

- **Občanská společnost a škola**
- škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

Důležitým prostředkem naplňujícím tyto cíle je ve škole od 4. ročníku systém žákovské samosprávy. Pomáhá naplňovat na úrovni školy všechny tematické okruhy průřezového tématu VDO : Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě a Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování.

Východiska pro zřízení a práci žákovského parlamentu:

- Škola by měla být dílnou demokracie. O demokracii bychom neměli jen mluvit, ale měli bychom především demokraticky konat.
- Škola je společenství lidí a každé společenství se musí řídit jistými pravidly. V podstatě škola funguje jako malý stát. Pravidla školy jsou pro děti mnohem bližší a aktuálnější než pravidla (zákon) „velkého státu“.



- O čem se jenom mluví, nemusí zanechat velkých stop. Co si vyzkouším, co prožiji, to mě může trvale ovlivnit.
- Škola má být otevřená a přátelská.
- Ve škole bychom měli být všichni (žáci i pedagogičtí pracovníci) spolupracovníky. Dobré vztahy a důvěra jsou základem prevence sociálně patologických jevů. Zlepší i studijní výsledky.
- Dobré školní klima potřebuje konkrétní nástroje na jeho vytváření. Děti musí dostat příležitost se o něco, o někoho starat. Musí dostat i prostor k názorovému střetávání se při řešení problémů.
- Škola má být hrou. Tak to bude i se žákovskou samosprávou. Pro děti je ale hra vážnou prací, tak musí navenek samospráva i vypadat. A ona bude skutečně dělat vážnou práci.
- Naplňování klíčových kompetencí RVP ZV není jen otázkou vyučovacích hodin, musí prolínat veškerou prací školy. Patří sem i činnost žákovského parlamentu. Obdobně je tomu u průřezových témat RVP ZV.
- Školský zákon č. 561/ 2004 Sb., § 21, odst. 1, písm. d):
„Žáci a studenti mají právo zakládat v rámci školy samosprávné orgány žáků a studentů, volit a být do nich voleni, pracovat v nich a jejím prostřednictvím se obracet na ředitele školy s tím, že ředitel školy je povinen se stanovisky a vyjádřeními těchto orgánů zabývat.“
- Z Úmluvy o právech dítěte přijaté Valným shromážděním OSN 20. 11. 1989 : „Kázeň ve škole musí být zajišťována způsobem slučitelným s lidskou důstojností. Výchova musí směřovat k rozvoji osobnosti dítěte při zdůraznění respektu k lidským právům, ke vzájemnému porozumění, k míru a toleranci.“

Žákovská ústava 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace je součástí přílohy Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze.

- **Občan, občanská společnost a stát**
- občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedорozumění a zdroje konfliktů)
- **Formy participace občanů v politickém životě**
- volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování**
- demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)



Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, schopných v dospělosti mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování národní identity. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na překonávání stereotypů a předsudků
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám
- na osvojování vzorců evropského občana
- na podporu smyslu pro zodpovědnost

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žadoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu



- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- **Evropa a svět nás zajímá**
- rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
 - Zahraniční zájezdy – vícedenní zájezd do Anglie, jednodenní výlety do SRN
- **Objevujeme Evropu a svět**
- naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- **Jsme Evropané**
- kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MuV)

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Realizace průřezového tématu Multikulturní výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoliv jako zdroje konfliktu
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rassismu
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Multikulturní výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturní kontakty k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné



- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpozнат projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- poskytuje znalost některých základních pojmu multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, racismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a racismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu mohou být významně ovlivněny vzájemnou dohodou učitelů, dohodou učitelů a žáků, učitelů a zákonních zástupců apod.

- **Kulturní difference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o



různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EV)

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožnuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědecko-technických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy) i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Realizace průřezového tématu Environmentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty
 - na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů
 - na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí
 - na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí
 - na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
 - na rozvoj vnímatlivého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví
- Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Environmentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa



- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady žádoucího i nežádoucího jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznámuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímatlivému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpateľnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)



- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MeV)

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médií. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Sdělení, jež jsou médií nabízena, mají přitom nestejnорodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními; dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.



Realizace průřezového tématu Mediální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě v regionu
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zejména zpravodajských)
- umožňuje získat představu o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci



- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médií jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediováných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- **Stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediováných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- **Vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovém sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností:



- **Tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- **Práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce
 - Na školní úrovni jsou základem naplňování produktivních činností **školní média** – informace o škole na www.2zscheb.cz, popřípadě i informace v regionálním tisku.

3.4.1. 1.1 Přehled činností školy a jejich podíl na naplňování průřezových témat

Přehled obsahuje činnosti v souladu s koncepcí na úrovni celé školy, nikoli na úrovni jednotlivých vzdělávacích oborů.

Tabulka 3
Činnost školy a průřezová téma

Činnost	OSV	VDO	VMEGS	MuV	EV	MeV
Den dětí	X	X	X		X	X
Poslední předvánoční den (besídky)	X	X				
Den otevřených dveří (děti pro zákonné zástupce a veřejnost)	X	X				X
Zápis do 1. tříd (žáci pro děti a zákonné zástupce)	X	X				X
Den dětí pro MŠ (žáci pro děti)	X					
Dni k ročním obdobím	X			X		
Systém soutěží a olympiád	X	X	X	X	X	X
Vyhodnocování nejlepších žáků	X	X				
Školní výlety	X	X	X	X	X	X
Školní výstavy	X		X	X		
Kurz plavání (3. a 4. ročník)	X					
Besedy se členy Policie České republiky		X			X	
Besedy protidrogové prevence	X	X	X	X	X	X
Besedy se zástupcem Pedagogicko-psychologické poradny Karlovy Vary, pobočky Cheb	X		X	X		
Dopravní hřiště (4. a 5. ročník)	X				X	
Zdravé zuby (1. stupeň)	X				X	
Návštěvy budoucích prvňáčků z MŠ v našich 1. třídách	X					
Branná cvičení	X	X	X	X	X	



3.4.1. 2 Realizace průřezových témat na úrovni vzdělávacích oborů v jednotlivých ročnících

Tabulka 4

Začlenění průřezových témat do vzdělávacích oborů a ročníků

Začlenění průřezových témat do vzdělávacích oborů a ročníků									
OSV									
ročníky 1. stupně					ročníky 2. stupně				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJL	ČJL	ČJL	ČJL	
M	M	AJ	AJ	AJ	AJ	AJ	AJ	AJ	
Prv	Prv	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ	
TV	TV	M	M	Př	DCJ-AJ	DCJ-	DCJ-AJ	DCJ-AJ	
HV	HV	Prv	Př	Vl	DCJ-NJ	AJ	DCJ-NJ	DCJ-NJ	
VV	VV	TV	Vl	TV	M	DCJ-	M	M	
PČ	PČ	HV	TV	HV	F	NJ	F	F	
		VV	HV	VV	Přp	M	Ch	Ch	
		PČ	VV	PČ	Z	F	Přp	Přp	
					ORV	Z	Z	Z	
					TV	D	ORV	ORV	
					HV	ORV	TV	TV	
					VV	TV	HV	HV	
					PkČ-VDT	HV	VV	VV	
					VV	PkČ-SP	PkČ-SP	PkČ-SP	
VDO									
Prv	Prv	Prv	Vl	Vl	ČJL	ČJL	ČJL	ČJL	
HV	HV	HV	HV	HV	Z	Z	Z	Z	
VV	VV	VV	VV	VV	D	D	D	D	
PČ	PČ	PČ	PČ	PČ	ORV	ORV	ORV	ORV	
					TV	TV	TV	TV	
					HV	HV	HV	HV	
					VV	VV	VV	VV	
VMEGS									
ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJL	ČJL	ČJL	ČJL	
HV	HV	AJ	AJ	AJ	AJ	AJ	AJ	AJ	
VV	VV	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ	
PČ	PČ	HV	M	M	DCJ-AJ	DCJ-AJ	DCJ-AJ	DCJ-AJ	
		VV	Př	PnP	DCJ-NJ	DCJ-NJ	DCJ-NJ	DCJ-NJ	
		PČ	Vl	Př	M	M	M	M	
			TV	Vl	F	F	F	Inf	
			HV	TV	Přp	Přp	Ch	F	
			VV	HV	Z	Z	Přp	Ch	
			PČ	VV	D	D	Z	Přp	
				PČ	ORV	ORV	D	Z	
					TV	TV	ORV	D	
					VV	VV	TV	ORV	
					PkČ-VDT	VV	VV	TV	
					VV	PkČ-SP	PkČ-SP	VV	
								PkČ-SP	



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

MuV									
ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJL	ČJL	ČJL	ČJL	ČJL
Prv	Prv	Prv	M	M	M	M	M	M	M
HV	HV	HV	Př	PnP	F	F	F	Inf	
VV	VV	VV	Vl	Př	Přp	Přp	Přp	F	
PČ	PČ	PČ	TV	Vl	Z	Z	Z	Přp	
			HV	TV	ORV	ORV	OR	Z	
			VV	HV	TV	TV	V	D	
			PČ	VV	HV	HV	TV	ORV	
				PČ	VV	VV	HV	TV	
					PkČ- VDT		PkČ	HV	
							-SP	VV	PkČ-SP
EV									
Prv	Prv	AJ	AJ	AJ	AJ	AJ	AJ	AJ	AJ
TV	TV	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ
HV	HV	Prv	M	M	DCJ-AJ	DCJ-AJ	DCJ-AJ	DCJ-AJ	DCJ-AJ
VV	VV	TV	Př	PnP	DCJ-NJ	DCJ-NJ	DCJ-NJ	DCJ-NJ	DCJ-NJ
PČ	PČ	HV	TV	Př	M	M	M	M	M
		VV	HV	TV	F	F	F	Inf	
		PČ	VV	HV	Z	Z	Z	F	
			PČ	VV	D	D	D	Ch	
				PČ	ORV	ORV	ORV	Ch	
					TV	TV	TV	Z	
					HV	HV	HV	Ch	
					VV	VV	VV	Z	
					PkČ- VDT		PkČ-SP	D	
MeV									
ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJL	ČJL	ČJL	ČJL	ČJL
HV	HV	AJ	AJ	AJ	AJ	AJ	AJ	AJ	AJ
VV	VV	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ
		HV	Př	PnP	DCJ-AJ	DCJ-AJ	DCJ-AJ	DCJ-AJ	DCJ-AJ
		VV	Vl	Př	DCJ-NJ	DCJ-NJ	DCJ-NJ	DCJ-NJ	DCJ-NJ
			HV	Vl	M	M	M	M	M
			VV	HV	F	F	F	Inf	
				VV	Přp	Přp	Přp	F	
					Z	Z	Z	Přp	
					D	D	D	Z	
					TV	TV	TV	D	
					HV	HV	HV	TV	
					VV	VV	VV	HV	
					PkČ- VDT		PkČ-SP	VV	PkČ-SP

Zkratka Vzdělávací obor

ČJ	Český jazyk
ČJL	Český jazyk a literatura
AJ	Anglický jazyk
NJ	Německý jazyk
DCJ- AJ	Další cizí jazyk- Anglický jazyk
DCJ- NJ	Další cizí jazyk- Německý jazyk
M	Matematika

Zkratka Vzdělávací obor

F	Fyzika
Ch	Chemie
Přp	Přírodopis
Z	Zeměpis
D	Dějepis
ORV	Občanská a rodinná výchova
HV	Hudební výchova



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

PnP	Práce na počítači	VV	Výtvarná výchova
Inf	Informatika	TV	Tělesná výchova
Prv	Prvouka	PČ	Pracovní činnosti
Př	Přírodověda	PkČ- VDT	Praktické činnosti- Využití digitálních technologií
Vl	Vlastivěda	PkČ- SP	Praktické činnosti- Svět práce

3.4.1. 3 Realizace průřezových témat v projektové činnosti

2. základní škola Cheb, Májová 14, příspěvková organizace zařadila po zkušenostech z projektové činnosti v rámci třídy do každého školního roku dva celoškolní projekty. Každý z projektů je zaměřen na plnění určitého průřezového tématu. Po čtyřech letech se projekty opakují. Náplň daného projektu, která je obměňována, je uzpůsobena věku, vědomostem a dovednostem žáků.

Tabulka 5

Plnění průřezových témat v projektech

Projekt	OSV	VDO	VMEGS	EV	MeV	MuV
Tak trochu jiný život	X					
Zdravá výživa	X					
Občan, rodina a stát		X				
Karel IV.		X				
Život s EU			X			
Odkud pocházím			X			X
Den Země				X		
Základní podmínky života				X		
Les				X		
Víš, co jíš?					X	
Síla slova					X	
Moje město						X

3.5 Zabezpečení výuky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními **potřebuje poskytnutí podpůrných opatření**.

Podpůrná opatření realizuje škola nebo školské zařízení.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

(dále jen PLPP) a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu individuálně vzdělávacího plánu (dále jen IVP).

PLPP a IVP zpracovává škola.

Úprava obsahu vzdělávání žáka je nutná v dílčích oblastech, které žák vzhledem ke svým vzdělávacím potřebám nemůže zvládnout nebo je zvládá alternativním způsobem. Obsah vzdělávání žáků se upravuje v závislosti na struktuře a charakteru speciálních vzdělávacích potřeb žáků na základě doporučení školských poradenských zařízení. Práce s obsahy vzdělávání směřuje k posílení vzdělávání žáka v oblastech, kde nedosahuje uspokojivých výsledků. U žáků s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodů odlišných kulturních a životních podmínek je třeba:

- podpora rozvoje školních dovedností na počátku vzdělávání, posílení přípravy na školní práci
- v rámci nejvyššího počtu povinných vyučovacích hodin posílení výuky českého jazyka nebo výuky českého jazyka jako jazyka cizího
- 3 vyučovací hodiny (h)/týden, nejvýše však 120 hodin

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s podpůrnými opatřeními (PO) od druhého stupně. To znamená části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo nahradit celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze v souvislosti s touto nahradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů, změnit minimální časové dotace vzdělávacích oborů.

Případné úpravy ŠVP se uskuteční podle RVP ZV, kde jsou dané minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření u jednotlivých vzdělávacích oborů. Minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou pro třetí stupeň podpůrných opatření v RVP ZV upravené očekávané výstupy, které jsou obvykle na nižší úrovni než odpovídající očekávané výstupy daného vzdělávacího oboru. V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně se využijí v případě podpůrných opatření od třetího stupně pouze u žáků s LMP. Výstupy upravené v IVP žáků s LMP na základě minimální doporučené úrovně, jsou na vyšší úrovni než očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

Úprava očekávaných výstupů vzdělávání se ve druhém stupni podpůrných opatření nepředpokládá.

Tyto uvedené výstupy jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů uvedených ve Školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze do individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Pro žáky s podpůrnými opatřeními spočívajících v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciace vzdělávání zařazována do IVP na doporučení školského poradenského zařízení **speciálně pedagogická a pedagogická intervence**. Cílem je podpořit žáka v přípravě na výuku domácí prací tam, kde rodina



nedokáže z různých důvodů s žákem pracovat. Vede k posílení žákovy kompetence v přípravě na výuku u konkrétního vyučovacího předmětu.

Pro úspěšné vzdělávání žáků s PO je potřebné zabezpečit např. formativní hodnocení vzdělávání žáků se SVP, v odůvodněných případech dělení a spojování vyučovacích hodin, spolupráce se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními.

3.5.1 Plán pedagogické podpory

Plán pedagogické podpory (PLPP) zpracovává škola pro žáka od prvního stupně podpůrných opatření a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. PLPP sestavuje třídní učitel za pomocí učitelů konkrétních vyučovacích předmětů a výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory, metod práce se žákem, způsobu kontroly osvojení dovedností a znalostí a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování PO. Pokud podpůrná opatření nevedla k naplnění stanovených cílů, doporučí škola zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Neposkytuje-li zákonný zástupce žáka součinnost směřující k přiznání podpůrných opatření, může škola tuto skutečnost nahlásit na Odbor sociálně právní ochrany dítěte v Chebu.

Do dobu zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory.

3.5.2 Individuální vzdělávací plán žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce. IVP sestavuje třídní učitel za pomocí učitelů konkrétních vyučovacích předmětů a výchovného poradce. IVP má písemnou podobu. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP) a z obsahu IVP stanoveného v § 3 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP. IVP může být doplnován a upravován v průběhu školního roku. IVP vyhodnocuje škola jedenkrát ročně. Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, úpravách obsahu vzdělávání žáka, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách, metod a forem výuky a hodnocení žáka, případné výstupy ze vzdělávání žáka.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů



může být v souladu s principy individualizace a diferenciace vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Škola zařadí předměty speciálně pedagogické péče odpovídající speciálním vzdělávacím potřebám žáků. Časovou dotaci na tyto předměty čerpá škola z disponibilní časové dotace. Škola seznámí s IVP všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, není-li žák zletilý, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle IVP je možné pouze na základě písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

3.5.3 Specifikace provádění podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

- **Metody výuky (pedagogické postupy)**
 - Respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
 - Metody a formy práce, které umožní častější kontroly a poskytování zpětné vazby žákovi
 - Důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
 - Respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
 - Podpora poznávacích procesů žáka (osvojování učiva, rozvoj myšlení, pozornosti a paměti)
 - Respektování míry nadání žáka a jeho specifika
 - Orientace na rozvíjení informačně receptivních metod zaměřených na rozvoj vnímání, práci s textem a obrazem
 - Orientace na reproduktivní metody upevňující zapamatování, které vedou k osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování
 - Individualizace výuky (zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifik žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, princip multisenzorického přístupu, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vracení se ke klíčovým pojmem a dovednostem aj.)
 - Respektování pracovního tempa žáka, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů
 - Zadávání domácích úkolů zohledňuje možnosti žáka a podmínky, které má žák k jejich plnění
 - Zohledňování sociálního statusu a vztahových sítí žáka a prostředí, ze kterých žák přichází do školy
 - Intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí žáka
- **Organizace výuky**
 - Střídání forem a činností během výuky



- U mladších žáků využívání skupinové výuky
 - Postupný přechod k systému kooperativní výuky
 - V případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka
 - Změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky a se zřetelem k charakteru výuky a potřebám žáků
 - Nabídka volnočasových aktivit ve škole a podpora zájmů žáka
 - Organizační podpora mimoškolního vzdělávání, včetně odborných exkurzí
 - Možnost snížení nejvyššího počtu žáků ve třídě o 2 za každého žáka s přiznaným podpůrným opatřením čtvrtého až pátého stupně vzdělávajícího se ve třídě. To platí i v případě žáka s přiznaným podpůrným opatřením třetího stupně z důvodu mentálního postižení.
 - Nejvyšší počet podle žáků ve třídě se dále snižuje o 1 za každého žáka s přiznaným podpůrným opatřením třetího stupně, který není uvedený v předchozí větě. Nejvyšší počet žáků ve třídě lze takto snížit nejvýše o 5 žáků.
-
- **Hodnocení žáka**
 - Využívá různých forem hodnocení žáka
 - Hodnocení vychází ze zjištěných specifik žáka (např. neznalost vyučovacího jazyka)
 - Práce s kritérii hodnocení závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka
 - Podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení)
 - Zohlednění sociálního kontextu hodnocení, hodnocení směřuje nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání
 - Z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po žákovi, jsou jasně a srozumitelně formulována hodnotící kritéria
 - Formativní hodnocení směřuje k zpětnovazební podpoře efektivního učení žáka a je pro něj informativní a korektivní
 - Celkové hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve vzdělání
 - Hodnocení chování dětí, u nichž byly diagnostikovány poruchy chování, poruchy pozornosti provázené hyperaktivitou a slabší nadání, vyžaduje vysoko individuální, osobitý a profesionální přístup. Na základě projevů, kterými se tyto poruchy projevují (snadná rozptýlitelnost vnějšími podněty, potíže s udržením pozornosti, nevyrovnaný výkon v práci, nepořádnost, problémy s nasloucháním a plněním pokynů, zapomínání, výchovné zanedbanosti atd.), uplatňujeme při hodnocení chování těchto žáků tolerantnější, zohledňující přístup a subjektivní posouzení, zda je přestupek důsledkem poruchy, či uvědomělým porušením dohodnutých pravidel chování.
 - **Předměty speciálně pedagogické péče**

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je v naší škole zařazen podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory předmět speciálně pedagogické péče, který je nazván **Předmět speciálně pedagogické péče**.



Nápravná péče. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami se účastní výuce tohoto předmětu jednou až dvakrát týdně po dobu 45 minut. Předmět speciální pedagogické péče má charakter „náprav“ a realizuje se v rámci učebního plánu daného ročníku nebo nad rámec za předpokladu, že nebude porušen § 26 Školského zákona. Je doporučován jako forma další péče o žáka ve škole.

Náplní předmětu speciálně pedagogické péče je:

- rozvoj sluchové percepce (sluchová diferenciace, měkčení, délka samohlásek, sluchová analýza a syntéza, sluchová paměť apod.)
- rozvoj zrakové percepce (zraková diferenciace, procvičování očních pohybů, reverzní figury, zraková analýza a syntéza, analýza a syntéza slov, přesmyčky, zraková paměť apod.)
- procvičování pravolevé orientace, orientace na ploše a v prostoru
- náprava problémů ve čtení (postřehování slabik a slov, čtení podle obrazce, čtení podle pořadí, analýza a syntéza slov, nácvik správné intonace, čtení s porozuměním, práce s textem apod.)
- grafomotorická cvičení či jiná cvičení na rozvoj jemné motoriky (stříhání, kreslení apod.)

Žáci procvičují oslabené percepce samostatně, ve skupinách, či frontálně pomocí didaktických her, křízovek, doplňovaček, pracovních listů, pohybových aktivit i pomocí činnostního učení. Využívají při práci i interaktivní tabuli a počítač.

Pro konkrétního žáka škola poskytuje kompenzační pomůcky, speciální učebnice, softwarové a IT vybavení dle doporučení školského poradenského zařízení.

3.5.4 Zásady práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

- Seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků, s daným postižením žáka
- Respektování zvláštností a možností žáka
- Vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení žáka a možnostmi úlev
- Utvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné a přátelské atmosféry
- Možnost kompenzace jinými činnostmi, kde může být dítě úspěšné
- V případě dlouhodobé nemoci konzultovat a vytvořit IVP
- Kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků
- Podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení výkonu, nedostatky neporovnávat s ostatními
- Navození příjemné a soustředěné atmosféry při práci
- Nutnost spolupráce s rodiči
- Vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný
- Dodržení častých přestávek, střídání pracovního tempa

3.5.5 Zapojení dalších osob a subjektů

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho zákonného zástupce a ŠPZ. Poradenskou podporu těmto žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům zajišťuje školní poradenské pracoviště, které tvoří:



- Školní metodik prevence
- Výchovný poradce
- Třídní učitelé
- Speciální pedagog

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami škola dále spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou Karlovy Vary, pobočka Cheb.

3.6 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za **nadaného žáka** se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za **mimořádně nadaného žáka** se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifikům žákovy osobnosti, které mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek žák nebo zákonné zástupce žáka školskému poradenskému zařízení poskytne.

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se uskutečňuje podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu příslušné školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

3.6.1 Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka.

Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Individuální vzdělávací plán obsahuje: závěry doporučení školského poradenského zařízení; závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby; mimořádně nadaného žáka, případně vyjádření registrovajícího praktického



lékaře pro děti a dorost; údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi; vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka; časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů; způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu zkoušek; seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů; určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka, personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a určení pedagogického pracovníka školy pro sledování průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a pro zajištění spolupráce se školským poradenským zařízením.

Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplnován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Škola bude podporovat spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP).

3.6.2 Specifikace provádění podpůrných opatření mimořádně nadaného žáka

- **Metody výuky (pedagogické postupy)**
 - Obohacení dílčích postupů ŠVP nad rámec učiva vyučovacích předmětů
 - Využívání individuální a skupinové projektové práce, stáže na odborných pracovištích na podporu rozvoje vědomostí a dovedností, včetně praktických dovedností nadaných žáků
 - Povzbuzovat procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí
 - Pest्रá a podnětná výuka, která umožňuje velkou aktivitu, samostatnost a činorodost (nabídka nestandardních problémových úloh)
 - Respektování pracovního tempa žáka
 - Podpora hledání dalších možných postupů řešení problémů
 - Napomáhání osobnostnímu rozvoji těchto žáků, zapojovat je do kolektivních činností, vést je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším
- **Úprava obsahu vzdělávání**



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- Obohacování učiva (dílčích výstupů) nad rámec ŠVP podle charakteru a nadání žáka
- Prohloubení učiva, rozšíření a obohacení o další informace
- Zadávání specifických úkolů, projektů (na složitější a abstraktnější úrovni)
- Příprava a účast na soutěžích popřípadě celostátních a mezinárodních kol
- **Organizace výuky**
 - Předčasný nástup dítěte ke školní docházce
 - Vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
 - Účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
 - Nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit
 - Vnitřní diferenciace žáka v některých předmětech, např. cizí jazyk, volitelné předměty
 - Přeřazení mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušky před komisí
 - Žáci se účastní olympiád, soutěží nejen školních, ale i regionálních nebo krajských
 - Žáci jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo základní uměleckou školou
 - Pestrá nabídka volitelných předmětů, kde si žáci volí studium podle svého zájmu a mohou rozvíjet svůj talent v oborech, kde pro to mají předpoklady
 - Spolupráce se sportovním klubem

3.6.3 Postup školy při přeřazení mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku

- Zákonný zástupce žáka požádá o přeřazení žáka do vyššího ročníku
- Ředitel školy stanoví termín konání zkoušky v dohodě se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem
- Ředitel školy stanoví obsah, formu a časové rozložení zkoušky
- Žák vykoná zkoušku před komisí
- Komise určí hlasováním výsledek zkoušky
- Škola pořizuje protokol o zkoušce, který je součástí dokumentace žáka ve školní matrice
- Ředitel školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka
- V následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval



4 Učební plán

4.1 Učební plán 1. stupně

Tabulka 6

Učební plán 1. stupně

Vzdělávací oblasti, vzdělávací obory	1	2	3	4	5	ŠVP	RVP ZV
Jazyk a jazyková komunikace						42+10	42
Český jazyk	9	9	9	8	8	43	33
Cizí jazyk			3	3	3	9	9
Matematika a její aplikace						20+ 4	20
Matematika	4	5	5	5	5	20+ 4	20
Informační a komunikační technologie						1	1
Práce na počítači					1	1	1
Člověk a jeho svět						12+ 2	12
Prvouka	2	2	2			6	
Přírodověda				2	2	4	
Vlastivěda				2	2	4	
Umění a kultura						12	12
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
Výtvarná výchova	1	2	2	1	1	7	
Člověk a zdraví						10	10
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce						5	5
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
Celkem základní						102	102
Celkem disponibilní						16	16
Celkem v ročníku	20	22	25	25	26	118¹⁾	118¹⁾

Poznámky:

¹⁾ V případě, že se žák přestěhuje a dochází na jinou školu, kde je výuka realizována podle jiného ŠVP, nemusí být celková časová dotace u každého žáka v celkovém rozsahu dodržena.



4.2 Učební plán 2. stupně

Tabulka 7

Učební plán 2. stupně

Vzdělávací oblasti, vzdělávací obory	6	7	8	9	ŠVP	RVP ZV
Jazyk a jazyková komunikace					33+3	33
Český jazyk a literatura	5	5	4	4	15+3	15
Cizí jazyk	3	3	3	3	12	12
Další cizí jazyk		2	2	2	6 ¹⁾	6 ¹⁾
Matematika a její aplikace					15+1	15
Matematika	4	4	4	4	16	
Informační a komunikační technologie					1	1
Informatika				1	1	
Člověk a společnost					11+3	11
Dějepis	2	2	2	2	8	
Občanská a rodinná výchova	1+1 ²⁾	1+1 ²⁾	1	1	6	
Člověk a příroda					21+5	21
Fyzika	2	2	2	2	8	
Chemie			2	2	4	
Přírodopis	2	2	2	1	7	
Zeměpis	2	2	1	2	7	
Umění a kultura					10	10
Hudební výchova	1	1	1	1	4	
Výtvarná výchova	2	1	2	1	6	
Člověk a zdraví					10-2	10
Tělesná výchova	2	2	2	2	8	
Výchova ke zdraví					²⁾	
Člověk a svět práce					3	3
Praktické činnosti	1 ³⁾		1 ⁴⁾	1 ⁴⁾	3	
Volitelné předměty	2	2	2	2	8	
Administrativa	0+2	0+2	0+1	0+1		
Cvičení z českého jazyka	0+1	0+1	0+1	0+1		
Cvičení z matematiky		0+1	0+1	0+1		
Konverzace v angličtině	0+1	0+1	0+1	0+1		
Konverzace v němčině	0+1	0+1	0+1	0+1		
Mánes		0+1	0+1	0+1		
Praktika z fyziky	0+1	0+1	0+1	0+1		
Praktika z chemie			0+1	0+1		
Praktika z přírodopisu		0+1	0+1	0+1		
Práce s počítačem	0+1	0+1	0+1			
Příprava pokrmů	0+2	0+2	0+2	0+2		
Technické činnosti	0+2	0+2	0+2	0+2		
Celkem základní					104	104
Celkem disponibilní					18	18
Celkem v ročníku	30	30	31	31	122⁵⁾	122⁵⁾



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Poznámky:

- ¹⁾Casová dotace může být upravena, popř. může být celý vzdělávací obsah vzdělávacího oboru nahrazen jiným v souvislosti s podpůrným opatřením dle § 16 odst. 2 písm. b).
- ²⁾Ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví bude obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, který se nevyučuje jako samostatný předmět, rozdělen do vzdělávacího oboru Občanská a rodinná výchova
- ³⁾Vzdělávací obor Praktické činnosti v 6. ročníku bude naplňován tematickým okruhem Využití digitálních technologií
- ⁴⁾Vzdělávací obor Praktické činnosti v 8. a 9. ročníku bude naplňován tematickým okruhem Svět práce
- ⁵⁾V případě, že se žák přestěhuje a dochází na jinou školu, kde je výuka realizována podle jiného ŠVP, nemusí být celková časová dotace u každého žáka v celkovém rozsahu dodržena.



5 Učební osnovy

Základem práce školy je práce v jednotlivých vzdělávacích oborech a vyučovacích hodinách jako základních organizačních jednotkách školní práce. Velmi podstatnou část Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze (obsahově nejrozsáhlejší) proto tvoří učební osnovy jednotlivých vzdělávacích oborů.

Zpracování osnov vychází z rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV), který kromě obecných klíčových kompetencí uvádí charakteristiku vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů i to, čím především by měla příslušná vzdělávací oblast přispívat k rozvíjení klíčových kompetencí. Dále uvádí v obecnější poloze očekávané výstupy a základní okruhy učiva.

V RVP ZV jsou rovněž dané minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření u jednotlivých vzdělávacích oborů. Minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou v RVP ZV upravené očekávané výstupy, které jsou obvykle na nižší úrovni než odpovídající očekávané výstupy daného vzdělávacího oboru http://www.nuv.cz/uploads/RVP_ZV_2016.pdf.

Na pomoc školské praxi jsou v příloze RVP ZV uvedeny Standardy pro základní vzdělávání, které podrobněji vymezují obsah očekávaných výstupů. Jejich smyslem je účinně napomáhat dosahování stanovených cílů. [Standardy_anglický jazyk.doc](#)

[Standardy_anglický jazyk 2.doc](#)

[Standardy_český jazyk a literatura.doc](#)

[Standardy_Matematika.doc](#)

Obsah jednotlivých vzdělávacích oborů je tvořen pěti body:

- A) Cíle vzdělávací oblasti
- B) Charakteristika výuky
- C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících
- D) Očekávané výstupy na konci období
- E) Průřezová téma

5.1 Vzdělávací oblast JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace má rozhodující postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vzdělávání vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vzdělávacích oborů **Český jazyk, Český jazyk a literatura, Anglický jazyk, Německý jazyk, Další cizí jazyk Anglický jazyk a Další cizí jazyk Německý jazyk**. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

5.1.1 ČESKÝ JAZYK



Vzdělávací obor **Český jazyk** vychází ze vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura**.

Hlavním cílem vzdělávacího oboru je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

1. období

Vzdělávací oblast je v 1. - 3. ročníku realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru Český jazyk.

A) Cíle vzdělávací oblasti pro 1. období

- rozumět spisovné řeči mluvené, čtené i psané
- vyjadřovat srozumitelně, zejména mluvenou řečí, myšlenky, psanou formou se vyjadřovat jen v jednoduchých větách
- číst správně a s porozuměním texty přiměřené délkou i obsahem
- znát příklady literárních děl vhodných pro daný věk včetně ilustrací
- číst s porozuměním jednoduché naučné texty, pokusit se vyjádřit jejich myšlenky
- vnímat krásu a bohatost mateřského jazyka
- při výuce českému jazyku je třeba stále pamatovat na to, že se v tomto období vytváří vztah žáků k literatuře a jejich zájem o četbu, tedy že začíná výchova budoucích čtenářů
- svou schopnost vyjadřovat se uplatňovat i v dalších vzdělávacích oborech

B) Charakteristika výuky v 1. období

Cíle výuky českého jazyka jsou naplněny následujícími tématy:

- **Komunikační a slohová výchova**
- **Jazyková výchova**
- **Literární výchova**

Komunikace ve vzdělávacím oboru Český jazyk se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím dramatické výchovy.

V komunikační výchově se žáci učí vnímat a chápout různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), mluvit a rozhodovat se na základě vnímaných pokynů a přečteného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, učí se rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni.

Komunikační dovednosti žáků jsou vytvářeny nejen ve všech složkách českého jazyka, ale ve všech vyučovacích předmětech. Jednotlivé vyučovací předměty musí poskytovat dostatek prostoru k vyjadřování myšlenek a postřehů žáků k tomu, co se učí a co pozorují. Slovní zásoba je rozšiřována zejména využitím učiva prvouky, četby a vlastních zážitků. V tomto



období je kladen důraz zejména na ústní vyjadřování žáků. Samostatná písemná forma vyjadřování je uplatňována od 3. ročníku.

Při prvním písemném vyjadřování se požaduje používat krátké jednoduché věty o tom, co žáci prožili, nebo co dobře poznali.

Pro rozvoj vyjadřovacích schopností v prvním vzdělávacím období využíváme:

- vyprávění (o obrázku, vlastních zážitcích, přečteném textu, podle obrázkové osnovy)
- rozhovory žáků k určitému tématu
- formulace otázek a odpovědí k danému tématu
- možnosti svobodného výběru způsobu vyjádření myšlenek (v čítankách 2. a 3. r. jsou připraveny náměty, které žáky vždy zaujmou, využívá se mezipředmětových vztahů)
- jednoduchých popisů z písanek, hlavně z prvoučného učiva, k psaní podobných textů
- možnost zpracovávat „první knihy“ např. o květinách, o ptácích aj. v co nejjednodušší podobě, volně doplněné ilustracemi, výstřížky apod., využíváme i dětských knih a encyklopedií

Komunikační výchova tedy obsahuje činnosti:

- receptivní, tj. čtení a naslouchání
- produktivní (tvořivé činnosti), tj. mluvený a písemný projev žáka

Při výuce čtení v tomto období se snažíme naučit všechny žáky, i průměrně nadané, číst přiměřeně náročné, umělecké i naučné texty jasně, zřetelně a s porozuměním. Při čtení textů se obohacuje slovní zásoba žáků a rozvíjí se i jejich ústní vyjadřování. Při práci s texty se spojuje výcvik čtení s rozvojem vyjadřování, se vzděláváním v různých oborech i s výchovou žáků. Čtení se využívá ve vzdělávacím oboru Prvouka při poznávání přírody i života lidí a světa. Při prozívání literárních ukázek a čtení prvních knížek poznávají žáci život dětí i dospělých, učí se chápát a hodnotit jejich životní příběhy, činy, charakterystiku a lidské vztahy. Tím rozšiřují svoji životní zkušenosť, obohacují svůj citový život. Dobrá četba zušlechtuje city, ovlivňuje duševní život dětí a povzbuzuje jejich vůli.

Žáci se při vyučování čtení učí esteticky prožívat a chápát přiměřené texty, později je výrazně číst, předčítat, přednášet, vyprávět, někdy i ilustrovat, něco podle popisu vyrobit, jindy text dramatizovat. Při čtení, poslechu a recitaci se zjemňuje smyslové vnímání žáků, např. sluch pro zvukovou stránku jazyka, bystří se pozorování, rozvíjí se představivost a fantazie, cvičí se paměť žáků, rozvíjí se pojmové i obrazné myšlení, ústní vyjadřování.

V čítankách určených k činnostnímu učení čtení je věnována dostatečná pozornost volbě příjemných, délkom i obsahem přiměřených textů mladšímu školnímu věku. Také mezipředmětovým vztahům a volbě témat pro samostatnou práci žáků je zde věnována pozornost.

V literární výchově seznamujeme žáky s literární tvorbou vhodnou pro mladší školní věk včetně ilustrací.

Při výuce psaní v tomto období získají žáci správné psací dovednosti, základy čitelného, přiměřeně hbitého a úhledného rukopisu. Píší slova a texty vhodného a žákům přiměřeného obsahu, který vyjadřuje zkušenosti žáků nebo poznatky získané v jiných vyučovacích předmětech. Písanky připravené pro toto období se zaměřují na psaní s porozuměním.



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

V jazykové výchově v 1. období základního vzdělávání se žáci učí prostě a jasně vyjadřovat spisovným jazykem, s využitím slovní zásoby odpovídající věku žáků a zároveň poznávají žáci elementární základy mluvnické stavby jazyka a osvojují si základní pravopisné jevy. Dbá se na rozvoj slovní zásoby žáků a postupně se vytváří návyky správné spisovné výslovnosti. Jazykové vyučování má velký význam pro rozvoj myšlení žáků, neboť se při něm žáci učí jazykové a pravopisné jevy pozorovat, srovnávat, třídit i zobecňovat. Nejprve se seznamují s konkrétními jazykovými jevy, pozorují je, hovoří o nich. Tak dochází k mnoha elementárním zobecněním a procvičování poznaných jazykových a pravopisných jevů. Pozornost je věnována výcviku v pravopise lexikálním.

Ústní i písemné vyjadřování se při činnostní výuce rozvíjí pokud možno v souvislosti s poznáváním skutečností, které děti obklopují. Žáci zpočátku při samostatném vyjadřování reagují na otázky a pokyny učitele, později vytvářejí krátké souvislé projevy na téma blízká jejich zájmům a zkušenostem.

V hodinách vzdělávacího oboru Český jazyk tohoto období nejsou ostré hranice mezi učivem mluvnice, slohového výcviku, literární výchovy a psaní. Je potřeba si uvědomovat vzájemnou prostupnost a propojenosť těchto složek českého jazyka. Je-li k tomu vhodná příležitost, lze složky českého jazyka zpestřit dramatickou výchovou.

Dramatická výchova rozvíjí tvořivost dětí a přispívá k obohacení jejich slovní zásoby. S její pomocí učíme žáky volně, beze strachu, svými slovy vyjadřovat myšlenky a názory nejen v českém jazyce. Pomocí dramatické výchovy se žáci učí slušnosti, vzájemnému respektování i tvořivému řešení praktických situací. Přitom se učí též cítit s druhými, vzájemně si pomáhat. Uplatňujeme tak snadno ve výuce prvky etické výchovy.

Dramatická výchova v 1. období základního vzdělávání

Pomocí dramatické výchovy:

- rozvíjíme u dětí jejich tvořivost
- učíme je volně bez strachu, svými slovy vyjadřovat myšlenky a názory nejen v českém jazyce a literatuře, ale i v dalších vyučovacích předmětech
- rozvíjíme a obohacujeme slovní zásobu žáků
- učíme žáky tvořivě řešit praktické problémy
- vedeme žáky k slušnosti a respektování spolužáků, rodičů i ostatních dospělých v jejich okolí
- žáci mohou prožívat různé situace, naučit se cítit s druhými a pomáhat si navzájem

S vyučováním českého jazyka v 1. - 3. ročníku jsou bezprostředně spojeny počátky prvoučného vyučování. Zkušenosti žáků získané pozorováním okolní přírody a života lidí se prohlubují čtením uměleckých textů. Myšlení a řec žáků se přitom rozvíjí v souladu s rozvojem fantazie, citů, vůle a smyslu pro krásu.

Výuka vzdělávacího oboru Český jazyk je realizována v kmenových třídách, učebnách s interaktivní tabulí, počítačové učebně, školní knihovně nebo při četných besedách v městské knihovně. Žáci rovněž navštěvují divadelní představení.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků vzdělávacího oboru Český jazyk:

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci



- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhují různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

- učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

1. ročník

Vzdělávací obor Český jazyk v 1. ročníku je realizován v 9 vyučovacích hodinách týdně.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Předslabikářové období

- **Naslouchání**
 - poslech čtených a vyprávěných pohádek



- dramatizace jednoduchých pohádek, zvláště těch, ve kterých se některý motiv opakuje
- krátká vypravování žáků podle jejich zážitků a pozorování
- odpovědi na otázky
- náprava vadné výslovnosti nápodobou
- **Písemný projev**
 - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný projev)
 - začátky psaní v tomto období úzce souvisí s výukou čtení
 - uvolňovací cviky
 - základní návyky při psaní
 - příprava k psaní písmen – psaní jednotlivých prvků písmen a číslic (čáry, oblouky, zátrhy, ovály, kličky, vlnovky)
- **Mluvený projev**
 - rozvíjení řeči s využitím žákovských zkušeností
 - přípravná zraková a sluchová cvičení
 - sluchová analýza a syntéza slabik ve slova, např. hádanky typu: „Je to hodně stromů a je to l-e-s. Co je to?“
 - poznávání prvních souhlásek a samohlásek na začátku nebo na konci slova
 - poznávání a čtení malých a velkých písmen

Slabikářové období

- pokračujeme v rozvíjení vyjadřování žáků
- seznamujeme žáky s lidovými pohádkami, rozpočítadly, říkankami, hádankami
- předčítáme příběhy ze života dětí, z přírody, o zvířatech, propojujeme je s výukou prvouky a výtvarné i hudební výchovy
- cvičíme schopnost naslouchat a něco si z příběhu zapamatovat, zapamatované vyjádřit mluveným, výtvarným nebo i pohybovým projevem
- necháme též žáky vyjadřovat své individuální pocity z četby
- pozornost věnujeme srozumitelnosti řeči žáků, stále nenásilně podporujeme správnou výslovnost
- **Písemný projev**
 - nácvik psaní malých a velkých písmen ve spojení se čtením
 - psaní slabik a krátkých slov s jednoduchými spoji
 - opis a přepis písmen, slabik, slov a krátkých vět, náročnost vět je nutné volit podle individuálních možností žáků
 - psaní snadných a foneticky jasných slov podle diktátu po předcházející sluchové analýze a syntéze



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- z hlediska potřeb čtení a psaní rozlišujeme věty, slova, slabiky, hlásky (písmena)

• **Čtení**

- výuka čtení – požadavek jasného zřetelného čtení s porozuměním uplatňujeme od čtení prvních slov
- čtení otevřených slabik a slov složených z písmen poznaných v předslabikářovém období
- činnosti s písmeny skládací abecedy
- čtení dvojslovných, nejvýše trojslovných vět z poznaných slov
- postupné poznávání dalších hlásek a písmen
- čtení slabik, slov a krátkých vět
- správně vyslovovat a psát krátké a dlouhé samohlásky
- čtení psacího písma
- čtení krátkých celků, obsahem dětem přiměřených
- čtení s porozuměním v průběhu roku podporujeme tvořením vět s danými slovy, kresbou k některým slovům a větám, odpověďmi na otázky k obsahu jednoduché věty, plněním krátkých a jasných napsaných pokynů

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- sluchové rozlišení hlásek
- výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin
- modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- slova a pojmy
- význam slov

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- poslech literárních textů
- tvorivé činnosti s literárním textem – volná reprodukce přečteného, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, pohádka
 - vybrané lidové pohádky, rozpočitadla, říkanky a hádanky se učí z paměti, vyprávějí i dramatizují
 - memorování říkanek a básniček z paměti, využití znalostí žáků z předškolního věku

2. ročník

Vzdělávací obor Český jazyk ve 2. ročníku je realizován v 9 vyučovacích hodinách týdně.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA



- **Dokončení prvopočátečního čtení**
 - postupný přechod od vázaného slabikování k správnému plynulému čtení slov, jednoduchých vět a krátkých textů
 - důraz na porozumění čtenému, odpovědi na otázky
 - dodržování pomlky po tečce, přirozená intonace
 - správné čtení předložek se slovem
 - vyhledávání slov, určitých myšlenek apod. v přečteném textu
- **Rozvoj čtenářských schopností**
 - správné a plynulé čtení krátkých i delších vět
 - čtení textů délrou i obsahem přístupným věku žáků
 - při opakovaném čtení zachovat intonaci
 - objasňování významu slov
 - vyhledávání slov vyjadřujících určitý vztah nebo myšlenku
 - vyprávění obsahu přečteného textu
- **Naslouchání**
 - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)
 - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
 - zážitkové naslouchání literárních textů
- **Písemný projev**
 - procvičování tvarů písmen
 - psaní slabik, slov a jednoduchých vět
 - důraz na psaní s porozuměním
 - první krátké písemné vyjadřování žákovských pozorování a zkušeností
 - spojování výrazů podle významu, zápis a samokontrola
 - dovednosti psát využíváme u jednoduchých zápisů v různých vyučovacích předmětech

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- vyjádření myšlenky
- seznámení s abecedou (práce s ní s oporou o napsanou abecedu)
- odpověď celou větou na otázky, druhy vět
- tvoření vět s danými slovy a k dané situaci
- pravopis věty (velké začáteční písmeno, interpunkční znaménka na konci věty)
- slovo, slabika, hláska, písmeno, slovní význam
- samohlásky, souhlásky, dvojhlásky
- výslovnost a psaní krátkých a dlouhých samohlásek
- psaní a výslovnost slabik tvrdých
- psaní a výslovnost měkkých slabik
- psaní souhlásek uprostřed a na konci slov (znělé a neznělé)
- psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- příprava na poznávání podstatných jmen a dějových sloves, zjišťovat v souvislém textu, která slova označují osoby, zvířata nebo věci a která slova vyjadřují, co osoby, zvířata a věci dělají;
- čtení a psaní předložek
- vlastní jména osob

Témata pro rozvoj ústního a písemného vyjadřování žáků vybíráme hlavně z jejich života, z přírody, můžeme volit i téma o práci a hrách. Žáci mohou vypravovat své příběhy podle obrázků, podle společně sestavené osnovy i podle své fantazie.

Rozvoj vyjadřovacích schopností prolíná celou výukou českého jazyka. V 2. ročníku klademe důraz hlavně na ústní vyjadřování žáků. Dáváme jim dostatek prostoru, aby mohli své názory prezentovat před spolužáky, aby mohli navzájem o určitých jevech diskutovat a zdůvodňovat je. Důležitá jsou mluvní cvičení, která se dají do výuky českého jazyka zařazovat často. Žáci při nich projevují, jak rozumí mluvnickým jevům i jak rozumí čtenému textu. Při výuce se používá činnostní učení.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- tvorivé činnosti s literárním textem
 - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
 - divadelní představení, herec
 - verš, rým, přirovnání
- vyjadřování obsahu textu obrázky a jejich řazení, jak jdou za sebou
- přednes krátkých básní s jasným obsahem, které se žáci učí nazepamět'
- plnění úkolů z čítanky, motivace žáků, práce podle rozhodnutí žáka – individualizace
- rozvíjení ústního, písemného i výtvarného vyjadřování žáků
- vyprávění podle obrázků
- vyprávění o osobním pozorování a příhodách ze života
- spojení čtení se psaním a pravoukou, rozvoj komunikačních dovedností
- vytváření svých vlastních zápisů z pozorování přírody, např. listy o květinách doplněné kresbou nebo vystříženým obrázkem – moje první kniha, zápis o stromech aj.
- čtení přístupných dětských knih, vyprávění jejich obsahu, ilustrace ke knížce
- základní literární pojmy
 - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka
 - spisovatel, básník, kniha, čtenář

3. ročník

Vzdělávací obor Český jazyk ve 3. ročníku je realizován v 9 vyučovacích hodinách týdně.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA



• **Čtení**

- praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu)
- věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- správné, plynulé a uvědomělé čtení krátkých vypravování, ukázek z knih vhodně rozdělených na části; básní, bajek, pohádek přístupných chápání žáků
- výrazné čtení (po přípravě s učitelem) krátkých vypravování a básní s využitím intonace podle smyslu čteného textu
- tiché čtení (bez pohybu rtů) krátkých textů s jednoduchým dějem se samostatným způsobem zpracování otázek a úkolů, jimiž učitel kontroluje, jak žáci pochopili obsah přečteného článku (podle individuálních schopností žáků)
- objasňování významu slov a slovních spojení
- vyhledávání slov, výrazů, vlastních jmen v přečteném textu
- sestavování obrázkových osnov krátkého vypravování nebo přečteného článku
- vymýšlet názvy pro části povídek
- reprodukce vypravování a naučných textů nebo jejich částí
- vyprávění pohádek i vymýšlení pohádek žáky

• **Naslouchání**

- praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)
- věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)

• **Mluvený projev**

- základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)
- vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu
- základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)
- mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)

• **Písemný projev**

- základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)
- technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu)
- žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, vzkaz, dopis, popis; vypravování
- procvičování psaní tvarů písmen a jejich spojení na předepsaných slovech spolu spojených nějakým významem. Např.: nářadí, které má tatínek; stromy, o kterých se učíme, apod. (psaní s porozuměním).



- dbáme na dodržování správných tvarů písmen, rovnoměrných vzdáleností mezi písmeny ve slovech i mezer mezi slovy na řádku i zachovávání stejného sklonu písma.
- pozvolna se snažíme při dodržení úhlednosti písma psaní zrychlovat.

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- Opakujeme to, co se žáci v předešlém ročníku naučili
- věta, slovo, slabika, písmeno
- činnosti s abecedou
- pravopis věty (velké písmeno na začátku, interpunkční znaménko na konci)
- výslovnost a psaní krátkých a dlouhých samohlásek a slabik
- psaní slov s tvrdými a měkkými slabikami
- psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě samostatně, ve slovech i slovních spojeních
- psaní souhlásek uprostřed a na konci slov (znělé a neznělé)

Učební látka, se kterou se žáci 3. ročníku nově seznamují nebo ji rozšiřují:

- **zvuková stránka jazyka**
 - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- **slovní zásoba a tvoření slov**
 - slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma
 - stavba slova (kořen, část předponová a příponová)
- **tvarosloví**
 - tvary slov
 - seznámení se slovními druhy a jejich poznávání v jasných případech
 - poznávání podstatných jmen, jako pojmenování osob, zvířat a věcí
 - poznávání sloves
- **skladba**
 - věta jednoduchá a souvětí
 - základní skladební dvojice
- **pravopis**
 - lexikální
 - obojetné slabiky, pravopis i, í / y, ý po obojetných souhláskách uvnitř slova – vyjmenovaná slova, procvičování pravopisu základních vyjmenovaných slov a jasné z toho vyplývajících slov příbuzných, užívaných v životě – porozumění významu slov a slovních spojení
 - pravopis vlastních jmen – jednoduché typy
 - výslovnost a psaní znělých a neznělých souhlásek na konci a uprostřed slov



Pravopis vyjmenovaných slov prolíná výukou 3. ročníku až do konce roku. Toto učivo je třeba procvičovat krátce, často, s porozuměním a vysvětlováním. Důraz je třeba dát na tvorivou práci žáků s vyjmenovanými slovy a jejich aplikaci též v jiných vyučovacích předmětech.

Vhodným způsobem je třeba s výukou vyjmenovaných slov propojovat poznávání slovních druhů a pravopis vlastních jmen. Jednotlivé okruhy učiva se neprobírají jako izolované celky, ale navzájem se prolínají. Velký význam má předučování některého učiva už v 1. a 2. ročníku.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem
- přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- správné, plynulé a uvědomělé čtení krátkých vypravování, ukázek z knih vhodně rozdělených na části; básní, bajek, pohádek přístupných chápání žáků
- výrazné čtení (po přípravě s učitelem) krátkých vypravování a básní s využitím intonace podle smyslu čteného textu
- tiché čtení (bez pohybu rtů) krátkých textů s jednoduchým dějem se samostatným způsobem zpracování otázek a úkolů, jimiž učitel kontroluje, jak žáci pochopili obsah přečteného článku (podle individuálních schopností žáků)
- objasňování významu slov a slovních spojení
- vyhledávání slov, výrazů, vlastních jmen v přečteném textu
- vyjadřovat obsah ilustrací k přečtenému textu
- pokus o vyprávění přečtené události ze stanoviska některé z jednajících osob
- výrazný přednes krátkých básní nebo krátkých příběhů, které se žáci učí z paměti
- čtení dětských knih přiměřených věku – zapsat a zapamatovat si jméno autora, název knihy, vyjádřit obrázkem nebo několika větami to, co žáka z knihy zaujalo
- učit se odpovídat na otázky k obsahu přečtené knihy
- základní literární pojmy:
 - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, spisovatel, básník, kniha, čtenář
 - divadelní představení, verš, rým, přirovnání

D) Očekávané výstupy na konci 1. období

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- **plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti**
- **porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti**
- **respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru**
- **pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost**



- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Žák:

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

E) Průřezová téma

Průřezová téma jsou uvedena společně pro 1. a 2. období v části 2. období v bodě E.

2. období



Vzdělávací oblast je ve 4. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru Český jazyk.

A) Cíle vzdělávací oblasti pro 2. období

- ovládat základní jazykové jevy pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- osvojovat a rozvíjet čtenářské dovednosti
- rozvíjet kultivovaný písemný i ústní projev
- osvojovat si souvislé, plynulé a srozumitelné vyjadřování
- osvojovat si pravidla pro vytváření psaných textů podle komunikačního záměru a jejich využívání v praxi
- porozumět různým druhům textů věcné i odborné povahy
- vnímat literaturu jako specifický zdroj poznání a prožitků
- získávat estetické zážitky při komunikaci s vhodnými literárními texty a rozvíjet trvalý zájem o četbu
- využívat různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, internet atd.)
- pro rozšiřování znalostí a dovedností

B) Charakteristika výuky ve 2. období

Cíle výuky vzdělávacího oboru Český jazyk ve 2. období jsou naplněny následujícími tématy:

- **Komunikační a slohová výchova**
- **Jazyková výchova**
- **Literární výchova**

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápout různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, formulovat vlastní názory o přečteném díle. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti interpretace literárního textu.

Při výuce psaní získávají žáci správné psací dovednosti, rozvíjí čitelný, hbitý a úhledný rukopis.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem srozumitelného vyjadřování.

Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem k získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

Výuka vzdělávacího oboru Český jazyk je realizována v kmenových třídách, učebnách s interaktivní tabulí, počítačové učebně, školní knihovně nebo při četných besedách v městské knihovně. Žáci rovněž navštěvují divadelní představení.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Český jazyk jsou společně uvedeny v bodě B) 1. období.



C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

4. ročník

Vzdělávací obor **Český jazyk ve 4. ročníku** je realizován v **8 vyučovacích hodinách týdně.**

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- **Čtení**
 - sestavovat osnovu projevu, členit text na odstavce – společná práce
 - znát různé druhy popisů – společná práce
 - umět výstižně a stručně telefonovat
 - napsat dopis s vhodným oslovením a správnou adresou
 - vypravovat s použitím plnovýznamových sloves a využitím vhodných spojek
 - vyjadřovat se též pomocí souvětí
- **Naslouchání**
 - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)
 - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- **Mluvený projev**
 - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)
 - vyjadřování závislé na komunikační situaci
 - komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu
 - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí)
- **Písemný projev**
 - zacházet s grafickými a psacími materiály a pomůckami a dodržovat základní hygienické a pracovní návyky
 - psát podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře se správným sklonem písma (75°) a rozestupem
 - uplatňovat svůj osobitý rukopis při dodržování úhlednosti, čitelnosti a plynulosti písemného projevu a respektování základů kultury
 - hbitost psaní

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- porovnávat význam slov, všímat si spisovné podoby slov a porovnávat ji s užívanými nespisovnými slovy, znát stavbu slov (kořen, předpona, přípona, koncovka)
- uvědoměle používat i, í/y, ý po obojetných souhláskách vyjmenovaných slov a slov příbuzných



- určovat slovní druhy
- skloňovat podstatná jména, časovat slovesa, respektovat shodu přísudku s podmětem
- rozlišovat větu jednoduchou a souvětí, pracovat s holou větou

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- číst plynule a správně
- prokázat porozumění textu
- využívat poznatků z četby v dalších školních činnostech
- vyjádřit své poznatky z četby, z poslechu pořadu, z divadelního či televizního představení
- vyhledávat informace v učebnicích, dětských encyklopediích
- všímat si rozdílů zpracování textu krásné literatury a literatury uměleckonaučné
- rozumět literárním pojмům (přirovnání, zosobnění, bajka, dramatizace, próza, poezie, encyklopedie) při praktické činnosti

5. ročník

Vzdělávací obor Český jazyk v 5. ročníku je realizován v 8 vyučovacích hodinách týdně.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- **Čtení**
 - sestavovat osnovu projevu, členit text na odstavce – společná práce
 - znát různé druhy popisů – společná práce
 - sestavit text telegramu
 - umět výstižně a stručně telefonovat
 - napsat dopis s vhodným oslovením a správnou adresou
 - vypravovat s použitím plnovýznamových sloves a využitím vhodných spojek
 - vyjadřovat se též pomocí souvětí
- **Naslouchání**
 - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)
 - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- **Mluvený projev**
 - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci
 - komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu
 - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- dbát na ustálený pořádek slov
- orientovat se v různých slohových útvarech a využívat vhodné slovní zásoby
- dodržovat pravidla týkající se zvukové stránky českého jazyka
- rozlišovat spisovný jazyk, nárečí a obecnou češtinu
- **Písemný projev**
 - navázat na dovednosti z předchozího ročníku a zacházet s grafickými a psacími materiály a pomůckami, dodržovat základní hygienické a pracovní návyky
 - psát podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře se správným sklonem písma (75°) a rozestupem
 - uplatňovat svůj osobitý rukopis při dodržování úhlednosti, čitelnosti a plynulosti písemného projevu a respektování základů kultury
 - hbitost psaní uplatňované v ostatních vyučovacích předmětech

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- skloňovat podstatná jména obecná a vlastní
- užívat frekventovaná přejatá slova (včetně skloňování)
- předpony s-, z-, vz- (základní informace)
- rozlišovat druhy přídavných jmen – tvrdá, měkká, přivlastňovací, koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých
- běžně užívaná zájmena a číslovky (rozlišovat jako slovní druhy)
- rozeznávat a vhodně používat neohebná slova
- poznávání podstatných jmen, jako pojmenování osob, zvířat a věcí
- rod a číslo podstatných jmen
- pádové otázky
- poznávání sloves
- ovládat mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, čas, způsob)
- psaní i, í ve slovesech (kreslí, kreslil, prosí, prosil, zlobí, zlobil ...)
- shoda podmětu s přísluškem
- využívat různé slovní druhy vhodné jako spojovací výrazy ve větě jednoduché a v souvětí, znát základní pravidla v jednoduchých souvětích
- dbát na kladení správného přízvuku u slov a vět
- nezapomínat na grafické odlišení vět, přímé řeči
- členit text do odstavců dle osnovy (společná práce)
- pracovat s odborným textem (společně)
- orientovat se v encyklopédických a jazykových příručkách
- pronikat do logiky skladby českého jazyka
- respektovat interpunkci i ve větších stylistických projevech
- mít přehled o členění složitého souvětí

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- poslech literárních textů
- hovořit souvisle o přečteném textu, vyjádřit své názory a pocity



- zážitkové čtení a naslouchání
- tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- odlišit vyprávění literárního od faktického
- vyhledávat informace ve slovnících a dalších různých textech
- orientovat se v nabídce dětské literatury
- využívat pro vlastní četbu školní a místní knihovnu
- zaznamenávat si zajímavé myšlenky
- základní literární pojmy – literární druhy a žánry, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

D) Očekávané výstupy na konci 2. období

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamená
- posuzuje úplnost a neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatovat si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívat podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění za pomoci učitele a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách



- zvládá základní příklady morfologického pravopisu (koncovky podstatných a přídavných jmen)
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu (shoda přísudku s holým podmětem)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Žák:

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností
- tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

E) Průřezová téma

1. a 2. období

Reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáků především v oblasti postojů a hodnot.

Osobnostní a sociální výchova

Vztah osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako na klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti.

Přínos k rozvoji osobnosti žáka:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá zvládání vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- pomáhá k utváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomocí

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru. Český jazyk je nezastupitelným nástrojem



učení, zpracování informací, postojů a názorů a má významnou funkci při osvojování dalších jazyků.

Přínos k rozvoji osobnosti žáka:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- rozvíjí schopnost srovnávat evropské kultury, nacházet společné znaky a odlišnosti
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Multikulturní výchova

Umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty. Multikulturní výchova rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. Multikulturní výchova se hluboce dotýká mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně. Multikulturní výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Přínos k rozvoji osobnosti žáka:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Mediální výchova

Nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médií. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků. Média mají významný vliv na chování jedince a společnosti, na kvalitu života. Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků, osvojení základních pravidel veřejné komunikace a dialogu.

Přínos k rozvoji osobnosti žáka:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování



5.1.2 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

3. období

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura.

A) Cíle vzdělávací oblasti ve 3. období

- chápout jazyk jako svébytný historický jev, ve kterém se odráží historický a kulturní vývoj národa, jako významný sjednocující činitel národního společenství a jako důležitý a nezbytný nástroj celoživotního vzdělávání
- rozvíjet pozitivní vztah k mateřskému jazyku, chápout jeho význam pro přesné, logické a věcné vyjádření reality, k získávání, ale i předávání informací, ale také jako bohatého mnohotvárného prostředku pro individuální prožívání uměleckého díla, sdílení těchto zážitků i vyjádření vlastních prožitků
- vážit si umění a literatury jako zdroje poznání a pochopení určité epochy, jako zdroje rozvíjení emocionálního a estetického vnímání
- zvládnout běžná pravidla komunikace, účastnit se diskusí, vyjadřovat a obhajovat svůj názor v rámci kultivovaného, všeobecně rozvinutého projevu
- získávat informace v literatuře, slovnících, sdělovačích prostředcích a informační technice, učit se je objektivně hodnotit a zpracovávat

B) Charakteristika výuky ve 3. období

Cíle vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura jsou naplněny:

- **komunikační a slohovou výchovou**
- **jazykovou výchovou**
- **literární výchovou**

Komunikace ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím dramatické výchovy. Všechny složky vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura se ve výuce vzájemně prolínají. Jejich úspěšné zvládnutí je předpokladem pro poznávání, získávání vědomostí a osvojování dovedností v dalších oborech vzdělávacího procesu.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápout různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej, učit se posuzovat také jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu, používat složitější větnou stavbu.

Komunikační dovednosti žáků jsou vytvářeny ve všech vzdělávacích oborech.

Čist s porozuměním různé druhy textů věcné i odborné povahy, včetně orientace v tabulkách a grafech vede žáky k pochopení souvislostí, k souvislému vyjadřování, stanovení hlavní myšlenky, problému, vytváření osnovy. Ve 3. vzdělávacím období si žáci utvrzují pravidla pro vytváření psaných i ústních textů různých slohových postupů. K osvojování souvislého plynulého a srozumitelného vyjadřování podle komunikačního záměru mluvčího a typu komunikační situace se využívají mluvené projevy připravené i nepřipravené, jsou zadávány



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

samostatné práce, navozovány různé situace z běžného života, které žáci mají řešit na základě vlastních zkušeností. Důležitou součástí komunikační výchovy je rozvoj slovní zásoby, využití všech možných zdrojů k získávání informací a práce na počítači (práce se slovníky, encyklopediemi, bibliografií, internetem) pro rozšířování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání. Žák se učí nejen obhajovat svůj názor podložený přesvědčivými argumenty, ale také cíleně poslouchat druhé, zaujmout kritický i sebekritický postoj.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka, učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy (podoby). Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově jsou žáci vedeni ke čtení s porozuměním, k práci s textem, k rozlišování specifických znaků literárních druhů, k základní orientaci v dílech českých i světových spisovatelů. Na základě osvojování a rozvíjení čtenářských zkušeností získávají kladný vztah k literatuře a zájem o četbu a další kulturní prožitky, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje. Uvědomují si souvislosti mezi historickými událostmi a literaturou, v níž se odrázejí. Prostřednictvím regionální literatury se rozvíjí u žáků také zájem o obec, město, kraj, v němž žijí, a zájem o občanské dění.

Výuka vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura je realizována v kmenových třídách, odborné učebně, učebnách s interaktivní tabulí, počítačové učebně nebo ve školní knihovně. Žáci rovněž častěji navštěvují divadelní představení.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura:

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k využívání výpočetní techniky

Žáci:

- vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- osvojují si základní jazykové a literární pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- využívají prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k plánování postupů

Žáci:

- vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- uvážlivě rozhodují

Kompetence komunikativní

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci:

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodné na ně reagují
- účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují své názory
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívají informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru
- vede žáky k dodržování pravidel

Žáci:

- účinně spolupracují ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentují

Kompetence občanské

Učitel:

- zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví

Žáci:

- respektují přesvědčení druhých lidí
- chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- aktivně se zapojují do kulturního dění
- mají pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- učitel vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- vede k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou

Žáci:

- dodržují hygienu práce
- dodržují bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívají svých znalostí v běžné praxi



C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- **Čtení:**
 - praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu)
 - věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací)
 - kritické (analytické, hodnotící)
 - prožitkové
- **Naslouchání:**
 - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání)
 - věcné (soustředěné, aktivní)
 - kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové)
 - zážitkové
- **Mluvený projev:**
 - zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného mluveného projevu (technika mluveného projevu), komunikační žánry, připravený i nepřipravený projev na základě poznámek, referát, diskuse
- **Písemný projev:**
 - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech
 - vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvorivé psaní

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- zvuková stránka jazyka – zásady spisovné výslovnosti, přízvuk slovní i větný, intonace, členění souvislé řeči (pauzy a frázování)
- slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba (slova a pojmenování), slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, antonyma, obohacování slovní zásoby, tvoření slov
- tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- skladba – výpověď a stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
- pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický
- obecné poučení o jazyce – čeština, skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka, jazyk a komunikace

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, reprodukce, hlavní myšlenka, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, výtvarný doprovod



- způsoby interpretace literárních a jiných děl
- základy literární teorie a historie - struktura, jazyk literárního díla, literatura umělecká, věcná
- literární druhy a žánry – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry, představitelé

6. ročník

Vzdělávací obor Český jazyk a literatura v 6. ročníku je realizován v 5 vyučovacích hodinách týdně.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- reprodukce textu
- vypravování (sestavení osnovy pomocí obrázků, z textu, k textu, vlastní prožitky nebo poznávané, typické prostředky jazykové i stylistické, dramatizace, vyjádření pohybem)
- popis – předmětu, osoby, děje, pracovního postupu (využití názoru, zkušenosti, připravené osnovy, obohacování a rozvíjení slovní zásoby, využití učiva v jiných předmětech)
- zpráva, oznámení (úsporné sdělení, rozlišení obou slohových postupů, praktické využití)
- objednávka, tiskopisy (využití v praktickém životě)
- výpisky (vyhledat důležité od nepodstatného, využít při učení)
- výtah z odborného textu (poznávání a obohacování odborné terminologie)
- blahopřání
- dopis – osobní, úřední (rozlišení subjektivního sdělení od úředního prostřednictvím stylistických a jazykových vyjádření, formy)

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- útvary národního jazyka, jazykověda, práce s jazykovými příručkami – SSČ, Pravidly
- zvuková stránka – hláskosloví, spisovná výslovnost – spodoba znělosti, slovní přízvuk, zvuková stránka věty
- stavba slova a pravopis – opakování – kořen, přípona, předpona, základové slovo, slovotvorný základ, slova příbuzná
- střídání hlásek při odvozování, skupiny hlásek při odvozování, zdvojené souhlásky, skupiny bě - bje, mě - mně, předpony s-, z-, vz-, předložky s, z, i, í / y, ý po obojetných souhláskách
- tvarosloví – druhy slov - opakování podstatných jmen, druhy - jména konkrétní, abstraktní, pomnožná, látková, procvičování podstatných jmen, určování mluvnických kategorií, procvičování tvarů a pravopisu podstatných jmen podle vzorů, skloňování vlastních jmen osobních a místních – opakování přídavných jmen – rozlišování druhů adjektiv, – nově zařazování ke vzorům, skloňování, určování mluvnických kategorií, jmenný



tvar, stupňování přídavných jmen, zájmena – druhy, skloňování zájmen osobních – já, on, ona, ono, přívlastňovacích – můj, tvůj, svůj, určování druhů číslovek, jejich užívání a skloňování, slovesa, slovesný způsob – přítomné tvary

- skladba – větná stavba, věta jednoduchá, základní skladební dvojice, shoda přísluku s podmětem, s několikanásobným podmětem, vedlejší skladební dvojice, rozvíjející větné členy – předmět, příslovečné určení (času, místa, způsobu), přívlastek (shodný), souvětí

Jednotlivé tematické celky doplňovat pravidelnými pravopisními cvičeními, jazykovými rozbory, kontrolními diktáty a prověrkami, pracovat se SSČ, Pravidly českého pravopisu, SCS a jinými jazykovými příručkami. Dle možností k procvičování využívat výukových programů na počítači.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- tvořivé činnosti s literárním textem
- poezie, próza a drama
- námět a téma díla
- obrazná pojmenování
- příběhy s náměty z nejstarších dějin – báje a pověsti starověku, biblické příběhy
- z české literatury 19. st. – lyrika, epika, metafora, personifikace – lidová tvorba, ilustrace, klasická pohádka
- česká poezie (lyrika x epika)
- příběhy odvahy a dobrodružství českých i světových autorů
- svět lidí a svět zvířat – moderní pohádka, povídka
- nonsensová literatura, humor v literatuře
- četba podle zájmu žáků
- návštěva vybraného koncertu, filmového a divadelního představení
- návštěva dětské knihovny

7. ročník

Vzdělávací obor Český jazyk a literatura v 7. ročníku je realizován v 5 vyučovacích hodinách týdně.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- vypravování – opak. – osnova z textu, vlastní vypravování, regionální náměty
- popis uměleckého díla, využití epitetonu, přirovnání, bohatosti slovní zásoby, práce se slovníky
- líčení – subjektivní popis
- popis pracovního postupu, dodržování zásad postupnosti, přehlednosti, využívání termínů



- charakteristika vnější a vnitřní, využití jazykového učiva i literárního
- životopis, žádost, pozvánka
- výpisky (opakování), výtah – základní rozdíly

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- **Tvarosloví**

- opakování a procvičování podstatných jmen, mluvnické kategorie, jména konkrétní, abstraktní, pomnožná, látková, skloňování oči, uši, ruce, nohy – duálové koncovky
- opakování přídavných jmen – procvičování druhů adjektiv – zařazování ke vzorům, skloňování, určování mluvnických kategorií
- opakování – druhy zájmen, skloňování zájmen osobních
- číslovky, skloňování základních číslovek, využívání v ústním i písemném projevu
- slovesné tvary podle zakončení v 3. os. č. j. č. přít., osobní koncovky, využívání Pravidel
- slovesný rod, příčestí trpné, zvratná podoba slovesa
- příslovce, příslovečné spřežky, pravopis
- stupňování příslovcí
- předložky, pravopis s, z (opakování, prohlubování vědomostí)
- spojky souřadící, podřadící
- částice
- citoslovce

- **Pravopis**

- psaní velkých písmen
- procvičování pravopisu i, í / y, ý

- **Nauka o významu slov**

- slovo a sousloví
- rčení, jednoznačná a mnohoznačná slova
- synonyma, homonyma, antonyma, slova citově zabarvená
- odborné názvy

- **Nauka o tvoření slov**

- slovní zásoba, způsoby obohatování
- tvoření slov odvozováním, skládáním a zkracováním

- **Skladba**

- věty dvojčlenné a jednočlenné
- věty podle postoje mluvčího
- otázky doplňovací a zjišťovací
- přísudek – druhy
- podmět
- předmět
- příslovečné určení



- přívlastek
- doplněk
- druhý vedlejších vět

Jednotlivé celky jsou doplňovány pravidelnými pravopisnými cvičeními, jazykovými rozbory, kontrolními diktáty a prověrkami.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- tvořivé činnosti s literárním textem
- způsoby interpretace literárních a jiných děl
- struktura literárního díla, hrdina, kompozice příběhu
- žánry lyrické, epické a dramatické
- ze starověké literatury – mýty, pověsti
- ze středověké a nejstarší české literatury – legendy, kroniky, životopisy, cestopisy, ústní lidová slovesnost
- příběhy pro ponaučení – bajky veršované a prozaické, balady lidové a umělé, pověsti
- drama (komedie, tragédie; monolog, dialog)
- četba podle zájmu žáka; ze současné literatury dobrodružné, humorné, vědeckofantastické, dívčí, odborné
- knihy a jejich vydavatelství, literární pořady, výstavy a časopisy pro děti a mládež
- návštěva kulturního pořadu
- návštěva dětské knihovny

8. ročník

Vzdělávací obor Český jazyk a literatura v 8. ročníku je realizován ve 4 vyučovacích hodinách týdně.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- charakteristika literárních a historických postav, práce s literárními slovníky
- líčení historické události, přírodních jevů
- výtah – uspořádání informací s ohledem na jejich účel
- výklad – historické události, z různých oblastí lidského života
- úvaha
- portréty známých osobností

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- **Obecné výklady o českém jazyce**
 - útvary českého jazyka a jazyková kultura
 - čeština jako jeden ze slovanských jazyků
 - opakování pravopisných poznatků



- **Nauka o slovní zásobě**
 - slovní zásoba a tvoření slov
 - slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis
- **Tvarosloví**
 - opakování a procvičování učiva minulých ročníků
 - některé nepravidelnosti ve skloňování podstatných jmen
 - skloňování obecných jmen přejatých
 - skloňování cizích vlastních jmen
 - skloňování zájmena týž, tentýž
 - slovesný vid, slovesa dokonavá a nedokonavá
 - tvoření slovesných tvarů z kmene přítomného a minulého
 - přehled slovesných vzorů a výcvik užívání spisovných tvarů
 - využití různých slovesných tvarů
 - pravopis koncovek jmen a sloves
- **Skladba**
 - větná stavba, členitost
 - zápor
 - základní větné členy
 - rozvíjející větné členy
 - několikanásobné větné členy
 - významový poměr
 - větné členy v přístavkovém vztahu
 - znázornění stavby věty jednoduché
 - souvětí podřadné
 - tvoření vět
 - souvětí souřadné

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- tvořivé činnosti s literárním textem
- způsoby interpretace literárních a jiných děl
- zvukové prostředky poezie, rým, strofa, rytmus, volný verš, kontrast, opakování, jazyk básně
- píseň, rytířský román, balada, romance, elegie, epigram, povídka, román v polovině 19. století, drama
- hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé:
 - ze starší české a světové literatury doby humanismu a baroka
 - literatura národního obrození – jazykovědci, autoři krásné literatury
 - literatura 2. pol. 19. st.
 - literatura na přelomu 19. a 20. st.
- četba podle zájmu žáků; ze současné literatury dobrodružné, humorné, vědeckofantastické, dívčí, horory, komiksy
- návštěva vybraného koncertu, filmového a divadelního představení
- návštěva dětské knihovny



9. ročník

Vzdělávací obor Český jazyk a literatura v 9. ročníku je realizován v 4 vyučovacích hodinách týdně.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- docvičení, prohloubení znalostí a dovedností, jejich praktické uplatňování
- jazyková kultura
- slohové postupy a útvary užívané v různých komunikačních situacích
- vypravování - vlastní umělecké zpracování příběhu
- popis – předmětu, děje (člověk a okolní svět), pracovního postupu
- charakteristika – vnější, vnitřní, přímá a nepřímá
- životopis – strukturovaný, uplatnění v budoucím životě
- tiskopisy
- výklad a výtah
- úvaha – život kolem nás
- nácvik diskuse
- proslov – samostatné vystoupení, sebevědomé chování
- publicistický styl – fejeton

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- **Opakování pravopisu a všech druhů jazykových rozborů**
- **Zvuková stránka jazyka**
 - hláskosloví
 - spisovná výslovnost, spodoba
 - zvuková stránka věty
 - psaní a výslovnost slov přejatých
- **Tvoření slov**
 - stavba slova a tvoření slov
 - pravopis související se stavbou slova a s tvořením slov
 - psaní i/y po obojetných souhláskách
 - skupiny souhlásek
 - skupiny bě, pě, vě, vje
- **Význam slova**
 - slova jednoznačná a mnohoznačná
 - synonyma, antonyma, homonyma
 - odborné názvy
- **Tvarosloví**
 - slovní druhy



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- jména, jejich druhy a tvary
- skloňování obecných jmen přejatých
- skloňování cizích vlastních jmen
- slovesa a jejich tvary
- přechodníky (orientačně)
- pravopis koncovek jmen a sloves (ve spojení s dalšími pravopisnými jevy)
- psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech
- **Skladba**
 - stavba větná (věta jednoduchá, větné členy holé, rozvité, souřadně spojené, vztah přístavkový, věta dvojčlenná, věta jednočlenná, větný ekvivalent)
 - samostatný větný člen, osamostatněný větný člen, elipsa
 - souvětí podřadné s více než jednou větou vedlejší
 - čárka v souvětí podřadném
 - souvětí souřadné s více než dvěma větami
 - vsuvka
- **Jazyky slovanské, obecné výklady o českém jazyce**

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- tvořivé činnosti s literárním textem
- způsoby interpretace literárních a jiných děl
- jazyk literárního díla
- literatura umělecká a věcná (populárně naučná, literatura faktu, publicistické žánry); literární brak
- hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé:
 - česká a světová literatura 1. pol. 20. st.
 - poezie, próza a drama mezi světovými válkami, literatura v boji proti fašismu a v době druhé světové války, poválečná literatura
 - literatura 2. pol. 20. st. a současná literatura – pohádky nejen pro malé děti; příběhy humorné, vědeckofantastické, pro dívky nebo chlapce, klasické, detektivky, horory
- četba podle zájmu žáků
- návštěva vybraného koncertu, filmového a divadelního představení
- návštěva knihovny pro dospělé

D) Očekávané výstupy na konci 3. období

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje je pomocí otázelek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji



- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- orientuje se v různých slohových útvarech a přiměřeně využívá vhodnou slovní zásobu, odlišuje spisovný a nespisovný jazyk
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- pracuje s odborným textem, vyhledává termíny, vytváří stručné poznámky, výpisky nebo výtah, formuluje hlavní myšlenky v textu, samostatně si připraví a přednese referát
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- orientuje se v encyklopedických a jazykových příručkách a využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu, k tvořivé práci s textem i k vlastnímu tvořivému psaní

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Žák:

- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- rozlišuje a příklad v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nárečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Žák:

- reprodukuje uceleně přečtený text, orientuje se ve struktuře literárního díla, vlastními slovy interpretuje smysl díla
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- tvoří vlastní literární text na základě osvojených znalostí a získaných zkušeností
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je, uvádí jejich představitele



- uvádí základní literární směry a jejich charakteristické a významné představitele v české a světové literatuře
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

E) Průřezová téma

3. období

Osobnostní a sociální výchova

Každodenní verbální komunikace slouží jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Přirozeně se využívá nejčastěji v oblasti komunikační a slohové výchovy. Rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti. Samostatné mluvené projevy připravené i nepřipravené nutí žáka přemýšlet o sobě samém i svém okolí, přispívají k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování. Při nácviku diskuse žák řeší různé problémy, které se objevují ve třídě, v jeho osobním životě. Rozhovory, vlastní sebehodnocení, konfrontace názorů s jinými žáky by měly vést k pozitivnímu rozvoji osobnosti a sociálnímu rozvoji. Využívá se komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, vysvětlování, žádost), asertivní komunikace, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální. Pozitivní pro utváření postojů je zvládání situací soutěže, konkurence.

Výchova demokratického občana

Rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Český jazyk jako jazyk národní je nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, je nástrojem při osvojování cizích jazyků, které jsou předpokladem pro dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Je rozvíjena schopnost srovnávat projevy kultury v rámci Evropy, nacházet společné znaky, odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech.

Multikulturní výchova

Umožňuje seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a lépe si tak uvědomovat svoji vlastní identitu a své tradice.

Dotýká se mezilidských vztahů ve škole, v rodině, vede k výchově k toleranci a respektování druhých.



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Mediální výchova

Vede žáka k mediální gramotnosti. Umět analyzovat nabízená sdělení, zaujímat k nim kritické postoje prostřednictvím mluveného i písemného projevu (televizní reklama, věrohodnost zpráv), využít přiměřených jazykových prostředků. Chápat ji i jako zdroj zábavy a naplnění volného času, zdroj informací v každodenním životě v regionu, přispívá k rozvíjení komunikačních schopností v týmové práci a při veřejném vystupování.



5.1.3 CIZÍ JAZYK

V rámci vzdělávacího oboru Cizí jazyk škola nabízí vzdělávací obor Anglický jazyk a vzdělávací obor Německý jazyk.

5.1.3.1 ANGLICKÝ JAZYK

Anglický jazyk je vzdělávací obor, který reprezentuje jeden ze dvou školou nabízených jazyků v rámci vzdělávacího oboru Cizí jazyk. Jeho postupné osvojování pomáhá žáku snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech. Požadavky na vzdělávání v anglickém jazyce předpokládají v ŠVP k dosažení úrovně A2, Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

1. období

Vzdělávací oblast je ve 3. ročníku realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru Anglický jazyk.

A) Cíle vzdělávací oblasti

- motivovat žáky k zájmu o anglický jazyk, učit se vnímat a napodobovat melodii a rytmus anglického jazyka
- poznávat a prakticky používat základní pravidla výslovnosti
- činnostní formou naučit žáky základní slovní zásobu z jím blízkých oblastí (činnosti s obrázky nebo předměty)
- činnostní formou výuky naučit žáky jednoduchá základní pravidla gramatiky a základní zdvořilostní fráze
- základní fráze a obraty procvičovat s pomocí CD a manuálních činností zahrnutých v pracovním sešitě
- s pomocí obrázků nebo předmětů vytvářet a obměňovat první krátké rozhovory
- rozumět jednoduchým pokynům v anglickém jazyce a reagovat na ně
- vést žáky k získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené jednoduché texty v anglickém jazyce
- motivovat žáky k zájmu o anglický jazyk
- získávat první poznatky o zemích, kde se mluví anglicky
- postupně začít chápat význam znalosti angličtiny pro život
- aktivní účastí žáka na výuce anglického jazyka ho vést ke schopnosti jednoduše komunikovat s využitím prvních poznaných slov a frází

Při činnostním vyučování anglickému jazyku ve 3. ročníku vyučujeme:

- **komunikační dovednosti (schopnost domluvit se v angličtině)**



- slovní zásobu, čtení a porozumění řeči psané; porozumění řeči mluvené
- mluvnici a pravopis
- dramatickou výchovu
- základní poznatky o anglicky mluvících zemích

B) Charakteristika výuky v 1. období

Výuka anglického jazyka v 1. období tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání žáků. Proto je v tomto období nejdůležitější probuzení zájmu o výuku angličtiny a vytváření pozitivního vztahu k učení cizímu jazyku. Abychom toho dosáhli, musí být vyučovací hodiny angličtiny v průběhu celého roku prostoupeny zajímavostmi a pro žáky poutavými činnostmi, hrami a písničkami. Při výuce je třeba pracovat s vhodnými učebnicemi a pomůckami zpracovanými přiměřeně k věku dítěte.

V tomto období se snažíme, aby žák porozuměl vyslechnutému sdělení, uměl ho opakovat, aby uměl použít naučená slova v jednoduchém spojení, aby dovedl základní slova a jednoduché věty přečíst a slova i zapsat, popřípadě k nim nakreslit obrázek.

Výuka jazyka vychází z jeho praktického použití. Výklad pravidel gramatiky je omezen na nezbytně nutné minimum potřebné k tvorbě jednoduchých vět. Slovní zásoba je volena především z okruhu zájmů dětí tohoto věku. Slova jsou vázána do vzájemných souvislostí. Upevňování, procvičování a využití slovní zásoby v jednoduchých větách spojujeme vždy s činnostmi s konkrétním předmětem, obrázkem – s tzv. názorem, a to v každé hodině. To je základem k tomu, aby se anglickému jazyku učil každý žák s chutí a věřil, že bude mít úspěch.

Využíváme zvukových nahrávek, anglických říkanek a písniček, z nichž některé se žáci učí zpaměti.

Výuka vzdělávacího oboru Anglický jazyk je realizována v kmenových třídách nebo odborné učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Anglický jazyk:

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup:

- vedení žáků k ověřování výsledků
- zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace

Postup:



- kladení vhodných otázek
- umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují

Postup:

- vedení žáků k výstižnému projevu
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- vedení žáků k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích nebo ve skupinách

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup:

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup:

- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedení žáků k diskusi
- vedení žáků ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup:

- napomáhání při cestě ke správnému řešení
- zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

3. ročník

Vzdělávací obor Anglický jazyk je ve 3. ročníku realizován ve 3 vyučovacích hodinách týdně.

V 1. pololetí poskytneme dětem nezbytný úvod do jazyka:



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- seznamujeme je s anglickými hláskami na základě názvů barev, hraček a čísel
- nacvičujeme správnou výslovnost a čtení celých vět na krátkých příbězích
- učíme děti mluvit ve vzorových větách, jejichž smysl je dán dramatizací, činností s předměty nebo s obrázky
- naučíme děti rozumět jednoduchým větám a pokynům ve třídě
- radost z uměleckého prožitku s použitím anglického jazyka poskytneme nácvikem velmi jednoduchých básniček a ríkadel (žáci je mohou obměňovat s využitím osvojené slovní zásoby)

V 2. pololetí se výuka zaměří na „technické“ vědomosti nutné pro správné použití základů jazyka:

- postupně nacvičujeme čtení fonetického přepisu angličtiny
- postupně probíráme a opakujeme tvary jednotného a množného čísla podstatných jmen, zájmena osobní – podměty, shodu podmětu s přísudkem, závazný slovosled anglické věty

Výuka gramatiky probíhá současně s vytvářením jednoduchých vět, kde se potřebné výrazy a spoje procvičují. Žáci se naučí větám rozumět, číst je a opakovat. Protože jim rozumějí a znají některá slovíčka, mohou je obměňovat. Ptají se jeden druhého, odpovídají na spolužákovy otázky. Tímto způsobem probíhá výuka gramatiky s pomocí činností v průběhu celého roku, jak je uvedeno již v bodě B.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODoba JAZYKA

- fonetické znaky (pasivně)
- základní výslovnostní návyky
- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

SLOVNÍ ZÁSOBA

- čísla 1-12, 3-20
- barvy
- školní potřeby
- nábytek
- domácí zvířata (mazlíčci)
- zvířata v ZOO
- nálady a pocity
- obličej a tělo
- rodina
- oblečení
- jídlo
- hračky

MLUVNICE

- rozkazovací způsob



- tázací zájmena
- sloveso „být“ v kladné větě a v otázce
- kladná a negativní odpověď
- přídavná jména
- sloveso „mít“ v otázce a v odpovědi
- množné číslo podstatných jmen
- přivlastňovací pád
- sloveso „mít rád“ v kladné větě a v otázce
- vazba “there is/ there are“
- otázka na množství

D) Očekávané výstupy na konci 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák:

- se řídí krátkými a jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu po třídě, řešení jazykových úkolů), které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností)
- pozdraví při setkání a loučení, použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech.
- rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné údaje) v krátkém, známém textu s vizuální podporou
- rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné údaje) v pomalém a zřetelném projevu s vizuální podporou
- rozpozná mluvenou a psanou podobu jednoduchých slovních spojení a vět, které se vztahují k osvojovaným tématům
- napíše jednoduchá slovní spojení a věty s použitím textové a vizuální předlohy

Poznámka: Vzhledem k tomu, že anglickému jazyku je ve 3. ročníku věnováno dostatečné množství hodin, je možné naučit všemu základnímu učivu žáky ve škole. Domácí příprava potom slouží pouze k upevňování dobře naučených obratů.

E) Průřezová téma

Průřezová téma jsou uvedena pro 1. a 2. období společně v části 2. období v bodě E.

2. období

Vzdělávací oblast je ve 4. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru Anglický jazyk.

A) Cíle vzdělávací oblasti ve 2. období

- vést k pochopení významu znalosti anglického jazyka pro osobní život



- dosáhnout úrovně A1 podle jazykového portfolia stanoveného Radou Evropy
- prohlubovat poznatky o angl. mluvících zemích
- získávat první zkušenosti při práci s PC
- naučit hlasitému čtení delších textů se správnou výslovností a intonací
- cvičit orientaci ve slyšeném textu, proneseném rodilým mluvčím
- nacvičovat delší konverzační celky i mezi více osobami
- umět přednест jednoduchý mluvený projev na dané téma
- naučit zásady tichého čtení a práce s textem
- zdokonalovat písemný projev při opisu souvislejšího textu
- soustředit se na písemnou formu práce s textem – doplňování, obměna vět, tvoření otázek, odpovědí
- nacvičovat psaní podle diktátu
- seznamovat s dalšími gramatickými pravidly
- prohlubovat slovní zásobu podle obsahu používaných učebnic
- aktivně se účastnit na projektovém vyučování

B) Charakteristika výuky ve 2. období

Výuka ve 2. období se realizuje ve 4. a 5. třídě s dotací 3 hodin v každém ročníku a navazuje na dosažené výsledky v 1. období.

Prohlubujeme a zdokonalujeme faktické znalosti ve všech oblastech – receptivní řečové (poslech a čtení s porozuměním), produktivní řečové (ústní a písemný projev), komunikační (komunikace a tematické okruhy)

Cílem tohoto období je pochopení významu znalosti užitého jazyka pro osobní růst žáka a jeho budoucí kariéru, pomáhá snižovat jazykové bariéry při cestování nebo při budoucím studiu. Vhodně využíváme časopisy, video, PC, audiokazety, názorné pomůcky, hry, soutěže. Výuka vzdělávacího oboru Anglický jazyk je realizována v kmenových třídách nebo odborné učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Anglický jazyk jsou uvedeny v bodě B) 1. období.

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

4. ročník

Vzdělávací obor Anglický jazyk ve 4. ročníku je realizován ve 3 vyučovacích hodinách týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

- fonetické znaky (pasivně)
- základní výslovnostní návyky
- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

SLOVNÍ ZÁSOBA



- pozdravy
- hudební nástroje
- sport
- místnosti v bytě
- zdraví a nemoci
- obchody a místa ve městě
- činnosti o dovolené
- počasí
- čas
- škola, školní rozvrh hodin
- televizní pořady
- záliby, volný čas
- divoká zvířata, pravěká zvířata
- části těla zvířat

TEMATICKÉ OKRUHY

- domov, bydliště
- rodina
- škola
- volný čas
- povolání
- lidské tělo
- jídlo
- oblékání
- nákupy
- dopravní prostředky
- kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny)
- zvířata
- příroda, počasí

MLUVNICE

- sloveso „umět“ v kladných větách, sloveso „umět“ v otázce a v záporu,
- předložky ve spojení s umístěním předmětu
- vazba „there is/there are“
- předložky „v“ a „na“
- kladné a záporné příkazy
- otázky na zjištění polohy
- předložky ve spojení s lokalizací míst
- seznámení s přítomným průběhovým časem
- otázky Kdo?, Co?, Kde?
- sloveso „mít“ (1. osoba č. jednotné a množné)
- otázky na čas v souvislosti s televizními pořady



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- plnovýznamová slovesa a přítomný čas prostý, kladná věta, otázka, krátká odpověď, kladná i záporná – seznámení
- přítomný čas prostý, kladná věta, otázka a zápor ve 3.os.j.č.
- minulý čas sloves „být“, „mít“, klad a zápor

5. ročník

Vzdělávací obor Anglický jazyk v 5. ročníku je realizován ve 3 vyučovacích hodinách týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

- souhlásky a samohlásky
- fonetická abeceda
- výslovnost ə
- krátké a dlouhé samohlásky
- výslovnost r a l
- ɒ a əʊ
- rytmus a přízvuk ve větě

SLOVNÍ ZÁSOBA

- abeceda
- číslovky 1 – 100
- předměty ve škole
- běžné předměty v domácnosti
- domácí mazlíčci
- vyučovací předměty, škola
- názvy zemí
- rodina, členové rodiny
- dny v týdnu
- časové údaje, dny v týdnu
- denní režim
- volnočasové aktivity, sporty, hudební nástroje

TEMATICKÉ OKRUHY

- škola
- rodina
- dny v týdnu
- zvířata
- denní režim
- volnočasové aktivity, sporty, hudba

MLUVNICE



- sloveso být
- vazba ‚there is / there are‘
- osobní zájmena
- neurčitý člen a / an
- množné číslo podstatných jmen
- rozkazovací způsob
- sloveso ‚být‘ v kladné a záporné větě, v otázce, ve ztažené formě
- přivlastňovací zájmena
- přivlastňovací pád
- otázky ano / ne, otázky s tázacími zájmeny
- sloveso ‚mít‘ - kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi
- postavení přídavných jmen ve větě
- přítomný čas prostý – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi
- předložky času

D) Očekávané výstupy na konci 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- řídí se krátkými a jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu po třídě, řešení jazykových úkolů), které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu
- zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům a má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu

MLUVENÍ

Žák:

- účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá za použití jednoduchých slovních spojení a otásek
- sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět
- reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:



- vyhledá konkrétní informaci v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům
- porozumí tématu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z běžného života a je podpořen obrazem

PSANÍ

Žák:

- napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých představí členy své rodiny, kamarády a spolužáky, uvede jejich věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi
- doplní informace číselné i nečíselné povahy, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává

E) Průřezová téma

1. a 2. období

Osobnostní a sociální výchova

Toto téma prolíná celým 2. obdobím téměř pravidelně. Je založeno na verbální i neverbální komunikaci jako nástroji dorozumívání.

Využívaný jsou všechny 3 okruhy:

- osobnostní rozvoj – při cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, zapamatování, řešení problémů. Utváří se vztah k sobě i k jiným získáváním informací o jiných, cvičení sebekontroly, sebeovládání, dovednosti pozitivně se naladit a motivovat
- sociální rozvoj – poznávání se ve skupině, dobré vztahy mezi spolužáky, dovednost dialogu, monologu, komunikace v různých situacích – omluva, pozdrav, prosba, rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci
- morální rozvoj – zvládání učebních problémů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Zajišťuje výchovu evropských občanů jako tvorících a zodpovědných osobností. Cizí jazyk má praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy. V oblasti postojů pomáhá překonávat stereotypy a předsudky.

Multikulturní výchova umožňuje žákům seznamovat se s různými kulturami, jejich tradicemi a hodnotami. Učí žáky žít a komunikovat ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých.

Tematické okruhy vycházejí ze situace ve škole, ve městě, ve společnosti:

- poznání vlastní kultury
- vstřícný postoj k odlišnostem různých skupin
- specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost



Environmentální výchova

Vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí.

Využíváme tematické okruhy:

- základní podmínky života – voda, ovzduší, živočichové
- vztah člověka k prostředí – naše obec, prostředí a zdraví

Mediální výchova

Učí využívat potenciál médií jako zdroj informací, zábavy i naplnění volného času.

3. období

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru Anglický jazyk.

A) Cíle vzdělávací oblasti ve 3. období

- dosáhnout úrovně A2, což je uživatel jazykových základů
- aktivně využít poznatků z předcházejícího období
- rozumět názvům věcí ve třídě a škole, číslům, jednoduchým instrukcím učitele
- reagovat na základní otázky
- rozumět frázím běžného života kolem nás
- pochopit smysl jasných zpráv
- orientovat se v přiměřených textech a pracovat s nimi – najít základní informace, odpovědi na otázky, obměňovat věty, sestavovat text podle pokynů
- vyhledat informace – ve slovníku, literatuře, jízdních rádech, jídelních lístcích, na internetu
- sestavit osobní dopis, pohlednici, blahopřání, vyplní formulář s osobními daty
- vyjádřit svůj názor, zážitky, přání
- zpracovat základní téma formou projektu

B) Charakteristika výuky ve 3. období

Výuka v 6. – 9. ročníku shrnuje a prohlubuje vědomosti žáka ve všech oblastech jazykového vzdělání na základní škole. Využíváme náročnější metody práce, např. tvorbu krátkodobých nebo dlouhodobých, individuálních nebo skupinových projektů. K tomu slouží nové zdroje a způsoby poznávání faktů – internet, výukové programy na PC, časopisy, knihy, TV. Vedeme žáky k aktivnímu využívání získaných vědomostí a znalostí.

Výuka vzdělávacího oboru Anglický jazyk je realizována v odborných učebnách, učebně s interaktivní tabulí nebo počítačové učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Anglický jazyk:



Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup:

- vedení žáků k ověřování výsledků
- zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace

Postup:

- kladení vhodných otázek
- umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Postup:

- vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- vedení žáků k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích atd.

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup:

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup:

- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedení žáků k diskusi
- vedení žáků ke vzájemnému naslouchání si



Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup:

- napomáhání při cestě ke správnému řešení
- zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

6. ročník

Vzdělávací obor Anglický jazyk v 6. ročníku je realizován ve 3 vyučovacích hodinách týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

- ſas
- výslovnost samohlásek *i /ɪ/*
- přízvuk
- intonace
- samohlásky
- slabiky
- fonetická abeceda
- znělé a neznělé *th*
- výslovnost koncového *-s/-es*
- pravopis slov osvojené slovní zásoby

SLOVNÍ ZÁSOBA

- nábytek, dům, místnosti v domě
- město, místa a budovy ve městě
- popis osoby - vzhled
- oblečení
- v obchodě
- měsíce v roce, datum, kalendářní rok
- každodenní činnosti a volnočasové aktivity
- domácí práce
- oslava narozenin
- každodenní činnosti a volnočasové aktivity
- zvířata, popis zvířat, jejich pohyb, zvyky, strava
- práce se slovníkem

TEMATICKÉ OKRUHY



- domov, dům, místnosti, nábytek,
- město
- popis osoby
- oblečení
- domov, volný čas, škola, kalendářní rok
- reálie anglicky mluvících zemí

MLUVNICE

- vazba „there is / there are“
- předložky místa
- sloveso „moci / umět“
- „have got“ a „be“ – popis osoby
- přítomný čas průběhový – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi
- otázka na cenu „How much is / are ...“
- kontrast přítomných časů
- příslovce častosti děje
- řadové číslovky
- předložky času
- předmětná zájmena

7. ročník

Vzdělávací obor Anglický jazyk v 7. ročníku je realizován ve 3 vyučovacích hodinách týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

- fonetická abeceda
- výslovnost samohlásek koncového *-ed* / - *d*
- výslovnost *æ* / *a:*, *ʌ*, *p*, *v* / *r*, samohlásek *ʌ*
- pravopis slov osvojené slovní zásoby
- přízvuk slov
- intonace ve větě

SLOVNÍ ZÁSOBA

- prázdniny, dovolená
- cestování, dopravní prostředky
- jídlo, stravovací návyky
- jídelníček, v kavárně, v restauraci
- nákupní seznam
- příprava jídla – recept



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- geografické názvy a pojmenování
- počasí
- přídavná jména
- TV programy, filmové žánry, kultura
- domluva schůzky, návrhy
- moderní technologie, média
- práce se slovníkem

TEMATICKÉ OKRUHY

- cestování
- stravovací návyky
- počasí
- moderní technologie, média
- kultura

MLUVNICE

- sloveso *to be* v minulém čase
- minulý čas pravidelných sloves
- minulý čas nepravidelných sloves
- počitatelná a nepočitatelná podstatná jména
- stupňování přídavných jmen
- přirovnání *as ... as*
- vyjádření budoucího děje pomocí *going to*
- přídavná jména a příslovce
- *have to* – opisný tvar must
- návrhy

8. ročník

Vzdělávací obor Anglický jazyk v 8. ročníku je realizován ve 3 vyučovacích hodinách týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

- fonetická abeceda
- pravopis slov osvojené slovní zásoby
- přízvuk slov
- intonace ve větě
- znělé a neznělé souhlásky
- *silent letters* (hlásky, které nevyslovujeme)
- krátké a dlouhé samohlásky, dvojhlásky



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

SLOVNÍ ZÁSOBA

- životní etapy, rodina
- každodenní činnosti a volnočasové aktivity
- co máme či nemáme rádi
- pozvání
- pocity a nálady
- moderní technologie, média
- vesmír
- domov a pracoviště
- bydlení, domy, nábytek
- volba povolání
- dopravní prostředky, cestování
- přírodní katastrofy
- práce se slovníkem

TEMATICKÉ OKRUHY

- rodina, volný čas, sport, každodenní činnosti
- pocity a nálady
- volba povolání
- bydlení, domov
- příroda a město
- reálie anglicky mluvících zemí

MLUVNICE

- přítomný čas prostý vs přítomný čas průběhový
- sloveso *to be* v minulém čase
- minulý čas prostý pravidelných a nepravidelných sloves
- budoucí čas *will* – vyjádření rozhodnutí a nabídky
- vyjádření budoucího děje pomocí *going to* - vyjádření předpovědi do budoucna
- minulý čas průběhový
- minulý čas průběhový vs minulý čas prostý

9. ročník

Vzdělávací obor Anglický jazyk v 9. ročníku je realizován ve 3 vyučovacích hodinách týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODoba JAZYKA



- fonetická abeceda
- pravopis slov osvojené slovní zásoby
- přízvuk slov
- intonace ve větě
- sykavky
- výslovnost pomocných sloves v záporu

SLOVNÍ ZÁSOBA

- zážitky
- ambice
- moderní technologie, média
- problémy, péče o zdraví, pocity a nálady
- pravidla
- frázová slovesa
- město, místa a budovy ve městě
- popis cesty
- zážitky
- domluva schůzky, návrhy
- práce se slovníkem

TEMATICKÉ OKRUHY

- cestování, dopravní prostředky
- společnost a její problémy
- škola
- moderní technologie a média
- péče o zdraví, pocity a nálady
- reálie anglicky mluvících zemí

MLUVNICE

- neurčitý člen *a / an*, určitý člen *the* s názvy míst
- neurčitá zájmena *every- / some- / any- / no- + -body / -thing*
- přítomný čas průběhový – vyjádření blízké budoucnosti
- zájmena a prostředky textové návaznosti
- spojky a prostředky textové návaznosti

- předpřítomný čas prostý
- *should / shouldn't / must / mustn't / don't have to*
- příslovce
- spojky a prostředky textové návaznosti



D) Očekávané výstupy na konci 3. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)

MLUVENÍ

Žák:

- poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co kupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět
- krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:

- najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě
- odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu
- porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu

PSANÍ

Žák:

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napiše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami *a, ale, nebo, protože* a příslovci *nejdříve, potom, nakonec*
- napiše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět
- odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života.

E) Průřezová téma



3. období

Osobní a sociální výchova

Smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti, hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k době samému i k dalším lidem. Všechna zařazovaná téma vychází z aktuálních potřeb žáků a uskutečňují se prostřednictvím her, cvičení, modelových situací a diskusí. Cvičí se pozornost, soustředění, dovednost pro učení a studium, plánování učení a studia. Vzájemné poznávání lidí, komunikace v různých situacích. Rozvíjí se dovednosti pro kooperaci. Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti. Vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jím tento prostor poskytuje. Cizí jazyk je prostředek pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy. Rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu. Vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů. Podporuje vztahy k tradičním evropským hodnotám. Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Umožňuje poznávání specifických rysů jazyků a jejich rovnocennost. Využívá cizího jazyka jako nástroj dorozumění a celoživotního vzdělávání.

Environmentální výchova

Přispívá k poznávání a chápaní souvislosti mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa. Vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů – využíváme téma jako les, voda, moře, živočichové, naše obec, doprava, ochrana památek.

Mediální výchova

Nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médií.



5.1.3.2 NĚMECKÝ JAZYK

Německý jazyk je vzdělávací obor, který reprezentuje jeden ze dvou školou nabízených jazyků v rámci oboru Cizí jazyk. Jeho postupné osvojování pomáhá žáku snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech. Požadavky na vzdělávání v německém jazyce předpokládají v ŠVP k dosažení úrovně A2, Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

1. období

Vzdělávací oblast je ve 3. ročníku realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru Německý jazyk.

A) Cíle vzdělávací oblasti v 1. období

- motivovat žáky k zájmu o německý jazyk, učit se vnímat a napodobovat melodii a rytmus německého jazyka
- poznávat a prakticky používat základní pravidla výslovnosti
- činnostní formou naučit žáky základní slovní zásobu z jím blízkých oblastí (činnosti s obrázky nebo předměty, pexesa, skládanky)
- činnostní formou výuky naučit žáky jednoduchá základní pravidla gramatiky a základní zdvořilostní fráze
- základní fráze a obraty procvičovat s pomocí CD a manuálních činností zahrnutých v pracovním sešitě
- s pomocí obrázků nebo předmětů vytvářet a obměňovat první krátké rozhovory
- rozumět jednoduchým pokynům v německém jazyce a reagovat na ně
- vést žáky k získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené jednoduché texty v německém jazyce
- motivovat žáky k zájmu o německý jazyk
- získávat první poznatky o zemích, kde se mluví německy
- postupně začít chápat význam znalosti německého jazyka pro život
- aktivní účastí žáka na výuce německého jazyka ho vést ke schopnosti jednoduše komunikovat s využitím prvních poznaných slov, frází a krátkých vět

Při činnostním vyučování německému jazyku ve 3. ročníku vyučujeme:

- komunikační dovednosti (schopnost domluvit se v němčině)
- slovní zásobu, čtení a porozumění řeči psané; porozumění řeči mluvené,
- mluvnici a pravopis
- dramatickou výchovu
- základní poznatky o německy mluvících zemích



B) Charakteristika výuky v 1. období

Výuka německého jazyka v 1. období tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání žáků. Proto je v tomto období nejdůležitější probuzení zájmu o výuku němčiny a vytváření pozitivního vztahu k učení cizímu jazyku. Abychom toho dosáhli, musí být vyučovací hodiny němčiny v průběhu celého roku prostoupeny zajímavostmi a pro žáky poutavými činnostmi, hrami a písničkami. Při výuce je třeba pracovat s vhodnými učebnicemi a pomůckami zpracovanými přiměřeně k věku dítěte.

V tomto období se snažíme, aby žák porozuměl vyslechnutému sdělení, uměl ho opakovat, aby uměl použít naučená slova v jednoduchém spojení, aby dovedl základní slova a jednoduché věty přečíst a slova i zapsat, popřípadě k nim nakreslit obrázek.

Výuka německého jazyka vychází z jeho praktického použití. Výklad pravidel gramatiky je omezen na nezbytně nutné minimum potřebné k tvorbě jednoduchých vět. Slovní zásoba je volena především z okruhu zájmů dětí tohoto věku. Slova jsou vázána do vzájemných souvislostí. Upevňování, procvičování a využití slovní zásoby v jednoduchých větách spojujeme vždy s činnostmi s konkrétním předmětem, obrázkem – s tzv. názorem, a to v každé hodině. To je základem k tomu, aby se německému jazyku učil každý žák s chutí a věřil, že bude mít úspěch.

Využíváme zvukových nahrávek, německých říkanek a písniček, z nichž některé se žáci učí zpaměti.

Výuka vzdělávacího oboru Německý jazyk je realizována v kmenových třídách, učebně s interaktivní tabulí nebo odborné učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Německý jazyk:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k efektivnímu získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy, slovníky) a vytváření prezentací a referátů
- využíváme různé formy práce, zejména skupinovou, která je důležitá pro praktický život
- vytváříme u žáků představu o důležitosti mateřského jazyka jako předpokladu pro výuku německého jazyka

Kompetence k řešení problému

- aplikujeme různé postupy získané při jiných činnostech pro řešení problémů z praktického života
- situační rozhovory
- využíváme prezentace, žáci obhajují svou práci
- podporujeme u žáků logické myšlení

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků schopnost formulace myšlenek a vyprávění zážitků a zkušeností tak, aby partner porozuměl (rozhovory a konverzace na určité téma)
- vytváříme pozitivní vztahy mezi žáky a učiteli



- rozvíjíme diskusi a podporujeme u žáků zapojování se do ní
- vytváříme u žáků schopnost naslouchání jiným lidem

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke skupinové práci a vytváříme pozitivní interpersonální vztahy mezi nimi (skupinová práce)
- umožňujeme žákům určování pravidel práce ve skupině
- budujeme u žáků umění respektovat druhé a objektivně zhodnotit jejich názory
- prohlubujeme pozitivní vztahy při mimoškolních akcích (školy v přírodě)

Kompetence občanské

- vedeme žáky k představě o ekologických otázkách německy mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- formujeme žáky k vytváření správných pracovních dovedností a návyků (práce se slovníkem, vyhledávání informací a materiálů pro práci na projektech)
- využíváme žákovské práce při výzdobě školy a tříd (prezentace vlastních prací a prací skupiny)
- kladně hodnotíme zodpovědnou práci žáků a jejich dobrou přípravu na vyučování

C) Obsah učiva v ročníku

3. ročník

Vzdělávací obor Německý jazyk je ve 3. ročníku realizován ve 3 vyučovacích hodinách týdně.

V 1. pololetí poskytneme dětem nezbytný úvod do jazyka:

- seznamujeme je s německými hláskami na základě názvů barev, hraček a čísel
- nacvičujeme správnou výslovnost a čtení celých vět na krátkých příbězích
- učíme děti mluvit ve vzorových větách, jejichž smysl je dán dramatizací, činností s předměty nebo s obrázky
- naučíme děti rozumět jednoduchým větám a pokynům ve třídě
- radost z uměleckého prožitku s použitím německého jazyka poskytneme nácvikem velmi jednoduchých básniček a říkadel (žáci je mohou obměňovat s využitím osvojené slovní zásoby)

V 2. pololetí se výuka zaměří na „technické“ vědomosti nutné pro správné použití základů jazyka:

- postupně nacvičujeme čtení fonetického přepisu němčiny



- postupně probíráme a opakujeme tvary jednotného čísla podstatných jmen, zájmena osobní – podměty, shodu podmětu s přísudkem, závazný slovosled německé věty

Výuka gramatiky probíhá současně s vytvářením jednoduchých vět, kde se potřebné výrazy a spoje procvičují. Žáci se naučí větám rozumět, číst je a opakovat. Protože jim rozumějí a znají některá slovíčka, mohou je obměňovat. Ptají se jeden druhého, odpovídají na spolužákovy otázky. Tímto způsobem probíhá výuka gramatiky s pomocí činností v průběhu celého roku, jak je uvedeno už v bodě B.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODoba JAZYKA

- fonetické znaky (pasivně)
- základní výslovnostní návyky
- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- odlišné hlásky – jejich fonetický přepis pro čtení výslovnosti v učebnici (ve slovníku), například ve slovech: heißen, wohnen
- odlišná výslovnost hlásek, které známe z češtiny, například ve slovech: sie, der Vater, die Schwester, weiß
- odlišný pravopis

SLOVNÍ ZÁSOBA

- základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů
- práce se slovníkem
 - člen jako součást podstatného jména
 - osobní zájmena - kvůli obtížnosti vyučujeme pořadí:
 1. osoba: ich bin
 2. osoba: du bist
 3. osoba: er, sie, es ist
 - přivlastňovací přídavná jména: der Bleistift von Peter
 - některá zájmena přivlastňovací: mein, dein
 - spojení přídavného + podstatného jména
 - pojení zájmena přivlastňovacího + podstatného jména
 - základní slovesa - časování základních probíraných sloves: ich wohne, du wohnst, er, sie, es wohnt, používání tvarů slovesa sein
 - základní předložky: zu Hause, nach Hause, bei
 - věty oznamovací : Ich wohne in _____. Er ist _____.
 - věty rozkazovací : Steh auf! Geh raus! Sprich nicht! Setz dich!
 - věty tázací – obrácený slovosled: Er kocht. Kocht er?

TEMATICKÉ OKRUHY

- Grüße
- Namen
- Familensuche
- vazba richtig – falsch



- prostorové vztahy
- Wochentage
- Farben
- Meine Familie
- názvy měst a zemí
- In der Schule

MLUVNICE

- základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
 - abeceda, výslovnost
 - Zahlen
 - zájmena mein, meine
 - zájmena dein, deine, er, sie
 - člen určitý
 - člen neurčitý
 - přídavná jména – protiklady
 - vazba *von*
 - zápor *kein*

D) Očekávané výstupy na konci 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

E) Průřezová téma

Průřezová téma jsou uvedena pro 1. a 2. období společně v části 2. období v bodě E.

2. období



Vzdělávací oblast je ve 4. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru Německý jazyk.

A) Cíle vzdělávací oblasti ve 2. období

- vést k pochopení významu znalosti německého jazyka pro osobní život
- dosáhnout úrovně A1 podle jazykového portfolia stanoveného Radou Evropy
- prohlubovat poznatky o německy mluvících zemích
- získávat první zkušenosti při práci s PC
- naučit hlasitému čtení delších textů se správnou výslovností a intonací
- cvičit orientaci ve slyšeném textu, proneseném rodilým mluvčím z nahraných kazet
- nacvičovat delší konverzační celky i mezi více osobami
- umět přednест jednoduchý mluvený projev na dané téma
- naučit zásady tichého čtení a práce s textem
- zdokonalovat písemný projev při opisu souvislejšího textu
- soustředit se na písemnou formu práce s textem – doplnování, obměna vět, tvoření otázek, odpovědí
- nacvičovat psaní podle diktátu
- seznamovat s dalšími gramatickými pravidly
- prohlubovat slovní zásobu podle obsahu používaných učebnic
- aktivně se účastnit na projektovém vyučování

B) Charakteristika výuky ve 2. období

Výuka ve 2. období se realizuje ve 4. a 5. třídě s dotací 3 hodin v každém ročníku a navazuje na dosažené výsledky v 1. období.

Prohlubujeme a zdokonalujeme faktické znalosti ve všech oblastech:

- receptivní řečové (poslech a čtení s porozuměním)
- produktivní řečové (ústní a písemný projev)
- komunikační (komunikace a tematické okruhy)

Cílem tohoto období je pochopení významu znalosti užitého jazyka pro osobní růst žáka a jeho budoucí kariéru, pomáhá snižovat jazykové bariéry při cestování nebo při budoucím studiu. Vhodně využíváme časopisy, video, PC, audiokazety, názorné pomůcky, hry, soutěže. Výuka vzdělávacího oboru Německý jazyk je realizována v kmenových třídách, učebně s interaktivní tabulí nebo odborné učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Německý jazyk jsou uvedeny v bodě B) 1. období.

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

4. ročník



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Vzdělávací obor Německý jazyk ve 4. ročníku je realizován ve 3 vyučovacích hodinách týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODoba JAZYKA

- fonetické znaky (pasivně)
- základní výslovnostní návyky
- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
 - abeceda
 - pozdravy
 - věta oznamovací
 - časování pravidelných sloves v přítomném čase, sloveso haben
 - 4. pád podstatných jmen s neurčitým členem
 - rozkaz
 - vazba ich möchte
 - časové údaje s předložkami um, am, im
 - vazba „es gibt“
 - množné číslo podstatných jmen
 - řadové číslovky
 - úvod do časování nepravidelných sloves
 - předložka „in“ ve 3. pádě čísla jednotného
 - dopis
 - psaní pozvánky, blahopřání
 - popis zájmové činnosti
 - jednoduché vyprávění
 - příkazy a reakce na ně

SLOVNÍ ZÁSOBA

- základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
 - dny v týdnu
 - číslovky
 - činnosti a koníčky
 - kamarádi
 - hry a hračky
 - narozeniny a jejich oslava
 - páry, jídlo, pití, pozvánka
 - hodiny
 - byt, bydlení

TEMATICKÉ OKRUHY

- domov, rodina
- škola
- volný čas



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- bydliště
- kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny)
- zvířata
- kamarádi
- hry a hračky
- narozeniny a jejich oslava, párvy
- jídlo, pití, pozvánka
- hodiny
- byt, bydlení

MLUVNICE

- základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
 - výslovnost, abeceda, pozdravy
 - věta oznamovací
 - časování pravidelných sloves v přítomném čase
 - sloveso haben
 - 4. pád podstatných jmen s neurčitým členem
 - rozkaz
 - vazba ich möchte
 - časové údaje s předložkami um, am, im
 - množné číslo podstatných jmen
 - řadové číslovky
 - úvod do časování nepravidelných sloves
 - předložka „in“ ve 3. pádě čísla jednotného

5. ročník

Vzdělávací obor Německý jazyk v 5. ročníku je realizován ve 3 vyučovacích hodinách týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

- fonetické znaky (pasivně)
- základní výslovnostní návyky
- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

SLOVNÍ ZÁSOBA

- fonetické řady a jazykolamy
- rozhovory s časovými údaji
- dopis o svých zájmech
- denní program
- základní frazeologie



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- prezentace vlastního rozvrhu
- orientace v plánu města, jednoduchý popis cesty
- vyjádření bolesti a nemoci
- jednoduchý popis situace
- vyjádření souhlasu a nesouhlasu
- nákupy různého zboží

TEMATICKÉ OKRUHY

- jazykolamy
- německé názvy některých českých měst
- bydlení, činnosti a koníčky
- části dne
- můj den – denní program – týdenní program
- škola – rozvrh hodin
- nakupování
- dopravní prostředky, cestování
- orientace v plánu města
- nemoc, části těla, obličeje
- oblečení, počasí
- móda a vzory

MLUVNICE

- zájmena – wer, wo, was, wie
- časování sloves
- vazba „es gibt“
- časování pravid. sloves a slovesa sein
- časování nepravid. sloves – změna kmenové souhlásky
- časování sloves s odlučitelnou předponou
- předložka „in“ ve 3. pádu (otázka Wo?)
- předložky se 4. p.
- předložka „zu“
- předložka „in“ se 4. pádem
- způsobové sloveso „können, müssen, mögen“
- základní číslovky do 100 000
- množné číslo některých pod. jmen
- sloveso „essen, helfen, fahren, fliegen, tragen, angaben“
- předložky „mit, von, bis, nach“
- přivlastňovací zájmena
- vyjádření záporu „nicht, kein“

D) Očekávané výstupy na konci 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:



- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ

Žák:

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ

Žák:

- napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

E) Průřezová téma

1. a 2. období

Osobnostní a sociální výchova

Toto téma prolíná 1. a 2. obdobím. Je založeno na verbální i neverbální komunikaci jako nástroji dorozumívání.

Využívány jsou všechny 3 okruhy:

- osobnostní rozvoj – při cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, zapamatování, řešení problémů. Utváří se vztah k sobě i k jiným získáváním informací o jiných, cvičení sebekontroly, sebeovládání, dovednosti pozitivně se naladit a motivovat
- sociální rozvoj – poznávání se ve skupině, dobré vztahy mezi spolužáky, dovednost dialogu, monologu, komunikace v různých situacích – omluva, pozdrav, prosba, rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci
- morální rozvoj – zvládání učebních problémů



Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Zajišťuje výchovu evropských občanů jako tvořících a zodpovědných osobností. Cizí jazyk má praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy. V oblasti postojů pomáhá překonávat stereotypy a předsudky.

Multikulturní výchova umožňuje žákům seznamovat se s různými kulturami, jejich tradicemi a hodnotami. Učí žáky žít a komunikovat ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých.

Tematické okruhy vycházejí ze situace ve škole, ve městě, ve společnosti:

- poznání vlastní kultury
- vstřícný postoj k odlišnostem různých skupin
- specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost

Environmentální výchova

Vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a živ prostředí.

Využíváme tematické okruhy:

- základní podmínky života – voda, ovzduší, živočichové
- vztah člověka k prostředí – naše obec, prostředí a zdraví

Mediální výchova

Učí využívat potenciál médií jako zdroj informací, zábavy i naplnění volného času.

3. období

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru Německý jazyk.

A) Výchovně vzdělávací cíle ve 3. období

- vzdělávání v dalším cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A2
- žák rozumí známým a každodenním výrazům a základním frázím vycházejících z konkrétních potřeb, umí tyto výrazy a fráze používat
- umí představit sebe a ostatní
- klade jednoduché otázky týkající se místa, kde žije, lidí, které zná, věcí, které vlastní
- odpovídá na tyto otázky
- dokáže se jednoduchým způsobem domluvit



B) Charakteristika výuky ve 3. období

Výuka ve 3. období se realizuje v 6. -9. třídě s dotací 3 hodin v každém ročníku a navazuje na dosažené výsledky ve 2. období.

Prohlubujeme a zdokonalujeme faktické znalosti ve všech oblastech:

- **receptivní řečové (poslech a čtení s porozuměním)**
- **produktivní řečové (ústní a písemný projev)**
- **komunikační (komunikace a tematické okruhy)**

Cílem tohoto období je pochopení významu znalosti užitého jazyka pro osobní růst žáka a jeho budoucí kariéru, pomáhá snižovat jazykové bariéry při cestování nebo při budoucím studiu. Vhodně využíváme časopisy, video, PC, audiokazety, názorné pomůcky, hry, soutěže. Výuka vzdělávacího oboru Německý jazyk je realizována v odborné učebně, učebně s interaktivní tabulí nebo počítačové učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují k utváření klíčových kompetencí ve vzdělávacím oboru Německý jazyk:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k efektivnímu získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy, slovníky) a vytváření prezentací a referátů
- využíváme různé formy práce, zejména skupinovou, která je důležitá pro praktický život
- podnášejeme u žáků zájem o účast na soutěžích (olympiáda v německém jazyce)
- umožňujeme žákům podíl na organizaci školních soutěží a aktivit (účast na akcích s partnerskou školou v SRN)
- vytváříme u žáků představu o důležitosti mateřského jazyka jako předpokladu pro výuku německého jazyka

Kompetence k řešení problému

- aplikujeme různé postupy získané při jiných činnostech pro řešení problémů z praktického života (situační rozhovory, Rollenspiele)
- využíváme prezentace, čímž žáci vyjadřují vlastní názory a dokážou je obhájit
- podporujeme u žáků logické myšlení a dotahování věcí do konce (tvorba miniprojektů)

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků schopnost formulace myšlenek a vyprávění zážitků a zkušeností tak, aby partner porozuměl (rozhovory a konverzace na určité téma)
- odbočujeme bariéry při komunikaci s cizincem a vytváříme pozitivní vztahy mezi žáky a učiteli
- rozvíjíme diskusi a podporujeme u žáků zapojování se do ní
- vytváříme u žáků schopnost naslouchání jiným lidem

Kompetence sociální a personální



- vedeme žáky ke skupinové práci a vytváříme pozitivní interpersonální vztahy mezi nimi
- (skupinové projekty)
- umožňujeme žákům určování pravidel práce ve skupině
- budujeme u žáků umění respektovat druhé a objektivně zhodnotit jejich názory
- prohlubujeme pozitivní vztahy při mimoškolních akcích (společné akce se SRN, výlety, školy v přírodě)

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků schopnost rozpoznat projevy rasismu, xenofobie a nedemokratických názorů
- vedeme žáky k představě o ekologických otázkách německy mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- formujeme žáky k vytváření správných pracovních dovedností a návyků (práce se slovníkem, vyhledávání informací a materiálů pro práci na projektech)
- využíváme žákovské práce při výzdobě školy a tříd (prezentace vlastních prací a prací skupiny)
- kladně hodnotíme zodpovědnou práci žáků a jejich dobrou přípravu na vyučování

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

6. ročník

Vzdělávací obor Německý jazyk v 6. ročníku je realizován ve 3 vyučovacích hodinách týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

- fonetické znaky (pasivně)
- základní výslovnostní návyky
- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

SLOVNÍ ZÁSOBA

- nové školní předměty
- zvířata - moje zvířátko – části těla zvířat
- volný čas, narozeniny, o víkendu
- ve městě, mé vysněné bydlení
- jídlo, pití
- nákupy, měna

TEMATICKÉ OKRUHY



- škola – školy v Německu
- u zvěrolékaře – v zoo
- koníčky
- prázdniny v Rakousku
- jak bydlíme
- v restauraci, jídelní lístek

MLUVNICE

- präteritum sein und haben
- modální slovesa: müssen, können, wollen,
- imperativ: du, ihr, sie
- číslovky do 1 000 000
- modální slovesa: mögen, dürfen, wissen
- množ.číslo podst.jmen
- 3. pád č. mn.
- osobní zájmena
- přivlastňovací zájmena
- min.čas- perfektum
- předložky se 3 a 4. pádem
- stupňování přídav. jmen a příslovcí
- modální slovesa- shrnutí

7. ročník

Vzdělávací obor Německý jazyk v 7. ročníku je realizován ve 3 vyučovacích hodinách týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODoba JAZYKA

- fonetické znaky (pasivně)
- základní výslovnostní návyky
- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

SLOVNÍ ZÁSOBA

- pohádky
- můj nejlepší přítel/přítelkyně
- komunikace v Evropě
- oblečení
- cestování
- sport

TEMATICKÉ OKRUHY

- pohádky



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- můj přítel
- maškarní bál, oblečení dělá lidi
- cesta kolem světa, cesta vlakem – na nádraží
- olympijské hry

MLUVNICE

- präteritum
- vedlejší věty se spojkou „že“
- určování času
- vedlejší věty se spojkou „wenn a weil“
- předložkové vazby
- významy německého doch
- další nepravidelná slovesa
- vyjadřování českého svůj
- neurčitý podmět man
- předložky se 4. pádem
- 2. pád
- letopočty a některé další číselné výrazy
- osobní zájmena ve 4. pádě
- zvratná slovesa
- postavení sich v německé větě

8. ročník

Vzdělávací obor Německý jazyk v 8. ročníku je realizován ve 3 vyučovacích hodinách týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODoba JAZYKA

- fonetické znaky (pasivně)
- základní výslovnostní návyky
- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

SLOVNÍ ZÁSOBA

- náš svět
- zdravý životní styl
- Schueleraustausch
- komunikace a média
- hudba a móda

TEMATICKÉ OKRUHY



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- telefonování
- popis zvířat
- zaporná odpověď
- psaní dopisu, pozvánka
- počítání do 100, základní mat. úkony,
- určování času, roční období, měsíců, popis kdy, kde jsem byl
- koupě jízdenky, pozdrav z dovolené
- údaje o sobě, ubytování, kde bydlím, popis místa, představy
- orientace ve městě, nápisu ve městě, poděkování, podání informace
- průběh dne, povinnosti, koníčky, schopnosti

MLUVNICE

- tvary vztažných zájmén
- slovosled po souřadicích spojkách
- sloveso „werden“
- předložkové vazby
- trpný rod
- zápor
- místní názvy
- spojky
- 3. pád
- příslovce místa
- účelové věty s *damit* a *um...zu*
- zvratná slovesa
- použití infinitivu
- zájmena *dieser*, *solcher*, *jeder*, *alle*
- předložky se 2. pádem
- časové údaje
- konjunktiv II a opisné tvary s *würde*
- zájmena „*welcher*“ a „*was für ein*“
- zájmena „*derselbe*“ a „*der gleiche*“
- skloňování přídavných jmen

9. ročník

Vzdělávací obor Německý jazyk v 9. ročníku je realizován ve 3 vyučovacích hodinách týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

- fonetické znaky (pasivně)
- základní výslovnostní návyky
- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

SLOVNÍ ZÁSOBA



- životopis, životopisy známých osobností
- představování a popis
- možnost ubytování
- školské systémy ČR, Německo, Rakousko
- blahopřání k různým událostem
- pravidla slušného chování
- kultura
- vlastnosti osoby

TEMATICKÉ OKRUHY

- telefonický rozhovor
- popis bytu
- německá města
- popis situace na obrázku
- popis vlastní školy
- kultura, německé časopisy
- rozhovor a interview
- objednávka lístku do divadla
- inzerát
- koupě jízdenky

MLUVNICE

- budoucí čas
- časové spojky „wenn“ a „als“
- skloňování stupňovaných přídavných jmen
- nepřímá otázka
- zpodstatnělá přídavná jména
- slabé skloňování
- tvoření slov v němčině
- nepřímá řeč
- slovosled v německém souvětí
- postavení příslovicí ve větě

D) Očekávané výstupy na konci 3. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Žák:

- **zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích**
- **mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech**
- **vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života**

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:

- **vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech**
- **rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace**

PSANÍ

Žák:

- **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři**
- **napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat**
- **reaguje na jednoduché písemné sdělení**

E) Průřezová téma

3. období

Osobnostní a sociální výchova

Zařazovat téma, která vycházejí z potřeb žáků s využitím her, cvičení, modelových situací a diskusí, rozvíjet schopnost dialogu, monologu, omluvit se, vyjádřit žádost, prosbu, pozdravit.

Výchova demokratického občana

Rozvíjet kritické myšlení, vědomí svých práv a povinností, porozumění demokratickému uspořádání společnosti se zaměřením na německy mluvící země.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Rozvíjet zodpovědnou a tvořivou osobnost budoucího evropského občana, poznávat život a evropskou kulturu – německy mluvící země.

Multikulturní výchova

Seznamovat se s kulturou, tradicemi a hodnotami něm. mluvících zemí, porozumět jim, rozvíjet smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci.

Environmentální výchova



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Vést k chápání vztahů člověka a životnímu prostředí, zařazovat téma týkající se přírody – zvířata, rostliny, město, zahrada, doprava apod.

Mediální výchova

Rozvíjet vnímání a kritické hodnocení mluveného i psaného projevu, zařazovat práci s médií – časopisy, počítače, televize aj. k získávání informací, k zábavě i účelnému využití volného času.



5.1.4 Další cizí jazyk

Vzdělávací obor Další cizí jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Další cizí jazyk je zařazen od 7. ročníku v minimální časové dotaci šesti vyučovacích hodin. Jako vzdělávací obor Další cizí jazyk škola nabízí **Další cizí jazyk- Anglický jazyk** a **Další cizí jazyk- Německý jazyk**.

5.1.4.1 Další cizí jazyk- Anglický jazyk

3. období

Další cizí jazyk- Anglický jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka anglického jazyka přispívá pro budoucí zapojení žáků do vzájemné komunikace mezi národy v rámci Evropy a celého světa. Připravuje je k praktickému užívání jazyka v reálném životě.

Předpokládá se, že žáci mají osvojeny schopnosti, dovednosti a znalosti ze vzdělávacího oboru Německý jazyk. Dle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERR) dosahují žáci ve finální fázi jazykové úrovni A1.

Pozornost se věnuje rozvoji všech základních řečových dovedností, čtení a písemnému vyjadřování. Vyžaduje se uvědomělý přístup k osvojování gramatického a lexikálního učiva.

A) Cíle vzdělávací oblasti

- navázat na osvojené schopnosti, dovednosti a znalosti ze vzdělávacího oboru Německý jazyk
- motivovat žáky k zájmu o anglický jazyk, učit se vnímat a napodobovat melodii a rytmus anglického jazyka
- poznávat a prakticky používat základní pravidla výslovnosti
- seznámit se se základními poznatkami z reálií anglicky mluvících zemí, s nejběžnějšími zvyky dané země
- postupně rozvíjet schopnost správné interpretace slyšeného a čteného textu
- vést rozhovor a souvisle mluvit v nejběžnějších komunikačních situacích, zejména z hlediska jazykové korektnosti a výslovnosti co nejblíže fonetické normě
- písemně formulovat nejběžnější sdělení
- vést k pěstování vzájemné tolerance a respektu, k úctě ke kultuře jiných národů

B) Charakteristika výuky

Realizuje se v jazykové učebně a také v počítačové učebně. V hodinách anglického jazyka využíváme všech dostupných metod a sociálních forem práce. V běžných hodinách se zaměřujeme na osvojování jazykových prostředků (výslovnost, slovní zásoba, pravopis, slovosled, gramatika), na vytváření komunikativních dovedností (poslech s porozuměním, ústní a písemný projev, čtení s porozuměním), dále využíváme hry, pořekadla a písň. Pracujeme s reáliemi a obrazovým materiélem. Z toho pramení metody práce zaměřené



především na samostatnou práci žáků, skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četbu, písemnou a ústní reprodukci textu, vyhledávání informací, práci se slovníkem, hry, projekty, soutěže, dramatizaci, zpěv a práci ve dvojicích.

Výchovné a vzdělávací strategie, které ve vzdělávacím oboru Další cizí jazyk Anglický jazyk směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k efektivnímu získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy, slovníky) a vytváření prezentací a referátů
- využíváme různé formy práce, zejména skupinovou, která je důležitá pro praktický život
- umožňujeme žákům podíl na organizaci školních soutěží a aktivit
- vytváříme u žáků představu o důležitosti mateřského jazyka jako předpokladu pro výuku
- anglického jazyka

Kompetence k řešení problému

- aplikujeme různé postupy získané při jiných činnostech pro řešení problémů
- z praktického života (situační rozhovory, role platiny)
- využíváme prezentace, čímž žáci vyjadřují vlastní názory a dokážou je obhájit
- podporujeme u žáků logické myšlení a dotahování věcí do konce (tvorba miniprojektů)

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků schopnost formulace myšlenek a vyprávění zážitků a zkušeností tak, aby partner porozuměl (rozhovory a konverzace na určité téma)
- odbouráváme bariéry při komunikaci s cizincem a vytváříme pozitivní vztahy mezi žáky a učiteli
- rozvíjíme diskusi a podporujeme u žáků zapojování se do ní
- vytváříme u žáků schopnost naslouchání jiným lidem a vzájemné tolerance

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke skupinové práci a vytváříme pozitivní interpersonální vztahy mezi nimi (skupinové práce a projekty)
- umožňujeme žákům určování pravidel práce ve skupině
- budujeme u žáků umění respektovat druhé a objektivně zhodnotit jejich názory
- rozvíjíme u žáků objektivní sebehodnocení, popřípadě sebehodnocení skupiny

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků schopnost rozpozнат projevy rasismu, xenofobie a nedemokratických názorů
- vedeme žáky k představě o ekologických otázkách anglicky mluvících zemí a České republiky



Kompetence pracovní

- formujeme žáky k vytváření správných pracovních dovedností a návyků (práce se slovníkem, vyhledávání informací a materiálů pro práci na projektech)
- využíváme žákovské práce při výzdobě školy a tříd (prezentace vlastních prací a prací skupiny)
- kladně hodnotíme zodpovědnou práci žáků a jejich dobrou přípravu na vyučování

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

7. ročník

Vzdělávacímu oboru Další cizí jazyk- Anglický jazyk v 7. ročníku je věnována časová dotace 2 hodiny týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODoba JAZYKA

- fonetické znaky (pasivně)
- základní výslovnostní návyky
- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- odlišné hlásky – jejich fonetický přepis pro čtení výslovnosti v učebnici (ve slovníku)
- odlišná výslovnost hlásek, které známe z češtiny

SLOVNÍ ZÁSOBA

- slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů
- čísla 0 – 100
- předměty ve třídě
- barvy
- abeceda
- části těla
- domácí zvířata – mazlíčci
- dny v týdnu
- škola
- čas, časové údaje
- aktivity denního režimu, aktivity ve volném čase
- práce se slovníkem

TEMATICKÉ OKRUHY

- pozdravy, psaní pohledů
- domov, rodina, osobní údaje, věk, škola
- volný čas, oblíbené věci
- lidské tělo



- situace v obchodě – nákupy, ceny; kalendářní rok (dny v týdnu, hodiny)
- reálie zemí příslušných jazykových oblastí

MLUVNICE

- člen jako součást podstatného jména (nácvik použití členu na skutečnosti prožívané žákem spolu s učitelem ve třídě)
- podstatná jména – množné číslo pravidelných podstatných jmen
- zájmena osobní
- zájmena přivlastňovací
- zájmena ukazovací
- spojení přídavného + podstatného jména
- spojení zájmena přivlastňovacího + podstatného jména
- spojení číslovky základní + podstatného jména
- základní slovesa – přítomný čas prostý (časování základních probíraných sloves)
- časování nepravidelného slovesa „to be“ - kladné i záporné věty, tvoření otázky - obrácený slovosled; časování nepravidelného slovesa „to have“ – kladné věty; ustálené slovní spojení se slovesem „like“)
- věty rozkazovací – pokyny
- uvedení času
- odlišný pravopis – náhled do problematiky, která bude uceleně vyučována v dalších ročnících (v 7. ročníku pouze němé e, odlišné psaní hlásek, dvojí čtení - zavřená a otevřená slabika, ustálený pravopis, slova souzvučná - homonyma)
- člen jako součást podstatného jména (počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, nácvik použití členu na skutečnosti prožívané žákem spolu s učitelem ve třídě)

8. ročník

Vzdělávacímu oboru Další cizí jazyk- Anglický jazyk v 8. ročníku je věnována časová dotace 2 hodiny týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

- fonetické znaky (pasivně)
- základní výslovnostní návyky
- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

SLOVNÍ ZÁSOBA

- slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů
- práce se slovníkem

TEMATICKÉ OKRUHY



- rodina (narozeniny, psaní krátké zprávy a pohledů, popis osoby)
- volný čas (popis činnosti, domácí práce, sporty, schopnosti)
- lidské tělo (přídavná jména popisující vzhled)
- zdraví
- škola (situace ve třídě)
- oblékání (situace v obchodě)
- kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu)
- zvířata (divoká zvířata, mazlíčci)
- příroda, počasí a měsíce v roce
- setkání (osobní rozhovor)
- určování polohy (popis místa a předmětů, označení objektů v mapě)
- objednávka v restauraci
- reálie zemí příslušných jazykových oblastí

MLUVNICE

- základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
- sloveso „moci“ (ustálená spojení s modálním slovesem „can“ – kladné věty a otázky, rozlišení „umím“ a „mohu“)
- sloveso „muset“
- vazba „there is“ a „there are“
- předložky místa
- rozkazovací způsob pro 1. os. mn. č.
- přítomný čas průběhový
- srovnání přítomného času prostého a průběhového
- řadové číslovky
- datum
- předmětná zájmena
- seznámení se zájmeny some X any
- ukazovací zájmena

9. ročník

Vzdělávacímu oboru Další cizí jazyk- Anglický jazyk v 9. ročníku je věnována časová dotace 2 hodiny týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

- fonetické znaky (pasivně)
- základní výslovnostní návyky
- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

SLOVNÍ ZÁSOBA

- slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů



- práce se slovníkem

TEMATICKÉ OKRUHY

- domov, rodina, škola (dopis učiteli, dotazy a odpovědi)
- volný čas a zábava
- povolání (domluva schůzky)
- lidské tělo, zdraví (lékaři a zubaři, nehody)
- jídlo (v restauraci, příprava jídla podle receptu)
- oblečení (situace v obchodě s oblečením, vhodnost oblečení)
- nákupy
- obec
- dopravní prostředky
- kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny)
- zvířata
- příroda (rekordy)
- počasí
- cestování (popis britských ostrovů, zeměpisné názvy)
- reálie zemí příslušných jazykových oblastí

MLUVNICE

- minulý čas slovesa „být“
- minulý čas pravidelných sloves
- minulý čas nepravidelných sloves
- kladná věta a otázka v minulém čase
- vyjádření budoucnosti pomocí „going to“ (chystat se)
- vyjádření množství potravin
- členy
- počitatelná a nepočitatelná podstatná jména
- porovnání stejných věcí/kvalit
- 2. stupeň přídavných jmen
- 3. stupeň přídavných jmen
- popisná přídavná jména
- sloveso „muset/mít povinnost“
- frekvenční příslovce
- příslovce s koncovkou „ly“

D) Očekávané výstupy na konci vzdělávacího období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností, řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele



- porozumí významu slov a slovních spojení, smyslu jednoduchých vět vztahující se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu
- zachytí konkrétní informace, porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům.

MLUVENÍ

Žák:

- použije základní zdvořilostní obraty, účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů
- se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad za použití jednoduchých slovních spojení a vět – stejným způsobem sdělí informace o členech své rodiny
- reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů, odpoví a zeptá se na konkrétní informace týkající se rodiny, školy, volného času

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:

- porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynů, příkazům a orientačním pokynům, s nimiž se setkává v každodenním životě
- rozpozná známá slova a slovní spojení, porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu
- porozumí tématu/obsahu krátkého textu, najde konkrétní informace, vztahující se k tématům z každodenního života, podpořeného obrazem

PSANÍ

Žák:

- napíše/doplní slova (do formuláře) nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy, týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává
- napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty týkající se osvojovaných témat
- sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá
- stručně odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává

E) Průřezová téma

3. období

Osobní a sociální výchova

Smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti, hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k době samému i k dalším lidem. Všechna zařazovaná téma vychází z aktuálních potřeb žáků a uskutečňují se prostřednictvím



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

her, cvičení, modelových situací a diskusí. Cvičí se pozornost, soustředění, dovednost pro učení a studium, plánování učení a studia. Vzájemné poznávání lidí, komunikace v různých situacích. Rozvíjí se dovednosti pro kooperaci. Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti. Vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Otevřívá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jím tento prostor poskytuje. Cizí jazyk je prostředek pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy. Rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu. Vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů. Podporuje vztahy k tradičním evropským hodnotám. Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Umožňuje poznávání specifických rysů jazyků a jejich rovnocennost. Využívá cizího jazyka jako nástroj dorozumění a celoživotního vzdělávání.

Environmentální výchova

Přispívá k poznávání a chápaní souvislosti mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa. Vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů – využíváme téma jako les, voda, moře, živočichové, naše obec, doprava, ochrana památek.

Mediální výchova

Nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médií.



5.1.4.2 Další cizí jazyk- Německý jazyk

3. období

Výuka německého jazyka přispívá pro budoucí zapojení žáků do vzájemné komunikace mezi národy v rámci Evropy a celého světa. Připravuje je k praktickému užívání jazyka v reálném životě.

Předpokládá se, že žáci mají osvojeny schopnosti, dovednosti a znalosti z prvního cizího jazyka, kterým je anglický jazyk. Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERR) dosahují žáci ve finální fázi jazykové úrovni A1.

Pozornost se věnuje rozvoji všech základních řečových dovedností, čtení a písemné vyjadřování roste také na svém významu. Vyžaduje se uvědomělý přístup k osvojování gramatického a lexikálního učiva. V hodinách se pracuje s autentickými materiály různého druhu a tím se žáci hlouběji seznamují se sociokulturními aspekty německy mluvících zemí.

A) Cíle vzdělávací oblasti

- motivovat žáky k zájmu o německý jazyk, učit se vnímat a napodobovat melodii a rytmus německého jazyka
- poznávat a prakticky používat základní pravidla výslovnosti
- postupně rozvíjet schopnost správné interpretace slyšeného a čteného textu
- schopnost vést rozhovor a souvisle mluvit v nejběžnějších komunikačních situacích zejména z hlediska jazykové korektnosti a výslovnosti co nejblíže fonetické normě
- schopnost písemné formulace nejběžnějších typů sdělení
- seznamovat se se základními poznatkami z reálií německy mluvících zemí, s nejběžnějšími zvyky a sociálními konvencemi dané země
- pěstování vzájemné tolerance a respektu, k úctě ke kultuře jiných národů

B) Charakteristika výuky

Vzdělávací obor Další cizí jazyk- Německý jazyk je vyučován od 7. ročníku a má časovou dotaci 2 hodiny týdně. Realizuje se v kmenových třídách, jazykových učebnách a také počítačové učebně. V hodinách německého jazyka využíváme všech dostupných metod a sociálních forem práce. Součástí výuky jsou i akce v SRN. V běžných hodinách se zaměřujeme na osvojování jazykových prostředků (výslovnost, slovní zásoba, pravopis, gramatika), na vytváření komunikativních dovedností (poslech s porozuměním, ústní a písemný projev, čtení s porozuměním), dále využíváme hry, písničky a rytmizace. Velmi často pracujeme s reáliemi a obrazovým materiélem. Z toho pramení též metody práce zaměřené především na samostatnou práci žáků, skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četbu, písemnou a ústní reprodukci textu, vyhledávání informací, práci se slovníkem, hry, projekty, soutěže a olympiády, recitaci, dramatizaci, zpěv, výukové programy na počítači a práci ve dvojicích.



Výchovné a vzdělávací strategie, které ve vzdělávacím oboru Další cizí jazyk- Německý jazyk směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k efektivnímu získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy, slovníky) a vytváření prezentací a referátů
- využíváme různé formy práce, zejména skupinovou, která je důležitá pro praktický život
- podněcujeme u žáků zájem o účast na soutěžích (olympiáda v německém jazyce)
- vytváříme u žáků představu o důležitosti mateřského jazyka jako předpokladu pro výuku německého jazyka

Kompetence k řešení problému

- aplikujeme různé postupy získané při jiných činnostech pro řešení problémů z praktického života (situační rozhovory, Rollenspiele)
- využíváme prezentace, čímž žáci vyjadřují vlastní názory a dokážou je obhájit
- podporujeme u žáků logické myšlení a dotahování věcí do konce (tvorba miniprojektů)

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků schopnost formulace myšlenek a vyprávění zážitků a zkušeností tak, aby partner porozuměl (rozhovory a konverzace na určité téma)
- odbouráváme bariéry při komunikaci s cizincem a vytváříme pozitivní vztahy mezi žáky a učiteli
- rozvíjíme diskusi a podporujeme u žáků zapojování se doní
- vytváříme u žáků schopnost naslouchání jiným lidem

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke skupinové práci a vytváříme pozitivní interpersonální vztahy mezi nimi (skupinové projekty)
- umožňujeme žákům určování pravidel práce ve skupině
- budujeme u žáků umění respektovat druhé a objektivně zhodnotit jejich názory
- prohlubujeme pozitivní vztahy při mimoškolních akcích a výletech v SRN

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků schopnost rozpozнат проjevy rasismu, xenofobie a nedemokratických názorů
- vedeme žáky k představě o ekologických otázkách německy mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- formujeme žáky k vytváření správných pracovních dovedností a návyků (práce se slovníkem, vyhledávání informací a materiálů pro práci na projektech)



- využíváme žákovské práce při výzdobě školy a tříd (prezentace vlastních prací a prací skupiny)
- kladně hodnotíme zodpovědnou práci žáků a jejich dobrou přípravu na vyučování

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

7. ročník

Vzdělávacímu oboru Další cizí jazyk- Německý jazyk v 7. ročníku je věnována časová dotace 2 hodiny týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODoba JAZYKA

- fonetické znaky (pasivně)
- základní výslovnostní návyky
- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- odlišné hlásky – jejich fonetický přepis pro čtení výslovnosti v učebnici (ve slovníku)
- odlišná výslovnost hlásek, které známe z češtiny

SLOVNÍ ZÁSOBA

- abeceda, pozdravy, jazykolamy, dny v týdnu, číslovky 0-20, barvy, jména, internacionálizmy
- projekt „ich“
- u nás doma, rodina
- můj kamarád
- školní předměty
- moje koníčky

TEMATICKÉ OKRUHY

- hláskování jmen, pozdrav, rozloučení
- představení se, tykání, poděkování, vyplnění formuláře, prosba o opakování, získávání informací, vyprávění o sobě
- představení členů rodiny, základní prostorová orientace
- časové údaje, popis osoby, vyprávění o zájmech a kamarádech
- popis předmětů, pojmenování školních věcí
- popis činností během týdne, telefonování, odpověď na dopis

MLUVNICE

- pozdravy v německy mluvících zemích
- německá města, osobnosti
- německá dívčí, chlapec a zvířecí jména
- časování slovesa sein



- slovosled oznamovací věty
- časování pravidelných sloves
- 1. os. slovesa mögen
- slovosled w-otázek
- přivlastňovací zájmena mein, dein
- předložka um, am v časových údajích
- určitý člen der, die, das
- zápor kein
- rozkazovací způsob

8. ročník

Vzdělávacímu oboru Další cizí jazyk- Německý jazyk v 8. ročníku je věnována časová dotace 2 hodiny týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA

- fonetické znaky (pasivně)
- základní výslovnostní návyky
- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- odlišné hlásky – jejich fonetický přepis pro čtení výslovnosti v učebnici (ve slovníku)
- odlišná výslovnost hlásek, které známe z češtiny

SLOVNÍ ZÁSOBA

- Max telefoniert
- was kauft Oskar
- hast du Tiere
- ich stelle Wien vor
- Katkas Brief
- wie alt bist du
- die Ubrzdit
- Monate,Jahreszeit
- wann hast du Geburtstag,
- wer wohnt wo
- ein Brief
- wohin möchten wir reisen, eine Traumreise
- Wohnung und Wohnen, Traumhaus, Traumzimmer, meine Stadt, die Einladung,
- Stadplan
- Tagesprogramm
- Hobbys

TEMATICKÉ OKRUHY



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- telefonování
- popis zvířat
- záporná odpověď
- psaní dopisu, pozvánka
- počítání do 100, základní mat. úkony
- určování času
- roční období, měsíce v roce
- popis kdy, kde jsem byl
- koupě jízdenky
- pozdrav z dovolené
- údaje o sobě
- ubytování, popis místa, kde bydlím
- vyjádření představ
- orientace ve městě, podání informace, poděkování, vyjádření souhlasu a odmítnutí
- vyprávění o průběhu dne, povinnostech, koníčcích

MLUVNICE

- časování slovesa haben, fahren a dalších pravidelných sloves
- zápor kein ve 4. pádě, 4. pád podst.jmen se čl.neurčitým
- množné číslo,předložka im, nach
- vazba ich möchtele
- časování nepravidelných sloves, slovesa s předponou odlučitelnou
- vazba es gibt
- osobní zájmena
- předložky se 3. pádem
- číslovky do 100 000
- časové údaje
- zájmena
- některá způsobová slovesa

9. ročník

Vzdělávacímu oboru Další cizí jazyk- Německý jazyk v 9. ročníku je věnována časová dotace 2 hodiny týdně.

ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODoba JAZYKA

- fonetické znaky (pasivně)
- základní výslovnostní návyky
- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- odlišné hlásky – jejich fonetický přepis pro čtení výslovnosti v učebnici (ve slovníku)
- odlišná výslovnost hlásek, které známe z češtiny



SLOVNÍ ZÁSOBA

- Stundenplan
- Unterricht, Freizeitangebot
- Sport
- Körper, Körperteile, beim Arzt, Einkaufen
- Verkehr
- auf der Post
- am Bahnhof, im Infozentrum
- Beru
- Kleidung
- Wetter
- Weihnachten und Ostern
- Urlaub, Ferien, Reisen

TEMATICKÉ OKRUHY

- informace o škole i mimo ni
- interview s osobností
- čtení s porozuměním
- vyjádření bolesti, popis problémů, rozhovor u lékaře
- popis situace - na poště, v obchodě, na nádraží, ve vlaku
- popis počasí a činností
- oblečení
- blahopřání
- plány na dovolenou
- vyjádření, co se mi líbí, co mě baví a naopak

MLUVNICE

- další zp.slovesa
- zájmeno man
- slovesa haben a sein v préteritu
- sloveso werden+přídavné jméno
- zájmena osobní a přivlastňovací
- předložky
- vazby ich möchte, ich hätte gern
- plurál
- souvětí
- stupňování příd.jmen a příslovčí
- minulý čas jednoduchých sloves (perfektum)
- zeměpisné názvy

D) Očekávané výstupy na konci 3. období



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

Žák:

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

Žák:

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

E) Průřezová téma

3. období

Osobnostní a sociální výchova

Zařazovat téma, která vycházejí z potřeb žáků s využitím her, cvičení, modelových situací a diskusí, rozvíjet schopnost dialogu, monologu, omluvit se, vyjádřit žádost, prosbu, pozdravit.

Výchova demokratického občana

Rozvíjet kritické myšlení, vědomí svých práv a povinností, porozumění demokratickému uspořádání společnosti se zaměřením na německy mluvící země.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Rozvíjet zodpovědnou a tvořivou osobnost budoucího evropského občana, poznávat život a evropskou kulturu – německy mluvící země.

Multikulturní výchova

Seznamovat se s kulturou, tradicemi a hodnotami německy mluvících zemí, porozumět jim, rozvíjet smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci.

Environmentální výchova

Vést k chápání vztahů člověka a životního prostředí, zařazovat téma týkající se přírody – zvířata, rostliny, město, zahrada, doprava apod.

Mediální výchova

Rozvíjet vnímání a kritické hodnocení mluveného i psaného projevu, zařazovat práci s médií – časopisy, počítače, televize aj. k získávání informací, k zábavě i účelnému využití volného času.



5.2 Vzdělávací oblast MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Matematiku chápeme především jako metodu ke kvantitativnímu popisu světa. Matematika je v našem pojetí jednoduchá, názorná a aplikovatelná, vychází ze zkušeností žáka a odpovídá na otázky, které mají pro něho smysl. Z toho pohledu je matematika vnímána jako předmět, který má silné mezipředmětové vazby. Nejde o to žáka dovést pouze k používání matematiky, ale podporujeme řešení úloh komplexnější povahy, takových úloh, které budou podnětem pro hlubší rozvíjení matematického myšlení. Důležitými vyjadřovacími prostředky matematiky jsou i různá grafická schémata a geometrické prvky.

5.2.1 MATEMATIKA

1. období

Vzdělávací oblast je v 1. – 3. ročníku realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru Matematika.

A) Cíle vzdělávací oblasti v 1. období

- osvojování základních matematických pojmu na základě aktivních činností každého žáka
- důraz na porozumění základním pojmu matematiky a jejich vzájemným vztahům
- rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním pomocí činností, kterými se žáci učí poznávat a nalézat situace, které dokážou matematicky popsát
- využívání zkušeností žáků z domova i ze života kolem nich
- prostor pro aktivní projev žáka – vymýšlení úloh žáky, využití jejich zájmů, komunikace mezi žáky, efektivní využívání osvojených poznatků
- grafické projevy žáka – od kresleného obrázkového názoru k náčrtům
- postupné osvojování prvních matematických pojmu, početních výkonů, postupů, základů jazyka matematiky a způsobů jejich užití

B) Charakteristika výuky v 1. období

Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat.

Vzdělávací obor Matematika je v tomto období tvořen třemi tematickými okruhy:

a) Číslo a početní operace

V tomto tematickém okruhu si žáci postupně osvojují aritmetické operace (porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení, dělení).

Přitom se dbá na tři složky:



- dovednost (provádění početních operací)
- algoritmické porozumění (proč je práce prováděna předloženým postupem, důraz na činnostní provedení a pozorování žáků, hovor o pozorovaném)
- významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace – nejlépe za pomoci individuálních činností, matematizace reálných situací)

Do tohoto okruhu je zařazeno řešení úloh, které je do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky. Při nich je třeba uplatňovat uvažování žáků, které později přechází v logické myšlení. Učí se řešit jednodušší úlohy z reálného světa, analyzovat reálné situace, pochopit problém, utřídit údaje, pomocí konkrétního názoru situaci modelovat, následně řešit a formulovat odpověď. Matematika svým charakterem vyžaduje **činnostní pojetí**.

b) Závislosti, vztahy a práce s daty

Žáci si v tomto tematickém okruhu na základě pozorování uvědomují změny a závislosti známých jevů. Porovnávají velikosti věcí a čísel. Pomocí svých činností postupně pochopí, že změnou může být zvětšení, zmenšení, růst, pokles. Na poznání a pochopení závislostí navazuje v dalších obdobích práce s tabulkami, diagramy a grafy.

c) Geometrie v rovině a v prostoru

Žáci se v tomto tematickém okruhu učí objevovat, rozlišovat a určovat základní geometrické rovinné a prostorové útvary. Geometricky modelují reálné situace, hledají geometrické útvary ve svém okolí a pojmenovávají je. Učí se měřit délku, poznávají základní jednotku délky. Učí se základy grafického projevu v geometrii.

Do první třídy přicházejí děti s nestálou a rozptýlenou pozorností, mnozí neumějí naslouchat. Hodiny matematiky dávají prostor k tomu, aby se žáci učili pozorně naslouchat slovům učitele. Pojmy čísel první desítky a početní výkony s nimi prováděné se vyvozují **zásnadně pomocí žákovských pomůcek** a to hlavně konkrétních věcí a dále pomocí zástupného názoru a obrázků. Vždy ve spojení s manipulací každého žáka s uvedenými pomůckami. Tyto činnosti pomáhají lehce podchytit pozornost žáků. To také napomáhá tomu, že lze brzy individuálně pracovat s celým žákovským kolektivem, docílit pozornosti všech žáků. Pomůcky v rukou žáků a činnosti s nimi umožňují učiteli okamžitou zpětnou vazbu a možnost reagovat na úroveň zvládnutí učiva žáky.

Velmi dobrým prostředkem k rozvoji pozornosti i k projevu míry pochopení probíraného matematického učiva jsou **hovory žáků k činnostem**, při kterých početně vyjadřují své zkušenosti. Rozvíjí se přitom schopnost žáka vyjadřovat své myšlenky, posiluje se sebedůvěra žáka v jeho schopnosti.

Výchova pozornosti a sebedůvěry je úzce spjata s výchovou smyslu pro zodpovědnost, nyní za vlastní práci ve škole a za její výsledky, později pak za práci prováděnou v zaměstnání. Smysl pro odpovědnost za vlastní práci je úspěšně vytvářen, je-li žák brzy veden k samokontrole. K tomu je v materiálech připravených pro činnostní výuku věnováno hodně prostoru.

Velký význam v matematice má **aktivita žáků**. Činnostní formy učení dávají dostatek možností k jejímu neustálému podněcování.

Činnostní učení matematice není založeno na výsledcích, které se objeví hned po jedné hodině činností zařazených do výuky náhodně, odděleně. **Toto učení naopak vyžaduje aplikaci činností do celého souboru hodin.** Uvědomujeme si, že ani jeden návyk se nemůže vytvořit jen v jedné hodině. Ani jeden matematický pojem nemůže být utvrzen během jedné



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

vyučovací hodiny. Je nutné v řadě vyučovacích hodin po sobě následujících nechat daný pojem postupně nechat objevit a přijmout všemi žáky, poznané učivo krátce v každé hodině procvíčovat a nechat ho obohatovat novými žákovskými nápady a zjištěními.

Každá vyučovací hodina, která je zařazena do určitého systému činností svým dílem přispívá k vytvoření a upevnění vykládaného pojmu, každá vyučovací hodina také individuálně přibližuje žákovi určité nové vědomosti. Proto musí dostat každý žák dostatečný prostor k pochopení učiva a k dovednosti o něm hovořit.

V systému vyučovacích hodin činnostního učení matematice nové učivo vyplývá z předcházejícího a zároveň je základem a oporou pro učivo následující. Když se snažíme toto dodržet a v tomto systému vyučovat, často se stane, že žáci nové učivo objeví sami a často jim ani nepřipadá nové. K tomu je třeba žákům dopomoci určitým upozorněním učitele, otázkou nebo doporučením, co pozorovat. Žákům je třeba dát dostatečný prostor na objev poznávaného jevu i na jeho zvládnutí a procvíčení.

Nové učivo předkládané žákům za pomoci individuálních činností se zvolenými konkrétními pomůckami nebo jinými prostředky ke zkonkrétnění vytvářených pojmu, vede k jejich pochopení. Velkou mírou přitom napomáhá rozvoji správného uvažování žáků.

Řešení úloh spojené s individuálními činnostmi žáků doprovázené jejich schopností formování slovního vyjádření úloh a odpovědí, můžeme hodnotit jako nejmocnější prostředek rozvoje chápavosti dětí. Při tomto učení dovedeme postupně všechny žáky k tomu, že se dovedou o učeném jevu vyjadřovat v matematice jasně, souvisle a přesvědčivě.

Činnostní učení matematice v rukou učitele, který ho neformálně uplatňuje, je jemný a dokonalý nástroj, pomocí něhož učitel upoutává snadno pozornost žáků, probouzí jejich představivost a uvádí do pohybu postupně myšlení každého žáka.

Při řešení slovních úloh je žák jejich tvůrcem, vynálezcem i řešitelem. Úsilí, které žáci vynakládají, působí příznivě na jejich rozumový vývoj. Rozvíjena je přitom samostatnost žáka i jeho tvořivost.

Podmínky pro dosažení dovednosti žáka správně řešit aplikační (slovní) úlohy jsou:

- praktické činnosti, které odpovídají určité úloze
- pokus o samostatné vyhledávání cesty řešení, odpovědi náležející dané úloze závěrů
- dovednost samostatně vymyslet a formulovat úlohu podobnou k úlohám právě řešeným
- nechat žáky vymýšlet úlohy s praktickým, jim blízkým obsahem a též jim takové úlohy předkládat k řešení
- obtížnější úlohy řešit až po dokonalém zvládnutí úloh jednoduchých

Při řešení slovních úloh se ukazuje, že někteří žáci teprve po řešení úloh ze života tak, jak ho znají, začínají chápat smysl, cíl a význam řešení slovních úloh.

Učebnice a pracovní sešity, které jsou připravené k činnostnímu učení matematice, předkládají mnoho slovních úloh ze života, čímž jsou také dětem blízké a jasné. Metodické postupy v nich zvolené nejsou jednotvárné, upoutávají žáky, budí jejich zájem, mobilizují jejich pozornost.

Dosažení dobrých výsledků ve vyučovacích hodinách vzdělávacího oboru Matematika vyžaduje:

- naučit žáky pozorně vnímat, co říká a dělá učitel, co odpovídají spolužáci



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- učit žáky soustředit se na své činnosti, reagovat na upozornění učitele, vnímat práci a vyjadřování spolužáků
- pravidelným zařazováním činností do výuky dosáhnout při nich zručnosti žáků
- používat činnostních metod k dosažení aktivity žáků a jejich spoluúčasti při učení
- individuální účast každého na řešení a pozorování předloženého problému
- poskytnout každému žákovi dostatečný prostor k tomu, aby měl možnost vniknout do podstaty problému, o kterém se hovoří ve vyučování
- pestré změny forem práce v průběhu roku, rozmanitost používaných pomůcek a tím dosažení zajímavosti výuky
- každodenní činnosti žáků, každodenní zpětnou vazbu mezi učitelem a žáky, to pak pomáhá učiteli vnímat a pomoci rozvíjet osobnost každého z nich
- aby vyučování matematice mělo nejen vzdělávací, ale i výchovný charakter, neboť tam kde tomu tak není, nebývá ani dobrý prospěch
- do vyučování často zařazovat úlohy, v nichž se odráží život obklopující dítě, to co dítě vidí, v čem má přímou účast, to potom snadno zařazuje do svých početních úvah a myšlenek
- časté sestavování úloh ze života samotnými žáky, neboť tvorba úloh, otázek a odpovědí napomáhá dobrému zvládnutí učiva
- propojování výuky matematiky s ostatními předměty, zvláště s prvoukou

Při vyučování matematice v prvním období základního vzdělávání chceme vždy při probírání určitého učiva:

- dát žákům první pojetí daného problému a motivovat je
- užitím názorných pomůcek a konkretizací je dovést postupně k pochopení problému, který je dán novou učební látkou
- provádět třídění a srovnávání naučených vědomostí s vědomostmi již osvojenými
- provádět cvičení s praktickým užitím získaných vědomostí
- nechat žáky samostatně vymýšlet slovní úlohy, které vycházejí z jejich zkušeností
- provádět cvičení k zautomatizování určité početní operace
- nechat žáky při praktických činnostech objevovat potřebu nového početního výkonu

Látku pro ústní počítání je třeba volit tak, aby přispívala k dosažení dobrého zvládnutí učiva.

V prvním období základního vzdělávání necháváme žáky pokud možno matematické poznatky za pomocí přímé účasti učitele při činnostním učení objevovat a formulovat je svými slovy. Učitel pak matematický pojem upřesní a správně ho formuluje.

Na co je třeba upozornit, je časté zařazování počítání z paměti a to po celé první období základního vzdělávání. Při počítání s malými čísly by nikdy nemělo být počítání z paměti nahrazováno písemných počítáním.

Po celé první období se v matematice kladou **základy počítání z paměti**. Žáci se učí způsoby pamětného sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru do 100 i do 1000. Počítání slovních úloh z paměti je třeba vždy spojovat s vysvětlením žáka, jak k výsledku dospěl. V průběhu 1. – 3. ročníku je třeba, aby každý žák vyřešil mnoho jednoduchých slovních úloh. To není možné realizovat tehdy, když bychom přitom měli vyžadovat klasické zápisu každé úlohy. Při řešení slovních úloh z paměti může žák používat konkrétní názor, nákres, náčrt a jiné svoje zobrazení a z něho formulovat výsledek a vysvětlit, jak k němu dospěl. U celé řady slovních úloh řešených činnostně z paměti mohou žáci objevit několik způsobů řešení úlohy. Zájem žáků



o počítání z paměti se dobře probouzí vhodnou motivací a poznáním, že je v jeho schopnostech úlohy řešit.

Výuka vzdělávacího oboru Matematika je realizována v kmenových třídách, učebnách s interaktivní tabulí nebo počítačové učebně při využívání výukových programů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Matematika:

Kompetence k učení

Žáci:

- učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev, rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrole, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti
- učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správností výsledků

Učitel:

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí jak ukázat cestu ke správnému řešení
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence komunikativní

Žáci:

- žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální

Žáci:



- jsou vedeni ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci, učí se pracovat v týmu

Učitel:

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- podněcuje žáky k argumentaci
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanská

Žáci:

- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se vnímat složitosti světa

Učitel:

- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

Žáci:

- žáci jsou vedeni k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě, učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech. Pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek
- vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

1. ročník

Vzdělávací obor **Matematika v 1. ročníku je realizován ve 4 vyučovacích hodinách týdně.**

ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE

- vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru
- přirozená čísla 1 až 5 – numerace vidění počtu věcí do 5
- rozklady čísel
- porovnávání počtu věcí
- sčítání a odčítání přirozených čísel zavedené manipulačními činnostmi (do 5)
- přirozená čísla 1 až 10 – numerace, vidění počtu věcí do 10



- rozklady čísel do 10
- sčítání a odčítání přirozených čísel v oboru do 10, názorné zavedení pomocí činností
- orientace v prostoru (před, za, vedle, vpravo, vlevo)
- automatizace spojů sčítání a odčítání do 10
- porovnávání počtu věcí, porovnávání čísel bez zápisu znamének nerovnosti
- přirozená čísla do 20 – numerace
- sčítání a odčítání v 2. desítce s využitím analogie s 1. desítkou (bez přechodu přes desítku)
- zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění na číselné ose
- řešení a tvoření úloh
 - tvoření slovních úloh žáky bez užití početních výkonů (ze začátku i bez znalosti číslic)
 - slovní úlohy doplněné příkladem (do 5)
 - jednoduché slovní úlohy ze života řešené na základě manipulace i s věcmi i s penězi
 - slovní úlohy ze života (obor do 20)

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- vztahy o několik více, o několik méně
- doplňování do tabulek

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

- poznávání geometrických útvarů v rovině- čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh
- využití vhodných stavebnic

Výuka matematiky má v 1. ročníku činnostní charakter. Vysvětlování početních výkonů se v 1. a 2. ročníku provádí na základě činnosti se skupinami předmětů. Názornému počítání slouží též jednoduché obrázky a značky kreslené dětmi. Při vytváření pojmu čísel a početních výkonů se přechází od činností s trojrozměrnými předměty k připraveným pomůckám (kolečka, peníze, vystřížené obrázky) až ke kreslenému názoru v pracovních sešitech a názoru demonstračnímu. Také vytváření slovních úloh a jejich obměny vychází z věcného názoru, především je však třeba využívat individuální žákovský přístup.

Velmi vhodným tématem slovních úloh je obchodování spojené s manipulací s penězi.

Matematika celého 1. ročníku je vyučována hlavně v souvislosti s učivem prvouky, ale také v souvislosti s učivem českého jazyka (vymýšlení slovních úloh, vytváření otázek, vyjadřování se k činnostem).

Podle podmínek školy se mohou děti ve vyučování seznamovat s prací na počítači a využívat v matematice jednoduché počítačové hry, hlavně vhodné k procvičování vidění počtu věcí, přiřazování čísla k určitému počtu věcí, porovnávání počtu věcí a čísel a též k procvičování početních výkonů. Tyto dovednosti dále rozvíjíme v následujícím 2. a 3. ročníku základního vzdělávání. Počítačových her lze využívat k procvičování učiva nejen matematiky, ale i dalších vyučovacích předmětů.



2. ročník

Vzdělávací obor Matematika ve 2. ročníku je realizován v 5 vyučovacích hodinách týdně.

ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE

- přirozená čísla
 - rozklady čísel do 10
 - numerace do 20, s přechodem přes desítku
 - porovnávání čísel
 - automatizace spojů sčítání a odčítání do 20
 - jednoduché slovní úlohy spojené s názorem
- sčítání a odčítání s přechodem přes desítku vyvozené na základě manipulačních činností žáků
- přirozená čísla do 100 – numerace - vytváření představ čísel na základě názoru:
 - posloupnost přirozených čísel
 - počítání po desítkách, počítání po jednotkách v různých desítkách
 - čtení a zápis čísel, číselná osa
 - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
 - porovnávání čísel pojmenovaných i nepojmenovaných
- sčítání a odčítání v oboru do 100
 - sčítání a odčítání násobků 10
 - sčítání a odčítání v jednotlivých desítkách s využitím analogie (typy: $32 + 6$; $57 - 4$; $30 + 7$; $90 - 8$)
 - sčítání a odčítání s přechodem desítek (typy: $49 + 5$; $25 + 30$; $71 - 4$; $93 - 20$; $80 - 15$)
 - sčítání a odčítání dvojciferných čísel (typy: $23 + 41$; $68 - 34$)
 - vytváření jednoduchých slovních úloh k jednotlivým typům příkladů na sčítání a odčítání (využití při obchodování)
- názorné zavedení násobilky 0, 1, 2, 5, 10, 3, 4, 6, 7, 8, 9, které je odvozeno z opakování přičítání stejných čísel
- činnosti vedoucí k pochopení násobilky a jejímu procvičování
- vlastnosti početních operací s čísly
- slovní úlohy, které vedou k pochopení úsudku několikrát více (s využitím peněz)

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- praktické měření délek, jednotky délky: metr, centimetr
- jednotky hmotnosti: kg a objemu
- jednotky času (hodina, minuta), poznávat, kolik je hodin na hodinách ručičkových i digitálních

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU



- základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník
- základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- délka úsečky
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- geometrické tvary rovinné a prostorové, hry s tvary
- rozvíjení prostorové představivosti – stavebnice, soubory krychlí, apod.

Výuka matematiky ve 2. ročníku má i nadále činnostní charakter. Všechny činnostní a počtářské dovednosti získané v 1. ročníku se využívají, dále rozvíjejí a pokračuje též rozvoj řečových dovedností žáků. Postupně se u žáků vytváří dovednost matematického vyjadřování. Číselný obor se rozšiřuje do 100 činnostně, hlavně na základě manipulací s penězi a obrázkového názoru.

Zdůrazňuje se řešení slovních úloh, neboť při jejich řešení se rozvíjí logické myšlení žáků a současně se upevňují a automatizují početní výkony. Automatizace početních výkonů vzniká na základě dokonalého pochopení probíraných algoritmů a logického myšlení žáků. Matematické dovednosti se ve 2. ročníku rozšiřují o početní operaci – násobení, která je vyvzována na základě činností s konkrétním názorem.

Násobení má přitom žák možnost objevit z opakovánoho sčítání. Činnosti vedoucí k tomuto objevu a jeho ověřování je třeba provádět s různými pomůckami, vhodnou pomůckou jsou peníze. Spoje násobilek 2, 5, 10 se v podstatě připravují již od 1. ročníku při opakovém příčítání určitého čísla. Ve 2. ročníku tuto zkušenosť žáků využijeme. Na základě činností žáci pochopí princip násobení a později i to, jak lze násobilky využít v praktickém životě. Obojí je základním předpokladem ke tvorbě slovních úloh na násobení žáky a k automatizaci násobilkových spojů. Geometrie ve 2. ročníku má motivační charakter. Je především zaměřena na hry s prostorovými a rovinnými tvary. Průpravou pro pozdější provádění náčrtů v geometrii je ve 2. r. kreslení různých rovných a křivých čar, jednotažek apod. Měření délek se provádí na konkrétních předmětech.

3. ročník

Vzdělávací obor Matematika ve 3. ročníku je realizován v 5 vyučovacích hodinách týdně.

ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE

- přirozená čísla
 - počítání do 20 s přechodem přes 10
 - numerace do 100
 - sčítání a odčítání v oboru do 100
 - sčítání a odčítání do 100, příklady typu: $36 + 17; 65 - 28$
- písemné sčítání do 100
- písemné odčítání do 100 se zkouškou sčítání
- násobení a dělení v oboru násobilek do 100, automatizace spojů
- přirozená čísla v oboru do 1 000 – numerace:
 - vytvoření představy čísel na základě názoru (peníze, čtvercová síť – činnosti žáků)



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- posloupnost přirozených čísel, počítání po jednotkách, desítkách, stovkách
- čtení a zápis čísel
- práce s číselnou osou (využití čtverečků s napsanými čísly k manipulaci)
- porovnávání čísel
- zaokrouhlování čísel na stovky, na desítky
- sčítání a odčítání v oboru do 1 000
- sčítání a odčítání z paměti, příklady typu $241 + 7$; $322 - 3$; $530 + 40$; $490 + 60$; $380 - 20$; $240 - 50$; $300 - 8$; $600 - 40$
(při sčítání a odčítání čísel z paměti má nejvýše jedno číslo všechny tři číslice různé od nuly)
- písemné sčítání dvou trojciferných čísel, odhad výsledků
- písemné odčítání dvou trojciferných čísel, kontrola svého výpočtu sčítáním
- provádění odhadu předběžného výsledku řešení
- zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
 - čtení a zápis čísel
 - práce s číselnou osou (využití čtverečků s napsanými čísly k manipulaci)
- násobilka
 - násobení a dělení v oboru násobilek do 100, automatizace spojů
 - násobení dvojciferných čísel jednociferným číslem
- vlastnosti početních operací s čísly
 - užití závorek v příkladech se dvěma početními výkony
 - provádění odhadu předběžného výsledku řešení
- písemné algoritmy početních operací
 - písemné sčítání do 100
 - písemné odčítání do 100 se zkouškou sčítání
 - písemné sčítání dvou trojciferných čísel, odhad výsledků
 - písemné odčítání dvou trojciferných čísel, kontrola svého výpočtu sčítáním
- slovní úlohy vedoucí k sčítání a odčítání i k porovnávání o několik více, o několik méně
- slovní úlohy vedoucí k porovnávání rozdílem
- slovní úlohy vedoucí k násobení a dělení a rozlišování úsudků několikrát více, několikrát méně a jejich obměny
- slovní úlohy s jedním početním výkonem a jejich obměny, první samostatné zápis slovních úloh (na porovnání dvou trojciferných čísel, sčítání a odčítání dvou trojciferných čísel, na vztah o několik více, o několik méně)
- slovní úlohy se dvěma početními výkony, využití námětů z obchodování

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- závislosti a jejich vlastnosti
- jednotky délky (metr, centimetr, milimetr, kilometr), jejich rozlišování, vytvoření správné představy o velikosti jednotek na základě činností, jednoduché převody
 - diagramy a tabulky
- jednotky času (hodina, minuta, vteřina), jednoduché převody
- číselné a obrázkové řady



- na základě manipulačních činností rozlišovat úsudky: o několik více, o několik méně, několikrát více, několikrát méně

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

- **základní útvary v rovině** – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnahoúhelník
- rýsován přímek, vzájemná poloha (rovnoběžky, různoběžky), průsečík přímek
 - bod ležící na přímce a mimo přímku, úsečka – její označování a měření délky jednotky délky (metr, centimetr, milimetr, kilometr), jejich rozlišování, vytvoření správné představy o velikosti jednotek na základě činností, jednoduché převody
 - čtverec a obdélník – jejich náčrty kreslené do čtvercové sítě i volně na papír
 - osově souměrné útvary
- základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
 - magické čtverce
 - prostorová představivost
 - rozvoj prostorové představivosti (stavby z krychlí na vrstvy)

Vyučování matematice ve 3. ročníku je stejně jako v předcházejících ročnících názorné, často spojené s aktivní činností všech žáků. Žákovských činností využíváme při výkladu i procvičování učiva. Velmi vhodné jsou činnosti s penězi, např. při obchodování, činnostní práce na číselných osách (využití čtverečků z tvrdšího papíru, nejlépe o straně 2 cm), činnosti s kolečky (názorné rozlišování úsudků).

Pojetí početních výkonů, jak byly vysvětleny v 1. a 2. ročníku, se ve 3. ročníku nemění. Ve 3. ročníku se algoritmy početních postupů pamětného počítání rozšiřují o poznání algoritmů písemného sčítání a odčítání. Slovní úlohy tvoří nedílnou součást učení početních výkonů. Velký význam mají slovní úlohy, které využívají číselné údaje z prostředí, které žáci znají.

Zařazování počítačových programů k procvičování učiva matematiky může být ve 3. ročníku pro žáky velmi oblíbenou činností.

V geometrii je třeba vést žáky tak, aby rozuměli krátkým textům úloh s geometrickým obsahem a aby dokázali popsat jednoduchý geometrický obrázek.

D) Očekávané výstupy na konci 1. období

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Žák:

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

S numerací a počítáním v číselném oboru do 1000 je třeba začít až po dokonalém zvládnutí numerace a počítání v oboru do 100. Rozšíření číselného oboru do 1000 je zařazováno až do 2. pololetí 3. ročníku. Proto se dobré zvládnutí všeho učiva náležejícího do číselného oboru do 1 000 nemůže předpokládat u všech žáků na konci 3. ročníku.

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Žák:

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

GEOMERIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Žák:

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Matematika v tomto období rozvíjí paměť žáků, jejich představivost, tvorivost, klade základy logického úsudku.

Matematické vzdělání přispívá k formování osobnosti žáků, rozvíjí důslednost, tvorivost sebedůvěru, sebekontrolu aj.

V systému individuální práce se slabšími žáky v matematice v prvním období základního vzdělávání má mimořádně velký význam správné a hojně používání názorných pomůcek, kreslených znázorňování, cvičení v sestavování vlastních úloh, řešení úloh z paměti.

Systém činnostního učení, který používáme opět ukazuje, že se v pedagogické praxi při učení základů matematiky v prvním období základního vzdělávání, nemusí vyskytovat beznadějně situace. Při dodržování základních zásad a metod činnostního učení, dosahujeme uspokojivých výsledků i u žáků s diagnostikovaným opožděným vývojem nebo různými dysproblémy.

E) Průřezová téma

1. období

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání

- cvičení pozornosti a soustředění
- cvičení dovedností zapamatování
- řešení problému
- dovednosti pro učení

Sebepoznání a sebepojetí



- vztah k sobě samému
- vztahy k druhým
- zdravé a vyrovnané sebepojetí

Seberegulace

- cvičení sebekontroly
- organizace času
- plánování učení
- psychohygiena
- pozitivní naladění myсли
- hledání pomoci

2. období

Vzdělávací oblast je ve 4. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru Matematika.

A) Cíle vzdělávací oblasti ve 2. období

- osvojování základních matematických pojmu na základě aktivních činností každého žáka
- důraz na porozumění základním pojmu matematiky a jejich vzájemným vztahům
- rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním pomocí činností, kterými se žáci učí poznávat a nalézat situace, které dokážou matematicky popsat
- využívání zkušeností žáků z domova i ze života kolem nich
- prostor pro aktivní projev žáka – vymýšlení úloh žáky, využití jejich zájmů, komunikace mezi žáky, efektivní využívání osvojených poznatků
- grafické projevy žáka – od kresleného obrázkového názoru k náčrtům
- postupné osvojování prvních matematických pojmu, početních výkonů, postupů, základů jazyka matematiky a způsobů jejich užití

B) Charakteristika výuky ve 2. období

Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat.

Vzdělávací obor Matematika je tvořen tematickými okruhy:

a) Číslo a početní operace

V tomto tematickém okruhu si žáci postupně osvojují aritmetické operace (porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení, dělení do 1 000).



Dbá se na tři složky:

- dovednost (provádění početních operací)
- algoritmické porozumění (proč je práce prováděna předloženým postupem, důraz na činnostní provedení a pozorování žáků, hovor o pozorovaném)
- významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace – nejlépe za pomoci individuálních činností, matematizace reálných situací)

b) Závislosti, vztahy a práce s daty

Žáci si v tomto tematickém okruhu na základě pozorování uvědomují změny a závislosti známých jevů. Porovnávají velikosti věcí a čísel. Pochopení závislostí prostřednictvím práce s grafem, diagramem a tabulkou.

c) Geometrie v rovině a v prostoru

Žáci se v tomto tematickém okruhu učí objevovat, rozlišovat a určovat základní geometrické rovinné a prostorové útvary. Geometricky modelují reálné situace, hledají geometrické útvary ve svém okolí a pojmenovávají je. Procvičují převádění jednotek délky, hmotnosti, času a objemu. Učí se grafickému projevu v geometrii.

d) Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Při nich je třeba uplatňovat logické myšlení. Řeší úlohy z reálného světa, analyzovat reálné situace, pochopit problém, utřídit údaje, pomocí konkrétního názoru situaci modelovat, následně řešit a formulovat odpověď. Matematika svým charakterem vyžaduje činnostní pojetí.

Dobrým prostředkem k rozvoji míry pochopení probíraného matematického učiva jsou komentované situace z aktuálního prožitku, při kterých početně vyjadřují své zkušenosti. Rozvíjí se přitom schopnost žáka vyjadřovat své myšlenky, posiluje se sebedůvěra žáka v jeho schopnosti.

Velký význam v matematice má aktivita žáků. Činnostní formy učení dávají dostatek možností k jejímu neustálému podněcování, rozvoji smyslu pro odpovědnost, schopnosti sebekontroly a sebehodnocení.

V systému vyučovacích hodin činnostního učení matematice nové učivo vyplývá z předcházejícího a zároveň je základem a oporou pro učivo následující. Když se snažíme totiž dodržet a v tomto systému vyučovat, často se stane, že žáci nové učivo objeví sami a často jim ani nepřipadá nové. K tomu je třeba žákům dopomoci určitým upozorněním učitele, otázkou nebo doporučením, co pozorovat. Žákům je třeba dát dostatečný prostor na objev poznávaného jevu i na jeho zvládnutí a procvičení.

Nové učivo předkládané žákům za pomocí individuálních činností se zvolenými konkrétními pomůckami nebo jinými prostředky, umožňuje žákům objevení nového postupu či algoritmu a napomáhá rozvoji správného a reálného uvažování žáků. Cílem řešení úloh je naučit žáky jasnému a konkrétnímu uvažování.

Při řešení slovních úloh je žák jejich tvůrcem, vynálezcem i řešitelem. Úsilí, které žáci vynakládají, působí příznivě na jejich rozumový vývoj. Rozvíjena je přitom samostatnost žáka i jeho tvořivost.

Podmínky pro dosažení dovednosti žáka správně řešit aplikační (slovní) úlohy jsou:

- praktické činnosti, které odpovídají určité úloze
- pokus o samostatné vyhledávání cesty řešení, odpovědi náležející dané úloze závěrů



- dovednost samostatně vymyslet a formulovat úlohu podobnou k úlohám právě řešeným
- nechat žáky vymýšlet úlohy s praktickým, jim blízkým obsahem a též jim takové úlohy předkládat k řešení
- obtížnější úlohy řešit až po dokonalém zvládnutí úloh jednoduchých

Dosažení dobrých výsledků v hodinách matematiky vyžaduje:

- používat činnostních metod k dosažení aktivity žáků a jejich spoluúčasti při učení
- individuální účast každého na řešení a pozorování předloženého problému
- poskytnout každému žákovi dostatečný prostor k tomu, aby měl možnost vniknout do podstaty problému, o kterém se hovoří ve vyučování
- pestré změny forem práce v průběhu roku, rozmanitost používaných pomůcek a tím dosažení zajímavosti výuky
- každodenní činnosti žáků, každodenní zpětnou vazbu mezi učitelem a žáky, to pak pomáhá učiteli vnímat a pomoci rozvíjet osobnost každého z nich
- aby vyučování matematice mělo nejen vzdělávací, ale i výchovný charakter, neboť tam kde tomu tak není, nebývá ani dobrý prospěch
- do vyučování často zařazovat úlohy, v nichž se odraží život obklopující žáka v souvislosti s reálným odhadem řešení
- časté sestavování úloh ze života samotnými žáky, neboť tvorba úloh, otázek a odpovědí napomáhá dobrému zvládnutí učiva

Při vyučování matematice v druhém období základního vzdělávání chceme vždy při probírání určitého učiva:

- motivovat je
- užitím názorných pomůcek a konkretizací je dovést k pochopení problému
- provádět srovnávání nových poznatků s vědomostmi již osvojenými
- provádět cvičení s praktickým využitím získaných vědomostí
- nechat žáky samostatně vymýšlet slovní úlohy, vycházející z jejich zkušeností
- provádět cvičení k zautomatizování určité početní operace
- nechat žáky při praktických činnostech objevovat potřebu nového početního algoritmu
- pamětné početní úkony volit tak, aby přispívala k zvládnutí učiva

V druhém období základního vzdělávání necháváme žáky pokud možno matematické poznatky za pomocí přímé účasti učitele při činnostním učení objevovat a formulovat je svými slovy. Učitel pak matematický pojem upřesní a správně ho formuluje.

Na co je třeba upozornit, je časté zařazování počítání z paměti a to po celé první období základního vzdělávání. Při počítání s malými čísly by nikdy nemělo být počítání z paměti nahrazováno písemných počítáním.

Po celé první období se v matematice kladou základy počítání z paměti. Žáci se učí způsoby pamětného sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru do 100 i do 1000. Počítání slovních úloh z paměti je třeba vždy spojovat s vysvětlením žáka, jak k výsledku dospěl. V průběhu 1. – 3. ročníku je třeba, aby každý žák vyřešil mnoho jednoduchých slovních úloh. To není možné realizovat tehdy, když bychom přitom měli vyžadovat klasické zápisby každé úlohy. Při řešení slovních úloh z paměti může žák používat konkrétní názor, nákres, náčrt a jiné svoje zobrazení a z něho formulovat výsledek a vysvětlit, jak k němu dospěl. U celé řady slovních úloh řešených činnostně z paměti mohou žáci objevit několik způsobů řešení úlohy. Zájem žáků



o počítání z paměti se dobře probouzí vhodnou motivací a poznáním, že je v jeho schopnostech úlohy řešit.

Výuka vzdělávacího oboru Matematika je realizována v kmenových třídách, učebnách s interaktivní tabulí nebo počítačové učebně při využívání výukových programů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Matematika jsou uvedeny v bodě B) 1. období.

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

4. ročník

Vzdělávací obor Matematika ve 4. ročníku je realizován v 5 vyučovacích hodinách týdně.

ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE

- opakování učiva z 3. ročníku
- **číselný obor do 1 000**
 - čtení, psaní čísel
 - desítková soustava (rozklad)
 - porovnávání čísel
 - zaokrouhlování
 - pamětné početní úkony
 - základní spoje násobení a dělení
- násobení a dělení 10 a 100
- sčítání a odčítání se zkouškou
- dělení se zbytkem
- násobení a dělení jednociferným číslem, odhad výsledků, zkouška písemné
 - algoritmus písemného násobení, kontrola
 - algoritmus písemného dělení s odhadem a zkouškou
- **číselný obor do 10 000**
 - čtení, psaní čísel
 - desítková soustava
 - porovnávání čísel
- násobení a dělení 10, 100 a 1 000
- číselný obor do 10 000
 - desítková soustava
 - zaokrouhlování,
 - sčítání odčítání z paměti
 - písemné sčítání a odčítání,
 - písemné násobení a dělení jednociferným číslem, odhad výsledku, zkouška
- **čísla větší než 10 000**



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- čtení, psaní čísel
 - desítková soustava
 - porovnávání čísel
 - číselná osa
 - zaokrouhlování na 10, 100, 1 000, 10 000, a 100 000
 - pamětné i písemné sčítání a odčítání od 10 000 do 100 000
 - pamětné násobení a dělení
 - násobení a dělení 10, 100 a 1 000
-
- **písemné násobení dvojciferným číslem**
 - algoritmus písemného násobení, zkouška
 - přímá úměrnost
-
- **obor do milionu**
 - čtení a psaní čísel, porovnávání, počítání po 1 000, 10 000 a 100 000
 - porovnávání, orientace na číselné ose
 - zaokrouhlování na 10, 100, 1 000, 10 000, a 100 000
 - písemné dělení jednociferným dělitelem, zkouška
 - písemné početní úkony s přirozenými čísly, slovní úlohy do milionu
 - písemné násobení dvojciferným číslem v oboru do milionu
 - písemné násobení dvojciferným činitelem, zkouška
-
- **zlomky**
 - pojmy: čitatel, jmenovatel, zlomková čára, celek, část zlomku
 - modelování a určování části celku, zápis ve formě zlomku
 - vysvětlení a znázornění vztahu mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech běžného života
 - využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa)
 - názorné vyznačení: poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny a desetiny
 - čtení zlomků
 - zlomky s čitatelem různým od jedné
 - řešení jednoduchých nerovnic s použitím čís. osy
 - sčítání zlomků se stejným jmenovatelem
 - vyjádření celku z jeho dané poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny a desetiny

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- orientace na číselné ose
- porovnávání čísel na číselné ose
- číst tabulky a orientovat se v nich

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

- přímky, body, úsečky, polopřímky, různoběžky
- střed úsečky, osa úsečky, rýsování trojúhelníka, pravý úhel
- převádění jednotek délky, hmotnosti, objemu, času



- kolmé přímky, rýsování kolmic pomocí rysky na trojúhelníku
- kreslení a rýsování rovnoběžek
- rovinné geometrické tvary
- obdélník – čtverec, kružnice – kruh, trojúhelník
- rýsování libovolného čtyřúhelníku
- rýsování obdélníka a čtverce, útvary souměrné podle osy
- obvod obdélníka, čtverce a trojúhelníka
- obsah obdélníka a čtverce ve čtvercové síti
- obsah obdélníka a čtverce ve čtvercové síti s výpočtem
- grafický součet, rozdíl a násobek úsečky
- tělesa, modelování sítě krychle a kvádru, povrch těchto těles
- pojmy: stěna, strana, vrchol

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

- úsudky ve slovních úlohách, složené slovní úlohy
- úsudky ve slovních úlohách s pamětnými i písemnými početními úkony
- řešení a tvorba slovních úloh k určování celku z dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny a desetiny
- zábavné úlohy a matematické rébusy
- zajímavé geometrické úlohy

5. ročník

Vzdělávací obor **Matematika v 5. ročníku** je realizován v **5 vyučovacích hodinách týdně**.

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- **numerace do milionu a přes milion**
 - pamětné a písemné scítání, odčítání, násobení a dělení
 - zaokrouhlování čísel
- rovnice a nerovnosti
- písemné násobení trojciferným činitelem
- římské čísllice
- písemné dělení dvojciferným dělitelem
- **zlomky**
 - vyjádření celku z jeho dané poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny a desetiny
 - porovnávání, scítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
- **přirozená čísla, celá čísla, zlomky**
 - desetinná čísla
 - čtení desetinného čísla a vyznačení dané hodnoty desetinného čísla na číselné ose
 - vysvětlení a znázornění vztahu mezi celkem a jeho částí vyjádřenou



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

desetinným číslem na příkladech z běžného života

- porovnávání desetinných čísel
- sčítání, odčítání, násobení, dělení desetinných čísel
- **větší čísla než jeden milion**
 - uspořádání
 - porovnávání
 - zaokrouhlování
 - porozumění významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a vyznačení tohoto čísla na číselné ose
 - znázornění na číselné ose v rozmezí -100 až +100, čtení, zápis a porovnávání celých čísel
 - nalézání reprezentace záporných čísel v běžném životě
 - měření teploty
 - vyjádření dlužné částky
 - početní výkony pamětní i písemné

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- čtení, zápis, znázornění desetinného čísla v rádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu
- kladná a záporná část číselné osy
- jízdní řád
- čtení tabulek a grafů
- užité vlastnosti početních úkonů

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

- bod, přímka, úsečka
- kolmice, rovnoběžky
- rovina
- geometrické obrazce
- jednotky a převody délky, hmotnosti a času
- úhel
- čtverec, obdélník
 - úhlopříčky
- trojúhelník
 - přepona, odvěsnny
- obvody obrazců
 - výpočet
- kruh
- kružnice
- souřadnice bodů
- obsah
 - čtverce, obdélníku
- jednotky obsahu
 - převádění



- tělesa: kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- osově souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

- řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny a desetiny z celku
- řešení jednoduchých praktických slovních úloh a problémů, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech
- při řešení úloh používání číselné a obrázkové řady, magického čtverce a prostorové představivosti

Vyučování matematice ve 2. období směřuje k osvojování základních pojmu a vztahů, postupné abstrakci a zobecňování. Vytváří zásoby algoritmů a metod řešení. Žáci se učí rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledku, volbě správného postupu, zpřesňují své vyjadřování a zdokonalují grafický projev. Poznávají možnosti matematiky a uvědomují si, že k výsledku lze dospět různými způsoby. Rozvíjí logické myšlení a úsudek, zdůvodňují matematické postupy a vytváří hypotézy.

D) Očekávané výstupy na konci 2. období

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Žák:

- používá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhuje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel
- zná vlastnosti početních operací s přirozenými čísly a písemné algoritmy početních operací
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- využívá názorných obrázků k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny a desetiny celku
- vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny a desetiny
- vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života
- sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny a desetiny) pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje
- porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny a desetiny)
- přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu
- porovná desetinná čísla v řádu desetin a setin
- porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- znázorní a číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až +100
- nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Žák:

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
- orientuje se v jízdním rádu

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Žák:

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice)
- užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky, změří a porovná úsečky, určí vzájemnou polohu dvou přímk v rovině
- určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osové souměrné útvary a určí osu souměrnosti
- zná základní útvary v rovině a v prostoru
- rozpozná a znázorní osové souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Žák:

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech
- při řešení aplikacích úloh používá číselné a obrázkové řady, magické čtverce a prostorovou představivost

E) Průřezová téma

2. období

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání

- cvičení pozornosti a soustředění
- cvičení dovedností zapamatování
- řešení problému
- dovednosti pro učení

Sebepoznání a sebepojetí

- vztah k sobě samému
- vztahy k druhým



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- zdravé a vyrovnané sebepojetí

Seberegulace

- cvičení sebekontroly
- organizace času
- plánování učení
- psychohygiena
- pozitivní naladění mysli
- hledání pomoci

Environmentální výchova

Pomocí projektů, řešení slovních úloh realizovat téma zabývající se dopravou a ochranou životního prostředí, přírodními zdroji, vztahu člověka k životnímu prostředí (globální oteplování). Úzká vazba na vzdělávací obor Přírodověda a Vlastivěda.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá

- Život Evropanů
- Odlišnosti při vážení a měření
- Zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
- Cestování letadlem, lodí, autobusem a vlakem

Multikulturní výchova

Posilování principů slušného chování, empatie a komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin při řešení slovních úloh a úloh s římskými číslicemi.

3. období

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru Matematika.

A) Cíle vzdělávací oblasti ve 3. období

- popisovat a řešit reálné situace s využitím matematických znalostí, provádět odhady
- zdůvodňovat a ověřovat výsledky
- rozvíjet logické myšlení např. řešením konstrukčních a slovních úloh
- využívat matematických poznatků a dovedností v jiných předmětech a v praxi – měření
- porovnávání, odhadování
- rozvíjet paměť žáků pomocí numerických výpočtů matematických vzorců a algoritmů



- dbát na přesné a stručné vyjadřování - matematický jazyk, symbolika, rozbory, zápisy
- umět vyhledat a vyhodnotit data z tabulek a grafů
- rozvíjet schopnost spolupráce při řešení úloh z běžného života – k výsledku lze dospět různými způsoby
- posilovat důvěru ve vlastní schopnosti, rozvíjet systematičnost, vytrvalost, přesnost
- vynalézavost, tvořivost
- využití matematiky v životě, příprava na další studium odborných předmětů

B) Charakteristika výuky ve 3. období

Vzdělávací oblast klade důraz na porozumění základním myšlenkám, pojmu matematiky a jejich vzájemném vztahům. Žáci si osvojují matematické pojmy, algoritmy, symboliku. Učí se využívat získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě.

Žáci využívají při práci výpočetní techniku, především kalkulátory a výukové programy.

Matematické vzdělání vede žáky k přesnému vyjadřování, rozvíjí logické uvažování, důslednost, vytrvalost, pečlivost, schopnost sebekontroly, tvořivost, sebedůvěru.

Matematika má ve vzdělání nezastupitelnou roli, prolíná celým vzdělávacím procesem na základní škole, tvoří osu vzdělávacího působení, vytváří předpoklady pro další studium a pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy.

Vzdělávací obor Matematika je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Žáci v něm mají získat početní dovednosti v oboru přirozených a racionalních čísel, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Vzdělání v tomto předmětu by mělo směřovat k rozvoji paměti, představivosti, tvořivosti, abstraktního myšlení, schopnosti logického uvažování, uplatnění zkušeností. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmu matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika směřuje k tomu, aby se žáci naučili:

- početní operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s rolí proměnné při matematizaci reálných situací.
- rozpoznávat určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, seznámili se s jejich reprezentacemi. Uvědomili si změny a závislosti známých jevů, došli k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodných



počítačových aplikací. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

- určovat a znázorňovat geometrické útvary a geometricky modelovat reálné situace, hledat podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomovat si vzájemné polohy objektů v rovině (v prostoru). Aby se učili porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.
- ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Vzdělávací obor Matematika je ve 3. období realizován jako povinný předmět, a to v 6. až 9. ročníku je realizován jako povinný předmět s dotací řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka 4 hodiny týdně.

Výuka vzdělávacího oboru je proto rozčleněna na následující tematické okruhy:

- **Číslo a proměnná**
- **Závislosti, vztahy a práce s daty**
- **Geometrie v rovině a prostoru**
- **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**

Výuka probíhá v budově školy v kmenových třídách a v počítačových učebnách. Žáci využívají prostředků výpočetní techniky (především kalkulátorů, vhodného počítačového softwaru, určitých typů výukových programů).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Matematika:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání, připravujeme je na celoživotní učení
- ve výuce zřetelně rozlišujeme základní učivo a učivo rozšiřující
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi
- učíme práci s chybou
- učíme žáky aplikovat matematické poznatky a dovednosti v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě
- rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů, osvojováním nezbytných vzorců a algoritmů
- rozvíjíme u žáků jejich abstraktní myšlení
- vedeme žáky k plánování postupů a úkolů

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky řešit problémy
- podporujeme různé způsoby řešení problémů s ohledem na originalitu a efektivnost



- učíme žáky řešit problémy i v týmu
- podporujeme využívání moderní techniky
- rozvíjíme kombinatorické a logické myšlení při řešení problémových úloh
- učíme žáky provádět rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu při řešení slovních úloh

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na otevřené vyjadřování svých názorů podpořených logickými argumenty
- učíme žáky vyslechnout i jiné názory
- při komunikaci vedeme žáky k využívání správné matematické symboliky, vhodných početních operací, algoritmů a metod řešení
- učíme žáky komunikovat kulturně a na odpovídající úrovni

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat v týmu, zastávat různé role, naslouchat druhým, vzájemně se respektovat
- učíme žáky kriticky hodnotit svou práci, práci týmu i ostatních členů
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků
- vedeme žáky ke spolupráci za účelem lepšího plnění osobních a společných cílů

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme při výuce podnětné a tvořivé pracovní prostředí, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce
- požadujeme dodržování dohodnuté kvality a termínů

Kompetence občanské

- vychováváme svobodné občany, znající svá práva a povinnosti
- vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

6. ročník

Vzdělávací obor Matematika v 6. ročníku je realizován ve 4 vyučovacích hodinách týdně.

ČÍSLO A POMĚNNÁ

- opakování učiva z 5. ročníku (přirozená čísla, desetinná čísla, zlomky, základy geometrie, povrch a objem těles)



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- přirozená čísla
 - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě
 - zobrazení na číselné ose
 - početní operace
- desetinná čísla a zlomky (sčítání, odčítání, násobení, dělení)
- čtení a zápis v desítkové soustavě
- zobrazení na číselné ose
- porovnávání
- zaokrouhlování
- početní operace
- násobek, dělitel, znaky dělitelnosti
- prvočíslo, číslo složené
- společný násobek, společný dělitel
- čísla soudělná a nesoudělná

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- aritmetický průměr
- převody jednotek

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

- Základní pravidla rýsování
 - druhy čar, technické písmo
 - úhel a jeho velikost
 - osová souměrnost, útvary osově souměrné – (výtvarná výchova)
 - trojúhelník, konstrukce trojúhelníku
 - konstrukce pravidelného šestiúhelníku a osmiúhelníku
- převody jednotek
- obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku
- jednotky objemu
- objem a povrch krychle a kvádru – nerýsovat ve volném rovnob. promítání, jen náčrt, převody jednotek, nalepit jednu stěnu sítě do sešitu – model kvádru a krychle

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

- slovní úlohy
 - dělitelnost přirozených čísel – nevyžadovat D a n velkých čísel – ukázat na slovních úlohách

7. ročník

Vzdělávací obor Matematika v 7. ročníku je realizován ve 4 vyučovacích hodinách týdně.



ČÍSLO A PROMĚNNÁ

- opakování z 6. ročníku
- zlomky – smíšená čísla, složené zlomky
 - čtení a zápis zlomku
 - rozšiřování a krácení zlomků
 - porovnávání zlomků s různým jmenovatelem
 - vztah mezi zlomky a des. čísla
 - smíšené číslo
 - převrácený zlomek
 - početní operace se zlomky
 - složený zlomek
- celá čísla
 - čísla kladná a záporná, jejich čtení a zápis
 - zobrazení čísel na číselné ose
 - čísla navzájem opačná
 - absolutní hodnota
 - porovnávání čísel
 - početní operace s celými čísly
- racionalní čísla
 - záporná racionalní čísla
 - porovnávání rac. čísel
- početní operace s rac. čísly

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- poměr, přímá a nepřímá úměrnost, měřítko – slovní úlohy z praxe
 - poměr, převrácený poměr
 - rozšiřování a krácení poměru
 - zvětšení a zmenšení v daném poměru
 - rozdelení dané hodnoty v daném poměru
 - postupný poměr
 - měřítko plánu a mapy
 - přímá a nepřímá úměrnost
 - trojčlenka
 - pravoúhlá soustava souřadnic
- procenta, úroky
 - pojem
 - základ, procentová část, počet procent
 - promile

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

- středová souměrnost, shodná zobrazení – konstrukce trojúhelníků
 - shodnost trojúhelníků, věty sss, sus, usu
 - trojúhelníková nerovnost



- konstrukce trojúhelníků
- čtyřúhelníky, rovnoběžníky – úhly souhlasné a střídavé, lichoběžník, konstrukční úlohy, obvody a obsahy
- pojem
- vlastnosti
- rozdělení
- konstrukce
- obvod a obsah
 - obsah trojúhelníku
 - lichoběžník
 - pojem, vlastnosti
 - konstrukce
 - obvod a obsah
- hranol
 - pojem hranol, vlastnosti
 - povrch a objem hranolu

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

- slovní úlohy s užitím zlomků
- slovní úlohy s celými čísly (kladná a záporná čísla)
- slovní úlohy se soustavou rovnic
- slovní úlohy na procenta a úroky

8. ročník

Vzdělávací obor Matematika v 8. ročníku je realizován ve 4 vyučovacích hodinách týdně.

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

- opakování ze 7. ročníku
- druhá mocnina a odmocnina – Pythagorova věta
 - pojem
 - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin
 - určení druhých mocnin a odmocnin
 - užití Pythagorovy věty
- pojem reálného čísla
- výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku
- mocniny s přirozeným exponentem
 - čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem
 - zápis čísla pomocí mocnin deseti
 - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem
- Výrazy
 - číselné výrazy, hodnota
 - proměnná



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- výrazy s proměnnou
- úpravy výrazů
- mnohočlen, úpravy mnohočlenů
- sčítání, odčítání, násobení
- rozklad vytýkáním a pomocí vzorců
- mnohočleny

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- lineární rovnice
- základy statistiky – četnost znaku, aritmetický průměr, tabulky, grafy
- základní statistické pojmy
- základní charakteristiky statistického souboru
- statistické šetření
- diagramy

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

- kruh, kružnice, válec – používat kalkulačky
- konstrukční úlohy – zopakovat základní konstrukce, zavést pojem množina, kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku, Thaletova kružnice
- Válec
 - pojem, síť, plášť
 - povrch válce
 - objem válce

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

- lineární rovnice, slovní úlohy – jen základní i na pohyb
- slovní úlohy s užitím logické úvahy a kombinačního úsudku

9. ročník

Vzdělávací obor Matematika v 9. ročníku je realizován ve 4 vyučovacích hodinách týdně.

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

- opakování z 8. ročníku
- lomené výrazy, početní operace s lomenými výrazy

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- rovnice – neznámá ve jmenovateli
- soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými
- soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými



- funkce – přímá a nepřímá úměrnost, lineární funkce, kvadratická funkce
- grafické řešení soustavy rovnic
- nepřímá úměrnost
- základy finanční matematiky – diagramy, grafy, tabulky, jednoduché úrokování
- goniometrické funkce jako rozšiřující učivo

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

- podobnost – podobné trojúhelníky
 - podobnost
 - věty o podobnosti trojúhelníků
 - poměr podobnosti
 - užití podobnosti v praxi
- jehlan, kužel, koule

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

- slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic
- soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými, slovní úlohy z praxe

D) Očekávané výstupy na konci 3. období

ČÍSLO A POMĚNNÁ

Žák:

- řeší reálné situace v oboru celých a racionálních čísel, ve výpočtech užívá druhou mocninu a odmocninu
- řeší reálné situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
- umí vyjádřit racionální číslo více způsoby a vzájemně je převádět
- zaokrouhuje a provádí odhadы s danou přesností
- umí při výpočtech využívat kalkulátor
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek- část (přirozené číslo, poměr, zlomek, desetinné číslo, procento)
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů
- řeší úlohy na procenta
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytykáním
- formuje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Žák:

- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat



- určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti
- analyzuje a vytváří jednoduché tabulky, diagramy a přehledy
- určí hodnotu výrazu, upravuje a zjednoduší výrazy
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnné a funkčních vztahů
- pomocí lineárních rovnic a soustav dvou lineárních rovnic o dvou neznámých řeší slovní úlohy z praxe

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Žák:

- charakterizuje, určuje a třídí základní rovinné a prostorové útvary
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
- umí vypočítat obvod, obsah, povrch a objem
- provádí jednoduché konstrukční úlohy s náčrtom a rozbořením
- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
- načrtne a sestrojí síť základních těles
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Žák:

- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

E) Průřezová téma

3. období

Osobnostní a sociální výchova

Prostřednictvím vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace lze rozvíjet pozornost, soustředění, tvořivost, cvičení paměti, sebekontrolu, sebeovládání, řešit praktické problémy, posilovat mezililidské vztahy, zlepšit komunikaci, pěstovat odpovědnost, spolehlivost, vzájemné respektování a vést žáky k sebehodnocení.

- poznávání lidí při řešení problémů
- kreativita v přístupu k řešení problémů
- sebepoznání, učí se kontrolovat pracovní postup
- věnují se komunikaci, spolupráci a soutěži a dovednostem rozhodování a řešení problémů



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Multikulturní výchova

Posilovat principy slušného chování, tolerance, empatie a komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin. (římské číslice, řecká abeceda, slovní úlohy)

Environmentální výchova

Ve vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace lze pomocí projektů, řešení slovních úloh, vytváření grafů, přehledů a diagramů realizovat téma, která se zabývají energií, přírodními zdroji, dopravou ochranou životních prostředí. Při realizaci má matematika úzkou vazbu s předměty fyzika, chemie, zeměpis, přírodopis.

Mediální výchova

- základní dovednosti práce s médií (ovládání výukového SW, čtení textu s pochopením)
- učí se využívat mediální sdělení (práce s grafy, tabulkami a statistikou)
- fungování a vliv médií ve společnosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- posilovat zájem o Evropu a svět (slovní úlohy)



5.3 Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie nemá v 1. období a ve 4. ročníku 2. období vlastní samostatný vzdělávací obor. Žáci potřebné kompetence získávají v rámci ostatních vzdělávacích oborů.

V 5. ročníku je vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru **Práce na počítači**, v 9. ročníku prostřednictvím vzdělávacího oboru **Informatika**.

2. období

5.3.1 PRÁCE NA POČÍTAČI

A) Cíle vzdělávací oblasti

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění práci s informací – vznik, uložení, přenos, zpracování, vyhledávání, praktické využití
- využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- schopnost ověřit věrohodnost získané informace využitím více zdrojů
- schopnost formulovat svůj požadavek
- výpočetní techniku a výukový software využívat ke zvýšení efektivnosti učení
- dokázat prezentovat výsledky své práce s využitím vhodného softwaru
- respektování práv duševního vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu nebo jiných mediích
- šetrná práce s výpočetní technikou

A) Charakteristika výuky

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům získat základní dovednosti v ovládání výpočetní techniky, orientovat se ve světě informací, zpracovat získané informace a využít je v dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Získané dovednosti jsou nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce, podmínkou k profesnímu růstu rozvíjení zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, vyhledávání informací na internetu a jejich zpracování umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, umožňuje využití mnohonásobně většího počtu dat a informací bez zatížení paměti a vhodně doplňuje běžné učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané v tomto vzdělávacím oboru umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku ve všech oblastech celého základního vzdělávání a stávají se jejich součástí.



Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie:

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušenosti s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, návod (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápout, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomocí, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápout, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst



B) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

1. období

1. - 3. ročník

Vzdělávací oblast v 1. – 3. ročníku nemá vlastní vzdělávací obor, žáci potřebné kompetence získávají v rámci ostatních vzdělávacích oborů.

2. období

4. ročník

Vzdělávací oblast ve 4. ročníku nemá vlastní samostatný vzdělávací obor, žáci potřebné kompetence získávají v rámci ostatních vzdělávacích oborů.

5. ročník

Vzdělávací obor Práce na počítači v 5. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

- ovládání myši – správné držení, klik, dvojklik, tah
 - použití významných kláves – Delete, Bks, Enter, mezerník
 - nácvik základní orientace na klávesnici
 - přihlášení do školní počítačové sítě, správné vypnutí počítače
 - orientace v nabídce Start
 - využití výukového softwaru
 - seznámení se zdravotními riziky spojenými s využíváním výpočetní techniky
 - základní pojmy – informace, princip přenosu informace, informační zdroje, informační instituce, základní sestava, hardware, software
-
- **Uživatelské prostředí WIN**
 - popis prostředí
 - okna
 - složka
 - průzkumník/tento počítač
 - **Bitmapový grafický editor Malování**
 - úvod do grafických editorů
 - popis prostředí
 - jednoduché kreslící nástroje



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- geometrické útvary
- psaní textu
- úpravy obrázků
- výřezy a operace s nimi
- přenos obrázku do textového editoru
- práce se souborem
- **Textový editor Word**
 - úvod do textových editorů
 - popis prostředí
 - česká klávesnice
 - základy editace textu
 - operace s bloky
 - formát odstavce – odstavec, zarovnání
 - práce se souborem
- **Jednoduchá údržba počítače**
- **Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky**

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

- základní orientace v prostředí internetu
- vyhledávání pomocí klíčového slova ve fulltextu
- **Komunikace pomocí běžných komunikačních zařízení**
 - systémové a uživatelské programy
 - základní sestava počítače
 - základní jednotka – základní deska, procesor, sběrnice
 - paměti
 - vstupní a výstupní zařízení – klávesnice, myš, monitor, tiskárny
 - viry a antiviry
 - řešení základních problémových situací
 - zásady práce na počítači a prevence zdravotních rizik
- **Prohlížeč Internet Explorer**
 - popis prostředí
 - portály, adresy
 - vyhledávání – fulltextové, katalogy
 - získání informace, zpracování, uložení
 - chat, konference
- **Elektronická pošta**
 - adresa
 - registrace, vytvoření schránky
 - nová zpráva, odpověď odesílateli
 - adresář



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- příloha
- viry, ochrana osobních dat
- **Další zdroje informací**
 - encyklopédie, knihovny

Pozn. Jednotlivá téma zařazovat v souvislosti s praktickými dovednostmi.

Např. paměť počítače v souvislosti s ukládáním souborů, tiskárny před prvním tiskem dokumentu.

5.3.2 INFORMATIKA

3. období

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru Informatika v 7. ročníku.

9. ročník

Vzdělávací obor Informatika v 9. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

Práce ve vyučovacích hodinách vzdělávacího oboru Informatika bude v 9. ročníku probíhat v obou počítačových učebnách školy dle potřeby a náplně vyučovací hodiny. Aktuálně bude do výuky zařazováno vyhledávání informací na internetu a jejich následné zpracování. Práce s poštou je samozřejmostí na základě potřeby žáků.

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

- elektronická pošta
- adresa
- sociální síť - služby Internetu (e-mail, WWW, FTP, chat,...)
- moderní možnosti komunikace standardními nástroji (Net meeting, skype apod.)

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

- panely nástrojů
- základní pravidla editace textu, operace s textem
- formát stránky
- grafika v dokumentu
- vložení obrázku do textu, formát obrázku
- vložení symbolu do textu
- formát odstavce – ohraničení, stínování, odrážky, sloupce
- tabulka
- další objekty – Word art, textové pole, automatické tvary
- tisk a úpravy před tiskem



- **Grafický editor**
 - popis prostředí
 - kreslící nástroje
 - psaní textu
 - výběr a editace objektu
 - tvarování objektu
 - přesné kreslení
 - přechod mezi snímky
- **Tabulkový procesor Excel**
 - základní pojmy
 - editace dat v buňce
 - formát buňky
 - přesun, kopie
 - řádek, sloupec – vložit, odstranit, formát
 - posloupnosti a řady
 - uspořádání dat
 - tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce
 - efekty
 - přenos tabulky do textového editoru
 - graf
- **Prohlubování dovedností v práci s PC**
 - digitální fotografie a obrázky- zpracování, uložení, úprava
 - aplikační programy
 - tvorba vlastní prezentace- PowerPoint
 - aktuální zařazení výukových programů, testů a jejich ovládání
 - ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika

C) Očekávané výstupy na konci jednotlivých období

1. období

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Žák:

- získává správné návyky při práci s výpočetní technikou
- učí se ovládat základní funkce počítače
- orientuje se na české klávesnici
- ovládá nabídku školního výukového softwaru
- respektuje pravidla práce na PC a v počítačové pracovně

VYHLEDÁVÁNÍ INFORACÍ A KOMUNIKACE

Žák:



- učí se při vyhledávání na internetu používat jednoduché a vhodné cesty
- zkouší komunikovat pomocí běžných komunikačních zařízení

2. období

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Žák:

- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Žák:

- při vyhledávání na internetu používá vhodné cesty
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách, encyklopediích
- komunikuje pomocí internetu

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Žák:

- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

3. období

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Žák:

- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost
- získané dovednosti využívá v hodinách informatiky i v běžných vyučovacích předmětech při zpracování domácích úkolů, referátů, projektů

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Žák:

- ovládá práci s textovým, grafickým i tabulkovým editorem
- uplatňuje základní typografická a estetická pravidly při práci s textem a obrázkem
- zpracuje a prezentuje informace v textové, grafické a multimediální formě
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- pořídí a pracuje s digitální fotografií, umí ji upravit a uložit
- umí používat vybrané aplikacní a výukové programy
- tvoří vlastní prezentaci, tvoří grafické listy dle vlastních návrhů
- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji



D) Průřezová téma

1., 2. a 3. období

Průřezová téma ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie jsou realizována především při práci s internetem (vyhledání informace, ověření její věrohodnosti, následné zpracování), při práci v textovém, grafickém editoru i tabulkovém procesoru, při prezentaci práce.

Dovednost ovládat široké možnosti výpočetní techniky žáci využijí při zpracování samostatných prací, referátů, projektů zaměřených na průřezová téma zadána v ostatních vyučovacích předmětech.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- získání informací o zemích Evropa a světa, o jejich životě a událostech
- orientace v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních příležitostí, navazování kontaktů

Multikulturní výchova

- vzájemné vztahy mezi příslušníky různých národů a etnických skupin

Environmentální výchova

- zjišťování aktuálních informací o stavu životního prostředí ve světě i v blízkém okolí
- hledání způsobů řešení ekologických problémů

Mediální výchova

- využívání různých zdrojů informací
- ověřování jejich věrohodnosti
- věnování pozornosti věcné správnosti a přesnosti sdělení
- vlastní tvorba textů



5.4 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je určen pro všechny ročníky 1. stupně. Jeho obsahem je celá vzdělávací oblast Člověk a jeho svět a části oblastí Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a svět práce, které jsou v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání určeny pro 1. stupeň. Samotné vzdělávací obory, které tuto oblast naplňují, jsou Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda.

1. období

Vzdělávací oblast je v 1. - 3. r. realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru Prvouka.

5.4.1 PRVOUKA

A) Cíle vzdělávací oblasti

- učit žáky pozorovat přírodní jevy a orientovat se v prostoru a čase
- na základě činností a pozorování vytvářet nové představy o jednoduchých, chápání žáků dostupných, ale podstatných věcích a jevech, které je obklopují doma, ve škole, v obci vést žáky k tomu, aby předměty a jevy pojmenovávali a vyjadřovali o nich své myšlenky, soudy, názory
- učit žáky, aby na základě svých vlastních zkušeností docházeli k jednoduchým pojmulům a objevování souvislostí
- vytvářet u žáků pozitivní vztah k rodině, spolužákům, škole, domovu i k přírodě a rozvíjet pozitivní vlastnosti žáků
- dát žákům základní poučení o lidském těle a ochraně zdraví
- naučit žáky cílevědomému osvojování základních hygienických návyků a návyků kulturních
- vést žáky k orientaci v problematice peněz a cen, k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích v ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

B) Charakteristika výuky

Cíle jsou naplněny prostřednictvím vlastních zkušeností žáků. Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Žáci mohou různé věci a jevy pozorovat např. při řízených činnostech, na vycházkách, při pokusování, při zacházení s různými nástroji a předměty. Činností vyučování prouve podněcuje aktivitu všech žáků. Průběžně a v souvislosti s různými vyučovacími předměty vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali různými způsoby, to je výtvarně i písemně.

V tomto období využíváme co nejvíce regionálních přírodních i společenských jevů.



Charakteristické pro výuku prvouky v 1. období základního vzdělávání je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Právě toto prolínání témat dává možnost vytváření mnoha malých projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí. Výuku prvouky vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky i exkurze.

Ve vzdělávacím oboru Prvouka se věnujeme:

- poznávání věcí – jejich vlastností a zařazujeme je do přírodního a společenského dění
- výchově smyslového vnímání a způsobů pozorování určitých předmětů a jevů
- základům jazykového vyjadřování – využíváme českého jazyka (výslovnost, vyprávění, říkadla, básně, písničky, pohádky ...)
- procvičování pozornosti, paměti, představivosti, obrazotvornosti ...
- ochraně přírody, kulturních památek a výsledků lidské práce
- technické výchově (spojení s výtvarnou výchovou a praktickými činnostmi)
- pohybové výchově (ve spojení s tělesnou výchovou a hudební výchovou)
- zdravotní výchově a znalosti lidského těla, režim dne
- mravní výchově (vytváření správných návyků a vztahů k lidem)

Vzdělávací obor je členěn do tematických okruhů:

- **Místo, kde žijeme**
- **Lidé kolem nás**
- **Lidé a čas**
- **Rozmanitost přírody**
- **Člověk a jeho zdraví**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Prvouka:

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímá a v čem by v budoucnu mohli uspět:

- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňování preventivního chování
- orientace ve světě informací
- časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

Učitel:

- pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

Žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých:

- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost

Učitel:

- pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívají různých



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

Žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných témaitech:

- jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

Učitel:

- podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kládení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si

Kompetence sociální a personální

Žáci pracují ve skupině:

- efektivně spolupracují na řešení problémů
- učí se respektovat názory druhých
- přispívají k diskusi

Učitel:

- učí věcně argumentovat
- vede děti k oceňování vlastních názorů a přínosů

Kompetence občanské

Učitel:

- utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- učitel motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- učitel vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.

Učitel:

- učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- učitel zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

1. ročník

Vzdělávací obor Prvouka v 1. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

MÍSTO, KDE ŽIJEME



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- domov, prostředí domova, orientace v místě bydliště
- škola a její blízké okolí, činnosti ve škole, bezpečná cesta do školy
- riziková místa a situace

LIDÉ KOLEM NÁS

- pracovní návyky a vhodné chování ve škole i mimo školu
- rodina a život v rodině, členové rodiny, péče o zdraví a osobní hygiena
- finanční gramotnost: poznávání mincí, odhad ceny jednoho kusu základních potravin a celkové ceny nákupu
- nejznámější povolání a výrobky řemeslníků

LIDÉ A ČAS

- čas, orientace podle hodin, kalendářní rok
- dny v týdnu, roční období, orientace v čase

ROZMANITOST PŘÍRODY

- příroda na podzim v lese, v sadu, na zahradě a na poli
- zima a zimní svátky, bezpečnost
- živočichové a rostliny v zimě
- příroda, rostliny a živočichové na jaře
- nejznámější ptáci a domácí zvířata
- příroda v létě

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- člověk a péče o zdraví, základní hygienické návyky
- ochrana člověka za mimořádných událostí, tísňová volání, požární poplach
- osobní bezpečí - neznámý člověk, telefon, internet, zvonek u vchodových dveří
- běžná rizika - popáleniny, opařeniny, pády z výšky, bezpečí při pobytu v přírodě
- zdravá výživa, režim dne
- dopravní výchova – bezpečnost
- osobní bezpečí, krizové situace- vhodná a nevhodná místa pro hru

V 1. ročníku se žáci učí pozorovat rostliny, zvířata a věci, které je obklopují ve škole, doma, venku. Učí se všímávat si změn v přírodě, které mohou během roku pozorovat a všimají si, jak tyto změny zasahují do života lidí i zvířat.

Učivo je využíváno v průběhu celého roku v matematice, často je propojováno i s ostatními vyučovacími předměty. Jednotlivé činnosti mohou být vhodně různě kombinovány a propojovány i v jiných časových celcích než je jedna vyučovací hodina.

2. ročník



Vzdělávací obor Prvouka ve 2. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- škola a organizace školního života
- cesta do školy – bezpečnost, dopravní výchova, bezpečnostní prvky
- náš domov, obec, vlast

LIDÉ KOLEM NÁS

- rodina, mezilidské vztahy
- práce a volný čas
- finanční gramotnost: poznávání mincí a bankovek, odhad ceny základních potravin a celkové ceny nákupu

LIDÉ A ČAS

- čas, orientace podle hodin, kalendářní rok

ROZMANITOST PŘÍRODY

- změny v přírodě na podzim, živočichové ve volné přírodě (využití učiva 1. ročníku a jeho rozšíření)
- zelenina a její druhy
- ovocné stromy a jejich plody
- proměny přírody v zimě, zimní sporty
- lesy jehličnaté, listnaté a smíšené – stromy ochrana přírody
- proměny přírody v létě, u vody a ve vodě, vodní živočichové
- proměny přírody na jaře (rostliny, živočichové, květiny)

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- člověk, poučení o lidském těle, nemoc a úraz, první pomoc
- ochrana člověka za mimořádných událostí, tísňová volání
- požáry - příčiny vzniku požáru, jak se chovat při požáru, ohlášení požáru, požární poplach
- osobní bezpečí - odchod z domova, zabezpečení bytu, klíče, výtah
- potraviny a správná výživa
- přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví- služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku

Ve všech okruzích učiva tohoto vzdělávacího oboru 2. ročníku využíváme zkušenosti žáků a učivo probrané v 1. ročníku, které dále rozšiřujeme. Ve výuce se žáci seznamují s věcmi a jevy blízkého okolí, získávají přehled o průběhu změn ročních dob a jejich vlivu na život rostlin, zvířat i lidí.

I v tomto ročníku je vhodné spojovat učivo prvouky s učivem ostatních předmětů. Realizaci krátkodobých projektů můžeme koncem 2. ročníku spojovat s jednoduchými záznamy. Formu



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

záznamu (kreslená, psaná, kombinovaná, výrobek) necháváme na rozhodnutí žákům, které vhodně usměrňujeme.

3. ročník

Vzdělávací obor Prvouka ve 3. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- domov, rodina, škola, obec
- cesta do školy, dopravní výchova
 - světové strany;
 - práce s jednoduchým plánkem;
 - seznámení s mapou
- země, v níž žijeme (krajina domova, vlast)
 - přírodniny
 - lidské výrobky

LIDÉ A ČAS

- věci a činnosti kolem nás

ROZMANITOST PŘÍRODY

- neživá příroda – látky a jejich vlastnosti
 - voda
 - vzduch
 - půda
- živá příroda
 - rostliny (druhy rostlin, části rostlin, plody)
- rozmanitost přírody a její ochrana, základní ekologická výchova

LIDÉ KOLEM NÁS

- člověk
 - lidské tělo (růst a vývoj, stavba těla – kostra, svaly)
 - péče o zdraví (zdraví a výživa, první pomoc)
- finanční gramotnost: vrácení peněz při placení, banka jako správce peněz a půjčka, platební karta

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- osobní bezpečí - alkohol, zbraně
- tísňová volání
- požár - přivolání pomoci, možnosti uhašení požáru, požární poplach
- běžná rizika - pořezání, poranění při aktivitách v přírodě



- předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích
- dopravní značky, bezpečnostní prvky

Ve vzdělávacím oboru Prvouka ve 3. ročníku navazujeme na poznatky o přírodě a životě lidí, které žáci získali v 1. a 2. r. a prohlubujeme je. Zaměřujeme se především na poznávání místní krajiny, života lidí v obci, povolání lidí, zajímáme se o vyráběné věci, kulturu v obci, pověsti, které se váží ke kraji, upozorňujeme na významné stavby, události a osobnosti. Charakter učiva 3. ročníku umožnuje snadné využívání mezipředmětových vztahů. Propojováním učiva jednotlivých předmětů vznikají tematické krátkodobé projekty. Žáci si své přírodovědné záznamy zakládají a vytváří si tak svá první portfolia. Tím se při výuce učí žáci spolupracovat, vzájemně si pomáhat a obvykle vznikne přirozená potřeba skupinové práce.

D) Očekávané výstupy na konci 1. období

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Žák:

- orientuje se v místě svého bydliště a školy, vyznačí v jednoduchém plánu místo bydliště a školu, rozliší nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

Žák:

- umí pojmenovat členy rodiny, zná vztahy mezi nimi
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

LIDÉ A ČAS

Žák:

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

ROZMANITOST PŘÍRODY

Žák:

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích



- dovede pojmenovat a pozná některé okrasné a užitkové rostliny a volně žijící hospodářská a domácí zvířata
- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů
- zná pravidla chování v přírodě
- ví, jaké jsou jeho možnosti v ochraně životního prostředí
- zná základní pravidla bezpečného chování

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Žák:

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- rozpozná české mince a bankovky, odhadnou cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu, překontrolují vrácení peněz při placení
- vyjadří vlastními slovy, co je banka jako správce peněz, půjčka a kreditní karta

E) Průřezová téma

1. období

Environmentální výchova

Výuka prvouky v 1. období ve spojení s ostatními předměty uplatňuje v rozsahu přiměřeném chápání žáků tohoto věku prvky environmentální výchovy. Žáky učíme citlivému přístupu k přírodě, lásce k okolní krajině, k obci, její minulosti a přítomnosti.

Žákům dáváme příležitost k tomu, aby si uvědomili propojenosť vztahů mezi člověkem a přírodou a možnost člověka přírodu ovlivňovat. Učíme je rozlišovat pozitivní způsoby ovlivňování přírody člověkem od způsobů negativních. Poznávají také význam a úkol jednotlivých profesí ve vztahu k životnímu prostředí. Necháme je objevovat možnosti ke zlepšování okolního prostředí a péči o něj. Dáváme jim prostor pro nápady co dělat teď, aby i v budoucnosti bylo na Zemi zdravé životní prostředí. Vytváříme první předpoklady k tomu, aby žáci získávali dobrou hodnotovou orientaci v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace.

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Vztah člověka k prostředí



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Osobnostní a sociální výchova

Výuka prvouky v 1. období přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni. Utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci.

- Osobnostní rozvoj (Sebepoznání a sebepojetí; Seberegulace a sebeorganizace)
- Sociální rozvoj (Poznávací schopnosti; Mezilidské vztahy);
- Morální rozvoj (Řešení problémů a rozhodovací dovednosti;
- Hodnoty, postoje, praktická etika)

Výchova demokratického občana

Do výuky je postupně zařazována problematika ochrany člověka za běžných a mimořádných událostí propojená s otázkami obrany státu.

- Občanská společnost a škola
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády

Multikulturní výchova

- Kulturní rozdíly



2. období

Vzdělávací oblast je ve 4. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vzdělávacích oborů Přírodověda a Vlastivěda.

5.4.2 PŘÍRODOVĚDA

A) Cíle vzdělávací oblasti

- učit žáky objevovat vztahy mezi živou a neživou přírodou, chápout souvislosti rovnováhy v přírodě a sledovat vzhled přírody v souvislosti s činností člověka
- sledovat změny v přírodě v souvislosti s pohybem Země ve vesmíru
- vést žáky ke sledování živých přírodnin v existujících společenstvech a chápání jejich vzájemné závislosti a začlenění do prostředí
- učit žáky pozorovat základní projevy přírodnin a podle nich vyvozovat třídění do systému
- vést žáky k objevování přírodních jevů na základě pozorování a pokusů
- učit žáky pozorovat vlastní tělo a na základě poznatků vést k chápání funkcí a činností jednotlivých soustav
- přiblížit žákům vznik života před narozením a sledovat jeho vývoj po narození
- učit žáky sledovat činnosti ohrožující zdraví a život člověka a vyvozovat z nich poučení pro zdravý způsob života
- lidské tělo- stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- porovnávání svých přání a potřeb se svými finančními možnostmi
- sestavení jednoduchého osobního rozpočtu
- objasnění, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje, anebo příjmy menší než výdaje
- objasnění rizika půjčování peněz na příkladech
- příklady základních příjmů a výdajů domácnosti
- vysvětlení na příkladu, jak reklamovat zboží

B) Charakteristika výuky

Výuka vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve 2. období se realizuje ve vzdělávacím oboru Přírodověda a Vlastivěda ve 4. i v 5. ročníku a navazuje na výchovné a vzdělávací cíle vzdělávacího oboru Prvouka.

Cíle vzdělávací oblasti jsou rozšiřovány v pěti tematických okruzích:

- **Místo, kde žijeme**
- **Lidé kolem nás**
- **Lidé a čas**
- **Rozmanitost přírody**
- **Člověk a jeho zdraví**



Vzdělávací obor Přírodověda je tvořen tematickými okruhy:

- **Rozmanitost přírody**
- **Člověk a jeho zdraví**

Žáci se učí pozorovat, objevovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sami sebe, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi. Učí se poznávat, že Země a život na ní tvoří jediný celek, že všechny jevy a děje spolu souvisí a jsou v rovnováze a jakékoli narušení může být pro další život rozhodující. Všechny poznatky i souvislosti vycházejí z pozorování skutečných jevů, z prožitků a zkušeností žáků z jejich života, ale i z modelových situací a pokusů. Informace získávají žáci z literatury a dalších informačních zdrojů. Zjištěné výsledky i jejich třídění žáci zaznamenávají a prezentují různými způsoby. Nezbytnou součástí výuky jsou vycházky, exkurze, besedy a nejrůznější projekty.

Výuka vzdělávacího oboru Přírodověda je realizována v kmenových učebnách, učebně s interaktivní tabulí nebo počítačové učebně. Výuka může být rovněž realizována v planetáriu ve spolupráci s Gymnáziem Cheb.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Přírodověda:

Kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- žáci získávají informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných témaech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvořech
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské



- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- žáci se učí poznávat a chápát rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- žáci si utvářejí pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují vymezená pravidla

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

4. ročník

Vzdělávací obor Přírodověda ve 4. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

ROZMANITOST PŘÍRODY

- Přímé pozorování přírody
 - podzim, zima, jaro, léto a přizpůsobení organismů změnám v přírodě
- Životní podmínky organismů, vzájemné vazby
- Přírodní společenstva
 - v lese, na poli, v okolí lidských obydlí, na louce, u vody a ve vodě
- Neživá příroda
 - horniny
 - nerosty
- Fyzikální veličiny
 - Délka a její měření
 - Objem a jeho měření
 - Hmotnost a její měření
 - Teplota a její měření
 - Čas a jeho měření
- Části kvetoucích rostlin a jejich význam
- Domácí zvířata a jejich chov
- Člověk
 - stavba těla, orgánové soustavy
- Člověk a příroda
 - problémy lidstva, ochrana přírody

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ



- Člověk
 - stavba těla, orgánové soustavy
 - Zdravý životní styl
- Člověk a zdraví
 - ochrana člověka v mimořádných situacích, první pomoc, škodlivé vlivy, rizika v přírodě
 - požáry - varování před nebezpečím, sirény, evakuace, první pomoc, prevence vzniku požáru
 - osobní bezpečí - škodlivé vlivy, drogy, šikana
 - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená- povodně, vichřice, lavina
 - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace obyvatelstva, sirény a jejich zkoušky, integrovaný záchranný systém
 - dopravní pravidla
 - sestaví jednoduchý osobní rozpočet
 - objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje, anebo příjmy menší než výdaje na příkladech objasní rizika půjčování peněz

5. ročník

Vzdělávací obor Přírodověda v 5. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

ROZMANITOST PŘÍRODY

- Člověk a příroda
- Neživá příroda a život
 - kyslík, světlo a teplo, voda
 - půda
 - nerosty
 - horniny
 - paliva
- Člověk, Země a vesmír
 - vesmír: hvězdy, planety, družice a jejich pohyby, výzkum vesmíru
 - Slunce a sluneční soustava
 - planeta Země a její měsíc
 - Země v pohybu
 - Země a roční období
 - vzdušný obal Země
 - zemská přitažlivost
 - magnetická a gravitační síla
 - počasí a podnebí
- Podmínky života na Zemi
 - rozmanitosti přírodních podmínek na Zemi, podnebné pásy
 - botanické a zoologické zahrady, chráněná území
 - třídění organismů



- Člověk a technika
 - seznámení s jednoduchými stroji, energiemi, výrobními postupy a informační technologií

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- Člověk- živočich na Zemi
- Člověk
 - stavba těla, základní funkce, životní potřeby a projevy, části těla
 - orgánové soustavy (kostra, svaly, kůže, krevní oběh, dýchací soustava, trávící ústrojí, močové ústrojí, nervová soustava, smysly, pohlavní ústrojí)
 - narození dítěte a vývojové fáze
- Hygiena a ochrana zdraví
 - osobní a duševní hygiena
 - péče o zdraví- zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim
 - drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů
 - dopravní pravidla
 - krizové situace- požár - tísňová volání, příčiny vzniku požáru, chování při požáru, požární poplach, poskytnutí první pomoci při poranění
- Člověk ve společnosti (ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality: rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům)
 - partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy- rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality
 - osobní bezpečí dítěte, nebezpečí při chatování na internetu, domácí násilí a zneužívání dětí
 - osobní bezpečí - škodlivé vlivy, drogy, šikana, hazardní hry, trestná činnost, domácí násilí, odchod z domova
 - přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)
 - příklady základních příjmů a výdajů domácnosti
 - na příkladu vysvětlit, jak reklamovat zboží

D) Očekávané výstupy na konci 2. období

ROZMANITOST PŘÍRODY

Žák:

- objevuje a zjišťuje propojenost živé a neživé přírody a princip rovnováhy a zásahy člověka do přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vyhledá místní přírodní zvláštnosti a posoudit jejich význam
- porovná přírodu v naší vlasti a v jiných zemích
- rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, dodržuje pravidla mezi lidmi



- poukáže na problémy životního prostředí a navrhne změny a zlepšení
- zdůvodní význam chráněných území
- vysvětlí na základě poznatků o pohybech Země střídání dne a noci a ročních období
- zkoumá místní přírodní společenstva a zdůvodní vztahy mezi organismy a jejich přizpůsobení
- porovnává projevy a vzhled organismů a podle nich je třídí i s využitím atlasů a klíčů
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí: v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit
- zhodnotí zásahy člověka do přírody z hlediska zlepšování či poškozování zdraví
- uskuteční jednoduchý pokus, vyhodnotí a vysvětlí jej

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Žák:

- na základě poznatků o stavbě lidského těla vysvětlí funkci orgánových soustav pro vlastní zdraví
- orientuje se v etapách vývoje člověka před narozením i po narození
- plánuje svůj čas s ohledem na požadavky okolí
- uplatňuje žádané způsoby chování pro zachování bezpečnosti a zdraví a při ohrožení života- vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec i jako cyklista
- chápe ohleduplné a bezpečné sexuální chování k druhému pohlaví v daném věku
- rozpozná život ohrožující zranění: ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- předvede na modelové situaci odmítnutí návykových látek
- porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi
- sestaví jednoduchý osobní rozpočet
- objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje, anebo příjmy menší než výdaje
- na příkladech objasní rizika půjčování peněz
- uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti
- na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží

E) Průřezová téma

2. období

Osobnostní a sociální výchova

- v učivu člověk a zdraví a člověk a společnost lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, sebepojetí, seberegulaci, k udržení psychického zdraví

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech



- v učivu člověk a příroda (problémy lidstva, ochrana přírody) a člověk a zdraví (ochrana člověka za mimořádných událostí) využívat zkušeností a poznatků žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a okolí a porovnávat je s pravidly chování v takových situacích

Multikulturní výchova

- v učivu člověk a zdraví, rozmanitosti životních podmínek na Zemi, životní projevy a potřeby člověka, člověk ve společnosti vést žáky k respektování zvláštností různých etnik i sociokulturních rozdílů ve společnosti, vnímat právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci v rámci přírody jako celku

Environmentální výchova

- v učivu životní podmínky organismů a vzájemné vazby vysvětlit požadavky každého organismu a narušení podmínek lidmi
- v učivu člověk a příroda (ochrana přírody) vést k vytvoření uceleného elementárního pohledu na okolní přírodu jako celku a k odpovědnému jednání ve vztahu k ostatním organismům

Mediální výchova

- ve všech oblastech učiva využívat potenciál médií jako zdroje informací, ale také vytvářet kritický postoj k některým zdrojům na základě vlastních zkušeností a rozvíjet komunikační schopnosti při veřejném vystupování a při týmové spolupráci



5.4.3 VLASTIVĚDA

A) Cíle vzdělávací oblasti

- orientace ve světě informací, časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných témaech, pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, kulturní a tolerantní chování, samostatné a sebevědomé vystupování
- přirozené vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

B) Charakteristika výuky

Cíle výuky vzdělávacího oboru Vlastivěda jsou naplněny prostřednictvím pozorování a pojmenovávání jevů a dějů, např. při různých činnostech – exkurze, výstavy, besedy; jejich vzájemných vztahů a souvislostí. Vedeme žáky k osvojování poznatků činností, aby uměli vyjadřovat své myšlenky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Charakteristické pro výuku tohoto období je samostatné vyhledávání, získávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů (učebnice, encyklopedie, internet, návštěva veřejné knihovny, muzea), od členů své rodiny a lidí v nejbližším okolí (společné návštěvy památek, výstav, atd.).

Výuka dějinné i zeměpisné části dává možnost vytvářet projekty, které doplní a obohatí výuku (propojení vzdělávacích oborů Českého jazyk, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Pracovní činnosti).

Výuku vzdělávacího oboru Vlastivěda vhodně doplňují obrazy, mapy a plány, vědomostní soutěže, práce ve skupinách, filmy, besedy, výstavy, exkurze a školní výlety. Výuka proto není realizována pouze v kmenových učebnách.

Ve vzdělávacím oboru Vlastivěda se věnujeme:

- jazykovému vyjadřování
- procvičování pozornosti, paměti, představivosti, obrazotvornosti, atd.
- výchově smyslového vnímání a způsobům pozorování určitých jevů (žáci poznávají, jak a proč se měří čas, jak v čase postupují události a utvářejí historii věcí a dějů)
- ochraně přírody, kulturních památek a výsledků lidské práce
- snažíme se u žáků vyvolat zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země

Vzdělávací obor Vlastivěda je tvořen tematickými okruhy:

- **Místo, kde žijeme**
- **Lidé kolem nás**
- **Lidé a čas**



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí ve vzdělávacím oboru Vlastivěda:

Kompetence k učení

Žák:

- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- učí se začlenit obec (město) do příslušného kraje

Učitel:

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- učí se rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině

Učitel:

- umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

Žák:

- učí se vyjadřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

Učitel:

- vede žáky k ověřování výsledků
- podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

Žák:

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Učitel:

- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanská

Žák:

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kriterií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

Žák:



- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech
- porovnává minulost a současnost

Učitel:

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

4. ročník

Vzdělávací obor Vlastivěda ve 4. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Zeměpisná část

- Naše vlast – Česká republika
- Kraje a krajská města
- Česká republika – demokratický stát
- Mapy a plány
- Orientace v krajině
- Povrch České republiky
- Vodstvo České republiky
- Počasí a podnebí
- Půda a zemědělství
- Nerostné bohatství
- Průmysl
- Chraňme přírodu
- Cestujeme po naší vlasti
- V našem kraji – obec ve vyšším územním celku
- Významné osobnosti regionu, pověsti, tradice

V zeměpisné části učiva vedeme žáky k porozumění pojmu domov, krajina, národ; vyjmenují a popisují státní symboly České republiky, snažíme se o elementární pochopení koncepce obrany naší vlasti, základů státního zřízení a politického systému České republiky. Výuku stavíme na schopnosti orientace na vlastivědné mapě České republiky.

LIDÉ A ČAS

České dějiny

- Malá kapitola o čase
- České země v pravěku
- Příchod Slovanů



- Sámův kmenový svaz
- Naše nejstarší minulost v pověstech
- Velkomoravská říše
- Vznik českého státu, vláda přemyslovských knížat
- Život za vlády prvních Přemyslovců
- Vznik Českého království, vláda přemyslovských králů
- Český stát za vlády Lucemburků
- Život ve středověku
- Husitské války
- České země po husitských válkách
- První Habsburkové na českém trůně
- současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost, báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Ve 4. ročníku se žáci seznamují s obdobím pravěku, se životem starých Slovanů, vyjadřují rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností, charakterizují hospodářský a kulturní život českého státu za vlády Přemyslovců, Lucemburků až po vládu prvních Habsburků.

Obsahem učiva je elementární přiblížení vybraných významných osobností a událostí českých dějin a hlavních etap vývoje společnosti.

LIDÉ KOLEM NÁS

Právo a spravedlnost

- základní lidská práva a práva dítěte
- práva a povinnosti žáků školy
- chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí
- protiprávní jednání a korupce
- právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamací
- ochrana soukromého vlastnictví a duševních hodnot

5. ročník

Vzdělávací obor Vlastivěda v 5. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

LIDÉ A ČAS

České dějiny (pokračování)

- České země – součást Rakouska



- Rakousko – Uhersko (dualismus)
- První světová válka
- Samostatné Československo
- Druhá světová válka

V 5. ročníku žáci navazují na poznatky o historických událostech získaných v předchozím ročníku a prohlubují je. Snaží se posoudit změny ve způsobu života v novověku, seznamují se s významem vědy a techniky pro rozvoj výroby. Charakterizují svými slovy politický a kulturní život českých zemí koncem 19. a počátkem 20. století.

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Zeměpisná část

- Evropa a svět – kontinenty
- Putování po Evropě – nížiny, hory, vodstvo, podnebí, rostlinstvo a živočišstvo
- Evropské státy a jejich hlavní města, Evropská unie, cestování, naši sousedé
- Putování po České republice – Praha, kraje ČR (surovinové zdroje, výroba, služby, obchod, vlastnictví atd.)

Těžištěm zeměpisné části výuky v 5. ročníku je opět schopnost orientace na vlastivědné mapě České republiky a Evropy. Žáci popisují polohu České republiky v Evropě, určují sousední státy ČR. Stručně posuzují přírodní podmínky, hospodářskou a společenskou vyspělost České republiky a evropských států. Vyhledávají na mapách a vyjmenovávají jednotlivé světadíly, oceány na Zemi, významná evropská města a střediska cestovního ruchu. Získávají základní poznatky o procesu sjednocování Evropy – Evropská unie.

V průběhu zeměpisné výuky ve 4. a 5. ročníku je vhodné zařazovat téma Ochrana a chování člověka za mimořádných událostí a obrany státu.

LIDÉ KOLEM NÁS

- rozlišení základních rozdílů mezi lidmi, obhájení a odůvodnění svých názorů, připouštění svého omylu a dohodnutí se na společném postupu a řešení
- ve svém okolí rozpoznání jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- na příkladu ukázat nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlení pojmu spoření a dluh
- základní globální problémy- významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost, globální problémy přírodního prostředí

D) Očekávané výstupy na konci 2. období



MÍSTO, KDE ŽIJEME

Žák:

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- orientuje se podle světových stran
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map
- vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a lidských sídlech na mapách naší republiky, Evropy
- vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasnění historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

LIDÉ KOLEM NÁS

Žák:

- vyjadří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- orientuje se v základních formách vlastnictví: používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkонтroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy, navrhne možnosti zlepšení životního prostředí a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

LIDÉ A ČAS

Žák:

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá knihoven, výstav jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní význam nemovitých i movitých kulturních památek
- zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek, rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik



- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik,
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

E) Průřezová téma

2. období

Osobnostní a sociální výchova

- utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjení dovedností týmové spolupráce
- vést žáky k uvědomování si hodnoty spolupráce a vzájemné pomoci

Výchova demokratického občana

- výchova k respektování zákonů, norem, dohodnutých pravidel
- pochopení hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- motivace k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- chápání událostí a problémy s různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská dimenze)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- utvářet pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- učit se vnímat Evropu jako širší vlast

Multikulturní výchova

- učit se komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápát a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- uvědomovat si, že etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné

Environmentální výchova

- vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- učit se odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů



5.5 Vzdělávací oblast ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vzdělávací oblast určena pouze pro 2. stupeň základní školy. Dotýká se v souvislostech i dalších oblastí, žáci poznávají složitosti světa kolem sebe, je jim nabízena možnost chápání souvislosti mezi přírodou a lidskými činnostmi.

3. období

Vzdělávací oblast je realizována v 6. – 9. ročníku prostřednictvím vzdělávacích oborů Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis.

A) Cíle vzdělávací oblasti

- navázat a dále rozvíjet zájem žáků o zkoumání přírodních jevů a zákonitostí
- naučit žáky využívat pro zkoumání různé metody: metody racionálního uvažování a empirické metody (měření, pokusy, pozorování)
- v průběhu celého období se zamýšlet nad průběhem a příčinami různých přírodních procesů, učit žáky formulovat otázky jak tyto procesy probíhají a v mezích možností formulovat odpovědi
- orientace v základních přírodotvorných pojmech
- formou praktických činností a projektů se zapojovat do konkrétních aktivit, které vedou k šetrnému chování k přírodním systémům
- rozebrat problematiku využívání obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, zaměřit se na tuto problematiku z pohledu blízkého regionu, celé republiky, ale i globální odhalování souvislostí mezi přírodními podmínkami a životem lidí v blízkém okolí, regionu, na celém území republiky, v Evropě a ve světě
- učit se šetrnému chování ke svému zdraví, zdraví ostatních
- učit se získat správné návyky chování

B) Charakteristika výuky

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruhy problémů spojených se zkoumáním přírody, přírodních zákonitostí a získaných faktů. Výuka ve 3. období probíhá ve vzdělávacích oborech Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis.

Celá vzdělávací oblast přímo vybízí k příležitosti poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se.

Cíle výuky by měly být naplněny zejména:

- rozvíjením a prohlubováním dříve získaných základních znalostí o fungování přírodních procesů a zákonitostí
- využitím jednoduchých pozorování, měření, jejich zpracováním a vlastní interpretací získaných dat, která se žáci snaží z různých pohledů zhodnotit a hledat mezi nimi souvislosti
- vyhledáváním potřebných údajů v různých zdrojích informací
- rozpoznáváním důležitosti přírodních zákonitostí a procesů pro svůj život



- rozvíjením schopnosti naučit se předvídat vlivy různých činností člověka na důležité přírodní systémy a později toho využívat v každodenním životě

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků jsou uvedeny u vzdělávacích oborů.

5.5.1 FYZIKA

Čtyřletý vzdělávací obor Fyzika (6. – 9. třída) navazuje na základy ze vzdělávacího oboru Přírodověda (4. – 5. třída). Rozvíjí poznatky žáků v oblastech struktura a vlastnosti látek a fyzikálních polí a doplňuje poznatky žáka o vesmíru.

Cílem vzdělávacího oboru Fyzika je rozvíjet u žáků povědomí o přírodních zákonitostech, jejich propracovanosti a propojenosti.

Získané znalosti a dovednosti žák aplikuje na příkladech a problémech z běžného života. V neposlední řadě se žáci zabývají také některými globálními problémy vyvolanými civilizačním vývojem lidské společnosti a jejich možnými řešeními.

Fyzika je komplexní vzdělávací obor, který u žáků rozvíjí logické myšlení, vztah k přírodě a mezilidské vztahy.

Výuka vzdělávacího oboru je rozčleněna na následující téma, která jsou rovnoměrně rozložena do celého období:

- **Látky a tělesa**
- **Pohyb těles- síly**
- **Mechanické vlastnosti tekutin**
- **Energie**
- **Zvukové děje**
- **Elektromagnetické a světelné děje**
- **Vesmír**

Výuka je realizována nejčastěji v odborné učebně. Využívány jsou dle potřeby učebny s interaktivní tabulí nebo počítačová učebna. Rovněž vyjíždějí žáci se svými učiteli na exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Fyzika:

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

Učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy



badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využíváním skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

6. ročník

Vzdělávací obor Fyzika v 6. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

LÁTKY A TĚLESA

- Látka a těleso
 - vlastnosti látek (pevné, kapalné, plynné)
 - částicové složení látek
 - pohyb částic – difúze
- Fyzikální veličiny a jejich měření
 - fyzikální veličiny – délka, objem, hmotnost, hustota, čas, teplota, síla
 - měření těchto veličin
 - zápis značek a jednotek
 - převod jednotek
 - výpočet hustoty a hmotnosti
- Elektrické a magnetické vlastnosti látek



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- elektrování
- elektrické pole
- model atomu
- působení magnetů, mag. pole, mag pole Země
- Elektrický obvod
 - sestavení obvodu
 - elektrický proud a napětí, vodiče a izolanty, zahřívání vodiče průchodem el. proudu, pojistka, elektromagnet
- Bezpečné zacházení s el. zařízením a první pomoc při úrazu el. proudem

7. ročník

Vzdělávací obor Fyzika v 7. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

POHYB TĚLES

- Pohyb těles, pohyb rovnoměrný, nerovnoměrný přímočarý, křivočarý, výpočet rychlosti, dráhy a času

SÍLY

- Síla a její znázornění
 - skládání sil stejného a opačného směru
 - gravitační síla a její přímá úměrnost s hmotností tělesa
 - těžiště
- Zákon setrvačnosti a vzájemného působení těles
- Otáčivé účinky síly
 - páka
 - kladka
- Tlaková síla a tlak
 - vztah tlakové síly
 - tlaku a plochy, na níž síla působí
- Třecí síla
 - druhy tření
 - tření v praxi

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

- Pascalův zákon, hydraulické zařízení
- Hydrostatický tlak
- Archimédův zákon
 - vztlaková síla, potápění
 - vznášení se těles v kapalinách
- Atmosférický tlak, Archimédův zákon pro plyny, procesy v atmosféře
- Tlak plynu v uzavřené nádobě, manometr

SVĚTELNÉ DĚJE



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- Světelné jevy, zdroje světla, šíření světla
- Odraz a lom světla, zrcadla, čočky

8. ročník

Vzdělávací obor Fyzika v 8. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

ENERGIE

- Práce, výkon, energie
- Výpočet těchto veličin

TEPELNÉ JEVY

- Teplo, vnitřní energie, teplota tělesa
 - zvětšení objemu těles zvýšením teploty
- Přeměny skupenství
 - tání, tuhnutí, vypařování, kapalnění
 - teploty tání a varu, skupenské teplo tání a vypařování.
 - výpočet tepla při tepelné výměně
- Spalovací motory

ZVUKOVÉ JEVY

- Zvuk, zvukový rozruch, šíření zvuku, tón, ucho
- Ochrana před nadměrným hlukem
- Meteorologie
 - atmosféra
 - základní meteorologické jevy
- Problémy znečištěování atmosféry

ELEKTRICKÝ PROUD A OBVOD

- Elektrické jevy
 - elektrický náboj
 - elektrické pole
 - elektrometr
 - vodiče a izolanty
- Elektrický obvod
 - zdroje napětí, spotřebič, spínač
 - zapojení jednoduchého a rozvětveného obvodu
 - měření el. proudu a napětí – měřicí přístroje
- Ohmův zákon
 - výpočet odporu napětí a proudu
- Zákony v elektrických obvodech
 - spojení spotřebičů za sebou a vedle sebe



- Elektrická práce a elektrický výkon
 - výpočet těchto veličin

9. ročník

Vzdělávací obor Fyzika v 9. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

ELEKTRO MAGNETICKÉ DĚJE

- Elektromagnetické jevy
 - magnetické pole cívky s proudem
 - elektromagnet
 - působení mag. pole na cívku
 - závislost indukovaného proudu
 - elektromotor
 - elektromagnetická indukce
- Střídavý proud
 - vznik
 - měření
 - transformátor
 - přenos el. energie
- Vedení el. proudu v kapalinách a plynech
 - elektrolyza
 - el. výboj

POLOVODIČE

- Vedení el. proudu v polovodičích
 - polovodič typu N, P, polovodičová dioda, dioda jako usměrňovač
 - tranzistor a jeho využití
- Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními

ENERGIE

- Jaderná energie
 - složení atomu
 - radioaktivita
 - využití jader
 - záření
 - jaderné reakce
 - jaderný reaktor, jaderná energetika

VESMÍR

- Astronomie
 - zdroje a šíření světla
 - rychlosť světla
 - zatmění Slunce a Měsíce



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- odraz a lom světla
- zrcadla a čočky, optické přístroje
- sluneční soustava a její složky, hvězdy a jejich složení, naše galaxie

D) Očekávané výstupy na konci 3. období

LÁTKA A TĚLESO

Žák:

- změří vhodně zvolenými měřidly fyzikální veličiny – délku, hmotnost, objem
- uvede konkrétní příklady jevů, které dokazují pohyb a vzájemné působení častic
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- porozumí vztahům mezi hmotností, objemem a hustotou, řeší praktické problémy s těmito veličinami

POHYB TĚLES, SÍLY

Žák:

- rozpozná druh pohybu, který koná těleso vzhledem k jinému tělesu
- využívá svých znalostí k výpočtu vztahů mezi rychlostí, dráhou a časem
- změří velikost působící síly
- určí směr a velikost působící síly na těleso a určí výslednici více sil
- využívá Newtonovy zákony pro objasnění změn pohybu tělesa
- dovede aplikovat znalosti o otáčivých účincích síly v praktických problémech

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Žák:

- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v kapalinách a plynech a řeší konkrétní praktické úkoly
- dovede zdůvodnit chování tělesa v tekutině působením vnějších sil na těleso

ENERGIE

Žák:

- určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou po dané dráze a z ní zjistí změnu energie tělesa
- využívá s porozuměním v praktických příkladech vztah mezi výkonem, prací a časem
- využívá poznatky o vzájemné přeměně energií v praktických úlohách
- určí v základních úlohách teplo přijaté a odevzdáno tělesem
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

Žák:

- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a analyzuje vhodnost prostředí pro šíření zvuku
- posoudí zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Žák:

- sestaví správně elektrický obvod podle schématu a rozpozná schematické značky v elektrickém obvodu
- změří elektrický proud a napětí a rozliší stejnosměrný a střídavý elektrický proud
- rozliší vodič, izolant na základě rozboru jejich vlastností
- využívá Ohmův zákon pro výpočet veličin v el. obvodu – řeší praktické problémy
- využívá praktické poznatky o působení magnetického pole na cívku s proudem
- a chápe vliv změny magnetické pole na vznik indukovaného napětí v této cívce
- zapojí správně polovodičovou diodu
- využívá zákona přímočaráho šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla
- rozhodne ze znalosti rychlosti světla v různých prostředích, zda se světlo láme
- ke kolmici či od kolmice a chápe využití čoček

VESMÍR

Žák:

- objasní pomocí poznatků o gravitační síle pohyb planet kolem Slunce a pohyb měsíců kolem planet
- odliší hvězdu od planety na základě jich vlastností

E) Průřezová téma

3. období

Osobnostní a sociální výchova

Toto téma se nejlépe uplatňuje při práci žáků při řešení laboratorních úloh, případně frontálních pracích, práci ve skupinách. Žák musí porozumět dané řešené úloze, musí se při činnostech tohoto druhu umět ovládat, spolupracovat se spolužákem, zvládat vlastní chování, podřídit se tomu, kdo má větší znalosti a schopnosti. Získává dovednosti pro řešení konfliktů, učí se kompromisu.

V oblasti postojů se učí utvářet postoj k sobě i druhým. Učí se hodnotit pomoc a spolupráci, uvědomuje si různost názorů a přístup k řešení problémů různým způsobem.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Žák si musí uvědomit při probírání různých zákonů jako je zákon Newtonův, Ohmův, Pascalův, při poznávání prvků v tabulce – Mendělejev, učivu o atomu a jeho štěpení – M. Sklodovská a P. Curie, elektřina – Volta, Ampér, Ohm, důležitost těchto jmen evropských osobností. Je však informován i o dalších důležitých objevech ze starověku – Archimédes apod.

Multikulturní výchova



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Výchova dotýkající se mezilidských vztahů je uplatňována při výuce fyziky stejně jako v ostatních předmětech především dobrou vnitřní atmosférou ve výuce, pochopením problému žáka učitelem a opačně vhodným chováním žáků k učiteli. V kvalitně probíhající hodině by měla být dobrá, klidná atmosféra a vzájemná důvěra. Učitel musí svým přístupem usměrnit chování žáků úspěšných vzhledem k žákům s problémy učení.

Environmentální výchova

Vede žáky k pochopení vztahů člověka a přírody. Tyto vztahy je možno využít při výuce témat: Gravitační síla, zákon gravitace, magnetické pole, magnet, difúze, zákon setrvačnosti, zákon vzájemného působení těles, zákon Archimédův, zákon Pascalův, přeměny energií, zákon Ohmův, zákony odrazu a lomu světla. Pochopení těchto vztahů vede k uvědomování si podmínek života a možnosti jejich ohrožování. Témata jako jsou přeměny energií, plování těles – ekologické katastrofy, umožní žákům objektivně hodnotit ekologické problémy, pochopit důležitost využití obnovitelných zdrojů energie, možnosti a způsoby šetření s energií, principy hospodaření s těmito zdroji. Žáci se učí komunikovat o problémech životního prostředí – skleníkový efekt, vyčerpané zdroje surovin – racionálně vyjadřují svá stanoviska. V tématech mechanické vlastnosti kapalin a plynů zdůvodňují význam vody a ovzduší pro život na Zemi.

Mediální výchova

Média a komunikace představují v současnosti stále větší zdroj získávání zkušeností a poznatků pro současněho člověka. Žáci jsou vedeni k tomu, aby získávali nové informace o nových technických objevech a zdokonalování techniky z tisku, různých encyklopedií, internetu a technických časopisů a dále tyto informace svým přirozeným způsobem předávali ostatním spolužákům formou referátů a připravených soutěží.



5.5.2 CHEMIE

Dvouletý vzdělávací obor **Chemie** (8. a 9. ročník) zavřuje a zobecňuje výukový proces ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Žák získá základní teoretický přehled o vlastnostech běžných, v praxi používaných chemických látek, vštěpí si zásady jak je vhodně využívat a bezpečně s nimi manipulovat. Žák pronikne do zásad tvorby chemického názvosloví, porozumí chemickým vzorcům a chemickým rovnicím. Cílem vzdělávacího procesu je, aby žák dokázal odhalit a popsat chemické děje probíhající běžně kolem nás a charakterizovat (v některých případech i jednoduše realizovat) základní technologické postupy, jak dané chemické děje efektivně využívat, resp. eliminovat. Získané znalosti a dovednosti by měly žáka stimulovat ke smysluplnému využívání a bezpečné likvidaci produktů chemické výroby s odpovědným ohledem vůči lidskému zdraví a životnímu prostředí. Dvouletá výuka chemie žákovi také objasní podstatu neměnnosti přírodních zákonitostí a poodhalí rizika mnohých globálních problémů vyvolaných překotným civilizačním vývojem lidské společnosti.

Učivo vzdělávacího oboru Chemie je rozčleněno na téma, která jsou rovnoměrně rozložena do 8. a 9. ročníku:

- **Pozorování, pokus a bezpečnost práce**
- **Směsi**
- **Částicové složení látek a chemické prvky**
- **Chemické reakce**
- **Anorganické sloučeniny**
- **Organické sloučeniny**
- **Chemie a společnost**

Výuka je realizována v odborné učebně nebo dle potřeby v učebnách s interaktivní tabulí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Chemie:

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusu

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k argumentaci
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

Učitel:

- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel / povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

8. ročník

Vzdělávací obor Chemie v 8. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

- **vlastnosti látek**
 - hustota
 - rozpustnost
 - tepelná a elektrická vodivost
 - vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek
- **zásady bezpečné práce**
 - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě
- **nebezpečné látky a přípravky**
 - H-věty



- P-věty
- piktogramy a jejich význam
- **mimořádné události**
 - havárie chemických provozů
 - úniky nebezpečných látek

SMĚSI

- **směsi**
 - různorodé, stejnorodé roztoky
 - hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku
 - koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok
 - vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlosť jejího rozpouštění do roztoku
 - oddělování složek směsi (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
- **voda**
 - destilovaná, pitná, odpadní
 - výroba pitné vody; čistota vody
- **vzduch**
 - složení
 - čistota ovzduší
 - ozonová vrstva

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

- **částicové složení látek**
 - molekuly
 - atomy, atomové jádro
 - protony, neutrony
 - elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích
 - elektrony
- **prvky**
 - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků
 - skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků
 - protonové číslo
- **chemické sloučeniny**
 - chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin

CHEMICKÉ REAKCE

- **chemické reakce**
 - zákon zachování hmotnosti
 - chemické rovnice
 - látkové množství
 - molární hmotnost



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- **klasifikace chemických reakcí**
 - slúčování
 - neutralizace
 - reakce exotermní a endotermní
- **faktory ovlivňující rychlosť chemických reakcií**
 - teplota
 - plošný obsah povrchu výchozích látiek
 - katalýza
- **chemie a elektrina**
 - výroba elektrického proudu chemickou cestou

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

- **oxidy**
 - názvosloví
 - vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů
- **kyseliny a hydroxidy**
 - kyselosť a zásaditosť roztokov
 - vlastnosti
 - vzorce
 - názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidov
- **soli kyslíkaté a nekyslíkaté**
 - vlastnosti, použití vybraných solí
 - oxidačné číslo
 - názvosloví
 - vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidov

OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

- Požáry- zásady bezpečné práce v chemické laboratoři i v běžném životě
- Označení nebezpečných láttek, prevence vzniku požáru, kdy je možné požár uhasit

9. ročník

Vzdělávací obor Chemie v 9. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

ORGANICKÉ SLOUČENINY

- **uhlovodíky**
 - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků
- **paliva**
 - ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva
- **deriváty uhlovodíků**



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- příklady v praxi významných alkoholů, aldehydů, ketonů, karboxylových kyselin, esterů
- **přírodní látky**
 - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle
 - fotosyntéza – reaktanty, produkty, podmínky

CHEMICKÉ REAKCE

- **redoxní děje**
 - oxidace
 - redukce
 - elektrolýza, průmyslové využití elektrolýzy
 - galvanické články, akumulátory
- **výpočty z chemických rovnic**
 - látkové množství
 - molární hmotnost
 - výpočty pomocí trojčlenky

CHEMICKÉ PRVKY

- **výroba železa**
 - princip výroby a zpracování železa
 - vlastnosti a použití litiny
- **výroba oceli**
 - vlastnosti, použití

CHEMIE A SPOLEČNOST

- **chemický průmysl v ČR**
 - výrobky
 - rizika v souvislosti se životním prostředím
 - recyklace surovin
 - koroze
- **průmyslová hnojiva**
- **tepelně zpracovávané materiály**
 - cement
 - vápno
 - sádra
 - keramika
- **plasty a syntetická vlákna**
 - vlastnosti
 - použití
 - likvidace
- **detergenty, pesticidy a insekticidy**



- **hořlaviny**
 - význam tříd nebezpečnosti
- **léčiva a návykové látky**

OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

- Hoření, hořlaviny, označení hořavin podle nebezpečnosti, zásady bezpečnosti
- Hašení, principy, hasící látky, zásady první pomoci při popáleninách
- Chemie a člověk
 - detergenty, pesticidy a insekticidy
 - léčiva
 - návykové látky
 - otravné látky
 - pravidla chování při mimořádné události – havárii s únikem nebezpečných látek

D) Očekávané výstupy na konci 3. období

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Žák:

- dokáže určit společné a rozdílné vlastnosti látek
- dbá při práci s dostupnými a běžně používanými látkami pravidel bezpečnosti, hodnotí rizikovost látek
- umí posoudit nebezpečnost látek, se kterými zatím pracovat nesmí
- zná zásady chování při havárii s únikem nebezpečných látek

SMĚSI

Žák:

- rozliší směsi a chemické látky
- vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
- vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek
- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
- rozliší různé druhy vody a zná příklady jejich výskytu, vzniku a použití
- uvede příklady znečištění vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Žák:

- používá pojmy atom, molekula, chemický prvek, chemická sloučenina
- rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech
- rozhodne podle umístění prvku v periodické soustavě, zda je prvek kov, nekov, polokov



CHEMICKÉ REAKCE

Žák:

- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání
- přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Žák:

- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
- vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a opatření omezující jejich vznik
- orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním

ORGANICKÉ SLOUČENINY

Žák:

- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich přírodní zdroje, vlastnosti a použití
- zhodnotí užívání fosilních a vyráběných paliv jako zdrojů energie
- uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- uvede vybrané deriváty uhlovodíků, jejich vlastnosti a použití
- orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy, zná podmínky pro průběh fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a koncové produkty jejich biochemického zpracování

CHEMIE A SPOLEČNOST

Žák:

- zhodnotí využívání pravotních a druhotních surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

E) Průřezová téma

3. období

Průřezová téma a učivo vzdělávacího oboru Chemie, které lze uplatnit při jejich realizaci:

Osobnostní a sociální výchova



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Při hodinách laboratorních prací se utváří a rozvíjí dovednost pro spolupráci mezi žáky.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Problematika ochrany životního prostředí z celosvětového pohledu ale i v dané lokalitě je součástí tohoto učiva:

- voda, vzduch – zdroje znečištění, ozónová vrstva
- oxidy – skleníkový efekt, vznik kyselých dešťů
- halogenderiváty – freony, ozónová vrstva
- paliva – obnovitelné a neobnovitelné zdroje, výfukové plyny, produkty hoření paliv, ropné havárie
- plasty – likvidace plastů
- chemické výroby – havárie s únikem jedovatých látek

Environmentální výchova

Toto téma se opět dotýká problematiky ochrany životního prostředí tentokrát z pohledu lidských aktivit a základních podmínek života.

Učivo chemie v tomto tématu najde široké uplatnění:

- voda, vzduch – zdroje znečištění, ozónová vrstva
- oxidy – skleníkový efekt, vznik kyselých dešťů
- hnojiva – vliv na kvalitu půdy a vody
- halogenderiváty – freony, ozónová vrstva
- paliva – obnovitelné a neobnovitelné zdroje, výfukové plyny, produkty hoření paliv, ropné havárie
- plasty – likvidace plastů
- chemické výroby – havárie s únikem jedovatých látek



5.5.3 PŘÍRODOPIS

Čtyřletý vzdělávací obor **Přírodopis** (6. – 9. ročník) klade základy poznatků zkoumání přírody, na které navazují a zobecňují je další vzdělávací obory Fyzika a Chemie ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Žák získá základní informace z obecné biologie a genetiky, biologie hub, biologie rostlin, živočichů, člověka, geologie, mineralogie, petrologie a ekologie. Je schopen při dodržování základních pravidel bezpečné práce a chování aplikovat teoretické vědomosti při praktickém poznávání přírody zejména formou mikroskopování, určování rostlin podle klíče, herbářování.

Vzdělávací obor:

- vede žáka ke zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí, osvojování systému přírodovědného poznávání a jeho využívání k řešení přiměřeně obtížných problémů
- vede žáka ke správné formulaci a hledání odpovědí na otázky o příčinách různých přírodních jevů, přičemž se rozvíjí způsoby myšlení, založené na více úhlech pohledu
- vede žáka ke schopnosti vyhledávat potřebné údaje v různých zdrojích informací a vyvozování hypotéz a závěrů

Žák si osvojuje aktivity, vedoucí k šetrnému chování k přírodním systémům, k ochraně zdraví sebe i ostatních a k chápání základních principů environmentální výchovy.

Výuka vzdělávacího oboru Přírodopis je rozčleněna na téma, která jsou rovnoměrně rozložena do celého období:

- **Obecná biologie a genetika**
- **Biologie hub**
- **Biologie rostlin**
- **Biologie živočichů**
- **Biologie člověka**
- **Neživá příroda**
- **Základy ekologie**
- **Praktické poznávání přírody**

Ve vzdělávacím oboru Přírodopis si žák osvojuje aktivity, vedoucí k šetrnému chování k přírodním systémům, k ochraně zdraví sebe i ostatních a k chápání základních principů environmentální výchovy.

Výuka je realizována v odborné učebně, podle potřeby v učebnách s interaktivní tabulí, počítačové učebně nebo v terénu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Přírodopis:

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

Učitel:

- zakládá práce ve skupinách na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vede žáky k formulování vlastních myšlenek v písemné i mluvené formě
- umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- využívá skupinového vyučování a vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami
- zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

6. ročník

Vzdělávací obor Přírodopis v 6. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

- **vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam**
 - výživa
 - dýchání
 - růst
 - rozmnožování
 - vývin



- reakce na podněty
- názory na vznik života
- **základní struktura života**
 - buňky
 - pletiva
 - tkáně
 - orgány, orgánové soustavy
 - organismy jednobuněčné a mnohobuněčné
- **význam a zásady třídění organismů**
- **dědičnost a proměnlivost organismů**
 - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení
- **viry a bakterie**
 - výskyt
 - význam a praktické využití

BIOLOGIE HUB

- **houby bez plodnic**
 - základní charakteristika
 - pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
- **houby s plodnicemi**
 - stavba
 - výskyt
 - význam
 - zásady sběru
 - konzumace a první pomoc při otravě houbami
- **lišejníky**
 - stavba
 - symbióza
 - výskyt a význam

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

- **stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla**
 - živočišná buňka
 - tkáně
 - orgány, orgánové soustavy
 - organismy jednobuněčné a mnohobuněčné
 - rozmnožování
- **vývoj, vývin a systém živočichů**
 - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštenci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci)



ZÁKLADY EKOLOGIE

- **organismy a prostředí**
 - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím
 - populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy
 - potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
- **ochrana přírody a životního prostředí**
 - globální problémy a jejich řešení
 - chráněná území

OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

- charakterizuje mimořádné události vyvolané výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy a základní způsoby ochrany (individuální)

7. ročník

Vzdělávací obor Přírodopis v 7. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

- **vývoj, vývin a systém živočichů**
 - strunatci (kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci)
- **rozšíření, význam a ochrana živočichů**
 - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy
 - péče o vybrané domácí živočichy
 - chov domestikovaných živočichů
 - živočišná společenstva
- **projevy chování živočichů**

BIOLOGIE ROSTLIN

- **anatomie a morfologie rostlin**
 - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
- **fiziologie rostlin**
 - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
- **systém rostlin**
 - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných)
 - jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
- **význam rostlin a jejich ochrana**

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY



- **praktické metody poznávání přírody**
 - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem)
 - zjednodušené určovací klíče a atlasy
 - založení herbáře a sbírek
 - ukázky odchytu některých živočichů
 - jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů

OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

- charakterizuje mimořádné události vyvolané výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy a základní způsoby ochrany (kolektivní)

8. ročník

Vzdělávací obor Přírodopis v 8. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

- **vývoj, vývin a systém živočichů**
 - strunatci (savci)
- **rozšíření, význam a ochrana živočichů**
 - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva
- **projevy chování živočichů**

BIOLOGIE ČLOVĚKA

- **fylogeneze a ontogeneze člověka**
 - rozmnožování člověka
- **anatomie a fyziologie**
 - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla
 - orgány, orgánové soustavy (operná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící)
 - vyšší nervová činnost
 - hygiena duševní činnosti
- **sexuální výchova**
 - seznámení s pojmy masturbace a homosexualita, sexuální normalita a odchylky od sexuální normality-tzv. deviace.
 - informace o deviacích v objektu (pedofile, zoofilie, nekrofilie, fetišismus atd.) a deviacích v aktivitě (exhibicionismus, voyeurismus, frotérství, sadismus, masochismus, patologická sexuální agresivita).
 - antikoncepce
- **nemoci, úrazy a prevence**
 - příčiny, příznaky
 - praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí



- závažná poranění a život ohrožující stavy
- epidemie
- **životní styl**
 - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka

9. ročník

Vzdělávací obor Přírodopis v 9. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

NEŽIVÁ PŘÍRODA

- **Země**
 - vznik a stavba Země
- **nerosty a horniny**
 - vznik, vlastnosti
 - kvalitativní třídění
 - praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků
 - principy krystalografie
- **vnější a vnitřní geologické procesy**
 - příčiny a důsledky
- **půdy**
 - složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin
 - její hospodářský význam pro společnost
 - nebezpečí a příklady její devastace
 - možnosti a příklady rekultivace
- **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi**
 - geologické změny
 - vznik života
 - výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí
- **geologický vývoj a stavba území ČR**
 - Český masiv
 - Karpaty
- **podnebí a počasí ve vztahu k životu**
 - význam vody a teploty prostředí pro život
 - ochrana a využití přírodních zdrojů
 - význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život
 - vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka
- **mimořádné události způsobené přírodními vlivy**
 - příčiny vzniku mimořádných událostí
 - přírodní světové katastrofy
 - nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi

ZÁKLADY EKOLOGIE



- **organismy a prostředí**
 - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím
 - populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
- **ochrana přírody a životního prostředí**
 - globální problémy a jejich řešení
 - chráněná území

D) Očekávané výstupy na konci 3. období

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Žák:

- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlinnou, živočišnou a bakteriální, objasní funkci základních organel
- rozpozná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů
- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

BIOLOGIE HUB

Žák:

- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
- vysvětlí způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech
- dokáže objasnit pojem symbióza na soužití řasy s houbou ve stélce lišejníků

BIOLOGIE ROSTLIN

Žák:

- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
- porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí



BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Žák:

- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů, rozliší základní rozdíly mezi bezobratlými a strunatci
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin (kmen, třída)
- na základě pozorování dokáže odvodit základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- zná význam živočichů v přírodě a pro člověka
- uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Žák:

- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
- orientuje se v základních stupních fylogeneze člověka
- objasní vznik a vývin jedince od početí až po stáří
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí, uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
- objasní význam zdravého způsobu života
- orientuje se v aplikaci předlékařské první pomoci při poranění a jiném poškození těla

NEŽIVÁ PŘÍRODA

Žák:

- dokáže popsat jednotlivé sféry Země
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané horniny a nerosty, využívá základní určovací pomůcky
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin a vody
- rozlišuje hlavní půdní typy, porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy
- rozlišuje jednotlivá geologická období
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

ZÁKLADY EKOLOGIE

Žák:

- uvede příklady výskytu organismu v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
- uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému



PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Žák:

- aplikuje praktické metody poznávání přírody
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Žák:

- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady a ochranu před nimi

E) Průřezová téma

3. období

Osobnostní a sociální výchova

Toto téma se nejlépe uplatňuje při skupinové práci žáků a při laboratorních pracích, kdy se musí žák přizpůsobit pracovnímu tempu ostatních, respektovat jejich názory, případně je produktivně doplňovat nebo vyvracet špatné postupy a závěry ostatních ve skupině. Žáci musí porozumět dané problematice, musí se při činnostech tohoto druhu umět ovládat, učí se spolupracovat se spolužáky.

Měl by se naučit ohodnotit pomoc ostatních při týmové práci

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Při probírání mnoha témat se žáci setkávají se jmen významných světových přírodovědců, které by měl správně přiřadit k významným světovým objevům v přírodních vědách, zvláště v biologii a geologii. Nejdůležitější je získat správný pohled na udržitelný rozvoj a zachování fungujících ekosystémů v globálním měřítku. Tento postoj je třeba žákům vstěpovat na úrovni obce (města).

Multikulturní výchova

V kvalitně probíhající hodině by měla být dobrá, klidná atmosféra a vzájemná důvěra. Učitel musí svým přístupem usměrnit chování žáků úspěšných vzhledem k žákům s problémy učení. Teoretický základ k pochopení rasových a etnických problémů by měli žáci v hodinách přírodopisu získat seznámením s vývojem člověka z jednoho živočišného předchůdce a jeho příbuznost s ostatními savci, kdy člověk je ze systematického hlediska jenom jedním z druhů primátů.

Environmentální výchova

Vede žáky k pochopení vztahů člověka a přírody. Přírodopis má k tomuto tématu nejblíže, neboť žáci se přímo seznamují se základními pojmy s ekologií. Environmentální výchova ale prolíná celým 3. obdobím, kde je náplní projektových dnů (Den Země), ve kterých se žáci seznamují postupně po ročnících s problematikou třídění a recyklace odpadů, městem a



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

okolím, ve kterém žijí, zdravým životním stylem a čištěním odpadních vod. Třídění odpadů je navíc tématem celoročním a probíhá prakticky separací plastů do kontejnerů, o jejichž vyprazdňování se stará žákovská služba.

Mediální výchova

Media a komunikace představují v současnosti stále větší zdroj získávání zkušeností a poznatků pro současného člověka. I v předmětu, jakým je přírodopis lze k tomuto tématu přistupovat efektivně. Využíváním výukových programů a přístupu na server Škola za školou žáci přímo využívají počítače k procvičování svých znalostí a k vyhledávaní informací. Množství informací čerpají žáci sledováním přírodopisných filmů, tady je problém v menším počtu žáků, kteří tuto možnost využívají.



5.5.4 ZEMĚPIS (GEOGRAFIE)

A) Cíle vzdělávací oblasti

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, poznávání hlavních geografických objektů, jevů, procesů a souvislostí mezi nimi, osvojování a používání základních geografických pojmu a poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat s plány, s mapami, s atlasy a s dalšími geografickými podklady a zdroji informací vytvářet a podporovat aktivní přístup při rozvoji a ochraně životního prostředí
- podchytit a rozvíjet smysl pro respektování veškeré přírody na Zemi a vážit si všech lidských výtvorů
- podporovat a rozvíjet trvalý zájem o poznávání vlastní země a zemí našich sousedů, regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka – občana planety Země

B) Charakteristika výuky

Zeměpisné vzdělání umožňuje žákům porozumět přírodním faktům a jejich zákonitostem, pomáhá lépe se orientovat v běžném životě. Přírodu bereme jako celek, jehož části se navzájem ovlivňují. Při praktických činnostech se žáci učí pozorovat přírodní objekty, měřit je a z výsledků vyvzovat závěry. Při výuce poznávají důležité vztahy mezi přírodou a lidskou činností, hlavně závislost na přírodních zdrojích a vlivy činnosti člověka na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učivo zeměpisu postupně seznámí žáky i s postavením planety Země ve vesmíru, s přírodními podmínkami pro veškeré organismy i pro člověka. Společenskovědní charakter umožňuje poznat a pochopit problémy růstu populace ve světě, problémy s výživou lidstva či ochranou přírody.

Výuka vzdělávacího oboru Zeměpis je v celém období rovnoměrně rozdělena do následujících témat:

- Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
- Přírodní obraz Země
- Regiony světa
- Společenské a hospodářské prostředí
- Životní prostředí
- Česká republika
- Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Výuka je realizována v odborné učebně, učebnách s interaktivní tabulí, počítačové učebně nebo v terénu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Zeměpis:

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti



- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku



Kompetence občanské

- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní práci

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

6. ročník

Vzdělávací obor Zeměpis v 6. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

- postavení Země ve vesmíru, tvar a pohyby planety Země
- porovnání s ostatními tělesy sluneční soustavy
- krajinná sféra Země a její složky
- tvary zemského povrchu
- přírodní složky krajiny, jejich vzájemná souvislost a podmíněnost

REGIONY SVĚTA

Zeměpis světadílů a oceánů

- světadíl Afrika

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Glóbus a mapa

- glóbus, měřítka glóbu
- zeměpisná síť, důležité rovnoběžky a poledníky, zeměpisné souřadnice



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti
- měřítko a obsah plánů a map, jejich orientace vzhledem ke světovým stranám
- praktické činnosti s plány, mapami a atlasy (i v terénu)

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

- **ochrana člověka při ohrožení zdraví a života**
- živelní pohromy; opatření proti nim
- chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích
 - bezpečný pohyb v krajině s řešením modelové situace při sesuvech půdy, zemětřesení

7. ročník

Vzdělávací obor Zeměpis v 7. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

REGIONY SVĚTA

Zeměpis světadílů a oceánů

- světový oceán
- světadíl Evropa
- světadíl Asie
- světadíl Severní Amerika
- světadíl Jižní Amerika
- světadíl Austrálie a Oceánie
- světadíl Antarktida
- zeměpisná poloha, rozloha, členitost a přírodní poměry světadílů, oceánů a jejich oblastí

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

- **ochrana člověka při ohrožení zdraví a života**
- živelní pohromy; opatření proti nim
- chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích
 - bezpečný pohyb v krajině s řešením modelové situace při ohrožení záplavovou vlnou, sněhovou lavinou spuštěnou lidmi

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

- kulturní, společenské, hospodářské a politické zvláštnosti a podobnosti těchto světadílů, světových regionů a některých vybraných států

8. ročník



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Vzdělávací obor Zeměpis v 8. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Společenský a hospodářský zeměpis

- státy světa – srovnávací kritéria, velikost, počet obyvatel
- politické, bezpečnostní a hospodářské organizace a seskupení
- obyvatelstvo světa – rozmístění podle ras, národů, jazykových skupin a náboženství
- společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace
- soužití v multikulturní a společensky rozdílné společnosti
- předpoklady a faktory rozmístění hospodářských aktivit, odvětvová struktura, centra
- světového hospodářství, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně
- geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- krajina – typy krajin, přírodní a společenské prostředí, vztah přírody a společnosti
- složky životního prostředí, udržitelnost života a rozvoje společnosti
- ochrana přírody, chráněná území
- globální ekologické problémy a jejich východiska
- vyhledávání, třídění a hodnocení zeměpisných poznatků a informací, využití internetu
- cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, okolí školy
- světového hospodářství, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně
- geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

- **ochrana člověka při ohrožení zdraví a života**
- živelní pohromy; opatření proti nim
- chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích
 - bezpečný pohyb v krajině s řešením modelové situace v častějších přírodních katastrofách- povodní, sucha, bouří, vichřic

9. ročník

Vzdělávací obor Zeměpis v 9. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

ČESKÁ REPUBLIKA

- zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry
- rozmístění obyvatelstva, sídelní poměry



- rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová skladba hospodářství
- transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní dopady
- hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodního obchodu
- členství v organizacích a seskupeních (EU, NATO...)
- regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění,
- kraj místního regionu – Karlovarský kraj základní data a charakteristika, místní obec

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

- **cvičení a pozorování v terénu místní krajiny**
 - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje
 - stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran
 - pohyb podle mapy a azimutu
 - odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu
 - jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány
 - schematické náčrtky pochodové osy
 - hodnocení přírodních jevů a ukazatelů
- **ochrana člověka při ohrožení zdraví a života**
 - živelní pohromy; opatření proti nim
 - chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích
 - bezpečný pohyb v krajině s řešením modelové situace při ohrožení vulkanickou činností

D) Očekávané výstupy na konci 3. období

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE Žák:

- používá s porozuměním zeměpisnou a topografickou terminologii
- utřídíuje a hodnotí zeměpisné informace a zdroje dat z tabulek, grafů a časopisů
- rozlišuje a hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře
- vytváří si osobní postoje k okolnímu světu hodnocením míst, jevů a procesů

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Žák:

- umí objasnit postavení Země ve vesmíru a základní vlastnosti ostatních těles sluneční soustavy
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země
- zhodnotí důsledky pohybů Země na život všech organismů i člověka
- rozlišuje jednotlivé složky přírodní sféry, jejich vzájemné souvislosti, pojmenovává základní typy zemského povrchu



- porovnává vliv vnitřních i vnějších vlivů v přírodní sféře a jejich dopad na člověka i přírodu

REGIONY SVĚTA

Žák:

- umí ukázat na mapách všechny světadíly, oceány a makroregiony podle různých kritérií
- umí ukázat na mapách probírané světadíly a oceány, porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti vybraných oblastí nebo států
- hodnotí případné změny přírodní, hospodářské či politické a jejich důsledky
- porovnává a úměrně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, společenské i politické a hospodářské poměry v jednotlivých světadílech a regionech
- zvažuje změny, které v různých částech světa nastaly, nastávají nebo mohou nastat a vyvozuje příčiny

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Žák:

- srovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných i odlišných znaků
- posoudí prostorou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje základní znaky sídel
- srovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- lokalizuje aktuální geopolitické změny a politické zájmy ve světě

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Žák:

- srovnává různé krajiny jako součást pevninské krajinné sféry, rozlišuje znaky a funkce krajin
- uvádí konkrétní příklady přírodních a krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
- uvádí na vybraných příkladech důsledky a rizika přírodních i společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

Žák:

- vymezí a lokalizuje místní oblast – region
- zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry a zdroje na území ČR i v jednotlivých regionech
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR
- umí vyhledat hlavní oblasti těžby nerostných surovin a hospodářských aktivit



- uvádí příklady a působnosti ČR ve světových mezinárodních institucích, organizacích a seskupeních

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝKA, PRAXE A APLIKACE

Žák:

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pobytu a chování v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

E) Průřezová téma

3. období

Osobnostní a sociální výchova

- vede k porozumění sobě samému a druhým, napomáhá k zvládání vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých lidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní – dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci, formuje studijní dovednosti
- vede k uvědomování si hodnot různých lidí, jejich názorů a přístupů k řešení problémů prevence škodlivých způsobů chování

Výchova demokratického občana

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu rádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- nést vlastní odpovědnost za svá rozhodnutí
- rozvíjí a podporuje komunikativnost, formační, dialogické schopnosti a dovednosti
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech ke kritickému myšlení

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů
- vede pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie, seznamuje s dopadem činnosti na osobní a občanský život každého z nás
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti, ke kulturní rozmanitosti
- naši sousedé jejich život, jazyky, tradice a zvyky
- naše vlast a Evropa, evropské a státní symboly zemí Evropy
- Den Evropy
- život Evropanů a styl života v evropských rodinách a zemích
- evropská integrace, co Evropu spojuje a co ji rozděluje
- Evropská unie a další mezinárodní organizace



Multikulturní výchova

- poznávání a respektování zvláštností různých etnik a cizinců, žijících v České republice
- uplatňování práva všech lidí žít společně, spolupracovat a udržovat tolerantní vztahy a vzájemně se obohacovat o různé kultury
- vést k principům slušného chování, dodržování morálních norem, vést k solidaritě
- rozvíjet smysl pro rovnocennost všech lidí v Evropě a různých způsobů života a myšlení
- zdůrazňovat význam učení cizím jazykům jako předmětu dorozumívání
- rozvíjet poznání projevů rasové nesnášenlivosti, netolerance a diskriminace

Environmentální výchova

- vede každého jedince k pochopení vzájemných vztahů člověka a životního prostředí
- sleduje a rozvíjí ekologická, ekonomická a prostorová hlediska
- vést k aktivní ochraně našeho životního prostředí
- vést k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, ochraně přírody i přírodních zdrojů
- přispívat k utváření zdravého životního stylu, estetickému vnímání krás našeho okolí
- seznámit se s ekosystémy např. les, vodní zdroje, moře, tropický deštný les, lidská sídla, kulturní krajina a uvědomit si příznivé a nepříznivé vlivy a dopady lidské činnosti
- podněcovat k ochraně a šetření základních přírodních zdrojů jako je voda, ovzduší, půda
- seznámit s problémy, které vznikají působením člověka – např. vliv zemědělství, dopravy, průmyslu a odpadů na měnící se životní prostředí člověka, vést ke snaze ho zlepšovat než zhoršovat

Mediální výchova

- učí se využívat médií jako zdroje informací ve vyučování, v zábavě i ve volném čase
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci, přizpůsobování se ostatním
- kritické hodnocení reklam, některých zpravodajství, orientace v textu
- rozvíjení psaného projevu, využívat práci s grafy, časopisy, televizi (videopořady), počítači k získávání informací, k zábavě i k účelnému využívání volného času



5.6 Vzdělávací oblast ČLOVĚK A SPOLEČNOST

**Vzdělávací oblast je realizována v 6. – 9. ročníku prostřednictvím vzdělávacích oborů
Dějepis a Občanská a rodinná výchova.**

5.6.1 DĚJEPIS

3. období

A) Cíle vzdělávací oblasti

- podchycení a rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa
- poznávat společenské jevy, děje, osobnosti, které vytvářely obraz světa
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnání v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenosť
- rozlišování mýtů a skutečnosti, objektivní posouzení společenských jevů současnosti a minulosti
- zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- osvojování práce s různorodými verbálními a neverbálními texty společenského a společenskovědního charakteru, užívat je jako zdroj informací, spojovat s vlastními životními zkušenostmi a jejich využívání při řešení reálných životních situací
- získávání orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních i ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života
- poznávání a posuzování každodenních situací v širších souvislostech mezinárodních a globálních
- formování úcty k vlastnímu národu a rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin i společenství
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a k přiměřenému obhajování práv
- zařazovat události do chronologické následnosti a vysvětlovat jejich vzájemné vztahy
- chápání souvislostí celospolečenského dění se životem lidí ve vlastním regionu
- příležitost souvisle vyprávět o poznatcích, zaujmít k nim vlastní stanovisko

B) Charakteristika výuky

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince ve smyslu předávání historické zkušenosť. Důležité je poznávání dějů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do současnosti. Důraz je kladen na dějiny 19. a 20. století. Významně se uplatňuje zřetel k hodnotám evropské civilizace. Znalost různých historických epoch napomáhá k celkové orientaci v mnohotvárnosti faktů tvořících rámec každodenního života. Podstatné je rozvíjet



časové a prostorové představy historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k tomu, že historie není uzavřenou minulostí, ale je kladením otázek, jimiž se současnost ptá po svém vlastním charakteru. Významně se uplatňuje zřetel k dějinám regionu, znalost významných osobností i památek. Vzdělávací oblast se zaměřuje na prevenci rasistických postojů, vychovává k tolerantnosti a respektování lidských práv. Vybaví žáka znalostmi pro aktivní zapojení do života v demokratické společnosti. Žák získává z dostupných zdrojů informace o historických skutečnostech, orientuje se v historickém čase a prostoru, komunikuje a prezentuje výsledky své práce. Důležitá je práce s informačními médiemi, pomoc archívů, muzeí, knihoven, galerií.

Výuka vzdělávacího oboru Dějepis je rozdělena do tematických okruhů, která jsou rovnoměrně rozložena do celého období:

- **Člověk v dějinách**
- **Počátky lidské společnosti**
- **Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury**
- **Křesťanství a středověká Evropa**
- **Objevy a dobývání. Počátky nové doby**
- **Modernizace společnosti**
- **Moderní doba**
- **Rozdělený a integrující se svět**

Výuka vzdělávacího oboru Dějepis je realizována v kmenových třídách nebo odborné učebně, učebnách s interaktivní tabulí, počítačové učebně nebo školní knihovně. Pro žáky jsou rovněž pořádány besedy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Dějepis:

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede k zamýšlení nad historickým vývojem

Žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí,
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskuzi
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede žáky k práci s různými typy textů
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,...
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní
- a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření přijemné atmosféry v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

Učitel:

- reflekтуje při výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Učitel:



- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Žák:

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá svých znalostí v běžné praxi

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

6. ročník

Vzdělávací obor Dějepis v 6. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

- Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny
- Historický čas a prostor

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

- Člověk a lidská společnost v pravěku

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

- Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
- Antické Řecko a Řím
- Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

7. ročník

Vzdělávací obor Dějepis v 7. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

KŘESTANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

- Nový etnický obraz Evropy
- Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
- Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
- Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
- Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
- Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev
- Kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY



- Renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou
- Zámořské objevy a počátky dobývání světa
- **Český stát a velmoci od 15. století do poloviny 17. století**

8. ročník

Vzdělávací obor Dějepis v 8. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

POČÁTKY NOVÉ DOBY

- **Český stát a velmoci od druhé poloviny 17. do 18. století**
- Barokní kultura a osvícenství

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

- Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA
- Industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka
- Národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa
- Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů
- Politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
- Kulturní rozrůzněnost doby
- Konflikty mezi vel mocemi, kolonialismus

9. ročník

Vzdělávací obor Dějepis v 9. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

MODERNÍ DOBA

- První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
- Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik ČSR, její hospodářko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
- Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro ČSR a svět
- Druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

- Studená válka, rozdelení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervel mocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření



- Vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)
- Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky
- Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět
- Problémy současnosti
- Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava

D) Očekávané výstupy na konci 3. období

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Žák:

- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
- uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- orientuje se v historickém čase před naším letopočtem a náš letopočet
- řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Žák:

- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
- objasní význam zemědělství, chovu dobytka a zpracování kovů pro lidskou společnost
- uvede příklady archeologických kultur na našem území

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Žák:

- objasní souvislosti mezi přírodními podmínkami a vlivem prvních velkých zemědělských civilizací
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
- porovná formy vlády a postavení spol. skupin v jednotlivých státech a vysvětlit podstatu antické demokracie

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Žák:

- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
- porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech



- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi mocí světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám
- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

Žák:

- vysvětlí znovaobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
- vysvětlí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- objasní postavení českého státu v podmírkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
- na příkladech evropských dějin charakterizuje pojmy – absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus
- rozpozná hlavní znaky jednotlivých kulturních stylů, uvést představitele a příklady kulturních památek

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI.

Žák:

- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
- na příkladech demonstruje základní politické proudy
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmcemi a vymezí význam kolonií

MODERNÍ DOBA

Žák:

- demonstruje na příkladech zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí



ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

Žák:

- vysvětlí příčiny a důsledky bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků
- na příkladech doloží mocenské, politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- posoudí postavení rozvojových zemí
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa

E) Průřezová téma

3. období

Průřezová téma reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se nedílnou součástí základního vzdělávání. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků, vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka.

Osobnostní a sociální výchova

Bere na zřetel žáka, jeho individualitu i zvláštnost. Smyslem je každému žákovi pomáhat hledat vlastní cestu a utvářet praktické životní zkušenosti. Tuto výchovu je možné uskutečňovat pravidelně v jednotlivých vyučovacích hodinách. Žák se učí zvládat svoje chování i temperament, komunikovat se spolužáky i učitelem, vytvářet svůj názor i dovednost obhájit si ho. Formuje si studijní dovednosti. Při skupinovém vyučování si utváří pozitivní postoj ke druhým, uvědomuje si hodnoty spolupráce, bere v úvahu názory druhých a různé přístupy k řešení zadaných úkolů. Zadávání referátů a projektů v rámci dějepisu vede žáky k organizaci vlastního času při získávání informací, k rozvíjení pružnosti nápadů a jejich dotažení do konce. Žáci při práci s médií často pracují ve skupinách, to vede k jejich vzájemnému poznávání se a respektování, navázání na nápad druhého. Při prezentaci ve třídě vede žák monolog o své práci, čímž se učí komunikační dovednosti.

Výchova demokratického občana

Má naučit žáka orientovat se ve složitosti demokratické pluralitní společnosti. Souvisí s tím problém se zachováním lidské důstojnosti, respekt k druhým, ohled na zájem celku, vědomí vlastních práv a povinností a zásady slušného chování.

Už v **šestém ročníku** se v dějepisu žáci učí na základě pravěkých lovců a sběračů respektu k druhým, ohledu na zájem celku, vědomí práv a povinností. S pojmem demokracie se setkávají při učivu o Řecku, kde porovnávají dva městské celky – demokratické Atény a vojenskou Spartu. Učí se chápout pravidla a zákony pro fungování společnosti. Podobná atmosféra je ve třídě navozována i při učivu o Římu. Při vymezení shod a odlišností v době královské, římské republike a triumvirátu žáci prezentují svoje znalosti, spravedlivě posuzují a kriticky hodnotí jednotlivá období.

V **sedmém ročníku** při výuce vzniku prvních státních celků posuzují a hodnotí procesy jejich vzniku. V dalších kapitolách o českých panovnících z rodu Přemyslovců, Lucemburků, Jagellonců a Habsburků žáci mohou sami kriticky hodnotit události a problémy vlády jednotlivých panovníků. Rozvíjí tím svůj vlastní názor a slyší pluralitu názorů. Při výuce



absolutistických monarchií – Anglie, Francie, Německo – se učí chápat řád, pravidla a zákony pro fungování společnosti.

V osmém ročníku v kapitole o Marii Terezii a Josefu II. se setkávají s tolerancí a respektem k osobnostem. Učivo o vzniku USA žáky seznámí s Listinou občanských práv a svobod. Na událostech francouzské revoluce a vlády Napoleona, kde se za krátkou dobu vystřídaly různé politické systémy – konstituční monarchie, republika, diktatura, císařství – se žáci seznamují s principy a hodnotami politického systému, vidí roli občana ve společnosti. Revoluční rok 1848 ve světě i v českých zemích názorně ukazuje na příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů. Zde žáci sami hodnotí, že je lepší vzájemná komunikace a spolupráce. Učivo o národním obrození a 1. světové válce je velmi často propojováno s učivem literatury, kde v dílech autorů žáci vidí válku jako nesmyslnou a zbytečnou.

V devátém ročníku žáky provází celým učivem demokracie, její problémy a snaha o zachování. Křehkost demokracie žáci poznávají při vzniku ČSR, seznamují se s demokratickými volbami i parlamentní politikou, významem Ústavy. Ve třicátých letech vidí, co přináší krize a nezaměstnanost. V učivu o Mnichovu, vzniku protektorátu, druhé světové válce se upět využívá znalostí z literatury a exkurze do Památníku v Terezíně. Žáci tak mohou posuzovat procesy a události z různých úhlů pohledu.

Výchova myšlení v evropských a globálních souvislostech

Podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. V dějepisu prohlubuje porozumění klíčovým historickým a politickým událostem, které ovlivnily vývoj Evropy i světa.

V šestém ročníku se žáci seznamují s kulturou a vzdělaností ve starověkých orientálních státech – Mezopotámii, Egyptě, Číně, Indii – rozšiřují si orientaci. Srovnávají kulturu Řecka a Říma, hledají vliv Řecka, odraz jejich kultury.

V sedmém ročníku si prohlubují dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí srovnáváním památek románského i gotického stylu a barokních znaků jednotlivých kulturních stylů, porovnávají rysy byzantské a islámské oblasti. Husitské války byly pro české země důležitým mezníkem a význam husitské tradice přináší žákům pozitivní postoj k českým dějinám. Renesance a humanismus přináší poznatky o význačných osobnostech. Zámořské plavby obohacují poznatky z oboru kartografie i navigace a opětovně seznámení s evropskými osobnostmi. Toto téma přináší možnost srovnání, iniciuje žáky o poznání a pochopení života a díla těchto osobností. Z regionální tematiky jsou zařazeny významné památky Unesco v České republice.

V osmém ročníku se žáci seznamují s ekonomickými, politickými a sociálními změnami v Evropě i u nás, prohlubují si tak orientaci v evropském prostředí.

Devátý ročník přináší poznatky o vědě a kultuře v první republice a po druhé světové válce, to pomáhá žákům srovnávat a utvářet si vlastní postoj k hodnotám.

Multikulturní výchova

Umožňuje žákům seznámovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci.

Převážně v **devátém ročníku** se žáci setkávají s kapitolami o vzniku ČSR a obraně čs. demokracie, to jim umožňuje správnou orientaci o životě v pluralitní společnosti. Období protektorátu Čechy a Morava a obrana demokracie nutí žáka k zamyšlení nad uplatňováním práv, snaží se pochopit odlišné názory a tolerovat je. Období holocaustu a nacistické genocidy Židů poukazuje na rasovou nesnášenlivost, diskriminaci, netoleranci, nutí k jejich rozpoznávání a důvodům vzniku. Kapitola o pluralismus kultur a globálních problémech



lidstva učí žáky chápát práva všech lidí žít společně, podílet se na spolupráci a udržovat tolerantní vztahy.

Environmentální výchova

Odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko – ekonomickými a sociálními jevy. Přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa, k utváření zdravého životního stylu.

V **šestém ročníku** se žáci učí o způsobech pravěké industrie, době bronzové a železné, vzniku zemědělství – žáci vidí, že už v tomto období využíval člověk přírodu pro svoje potřeby a půdu bral jako zdroj obživy.

V **sedmém ročníku** je zařazována do učiva i regionální tématika, zde žáci hovoří o přírodě a kultuře našeho města a o způsobu ochrany. Sami mohou zmínit svůj životní styl a hodnotit ho. **Osmý ročník** přináší téma o průmyslové revoluci a tempu modernizace, žáci vidí, jak průmysl měnil krajinu, které materiály se zpracovávaly a jaký to mělo vliv na životní prostředí.

V **devátém ročníku** převážně hodnotíme, jak 2. světová válka změnila ráz krajiny. V kapitolách o kultuře a globalizaci světa poukazujeme na kulturní památky u nás a v EU, jejich důležitost a potřebu je chránit.

Mediální výchova

Představuje velmi významný zdroj zkušeností, má žáka vybavit základní úrovní mediální gramotnosti, schopností volby odpovídajícího média. Mediální výchova je důležitá v každém ročníku, přispívá ke schopnosti samostatně se zapojit do komunikace. Žáci využívají média jako zdroj informací a vytváří si představu o roli médií v každodenním životě. Při školní práci využívají žáci výukové programy na počítačích, pracují s encyklopédiami, mapou a atlasy. Mnoho důležitých okamžiků z dějin mohou vidět na videokazetách, kde se často setkávají s autentickými záběry a výpověďmi svědků. Žáci si tak vytvářejí svůj vlastní názor na dějiny a lépe se orientují v historickém čase. Vidí konkrétní odlišnosti našeho a minulého života a mohou provádět srovnání. Některé osobnosti mohou zase slyšet z magnetofonových nahrávek v podání našich předních herců. Slyší slova a názvy, které jsou zastaralé, hledají k nim synonymní výrazy, mohou využít i prvky dramatické výchovy a některé historické scény nebo osoby zkusit zahrát.



5.6.2 OBČANSKÁ A RODINNÁ VÝCHOVA

3. období

A) Cíle vzdělávací oblasti

- poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších historických, sociokulturních, politických, ekonomických i globálních souvislostech
- získávání orientace v důležitých hospodářských a politických otázkách a v aktivitách důležitých místních, regionálních, státních i mezinárodních institucí, organizací a seskupení
- spojování osvojených poznatků s různými informacemi i vlastními životními zkušenostmi a jejich využívání při řešení reálných životních situací a při rozhodování
- podchycení a rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- formování úcty k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům a rozvíjení respektu k odlišnostem lidí, skupin a různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v České republice, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- poznávání otázek obrany státu a účasti v zahraničních misích
- objasnění roli ozbrojených sil České republiky při zajišťování obrany státu
- uvede příklady mezinárodního terorismu a způsoby jeho potírání
- získání orientace v důležitých právních otázkách a utváření schopnosti projevovat se jako odpovědný a aktivní občan demokratické společnosti
- rozpozná protiprávní jednání- druhy a postupy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
- porozumění sobě samému, poznávání svých silných i slabých stránek a svých dispozic pro různé činnosti, realistickému vnímání a akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí, kritickému hodnocení a vhodnému korigování svého vlastního chování a jednání
- porozumění významu životních rolí, rozpoznávání důsledků různých rozhodnutí a způsobů jednání
- respektování a uplatňování mravních principů a pravidel společenského soužití, vhodné chování v důležitých sociálních situacích, přebírání odpovědnosti za vlastní názory, jednání a rozhodnutí i za jejich následky
- rozpoznávání názorů a postojů, které ohrožují lidskou důstojnost nebo odporují základním principům demokratického soužití a aktivní vystupování proti nim, komunikování bez konfliktů i přes názorové a sociální odlišnosti
- využívání vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, zvládání zásad účinného řešení konfliktů a hledání kompromisů a k přiměřenému obhajování svých práv
- rozlišování a porovnávání různých forem vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany



- sestavení jednoduchého rozpočtu domácnosti, uvedení hlavních příjmů a výdajů, rozlišení jednorázových a pravidelných výdajů, zvážení nezbytnosti jednotlivých výdajů v domácnosti, objasnění principu vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržování zásad hospodárnosti
- objasnění využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, debetních a kreditních karet
- vysvětlení významu úroku placeného i přijatého
- poznávání druhů pojištění
- objasňování vlivu nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny
- poznávání inflace a vliv inflace na hodnotu peněz
- uplatňování práv včetně práv spotřebitele, respektování práv a oprávněných zájmů druhých lidí, porozumění povinnostem občana při zajišťování obrany státu

Cíle vzdělávacího oblasti Člověk a zdraví, které jsou rovnoměrně rozloženy do výše uvedené oblasti:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- jednání v souladu se zdravím
- pochopení zdraví jako stavu tělesné, duševní a sociální pohody a k usilování o vyrovnanost těchto složek v každodenním životě
- získávání orientace v základních názorech na zdraví a v činnostech preventivně podporujících zdraví i k jejich postupnému aktivnímu uplatňování v každodenním životě
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví (nemoc, úraz, osobní ohrožení, návykové látky) a k osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit
- upevňování způsobů jednání, která neohrožují zdraví vlastní, ani zdraví jiných lidí
- poznávání zdrojů informací o zdraví i sportu a osvojování způsobů, jak informace získávat, hodnotit a využívat
- poznávání dostupných míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví a jejich využívání
- pochopení tělesných, fyziologických a psychických změn spojených s dospíváním
- a ke zvládání vlastních aktuálních problémů (odpovědné chování, zvládání proměnlivých emocionálních stavů atd.)
- spoluvytváření vhodných vztahů v rodině a v širším společenství (škola, vrstevníci)
- utváření a upevňování základů odpovědného chování a rozhodování v otázkách partnerství a rodičovství, získávání orientace v základní péči o děti, handicapované a nemocné
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování v souvislosti s ochranou zdraví, etikou, morálkou a vírou
- poznávání zdravotních a psychosociálních rizik návykových látek a osvojování způsobů jejich odmítání
- osvojení a procvičení způsobů bezpečného chování v různých, i krizových, situacích a při komunikaci s neznámými lidmi
- ochrana zdraví a života při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech (např. dopravní situace, sociálně patologickými jevy, agresí, násilím apod.)



- využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- pochopení významu životního a pracovního prostředí v souvislosti s ochranou zdraví, získání dovednosti aktivně je utvářet
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc

B) Charakteristika výuky zahrnuje obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví

Vzdělávací obor Občanská a rodinná výchova vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Výuka se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb, vede je k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Vzdělávací obor Občanská a rodinná výchova učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rovněž občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Výuka se zaměřuje na utváření pozitivních občanských postojů a rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému společenství.

Důležitou součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů a výchova k toleranci a respektování lidských práv.

Vzdělávání vychází z poznávání nejbližšího okolí a bezprostředních mezilidských vztahů a postupně se přechází k poznávání stále širších kontextů společenských jevů, dějů, vztahů a institucí. Poznávání společnosti a mezilidských vztahů se opírá o životní praxi a aktuální životní zkušenosti žáků. Učební činnosti směřují k osvojování praktických dovedností a k jejich aplikaci v reálných životních situacích.

Do vzdělávacího oboru Občanská a rodinná výchova je začleněna náplň vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Vzdělávací obor Občanská a rodinná výchova tak přináší i základní podněty pro ovlivňování zdraví, s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví.

Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrozuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby rozhodování a chování, které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Důraz je kladen především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě.

Vzdělávací obor Občanská a rodinná výchova přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný.

Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole



a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví.

Výuka vzdělávacího oboru Občanská a rodinná výchova je rozčleněna do tematických okruhů, které jsou rovnoměrně rozloženy do celého období:

- **Člověk ve společnosti**
- **Člověk jako jedinec**
- **Člověk, stát a hospodářství**
- **Člověk, stát a právo**
- **Mezinárodní vztahy, globální svět**

Výuka je realizována v kmenových třídách, odborné učebně, učebnách s interaktivní tabulí nebo počítačové učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Občanská a rodinná výchova:

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry

Postup:

- vedení žáků k ověřování důsledků
- poskytování metod, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům žáci
- zadávání úkolů způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů

- žáci tvořivě přistupují k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umí nalézt řešení
- žáci umí kriticky myslit a jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Postup:

- kladení otevřených otázek
- volný přístup k pomůckám

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí využívat ke komunikaci vhodné technologie

Postup:

- zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vedení žáků k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu a podněcování žáků k argumentaci
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky



Kompetence sociální a personální

- žáci umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají
- žáci upevňují dobré mezilidské vztahy
- žáci umí hodnotit svoji práci i práci ostatních

Postup:

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti

Kompetence občanské

- žáci znají legislativu a obecné morální zákony a dodržují je
- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Postup:

- vyžadování dodržování pravidel slušného chování
- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Postup:

- dodávání sebedůvěry
- napomáhání podle potřeby při cestě ke správnému řešení
- vedení ke správnému způsobu používání techniky a vybavení

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

6. ročník

Vzdělávací obor Občanská a rodinná výchova v 6. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

- **Naše škola**
 - život ve škole
 - práva a povinnosti žáků
 - význam a činnost žákovské samosprávy
 - společná pravidla a normy
 - vklad vzdělání pro život
- **Naše obec, region, kraj**
 - důležité instituce
 - zajímavá a památná místa
 - významní rodáci



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- místní tradice
- ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
- **Naše vlast**
 - pojem vlasti a vlastenectví, ozbrojené síly České republiky, Armáda České republiky
 - zajímavá a památná místa
 - co nás proslavilo
 - významné osobnosti
 - státní symboly
 - státní svátky
 - významné dny
- **Lidská setkání**
 - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi
 - rovnost a nerovnost
 - rovné postavení mužů a žen
 - potřební lidé ve společnosti
 - rodinné vztahy – manželství, starost a péče o děti, výchova rodinná, výchova k práci a také výchova sexuální, zodpovědnost za všeobecnou výchovu dětí
 - děti- pokračování našeho života

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

- **Zdravý způsob života a péče o zdraví**
 - výživa a zdraví – zásady zdravého stravování
 - režim dne
- **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence**
 - autodestruktivní závislosti – zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, návykové látky a bezpečnost v dopravě
 - šikana a jiné projevy násilí
 - adekvátní způsob chování a ochrana při zjištění šikany, týrání, sexuálního a jiného zneužívání
 - bezpečné chování a ochrana za přítomnosti v konfliktních a krizových situacích
 - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, rizika silniční a železniční dopravy
- **Ochrana člověka za mimořádných událostí**
 - varování před nebezpečím
 - lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi
 - ochrana člověka za mimořádných událostí – živelné pohromy, terorismus

7. ročník



Vzdělávací obor Občanská a rodinná výchova v 7. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

- **Kulturní život**
 - rozmanitost kulturních projevů
 - kulturní hodnoty, kulturní tradice
 - kulturní instituce
 - masová kultura
 - prostředky masové komunikace
 - masmédia

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

- **Přírodní a kulturní bohatství**
- **Majetek, vlastnictví**
 - formy vlastnictví
 - hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana
 - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
 - příjmy a výdaje domácnosti (pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zbytné a nezbytné výdaje v konkrétní situaci)
 - rozpočet domácnosti (vyrovnaný, schodkový a přebytkový rozpočet)
 - příklady situací, kdy jsou příjmy větší než výdaje, anebo příjmy menší než výdaje
 - zásady hospodářnosti na rozpočtu domácnosti

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

- **Právní základy státu**
 - znaky státu, typy a formy státu
 - státní občanství ČR
 - Ústava ČR
 - složky státní moci, jejich orgány a instituce
 - obrana státu
- **Státní správa a samospráva**
 - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
- **Principy demokracie**
 - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu
 - politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam
 - význam a formy voleb do zastupitelstev

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

- **Vztahy mezi lidmi a formy soužití**
 - vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska



- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek
- **Změny v životě člověka a jejich reflexe**
 - dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

- **Zdravý způsob života a péče o zdraví**
 - tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví
- **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence**
 - stres a jeho vztah ke zdraví – překonávání únavy, posilování duševní odolnosti
 - civilizační choroby – zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče
 - autodestruktivní závislosti – zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, návykové látky a bezpečnost v dopravě
 - šikana a jiné projevy násilí
 - bezpečné chování – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi
 - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech
 - bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísnové volání, zajištění bezpečnosti)
 - cíleně používá bezpečnostní a ochranné prvky
 - ošetří drobná i závažná poranění
- **Hodnota a podpora zdraví**
 - podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, odpovědnost jedince za zdraví
- **Osobní a sociální rozvoj**
 - sebepoznání a sebepojení – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem
 - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací
 - psychohygiena – sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
 - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující dobré vztahy
 - morální rozvoj – cvičení zaujímání hodnotových a rozhodovacích dovedností, dovednosti
 - pro řešení problémů v mezilidských vztazích

8. ročník

Vzdělávací obor Občanská a rodinná výchova v 8. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.



ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

- **Vztahy mezi lidmi**
 - osobní a neosobní vztahy
 - mezilidská komunikace
 - konflikty v mezilidských vztazích
 - problémy lidské nesnášenlivosti

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

- **Podobnost a odlišnost lidí**
 - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání
 - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter
 - vrozené předpoklady, osobní potenciál
- **Vnitřní svět člověka**
 - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí
 - systém osobních hodnot, sebehodnocení
 - stereotypy v posuzování druhých lidí
 - lidská sexualita, odlišnosti v lásce, homosexualita, plánované rodičovství
- **Osobní rozvoj**
 - životní cíle a plány
 - životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna
 - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

- **Lidská práva**
 - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana
 - úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech
 - poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
- **Právní řád České republiky**
 - význam a funkce právního řádu
 - orgány právní ochrany občanů
 - soustava soudů
 - právní norma, předpis, publikování právních předpisů
 - spolupráce mezi státy, její výhody
 - mezinárodní organizace- OSN, EU, NATO aj.

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

- **Vztahy mezi lidmi a formy soužití**
 - vztahy ve dvojici – láska, partnerské vztahy
 - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity
- **Změny v životě člověka a jejich reflexe**
 - sexuální dospívání a reprodukční zdraví



- **Zdravý způsob života a péče o zdraví**
 - výživa a zdraví – vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví
 - duševní hygiena
 - zdravotní a preventivní lékařská péče, odpovědné chování v situacích úrazu
- **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence**
 - stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonání únavy
 - autodestruktivní závislosti – rizika zneužívání návykových látek, práce s počítačem, patologické hráčství, trestná činnost
 - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání
 - brutalita a jiné formy násilí, chování a ochrana v modelových situacích ohrožení
 - manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy
- **Hodnota a podpora zdraví**
 - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce
 - podpora zdraví – působení na změnu kvality prostředí a chování jedince
- **Osobnostní a sociální rozvoj**
 - sebepoznání a sebepojetí – zdravé a vyrovnané sebepojetí
 - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení
 - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích
 - morální rozvoj – dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích, prosociální chování

9. ročník

Vzdělávací obor Občanská a rodinná výchova v 9. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

- **Zásady lidského soužití**
 - morálka a mravnost
 - svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování
 - dělba práce a činností, výhody spolupráce

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

- **Peníze**
- **Funkce a podoby peněz, formy placení**
 - bankovní účet, příklady hotovostního a bezhotovostního placení



- (výhody a rizika)
- platební karty, jejich přednosti a rizika, debetní a kreditní karta
- **Rozpočet rodiny**
 - možnosti úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky
 - nabídka finančních produktů pro zhodnocení volných finančních prostředků
 - možnosti řešení deficitu na straně příjmů a výdajů
 - možnosti půjčení chybějících finančních prostředků, porovnání nabídky finančních produktů pro půjčení chybějících finančních prostředků
 - rozpočet státu
 - význam daní
- **Výroba, obchod, služby**
 - jejich funkce a návaznost
- **Principy tržního hospodářství**
 - nabídka, poptávka
 - trh, podstata fungování trhu
- **Nejčastější právní formy podnikání**
 - ovlivnění cen nabídkou a poptávkou
 - způsoby stanovení ceny, tvorba ceny jako součet nákladů, zisku a DPH
 - inflace a její vliv na reálnou hodnotu peněz
 - reklamace výrobku nebo služby
 - ochrana v případě porušení práv spotřebitele

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

- **Právní jednání**
 - druhy a postupy protiprávního jednání, trestní postižitelnost
 - korupce, korupční jednání v konkrétních situacích, adekvátní způsob chování při zjištění korupce
 - porušování předpisů v silničním provozu
 - porušování práv k duševnímu vlastnictví
- **Právo v každodenním životě**
 - význam právních vztahů
 - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající
 - styk s úřady

MEZINÁRODNÍ VZTAHY A GLOBÁLNÍ SVĚT

- **Evropská integrace**
 - podstata, význam, výhody
 - Evropská unie a ČR
- **Mezinárodní spolupráce**
 - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody
 - významné mezinárodní organizace



- **Globalizace**

- projevy, klady a zápory
- významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení
- uprchlík, migrace

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

- **Vztahy mezi lidmi a formy soužití**

- vztahy ve dvojici – partnerské vztahy, manželství
- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity a rodičovství

- **Změny v životě člověka a jejich reflexe**

- sexuální dospívání a reprodukční zdraví – předčasná sexuální zkušenost, těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

- **Zdravý způsob života a péče o zdraví**

- výživa a zdraví – poruchy příjmu potravy
- ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy
- bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy)

- **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence**

- stres a jeho vztah ke zdraví – posilování duševní odolnosti
- auto-destruktivní závislosti – návykové látky, dopink ve sportu, trestná činnost
- skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita, sexuální zneužívání dětí
- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, rizika silniční a železniční dopravy
- manipulativní reklama a informace, působení sekt

- **Hodnota a podpora zdraví**

- základní lidské potřeby
- podpora zdraví – prevence a intervence
- podpora zdraví v komunitě – programy podpory zdraví

- **Osobnostní a sociální rozvoj**

- zdravé a vyrovnané sebepojetí
- sebeovládání a zvládání problémových situací
- psychohygiena
- mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích
- morální rozvoj – cvičení zaujímání hodnotových a rozhodovacích dovedností



D) Očekávané výstupy na konci 3. období

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Žák:

- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
- zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z nich vybírá akce, které ho zajímají
- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Žák:

- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Žák:

- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady
- objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání
- dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi
- vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji, rozliší zbytné a nezbytné výdaje
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet
- uvede příklady hotovostního a bezhotovostního placení, objasní přednosti a rizika používání platebních karet, objasní rozdíly mezi debetní a kreditní platební



kartou

- na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým
- objasní možnosti úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky
- porovná nabídku finančních prostředků pro zhodnocení volných finančních prostředků
- hledá možnosti, jak řešit deficit na straně příjmů a výdajů
- uvede možnosti typů pojištění
- vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz
- objasní na příkladu, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Žák:

- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
- rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Žák:

- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů



- uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, objasní zapojení Armády České republiky do NATO a úkoly z toho vyplývající
- uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a záporu
- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů
- uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujmě vlastní postoj ke způsobům jeho potírání a zaujmě vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Žák:

- respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě)
- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím
- vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
- dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje
- v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování
- dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv



vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi

- **projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc**
- **uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí**

E) Průřezová téma

3. období

Osobnostní a sociální výchova

Smyslem tématu je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti a hledat vlastní cestu k životní spokojenost založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Téma má úzkou vazbu k Výchově k občanství, především k části „Člověk ve společnosti“, konkrétně k tématům: lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití a dále k části „Člověk jako jedinec“ k tématům: podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na získávání praktických dovedností spjatých s uvedenými tématy, která se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

V tematickém okruhu osobnostní rozvoj lze podle aktuální potřeby žáků zařadit téma: rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena a kreativita. V tematickém okruhu sociální rozvoj lze zařadit téma: poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace a kooperace. V tematickém okruhu morální rozvoj lze využít téma: řešení problémů a rozhodovací dovednosti i tématu hodnoty, postoje, praktická etika.

Výchova demokratického občana

Téma směřuje k rozvoji kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a řešení konfliktů a problémů demokratickým způsobem. Má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti a umožnit mu konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Výchova k občanství má velmi blízkou vazbu k výchově demokratického občana. Především v tématech: principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců-občanů na společném a politickém životě demokratické společnosti.

Při realizaci tematických okruhů: občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování je vhodné vycházet z reálných životních situací a z životní zkušenosti žáků.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech



2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE MÁJOVÁ 14 350 02 CHEB

Téma zdůrazňuje evropskou dimenzi ve vzdělávání, podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Podstatnou součástí je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvorivých osobností. Toto průřezové téma rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Výchova k občanství dává dostatek prostoru pro realizaci tématu, především v učivu, které zdůrazňuje sociální, ekonomické, právní a kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi. Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. Téma má úzkou vazbu především k učivu: „Mezinárodní vztahy, globální svět“. Podněcuje zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovává jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život.

Multikulturní výchova

Multikulturní výchova umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí kultur, jejich tradicemi a hodnotami a na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování sociální a kulturní rozmanitosti, přispívá k odstraňování nepřátelství a předsudků.

Multikulturní výchova má úzkou vazbu k Výchově k občanství, především k části „Člověk ve společnosti, konkrétně k tématům: kulturní život, rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty a tradice, lidská setkání, přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, vztahy mezi lidmi, mezilidská komunikace, problémy lidské nesnášenlivosti – intolerance, racismus, xenofobie, diskriminace. V části „Člověk jako jedinec“ se vztahuje k učivu: podobnost a odlišnost lidí, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání. V části „Stát a právo“ se téma vztahuje k učivu o lidských právech, porušování lidských práv a diskriminaci.

Environmentální výchova

Téma vede žáky k poznání odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace. Umožňuje jim pochopení vztahů člověka k životnímu prostředí a vede je k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti. Ve výchově k občanství téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s důrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. Téma lze využít především v učebním okruhu „Člověk ve společnosti“, konkrétně v učivu: naše obec, region, kraj, naše vlast- ochrana kulturních památek a přírodních objektů. V učebním okruhu „Mezinárodní vztahy, globální svět“ se téma dotýká problematiky nerovnoměrnosti života na Zemi, významných globálních problémů současnosti a možných důsledků pro život lidstva.

Mediální výchova

Média mají výrazný vliv na chování jedince ve společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života lidí. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa. Mediální výchova má blízkou vazbu na Výchovu k občanství, především tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat souvislosti mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Ve výuce lze využít především téma: fungování a vliv médií ve společnosti, vliv médií na



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

každodenní život, politický život a kulturu, role médií v politickém životě a v politických změnách.



5.7 Vzdělávací oblast Člověk a zdraví

Požadavky této vzdělávací oblasti se realizují prostřednictvím vzdělávacího obooru Tělesná výchova (samostatný předmět v 1., 2. a 3. období). Vzdělávací obor Výchova ke zdraví se nevyučuje jako samostatný předmět, obsah je rozdělen na 1. stupni mezi vzdělávací obory Tělesná výchova, Prvouka a Přírodověda a na 2. stupni mezi vzdělávací obory Občanská a rodinná výchova a Přírodopis v 8. ročníku.

5.7.1 TĚLESNÁ VÝCHOVA

1. období

A) Cíle vzdělávací oblasti v 1. období

- rozvoj pohybových schopností a dovedností žáků
- rozvíjet smysl pro účelný a krásný pohyb
- získat návyky správného držení těla, nacvičovat základní cviky k získání těchto návyků
- vést žáky k vědomému zvládnutí pohybu, zařazovat cviky na koordinaci pohybů
- zvyšovat pohybový rozsah a obratnost žáků
- upevňovat charakterové vlastnosti žáků, rozvíjet sociální vztahy
- získávat pocit nutnosti pravidelného cvičení jako součásti správného životního stylu
- vštípit dětem radostný pocit z pohybu
- vědomě ovládat pohyby, zavádět tanecní prvky (lidové písničky), umět hudbu vyjádřit pohybem – pohybové ztvárnění hudby
- pochopit důležitost organizace a spolupráce hlavně formou her (dodržování pravidel, umět se podřídit kolektivu, spolupracovat...)
- neustále seznamovat žáky s důležitostí dodržování bezpečnostních zásad (při hrách v tělocvičně, na hřišti, při cvičeních s náčiním nebo na nářadí...)
- seznamovat a vést žáky k osvojení adekvátního chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích (návaznost na vzdělávací obory Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda v daném ročníku...)
- umět slyšet, vnímat a reagovat na povely učitele (nejen na píšťalku, ale i na jiné podněty – slovní, gestikulační ...)
- naučit žáky umět se připravit na sportovní výkony – zvolit vhodnou obuv, vhodné oblečení (sepout vlasy, odložit hodinky a jiné cennosti ...)
- posilovat tělesnou kondici a duševní pohodu dětí správně zvolenými aktivitami, vhodnými a přiměřenými tomuto věku
- z hlediska správné organizace a bezpečnosti je vhodné zvládnout s dětmi základy pořadových cvičení (nástupy, povely pozor, pohov...)
- využívat různá kondiční cvičení k rozvoji a zvýšení pohybových schopností žáků – to je zvyšovat obratnost, vytrvalost, rychlosť, pohyblivost (za pomocí různého náčiní, využití různých druhů nářadí, přeskoky, odrazy, překonávání překážek, různé druhy běhů...)



- vnímat důležitost průpravných cvičení (rozcviček), jako prostředku pro zlepšení a odstranění nedostatků, které vznikají z jednostranného zatížení páteře či ze špatného způsobu života, nedostatku sportovních aktivit
- seznamovat žáky s důležitostí správného rozcvičení, využívat veškeré kompenzační prostředky (protahovací, uvolňovací cvičení, strečink, ...)
- učit žáky cítit, vnímat hudbu a umět ji vyjadřovat pohybem, snažit se rozvíjet rytmické čítání, začleňovat taneční prvky (lidové písničky)
- rozvíjet dovednosti žáka zvládnutím základů atletické abecedy (běhy, skoky, hody ...)
- neméně důležité je zvládnutí průpravných cvičení pro míčové hry, správné zvládnutí a ovládání technik házení, chytání, přihrávání
- seznamovat žáky s nácvikem jednoduchých základů her
- vkládat dle možností cvičení v různém prostředí, seznamovat žáky s pohybem na hřišti, ve volné přírodě, školy v přírodě v lese
- dle možnosti zařadit zimní sportování (bobování, sáňkování, bruslení, pro které je možné využít zimní stadion v našem městě)
- vštípit základy plaveckých dovedností
- nesoustředit se jen na hodiny tělesné výchovy, ale začleňovat do vyučování další pohybové aktivity – vycházky, pohybové chvilky, cviky ve třídě na správné držení těla

B) Charakteristika výuky v 1. období

Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všeobecnému rozvoji žáka, nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností (zodpovědnost, spolupráce, vytrvalost, odvaha, schopnost respektovat pokyny, umět se podřídit kolektivu ...)

Vzdělávací obor Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Systémem jednoduchých pohybových a sportovních aktivit vede ke zvyšování tělesné zdatnosti a k správnému držení těla žáků.

Vštěpováním pohybových návyků a vyvoláním u dětí radostného pocitu z pohybu se podílíme na zvyšování jejich psychické odolnosti vůči negativním vlivům svého okolí a na posilování jejich charakterových vlastností. Základní a důležitou metodou, která slouží ke splnění všech těchto cílů a úkolů je HRA a dodržování herních pravidel.

Osvojením základů herních technik a taktických postupů, zvyšujeme u žáků nejen pohybové schopnosti, ale také podporujeme jejich prostorovou orientaci, schopnost správného a rychlého rozhodování i schopnost pohotově reagovat.

Neustále opakujeme a venujeme patřičnou pozornost bezpečnosti při výuce vzdělávacího oboru Tělesná výchova, upozorňujeme na možnosti úrazů, snažíme se vštípit pocit zodpovědnosti za své chování a svoji bezpečnost, pocit sounáležitosti a ohleduplnosti ke svým spolužákům.

Tělesná výchova je vzdělávací obor, kde je nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich momentální tělesné zdatnosti. Zde musíme citlivě hodnotit každého žáka, vzhledem k jeho individuálním možnostem a předpokladům pro zvládnutí různých pohybových aktivit.

Ve vzdělávacím oboru Tělesná výchova se nezaměříme jen na rozvoj a zdokonalování pohybových schopností, ale také vštěpujeme důležité hygienické zásady s tím spojené.



Pohybové činnosti by měly prolínat a doplňovat i další oblasti výchovy, měly by se objevovat i v dalších předmětech jako např. vhodné rozsvíčky, pohybové hry, taneční prvky.

Správně řízená výuka tělesné výchovy vyžaduje, aby učitel:

- kladl na žáky tělovýchovné požadavky, které jsou přiměřené jejich tělesné a pohybové vyspělosti
- dbal rozdílu mezi chlapci a dívčaty
- volil program s ohledem na roční období a materiálně technické vybavení školy
- dbal bezpečnosti žáků a vedl žáky k nacvičování vhodné a správné dopomoci a záchrany při cvičení
- účelně zaměstnával co nejvíce žáků vhodnými bezpečnými úkoly ke cvičení ve družstvech

Hlavní organizační formou vyučovacího procesu je vyučovací hodina tělesné výchovy. Vyučovací hodiny tělesné výchovy se nespojují do dvouhodin, rovnoměrně se rozkládají do týdenního rozvrhu.

Kurz plavání je zařazen v 1. období do 3. ročníku.

Tělovýchovné chvilky

Do vyučovacích hodin ostatních vzdělávacích oborů je vhodné vkládat tělovýchovné chvilky. Zařazují se, když se u žáků začne projevovat únava. Jejich programem jsou koordinační, vyrovnávací i kondiční cviky, které žák zná ze vzdělávacího oboru Tělesná výchova v daném ročníku.

Cvičební prostory – tělocvičny třeba udržovat v čistotě a jejich vybavení kontrolovat vždy před užitím. Teplota vzduchu v tělocvičně by měla být přiměřená, neměla by být nižší než 16 °C.

Na vyučovací hodiny tělesné výchovy se žáci převlékají do cvičebních úborů. Z pedagogických důvodů používá cvičební úbor i učitel.

Pro zvýšení odolnosti organismu se doporučuje, aby výuka vzdělávacího oboru Tělesná výchova probíhala často v terénu. Chceme prospět zdraví žáků, a proto realizujeme mimoškolní tělovýchovné aktivity žáků ve spolupráci s rodiči, sportovními kluby v Klubu tvořivých Americká aj.

- kroužky – pohybové hry, tělovýchovné aktivity v Klubu tvořivých Americká
- tělovýchovné soutěže – turnaj ve vybíjené, podle možností turnaj v kopané, basketbalu, běhy v přírodě apod.

Charakteristika některých cvičení zařazovaných pravidelně do hodin vzdělávacího oboru Tělesná výchova:

Vyrovnávací cviky

Jsou to průpravná gymnastická cvičení, která jsou zaměřena na uvolnění a protažení jednotlivých svalových skupin. V tomto období posilovací cviky zařazujeme jen jednoduché a krátce. Pozornost věnujeme cvičením koordinačním, cvičení na zvětšování pohybového rozsahu kloubů, také na podporu návyku správného držení těla.

Cvičení mohou být prováděna v rytmických obměnách s možností hudebního doprovodu. Patří sem cvičení prostná, s náčiním i na náradí, na místě i za pohybu. Dbáme při tom na přiměřený čas pro zařazování těchto cvičení do vyučovacích hodin.



Kondiční cvičení

Cvičení se zaměřením na rychlosť, pohyblivost, obratnosť, vytrvalosť, to sú: běh, skoky, házení, cvičení rovnováhy, lezení, šplhání, překonávání překážek, gymnastická cvičení s náčiním i bez náčiní (např. s míči, se švihadly, na lavičkách, žebřinách apod.)

Rytmecká cvičení a tanec

Rytmecká cvičení sú veľmi vhodnou súčasťou vyučovania v 1. – 3. r., začíname je nejen do vyučovacích hodín tělesnej výchovy, ale tiež do hodín hudebnnej výchovy i českej a anglickej jazyka. Podporujem značnu mieru dobrý psychický vývoj žiakov. Cvičenie začíname ako rytmizáciu jednoduchých a dětem známych pohybów podľa hudebného doprovodu, v 1. a 2. ročníku cvičíme i podľa ľíkaniek a piesní.

Tanec pomáha zvládnuť základné pohyby paží, nohou a trupu. Učíme žiaky základné tanecné kroky. Zamieňame sa na estetický pohybový prejav v priblíženej tempu a dětem srozumiteľnom rytmu.

Výchova ke zdraví v 1. – 3. ročníku

Do celého prvého obdobia výuky tělesnej výchovy je začíname Výchova ke zdraví, dôležité je:

- dbať na osobnú čistotu tela, prádla, oděvu, cvičebního úboru
- dodržovať čistotu a pořádek v prostredí tělocvičny
- otužovanie vzduchem a vodou (ranné mytie studenou vodou)
- seznamovať žiaky s vhodnou životosprávou
- do programu dne začíname pohybové aktivity (tělovýchovné chvilky)
- upozorňovať žiaky na vliv dostatečného množstva pohybu pre ich zdravý vývoj (mimoškolní tělesná výchova)
- predcházať úrazom tím, že dbáme, aby žáci dodržovali pokyny týkající sa ich bezpečnosti a ochrany zdraví.
- vést žiaky aby si uviedomovali, že pri mimoškolních pohybových aktivitách musí dbať na svoju bezpečnosť, uvažovať o svom chovánii a dodržovať pokyny dospelých, aby vyrástli v zdravé lidi
- vést žiaky k tomu aby umeli zavolať pomoc v prípade úrazu, u ktorého sa náhodou vyskytnú

Úkoly zdravotnej výchovy sa neplní len v rámci vzdělávacího oboru Tělesná výchova, ale uplatňujeme je i v ostatných výše jmenovaných vzdělávacích oborech.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Tělesná výchova:

Kompetence k učení

Žáci:

- jsou vedeni k osvojeniu si základného tělocvičného názvosloví, učí se cvičit podľa jednoduchého nákresu alebo popisu cvičenia, zmerej základné pohybové výkony a porovnají je s predchozími, orientujú sa v informačných zdrojoch o aktivitách a športovných akcích.



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagují v situaci úrazu spolužáka, řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím.

Učitel:

- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní

Žáci:

- jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají, zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

1. ročník

Vzdělávací obor Tělesná výchova v 1. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví**
 - vhodný pohybový režim žáků, přiměřená délka a intenzita pohybu
- **příprava organismu**
 - příprava před pohybovou činností,
 - uklidnění po zátěži
 - napínací a protahovací (strečinková) cvičení
 - soustředění při cvičení
 - dechová cvičení
- **zdravotně zaměřené činnosti**
 - správné držení těla,
 - správné zvedání zátěže
 - průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu**
- **hygiena při TV**
 - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí,
 - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity



- **bezpečnost při pohybových činnostech**

- organizace a bezpečnost cvičebního prostoru,
- bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek,
- první pomoc v podmírkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry**

- využití hraček a netradičního náčiní při cvičení
- rytmické a kondiční formy pro děti
- nápodoba pohybu, jednoduché tanečky
- základy estetického pohybu s hudbou i bez
- hry spojené s během – honičky (např. všichni domů, na rybáře, zajímaná,
- podběhy pod dlouhým kroužícím švihadlem aj.)
- hry spojené s házením míče (např. míčová válka, přihrávaná v kruhu, vybijená v kruhu aj.)
- hry spojené s vítězstvím někoho (např. boj o místo, boj o míč, přetahy, přetlaky, kohoutí zápas aj.)
- hry pro uklidnění (např. Kuba řekl, na sochy, přibližovaná aj.)
- hry na hřiště, na sněhu, na ledu

- **základy gymnastiky**

- průpravná cvičení
- cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- převaly stranou v lehu – vzpažit (válení sudů)
- kolébka na zádech – ze sedu skrčmo, uchopením za bérce z dřepu spojného
- leh vznesmo – zezadu skrčmo kolébkou vzad
- stoj na lopatkách – z lehu vznesmo
- průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu, kotoul vpřed – z dřepu spojného – předpažit, i opakovaně
- cvičení na lavičce
 - chůze vpřed, vzad i s obraty (také na kladince lavičky s dopomocí)
 - přeběhy lavičky
- šplh na tyči
 - šplh s přírazem na tyči

- **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti**

- rytmizace jednoduchých pohybů podle říkadel a písni
- rytmizace jednoduchých a známých pohybů podle hudebního doprovodu – též volné pohybové vyjádření hudby.
- motivovaná a rytmizovaná chůze a běh v základním tempu
- pokus o přísunný krok, poskočný krok, eval stranou
- nácvik správného držení těla (v lehu na zádech), při rytmických cvičeních a tanci
- **průpravné úpoly** – úpoly a průpravná cvičení, přetahy a přetlaky
- **základy atletiky**



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- jednoduché startovní povely a signály
- vhodné oblečení pro atletické činnosti
- základy bezpečnosti při atletických činnostech
- běh střídaný s chůzí, překonávání přírodních i umělých překážek
- rychlý běh na 25m
- vytrvalostní běh nejdéle 30 s
- běh v terénu
- skok daleký z místa odrazem snožmo a skok daleký z rozběhu
- hod míčkem horním obloukem na délku z místa
- **základy sportovních her**
 - manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti
 - přihrávka obouruč ve dvojicích (na místě)
 - vrchní přihrávka jednoruč na místě
 - vrchní chytání obouruč na místě
 - spolupráce ve hře průpravné hry
- **turistika a pobyt v přírodě**
 - způsob bezpečného pohybu v terénu, chování v přírodě, oblečení pro turistu
 - chůze k cíli vzdálenému asi 1,5 km
 - smyslové hry zaměřené na pozorování okolí a hledání předmětů
 - chování v přírodě
 - překonávání přírodních překážek
 - orientace v terénu, základní dopravní a turistické značky
 - **bruslení** (zcela závisí na učiteli a zájmu žáků)
 - hry na ledě, základní techniky na bruslích
 - **další pohybové činnosti**
 - **sáňkování**
 - dle sněhových podmínek zařadit 2 hodiny pobytu v zimní přírodě (sáňky, boby)

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV**
 - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- **organizace při TV**
 - význam pohybu zdraví a vývoj organismu žáka
 - vhodné množství pohybu a jeho rozložení v režimu dne
 - preventivní význam zdravotně zaměřených činností
 - bezpečnost při sportování
 - první pomoc při drobných poranění, přivolání pomoci
 - pořadová cvičení
 - základní postoje – pozor, pohov, povely: v řad nastoupit, rozchod
 - nástup na značky, do řady, do družstev, společný pozdrav



- **zásady jednání a chování**
 - fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných her, soutěží**
- **měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy**
- **zdroje informací o pohybových činnostech**

2. a 3. ročník

Vzdělávací obor Tělesná výchova ve 2. a 3. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví**
 - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
 - do programu dne zařazovat pohybové aktivity (tělovýchovné chvilky)
 - upozorňovat žáky na vliv dostatečného množství pohybu pro jejich zdraví vývoj (mimoškolní tělesná výchova)
- **příprava organismu**
 - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- **zdravotně zaměřené činnosti**
 - správné držení těla, správné zvedání zátěže;
 - průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
 - dechová cvičení
 - cvičení rovnováhy:
 - stoj na jedné noze (druhá v pohybu)
 - poskoky na jedné noze
 - chůze po lavičce s plněním drobných úkolů (nesu míč, přeskakuji překážku, přidávám potlesky nad hlavou, před a za tělem apod.)
 - chůze po kladince lavičky
 - cvičení kloubní pohyblivosti
- **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu**
- **hygiena při TV**
 - dbát na osobní čistotu těla, prádla, oděvu, cvičebního úboru
 - dodržovat čistotu a pořádek v prostředí tělocvičny
 - otužování vzduchem a vodou (ranní mytí studenou vodou)
- **bezpečnost při pohybových činnostech**
 - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách,
 - bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek



- předcházet úrazům tím, že dbáme, aby žáci dodržovali pokyny týkající se jejich bezpečnosti a ochrany zdraví.
- vést žáky, aby si uvědomovali, že při mimoškolních pohybových aktivitách musí dbát na svou bezpečnost, uvažovat o svém chování a dodržovat pokyny dospělých, aby vyrostli v zdravé lidi
- vést žáky k tomu aby uměli zavolat pomoc v případě úrazu, u kterého se náhodou vyskytnou, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry**
 - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvorivost
 - využití hraček a netradičního náčiní při cvičení
 - rytmické a kondiční formy pro děti
 - nápodoba pohybu, jednoduché tanečky
 - základy estetického pohybu s hudbou i bez
 - hry spojené s během
 - hry spojené s házením
 - hry pro uklidnění
 - hry na hřišti (pravidla her s míčem – podrobněji internetové stránky – hry v TV)
 - pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce
 - pohyb hry pro manipulaci s různým náčiním
- **základy gymnastiky**
 - průpravná gymnastická cvičení
 - přidat změny postojů a poloh, upevnit dovednost správného kotoulu napřed
 - převaly a kolékky na zádech
 - leh na zádech, vztyk bez pomoci rukou, opakování
 - sed zkřížmo, vztyk bez pomoci rukou, opakování
 - válení stranou i do mírného svahu
 - kotoul napřed ze stojí spojného, ze stojí rozkročného
 - kotoul, obrat, druhý kotoul; dva kotouly za sebou
 - kotoul napřed z chůze
 - stoj s oporou o lopatky a záloktí
 - cvičení rovnováhy (ve stojí na jedné noze)
 - průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad a přeskok, kotoul vzad
 - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu
 - rozvíjíčky k procvičení koordinace pohybů ve trojdobém a čtyřdobém taktu
 - cvičení ve stojí spojném i stojí rozkročném
 - cvičení v kleku, v sedu snožmo, zkřížmo i skrčmo
 - cvičení v lehu na zádech
 - akrobatická cvičení:
 - kotoul vpřed i vzad, jednoduché akrobatické kombinace



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- přidat změny postojů a poloh, upevnit dovednost správného kotoulu napřed
- převaly a kolékky na zádech
- leh na zádech, vztyk bez pomoci rukou, opakováně
- sed zkřížmo, vztyk bez pomoci rukou, opakováně
- válení stranou i do mírného svahu
- kotoul napřed ze stojí spojného, ze stojí rozkročného
- kotoul, obrat, druhý kotoul; dva kotouly za sebou
- kotoul napřed z chůze
- stoj s oporou o lopatky a záloktí
- cvičení rovnováhy (ve stojí na jedné noze)
- průpravná cvičení pro návíc gymnastického odrazu u můstku, přeskok 2-4 dílů bedny s odrazem z trampolínky
- šplh o tyči
- **cvičení na nářadí**
 - a) cvičení na lavičkách:
 - chůze vpřed i vzad s obraty, přeběhy lavičky
 - cvičení v sedu rozkročmo na lavičce
 - sed rozkročmo – přitahování těla k lavičce (nohy napjaté)
 - vzpor dřepmo u lavičky (držíme se rukama), vzpor stojmo, střídání
 - lezení po lavičce ve vzporu dřepmo s uchopením lavičky ze stran
 - chůze po kladince lavičky s plněním drobných úkolů
 - b) šplh na tyči
 - šplh s přírazem do přiměřené výšky podle individuálních předpokladů žáků
- **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
 - rozcvíčky k procvičení koordinace pohybů ve trojdobém a čtyřdobém taktu
 - cvičení ve stojí spojném i stojí rozkročném
 - cvičení v kleku, v sedu snožmo, zkřížmo i skrčmo
 - cvičení v lehu na zádech
 - chytání míčů a míčků do obou rukou po vlastním nadhozu i odrazu od země i od zdi
 - rytmizace jednoduchých pohybů podle písni
 - pohyb v dvoudobém taktu, dvoudobý takt v písni
 - střídání chůze a běhu - nepravidelné, pravidelné
 - přísuný krok, eval stranou, poskočný krok
 - využití naučených kroků v lidovém tanci
 - základy dětského aerobiku
- **průpravné úpoly**
 - přetahy a přetlaky
 - kontaktní hry
- **základy atletiky**
- **běhy**



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- běh střídavý s chůzí
- běh přes drobné překážky, např. v přírodě (přes kameny, větvičky apod.)
- štafetové běhy
- rychlý běh do 50 metrů ve 2. ročníku
- rychlý běh do 60 metrů v 3. ročníku
- nízký a polovysoký start, běžecká abeceda
- motivovaný vytrvalý běh
- **skoky**
 - skok z místa s doskokem na měkkou podložku
 - výskoky na překážku (rozběh, seskok)
 - skok přes motouz ve výši kolem 50 cm
 - přeskok pruhu širokého 50 - 100 cm
 - přeskok lavičky s dopadem na měkkou podložku
 - skok daleký s rozběhem, z místa
- **hody míčkem a drobnými předměty v přírodě**
 - házení kaštanů, šišek (vrchní oblouk – pravá i levá paže)
 - házení různými předměty na cíl
 - házení míčkem a kutálení míčů
 - přehazování míčů a drobných předmětů
 - házení do naznačených terčů o straně 1 metr na vzdálenost 4 metry
 - hod míčkem na dálku
- **základy sportovních her** – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry
- přípravné cviky
 - manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti
 - spolupráce ve hře průpravné hry
 - příhrávky obouruč na místě (ve dvojicích, ve skupinách)
 - vrchní příhrávka jednoruč na místě i chůzi
 - chytání obouruč na místě
 - běh nebo chůze s házením míče o zem
 - míčové hry a pravidla, některé vybrané míčové hry podle podmínek školy a možnosti zapojit žáky do mimoškolní aktivity
 - manipulace s florbalovou hokejkou a míčkem
 - chytání míčů a míčků do obou rukou po vlastním nadhozu i odrazu od země i od zdi
 - příhrávky obouruč na místě (ve dvojicích, ve skupinách)
 - chytání míčů a míčků do obou rukou po vlastním nadhozu i odrazu od země i od zdi
 - vrchní příhrávka jednoruč na místě i chůzi
 - chytání obouruč na místě
 - běh nebo chůze s házením míče o zem
 - míčové hry a pravidla, některé vybrané míčové hry podle podmínek školy a možnosti zapojit žáky do mimoškolní aktivity



- **turistika a pobyt v přírodě** – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody
 - aplikace pohybových her v přírodním prostředí
- **plavání ve 3. ročníku**
 - polovina školního roku po 1 hodině
 - orientace v bazénu (šatny, sprchy, bazén)
 - základní hygiena při plaveckém výcviku (sprchování, mytí mýdlem, plavky, koupací čepice)
 - sebeobsluha
 - zásady bezpečnosti při plavání, i pohybu v bazénu
 - dýchání do vody
 - zásady bezpečnosti při plavání, seznámení s nebezpečím při plavání ve volné přírodě v neznámém prostředí
 - průpravná cvičení na suchu a ve vodě, splývání
 - pády a skoky do vody
 - seznámení s plaveckými styly, zvládnutí alespoň jednoho (prsa, znak)
 - plavání úseků 10 – 100 metrů
- **bruslení** (zcela závisí na učiteli a zájmu žáků)
 - hry na ledě, základní techniky pohybu na bruslích
- **sáňkování**
 - dle sněhových podmínek zařadit 2 hodiny pobytu v zimní přírodě – sáňky, boby

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV**
 - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- **organizace při TV**
 - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **pořadová cvičení a chůze:**
 - základní postoje – pozor, pohov
 - základní povely – nástup, pozor, pohov, vpravo v bok, vlevo v bok, vyrovnat, rozchod
 - nástup na značky, do řady, do družstev, společný pozdrav
 - chůze do rytmu (na počítání), chůze s písni do pochodu v zástupu i ve dvojicích
- **zásady jednání a chování** – fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, základní pohybové testy
- **zdroje informací o pohybových činnostech**

D) Očekávané výstupy na konci 1. období



Žák:

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci
- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti

E) Průřezová téma

1. období

Osobnostní a sociální výchova

- podporovat chování, které vede k dobrým vztahům mezi žáky třídy (kolektivní hry, vzájemná pomoc)
- vést žáky k vzájemnému respektování a spolupráci (kolektivní hry)
- cvičit zvládání vlastního chování (rozvíjíčky, adekvátní reakce na výhru a prohru)

Environmentální výchova

- realizovat cvičení a pobyt v přírodě, vnímat vliv prostředí na zdraví
- upevňovat správné chování při pobytu v přírodě
- vyhledávat konkrétní nevhodné zásahy člověka v přírodě
- prostřednictvím cvičení v přírodě a vycházek v průběhu uvědomovat si a vnímat estetickost životního prostředí

2. období

A) Cíle vzdělávací oblasti ve 2. období

- rozvíjet nové pohybové dovednosti a schopnosti
- poznávat vlastní fyzické a zdravotní předpoklady a pohybové možnosti
- získat hygienické návyky (důležitost vhodného oblečení a obuvi)
- rozvíjet pohybové dovednosti, které vedou ke kultivaci pohybového projevu
- zvyšovat obratnost a pohybový rozsah
- seznamovat žáky s důležitostí správného rozvíjení pro další činnost
- opakováně seznamovat žáky s důležitostí dodržování bezpečnostních pravidel
- při prováděných činnostech – prevence zranění
- rozvíjet sociální vztahy a role v pohybových činnostech



- využívat jednání fair play při pohybových činnostech a jeho aplikace do běžného života
- osvojovat si dovednosti při organizaci jednoduchých činnostech, hrách
- vlastní seberealizace v oblíbené pohybové aktivitě nebo oblíbeném sportu
- dbát na správné držení těla
- při pohybových hrách získávat návyky při dodržování pravidel her, spolupráci, taktice, kreativitě
- přechod od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové
- podle možností a přírodních podmínek zařadit do výuky zimní sporty
- rozvíjet základní plavecké dovednosti
- vedení žáků k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech (závislost na vzdělávací obory Vlastivěda a Přírodověda)

B) Charakteristika výuky

Vyučovacím hodinám vzdělávacího oboru Tělesná výchova ve 4. a 5. ročníku jsou věnovány 2 hodiny týdně. Výuka probíhá zpravidla koedukovaně. Veškeré činnosti navazují na výuku v předcházejícím 1. období. Ve 2. období se ve výuce zaměřujeme na rozvoj nových pohybových schopností a dovedností. Protože dochází k různému tělesnému rozvoji dětí, měl by se respektovat a dodržovat individuální přístup. Takové dítě je vhodné pozitivně motivovat, aby dosáhlo požadované činnosti ve vlastním tempu. Do výuky zařazujeme hry, které vedou k rozvoji spolupráce, taktiky, přizpůsobení se kolektivu. V hodinách tělesné výchovy se snažíme pěstovat v dětech kladný vztah k pohybové a sportovní aktivitě vůbec. Motivací je i účast na školních i mimoškolních sportovních soutěžích.

Vyrovnávací cviky s prvky jógy, kondiční a posilovací cvičení i cvičení rytmická jsou zařazována dle vhodnosti i do jiných učebních předmětů.

Pro zvýšení odolnosti organismu se doporučuje, aby výuka tělesné výchovy probíhala často na hřišti nebo v terénu. Chceme prospět zdraví žáků, a proto i v 2. období realizujeme mimoškolní tělovýchovné aktivity žáků, tělovýchovné soutěže, při kterých spolupracujeme s rodiči, tělovýchovné aktivity v Klubu tvořivých Americká. Podporujeme tělovýchovnou činnost mimo školní vyučování ve sportovních oddílech.

Kurz plavání je zařazen ve 2. období do 4. ročníku:

- lekce plavání polovinu školního roku ve velkém bazénu
- splývání, správné dýchání, plavání s plaveckými pomůckami (pásy, desky, kroužky)
- po zvládnutí plavání bez pomůcek
- plavecký styl prsa, znak a kraul

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Tělesná výchova jsou uvedeny v bodě B) 1. období.

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

4. a 5. ročník



Vzdělávací obor Tělesná výchova ve 4. a 5. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví**
 - vhodný pohybový režim žáků, přiměřená délka a intenzita pohybu
- **příprava organismu**
 - příprava před pohybovou činností,
 - uklidnění po zátěži
 - napínací a protahovací (strečinková) cvičení
 - soustředění při cvičení
 - dechová cvičení
 - psychomotorická cvičení
- **zdravotně zaměřené činnosti**
 - správné držení těla různých polohách a činnostech
 - správné zvedání zátěže
 - průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
 - rozcvičky
 - příprava organismu pro různé pohybové činnosti
 - správné držení těla
 - pravidelné zařazení speciálních vyrovnávacích cvičení
 - zvládání správné techniky vyrovnávacích cvičení, korigování pohybu podle pokynů učitele
 - upozornění na činnosti, které jsou v rozporu s případným oslabením cvičence
 - zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)
 - základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení
 - pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení
 - zaujmí správné cvičební polohy
 - zvládá jednoduchá speciální cvičení
 - psychomotorická cvičení
 - otužování studenou vodou, vzduchem
 - důležitost správné a vyvážené životosprávy
 - **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, sily, pohyblivosti, koordinace pohybu**
 - **hygiena při TV**



- hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí,
- vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **bezpečnost při pohybových činnostech**
 - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, vhodné a nevhodné prostředí pro TV
 - bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek,
 - bezpečný pohyb a chování ve známém i neznámém prostředí pro TV, dodržování pokynů týkajících se jejich bezpečnosti a ochrany zdraví
 - první pomoc v podmírkách TV
 - vést žáky k osvojení účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích, ke správné reakci při zranění, přivolání pomoci

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry**
 - pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce
 - pohyb hry pro manipulaci s různým náčiním
 - netradiční pohybové hry s netradičními pomůckami
 - upevnění pravidel hry
 - průprava her
 - míčové hry
 - soutěživé hry
 - variace, obměny her
 - hry pro uklidnění
- **základy gymnastiky**
 - průpravná gymnastická cvičení
 - soustředění na cvičení
 - základní cvičební postoje, polohy, pohyby paží, nohou a trupu, názvy náradí a náčiní
 - akrobacie
 - kotoul vpřed, vzad a jeho modifikace, jednoduché akrobatické kombinace
 - průpravná cvičení pro zvládnutí stoj na rukou
 - akrobatická kombinace
 - přeskoky
 - průpravná cvičení pro nácvik odrazu z můstku
 - přeskok přes kozu (skrčka, roznožka)
 - přeskok dílů bedny 2-4 dílů s odrazem z můstku (postupné zvyšování dílů)
 - cvičení s náčiním
- cvičení na lavičkách
- šplh na tyči
 - šplh s přírazem do přiměřené výšky podle individuálních předpokladů žáků
- cvičení rovnováhy
 - stoj na jedné noze (druhá v pohybu)



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- poskoky na jedné noze
- chůze po lavičce s plněním drobných úkolů (nesu míč, přeskakuji překážku, přidávám potlesky nad hlavou, před a za tělem apod.)
- chůze po kladince lavičky
- kladinka- chůze bez dopomoci, jednoduché krokové variace
- **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti**
 - rytmizace jednoduchých pohybů podle písni
 - názvy základních lidových tanců, vzájemné chování při tanci
 - rytmizovaný pohyb, nápodoba
 - základy estetického pohybu s hudbou i bez
 - základy cvičení s náčiním
 - soustředění na hudební arytmický doprovod
 - vnímání prožívání rytmu, tempa a melodie
 - základní taneční krok 2/4, 3/4
 - základy dětského aerobiku
 - tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem
 - vytvoření kreativní choreografie s prvky originality na rytmický doprovod
- **průpravné úpoly** – úpoly a průpravná cvičení, přetahy a přetlaky
 - kontaktní hry
- **základy atletiky**
- **běh**
 - jednoduché startovní povely a signály
 - vhodné oblečení pro atletické činnosti
 - základy bezpečnosti při atletických činnostech
 - atletika-průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti, vytrvalosti, odrazové síly a obratnosti
 - běh přes drobné překážky, např. v přírodě (přes kameny, větvičky apod.)
 - štafetové běhy
 - rychlý běh až 60 metrů
 - vytrvalý běh v terénu a hřišti, přespolní běh
 - běžecká abeceda
 - běh střídavý s chůzí
 - nízký start, polovysoký start
- **skoky**
 - rozměření skoku
 - skok daleký s rozběhem, odraz z břevna
- **hod**
 - hod kriketovým míčkem
- **základy sportovních her**
 - organizace utkání, pravidla, výsledky, losování
 - manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti
 - spolupráce ve hře průpravné hry
 - vedení míče, střelba míčem
 - manipulace s míčem nohou a rukou



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- přihrávky rukou a nohou
- přihrávky obouruč na místě (ve dvojicích, ve skupinách)
- vrchní přihrávka jednoruč na místě i chůzi
- chytání obouruč na místě
- běh nebo chůze s házením míče o zem
- míčové hry a pravidla, některé vybrané míčové hry podle podmínek školy a možnosti zapojit žáky do mimoškolní aktivity
- manipulace s florbalovou hokejkou a míčkem
- **turistika a pobyt v přírodě**
 - způsob bezpečného pohybu v terénu, chování v přírodě, oblečení pro turistu
 - chůze k cíli
 - smyslové hry zaměřené na pozorování okolí a hledání předmětů
 - chování v přírodě
 - překonávání přírodních překážek
 - orientace v terénu, základní dopravní a turistické značky
 - aplikace pohybových her v přírodním prostředí
 - házení kaštanů, šíšek (vrchní oblouk – pravá i levá paže)
 - házení různými předměty na cíl
 - házení míčkem a kutálení míčů
 - přehazování míčů a drobných předmětů
 - házení do naznačených terčů
 - hod míčkem na dálku
 - ochrana přírody
 - lékárnička a ošetření
 - orientace na mapě
 - základní dovednosti spojené s táboreniem
- **bruslení** (zcela závisí na učiteli a zájmu žáků)
 - hry na ledě, základní techniky na bruslích
- **další pohybové činnosti**
- **sáňkování**
 - dle sněhových podmínek zařadit 2 hodiny pobytu v zimní přírodě (sáňky, boby)
- **plavání ve 4. ročníku**
 - polovina školního roku po 1 hodině
 - základní hygiena při plaveckém výcviku (sprchování, mytí mýdlem, plavky, koupací čepice)
 - sebeobsluha
 - zásady bezpečnosti při plavání, i pohybu v bazénu
 - správné dýchaní do vody
 - upevnění a dodržování hygienických návyků
 - zásady bezpečnosti při plavání, seznámení s nebezpečím při plavání ve volné přírodě v neznámém prostředí
 - průpravná cvičení na suchu a ve vodě, splývání
 - plavecké styly – prsa, znak, kraul
 - pády a skoky do vody



- plavání úseků 10 – 100 metrů
- plavání na výdrž

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV**
 - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvěně povely, signály
- **organizace při TV**
 - význam pohybu zdraví a vývoj organismu žáka
 - vhodné množství pohybu a jeho rozložení v režimu dne
 - preventivní význam zdravotně zaměřených činností
 - bezpečnost při sportování
 - první pomoc při drobných poranění, přivolání pomoci
 - pořadová cvičení a chůze
 - základní postoje – pozor, pohov
 - základní povely – nástup, pozor, pohov, vpravo v bok, vlevo v bok, vyrovnat, rozchod
 - nástup na značky, do řady, do družstev, společný pozdrav
 - chůze do rytmu (na počítání), chůze s písni do pochodu v zástupu i ve dvojicích
- **zásady jednání a chování**
 - fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných her, soutěží**
- **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, základní pohybové testy
- **zdroje informací o pohybových činnostech**
- první pomoc při drobných poranění, přivolání pomoci, sledování školních informací o TV a sportu

D) Očekávané výstupy na konci 2. období

Žák:

- aktivně se podílí na činnosti ovlivňující jeho zdraví
- podílí se na realizaci vlastního pohybového režimu
- samostatně si zlepšuje úroveň své zdatnosti
- zvládá si osvojovat pohybové dovednosti vzhledem ke svým individuálním předpokladům
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- dodržuje pravidla hygieny a bezpečnostní pravidla chování při pohybových aktivitách ve známém i neznámém prostředí



- snaží se o adekvátní a duchapřítomnou reakci při úrazu spolužáka
- při pohybových činnostech jedná v duchu fair play
- dokáže zhodnotit pohybový výkon svůj i svých spolužáků
- reaguje na pokyny k provedení pohybové činnosti
- užívá základní osvojené tělocvičné názvosloví a dokáže cvičit podle jednoduchého nákresu nebo jednoduchého popisu cvičení
- zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
- dokáže změřit, zaznamenat, porovnat výkon s předcházejícími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i mimo školu
- **zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti**

E) Průřezová téma

2. období

Osobnostní a sociální výchova

- vést žáky k vzájemnému respektování a porozumění, ke schopnosti dokázat vnímat a poslouchat druhého (spolupráce při soutěžích)
- napomáhat ke zvládání vlastního chování
- utvářet dobré mezilidské vztahy ve třídě i mimo ni (kolektivní hry)
- utvářet a rozvíjet základní dovednosti pro spolupráci (rozcvíčka, dopomoc při cvičení)
- pomáhat k utváření pozitivního, nezraňujícího postoje k sobě samému a k druhým (záchrana při cvičení na nářadí)
- cvičit vnímání a soustředění na danou činnost
- cvičit dovednost řešení problému

Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech

- napomáhat orientaci žáků v globálních problémech souvisejících se zdravím
- využívat zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností
- získávat informace o mezinárodních sportovních událostech, mezinárodní konkurencí sportovců

Environmentální výchova

- sledovat vliv prostředí na zdraví vlastní i zdraví ostatních lidí
- podněcovat aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívat k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí

Multikulturní výchova



- Kulturní rozdíly
 - lidské vztahy
 - etnický původ
 - multikulturalita

3. období

A) Cíle vzdělávací oblasti ve 3. období

- poznávání významu tělesné a duševní zdatnosti pro celý život
- poznání vlastních tělesných předpokladů a možností pro aktivní tělesnou činnost
- rozvíjení osobních pohybových dovedností
- učit se příjemně vnímat prožitky z vlastní pohybové sportovní činnosti
- poznávání a rozvíjení vztahů v pohybových činnostech,
- vztahy fair play přenášet do života
- osvojování dovedností organizovat pohybové činnosti

B) Charakteristika výuky ve 3. období

- Tělesná výchova plní ve vzdělávání především funkci regenerace a kompenzace jednostranné zátěže působené pobytom ve škole, ale i činnostmi mimo školu. Další její význam je v rozvoji pohybových dovedností i v kultivaci pohybu, především pak v poznávání možností rozvoje zdravotně orientované zdatnosti. Její úroveň má zásadní význam pro aktuální zdraví a významně ovlivňuje zdravotní předpoklady i v dospělosti. Pohybové vzdělávání přechází od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízení a výběrové s uspokojováním vlastních pohybových potřeb i zájmů a s využíváním možností samostatně ovlivňovat svůj pohybový projev a zdatnost.
- Charakteristické pro základní vzdělávání je rozpoznání a rozvíjení pohybových předpokladů.
- Neméně důležité je odhalování zdravotních slabinek a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Tělesná výchova:

Kompetence k učení

Žáci:

- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole

Učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožnuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru



- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel:

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žáci:

- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuse

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Učitel:

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- rozhodují se zodpovědně podle dané situace
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,...)

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé



- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

Žáci:

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalostí a dovednosti v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

6. a 7. ročník

Vzdělávací obor Tělesná výchova v 6. a 7. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví**
 - rozdíly mezi TV a sportem dívek a chlapců, mladých a starých, zdravých a oslabených
 - zásady bezpečnosti i v málo známém prostředí
 - pojmy (terminologie) osvojovaných činností
 - význam rolí ve sportu
 - rozdíly mezi rekreačním a výkonnostním sportem
 - vystupování v roli soupeře a diváka
 - základní údržba cvičišť, péče o náčiní, vlastní výstroj či výzbroj
- **zdravotně orientovaná zdatnost**
 - rozvoj zdravotně orientované zdatnosti
 - kondiční programy
 - manipulace se zatížením
 - denní režim z pohledu zdravotního oslabení
 - soustředění na cvičení
 - vědomá kontrola cvičení
 - nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)
- **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí**
 - průpravná
 - kompenzační
 - vyrovnávací
 - relaxační
 - jiná zdravotně zaměřená cvičení



- **základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení, osvojovanými činnostmi, základní polohy a pohyby**
 - technika cviků, soustředění a prožívání cviků, jejich použití v denním režimu
 - dechová cvičení
 - správné držení těla
 - vytrvalostní cvičení mírnou intenzitou do 10 minut
 - cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti
 - psychomotorická cvičení
- **hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech**
 - v nestandardním prostředí
 - první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách
 - improvizované ošetření poranění a odsun raněného

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry**
 - s různým zaměřením
 - netradiční pohybové hry a aktivity
 - různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem (tanec, balet, pohybové skladby, aerobic)
 - technika pohybů (kroky, skoky, obraty, cviky rovnováhy)
 - držení těla
 - vlastní pohybová improvizace
- **gymnastika**
 - akrobacie
 - kotoul letmo
 - kotoul vzad do zášvihu
 - stoj na rukou, stoj na lopatkách
 - stoj na rukou s výdrží
 - přemět stranou
 - přeskoky
 - skoky s odrazem z trampolínky
 - roznožka přes kožu
 - skrčka přes kožu
 - cvičení s náčiním a na nářadí:
 - hrazda po čelo- náskok do vzporu, zákmitem seskok
 - kladinka-druhy chůze s doprovodnými pohyby paží, obraty, náskoky, seskoky, jednoduché vazby a sestavy
 - pojmy: odvozené cvičební polohy, postoje a pohyby těla ve shodě s osvojovanými cvičebními tvary
 - záchrana a pomoc při náročnějších cvicích



- **estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem**
 - základy rytmické gymnastiky
 - cvičení s náčiním
 - kondiční formy cvičení pro daný věk žáků
 - tance
 - různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem
 - význam různých forem pro správné držení těla, estetiku
 - technika pohybů (kroky, skoky, obraty)
 - cviky rovnováhy
 - aerobic
 - country
- **úpoly**
 - význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost
 - principy uvolňování a zpevňování těla
 - správné dýchání a přenos energie
 - zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních
 - přetahy, přetlaky, odpory a pády, skulení do kolébky
 - střehové postoje
- **atletika**
 - rychlý běh do 60 m v 6. ročníku, do 100 m v 7. ročníku
 - vytrvalý běh na dráze do 800 m pro dívky a 1 000 m pro chlapce
 - v terénu do 20 minut
 - základy překážkového běhu
 - štafetový běh, předávka, běh v zatáčce
 - skok do délky
 - hod kriketovým míčkem z rozběhu
 - pravidla atletických soutěží
- **sportovní hry**
 - pohybové hry základy pohybových her
 - herní činnosti jednotlivce
 - herní kombinace
 - herní systémy
 - utkání podle pravidel žákovské kategorie
 - radost ze hry
 - prožitek
 - spolupráce
 - florbal, fotbal, basketbal
- **turistika a pobyt v přírodě**
 - bezpečnost a hygiena při turistice
 - orientace podle mapy, plánu, buzoly, značek a přírodních úkazů
 - osobní lékárnička
 - první pomoc raněnému
 - transport raněného
 - základy orientačního běhu
 - příprava pochodové trasy



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- příprava turistické akce
- přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty
- chůze se zátěží i v mírně náročném terénu
- táboření
- ochrana přírody
- **lyžování, snowboarding na lyžařském kurzu v 7. ročníku**
- běžecké lyžování
 - skluzy na jedné lyži
 - běh soupažný jednodobý a dvoudobý
 - výstupy
 - běh ve stopě
 - zastavování pluhem
- lyžařská turistika
- sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu
 - přejízdění terénních nerovností
 - brždění pluhem
 - základní snožný oblouk
 - modifikované oblouky
 - jízda na vleku
 - sjízdění středně náročného terénu
- bezpečnost pohybu v zimní horské krajině
- **další (i netradiční) pohybové činnosti**
 - samostatně navržené a vyrobené, popřípadě upravené, náčiní

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV**
 - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností
 - smluvené povely, signály, gesta, značky
 - základy grafického zápisu pohybu
 - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
- **organizace prostoru a pohybových činností**
 - v nestandardních podmínkách
- **historie a současnost sportu**
 - významné soutěže a sportovci
- **pravidla osvojovaných pohybových činností**
 - pravidla her, závodů, soutěží
- **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**
- **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností**
 - měření



8. a 9. ročník

Vzdělávací obor Tělesná výchova v 8. a 9. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví**
 - rozdíly mezi TV a sportem dívek a chlapců, mladých a starých, zdravých a oslabených
 - zásady bezpečnosti i v málo známém prostředí
 - pojmy (terminologie) osvojovaných činností
 - význam rolí ve sportu
 - rozdíly mezi rekreačním a výkonnostním sportem
 - vystupování v roli soupeře a diváka
 - základní údržba cvičišť, péče o náčiní, vlastní výstroj či výzbroj
- **zdravotně orientovaná zdatnost**
 - rozvoj zdravotně orientované zdatnosti
 - kondiční programy
 - manipulace se zatížením
 - denní režim z pohledu zdravotního oslabení
 - soustředění na cvičení
 - vědomá kontrola cvičení
 - nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)
- **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí**
 - průpravná
 - kompenzační
 - vyrovnavací
 - relaxační
 - jiná zdravotně zaměřená cvičení
 - význam hodnot srdeční frekvence při TV a sportu, praktické využití pro úpravu zátěže
- **základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení, osvojovanými činnostmi, základní polohy a pohyby**
 - technika cviků, soustředění a prožívání cviků, jejich použití v denním režimu
 - dechová cvičení
 - správné držení těla
 - vytrvalostní cvičení mírnou intenzitou do 10 minut
 - cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti
 - psychomotorická cvičení
- **hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech**
 - v nestandardním prostředí
 - první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách
 - improvizované ošetření poranění a odsun raněného



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- pohybová činnost při různém stupni znečištění ovzduší
- tvořivá cvičení

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry**
 - s různým zaměřením
 - netradiční pohybové hry a aktivity
 - různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem (tanec, balet, pohybové skladby, aerobic)
 - technika pohybů (kroky, skoky, obraty, cviky rovnováhy)
 - držení těla
 - vlastní pohybová improvizace
- **gymnastika**
 - akrobacie
 - kotoul letmo
 - kotoul vzad do zášvihu
 - stoj na rukou, stoj na lopatkách
 - stoj na rukou s výdrží
 - přemět stranou
 - přeskoky
 - skoky s odrazem z trampolínky
 - roznožka přes kozu
 - skrčka přes kozu
 - cvičení s náčiním a na nářadí:
 - hrazda po čelo- náškok do vzporu, zákmitem seskok
 - kladinka-druhy chůze s doprovodnými pohyby paží, obraty, náškoky, seskoky, jednoduché vazby a sestavy
 - pojmy: odvozené cvičební polohy, postoje a pohyby těla ve shodě s osvojenými cvičebními tvary
 - záchrana a dopomoc při náročnějších cvicích
- **estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem**
 - základy rytmické gymnastiky
 - kondiční formy cvičení pro daný věk žáků
 - tance
 - různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem
 - význam různých forem pro správné držení těla, estetiku
 - technika pohybů (kroky, skoky, obraty)
 - technika pohybů s náčiním- švihadlo, míč, stuha, závoj, tamburína apod.
 - vyjádření dynamiky pohybem, držení při tanci, moderní tance
 - cviky rovnováhy
 - aerobic
 - country
- **úpoly**



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost
- principy uvolňování a zpevňování těla
- správné dýchání a přenos energie
- zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních
- přetahy, přetlaky, odpory a pády, skulení do kolébky
- střehové postoje
- držení soupeře na zemi
- boj o únik
- **atletika**
 - rychlý běh do 100 m
 - vytrvalý běh na dráze do 1 000 m pro dívky a 1 500 m pro chlapce
 - v terénu do 20 minut
 - základy překážkového běhu
 - štafetový běh, předávka, běh v zatáčce
 - skok do délky z optimálního rozeběhu nebo do výšky flop
 - vrh koulí z místa, sun, spojení sunu a vrhu
 - hod kriketovým míčkem z rozběhu
 - pravidla atletických soutěží
- **sportovní hry**
 - pohybové hry základy pohybových her
 - herní činnosti jednotlivce
 - herní kombinace
 - herní systémy
 - utkání podle pravidel žákovské kategorie
 - radost ze hry
 - prožitek
 - spolupráce
 - házená, fotbal, basketbal
- **turistika a pobyt v přírodě**
 - bezpečnost a hygiena při turistice
 - orientace podle mapy, plánu, buzoly, značek a přírodních úkazů
 - osobní lékárnička
 - první pomoc raněnému
 - transport raněného
 - základy orientačního běhu
 - příprava pochodové trasy
 - příprava turistické akce
 - přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty
 - chůze se zátěží i v mírně náročném terénu
 - táboření
 - ochrana přírody
 - aplikace dovedností spojených s přípravou a likvidací tábořiště, přípravou pokrmů a hygienou táboření
- **další (i netradiční) pohybové činnosti**
 - samostatně navržené a vyrobené, popřípadě upravené, náčiní



ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV**
 - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností
 - smluvené povely, signály, gesta, značky
 - základy grafického zápisu pohybu
 - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
- **organizace prostoru a pohybových činností**
 - v nestandardních podmínkách
- **historie a současnost sportu**
 - významné soutěže a sportovci
- **pravidla osvojovaných pohybových činností**
 - pravidla her, závodů, soutěží
- **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**
- **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností**
 - měření

D) Očekávané výstupy na konci 3. období

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Žák:

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvírá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost
- adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Žák:

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ



Žák:

- užívá osvojované názvosloví
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
- dohodne se na spolupráci a taktice *vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji*
- sleduje určené prvky pohybové činnosti, eviduje je a vyhodnotí
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví, pomoc handicapovaným, ochrana přírody při sportu
- zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

E) Průřezová téma

3. období

Osobnostní a sociální výchova

Propojení s tělesnou výchovou je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých sportovních situacích.

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
- cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- sebepoznání a sebepojetí
- já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně
- moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)
- co o sobě vím a co ne
- jak se promítá mé já v mé chování
- můj vztah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem
- zdravé a vyrovnané sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace



- cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání i prožívání, vůle
- organizace vlastního času, plánování učení a studia
- stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Psychohygiena

- dovednosti pro pozitivní naladění myslí a dobrý vztah k sobě samému
- sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích
- dobrá organizace času
- dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-)
- relaxace, efektivní komunikace atd.)
- hledání pomoci při potížích

Kreativita

- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti
- vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v
- mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

- vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
- chyby při poznávání lidí

Mezilidské vztahy

- péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc
- lidská práva jako regulativ vztahů
- vztahy a naše skupina/třída

Komunikace

- řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem
- komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání)
- efektivní strategie: assertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Kooperace a kompetice

- rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod.)
- dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé



- podřízení se, vedení a organizování práce skupiny
- rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí
- problémy v mezilidských vztazích

Hodnoty, postoje, praktická etika

- analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí
- vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.
- pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu)
- dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Výchova demokratického občana

Těžiště tohoto tématu bude v předmětech, které se touto problematikou přímo zabývají. Tělesná výchova vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti. Umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

V oboru tělesná výchova využívá průřezové téma zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Multikulturní výchova

Podnícený zájem o sport zprostředkovává setkávání různých ras a národností na sportovním poli a vzájemná sportovní utkání bourají přežité hráze mezi různými etniky, rasami a národnostmi.

Environmentální výchova

Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se téma dotýká problematiky vlivu prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí.

Mediální výchova

Správně pochopený vztah k médiím vede k uvědomování si hodnoty vlastního života, zvláště volného času, a odpovědnosti za jeho zdravé naplnění.



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**



5.8 Vzdělávací oblast UMĚNÍ A KULTURA

Vzdělávací oblast Umění a kultura je zařazena na obou stupních 2. základní školy Cheb. V této oblasti vedou učitelé žáky k hledání a ochraně krásy. Obsah oblasti směřuje žáky k chápání tradic, kritickému přístupu k umění a kultuře. Sleduje smysl a podstatu tvůrčí činnosti.

Ukazuje na podstatu tvorby:

- dozvědět se něco o sobě
- překonat sama sebe
- přiblížit se tomu, co nás přesahuje

Postupy umělecké tvorby jsou blízké projektovým pracovním postupům, tedy tvořivé činnosti žáků. Jde o objevování projevů autonomie, tělesné i duševní pohody, vnímání prožitku.

Požadavky této vzdělávací oblasti se realizují ve dvou samostatných vzdělávacích oborech **Hudební výchova a Výtvarná výchova**.

5.8.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA

1. období

A) Cíle vzdělávací oblasti v 1. období

- naučit žáky čistě a výrazně zpívat lidové i umělé dětské písni v hlasovém rozsahu přiměřeném žákům mladšího školního věku
- nacvičit správné dýchání a tvoření tónů
- rozvíjet hudební sluch a paměť na melodii i slova
- učit rozlišovat a udržovat určitý rytmus
- rozvíjet hudebnost zařazováním poslechu lidových písni i poslechu hodnotné vážné hudby vhodné pro tento věk a vést žáky k zájmu o hudbu
- poznat a dbát o rozvoj talentovaných žáků
- probouzet u žáků zájem o vlastní pěvecké a hudební aktivity

B) Charakteristika výuky v 1. období

Hlavními složkami vzdělávacího oboru Hudební výchova jsou zpěv a poslech hudby. Těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv. Láska k hudbě se nejsnáze probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní a tvořivý.

Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasný.

Učitel dbá individuálních zvláštností dětského hlasu, vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku.

Dále je třeba pamatovat na to, aby rozsah a poloha písni odpovídaly rozsahu a poloze dětského hlasu.

V hudební výchově je třeba střídat činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu.



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Výběr písni má být rozmanitý, má napomáhat hlasovému výcviku. V tomto období jsou pro zpěv nevhodnější lidové písni, dětmi oblíbené písni umělé, vhodné je využívat i písni místních nebo krajových.

Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus. Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (tyčinky, bubínek, tamburína, činely apod.) ke zpěvu žáků. Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně-výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se. Přitom jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu hudebních skladeb.

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných vzdělávacích oborech. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků v tomto období velmi dobře napomáhá každodenní zpěv zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvilka.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písni a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písni, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písni a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písni na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními provozovateli hudby.

Podle hlavních složek vzdělávacího oboru Hudební výchova je učivo rozděleno do čtyř okruhů:

- **Vokální činnosti**
- **Instrumentální činnosti**
- **Hudebně pohybové činnosti**
- **Poslechové činnosti**

Výuka vzdělávacího oboru Hudební výchova je realizována v odborné učebně hudební výchovy nebo v kmenových třídách, popřípadě v atríích školy za předpokladu příznivého počasí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí ve vzdělávacím oboru Hudební výchova:

Kompetence k učení

Žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

Učitel:

- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny
- v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální,
- instrumentální a vokálně instrumentální



Učitel:

- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

Žák:

- žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

Učitel:

- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žák:

- je veden ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby

Učitel:

- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanská

Žák:

- žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl

Učitel:

- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu

Učitel:

- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících 1. období

S hudebou se dítě setkává od malíčka. Proto v počátcích výuky vzdělávacího oboru Hudební výchova budeme vycházet ze znalosti jednoduchých lidových písni, které obvykle žáci znají ze zpěvu v rodinách, ze zpěvu podle dětských knížek a ze zpívání v mateřských školkách a dětmi oblíbených hudebních nahrávek.

1. ročník



Vzdělávací obor Hudební výchova v 1. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- rozlišování zvuků a tónů
- melodizované říkanký
- hudebně pohybové hry (ozvěna, otázka- odpověď)
- dechová a hlasová cvičení
- písň ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
 - dětské lidové písň, které v dětech budí radost ze zpěvu, lásku k lidem, k přírodě, k domovu
 - dětské písň umělé, které zachycuj život dětí, svět her, pohádek, fantazie
- vytváření pěveckých dovedností a návyků: správné držení těla a hlavy, správné dýchání, tvoreni tónů, výslovnost
- sluchem rozlišovat základní vlastnosti tónu: vysoký – nízký, dlouhý – krátký, silný – slabý (pomocí zrakového i pohybového názoru)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- hra pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře
 - reprodukce motivů, témat

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- vést žáky k tomu, aby se projevovali i pohybově podle hudby
 - taktování
 - pantomima
 - reprodukce pohybů při tanci

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- pro poslech je vhodné volit: lidové písň v provedení dětských sborů, poslech písni, které zpívají skupiny dětí ze třídy, přístupné a dětem obsahově blízké umělé písň, dětské taneční hry, jednoduché instrumentální skladby
 - tanec, pochod, ukolébavka apod.
- vytváření citového vztahu k hudbě

Při výuce v průběhu celého roku dbáme na to, aby vyučování bylo radostné a dalo žákům co nejvíce citových zážitků. V prvním ročníku mají někteří žáci nevyvinutý hudební sluch, nedovedou či nechtějí zpívat. Pěvecké dovednosti získávaj žáci přípravnými cvičeními, která si učitel vytváří z prvků nacvičované písň. Přitom je dobré využít individuálního zpěvu žáků, kteří intonačně čistě zpívají a ostatní nechat zpěv spolužáka poslouchat a potom kousek napodobit.

Učitel venuje péči o hlas žáků pozornost. Dbá, aby žáci:

- zpívali lehce, bez křiku, ve vyvětrané místnosti
- nezpívali dlouho ve vysoké nebo nízké hlasové poloze



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- nezpívali celou hodinu
- poslouchali se navzájem

K cvičením hlasovým se řadí cvičení dechová. Při nich se žáci učí hospodařit s dechem. Možné je k nim připojit pohyby paží. Hlasová cvičení je vhodné volit jednoduchá, aby se mohla soustředit pozornost k vytvoření krásného tónu a správné výslovnosti samohlásek, souhlásek, slabik i slov.

Cvičení sluchová vychovávají hudební sluch žáků. Písně se nacvičují v tomto období podle sluchu.

2. ročník

Vzdělávací obor Hudební výchova ve 2. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- hlediska pro výběr písni jsou obdobná jako v 1. ročníku
- dechová a hlasová cvičení z 1. ročníku automatizovat, nevyhledávat stále nová cvičení, měnit pouze motivaci, jde tu hlavně o docílení co nejlepšího provedení
- realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- se zřetelem k hlasovým dispozicím jednotlivých žáků pozvolna rozšiřujeme hlasový rozsah a upevňujeme ho
- písně volíme do rozsahu oktavy
- zpěv podle pokynů učitele (jednotný začátek všech, podřídit se určitému tempu)
- učit opakovat udaný tón
- sluchem rozlišovat stoupající a klesající melodii tónové řady
- rozlišit vyšší tón od nižšího
- hudební teorii zařazovat pouze v nezbytně nutném množství a spojovat ji se zpívanými písniemi (notová osnova, houslový klíč, taktová čára, noty podle délky)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- rytmická cvičení propojujeme s písniemi, využíváme též rytmických slabik, tempo udáváme tleskáním nebo vytukáním dob
- reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře
- hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a–b)

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- taktování, tanecní hry, jednoduchý lidový tanec
- pohybového a grafického znázornění využít ke zpěvu vzestupných a sestupných řad tónů, zpívat je na úryvcích písni



- pantomima
- utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- v poslechových skladbách seznamovat děti s hudebními nástroji a přednesem lidových a dětských písni
- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj
- kvality tónů

Písně tvoří i ve 2. ročníku hlavní součást práce v hodinách vzdělávacího oboru Hudební výchova. Ostatní činnosti při výuce jsou spojovány se zpěvem. Nácvik písni provádíme nápodobou, písně vhodně motivujeme, dbáme na pochopení obsahu textu písni, na osvojení si textu, rytmu i melodie jednotlivými žáky. Při zpěvu věnujeme pozornost výslovnosti. Při opakování písni doprovázíme jednoduchým rytmickým nebo pohybovým doprovodem. Vhodnou pomůckou jsou nástroje Osnovy školy. Jednoduché rytmické nástroje si též snadno můžeme připravit s dětmi z běžně dostupných materiálů a předmětů.

3. ročník

Vzdělávací obor Hudební výchova ve 3. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- hlediska pro výběr písni jsou obdobná jako v přecházejících ročnících
- rozšiřujeme pěvecký rozsah c1 – d2
- upevňujeme pěvecké návyky (držení těla a hlavy, dýchání, tvoření tónů, výslovnost)
- zpíváme s dynamickými odstíny slabě – silně v rozmezí p – mf
- zpíváme podle pokynů učitele (jednotný začátek, konec písni, tempo, síla)
- upevňujeme dovednost zpívat tóny ve vzestupné a sestupné řadě na úryvcích písni a cvičeních
- nacičujeme durový tónický trojzvuk a zpíváme ho pomocí písni „Ovčáci, čtveráci“

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- učíme je rozlišovat hudební nástroje podle vzhledu i podle tónu, rozlišujeme nástroje strunné, dechové a bicí
- reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.



- hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď), jednodílná písňová forma (a–b)

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- nacvičujeme dvoudobou chůzi a tanec v průpletu, přísunový krok (spojení s tělesnou výchovou)
- dáváme žákům prostor pro pohybové vyjádření melodie
- pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- taktování

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- opakujeme poslech z nižších ročníků, přidáváme poslech české hudby pro slavnostní příležitosti (B. Smetana, A. Dvořák), poslech hudby taneční, poslech státní hymny
- hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace
- interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)
- hudební nauka – notová osnova, houslový klíč, nota celá, půlová, čtvrtová, pomlky

Zpěv doprovázíme rytmickými nástroji. Když máme rytmických nástrojů nedostatek, sami si je vyrábíme např. ze skořápek ořechů, kelímků naplněných rýží, čočkou apod., místo hůlek použijeme vařečky, lžíčkou ťukáme do skleničky apod. Žákům dáváme možnost objevit další zvukové efekty a zkoušit je využít při zpěvu.

S hudbou se žáci mohou setkat též při návštěvě výchovných koncertů, besedách o hudbě hudebních aktivitách. Mohou sledovat též část videozáznamu koncertu. Poslechové skladby v 1. období vzdělávání volíme podle nahrávek, které jsou k dispozici. Dbáme, aby v poslechových skladbách byly zastoupeny písni lidové, známé umělé písni pro děti a věku přiměřené skladby významných českých hudebních skladatelů.

D) Očekávané výstupy na konci 1. období

Žák:

- má při zpěvu správné pěvecké návyky
- podle individuálních dispozic zpívá v jednohlase čistě a rytmicky správně melodie známých lidových a dětských písni
- na základě individuálních hudebních schopností používá jednoduché rytmické nástroje při doprovodné hře
- pohybem reaguje na hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků
- pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- dovede zazpívat (pomocí písni) stoupající a klesající melodii
- rozlišuje nejznámější hudební nástroje
- odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální



E) Průřezová téma

1. období

Průřezová téma budou využívána jako součást obsahu vzdělávacího oboru.

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vyjádření pocitů z poslechu hudebních ukázek
- využití různých postupů dramatické výchovy např. dramatizace písni, návštěva divadla, koncertů, diskuse nad uměleckým dílem

Výchova demokratického občana

- motivace žáků k uplatňování svých názorů v třídním kolektivu např. pomoc (zpěv ve dvojicích, trojicích), ochota pomáhat, být ohleduplný (kultivovaný projev, pravidla chování v divadle, na koncertě)
- respektovat kulturní odlišnosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- vychovávat žáky jako budoucí občany Evropy, jako zodpovědné a tvořivé osobnosti
- budovat vztah k evropské a světové hudbě (různorodost hudebního projevu)
- nejznámější hymny evropských zemí
- lidové písni z různých oblastí (krajové oblasti)

Multikulturní výchova

- seznamování s rozmanitostí různých hudebních kultur, jejich tradicemi
- hudba v našem regionu (písni, umělci, kulturní postavy, kulturní akce)
- poznávat a tolerovat odlišnosti hudebních kultur

Environmentální výchova

- zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí (vnímání hudby uklidnění, povzbuzení, motivace)
- vnímání estetických kvalit v hudbě (vážná hudba, muzikály, lidová hudba, hudební „kýč“)

Mediální výchova

- vnímání zvuku (hluk, pozitivní zvukový vjem)
- vývoj médií – rozhlasu, nahrávek
- setkávání se s hudbou – rozhlas, televize, koncerty, soutěže

2. období



A) Cíle vzdělávací oblasti ve 2. období

- naučit žáky čistě a výrazně zpívat lidové a umělé písni v hlasovém rozsahu přiměřeném věku
- nacvičit správné dýchání a tvoření tónů
- rozvíjet hudební sluch a paměť
- rozlišit a udržovat mírně složitý rytmus
- zařazovat poslech lidové písni i poslech hodnotné vážné hudby, vést žáky k zájmu o hudbu
- poznat a dbát o rozvoj talentovaných žáků
- probouzet u žáků zájem o vlastní pěvecké a hudební aktivity

B) Charakteristika výuky

Hlavní složkou vzdělávacího oboru Hudební výchova na 1. stupni jsou zpěv a poslech. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasý i dvojhlasý. Učitel vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Rozsah a poloha písni musí odpovídat rozsahu a poloze dětského hlasu. Je důležité, aby ve vyučovacích hodinách docházelo ke střídání činností, aby děti nezpívaly po celou vyučovací dobu.

Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus. Rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním doprovodných nástrojů ke zpěvu. Vnímání hudby se rozvíjí nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se.

Zpěv by se měl stát součástí i v jiných vzdělávacích oborech.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písni a skladbám. Je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj. Zpěvem, poslechem, doprovodem písni na hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními pozorovateli.

Podle hlavních složek vzdělávacího oboru Hudební výchova je učivo rozděleno do čtyř okruhů:

- **Vokální činnosti**
- **Instrumentální činnosti**
- **Hudebně pohybové činnosti**
- **Poslechové činnosti**

Výuka vzdělávacího oboru Hudební výchova je realizována v odborné učebně hudební výchovy nebo v kmenových třídách, popřípadě v atriích školy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Hudební výchova jsou uvedeny v bodě B) 1. období.

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

4. ročník



Vzdělávací obor Hudební výchova ve 4. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- rozširování pěveckého rozsahu
- opakování taktů 2/4, 3/4, 4/4
- taktování ve 2/4, 3/4 taktu
- noty c1 – a1
- nota s tečkou, předznamenání
- nota h1, c2, d2
- píseň lidová – umělá, legato, repetice
- polka, valčík
- rondo
- posuvky, předvětí, závěti
- celý tón, půltón
- stupnice durová, mollová
- dvojhlas a vícehlas- prodleva, kánon, lidový dvojhlas
- intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka– odpověď apod.)
- záZNAM vokální hudby – zachycení melodie písni pomoci jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písni, notový zápis jako opora při realizaci písni

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- hudební nástroje dřevěné – pikola, hoboj, fagot
- sbor – dětský, mužský, ženský, smíšený, kánon
- malá písňová forma (a, ab)
- taktování, rytmický zápis říkadla
- stupňování (gradace) uvnitř skladby
- rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka– odpověď), jednodílná písňová forma (a–b)
- záZNAM instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem
- polka, valčík, pohybové hry
- pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků



POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- kvality tónů – délka, síla, barva, výška
- vztahy mezi tóny – souzvuk, akord
- hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná).
- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj, hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace
- interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková
- B. Smetana - Úvodní sbor z opery Prodaná nevěsta, Luisina polka, Vltava
- L. Janáček – Pilky z Lašských tanců
- J. J. Ryba – Česká mše vánoční
- J. Straus – valčík dle vlastního výběru
- B. Martinů – Otvírání studánek
- W. A. Mozart – malá noční hudba
- Vybrané hudební nástroje

- Navštívit aspoň jedno představení (balet, operu, koncert)
- Společné chování na kulturních akcích

5. ročník

Vzdělávací obor Hudební výchova v 5. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu „
- noty c1 – d2, mollová tónina
- nota h, e2, a
- opakování – hodnoty not, rondo, práce s notovým záznamem
- posuvky
- koruna
- synkopa
- realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- intonace, vokální improvizace- diatonické postupy v durových a mollových tóninách, hudební hry
- Česká hymna – vznik
- zachycení melodie písni pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písni, notový zápis jako opora při realizaci písni



- nota šestnáctinová – procvičení

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- taktování ve 4/4 taktu, pohybové hry
- symfonický orchestr, dirigent, sbormistr
- hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písničky, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry
- čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- lidový tanec, lidová hudba, lidová kapela, zlidovělé písničky
- taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem
- hudba homofonní a polyfonní
- pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách
- jazz, swing, charleston, rock and roll
- rytmický zápis básničky
- tvorjení jednoduché vlastní hudební skladby

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- kvality tónů- délka, síla, barva, výška
- vztahy mezi tóny – souzvuk, akord
- hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj
- Hudební styly a žánry- hudba taneční, pochodová, ukolébavka
- Hudební formy- malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace
- Interpretace hudby- slovní vyjádření
- Česká státní hymna
- L. Janáček – Říkadla



- vánoční písně
- W. A. Mozart – Symfonie C dur (Menuet)
- J. S. Bach – Umění fugy
- A. Dvořák
- jazzová hudba
- rock and roll
- písničky K. Hašlera

Žák by se měl v 5. ročníku naučit okolo dvanácti písní. S hudebnou se žáci mohou setkat též při návštěvě výchovných koncertů, besedách o hudbě.

D) Očekávané výstupy na konci 2. období

Žák:

- má správné pěvecké návyky
- podle individuálních dispozic zpívá čistě v jednohlase (popřípadě dvojhlase) a rytmicky správně melodie známých písní
- využívá jednoduchých hudebních nástrojů k doprovodu, sborové či sólové hře
- rozezná hlavní a vedlejší melodie
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- pohybem reaguje na znějící hudbu, ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace
- rozliší nejznámější hudební nástroje

E) Průřezová téma

2. období

Průřezová téma budou využívána jako součást obsahu vzdělávacího oboru.

Osobnostní a sociální výchova

- každodenní využití v běžném životě
- rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vyjádření pocitů z poslechu hudebních ukázek
- využití různých postupů dramatické výchovy např. dramatizace písní, návštěva divadla, koncertů, diskuse nad uměleckým dílem

Výchova demokratického občana

- motivace žáků k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích třídního kolektivu např. pomoc (zpěv ve dvojicích, trojicích), ochota pomáhat, být ohleduplný (kultivovaný projev, pravidla chování na koncertě)
- respektovat kulturní odlišnosti



Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře a i v osobním životě
- prolíná všemi vzdělávacími oblastmi
- budovat vztah k evropské a světové hudbě (prvotní seznámení s hudebními skladateli a jejich díly)
- nejznámější hymny evropských zemí
- lidové písni z různých oblastí (krajové oblasti – Vysočina, Chodsko, Beskydy)

Multikulturní výchova

- seznamování s rozmanitostí různých hudebních kultur, jejich tradicemi
- hudba v našem regionu (písni, umělci, kulturní postavy, kulturní akce)
- poznávat a tolerovat odlišnosti hudebních kultur

Environmentální výchova

- zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí (vnímání hudby uklidnění, povzbuzení, motivace)
- vnímání estetických kvalit v hudbě (vážná hudba, muzikály, lidová hudba, hudební nevkus až „kýč“, rámus)

Mediální výchova

- vnímání zvuku (hluk, pozitivní zvukový vjem)
- vývoj médií – rozhlasu, nahrávek
- setkávání se s hudbou – rozhlas, televize, koncerty, soutěže
- uplatnění výrazových prostředků v hudbě a tanci

3. období

A) Cíle vzdělávací oblasti ve 3. období

- pronikat do podstaty hudby a hudebního umění
- získávat základní poznatky o vývoji hudby a hudebních stylů
- pomocí hudebních nástrojů vyjádřit své pocity, hudební a nehudební představy
- pochopit roli posluchače a respektovat hudební projev druhých
- vytvořit zásobu naučených písni
- zařazovat vokální, instrumentální, poslechové a hudebně pohybové aktivity
- vytvářet vhodné prostředí pro vlastní hudební projev žáků
- prohlubovat základní poznatky v oblasti hudební nauky
- rozvíjet hudební dovednosti žáka



B) Charakteristika výuky ve 3. období

Hlavními složkami hudební výchovy jsou pěvecké, instrumentální a poslechové činnosti doplněné hudebně pohybovými aktivitami. Žák se učí pracovat se svým hlasem, osvojuje si písň různých hudebních žánrů, poznává hudbu v jejích stylových, žánrových i funkčních podobách. Pěveckými, poslechovými, rytmickými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými a tvořivými činnostmi rozvíjí žákovu hudebnost. Pomáhá mu vytvořit si vlastní názory a postoje k hudebnímu umění minulosti i současnosti. Zpěv by se měl stát prostředkem vyjádření radosti a pohody. Žák by měl mít příležitost uplatňovat své individuální hudební schopnosti a dovednosti.

Podle hlavních složek vzdělávacího oboru Hudební výchova je učivo rozděleno do čtyř okruhů:

- **Vokální činnosti**
- **Instrumentální činnosti**
- **Hudebně pohybové činnosti**
- **Poslechové činnosti**

Výuka vzdělávacího oboru Hudební výchova je realizována v odborné učebně hudební výchovy nebo v kmenových třídách, popřípadě v atríích školy za předpokladu příznivého počasí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Hudební výchova:

Kompetence k učení

Žáci:

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávají a třídí informace
- používají obecně užívané hudební termíny
- získané znalosti propojují do souvislostí

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatkami a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- na základě individuální hudební vyspělosti postihují z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávají je, slovně charakterizují, hledají spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- samostatně a kriticky přemýšlejí
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- při zadání úkolu žáci rozpoznají problém a hledají nevhodnější způsob řešení

Učitel:

- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů



- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

Žáci:

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o náměty a názory žáků

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- efektivně spolupracují, respektují názory jiných
- žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názor druhých
- chrání a oceňují naše kulturní tradice
- aktivně se zapojují do kulturního dění

Učitel:

- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence pracovní

Žáci:

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k hudebním činnostem

Učitel:

- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

6. ročník

Vzdělávací obor Hudební výchova v 6. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

VOKÁLNÍ ČINNOSTI



- výběr písni podle složení třídy a výběru učitele s využitím dostupných zpěvníků a učebnic hudební výchovy
- rozšiřování hlasového rozsahu
- hlasová hygiena, jednohlasý a vícehlasý zpěv
- diatonické postupy v durových a mollových tóninách
- odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné podoby, zachycení rytmu
- vlastní vokální projev a projev ostatních

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písni, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)
- notová osnova, houslový klíč, délka not
- melodie, rytmus, tempo, dynamika
- rozdělení hudebních nástrojů
- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- dramatizace písni, spojení pohybu s hudbou, tanečky, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- taktování
- pantomima, improvizace
- rozvoj pohybové pamětí, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- písňová tvorba, opera, opereta, balet, muzikál, hudební revue
- slovní charakterizování hudebního díla (slohou a stylou zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí
- návštěva hudebního představení, besedy

7. ročník

Vzdělávací obor Hudební výchova v 7. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- výběr písni podle složení třídy a výběru učitele s využitím dostupných zpěvníků a učebnic hudební výchovy



- rozšiřování hlasového rozsahu
- hlasová hygiena, jednohlasy a vícehlasý zpěv
- diatonické postupy v durových a mollových tóninách
- odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné podoby, zachycení rytmu
- vlastní vokální projev a projev ostatních
- hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písni, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)
- notová osnova, stupnice, tempo, dynamika
- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- dramatizace písni, spojení pohybu s hudbou, hudebně pohybové hry
- tanecní kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- taktování
- pantomima, improvizace
- rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- fuga, koncert, sonáta, symfonie, kantáta, muzikál
- slovní charakterizování hudebního díla (slohou a stylou zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí
- návštěva hudebního představení, besedy

8. ročník

Vzdělávací obor Hudební výchova v 8. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- výběr písni podle složení třídy a výběru učitele s využitím dostupných zpěvníků a učebnic hudební výchovy
- rozšiřování hlasového rozsahu



- hlasová hygiena, jednohlasý a vícehlasý zpěv
- diatonické postupy v durových a mollových tóninách
- odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné podoby, zachycení rytmu
- vlastní vokální projev a projev ostatních
- hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písni, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)
- stupnice, tónina
- spirituál, swing, blues, rock, big beat, hippies, punk, heavy metal, hip hop, techno, disco hudba (vývoj populární hudby)
- moderní hudební nástroje
- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- dramatizace písni, spojení pohybu s hudbou, taneční kroky
- taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- taktování
- pantomima, improvizace
- rozvoj pohybové pamětí, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- jazz, afroamerická hudba, vývoj populární hudby až po současnou hudební scénu
- slovní charakterizování hudebního díla (slohou a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí
- poslechové skladby k výuce dějin, hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- referáty žáků, návštěva hudebního představení, besedy



Vzdělávací obor Hudební výchova v 9. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- výběr písni podle složení třídy a výběru učitele s využitím dostupných zpěvníků a učebnic hudební výchovy
- rozšiřování hlasového rozsahu
- hlasová hygiena, jednohlasý a vícehlasý zpěv
- diatonické postupy v durových a mollových tóninách
- odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné podoby, zachycení rytmu
- vlastní vokální projev a projev ostatních
- hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písni, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)
- stupnice, tónika, harmonie, kytarové značky
- rytmus, metrum, takt, tempo
- chorál, polyfonie, opera, koncert, symfonie
- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- dramatizace písni, spojení pohybu s hudbou, taneční styly
- taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- taktování
- pantomima, improvizace
- rozvoj pohybové pamětí, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- vývoj hudby světové i české od jejího počátku až po současnost
- poslechové skladby k výuce dějin
- hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- slovní charakterizování hudebního díla (slohou a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí



- referáty žáků, návštěva hudebního představení, besedy

D) Očekávané výstupy na konci 3. období

Žák:

- **využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách**
- **má při zpěvu správné pěvecké návyky a dodržuje pravidla hlasové hygieny**
- **uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase**
- **respektuje pěvecký, instrumentální i hudebně pohybový projev ostatních**
- **má určitou zásobu písni různých hudebních žánrů**
- **orientuje se v oblasti hudebních pojmu, značek**
- **orientuje se v dějinách hudebního umění, má přehled o hudebních stylech minulosti i současnosti**
- **rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu**
- **umí pomocí instrumentálních, vokálních a pohybových činností vyjádřit své pocity a prožitky**
- **zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami**
- **umí vytvořit k písni jednoduchý doprovod na hudební nástroj**
- **vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění**

E) Průřezová téma

3. období

Osobnostní a sociální výchova

- dramatizace písni, návštěva divadelního představení, hudebního koncertu
- vytvoření hudebního pásmo spojeného s dramatizací
- rozhovory, hodnocení práce ve skupině
- diskuse nad uměleckým dílem

Výchova demokratického občana

- nezesměšňovat práci ostatních žáků, ale snažit se je pochopit a správně vnímat
- ochota pomáhat, být ohleduplný, respektovat názory druhých
- respektovat kulturní odlišnosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- orientace ve vývoji umění, hledat podobnosti a odlišnosti



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- porozumět rozdílnosti kultur
- seznámení s folklórem, lidovými zvyky, tradicemi, regionální umění
- hymny jiných zemí, lidové písni různých oblastí
- hudební nástroje různých kultur a zemí

Multikulturní výchova

- poznávání naší kultury a tradic
- kultura a umění v našem regionu (umělci, písni, stálé kulturní akce, apod.)
- poznávat a respektovat odlišnosti kultur

Environmentální výchova

- estetické kvality prostředí
- vandalismus

Mediální výchova

- vliv médií na kulturu
- vývoj médií a jejich přínos v oblasti kultury a umění



5.8.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

1. období

A) Cíle vzdělávací oblasti v 1. období

- probouzet a rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků
- rozvíjet tvořivé schopnosti žáků, pěstovat jejich estetické cítění a vkus
- vytvářet základní pracovní návyky pro výtvarnou činnost žáků
- vytvářet kladný citový vztah k výtvarnému umění
- seznamovat žáky s výtvarnými nástroji, materiály a technikami
- učit žáky pozorovat a vnímat krásu přírody, hovořit o svých pocitech a dojmech, pokusit se je výtvarně vyjadřovat
- dát dítěti možnost osobitého výtvarného vyjádření určitého prožitku nebo představy neovlivněného vnuzeným výtvarným vzorem
- četbou, vyprávěním příběhem, hudbou, dramatickým dílem podněcovat a rozvíjet výtvarné představy žáků, dát možnost výtvarným projevům v různých technikách
- výtvarně experimentovat, objevovat tvary věcí kolem nás, hra s linií s využitím různých plastických materiálů
- výtvarně zobrazovat tvary předmětů na základě her s nimi
- kreslením, malováním a modelováním rozvíjet tvarovou, barevnou i prostorovou představivost a jemnou motoriku
- pozorovat a porovnávat jednoduché předměty, hledat jejich jednotlivé kvality – barevnost, pojmenovávat vlastnosti, tvary, hledat a odlišovat struktury
- dbát na rovnoměrnost a vyváženosť smyslových, citových a rozumových přístupů a jejich propojování s důrazem na rozvoj fantazie a svobodného subjektivního vyjadřování
- učit se prezentovat svůj výtvarný projev a naslouchat sdělení druhých
- využívat zkušeností žáků, učit je respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování
- dovedností získaných při výtvarných činnostech využívat při výuce pravouky, matematiky, českého jazyka i psaní a naopak
- seznamovat žáky s ilustracemi v dětských knihách, poznávat nejznámější malíře - ilustrátory, mezipředmětové vztahy se čtením a literární výchovou
- podílet se na výzdobě třídy, školy; učit se prezentovat své práce
- příležitostně navštěvovat výstavy dětských výtvarných prací a výstavy výtvarných umělců v regionu

B) Charakteristika výuky v 1. období

Vzdělávací obor Výtvarná výchova je součást procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti i k umění. Výuka vzdělávacího oboru Výtvarná výchova vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. Pro výtvarnou činnost v tomto období je nepostradatelné příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých.



Děti se snaží výtvarně vyjadřovat své představy výtvarnými prostředky již od útlého věku. Výtvarný projev předškolního věku je především rázu schematického. Děti svým kresbám rozumí, dospělí většinou nedovedou do jejich světa vstupovat. Není však vhodné myšlenkový svět dětí narušovat předkreslováním a vedením k napodobování. Je naopak potřebné dát dítěti svobodu a do jeho kresek nezasahovat.

V 1. – 3. ročníku převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Dítě kreslí rádo z paměti, předloham se vyhýbá. Jeho představy ho těší a snaží se je ztvárnit. Vhodná motivace, která předchází výtvarné tvorbě, podněcuje uvolnění dětské fantazie. Děti potom často tvoří s velkým zaujetím a prožívají velkou radost z toho, co vytvořily. Jejich práce jsou plné volnosti, naivnosti a psychologických záhad.

Úlohou učitele je posilovat sebevědomí žáků, využívat jejich fantazii, rozvíjet ji, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjadřování, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací. V tomto období je vhodné, když mezi metody a formy práce zařazuje učitel co nejvíce různé hravé činnosti a experimentování. Výtvarná výchova dává žákům možnost se individuálně svou výtvarnou činností projevit, sami mohou různými výtvarnými prostředky ztvárnit své vidění světa. Je dobré, když svůj výtvarný projev mají žáci možnost obhájit, vysvětlit spolužákům a vyslechnout jejich názory. Často právě vzájemné hovory žáků o svých výtvorech mohou měnit jejich pohled na svět nebo určitou věc. Zde má učitel příležitost jemně usměrňovat a postupně působit na vytváření výtvarného výkusu žáků.

Tato výchova prolíná celým obdobím. Jeví se jako vedení žáka:

- **k svobodnému výtvarnému vyjádření**
- **k uvědomování si krásy tvarů, barev a barevných kombinací, struktur**
- **k postupné schopnosti samostatné volby výtvarné techniky (technologie), ke správnému zacházení s výtvarnými nástroji, barvami apod.**
- **k účasti na utváření prostředí, ve kterém žijeme, učíme se**

Ve všech formách výtvarného projevu (v kresbě, malbě, grafice, modelování, prostorovém vytváření, v kombinovaných technikách ...) se projevuje dětská osobnost dítěte, jeho citení a chápání světa kolem sebe. Téměř všechny námětové okruhy výtvarné výchovy obsahují základní vztahy k životu, prostředí a lidem, a proto souvisí blízce s výukou pravouky a vztahem žáků k životnímu prostředí. Učitelům se přímo nabízí možnost k mezipředmětovým vztahům a využití výtvarných činností žáků v různých malých projektech. Velmi vhodné je uplatňovat ve výuce náměty z žákova okolí, z dětského života z prostředí obce i školy.

Při výtvarné tvorbě plné her, fantazie, spontánnosti, experimentů s technikami i materiály by nemělo v tomto období chybět ani výtvarné zpracování k určitému konkrétnímu tématu (kresbou, malbou), které v některých pojetích pohledu na výtvarnou výchovu v tomto školním věku bývá poněkud zatlačováno do pozadí pro svou údajnou nevhodnost, obtížnost či přílišnou konkrétnost. Ale i tato oblast má v tomto období své místo a opodstatnění.

Takové výtvarné práce mohou být dvojího druhu:

- **na základě vlastní představy dítěte**
- **podle skutečnosti**

Kresba z představy má zpočátku ilustrativní charakter, vypráví o bezprostředních zážitcích a zkušenostech žáků a o jeho citovém životě. Motivací k těmtu kresbám může být prožitek z her, ze čteného textu, z osobního prožitku, z vycházky apod.



Kresba podle skutečnosti vyjadřuje obvykle první dojem žáka z pozorování. Každý sleduje zpočátku něco jiného, někoho zaujme barva, jiného zaujmou detaily, někdo dovede zachytit linie pozorovaných věcí, někdo zase zachytí jejich funkci. Žák se postupně učí výtvarně uvažovat, pozorně vnímat skutečnost a výtvarně vystihnout její podobu. Proto již v tomto období můžeme začít i s kreslením věcí podle skutečnosti. Žáci samozřejmě nedokáží hned dokonale zachytit pozorovanou skutečnost. Spokojujeme se proto zejména s vystižením toho charakteru předmětu, který pozorujeme. Tyto kresby velmi vhodně využíváme nejen při výuce prvouky, ale i v hodinách matematiky, čtení a psaní. Mnohý žák se v mladším školním věku snáze vyjadřuje kresbou než slovy. Kresbou může např. snadno vyjadřovat porozumění čtené větě nebo čtenému příběhu, porozumění funkci pozorované věci (např. mlýnek, struhadlo). Tím výtvarná výchova přesahuje rámec předmětu jako takového.

K vytváření hlubšího vztahu k výtvarnému umění využíváme návštěvy výstav obrazů, loutek a maňásků, hraček, pohlednic aj., besedujeme nad knihami a jejich ilustrátory.

K vycházkám v průběhu roku je vhodné přidávat prvky výtvarné výchovy, neboť při nich s žáky můžeme pozorovat např. výstavbu obce, významné stavby obce, stavební sloh, ve kterém jsou domy postaveny, úpravu domů a jejich okolí, získáváme spoustu námětů, zajímavostí, postřehů, nasbíráme materiály pro další práci.

Na vytváření žákovského výtvarného vkusu a jeho vztahu k výtvarnému umění a výtvarným hodnotám má také vliv prostředí (rodina, škola, obec, její okolí), kde děti žijí. Nemalý vliv má i rozvoj techniky – fotografie, televize, video, počítače, které zprostředkovávají dětem spoustu podnětů, zážitků (pozitivních, ale v mnoha případech i negativních). Pak je třeba také takováto téma do hodin výtvarné výchovy zařazovat a pomocí tak dětem přemíru podnětů zpracovávat, uvědomovat si jejich hodnotu, zaujímat k nim nějaké postoje, vnímat pozitivní i negativní.

Některé činnosti mohou dětem ukázat, jak lze tuto moderní techniku vhodně využít (počítačová grafika, internet, televizní motivační či vzdělávací pořady, reklama, plakáty, kreslená animace, loutky ...).

Učitel, který dovede dětskou duši naladit k výtvarnému projevu, bývá často odměněn bohatstvím dětských nápadů.

Pro výuku výtvarné výchovy je třeba mít dostatečné množství pomůcek a poučit žáky, jak se s nimi zachází. Kromě základních pomůcek pro výtvarné činnosti, které má každý žák svoje vlastní, je třeba mít soubor pomůcek ve třídě pro specifické a složitější výtvarné techniky. Výtvarná výchova nevede samoúčelně jen k osvojování výtvarných technik. Prostřednictvím výtvarných činností pomáhá k výchově citlivého člověka, který si všímá okolního světa a jeho projevů.

Učivo vzdělávacího oboru Výtvarná výchova v 1. období je členěno do 3 tematických okruhů:

- **Rozvíjení smyslové citlivosti**
- **Uplatňování subjektivity**
- **Ověřování komunikačních účinků**

Výuka vzdělávacího oboru Výtvarná výchova je realizována nejčastěji v kmenových třídách, kde mají žáci své pomůcky k výtvarným činnostem, nebo také v přírodě. K výuce se rovněž využívají prostory atrií školy. Žáci v rámci výuky výtvarné výchovy navštěvují besedy s výstavami v muzeu nebo Galerie výtvarného umění v Chebu.



Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova:

Kompetence k učení

Žáci:

- jsou vedení ke samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů

Žáci:

- samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj
- využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

Žáci:

- zapojují se do diskuse
- respektují názory jiných
- pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření

Učitel:

- vede žáky k obohatování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- umí tvořivě pracovat ve skupině
- respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Učitel:

- vede žáky ke kolegiální pomoci

Kompetence pracovní

Žáci:

- užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla

Učitel:

- vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

Žáci:

- chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí



Učitel:

- pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

1. ročník

Vzdělávací obor Výtvarná výchova v 1. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření**
 - linie a tvary
 - hra s liniemi, vedení linie v různých materiálech
 - kresba pastelkami, tužkou
 - námětové kreslení na základě vlastních prožitků dětí
 - světlostní a barevné kvality, textury (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše
 - poznávání základních barev a jejich různé užívání
 - základní, doplňkové, teplé a studené barvy
 - malba vodovými barvami, temperami (věci kolem nás, stromy, květiny, zvířata a lidé)
 - kombinování barev - výrazové vlastnosti
 - experimentování s barvami (míchání, zapouštění, překrývání)
- **uspořádání objektů do celku**
 - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření kombinování tvarů
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly**
 - vizuálně obrazná vyjádření podnětů sluchových, pohybových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
 - smysl pro podobnost a rozdílnost, kontrast prvků
 - výraznost, velikost a vzájemné postavení objektů
 - manipulace s předměty, využití drobného materiálu, přírodního materiálu (plody, semena, kousky látek, vlna, drátky)
 - koláž
 - modelování jednoduchých prvků z plasteliny, keramické hlíny apod.
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření**
 - umělecká a výtvarná tvorba, fotografie, film (animované filmy), tisk, televize, internet (počítačové hry)

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností**



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- manipulace s objekty
- akční tvar malby a kresby individuální vyjádření dle pocitů a nálad a představ
- statické a dynamické vyjádření (postava v klidu, v pohybu) a umístění do prostoru
- výtvarné dotváření přírodnin na základě představ dítěte
- vytváření prostorových fantazií seskupováním a kombinováním přírodních i umělých materiálů, včetně materiálů netradičních
- **typy vizuálně obrazných vyjádření**
 - jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika
 - kresby podnícené vyprávěním, četbou, vhodnou motivací ilustrující fantazii dítěte – kreslení podle představ
 - kresby a modely přírodnin vztahující se k učivu prvouky, zobrazují vše, co dětem poskytuje příroda – kreslení podle skutečnosti, jehož hlavním účelem je vystižení tvaru a barvy
 - jednoduché dekorativní kreslení, otisky přírodních prvků na papír a do plastických materiálů
 - plastická a prostorová tvorba – spontánní hry s různými tvárnými materiály
 - prostorové hry se stavebnicovými prvky
 - jednoduché prvky moderní techniky ve výtvarné tvorbě
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením**
 - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické)
 - hledisko jejich motivace (fantajijní, založené na smyslovém vnímání)
 - individuální postoj a názor
 - výtvarné vyjadřování na základě individuálních pocitů, nálad a představ
 - návštěva knihovny, galerie, výstavy
 - seznamování se s významnými osobnostmi výtvarného umění jako např. Josef Lada

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci**
 - utváření a zdůvodňování postoje
 - odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje
 - porovnávání s vlastní interpretací
 - tvorivost v mezilidských vztazích (vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvorivého experimentování) Schopnost spolupráce (radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce)
 - osobní postoj v komunikaci
 - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření



- elementární prosociálnost (darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství)
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření**
 - komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)
 - vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření
- **proměny komunikačního obsahu**
 - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření

2. ročník a 3. ročník

Vzdělávací obor Výtvarná výchova ve 2. a 3. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření**
 - linie a tvary
 - hra s liniemi, vedení linie v různých materiálech
 - experimentování s běžnými i netradičními nástroji a materiály (štětec, dřívko, rudka, uhel, tužka, fix, ruka, prsty, provázek, papír, kůra, textilie, kůže, kovy, plasty, ...)
 - vyhledávání výrazných a zajímavých linií, tvarů, barev, struktur, jejich zaznamenávání (kresba, malba, otisk, frotáž, ...)
 - námětová kresba a malba na základě vlastního prožitku, rozvoj dětské představivosti a fantazie
 - světlostní a barevné kvality, textury (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše
 - poznávání základních barev a jejich různé užívání
 - základní, doplňkové, teplé a studené barvy
 - využití barev základních i barev vzniklých mícháním, tvoření souladu dvou barev
 - malba vodovými barvami, temperami (věci kolem nás, stromy, květiny, zvířata a lidé)
 - kombinování barev - výrazové vlastnosti
 - hry s barvou, poznávání vlastností barev, výtvarné využití vzniklých náhodností, které vzbuzují v dětech rozličné představy
 - pozorování tvarů užitkových předmětů a pokusy o výtvarné ztvárnění jejich obrysové linie
 - pozorování tvarů a poznávání funkcí různých předmětů, které člověk používá k práci, grafický záznam pohybu a zobrazení předmětu
 - jednoduché náčrty, plány, modely podle fantazie a skutečnosti
 - typy, druhy a formy činnosti ve výtvarné výchově, výtvarné techniky
 - využívání různých materiálů (přírodních, umělých, vč. odpadových), poznávání jejich vlastností, zpracování různými technikami



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- výtvarné vnímání věcí, užitkových předmětů z hlediska funkce, tvaru, dekoru, ... (kresba, vytrhávání z papíru, koláž, ...)
- vytváření jednoduchých náčrtů, plánů, modelů
- seznamování s jednoduchými grafickými technikami (otisk, frotáž, tisk z koláže, kombinace technik)
- **uspořádání objektů do celků**
 - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření kombinování tvarů
 - rytmické řešení plochy s využitím různých prvků a střídání barev – jak se dá návrhů využít
 - členění plochy s použitím libovolných geometrických prvků, barevná kompozice – náměty pro využití návrhu
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly**
 - vizuálně obrazná vyjádření podnětů sluchových, pohybových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
 - smysl pro podobnost a rozdílnost, kontrast prvků
 - výraznost, velikost a vzájemné postavení objektů
 - manipulace s předměty, využití drobného materiálu, přírodního materiálu (plody, semena, kousky látek, vlna, drátky)
 - koláž
 - modelování jednoduchých prvků z plasteliny, keramické hlíny apod.
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření**
 - umělecká a výtvarná tvorba, fotografie, film, animovaný film, tiskoviny, televize, internet

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností**
 - manipulace s objekty
 - akční tvar malby a kresby individuální vyjádření dle pocitů a nálad a představ
 - statické a dynamické vyjádření (postava v klidu, v pohybu) a umístění do prostoru
 - výtvarné dotváření přírodnin na základě představ dítěte
 - vytváření prostorových fantazií seskupováním a kombinováním přírodních i umělých materiálů, včetně materiálů netradičních
- **typy vizuálně obrazných vyjádření**
 - jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika
 - hračky v životě dětí, výtvarný návrh hračky, pokus o jeho výrobu
 - kresby podnícené vyprávěním, četbou, vhodnou motivací ilustrující fantazii dítěte – kreslení podle představ
 - pozorování přírodnin, rozlišování tvarů, barvy, struktury, jejich kombinace a výtvarné dotváření



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- plastická a prostorová tvorba – spontánní hry s různými tvárnými materiály
- prostorové hry se stavebnicovými prvky
- jednoduché prvky moderní techniky ve výtvarné tvorbě
- využívání různých materiálů k výtvarnému prostorovému zpracování (modelína, modurit, sádra, papír, přírodniny, plasty, textil, kůže – mísení, hnětení, lití, lepení, stříhání navlékání)
- prostorová tvorba – formování, deformování materiálů, pokus o plastické komponování; prostorové činnosti s dostupnými stavebními prvky (papírové krabičky)
- kombinace prvků moderní techniky, návrhy, plány, ...
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením**
 - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické)
 - hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)
 - individuální postoj a názor
 - výtvarné vyjadřování na základě individuálních pocitů, nálad a představ
 - práce s velkými formáty individuální i skupinová různými technikami (balící papír, velké formáty čtvrtk, asfalt, ...)
 - práce na třídních projektech, návrhy, formy zpracování volba, techniky
 - dotváření prostředí, ve kterém žijeme, svými výtvarnými pracemi
 - návštěva knihovny, galerie, výstavy
 - seznamování se s významnými osobnostmi výtvarného umění jako např. Josef Lada, Ondřej Sekora, Helena Zmatlíková, Adolf Born
 - vycházky s výtvarnými náměty, pozorováním (sběr materiálů, pozorování věcí, prvky staveb, práce v terénu, ...)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci**
 - utváření a zdůvodňování postoje
 - odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje
 - porovnávání s vlastní interpretací
 - tvořivost v mezilidských vztazech (vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování)
 - schopnost spolupráce (radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce)
 - osobní postoj v komunikaci
 - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření
 - elementární prosociálnost (darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství)
 - výtvarně dramatické a komunikační hry (sochy, maňásci, ...)
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření**



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)
- vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření
- **proměny komunikačního obsahu**
 - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření

D) Očekávané výstupy na konci 1. období

Žák:

- **rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ**
- **v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace**
- **vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky**
- **interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností**
- **na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil**

E) Průřezová téma

1. období

Osobnostní a sociální výchova

- žák se prostřednictvím výtvarné výchovy snaží porozumět sám sobě, ale i spolužákům rozvíjením tvořivosti a estetického cítění
- žáci hodnotí ve spolupráci s učitelem výtvarné práce své a svých spolužáků, hledají pozitiva a možnosti opravy nedostatků

Výchova demokratického občana

- žáci jsou vedeni k pochopení významu řádu a pravidel při organizaci vlastní výtvarné práce, společné práce a projektů ve výtvarné výchově
- prostřednictvím vhodných tematických námětů, her, modelových situací, různorodých výtvarných technik a využíváním různého materiálu jsou u žáků prohlubovány dětské výtvarné schopnosti a dovednosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- prostřednictvím návštěv výstav, seznamováním s ilustracemi z knih a encyklopedií je prohlubováno prvotní povědomí potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů



- postupně vést žáky k poznání a pochopení života významných Evropanů a jejich děl

Multikulturní výchova

- poskytovat žákům základní informace o etnických kulturních skupinách žijících okolo nás
- rozvíjení dovedností, poznání a tolerance prostřednictvím hravých forem výtvarné tvorby založených na spontánnosti, fantazii, experimentu s technikami a materiály

Environmentální výchova

- vést žáky k uvědomění si podmínek života na Zemi a možnostmi jejich ohrožení – výtvarné práce s tématikou člověka za mimořádných událostí, výtvarný svět v dětské představě a svět skutečný
- péče o životní prostředí na místní a regionální úrovni, výtvarné soutěže ke Dni Země

Mediální výchova

- využívat médií jako zdroj informací, kvalitní zábavy a náplně volného času
- rozvoj komunikačních schopností – hodnocení výtvarného díla, stylizace vlastního psaného textu, výtvarná úprava knih a textů

2. období

A) Cíle vzdělávací oblasti ve 2. období

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence – k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznávání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince – k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonání životních stereotypů a k obohacení emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků a postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

B) Charakteristika výuky ve 2. období

Vzdělávací obor Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci



s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřením komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Ve 4. – 5. ročníku začíná být dětská fantazie a představivost korigována rozvíjejícím se intelektem. Žáci postupně přecházejí od hravých činností k uvědomělejší výtvarné práci. Jejich výpověď o vztazích k okolnímu světu je stále bezprostřední, zachovávají si citový vztah.

Učivo vzdělávacího oboru Výtvarná výchova ve 2. období je členěno do 3 tematických okruhů:

- **Rozvíjení smyslové citlivosti**
- **Uplatňování subjektivity**
- **Ověřování komunikačních účinků**

Výuka vzdělávacího oboru Výtvarná výchova je realizována nejčastěji v kmenových třídách, kde mají žáci své pomůcky k výtvarným činnostem, nebo také v přírodě. K výuce se rovněž využívají prostory atrií školy. K výuce lze rovněž použít dle potřeby ateliér výtvarné výchovy. Žáci v rámci výuky výtvarné výchovy navštěvují výstavy s besedami v muzeu nebo Galerii výtvarného umění v Chebu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova jsou uvedeny v bodě B) 1. období.

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

4. a 5. ročník

Vzdělávací obor Výtvarná výchova ve 4. a 5. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření**
 - linie a tvary
 - hra s linií, vedení linie v různých materiálech



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- experimentování s běžnými i netradičními nástroji a materiály (štětec, dřívko, rudka, uhel, tužka, fix, ruka, prsty, provázek, papír, kůra, textilie, kůže, kovy, plasty, ...)
- vyhledávání výrazných a zajímavých linií, tvarů, barev, struktur, jejich zaznamenávání (kresba, malba, otisk, frotáž, ...)
- námětová kresba a malba na základě vlastního prožitku, rozvoj dětské představivosti a fantazie
- světlostní a barevné kvality, textury (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše
- poznávání základních barev a jejich různé užívání
- základní, doplňkové, teplé a studené barvy
- využití barev základních i barev vzniklých mícháním, tvoření souladu dvou barev
- malba vodovými barvami, akvarel, malba temperami
- kombinování barev - výrazové vlastnosti
- pozorování tvarů užitkových předmětů a pokusy o výtvarné ztvárnění jejich obrysové linie
- pozorování tvarů a poznávání funkcí různých předmětů, které člověk používá k práci, grafický záZNAM pohybu a zobrazení předmětu
- jednoduché náčrty, plány, modely podle fantazie a skutečnosti
- typy, druhy a formy činnosti ve výtvarné výchově, výtvarné techniky
- využívání různých materiálů (přírodních, umělých, vč. odpadových), poznávání jejich vlastností, zpracování různými technikami
- výtvarné vnímání věcí, užitkových předmětů z hlediska funkce, tvaru, dekoru, ... (kresba, vytrhávání z papíru, koláž, ...)
- seznamování s jednoduchými grafickými technikami (otisk, frotáž, papírořez, tisk z koláže, kombinace technik)
- dekor, ornament v lidovém umění
- **uspořádání objektů do celku**
 - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření kombinování tvarů
 - rytmické řešení plochy s využitím různých prvků a střídání barev – jak se dá návrhů využít
 - členění plochy s použitím libovolných geometrických prvků, barevná kompozice – náměty pro využití návrhu
 - písmo
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly**
 - vizuálně obrazná vyjádření podnětů sluchových, pohybových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
 - smysl pro podobnost a rozdílnost, kontrast prvků
 - výraznost, velikost a vzájemné postavení objektů
 - manipulace s předměty, využití drobného materiálu, přírodního materiálu (plody, semena, kousky látek, vlna, drátky)
 - koláž
 - modelování jednoduchých prvků z plasteliny, keramické hlíny apod.
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření**



- umělecká a výtvarná tvorba, fotografie, film, animovaný film, tiskoviny, televize, internet

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností**
 - manipulace s objekty
 - akční tvar malby a kresby individuální vyjádření dle pocitů a nálad a představ
 - statické a dynamické vyjádření (postava v klidu, v pohybu) a umístění do prostoru
 - zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností
 - vytváření prostorových fantazií seskupováním a kombinováním přírodních i umělých materiálů, včetně materiálů netradičních
 - volný výtvarný projev doplněný pozorováním skutečnosti
 - výtvarné vyjádření kontrastu přírodních forem a pozadí
 - vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí
 - výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů, barevnosti přírodních objektů
 - výtvarné vyjádření věcí (tvar, prostor, barva, skutečnost a představa)
 - rozvíjení prostorového vidění, cítění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů
- **typy vizuálně obrazných vyjádření**
 - jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika
 - hračky v životě dětí, výtvarný návrh hračky, pokus o jeho výrobu
 - kresby podnícené vyprávěním, četbou, vhodnou motivací ilustrující fantazii dítěte – kreslení podle představ
 - pozorování přírodnin, rozlišování tvarů, barvy, struktury, jejich kombinace a výtvarné dotváření
 - plastická a prostorová tvorba – spontánní hry s různými tvárnými materiály
 - prostorové hry se stavebnicovými prvky
 - jednoduché prvky moderní techniky ve výtvarné tvorbě
 - využívání různých materiálů k výtvarnému prostorovému zpracování (modelína, modurit, sádra, papír, přírodniny, plasty, textil, kůže – mísení, hnětení, lití, lepení, stříhání navlékání)
 - prostorová tvorba – formování, deformování materiálů, pokus o plastické komponování; prostorové činnosti s dostupnými stavebními prvky (papírové krabičky)
 - kombinace prvků moderní techniky, návrhy, plány, ...
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením**
 - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické)
 - hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)
 - individuální postoj a názor



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- výtvarné vyjadřování na základě individuálních pocitů, nálad a představ
- práce s velkými formáty individuální i skupinová různými technikami (balicí papír, velké formáty čtvrtk, asfalt, ...)
- práce na třídních projektech, návrhy, formy zpracování volba, techniky
- dotváření prostředí, ve kterém žijeme, svými výtvarnými pracemi
- návštěva knihovny, galerie, výstavy, besedy o umění
- seznamování se s významnými osobnostmi výtvarného umění jako např. Born, Čapek, Müller
- rozeznávání kýče
- rozvíjení elementárního chápání odlišnosti uměleckého vyjadřování
- skutečnosti od vnější podoby světa
- druhy volného výtvarného umění
- malířství
- sochařství a příroda
- architektura a užité umění
- kultura bydlení
- lidové umění

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci**
 - utváření a zdůvodňování postoje
 - odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje
 - porovnávání s vlastní interpretací
 - tvořivost v mezilidských vztazích (vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování)
 - chopnost spolupráce (radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce
 - osobní postoj v komunikaci
 - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření
 - elementární prosociálnost (darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství)
 - výtvarně dramatické a komunikační hry (sochy, maňásci, ...)
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření**
 - komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)
 - vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření
- **proměny komunikačního obsahu**
 - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření



D) Očekávané výstupy na konci 2. období

Žák:

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, propořční vztahy a jiné)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku, v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v ploše, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

E) Průřezová téma

2. období

Osobnostní a sociální výchova

- prostřednictvím výtvarné výchovy utvářet a rozvíjet základní dovednosti spolupráce – výtvarné skupinové práce, pomoc a rada spolužáků a učitele, hledání nejlepšího řešení, vzájemná tolerance
- péče o dobré vztahy v kolektivu třídy, vytváření příznivého a klidného prostředí zbaveného strachu ze známek, výsměchu druhých

Výchova demokratického občana

- žáci jsou při výtvarných činnostech vedeni k přemýšlení a hledání vhodných variant, k vlastnímu výtvarnému experimentování, objevování
- prostřednictvím vhodných tematických námětů, her a modelových situací poznává žák sám sebe, zároveň je zdrojem informací pro ostatní, spolužáci se učí chápout jeho vidění světa, jeho jednání, jeho prožitky

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech



- prostřednictvím tematických prací k rodinným příběhům, cestopisům, cizím a našim lidovým zvykům a tradicím pomoci žákům vytvářet pozitivní postoj k jinakosti společenských kultur

Multikulturní výchova

- poskytovat žákům informace o etnických kulturních skupinách žijících okolo nás
- rozvíjení tolerance a vstřícnosti při zapojování žáků z odlišného sociálního a kulturního prostředí do kolektivu třídy

Environmentální výchova

- vést žáky k uvědomění si podmínek života na Zemi a možnostmi jejich ohrožení – tematické výtvarné práce, výtvarný svět v dětské představě a svět skutečný
- podněcovat aktivitu, tvořivost a ohleduplnost ve vztahu k přírodě, vhodné a nevhodné výtvarné materiály a techniky
- utváření postojů k estetickým hodnotám prostředí
- vztah člověka k prostředí
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mediální výchova

- využívat médií jako zdroj informací, kvalitní zábavy a náplně volného času
- kritické čtení a vnímání mediálního sdělení
- rozvoj komunikačních schopností, tvorba mediálního sdělení – školní časopis, výstavky
- schopnost svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za prezentaci vyjádření svého postoje – výstavky, výtvarný projev žáka, reklama

3. období

A) Cíle vzdělávací oblasti ve 3. období

- rozvíjet tvořivé schopnosti a tvůrčí potenciál žáků, jejich výtvarné vyjadřování, pěstovat jejich estetické cítění
- uplatňovat ve vlastní výtvarné činnosti teoretické a praktické poznatky s výtvarnými výrazovými prostředky
- rozvíjet představivost, fantazii a výtvarné myšlení ve vlastním výtvarném projevu
- učit prezentovat svůj výtvarný projev a naslouchat názorům druhých
- výtvarně experimentovat
- pracovat s různými výtvarnými materiály
- seznamovat se s netradičními výtvarnými technikami
- umět základními výtvarnými výrazovými prostředky ztvárnit konkrétní i abstraktní téma



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- orientovat se v oblasti výtvarné kultury (malířství, sochařství, grafika, architektura, užité umění) a v dějinách výtvarné kultury
- vést k pochopení umění jako způsobu poznání a komunikace
- navštěvovat vhodné umělecké besedy a výstavy
- seznámit se s regionálním výtvarným uměním
- vytvářet vstřícné a podnětné prostředí pro vlastní tvorbu žáků a jejich práce prezentovat ostatním (nástěnky, výzdoba třídy, školy, prezentace na veřejnosti)

B) Charakteristika výuky ve 3. období

Výtvarná výchova je realizována prostřednictvím tvůrčích činností žáka, ve kterých uplatňuje vlastní vnímání, myšlení, cítění, prožitky, představivost a fantazii. Umožňuje mu vyjadřovat se k různým tématům a situacím. Svůj výtvarný projev mají žáci možnost prezentovat, obhájit, vysvětlit spolužákům, vyslechnout jejich názory a zároveň říci svůj názor na práci ostatních. Ve všech formách výtvarného projevu se prezentuje osobnost žáka a dává mu možnost individuálně se vyjádřit.

Žák se postupně učí vytvářet si vztah k výtvarnému umění, výtvarným hodnotám, učí se zaujímat k nim svůj postoj, vnímat pozitivní i negativní, je veden k všímání si okolního světa.

Učivo vzdělávacího oboru Výtvarná výchova ve 3. období je členěno do 3 tematických okruhů:

- **Rozvíjení smyslové citlivosti**
- **Uplatňování subjektivity**
- **Ověřování komunikačních účinků**

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Výuka vzdělávacího oboru Výtvarná výchova je realizována nejčastěji v odborné učebně výtvarné výchovy (ateliér) nebo také v plenéru. K výuce se rovněž využívají prostory atrií školy. V rámci výuky výtvarné výchovy žáci navštěvují výstavy a besedy v Galerii výtvarného umění v Chebu, výstavy v G4 , muzeu nebo městské knihovně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova:

Kompetence k učení

Žáci:

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací

Učitel:

- zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

Žáci:



- je jim předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpoznají výtvarný problém a hledají nejhodnější způsob řešení

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

Žáci:

- při práci ve skupině dokáží vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel:

- klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky, ...)
- dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů, ...)

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel:

- dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

Žáci:

- při propagaci školních akcí vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- respektují názor druhých
- prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží

Učitel:

- podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní

Žáci:

- při samostatné práci jsou vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- vytváří si pozitivní vztah k manuálním činnostem
- při práci s výtvarným materiélem dodržují hygienická pravidla

Učitel:

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících



6. a 7. ročník

Vzdělávací obor Výtvarná výchova v 6. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

Vzdělávací obor Výtvarná výchova v 7. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření**
 - linie, tvary, objemy
 - výtvarné techniky
 - výtvarné hry s linií a barvou (písмо – GROTESK, psaná grafika, umístění rádku na ploše)
 - světlostní a barevné kvality, textury
 - barevnost, světlo, barevné rytmus, nauka o barvě- teplé a studené barvy
 - teorie barev, výtvarné pomůcky a materiály
 - barevné sny a náhody
 - šrafování
 - vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
 - vztahy podobnost a kontrast, plošné kompozice z geometrických tvarů- spirály, elipsy, přímka, křivka
 - tematické práce (děj, prostor, popředí, pozadí, překrývání)
 - postava (správné proporce lidského těla)
 - příroda – botanika (kresba, malba dle předlohy)
 - perspektiva (osová souměrnost, válec, techn. náčrt, odměřování, zvětšování)
 - tematická práce (persp. zmenšení, chaos, fronta, valér. malba, světelný a barevný kontrast)
 - architektura a její podíl na formování životního prostředí
 - umístění postav na plochu
 - velikost objektů
 - různé typy zobrazení (podhled, nadhled, ...)
 - postava (různé pohledy, dítě, dospělý, hlava – zákonitosti, ruka – linie)
 - člověk jako zdroj inspirace v umění
 - příroda – zoologie (kresba, malba dle předlohy, detail, změna lokální barvy, linie, přítlak)
 - perspektiva (rovnoběžná zobrazení, průčelná plocha, kvádr, stínování – kužel a odvozené tvary)
 - perspektiva sbíhaná, oběžníková
 - **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu**



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
- výtvarný rytmus, středová souměrnost, smysl pro pravidelnost (v různých technikách)
- práce s papírem, sádrou, plasty (vyklápění, otáčení, čtverec, stylizace, neukončená plocha)
- grafické partitura, rytmus a pohyb
- práce s různými druhy papíru (stříhání, lepení, spojování, vyklápění, symetrie a symetrie, řazení vzorku)
- tvary z papíru, hlíny a drátu
- práce s přírodním materiélem
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly**
 - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě
 - reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření**
 - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností**
 - manipulace s objekty
 - pohyb těla a jeho umístění v prostoru
 - akční tvar malby a kresby
 - usporádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn
 - výběr, uplatnění a interpretace
 - kombinovaná technika
 - velký formát
 - prostorová práce, objekt
 - keramika
 - ilustrace a film
 - krajina-kompozice
 - stylizace, zjednodušení pohledu
 - dekor, ornament, rytmus- lidové umění
- **typy vizuálně obrazných vyjádření**
 - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika
 - rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením**
 - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické)



- hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní)
- reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci**
 - utváření a zdůvodňování osobního postoje
 - důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých)
 - kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření**
 - utváření a uplatnění komunikačního obsahu
 - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora
 - prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
 - interpretace vlastní tvorby i děl výtvarného umění
 - výtvarná reflexe na dané téma
- **proměny komunikačního obsahu**
 - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění
 - historické, sociální a kulturní souvislosti
 - dějiny (pravěk, starověk, doba románská)
 - vývoj výtvarného umění (architektura, sochařství, malířství)
 - historické, sociální a kulturní souvislosti
 - historické budovy města
 - žánry výtvarného umění, techniky
 - výtvarné i verbální reflexe na dané umělecké směry
 - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění
 - dějiny (gotika, renesance, baroko, rokoko)
 - základní výtvarné techniky (středověká technika x moderní)
 - grafika – základní grafické techniky, tisk
 - barevná harmonie, komplementární barva

8 a 9. ročník

Vzdělávací obor Výtvarná výchova v 8. ročníku je realizován ve 2 vyučovacích hodinách týdně.

Vzdělávací obor Výtvarná výchova v 9. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření**



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- linie, tvary, objemy
- vrstvení tvarů a linií-horizontála, vertikála, střed, symetrie, asymetrie
- výtvarné techniky
- harmonie barev, kompozice plochy, lidová dekorativní technika (ornament, řazení v ploše)
- práce s papírem, přírodninami, technickým materiálem
- písma a užitá grafika, styly a druhy písma (práce se šablonou, emblém, zkratka)
- vytvoření plakátu, vizitky, obalu na CD, časopisu
- design
- všední předměty a věci denní potřeby jakožto zdroj inspirace a vznik „nového“ zboží
- výtvarné techniky
- světlostní a barevné kvality, textury
- barevnost, světlo, barevné rytmus, nauka o barvě
- míchání barev, vztahy mezi barvami, barevný a světelný kontrast
- tematická práce (barevná nadsázka, kompozice, fáze děje, spojení s písmem, literatura, hudba)
- postava (fázování pohybu, obtížné polohy – zkreslení, hlava – stín, nálada, ruka, pohyb)
- perspektiva, těles, budov (velké celky, velkorysá řešení perspektivy, p. vnitřku)
- příroda – krajina (rozvrh kresby, práce s náčrtem, krajina – exteriér, omezení barevnosti)
- svět kolem nás – vztahy, komunikace
- vyjádření abstrakce – pocit, myšlenka
- samostatné řešení plochy, štětcové písma
- práce s papírem, dřevem, přírodninami – práce v materiálu
- netradiční výtvarné techniky – kartonáž, decoupage, malba na textil, zed'
- **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu**
 - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
 - výtvarný rytmus, středová souměrnost, smysl pro pravidelnost (v různých technikách)
 - práce s papírem, sádrou, plasty (vyklápění, otáčení, čtverec, stylizace, neukončená plocha)
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly**
 - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě
 - reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření**
 - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě



UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností**
 - manipulace s objekty
 - pohyb těla a jeho umístění v prostoru
 - akční tvar malby a kresby
 - usporádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn
 - výběr, uplatnění a interpretace
 - kombinovaná technika
 - velký formát
 - prostorová práce, objekt
 - keramika
 - ilustrace a film
 - krajina-kompozice
 - stylizace, zjednodušení pohledu
 - dekor, ornament, rytmus- lidové umění
- **typy vizuálně obrazných vyjádření**
 - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika
 - rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením**
 - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické)
 - hledisko jejich motivace (fantajzní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní)
 - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci**
 - utváření a zdůvodňování osobního postoje
 - důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých)
 - kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření**
 - utváření a uplatnění komunikačního obsahu
 - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora
 - prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
 - interpretace vlastní tvorby i děl výtvarného umění
 - výtvarná reflexe na dané téma
- **proměny komunikačního obsahu**
 - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění
 - historické, sociální a kulturní souvislosti



- dějiny (klasicismus, romantismus, realismus)
- písmo
- výtvarná zkratka, barva – tón – odstín, kopisté
- dějiny (2. pol. 19. století, 20. století)
- novodobé výtvarné styly a techniky
- výtvarné umění v našem městě
- design, současná architektura, odívání, kultura

D) Očekávané výstupy na konci 3. období

Žák:

- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

E) Průřezová téma

3. období

Osobnostní a sociální výchova

- návštěvy uměleckých besed a výstav
- rozhovory, slovní vyjádření, hodnocení své práce
- diskuse nad uměleckým dílem



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- vytváření společné práce
- výzdoba třídy, školy, pracemi žáků

Výchova demokratického občana

- nezesměšňovat a neničit práce ostatních žáků, ale snažit se je pochopit a správně vnímat
- ochota pomáhat, být ohleduplný, respektovat názory druhých
- respektovat kulturní odlišnosti
- výtvarně vyjádřit mezilidské vztahy

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- orientace ve vývoji umění, hledat podobnosti a odlišnosti
- porozumět rozdílnosti kultur
- seznámení s folklórem, lidovými zvyky, tradicemi, regionální umění
- zážitky ze světa, významné stavby světa, symboly

Multikulturní výchova

- poznávání naší kultury a tradic
- kultura a umění v našem regionu (umělci, stálé kulturní akce, významné stavby, kulturní a výstavní prostory apod.)
- poznávat a respektovat odlišnosti kultur

Environmentální výchova

- estetické kvality prostředí
- vandalismus
- významné dny Země
- prostředí v našem městě

Mediální výchova

- vliv médií na kulturu, vývoj médií a jejich přínos v oblasti kultury a umění



5.9 Vzdělávací oblast ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací oblast je zařazena na obou stupních ZŠ. Vědomosti a především dovednosti získané v rámci této vzdělávací oblasti mají ambice být v přímém vztahu k reálnému životu. Vyučovací činnosti jsou směřovány k podněcování zájmu o další činnosti a bádání. Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru **Pracovní činnosti** na 1. stupni a **Praktické činnosti** na 2. stupni.

5.9.1 PRACOVNÍ A PRAKTICKÉ ČINNOSTI

5.9.1.1 PRACOVNÍ ČINNOSTI

1. období

A) Cíle vzdělávací oblasti

- rozvíjet jemnou motoriku žáků a jejich manuální zručnost
- vytvářet při pracovních činnostech s různými materiály základní pracovní dovednosti a návyky
- všechny pracovní činnosti žáků pomáhají rozvoji jejich rozumové činnosti, rozšiřují jejich obzor
- vést žáky k dovednosti rozlišovat materiály, uvažovat o různých možnostech opracovávání materiálů a všímat si jejich vlastností
- umět rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat k čemu slouží a naučit se s nimi bezpečně zacházet a volit pro určitou pracovní činnost vhodný pracovní nástroj
- postupně vytvářet pozitivní vztah žáků k práci
- pracovní činnosti s různým materiélem a nástroji pomáhají zpřesňovat představy dětí o věcech a jevech okolního světa
- učit žáky, aby při práci uvažovali, aby věděli, co chtejí dělat a připravili si všechno, co budou k práci potřebovat, učit žáky individuálně zodpovídat za kvalitu své práce
- získávat aktivní vztah k ochraně životního prostředí a utvářet počáteční vědomí o individuálních možnostech každého člověka při řešení ekologických problémů
- dát prostor žákovským nápadům pro praktické práce a tvůrčí činnosti

B) Charakteristika výuky v 1. období

Při pracovních činnostech není v tomto období vhodné dělit děti na dívčata a chlapce. Vhodné je práci individualizovat nebo pracovat ve skupinách a přitom dbát důsledně na bezpečnost žáků. Pracovní činnosti v 1. období základního vzdělávání jsou vzdělávacím oborem s úzkými vazbami na ostatní vzdělávací obory. Výuka komplexním způsobem přispívá k rozvoji žáků. Rozvíjí jejich motorické schopnosti, manuální dovednosti a pracovní návyky. Žáci se učí spolupracovat, organizovat svou práci i práci spolužáků, pracovat v týmu. Žák se učí základům technologické kázně, bezpečnosti práce, organizaci práce a prostředí.



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Při výuce jsou upřesňovány představy žáků o věcech a jevech, o kterých hovoří při vyučování ve vzdělávacích oborech Český jazyk, Matematika a Prvouka. Učí se poznatky o nich prakticky využívat. Obohacuje se řeč dětí a začínají se vytvářet základy technického myšlení. V průběhu vzdělávacího oboru Pracovní činnosti v 1. – 3. ročníku jsou uváděny jen základní informace o materiálech, pomůckách a nářadí.

Při práci s drobným materiélem učíme žáky stříhat, ohýbat, spojovat, výtvarně ztvárnovat – dávat výrobkům pěkný vzhled. To podporuje dětskou představivost a obrazotvornost.

Při práci s papírem učíme žáky poznávat vlastnosti a druhy papíru, naučíme je správně držet nůžky, stříhat celou délku ostří nůžek i částí ostří. Učíme je poznávat, z čeho nůžky jsou a jaké mají vlastnosti a jak se s nimi bezpečně zachází.

Při modelování žáci poznávají vlastnosti modelovací hmoty, vytvářejí z ní jednoduché předměty, zvířata i postavy a to většinou podle jejich vlastních představ. Modelování lze vhodně využívat při skupinové práci na určité téma, často ve spojení s ostatními vyučovacími předměty. Žáci se pak musí mezi sebou dohodnout na společném řešení a práci si mezi sebou rozdělit. Uplatňuje se zde spolupráce a komunikace.

Nezanedbatelný je přínos vyučovacího předmětu pro uplatňování výchovy žáků ke zdraví a jejich bezpečnosti. Charakter vzdělávacího oboru Pracovní činnosti umožňuje nenásilné zařazování výchovy k ochraně přírody a vytváření základů pro ekologické cítění žáků.

Při pracovních činnostech se žáci učí:

- organizaci pracovního prostředí a vlastní činnosti – rozdávat, uspořádat své pracovní místo, sbírat, ukládat, udržovat své náčiní i místo v pořádku
- pracovní kázni – být pozorný a opatrny, vědět co dělat, aby byla určitá pracovní činnost dostatečně bezpečná pro žáka samotného i pro spolužáky, dodržovat též hygienická pravidla, dbát na správné držení těla při činnostech a správné uchopení pracovního náčiní, při jeho správném výběru
- uvědomovat si, význam vlastní činnosti, práce jako takové, umět o své činnosti povídět druhým

Dbáme na to, aby byly pracovní činnosti spojovány s rozvojem poznání a řeči.

Vzdělávací obor Pracovní činnosti by měl být v průběhu celého 1. vzdělávacího období volně mezipředmětově využíván. Žáci si při něm mohou připravit všechny drobné pomůcky, které potřebují k výuce dalších vzdělávacích oborů.

V tematických celcích převládá široké spektrum praktických činností, kterými se mohou žáci v průběhu vyučování zabývat. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak tematické celky do výuky zařadí, zda se bude k některým okruhům v průběhu roku vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Při realizaci pracovních činností v jednotlivých ročnících je třeba uvažovat o míře integrace pracovních činností s obsahem dalších vzdělávacích oborů, např. Prvouka, Výtvarná výchova, Matematika, Český jazyk.

Pracovní činnosti jsou v 1. období základního vzdělávání základem všech tematických celků. V jejich průběhu jsou uváděny jen základní informace o materiálech, pomůckách a nářadí, a to jako nezbytné poznatky s ohledem na jejich použití. Žák také u každé práce dostává poučení o bezpečnosti při zacházení s nářadím a ochraně zdraví při určité pracovní činnosti.

Náplň výuky vzdělávacího oboru Pracovní činnosti je dána činnostmi dle povinných tematických okruhů:

- Práce s drobným materiélem



- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

Povinné činnosti jsou doplněny rovněž činnostmi, které vyplývají z mezipředmětových vztahů.

Výuka vzdělávacího oboru Pracovní činnosti je realizována především v kmenových učebnách. Mohou být využita i atria školy a školní kuchyně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Pracovní činnosti:

Kompetence k učení

Žáci:

- osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- učí se používat vhodné nástroje, náradí a pomůcky při práci i v běžném životě

Učitel:

- umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a náradí
- pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- snaží se rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

Žáci:

- rozšiřují si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, náradí a pomůcek
- učí se popsat postup práce

Učitel:

- vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých
- společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci

Kompetence občanské

Učitel:

- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch



Kompetence pracovní

Žáci:

- správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Učitel:

- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

1. ročník

Vzdělávací obor Pracovní činnosti v 1. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- **Práce s papírem**
 - základní vlastnosti papíru a lepidla
 - držení nůžek, z čeho nůžky jsou a jaké jsou pro děti bezpečné
 - různé techniky: překládání, rýhování, utržení pruhu papíru, vytrhávání, skládání, vystřihování, nalepování
- **Modelování**
 - seznámení se s vlastnostmi plastelíny, moduritu
 - pomůcky: podložka, nůž
 - zacházení s uvedenými modelovacími materiály, jak s nimi pracovat, co k tomu
 - potřebujeme
 - technika práce: válení v dlaních, v prstech, na podložce, roztlačování v dlaních a na podložce, přidávání a ubírání hmoty, vytahování, modelování
- **Práce s dalším drobným materiélem**

Pracovní činnosti by měly být v 1. ročníku průběžně spojovány s ostatními vyučovacími předměty. Měly by učivo ostatních předmětů ztvárnovat, pomáhat k pochopení probíraných pojmu.

V pracovních činnostech si mohou děti připravit celou řadu dobrých pomůcek pro činnostní výuku ostatních předmětů. Práce s pomůrkou, kterou si žák vytvoří, ho uspokojuje. Při výrobě dalších věcí je třeba vždy pamatovat na jejich použitelnost. Výroba předmětů a ozdob pro někoho má význam při vytváření vzájemných mezilidských vztahů i ve vytváření dobrého vztahu k práci – upotřebitelnost výrobku, udělání radosti druhým.

Výrobu drobných předmětů pro výuku v jiných předmětech a jejich údržbu nebo obnovu lze běžně zařazovat do praktických cvičení. Použijí-li žáci na pomůcky různé krabice, zásuvky nebo košíčky, mohou si je při praktických cvičeních uspořádat, doplnit to, co jim chybí. Žák je veden k pečlivé údržbě svých pomůcek. To, že je má zase v pořádku, mu pak při jejich použití velmi



pomůže. Chápe pak význam uspořádání si věcí a udržuje v pořádku i nářadí potřebné pro pracovní činnosti.

Dle uvážení učitele je možné do pracovních činností zařadit výrobu různých drobných předmětů a dárků např. z přírodního materiálu jako jsou žaludy, kaštany šíšky aj.

- zpracovávat můžeme přírodniny: šípky, jeřabiny, kousky slámy, žaludy, kaštany, listy, koření
- dalším materiélem mohou být: špejle, dřívka od nanuků, krabičky, korkové zátoky
- při zpracování použijeme: nůžky, nůž, jehlu, bavlnku
- techniky práce: propichování, navlékání, spojování, svazování

Žáci se učí být při pracovních činnostech ukáznění, dbát na bezpečnost, soustředit se na práci, zbytečně mezi sebou nepovídат. Při činnostech se ale učí navzájem si povědět, co dělají, s čím pracují, jak určitou činnost provádějí. Tak se praktické činnosti spojují s rozvojem poznání a řeči.

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- stavby podle předlohy z kostek
- stavby podle fantazie žáků (práce individuální i skupinová)
- sestavování obrázků podle předlohy – obracení kostek
- sestavování modelů věcí – montáže podle předloh, vystavování prací
- demontáže

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti- fazole, hrášek
- pečování o pokojové rostlinky
- alergie na rostlinky

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- Jednoduchá příprava pokrmu z připravených ingrediencí např. ovocný nebo zeleninový salát, sýrová nebo tvarohová pomazánka.
- vybírá čerstvé potraviny, umývá ovoce a zeleninu před použitím
- seznámení s pravidly správného stolování a správného společenského chování, jejich dodržování

2. ročník

Vzdělávací obor Pracovní činnosti ve 2. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.



PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- **Práce s papírem a kartonem**
 - vlastnosti papíru, kartonu, lepidla (tloušťka, barva, tvrdost, savost)
 - pojmenovávání druhů papíru: balicí, novinový, kancelářský, kreslicí
 - zpracováváme pomocí: nůžek, nože, lepidla, kolíčků
 - technika práce: překládání, ořezávání, přestřížení, vytrhávání, skládání, slepování, nalepování papíru na karton, odměrování
- **Práce s modelovací hmotou**
 - materiál: modelovací hlína, plastelína, těsto
 - pomůcky: podložka, špachtle, nůž
 - techniky práce: hnětení, válení, ubírání, spojování, sušení
 - poznané vlastnosti: tvárnost, tvrdost
 - bezpečné zacházení s ostrými předměty
- **Práce s textilem**
 - materiál: textilie bavlněné a z umělých vláken – jejich rozlišování, nitě, bavlnky, knoflíky
 - nástroje: nůžky, jehly
 - činnosti: navlečení přiměřeně dlouhé nitě, uzlík, šití stehem předním a zadním, prošívání, stříhání, sešívaní předním a zadním stehem
 - dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny práce
- **Lidové zvyky, tradice a řemesla**
 - lidové zvyky a tradice, lidová řemesla: poznávání na základě přímých ukázek nebo videa, návštěvy regionálních muzeí apod.
 - techniky zpracování: ukázky drhání, batikování, modrotisk, výroba vizovického pečiva, ozdoba kraslic, práce se slámem, vyřezávání apod.
 - materiál, nástroje a pomůcky volíme podle charakteru vytvářeného výrobku a zvolené techniky zpracování
- **Práce s dalším drobným materiélem**
 - materiál: provázky, sláma, přírodniny (semínka, listy, šišky, plody, větvičky aj.), špejle, drátky, korek, krabičky, papír, karton
 - nástroje a další materiál: nůžky, nůž, tupá jehla, bavlnka, lepidlo, zavírací špendlíky
 - techniky práce: propichování, spojování, ohýbání, stříhání, nalepování, slepování, lisování, skládání do tvaru
 - seznamování se s nástroji a pomůckami, s účelem jejich použití
 - zásady pro bezpečnost při činnostech s ostrými předměty

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- různé druhy stavebnic – seznámení se s návodem pro práci s nimi a předlohami pro stavby a konstrukce, možnosti užití stavebnice mohou předvést žáci, kteří si určitou stavebnici do školy donesli
- vytváření plošných a prostorových kompozic ze stavebnicových prvků a volného materiálu podle předloh i podle fantazie žáků



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- stavebnice se spojovacími prvky a díly – konstrukční činností
- osvojování si správných pracovních dovedností a návyků při organizaci, rozmýšlení si své vlastní činnosti, zachovávání bezpečnosti a hygieny při činnostech
- demontáž

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti (čočka aj.)
- pěstování pokojových rostlin, ošetřování pokojových rostlin
 - rostliny a alergie

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Jednoduchá příprava pokrmu z částečně připravených ingrediencí např. ovocný salát nebo zeleninový salát, sýrová, salámová nebo tvarohová pomazánka, příprava jednohubek apod.

- dodržování pravidel správného stolování a správného společenského chování
- pozná a vybere potraviny k přípravě pokrmu
- připraví jednoduchou tabuli ke stolování
- udržování čistoty pracovních ploch a pořádku

3. ročník

Vzdělávací obor Pracovní činnosti ve 3. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- **Práce s papírem a kartonem**
 - vlastnosti papíru, kartonu, lepidla (tloušťka, barva, tvrdost, savost)
 - pojmenovávání druhů papíru: balicí, novinový, kancelářský, kreslicí
 - zpracováváme pomocí: nůžek, nože, lepidla, kolíčků
 - technika práce: překládání, ořezávání, přestřížení, vytrhávání, skládání, slepování, nalepování papíru na karton, odměřování
- **Práce s modelovací hmotou**
 - materiál: modelovací hlína, plastelína, modurit, těsto
 - pomůcky: podložka, špacghtle, nůž
 - techniky práce: hnětení, válení, ubíráni, spojování, vaření, sušení
 - poznané vlastnosti: tvárnost, tvrdost
 - bezpečné zacházení s ostrými předměty
- **Práce s textilem**



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- materiál: textilie bavlněné, lněné, vlněné, hedvábné, z umělých vláken – jejich rozlišování, nitě, bavlnky, šňůrky, stužky, poutka, knoflíky
- nástroje: nůžky, jehly, špendlíky
- činnosti: navlečení přiměřeně dlouhé nitě, uzlík, šití stehem předním a zadním, prošívání, stříhání, sešívání předním a zadním stehem
- dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny práce
- **Lidové zvyky, tradice a řemesla**
 - lidové zvyky a tradice, lidová řemesla: poznávání na základě přímých ukázek nebo videa, návštěvy regionálních muzeí apod.
 - techniky zpracování: ukázky drhání, batikování, modrotisk, výroba vizovického pečiva, ozdoba kraslic, práce se slámem, vyřezávání apod.
 - materiál, nástroje a pomůcky volíme podle charakteru vytvářeného výrobku a zvolené techniky zpracování
- **Práce s dalším drobným materiélem**
 - materiál: provázky, sláma, přírodniny (semínka, listy, šišky, plody, větvičky aj.), špejle, drátky, korek, krabičky, papír, karton
 - nástroje a další materiál: nůžky, nůž, tupá jehla, bavlnka, lepidlo, zavírací špendlíky
 - techniky práce: propichování, spojování, ohýbání, stříhání, nalepování, slepování, lisování, skládání do tvarů
 - seznamování se s nástroji a pomůckami, s účelem jejich použití
 - zásady pro bezpečnost při činnostech s ostrými předměty

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- různé druhy stavebnic – seznámení se s návodem pro práci s nimi a předlohami pro stavby a konstrukce, možnosti užití stavebnice mohou předvést žáci, kteří si určitou stavebnici do školy donesli
- vytváření plošných a prostorových kompozic ze stavebnicových prvků a volného materiálu podle předloh i podle fantazie žáků
- stavebnice se spojovacími prvky a díly – konstrukční činnosti
- sestavování jednoduchých pohyblivých modelů podle předlohy i podle představy žáků – montáž a demontáž, urovnávání dílů stavebnice k dalšímu použití
- osvojování si správných pracovních dovedností a návyků při organizaci, rozmýšlení si své vlastní činnosti, zachovávání bezpečnosti a hygieny při činnostech

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti (léčivky, koření apod.)
- pěstování pokojových rostlin, ošetřování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

PŘÍPRAVA POKRMŮ

359

č. tel.: 354422632, 731612435, e-mail: sekretariat@2zscheb.cz, www: 2zscheb.cz



Jednoduchá příprava pokrmu z částečně připravených ingrediencí např. ovocný salát nebo zeleninový salát, sýrová, salámová nebo tvarohová pomazánka, příprava chlebíčků, jednohubek apod.

- dodržování pravidel správného stolování a správného společenského chování
- pozná a vybere potraviny k přípravě pokrmu
- připraví jednoduchou tabuli ke stolování
- udržování čistoty pracovních ploch a pořádku

D) Očekávané výstupy na konci 1. období

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Žák:

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Žák:

- dovede pracovat s některou ze stavebnic a vytvořit několik výrobků podle předlohy i podle své představy

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Žák:

- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- pečeje o nenáročné rostliny

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Žák:

- připraví tabuli k jednoduchému stolování
- chová se vhodně při stolování

E) Průřezová téma

1. období

Osobnostní a sociální výchova

- vést žáky k vzájemnému respektování, rozvoji smyslového vnímání a fantazie, vyjadřování pocitů při vlastních praktických činnostech
- rozvíjet smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci

Výchova demokratického občana



- prostřednictvím znalostí a dovedností z jiných vzdělávacích oblastí a na základě vlastních zkušeností vést žáky k myšlení v souvislostech, ke schopnosti řešit problém a samostatně se rozhodovat

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- vést žáky k vědomí sounáležitosti s ostatními občany Evropy
- uvědomovat si společné znaky a odlišnosti života jedinců v evropské společnosti
- vést žáky k chápání a respektování sociální a kulturní rozmanitosti

Multikulturní výchova

- učit žáky využívat médií jako zdroje informací, které mohou využít jako prostředek k osobnostnímu růstu

Environmentální výchova

- vytvářet návyky k ochraně přírody
- uvědomovat si vliv prostředí na zdraví vlastní i zdraví ostatních lidí

2. období

A) Cíle vzdělávací oblasti ve 2. období

- rozvíjet pozitivní vztah k práci a k odpovědnosti za kvalitu své práce
- postupně vést k odpovědnosti za kvalitu společných výsledků práce
- získat pracovní dovednosti a návyky z různých oblastí, zejména při opracování dostupných i netradičních materiálů
- vést žáky k osvojování si jednoduchých i netradičních materiálů
- osvojení si plánování práce a používání vhodných pomůcek, nástrojů a nářadí
- vytvářet si aktivní vztah k tvorbě a ochraně životního prostředí
- poznání odpadových materiálů a jejich vlastnosti
- rozvoj fantazie, představivosti, motorických i tvořivých schopností a dovedností
- osvojení si zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce

B) Charakteristika výuky ve 2. období

Jednotlivé tematické okruhy, které jsou uvedeny v 1. období, jsou určeny pro všechny žáky. Práci mohou vykonávat individuálně, ve dvojicích nebo skupinách při dodržování bezpečnosti. Výuka podporuje rozmanitost a odlišnosti směřuje k rozvoji individuálních schopností dětí a pozitivního vztahu k práci.



Při práci s papírem a kartonem vedeme žáky k poznávání vlastností papíru a kartonu.

Naučíme je správně s nimi manipulovat a dodržovat bezpečnost.

Při práci s drobným materiélem vytváříme návyky organizace a plánování práce. Učíme je rozlišovat přírodní a technické materiály.

Při práci s modelovací hmotou poznávají a porovnávají různé druhy materiálů a jejich vlastnosti. Při realizaci pěstitelských prací pečují o nenáročné rostlinky, vedou pěstitelské pokusy a pozorování. Získávají základní orientaci ve vybavení kuchyně, přípravě jednoduchých pokrmů a výběru potravin.

Výuka vzdělávacího oboru Pracovní činnosti ve 2. období je realizována především v kmenových učebnách a školní kuchyni. Mohou být využity chodby školy pro pěstování zeleně, atria školy a může být využita i školní dílna.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Pracovní činnosti jsou uvedeny v bodě B) 1. období.

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

4. ročník

Vzdělávací obor Pracovní činnosti ve 4. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- **Práce s papírem a kartonem**
 - rozlišování a pojmenování druhů papíru
 - pomůcky: nůžky, lepidlo, sponky, kolíčky, děrovačka, raznice, sešívačka
 - technika práce: lepení, stříhání, vytrhávání, odměrování,
 - dělitelnost a vrstvení u kartonu, trhání
- **Práce s modelovací hmotou**
 - materiál: plastelína, modelovací hlína, modurit, těsto, vosk
 - pomůcky: podložka, špachtle, modelovací očko, drát, nůž, nůžky
 - techniky práce: válení, hnětení, stlačování, vaření, ohýbání, přidávání, ubírání, sušení
 - poznávání materiálů, vlastností: tvárnost, tvrdost, soudržnost
 - vhodný způsob použití nástrojů a pomůcek
 - uplatňování požadavků bezpečnosti a hygieny práce
- **Práce s dalším drobným materiélem**
 - určování vlastností materiálu: povrch, tvrdost, tvar, barva
 - vytváření návyku organizace a plánování práce
 - materiál: přírodniny, dřívka, špejle, drátky, hadříky, krabičky, kousky kartonu, sláma, listy, korek, šíšky, větvičky, semena, plody
 - pomůcky: nůžky, lepidlo, provázek, nitě, tupá jehla
 - techniky práce: navlékání, propichování, stříhání, ohýbání, spojování, svazování
- **Práce s textilem**
 - rozlišování textilií, druhy látek (bavlněné, lněné, hedvábné)



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- poznávání a rozlišování rubu a líce tkaniny
- materiály: textilie různého druhu, nitě, háčky, knoflíky, šňůrky, mašle, stužky, bavlnky, vata
- pomůcky: nůžky, špendlíky, jehly, náprstek, krejčovský metr, textilní křída
- techniky práce odměřování, navlékání, šití, sešívání, přišívání, lemování, látání
- **Lidové zvyky**
 - návštěva regionálního muzea, výstav, filmů, ukázky videa, exkurze
 - materiál: přírodniny, textilie, karton, papír, netradiční materiály (kelímky, polystyren)
 - techniky práce: žehlení, (ozdoby ze slámy), batikování, tkaní, drhání, vyřezávání z kartonu, barvení (vajíčka), hnětení a válení (těsto)

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- využití návodů a předloh pro konstrukci
- sestavování modelů podle své fantazie nebo podle předlohy
- montáž a demontáž modelů
- poznávání vlastností stavebnicových prvků a dílů, porovnávání a funkční využití
- vytváření prostorových i plošných modelů
- materiál: různé druhy stavebnic, karton, špejle, dřívka, spojovací prvky
- pomůcky: nůžky, šroubovák, maticový klíč
- upevňování návyků organizace a plánování práce

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- celoroční ošetřování pokojových rostlin (zalévání, kypření, hnojení, přesazování)
- rychlení a předpěstovávání květin
- pozorování a pokusy
- klíčení semen, jejich růst v papírových květináčích
- exkurze do zahradnictví, květinářství
- řízkové a listové rozmnožování rostlin
- materiál a pomůcky: květináče, nůžky, váza, nůž, konvička
- vytvoření záznamu o postupech činnosti
- vytvoření jednoduchých herbářů rostlin, listů, semen
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- orientace v základním vybavení kuchyně
- dodržování pravidel správného stolování a správného společenského chování



- rozvíjení fantazie při přípravě jednoduchých pokrmů (ovocné a zeleninové saláty, jednohubky, obložené chlebíčky, pomazánky, jednoduché těsto (litý perník), perníčky a jejich zdobení, plněné toasty)
- udržování čistoty pracovních ploch a pořádku
- dodržování bezpečnosti práce
- základy při poskytování první pomoci
- seznámení se správným skladováním potravin
- bezpečná obsluha spotřebičů – základní technika v kuchyni
- historie a význam základní techniky v kuchyni

5. ročník

Vzdělávací obor Pracovní činnosti v 5. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- **Práce s papírem a kartonem**
 - rozlišování a pojmenování druhů papíru
 - druhy kartonu (plný karton, třívrstvý, běžná vlnitá lepenka)
 - tvarovatelnost kartonu, lepenky a obsah lepidla v kartonu
 - pomůcky: nůžky, lepidlo, sponky, kolíčky, děrovačka, raznice, sešívačka
 - technika práce: lepení, stříhání, vytrhávání, odměřování, namáčení, sušení, tvarování
 - dělitelnost a vrstvení u kartonu, trhání
- **Práce s modelovací hmotou**
 - materiál: plastelína, modelovací hlína, modurit, těsto, vosk
 - pomůcky: podložka, špachtle, modelovací očko, drát, nůž, nůžky
 - techniky práce: válení, hnětení, stlačování, vaření, ohýbání, přidávání, ubírání, sušení
 - poznávání materiálů, vlastností: tvárnost, tvrdost, soudržnost
 - vhodný způsob použití nástrojů a pomůcek
 - uplatňování požadavků bezpečnosti a hygieny práce
- **Práce s dalším drobným materiálem**
 - určování vlastností materiálu: povrch, tvrdost, tvar, barva
 - vytváření návyku organizace a plánování práce
 - materiál: přírodniny, dřívka, špejle, drátky, hadříky, krabičky, kousky kartonu, sláma, listy, korek, šíšky, větvičky, semena, plody
 - pomůcky: nůžky, lepidlo, provázek, nitě, tupá jehla
 - techniky práce: navlékání, propichování, stříhání, ohýbání, spojování, svazování
- **Práce s textilem**
 - rozlišování textilií, druhy látek (bavlněné, lněné, hedvábné)
 - poznávání a rozlišování rubu a líce tkaniny
 - materiály: textilie různého druhu, nitě, háčky, knoflíky, šnůrky, mašle, stužky, bavlnky, vata



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- pomůcky: nůžky, špendlíky, jehly, náprstek, krejčovský metr, textilní křída
- techniky práce odměřování, navlékání, šití, sešívání, přišívání, lemování, látání
- **Lidové zvyky**
 - návštěva regionálního muzea, výstav, filmů, ukázky videa, exkurze
 - materiál: přírodniny, textilie, karton, papír, netradiční materiály (kelímky, polystyren)
 - techniky práce: žehlení, (ozdoby ze slámy), batikování, tkaní, drhání, vyřezávání z kartonu, barvení (vajíčka), hnětení a válení (těsto)

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- využití návodů a předloh pro konstrukci
- sestavování modelů podle své fantazie nebo podle předlohy
- montáž a demontáž modelů
- poznávání vlastností stavebnicových prvků a dílů, porovnávání a funkční využití
- vytváření prostorových i plošných modelů
- materiál: různé druhy stavebnic, karton, špejle, dřívka, spojovací prvky
- pomůcky: nůžky, šroubovák, maticový klíč
- upevňování návyků organizace a plánování práce

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- celoroční ošetřování pokojových rostlin (zalévání, kypření, hnojení, přesazování)
- rychlení a předpěstovávání květin
- jednoduchá úprava a vazba květin (využití i sušených květin)
- pozorování a pokusy
- kličení semen, jejich růst v papírových květináčích
- exkurze do zahradnictví, květinářství
- řízkové a listové rozmnožování rostlin
- materiál a pomůcky: květináče, nůžky, váza, nůž, konvička
- vytvoření záznamu o postupech činnosti
- vytvoření jednoduchých herbářů rostlin, listů, semen
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- orientace v základním vybavení kuchyně
- dodržování pravidel správného stolování a správného společenského chování



- rozvíjení fantazie při přípravě jednoduchých pokrmů (ovocné a zeleninové saláty, jednohubky, obložené chlebíčky, pomazánky, jednoduché těsto (litý perník), perníčky a jejich zdobení, plněné toasty)
- udržování čistoty pracovních ploch a pořádku
- dodržování bezpečnosti práce
- základy při poskytování první pomoci
- seznámení se správným skladováním potravin
- bezpečná obsluha spotřebičů – základní technika v kuchyni
- historie a význam základní techniky v kuchyni

D) Očekávané výstupy na konci 2. období

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Žák:

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy (na základě své fantazie a představivosti) výrobky z daného materiálů
- využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní
- umí udržovat pořádek a čistotu na pracovní ploše
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
- poskytne první pomoc při zranění

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Žák:

- pracuje samostatně podle slovního návodu, předlohy, plánu nebo náčrtu
- při práci se stavebnicemi provádí montáž a demontáž modelu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
- poskytne první pomoc při zranění

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Žák:

- provádí samostatně jednoduché pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetruje, pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny
- dodržuje zásady hygieny, bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
- svou praktickou činnost umí naplánovat a organizovat
- volí správné pomůcky, nástroje a náčiní k pěstitelským činnostem

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Žák:

- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje hygienu a bezpečnost práce
- poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni



E) Průřezová téma

2. období

Osobnostní a sociální výchova

- vést žáky k sebepoznání, zdravému sebepojetí a k udržení psychického zdraví
- prostřednictvím propojení se vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět vést žáky ke komunikaci, psychohygieně, kladným mezilidským vztahům
- simulovat konkrétní situace – lidská setkání, vztahy v rodině, správné zásady lidského soužití
- rozvíjet smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci
- vést ke zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce, komunikace a vzájemné pomoci při práci v týmu

Výchova demokratického občana

- vést žáky k tomu, aby dokázali myslet v souvislostech, hodnotit a využívat podněty okolního světa, kriticky se zamýšlet nad sebou i nad svým okolím, nacházet způsoby řešení situací a problémů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- vést žáky ke srovnávání vlastních projevů a projevů ostatních, nacházet společné znaky a odlišnosti
- vést žáky k chápání a respektování sociální a kulturní rozmanitosti

Multikulturní výchova

- učit žáky využívat médií jako zdroje informací, které mohou využít jako prostředek k osobnostnímu růstu
- seznamovat žáky s rozmanitostí lidských výtvarů, co je vkusné, nevkusné, co je kýč

Environmentální výchova

- vytvářet návyky k ochraně přírody
- uvědomovat si vliv prostředí na zdraví vlastní i zdraví ostatních lidí
- seznamovat s možností zpětného využití různých materiálů (recyklovaný papír)



5.9.1.2 PRAKTICKÉ ČINNOSTI

3. období

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů:

- Práce s technickými materiály
- Design a konstruování
- Pěstitelské práce a chovatelství
- Provoz a údržba domácnosti
- Příprava pokrmů
- Práce s laboratorní technikou
- Využití digitálních technologií
- Svět práce

Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh Svět práce je povinný, a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. 2. základní škola Cheb, Májová 14, příspěvková organizace z nabídky tematických okruhů vybrala ještě Využití digitálních technologií. Vybrané tematické okruhy realizuje v plném rozsahu.

Ze vzdělávacího obsahu tematických okruhů Práce s technickými materiály, Provoz a údržba domácnosti a Příprava pokrmů čerpají některé volitelné předměty.

A) Cíle vzdělávací oblasti

- vést žáky k osvojení základních pracovních návyků a dovedností
- k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při školní práci, práci s digitální technikou, ale i při práci v běžném životě
- vést k organizaci i k plánování práce
- vytvářet pozitivní vztah k práci
- nést odpovědnost za kvalitu své práce i kvalitu společných výsledků práce
- učit žáky tvůrčímu způsobu přemýšlení a uplatňování vlastních nápadů a tvořivosti
- rozvíjet poznávání okolního světa a aplikovat tyto poznatky při vlastní pracovní činnosti
- rozvíjet sebedůvěru, chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci
- rozvíjet podnikatelského myšlení
- poznání, že technika jako součást lidské kultury je vždy spojena s pracovní činností člověka
- orientovat se v různých oborech lidské činnosti
- zprostředkovat žákům důležité znalosti a dovednosti související s jejich budoucím uplatněním ve světě práce
- připravit žáky pro volbu vlastního profesního zaměření a na celoživotní vzdělávání



- osvojit uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygienu práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně

B) Charakteristika výuky ve 3. období

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Praktické činnosti je realizován v průběhu šestého, osmého a devátého ročníku základního vzdělávání a je určen všem žákům, tedy chlapcům i dívкам.

Vzdělávací obor Praktické činnosti je v tomto období tvořen tematickými okruhy Svět práce a Využití digitálních technologií.

Výuka se zaměřuje na praktické dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku, nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Koncepce vzdělávání vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a v širších souvislostech.

Žáci pracují ve skupinách – týmech, střídají jednotlivé činnosti, řeší problémové úkoly.

Učí se pracovat s digitální technikou a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky.

Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu.

Ve školou vybraných tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

V závislosti na věku žáka se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

K výuce vzdělávacího oboru Praktické činnosti jsou využívány kmenové učebny, počítačové učebny a učebny s digitální technikou. V rámci tematického okruhu Svět práce jsou rovněž časté návštěvy úřadu práce či exkurze na střední školy a odborná učiliště nebo do provozu výrobního závodu Playmobil.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve vzdělávacím oboru Praktické činnosti:

Kompetence k učení

Žák:

- poznává smysl a cíl učení
- má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich
- učí se autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- orientuje se v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Učitel:

- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vede žáky, aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou nebo počítačovým programem
- pozoruje pokrok u všech žáků v hodině v okruzích vzdělávacího oboru Praktické činnosti



Kompetence k řešení problémů

Žák:

- promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- poznatky aplikuje v praxi při zpracování prezentací na počítači, hledání závady a odstranění základních problémů v provozu digitální techniky
- snaží se o vytrvalost a soustavnost při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku

Učitel:

- zajímá se o náměty
- klade otevřené otázky
- zadává úkoly, které podněcují žákovu zvědavost

Kompetence komunikativní

Žák:

- učí se správnému postupu při práci s digitální technikou, při diskusi při výběru povolání, informacích o trhu práce, návštěvě úřadu práce
- poznává, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- při komunikaci používá správné názvosloví
- využívá různé informační zdroje k získání nových poznatků, výběru budoucího povolání
- rozumí různým typům textů a záznamů

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vede žáky, aby na sebe brali ohledy
- podněcuje jejich zájem při vyhledávání informací z encyklopedií nebo internetu

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- pracují ve skupinách
- spolupracují a přijímají různé role ve skupině
- přispívají k diskusi a respektují názory jiných
- učí se věcně argumentovat

Učitel:

- podle potřeby pomáhá žákům
- každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

Žáci:

- dodržují a respektují hygienická a bezpečnostní pravidla při práci v počítačové učebně a při práci s digitální technikou
- chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka,



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

dokáží přivolat pomoc při zranění nebo poskytnout první pomoc při úrazu

- chápou základní ekologické souvislosti, chrání a oceňují naše kulturní tradice a historické dědictví

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Žák:

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci v počítačové učebně a při práci s digitální technikou
- používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení
- dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- chápe práci a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení, pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- dbá na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívá v běžné praxi

Učitel:

- vede žáky ke správným způsobům ošetřování digitální techniky
- pozoruje pokrok při práci v hodině
- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

6. ročník

Vzdělávací obor Praktické činnosti v 6. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

Vzdělávací obor Praktické činnosti tvoří v 6. ročníku tematický okruh Využití digitálních technologií.

Digitální technika

- počítač a periferní zařízení
- digitální fotoaparát
- videokamera
- PDA, CD a DVD přehrávače
- e-Kniha
- mobilní telefony

Digitální technologie

- bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b)
- navigační technologie



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- konvergance technologií
- multiplexování

Počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací

- úpravy, archivace, stříh
- operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)

Mobilní služby

- operátoři, tarify

8. ročník

Vzdělávací obor Praktické činnosti v 8. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

Vzdělávací obor Praktické činnosti v 8. ročníku tvoří tematický okruh Svět práce.

Trh práce

- povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů
- charakter a druhy pracovních činností
- požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní rovnost příležitostí na trhu práce

Volba profesní orientace, sebepoznávání

- osobní zájmy a cíle
- tělesný a zdravotní stav
- osobní vlastnosti a schopnosti
- sebehodnocení
- charakteristické znaky osobnosti
- zájmy, záliby
- osobní vlastnosti a schopnosti
- zdravotní a tělesný stav
- vlivy na tvorbu profesní orientace
- informační základna pro volbu povolání
- práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb

9. ročník

Vzdělávací obor Praktické činnosti v 9. ročníku je realizován v 1 vyučovací hodině týdně.

Vzdělávací obor Praktické činnosti v 9. ročníku tvoří tematický okruh Svět práce.



Vzdělání podmínka důstojného a úspěšného života

- znaky a požadavky povolání
- práce s profesními informacemi – návštěva IPS – Úřad práce, využívání poradenských služeb
- dotazníky k volbě povolání
- co vše musím zvážit před konečnou volbou povolání
- akční plán – volba povolání

Možnosti vzdělávání

- druhy středních škol
- náplň učebních a studijních oborů
- přijímací řízení, přihlášky na střední školy a střední odborná učiliště
- alternativa – zvážení možné alternativy volby povolání při neúspěchu v přijímacím řízení

Zaměstnání

- pracovní příležitosti v obci, regionu
- způsoby hledání zaměstnání
- problémy nezaměstnanosti
- informace, poradenské služby
- práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů

Podnikání

- druhy a struktura organizací
- nejčastější formy podnikání
- drobné a soukromé podnikání

D) Očekávané výstupy na konci 3. období

VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ

Žák:

- ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky
- propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení
- pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava
- ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

SVĚT PRÁCE

Žák:

- orientuje se v náhledu na svou osobnost
- využívá profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání a povolání
- posuzuje své možnosti při rozhodování o volbě povolání



- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

E) Průřezová téma

3. období

Průřezová téma vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci. Pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Osobnostní sociální výchova

Akceptuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby a zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti, hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému, k ostatním lidem a ke světu vůbec.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce přispívá ke vzájemné spolupráci a komunikaci v týmu a různých pracovních situacích., vede k porozumění sobě samému a druhým lidem, napomáhá k zvládání vlastního chování, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů, umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých životních situací.

Všechny aktivity se uskutečňují prakticky prostřednictvím vhodných interaktivních her, cvičení, modelových situací a rozhovorů.

Multikulturní výchova

Umožňuje žákům se seznamovat s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci. Poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti. Učí přjmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné.

Poznatky z této oblasti umožní žákům lehčí pohyb v evropském společenství, kde se na každém kroku potkají s mnoha kulturními rozdíly. Znalost rozdílů vede k toleranci a výhodě jejich uplatnění na evropském trhu práce.

Environmentální výchova

Vede žáka k pochopení složitosti vztahů člověka a životního prostředí, k aktivní účasti při ochraně a utváření životního prostředí. Ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí. Vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů. Podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí. Přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí.

Mediální výchova



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je nutné umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média mají výrazný vliv na chování jedince, chování společnosti, utváření životního stylu a kvality života. Učí žáky využívat médií jako zdroje informací, které mohou využít jako prostředek k osobnostnímu růstu.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Základní součástí výchovy je výchova zodpovědných a tvořivých osobností, které se v dospělosti dokáží uplatnit v pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním měřítku, nacházet společné znaky a odlišnosti jednotlivých kultur.



5.10 Volitelné předměty

Žákům 2. základní školy Cheb, příspěvkové organizace jsou nabídnuty na 2. stupni tyto volitelné předměty:

- **Administrativa**
- **Cvičení z českého jazyka**
- **Cvičení z matematiky**
- **Konverzace v angličtině**
- **Konverzace v němčině**
- **Mánes**
- **Praktika z fyziky**
- **Praktika z chemie**
- **Praktika z přírodopisu**
- **Práce s počítačem**
- **Příprava pokrmů**
- **Technické činnosti**

Obsah jednotlivých volitelných předmětů je zpracován obdobně jako obsah jednotlivých vzdělávacích oborů a je rovněž tvořen pěti body:

- A) Cíle volitelného předmětu**
- B) Charakteristika výuky volitelného předmětu**
- C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících**
- D) Očekávané výstupy**
- E) Průřezová téma**

5.10.1 Volitelný předmět ADMINISTRATIVA

A) Cíle volitelného předmětu

Vzdělávání ve volitelném předmětu Administrativa směřuje:

- k ovládnutí základní desetiprstové techniky psaní na klávesnici PC
- k utváření základů grafické úpravy textů
- k osvojování a rozvíjení praktických znalostí práce na PC
- k užívání různých zdrojů informací
- k rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další rozvoj a vývoj žáka
- při psaní textu dbát na vhodnou úpravu textu: rádkování, typ písma, velikost písma, zvýraznění textu, odstavce, čistotu

Volitelný předmět si neklade za cíl připravit kvalitní odborníky v oblasti administrativy, ale chce žákům umožnit zvládnutí základů administrativy na uživatelské úrovni tak, jak to vyžaduje každodenní praktický život.

B) Charakteristika výuky volitelného předmětu



Volitelný předmět Administrativa svým pojetím a obsahem umožňuje žákům získat základní vědomosti, dovednosti a celkovou orientaci v provádění jednoduchých administrativních prací ve využívání kancelářské techniky tak, jak to vyžaduje běžný život a praxe dnešní společnosti. Žák je veden tak, aby zvládl základy psaní na stroji (počítači) správnou technikou, naučil se používat některé technické prostředky v administrativě a osvojené dovednosti správně využíval v praxi. Důraz je kladen na přesnost práce, gramatickou správnost v písemném projevu a normalizovanou úpravu textu a písemnosti. Zároveň je žák veden k uplatňování bezpečnosti a hygieny práce. Volitelný předmět Administrativa je úzce spjat se vzdělávacím oborem Informatika. Je vytvořen pro žáky od 6. do 9. ročníku. Obsah učiva v jednotlivých ročnících je tvořen vždy pro začínající žáky, ale i pro pokročilé, kteří ve volitelném předmětu pokračují z předešlých ročníků. Výuka volitelného předmětu Administrativa je realizována výhradně v počítačových učebnách.

Metody pro volitelný předmět Administrativa, kterými jsou dané kompetence rozvíjeny:

- desetiprstová technika
- didaktické hry
- opakování, upevňování, samostatná práce
- individuální přístup
- testy, cvičení
- výklad
- praktická cvičení
- názor, motivace, klasifikace, pochvala
- problémová cvičení
- reeduкаce

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve volitelném předmětu Administrativa:

Kompetence k učení

Žák:

- je motivován k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
- k organizaci vlastního učení se

Učitel:

- stanovuje dílčí vzdělávací cíle
- vede žáky k pochopení systému psaní na klávesnici
- dbá, aby se žáci stále zdokonalovali
- vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných pro práci

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- dokončuje úkoly
- zdůvodňuje své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- je zodpovědný za svou práci
- prakticky ověřuje získané vědomosti

Učitel:

- hodnotí práci žáků způsobem, který jím umožňuje vnímat vlastní pokrok



Kompetence komunikativní

Žák:

- dokáže prezentovat své názory

Učitel:

- vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- vytváří prostředí vzájemné tolerance

Kompetence sociální a personální

Žák:

- respektuje pokyny pedagogů
- pracuje ve skupině
- pomáhá ostatním

Učitel:

- organizuje práci ve skupinách
- dbá na spolupráci žáků
- vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- rozvíjí vztahy mezi žáky

Kompetence občanské

Žák:

- zvládne komunikaci i ve vyhraněných situacích
- aktivně se zapojuje do práce školy, třídy, skupiny, kroužku,...

Učitel:

- vysvětluje vnitřní hodnoty každého jedince

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá získané znalosti pro vlastní rozvoj

Učitel:

- vede žáky k organizování a plánování učení
- zajímá se, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

6. ročník

Volitelnému předmětu Administrativa v 6. ročníku je věnována časová dotace 2 hodiny týdně.

Úvod do učiva

- Kancelářská technika
- Psací stroj, jeho části a funkce
- Druhy a typy psacích strojů
- Obsluha jednotlivých psacích strojů



Nácvik psaní deseti prsty

- Nácvik držení prstů a těla při psaní na počítačové klávesnici
- Prstoklad
- Nácvik psaní na základní písemné řadě, mezerník
- Nácvik psaní na horní písemné řadě
- Nácvik psaní na dolní písemné řadě
- Psaní č, š, č, ř, ž, ý, á, í, é
- Psaní velkých písmen
- Psaní háčku a čárky nad velkými písmeny, otazník, vykřičník, uvozovky, pomlčka, závorka v textu
- Opis daného textu, opis souvislého textu se správnou úpravou
- Přepis daného textu, přepis souvislého textu se správnou úpravou
- Nácvik psaní podle diktátu
- Nácvik rychlosti a přesnosti psaní, počítání úhozů, oprava chyb, upevňování dovednosti psaní desetiprstovou technikou

7. ročník

Volitelnému předmětu Administrativa v 7. ročníku je věnována časová dotace 2 hodiny týdně.

Začátečníci:

Úvod do učiva

- Kancelářská technika
- Psací stroj, jeho části a funkce
- Druhy a typy psacích strojů
- Obsluha jednotlivých psacích strojů

Nácvik psaní deseti prsty

- Nácvik držení prstů a těla při psaní na počítačové klávesnici
- Prstoklad
- Nácvik psaní na základní písemné řadě, mezerník
- Nácvik psaní na horní písemné řadě
- Nácvik psaní na dolní písemné řadě
- Psaní č, š, č, ř, ž, ý, á, í, é
- Psaní velkých písmen
- Psaní háčku a čárky nad velkými písmeny, otazník, vykřičník, uvozovky, pomlčka, závorka v textu
- Opis daného textu, opis souvislého textu se správnou úpravou
- Přepis daného textu, přepis souvislého textu se správnou úpravou
- Nácvik psaní podle diktátu
- Nácvik rychlosti a přesnosti psaní, počítání úhozů, oprava chyb, upevňování dovednosti psaní desetiprstovou technikou

Pokročilí:

- Prohlubování dovedností z 6. ročníku



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- Nácvik držení prstů a těla při psaní na počítačové klávesnici
- Prstoklad
- Nácvik psaní na základní písemné řadě, mezerník
- Nácvik psaní na horní písemné řadě
- Nácvik psaní na dolní písemné řadě
- Psaní ě, š, č, ř, ž, ý, á, í, é
- Psaní velkých písmen
- Psaní háčku a čárky nad velkými písmeny, otazník, vykřičník, uvozovky, pomlčka, závorka v textu
- Opis daného textu, opis souvislého textu se správnou úpravou
- Přepis daného textu, přepis souvislého textu se správnou úpravou
- Nácvik psaní podle diktátu
- Nácvik rychlosti a přesnosti psaní, počítání úhozů, oprava chyb, upevňování dovednosti psaní desetiprstovou technikou
- Nácvik psaní číslic: arabské číslice, římské číslice, znaménka a znaky, paragraf, značka průměru, procenta, psaní stupňů, hodin, časových údajů, časové údaje v textu, početní značky, zlomky, mocniny

8. ročník

Volitelnému předmětu Administrativa v 8. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

Začátečníci:

Úvod do učiva

- Kancelářská technika
- Psací stroj, jeho části a funkce
- Druhy a typy psacích strojů
- Obsluha jednotlivých psacích strojů

Nácvik psaní deseti prsty

- Nácvik držení prstů a těla při psaní na počítačové klávesnici
- Prstoklad
- Nácvik psaní na základní písemné řadě, mezerník
- Nácvik psaní na horní písemné řadě
- Nácvik psaní na dolní písemné řadě
- Psaní ě, š, č, ř, ž, ý, á, í, é
- Psaní velkých písmen
- Psaní háčku a čárky nad velkými písmeny, otazník, vykřičník, uvozovky, pomlčka, závorka v textu
- Opis daného textu, opis souvislého textu se správnou úpravou
- Přepis daného textu, přepis souvislého textu se správnou úpravou
- Nácvik psaní podle diktátu
- Nácvik rychlosti a přesnosti psaní, počítání úhozů, oprava chyb, upevňování dovednosti psaní desetiprstovou technikou



Pokročilí:

- Zopakování dovedností získaných v 7. ročníku
- Arabské číslice, matematické příklady, psaní chemických vzorců, užívání římských číslic, aplikace v textu, upevňování dovedností v přesnosti a rychlosti psaní
- Stylizace, psaní dle levé svislice, odstavce, rádkování
- Vypracování seznamu žáků, pomůcek, umí vyplnit strojově dotazník, přihlášku apod.
- Úvod do programu WORD
- Nácvik držení prstů a těla při psaní na počítačové klávesnici
- Základy písemného styku
- Psaní akademických hodností
- Psaní adres, PSČ
- Zpracování textů a pravidla pro úpravu písemností strojopisem (PC)
- Vyplňování dotazníku, formuláře (přihlášky na střední školu)
- Kultivovaný psaný projev
- Vyhodovení písemností (například: žádosti, objednávky, seznamu, pozvánky, jednoduché tabulky)
- Elektronická komunikace a komunikační technika
- Psaní zpráv

9. ročník

Volitelnému předmětu Administrativa v 9. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

Začátečníci:

Úvod do učiva

- Kancelářská technika
- Psací stroj, jeho části a funkce
- Druhy a typy psacích strojů
- Obsluha jednotlivých psacích strojů

Nácvik psaní deseti prsty

- Nácvik držení prstů a těla při psaní na počítačové klávesnici
- Prstoklad
- Nácvik psaní na základní písemné řadě, mezerník
- Nácvik psaní na horní písemné řadě
- Nácvik psaní na dolní písemné řadě
- Psaní ě, š, č, ř, ž, ý, á, í, é
- Psaní velkých písmen
- Psaní háčku a čárky nad velkými písmeny, otazník, vykřičník, uvozovky, pomlčka, závorka v textu
- Opis daného textu, opis souvislého textu se správnou úpravou



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- Přepis daného textu, přepis souvislého textu se správnou úpravou
- Nácvik psaní podle diktátu
- Nácvik rychlosti a přesnosti psaní, počítání úhozů, oprava chyb, upevňování dovednosti psaní desetiprstovou technikou

Pokročilí:

- Zopakování dovedností získaných v 8. ročníku
- Základy písemného styku
- Psaní akademických hodností
- Psaní adres, PSČ
- Vyhotovení písemností strojopisem nebo na PC
- Vyplňování dotazníku, formuláře (přihlášky na střední školu)
- Vyhotovení písemností (například: žádosti, objednávky, seznamu, pozvánky, jednoduché tabulky)
- Stylizace, psaní dle levé svislice, odstavce, řádkování
- Psaní zpráv

D) Očekávané výstupy

Žák:

- umí rozlišit druhy psacích strojů
- postupně zvládá desetiprstovou techniku psaní, základní, dolní, horní písemnou řadu
- zvládá hmatovou metodu a správný prstoklad
- aplikuje normalizovanou úpravu
- dokáže samostatně a přesně napsat, opsat, přepsat přiměřeně dlouhý text dle ČSN
- využívá funkce na klávesnici
- utváří si základy grafické úpravy textů
- osvojuje si a rozvíjí praktické znalosti práce na PC
- užívá různých zdrojů informací
- rozšiřuje si znalostí a dovedností potřebné pro jeho další rozvoj a vývoj
- napiše dle svých možností souvislý text s probranými znaky a diakritickými znaménky
- zná manipulaci s číselnou řadou, snaží se používat všechna znaménka v textu
- zhodnotí svoji práci i práci ostatních
- dokáže vypracovat seznam, zná formu osobního a úředního dopisu
- zná normalizační úpravu adres, PSČ, a umí ji uplatnit
- zvládá základy administrativy na uživatelské úrovni s pomocí počítače s využitím programu WORD
- zná stylizaci a úpravu vybraných úředních písemností
- vytvoří jednoduchou tabulku s pomocí programu WORD, EXEL
- využívá elektronické pošty
- využívá nabytých vědomostí v přípravě na ostatní vzdělávací obory, v přípravě a zpracování projektů



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

E) Průřezová téma

Do volitelného předmětu Administrativa nejsou zařazena žádná průřezová téma.



5.10.2 Volitelný předmět CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA

A) Cíle volitelného předmětu

- navázat na vzdělávací obor Český jazyk a literatura, pochopit jazyk jako svébytný historický jev, ve kterém se odráží historický a kulturní vývoj národa, jako významný sjednocující činitel národního společenství a jako důležitý a nezbytný nástroj celoživotního soustavného vzdělávání
- rozvíjet nadále pozitivní vztah k mateřskému jazyku, chápout jeho význam pro přesné, logické a věcné vyjádření reality, k získávání, ale i předávání dílčích informací a sdílení těchto zážitků a prožitků
- zvládnout pravidla komunikace, tvořit smysluplná souvětí, účastnit se diskusí, vyjadřovat a obhajovat svůj názor v rámci kultivovaného, všeobecně rozvinutého projevu
- umět vytvořená souvětí napsat s odůvodněním psaní čárek, rozpoznat větné členy a umět jej přeměnit na vedlejší větu a naopak
- umět vyhledat a použít přechodníky
- umět řešit různé složitější jazykové rozbory a jazykové oříšky

B) Charakteristika výuky volitelného předmětu

Volitelný předmět bude realizován pouze tehdy, pokud to možnosti školy dovolí a sejde se dostatečný počet zájemců. Může být realizován v odborné učebně českého jazyka, v učebně s interaktivní tabulí, školní knihovně, ale také v počítačové učebně.

Je koncipován pro žáky od 6. do 9. ročníku.

Žáci se v tomto volitelném předmětu učí vnímat a chápout různá jazyková sdělení, která budou mluvená i psaná, budou kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, budou se učit posuzovat jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu, používat složitější větnou stavbu, větné členy přeměnit na vedlejší větu a naopak, budou umět vyhledat a použít přechodník a tvořit příčestí minulé a trpné.

Žáci si budou potvrzovat pravidla pro vytváření psaných i ústních textů. K osvojování souvislého plynulého a srozumitelného vyjadřování podle komunikačního záměru mluvčího a typu komunikační situace se budou využívat mluvené projevy připravené i nepřipravené, budou zadávány samostatné práce, navozovány různé situace z běžného života, které žáci vyřeší na základě vlastních zkušeností. Důležitou součástí je rozvoj slovní zásoby, využití všech možných zdrojů k získávání informací a práce na počítači, práce se slovníky, encyklopediemi, bibliografií a internetem pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání. Žák se učí nejen obhajovat svůj názor podložený přesvědčivými argumenty, ale také cíleně poslouchat druhé, zaujmout kritický i sebekritický postoj.

Žáci budou dále získávat více vědomostí a dovedností potřebných k osvojování spisovné podoby českého jazyka, naučí se poznávat a rozlišovat jeho další formy (podoby). Žáci budou řešit jazykové oříšky a budou vedeni k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve volitelném předmětu Cvičení z českého jazyka:



Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k využívání výpočetní techniky

Žáci:

- vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- osvojují si základní jazykové pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- využívají prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k plánování postupů

Žáci:

- vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy
- volí vhodné způsoby řešení

Kompetence komunikativní

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci:

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústní i písemnou formou
- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodné na ně reagují
- účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují své názory
- využívají informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru
- vede žáky k dodržování pravidel

Žáci:

- účinně spolupracují ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentují

Kompetence občanské

Učitel:

- zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní



- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví

Žáci:

- respektují přesvědčení druhých lidí
- chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví

Kompetence pracovní

Učitel:

- učitel vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- vede k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou

Žáci:

- využívají svých znalostí v běžné praxi
- dodržují bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

6. ročník

Volitelnému předmětu Cvičení z českého jazyka v 6. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

- **Pravopis**
 - lexikální
 - morfologický
- **Tvarosloví**
 - ohebné slovní druhy
- **Skladba**
 - základní větné členy
- **Pravopis**
 - shoda přísudku s podmětem

7. ročník

Volitelnému předmětu Cvičení z českého jazyka v 7. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

- **Slovní zásoba**
 - význam slova
 - slova jednoznačná a mnohoznačná
 - synonyma
- **Tvoření slov**
 - slovotvorba
 - způsoby tvoření slov



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- obohacování slovní zásoby
- **Tvarosloví**
 - ohebné slovní druhy
 - slovesný rod
 - neohebné slovní druhy
 - pravopis i/y
- **Skladba**
 - stavba věty
 - základní a rozvíjející větné členy

8. ročník

Volitelnému předmětu Cvičení z českého jazyka v 8. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

- **Slovní zásoba**
 - pravopis a výslovnost přejatých slov
- **Tvarosloví**
 - skloňování přejatých slov
 - slovesný vid
- **Pravopis**
 - i/y v koncovkách
 - předpony s/z, předložky s/z
 - skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně
- **Skladba**
 - věta jednoduchá a souvětí
 - souvětí souřadné a podřadné
 - spojovací výrazy v souvětí, interpunkce v souvětí

9. ročník

Volitelnému předmětu Cvičení z českého jazyka v 9. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

- **Pravopis**
 - lexikální
 - morfologický
 - syntaktický
- **Skladba**



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- výpověď a věta
- stavba věty
- pořádek slov ve větě
- rozvíjející větné členy
- souvětí
- přímá a nepřímá řeč
- stavba textu

D) Očekávané výstupy

Žák:

- zdůvodní pravopisné jevy lexikální a morfologické i syntaktické
- aplikuje základy syntaktického pravopisu
- dokáže rozpoznat ohebné a neohebné slovní druhy
- seznامuje se s nepravidelnostmi ve skloňování ohebných slovních druhů
- určuje některé mluvnické kategorie
- tvoří spisovné tvary slov a správně je používá
- rozlišuje větu jednoduchou a souvětí
- uvědomuje si a pochopí vztah mezi základními větnými členy
- určuje ve větě základní skladebnou dvojici a další rozvíjející větné členy
- užívá přenášení pojmenování
- rozpozná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby
- orientuje se v zásadách tvoření českých slov
- tvoří spisovné tvary slov a vhodně je využívá v komunikaci
- vysvětlí principy a zásady pravopisu
- zdůvodní základní pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché
- používá správnou výslovnost a daný pravopis cizích slov
- dokáže nahradit cizí slovo českým
- užívá cizí vlastní jména v textu
- vysvětlí principy a základy pravopisu
- zdůvodní i obtížnější tvary pravopisu
- správně používá interpunkci v souvětí
- určuje druhy vedlejších vět
- rozezná významový poměr mezi několikanásobnými větnými členy
- zdůvodní pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché a souvětí
- vysvětlí pravopisná pravidla a procvičuje jejich používání
- provádí rozbory vět jednoduchých a souvětí
- určuje druhy souvětí

E) Průřezová téma

Do volitelného předmětu Cvičení z českého jazyka nejsou zařazena žádná průřezová téma.



5.10.3 Volitelný předmět CVIČENÍ Z MATEMATIKY

A) Cíle volitelného předmětu

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmu, matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování
- získávání kladnějšího vztahu k matematice
- zajímavé a zábavné úlohy rozvíjející úsudek
- zaměření na problémové a náročnější úlohy směřující k procvičování a prohlubování učiva 7., 8. a 9. ročníku

B) Charakteristika výuky volitelného předmětu

Volitelný předmět Cvičení z matematiky je úzce spjat s dalšími vzdělávacími obory:

- Fyzika – převody jednotek, rovnice
- Zeměpis – měřítka, výpočty
- Chemie - řešení rovnic, převody jednotek

Volitelný předmět Cvičení z matematiky navazuje na učivo těchto vzdělávacích oborů a rozvíjí je. Je koncipován pro žáky 7.- 9. ročníků s hlubším zájmem o matematiku. Volitelnému předmětu Cvičení z matematiky je věnovaná časová dotace 1 hodinu týdně. K výuce volitelného předmětu Cvičení z matematiky jsou využívány kmenové třídy, počítačové učebny nebo učebny s interaktivní tabulí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve volitelném předmětu Cvičení z matematiky:

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k:

- osvojování základních matematických pojmu a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívání prostředků výpočetní techniky

Učitel:

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- zjišťují, že realita je složitější než její matematický model
- provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Učitel:



- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

Žáci:

- zdůvodňují matematické postupy
- vytvářejí hypotézy
- komunikují na odpovídající úrovni

Učitel:

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby pomáhá žákům

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- spolupracují ve skupině
- podílí se na utváření přijemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názory ostatních
- formují si volní a charakterové rysy
- zodpovědně se rozhodují podle dané situace

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožnuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- zajímá se, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

Žáci:

- zdokonalují si grafický projev
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

Základem je probírané učivo v jednotlivých ročnících. Náplň povinného volitelného předmětu vychází z probrané látky, doplněné složitějšími příklady na:

- numerický výpočet
- využití výpočetní techniky



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- logickou úvahu

Do výuky jsou ve velké míře zařazovány příklady na posilování logického myšlení (algebrografy, kryptogramy apod.)

7. ročník

Volitelnému předmětu Cvičení z matematiky v 7. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

- **zlomky**
 - všechny základní početní operace (součet, součin, rozdíl, podíl)
- **zaměření na slovní úlohy řešené pomocí tzv. „trojčlenky“**
 - přímá a nepřímá úměrnost – zaměření především na přesné odlišení obou metod a jejich využití v rámci řešení zadaných úloh
- **procents**
 - definice
 - využití slovních úloh v reálných životních situacích (rodina, obchodní domy – prodej, nákup, atd.)

8. ročník

Volitelnému předmětu Cvičení z matematiky v 8. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

- práce se zlomky a racionalními čísly
- přímá a nepřímá úměrnost
- procenta
- čtyřúhelníky a tělesa
- mocniny a odmocniny s reálným exponentem
- Pythagorova věta
- výrazy a mnohočleny

9. ročník

Volitelnému předmětu Cvičení z matematiky v 9. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

- rovnice a jejich uplatnění ve slovních příkladech
- konstrukční úlohy
- lomené výrazy
- soustavy rovnic a jejich uplatnění
- goniometrické a jiné funkce



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- finanční matematika v reálném životě

D) Očekávané výstupy

Žák:

- provádí početní operace s přirozenými a desetinnými čísly z paměti i písemně
- chápe vztah celku a části celku
- provádí odhad a kontroly výpočtu
- převádí jednotky délky, hmotnosti, času, obsahu i objemu
- vypočítá aritmetický průměr
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v N
- vypočítá povrch a objem hranolu
- pracuje s měřítkem plánů, map
- rozumí poměru
- chápe pojem procento, promile a umí řešit konkrétní příklady ze života
- pozná útvary osově a středově souměrné
- matematizuje reálné situace
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek
- nalézá různá řešení, využívá výpočetní techniku
- vypočítává obvod a obsah kruhu
- vypočítá povrch a objem válce
- umí pracovat s tabulkami, grafy
- řeší úlohy z praxe z finanční matematiky
- řeší úlohy pomocí trojčlenky
- řeší kvadratické rovnice
- zná pojmy z logiky, kombinatoriky
- umí řešit slovní úlohy z reálného života pomocí lineárních rovnic a jejich soustav

E) Průřezová téma

Do volitelného předmětu Cvičení z matematiky nejsou zařazena žádná průřezová téma.



5.10.4 Volitelný předmět KONVERZACE V ANGLIČTINĚ

A) Cíle volitelného předmětu

Volitelný předmět Konverzace v angličtině úzce navazuje na učivo probírané v hodinách vzdělávacího oboru Anglický jazyk a rozvíjí jej. Tematické okruhy volitelného předmětu Konverzace v angličtině a vzdělávacího oboru Anglický jazyk jsou shodné. Důraz je zde kladen na komunikativní funkci jazyka.

B) Charakteristika výuky volitelného předmětu

Volitelný předmět bude realizován pouze tehdy, pokud to možnosti školy dovolí a sejde se dostatečný počet zájemců. Může být realizován v odborné učebně anglického jazyka, v učebně s interaktivní tabulí, školní knihovně, ale také v počítačové učebně. Je koncipován pro žáky od 6. do 9. ročníku.

Vzdělávací obsah volitelného předmětu:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Formy realizace výuky:

- výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, dramatizace, zpěv, výukové programy a cvičení na PC, krátkodobé projekty, práce s multimediální technikou (interaktivní tabule, interaktivní cvičení na internetu)
- konverzační soutěže
- výjezdy do zahraničí
- příležitostné akce
- projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve volitelném předmětu Konverzace v angličtině:

Kompetence k učení

- Žáci si od první vyučovací hodiny osvojují efektivní strategie vedoucí k zvládnutí cizího jazyka, vedeme je prostřednictvím zajímavých a různorodých metod k aktivnímu učení během hodiny.



- Žáky systematicky vedeme ke správné orientaci v dalších materiálech - slovníky, knihy, doplňkové texty, časopisy.
- Žáci jsou vedeni ke schopnosti využívat analogie, odhadovat význam neznámých výrazů podle známých a dříve osvojených, orientovat se v novém neznámém textu poslechovém či čteném - nezbytné pro komunikaci.
- Žákům je dána příležitost v praxi pochopit přínos osvojení cizího jazyka - při práci s časopisy, na internetu si zkouší možnosti rozšířit si znalosti z různých oborů (kultura, sport, příroda).

Kompetence k řešení problémů

- Projektové vyučování - žáci se učí vyhledávat informace z různých zdrojů, vyhodnocovat je a zpracovávat.
- Používají opakovaně již jednou vyřešený problém na jiné téma - žáci si ověří v praxi, jakého pokroku dosáhli.

Kompetence komunikativní

- Žákům vytváříme dostatečné množství komunikativních situací, aby byli "nuceni" vyjadřovat samostatně svůj názor, svoje mínění, myšlenky (volba impulsů k rozvoji mluvení a psaní - ne pouze otázky, ale i obrázky, nedokončené věty, začátek zajímavého příběhu).
- Důležitá je komunikace učitel - žák: učitel doprovází svůj projev gesty, mimikou a názornými pomůckami, pokyny pro žáky jsou jednoduché, jednoznačné a srozumitelné - učitel je součástí skupiny, účastní se všech aktivit, žáci ho napodobují, navazují na něj (důležitý psychologický moment).
- Učitel vymýslí pro žáky přirozené situace, kdy mluví nejen ve dvojici, ale ve trojici či ve větších skupinách.
- Žáci hrají dialogy, divadlo, hry, vyprávějí či dramatizují jednoduché příběhy, zpívají písničky.
- Dialogy jsou zajímavé a aktuální (nutná možnost obměny - nefunkční, když všichni žáci předvádějí tentýž rozhovor), vycházejí z potřeb každodenního života.
- Nezastupitelná role písniček (didakticky rozpracované) - žáci si jejich prostřednictvím osvojují obraty, gramatické jevy, které si velmi snadno a dlouho uchovávají v paměti.
- Velkou pozornost věnujeme nácviku poslechu s porozuměním - volíme pestré, zajímavé a pro žáky zábavné prvky motivační i úkoly k porozumění, které žáci dále mohou rozvíjet - na základě poslechu se učí nejen reprodukovat vyslechnuté, ale také využít k dalšímu ústnímu či písemnému projevu.
- Zaměřuje se na aktuální a autentické typy textů a záznamu - učíme žáky pracovat s texty plakátu, oznámení, zpráv, mailů, vzkazů, zákazů a příkazů, pokynů k užívání, receptů SMS zpráv.
- Důležitá je volba témat vhodných pro mentalitu žáků - dospívající žáci se prostřednictvím jazyka dotýkají témat jim blízkých např: láska, přátelství, parta, rodinné vztahy, media, ochrana životního prostředí, drogy.
- Práce s internetem - žáci se učí nejen vyhledávat informace, ale i reagovat na výzvy, využívat aktuální nabídky (aktuální nabídka online blahopřání) apod.
- Zařazování práce s mimo učebnicovými texty - časopisy pro mládež, básničky a písničky, knihy.



Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke skupinové práci a vytváříme pozitivní interpersonální vztahy mezi nimi
- umožňujeme žákům určování pravidel práce ve skupině
- budujeme u žáků umění respektovat druhé a objektivně zhodnotit jejich názory

Kompetence občanské

- vedeme žáky k představě o ekologických otázkách anglicky mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- formujeme žáky k vytváření správných pracovních dovedností a návyků (práce se slovníkem, samostatné vyhledávání informací a materiálů pro práci na projektech)
- využíváme žákovské práce při výzdobě školy a tříd (prezentace vlastních prací a prací skupiny)
- kladně hodnotíme zodpovědnou práci žáků a jejich dobrou přípravu na vyučování

C) Obsah učiva v ročníku

6. ročník

Volitelnému předmětu Konverzace v angličtině v 6. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- poslech zaměřený na obecné i detailní porozumění

MLUVENÍ

Tematické okruhy pro konverzaci, diskusi:

- domov, dům, místnosti, nábytek
- město
- popis osoby
- oblečení
- domov, volný čas, škola, kalendářní rok
- reálie anglicky mluvících zemí



ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- práce s krátkými texty typu pohlednice, formulář, email, neformální dopis
- slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- čtení pro obecné porozumění, čtení pro detailní porozumění

PSANÍ

- pohlednice, formulář, email, dopis, popis osob
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
- krátké texty zaměřené na věcný obsah a formu užití jazyka

7. ročník

Volitelnému předmětu Konverzace v angličtině v 7. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- poslech zaměřený na obecné i detailní porozumění

MLUVENÍ

Tematické okruhy pro konverzaci, diskusi:

- cestování
- stravovací návyky
- počasí
- moderní technologie, média
- kultura

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- práce s krátkými texty typu dopis, formulář, dotazník, recept
- slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- čtení pro obecné porozumění, čtení pro detailní porozumění

PSANÍ



- dopis, formulář, dotazník, recept
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
- krátké texty zaměřené na věcný obsah a formu užití jazyka

8. ročník

Volitelnému předmětu Konverzace v angličtině v 8. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- poslech zaměřený na obecné i detailní porozumění

MLUVENÍ

Tematické okruhy pro konverzaci, diskusi:

- životní etapy, rodina
- každodenní činnosti a volnočasové aktivity
- co máme či nemáme rádi
- pozvání
- pocity a nálady
- domov a pracoviště
- bydlení, domy, nábytek
- volba povolání
- dopravní prostředky, cestování
- přírodní katastrofy

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- práce s krátkými texty typu ilustrovaný příběh, pozvánka, rodokmen, zpráva
- slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- čtení pro obecné porozumění, čtení pro detailní porozumění

PSANÍ

- krátký příběh, pozvánka, popis vlastní rodiny, zpráva



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
- krátké texty zaměřené na věcný obsah a formu užití jazyka

9. ročník

Volitelnému předmětu Konverzace v angličtině v 9. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- poslech zaměřený na obecné i detailní porozumění

MLUVENÍ

Tematické okruhy pro konverzaci, diskusi:

- město, místa a budovy ve městě
- popis cesty
- zážitky
- domluva schůzky, návrhy
- společnost a její problémy
- škola
- moderní technologie a média
- péče o zdraví, pocity a nálady
- reálie anglicky mluvících zemí

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- práce s krátkými texty typu formální dopis, detailní popis události, popis města a tras
- slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- čtení pro obecné porozumění, čtení pro detailní porozumění

PSANÍ

- formální dopis, detailní popis události, popis města a tras
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)



- krátké texty zaměřené na věcný obsah a formu užití jazyka

D) Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)

MLUVENÍ

Žák:

- poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co kupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět
- krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:

- najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě
- odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu
- porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu

PSANÍ

Žák:

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami *a, ale, nebo, protože* a příslovci *nejdříve, potom, nakonec*
- napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět
- odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života.

E) Průřezová téma

Do volitelného předmětu Konverzace v angličtině nejsou zařazena žádná průřezová téma.



5.10.5 Volitelný předmět KONVERZACE V NĚMČINĚ

A) Cíle volitelného předmětu

Volitelný předmět Konverzace v němčině úzce navazuje na učivo probírané v hodinách vzdělávacího oboru Německý jazyk a rozvíjí jej. Tematické okruhy volitelného předmětu Konverzace v němčině a vzdělávacího oboru Německý jazyk jsou shodné. Důraz je zde kladen na komunikativní funkci jazyka.

B) Charakteristika výuky volitelného předmětu

Volitelný předmět bude realizován pouze tehdy, pokud to možnosti školy dovolí a sejde se dostatečný počet zájemců. Může být realizován v odborné učebně německého jazyka, v učebně s interaktivní tabulí, školní knihovně, ale také v počítačové učebně.

Je koncipován pro žáky od 6. do 9. ročníku.

Výuka volitelného předmětu Konverzace v němčině vychází z praktického použití jazyka a rozšířené slovní zásoby v tematických okruzích. Důraz je rovněž kladen na pravidla gramatiky. Upevňování, procvičování a využití slovní zásoby je spojeno vždy s činnostmi v dramatických scénkách a skupinové práci.

Při výuce využíváme zvukových nahrávek, německých písni a textů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve volitelném předmětu Konverzace v němčině:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k efektivnímu získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy, slovníky) a vytváření prezentací a referátů
- využíváme různé formy práce, zejména skupinovou, která je důležitá pro praktický život
- vytváříme u žáků představu o důležitosti mateřského jazyka jako předpokladu pro výuku německého jazyka

Kompetence k řešení problému

- aplikujeme různé postupy získané při jiných činnostech pro řešení problémů z praktického života
- situační rozhovory
- využíváme prezentace, žáci obhajují svou práci
- podporujeme u žáků logické myšlení

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků schopnost formulace myšlenek a vyprávění zážitků a zkušeností tak, aby partner porozuměl (rozhovory a konverzace na určité téma, scénky, diskuse)
- vytváříme pozitivní vztahy mezi žáky a učiteli
- vytváříme u žáků schopnost naslouchání jiným lidem



Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke skupinové práci a vytváříme pozitivní interpersonální vztahy mezi nimi
- umožňujeme žákům určování pravidel práce ve skupině
- budujeme u žáků umění respektovat druhé a objektivně zhodnotit jejich názory

Kompetence občanské

- vedeme žáky k představě o ekologických otázkách německy mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- formujeme žáky k vytváření správných pracovních dovedností a návyků (práce se slovníkem, samostatné vyhledávání informací a materiálů pro práci na projektech)
- využíváme žákovské práce při výzdobě školy a tříd (prezentace vlastních prací a prací skupiny)
- kladně hodnotíme zodpovědnou práci žáků a jejich dobrou přípravu na vyučování

C) Obsah učiva v ročníku

6. ročník

Volitelnému předmětu Konverzace v němčině v 6. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- poslech zaměřený na obecné i detailní porozumění

MLUVENÍ

Tematické okruhy pro konverzaci, diskusi:

- domov, bydlení, dům, místnosti, nábytek
- rodina
- volný čas ve městě
- jídlo, pití
- nákupy

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM



- práce s krátkými texty typu orientační mapka města, formulář, e-mail, receipt, návod
- slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- čtení pro obecné porozumění, čtení pro detailní porozumění

PSANÍ

- receipt, formulář, email, dopis, popis osob
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
- krátké texty zaměřené na věcný obsah a formu užití jazyka

7. ročník

Volitelnému předmětu Konverzace v němčině v 7. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- poslech zaměřený na obecné i detailní porozumění

MLUVENÍ

Tematické okruhy pro konverzaci, diskusi:

- pohádky
- můj nejlepší přítel
- komunikace v Evropě
- oblečení
- cestování
- sport

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- práce s krátkými uměleckými texty, další texty typu dopis, e-mail, popis města, trasy
- slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- čtení pro obecné porozumění, čtení pro detailní porozumění



PSANÍ

- krátký příběh, pozvánka, dopis
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
- krátké texty zaměřené na věcný obsah a formu užití jazyka

8. ročník

Volitelnému předmětu Konverzace v němčině v 8. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- poslech zaměřený na obecné i detailní porozumění

MLUVENÍ

Tematické okruhy pro konverzaci, diskusi:

- náš svět
- zdravý životní styl
- komunikace a média
- hudba
- móda

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- práce s krátkými texty typu, zpráva, test zaměřený na zdravou výživu, ilustrovaný příběh, hudební text
- slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- čtení pro obecné porozumění, čtení pro detailní porozumění

PSANÍ

- krátký příběh, pozvánka, popis vlastní rodiny, zpráva
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
- krátké texty zaměřené na věcný obsah a formu užití jazyka



9. ročník

Volitelnému předmětu Konverzace v němčině v 9. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- poslech zaměřený na obecné i detailní porozumění

MLUVENÍ

Tematické okruhy pro konverzaci, diskusi:

- životopis
- představování a popis
- možnost ubytování
- školské systémy v ČR, BRD
- pravidla slušného chování
- společenská kultura

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- práce s krátkými texty typu formální dopis, ubytovací formulář, tabulkový životopis
- slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- čtení pro obecné porozumění, čtení pro detailní porozumění

PSANÍ

- formální dopis, detailní popis události, popis města a trasy
- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
- krátké texty zaměřené na věcný obsah a formu užití jazyka

D) Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům



2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB

- porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojeným tématům (např. vybere, případí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)

MLUVENÍ

Žák:

- poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co kupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět
- krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:

- najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě
- odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu
- porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu

PSANÍ

Žák:

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami *a, ale, nebo, protože* a příslovci *nejdříve, potom, nakonec*
- napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět
- odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života.

E) Průřezová téma

Do volitelného předmětu Konverzace v němčině nejsou zařazena žádná průřezová téma.



5.10.6 Volitelný předmět MÁNES

A) Cíle volitelného předmětu

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy a netradičními výtvarnými postupy zaměřenými na rukodělnou činnost
- rozvíjí především tvůrčí činnosti a věnuje prostor fantazii
- rozvíjí smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity u složitějších výtvarných technik (grafické techniky, knižní vazba, textilní tvorba, plastická tvorba atd.) nebo přímého kontaktu s uměním využívá formou návštěv muzeí, galerií a výstav

B) Charakteristika výuky volitelného předmětu

Volitelný předmět Mánes čerpá z obsahu vzdělávacího oboru Výtvarná výchova a rozvíjí jej. Volitelnému předmětu Mánes je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

Výuka může být realizována 2 hodinami jednou za 2 týdny. Volitelný předmět Mánes je vytvořen pro žáky 7.- 9. ročníků se zájmem o výtvarné činnosti. Je ponechána možnost spojení 8. a 9. ročníku a vytvoření společné skupiny výtvarníků s uměleckými sklony.

Výuka volitelného předmětu Mánes probíhá v odborně učebně výtvarné výchovy nebo mimo budovu školy (práce v plenéru). Volitelný předmět Mánes je realizován prostřednictvím tvůrčích činností žáka, ve kterých uplatňuje vlastní vnímání, myšlení, cítění, prožitky, představivost a fantazii. Umožňuje mu vyjadřovat se k různým tématům a situacím. Ve všech formách výtvarného projevu se prezentuje osobnost žáka a dává mu možnost individuálně se vyjádřit a žák se učí postupně si vytvářet ještě výraznější vztah k výtvarnému umění, výtvarným hodnotám, tvořivosti a učí se zaujímat k nim svůj postoj, vnímat pozitivní i negativní, je veden k vnímání krás okolního světa.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve volitelném předmětu Mánes:

Kompetence k učení

Žáci:

- při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací

Učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost

Kompetence k řešení problémů

Žákům:

- je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů



Kompetence komunikativní

Žák:

- při práci ve skupině dokáže vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel:

- dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů, ...)

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- učí se objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápav odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel:

- dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech
- pomáhá a umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názor druhých
- prezentují výsledky své práce ve výstavních prostorách školy a odborné učebny

Kompetence pracovní

Žáci:

- vytváří si pozitivní vztah k manuálním činnostem
- při práci s výtvarným materiélem dodržují hygienická pravidla
- mají volný přístup k pomůckám použitelným pro daný úkol a jejich umístění umožňuje jejich operativní využití žáky

Učitel:

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících nebo společné skupině

Žáci:

- zaměří se na spojení teorie s praxí (teoretické poznatky z historie a technik výtvarné výchovy uvádí do vlastních konkrétních činností)
- poznávají další techniky práce (nadstavba vzdělávacího oboru Výtvarná výchova)
- hledají výtvarnou a architektonickou historii ve svém městě a blízkém okolí
- učí se diskutovat a vyjadřovat své pocity z výtvarného díla



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Volitelnému předmětu Mánes v 7. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

Využití těchto výtvarných technik:

- práce v plenéru
- barevné kompozice
- emocionální malba
- plastická tvorba – papír
- keramika
- knižní vazba – leporelo
- kašírování
- sádra – odlévání, rytí do sádry
- akvarel
- pastel
- instalace výstavy

8. ročník

Volitelnému předmětu Mánes v 8. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

Využití těchto výtvarných technik:

- práce v plenéru
- barevné kompozice
- emocionální malba
- plastická tvorba – papír
- keramika
- knižní vazba – leporelo
- kašírování
- sádra – odlévání, rytí do sádry
- akvarel
- pastel
- instalace výstavy

9. ročník

Volitelnému předmětu Mánes v 9. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

Využití těchto výtvarných technik:

- práce v plenéru
- grafitti
- land-art
- muchláž
- papírořez
- výroba olejového a lihového papíru
- ubrousková technika
- batika – vázaná, vosková, sypaná



- knižní vazba- vázaná kniha
- linoryt
- suchá jehla
- perspektiva

spojená skupina pro žáky 8. a 9. ročníků

Spojením zájemců 8. a 9. ročníků vznikne prostor pro větší spolupráci mezi žáky ve skupinách při využití náročnějších výtvarných technik. Pro žáky 8. ročníků se vyskytne možnost zvolení dvouletého volitelného předmětu.

Využití těchto výtvarných technik:

- práce v plenéru
- barevné kompozice
- emocionální malba
- plastická tvorba – papír, hlína, drát
- sádra – odlévání, rytí do sádry
- instalace výstav, návštěva výstavy
- knižní vazba – leporelo a vázáná kniha
- graffiti
- land-art
- muchláž
- papírořez
- výroba olejového a lihového papíru
- ubrousková technika
- batika – vázaná, vosková, sypaná
- linoryt
- suchá jehla
- kompozice
- perspektiva

D) Očekávané výstupy

Žák:

- **vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání**
- **variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.**
- **správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy**
- **vytváří společné i individuální kompozice v prostoru - své představy dokáže převést do objemových rozměrů**
- **k tvorbě užívá metody současného výtvarného umění**
- **seznamuje se s některými netradičními výtvarnými postupy**
- **orientuje se v grafických technikách**
- **správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor**



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- ilustruje své výtvarné pokusy fotografií

E) Průřezová téma

Do volitelného předmětu Mánes nejsou zařazena žádná průřezová téma.



5.10.7 Volitelný předmět PRAKTIKA Z FYZIKY

A) Cíle volitelného předmětu

- prohloubení vědomostí v oblasti fyziky
- vytvoření zájmu o přírodní vědy a celou oblast Člověk a příroda nejlépe na základě vlastního poznání a experimentu
- navázat a dále rozvíjet zájem žáků o zkoumání přírodních jevů a zákonitostí
- naučit žáky využívat pro zkoumání různé metody: metody racionálního uvažování a empirické metody (měření, pokusy, pozorování)
- v průběhu celého období se zamýšlet nad průběhem a příčinami různých přírodních procesů, učit žáky formulovat otázky jak tyto procesy probíhají a v mezích možností formulovat odpovědi

B) Charakteristika výuky volitelného předmětu

Volitelnému předmětu Praktika z fyziky je věnována časová dotace 1 hodina v týdnu. Může však být realizována ve 2 hodinách jednou za 2 týdny. Volitelný předmět Praktika z fyziky je koncipován pro žáky 6.- 9. ročníku tak, aby bylo možné otevřít předmět nezávisle na předchozím, či následném ročníku. Základ vychází z látky a učiva fyziky příslušného ročníku a částečně navazuje a využívá vědomostí a dovedností ze vzdělávacích oborů Chemie a Přírodopis.

Cíle výuky by měly být naplněny zejména:

- rozvíjením a prohlubováním dříve získaných základních znalostí o fungování fyzických zákonitostí
- využitím jednoduchých pozorování, měření, jejich zpracováním a vlastní interpretací získaných dat, která se žáci snaží z různých pohledů zhodnotit a hledat mezi nimi souvislosti
- vyhledáváním potřebných údajů v různých zdrojích informací
- rozvíjením schopnosti naučit se předvídat vlivy různých činností člověka na důležité přírodní systémy a později toho využívat v každodenním životě
- experimenty a pokusy zaměřené na oblast Člověk a příroda
- vedením a záznamem pozorování, vytvářením hypotéz

Výuka volitelného předmětu Praktika z fyziky je realizována převážně v odborné učebně fyziky nebo při exkurzích do vodní a tepelné elektrárny, onkologického oddělení nebo hvězdárny ve spolupráci s Gymnáziem Cheb.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků ve volitelném předmětu

Praktika z fyziky:

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi

Učitel:

- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě s využitím výpočetní techniky

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového a vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů

Učitel:

- navozuje situace vedoucí k pocitu zodpovědnosti
- vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

Učitel:

- podnáší žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

6. ročník

Volitelnému předmětu Praktika z fyziky v 6. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

- veličiny a jejich měření, zdokonalování zručnosti při práci s měřidly
- elektrostatické vlastnosti látek
- elektrické výboje a ochrana před bleskem
- magnetické hrátky, znázorňování magnetických polí
- sestavování elektrických obvodů a bezpečnost při práci s elektrickou energií

7. ročník



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Volitelnému předmětu Praktika z fyziky v 7. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

- pohyb tělesa, měření rychlosti
- účinky síly
- vlastnosti kapalin
- vlastnosti plynů, podtlak, přetlak
- světelné jevy, pozorování Měsíce, hrátky s čočkami

8. ročník

Volitelnému předmětu Praktika z fyziky v 8. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

- práce a energie
- přeměny energií
- tepelné jevy – „, vedlejší“ jevy při tepelných projevech
- zvukové jevy – hrátky se zvukem
- elektrický proud – měření veličin a zákonitostí v elektrickém obvodu, výroba el.
- energie (vhodná exkurze do vodní a tepelné elektrárny v regionu)

9. ročník

Volitelnému předmětu Praktika z fyziky v 9. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

- elektrodynamika
- hrátky s cívками, kondenzátory a motory
- el. proud v polovodičích – užití polovodičů
- sestavení krystalky
- atomy a záření – návštěva onkologického oddělení regionální nemocnice
- astronomie – návštěva hvězdárny (ve spolupráci s Gymnáziem Cheb, hvězdárna je v budově Gymnázia Cheb) a vlastní astronomická pozorování

D) Očekávané výstupy

FYZIKÁLNÍ VELIČINY

Žák:

- umí změřit fyzikální veličinu a chápe její význam

ENERGIE

Žák:

- využívá s porozuměním v praktických příkladech vztah mezi výkonem, prací



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

a časem

- využívá poznatky o vzájemné přeměně energií v praktických úlohách
- určí v základních úlohách teplo přijaté a odevzdané tělesem
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

Žák:

- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a analyzuje vhodnost prostředí pro šíření zvuku
- posoudí zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Žák:

- změří elektrický proud a napětí a rozliší stejnosměrný a střídavý elektrický proud
- rozliší vodič, izolant na základě rozboru jejich vlastností
- využívá Ohmův zákon pro výpočet veličin v el. obvodu – řeší praktické problémy
- využívá praktické poznatky o působení magnetického pole na cívku s proudem
- a chápe vliv změny magnetické pole na vznik indukovaného napětí v této cívce
- zapojí správně polovodičovou diodu
- využívá zákona přímočarého šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla

VESMÍR

Žák:

- objasní pomocí poznatků o gravitační síle pohyb planet kolem Slunce a pohyb měsíců kolem planet
- odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

E) Průřezová téma

Do volitelného předmětu Praktika z fyziky nejsou zařazena žádná průřezová téma.



5.10.8 Volitelný předmět PRAKTIKA Z CHEMIE

A) Cíle volitelného předmětu

- navázat na učivo chemie, přírodopisu a ostatních přírodovědných předmětů
- ověřovat a doplňovat při praktických cvičeních, pozorování a pokusech poznatky získané v těchto vzdělávacích oborech
- poznávat vlastnosti chemických látek a jejich vzájemné reakce
- seznamovat se s laboratorními pomůckami, chemickým sklem
- sestavovat chemické aparatury potřebné při pokusech
- bezpečně pracovat s chemikáliemi
- dodržovat laboratorní řád a pracovní postupy
- zaznamenávat a vyhodnocovat výsledky své práce

B) Charakteristika výuky volitelného předmětu

Volitelný předmět Praktika z chemie seznamuje žáky s výrobními postupy v chemickém průmyslu, s jeho produkty, potřebnými v mnoha oblastech lidské činnosti (zemědělství, zdravotnictví, potravinářství, energetice, dopravě aj.). Poznávají látky, které negativně ovlivňují životní prostředí a zdraví člověka, ale také způsoby, jak tato rizika zmenšovat.

Zároveň se žáci učí poskytovat první pomoc při zasažení chemickými látkami a chovat se v případě mimořádných událostí.

Výuka volitelného předmětu Praktika z chemie je realizována především v odborné učebně chemie.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve volitelném předmětu Praktika z chemie:

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k argumentaci



- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

Učitel:

- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami
- vede k respektování řádu učebny a laboratorního řádu
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování a vzájemné tolerance
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení chemické laboratoře

C) Obsah učiva povinného volitelného předmětu

8. ročník

Volitelnému předmětu Praktika z chemie v 8. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

- Zařízení chemické laboratoře, bezpečnost práce, základní práce v chemické laboratoři
- Vlastnosti látek – měření teploty varu vody, stanovení teploty varu roztoku, stanovení teploty tání pevné látky, měření hustoty pevných látek, měření hustoty kapaliny
- Směsi – oddělení oxidu hlinitého, železných pilin a chloridu sodného ze směsi, rozlišení vodovodní, minerální a destilované vody podle odparku, destilace minerální vody, roztoky – příprava roztoků o zadané látkové koncentraci, ředění roztoků
- Kovy – hoření hořčíku, hoření hliníkového prachu, příprava olova, kalení železa, popouštění oceli, vedení tepla kovy a nekovy, reakce oxidů kovů s vodou, barvení nesvítivého plamenu solemi kovů
- Nekovy – příprava kyslíku rozkladem manganistanu draselného, adsorpční vlastnosti aktivního uhlí, příprava plastické síry, sublimace jodu
- Reakce oxidů nekovů – vlastnosti perlivé vody, důkaz přítomnosti oxidu uhličitého v sodovce, reakce oxidu siřičitého s vodou, reakce oxidu fosforečného s vodou



- Kyseliny a zásady – zbarvení indikátoru v kyselinách a zásadách, stanovení koncentrace potravinářského octa, neutralizace roztoku hydroxidu sodného kyselinou chlorovodíkovou
- Soli – slučování síry se železem, příprava oxidu uhličitého a jeho reakce s hydroxidem vápenatým, důkaz uhličitanů v pevném vzorku, reakce roztoků halogenidů s roztokem dusičnanu stříbrného

9. ročník

Volitelnému předmětu Praktika z chemie v 9. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

- Elektrolýza – elektrolýza roztoku jodidu draselného
- Oxidačně redukční reakce – reakce síranu měďnatého se železem, reakce síranu železnatého s mědí, reakce dusičnanu stříbrného s mědí, vytěšňování halogenů z halogenidů
- Rychlosť chemických reakci – vliv koncentrace na rychlosť chemické reakcie, vliv velikosti povrchu reagujúcich látiek na rychlosť chemické reakcie
- Organické sloučeniny – důkazy prvkov v organických látkach, důkaz uhlíku, vodíku, dusíku, důkaz halogenu
- Uhlovodíky – Příprava acetylenu a důkaz trojně vazby, porovnání plamenů hořících uhlovodíků
- Kyslíkaté deriváty uhlovodíků – redukční účinky ethanolu – oxidace alkoholu na aldehyd, příprava lepidla, reakce kyseliny octové s některými kovy, reakce kyseliny octové s uhličitanem vápenatým
- Přírodní látky – redukční účinky sacharidů, štěpení sacharosy enzymem získaným z kvasnic, Faraonovi hadi, důkaz škrobu, štěpení škrobu účinkem kyselin a působením enzymu ve slinách, izolace tuku z přírodního materiálu, vlastnosti mýdla, důkaz a vlastnosti bílkovin
- Chromatografie – zelen listová

D) Očekávané výstupy

Žák:

- zná základní pravidla bezpečnosti práce s chemickými látkami, zvládá nácvik první pomoci
- pojmenovává laboratorní sklo
- rozlišuje látky a tělesa, popíše vlastnosti látok (barva, skupenství...), měří teploty varu a teploty tání
- rozlišuje směsi a čisté látky, vysvětlí princip usazování, filtrace, destilace a krystalizace
- samostatně provede filtrace a destilaci ve školních podmínkách
- rozlišuje kovy – nekovy, popsat jejich vlastnosti a použití
- provede jednoduché chemické reakce
- zapisuje z názvů vzorce oxidů, popíše nejvýznačnější vlastnosti a použití oxidů nekovů, provede jednoduché chemické reakce



- rozlišuje kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů, správně řeší roztoky kyselin a hydroxidů, provede jednoduché chemické reakce
- rozeznává neutralizaci mezi ostatními chemickými reakcemi, snaží se experimentálně provést neutralizace známých kyselin a hydroxidů chemickými rovnicemi a provést jednoduché chemické reakce
- zná pojem elektrolýza a její průmyslové využití, zhotoví jednoduchý nákres elektrolýzy KI
- vysvětlí pojem redukce, oxidace, redoxní reakce, vysvětlí jejich praktický význam, provede jednoduché chemické reakce
- objasní vliv různých fyzikálních vlastností na rychlosť chemické reakce, provede jednoduché chemické reakce
- vysvětlí význam základních prvků v organických látkách, snaží se provést jednoduché chemické reakce
- snaží se zapsat vzorec, popsat výskyt, vlastnosti a použití, provést jednoduché chemické reakce
- snaží se napsat vzorce, uvést vlastnosti a použití alkoholů, aldehydů, karboxylových kyselin, provést jednoduché chemické reakce
- popíše zdroje a vlastnosti tuků a jejich vhodný obsah ve stravě člověka, slovně vyjádří složení mýdel a uvede výhody a nevýhody používání mýdel a saponátů v domácnosti, popíše zdroje, vlastnosti a použití sacharidů, vyjmenuje příklady zdrojů bílkovin

E) Průřezová téma

Do volitelného předmětu Praktika z chemie nejsou zařazena žádná průřezová téma.



5.10.9 Volitelný předmět PRAKTIKA Z PŘÍRODOPISU

A) Cíle volitelného předmětu

- rozvíjet praktické dovednosti spojené s pozorováním přírody a jejich změn v průběhu roku prováděním pokusů a vyvozování závěrů z jejich výsledků
- seznámit žáky se specifiky přírody Chebska, přírodními zajímavostmi regionu, ochranou přírody
- pobývat v terénu a navštěvovat přírodní rezervace a přírodní památky v okolí
- podnikat exkurze do zařízení a institucí, která úzce souvisí s přírodou na Chebsku

B) Charakteristika výuky volitelného předmětu

Volitelný předmět rozvíjí aktivní, samostatnou a tvůrčí činnost žáků.

Výuka je cílevědomě řízena tak, aby u žáků postupně rozvíjela dovednosti spojené se záměrným pozorováním a prováděním i složitějších a časově náročnějších měření a pokusů včetně vyhodnocování jejich výsledků a vyvozování závěrů; rozvíjela logické a tvůrčí myšlení řešením problémových úloh a využíváním myšlenkových pokusů; vytvářela schopnost obhajovat výsledky své práce a využívat je v běžném životě.

- je zaměřen na komplexním rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru Člověk a příroda
- klade důraz na prožitkové poznávání přírody (přírodovědné vycházky, práce s přírodninami, vlastní badatelská práce)
- je zaměřen na budování a rozvíjení pozitivního vztahu k přírodě a vytváření postojů, které jsou v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje

Formy realizace volitelného předmětu:

- **přírodovědné vycházky**
- **badatelská činnost**
- **krátkodobé projekty**
- **skupinová práce**
- **prožitkové hry**

Volitelný předmět Praktika z přírodopisu si mohou zvolit žáci 7. - 9. ročníku.

Volitelný předmět Praktika z přírodopisu úzce souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Člověk a příroda a zejména s průřezovým tématem Environmentální výchova.

Výuka volitelného předmětu je realizována v odborné učebně, ale velká část je realizována v terénu (návštěvy chráněných rezervací a přírodních památek v okolí), případně prostřednictvím exkurzí do zařízení a institucí, která s přírodou na Chebsku úzce souvisí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve volitelném předmětu Praktika z přírodopisu:

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- žákům je umožněno samostatně či v týmech pozorovat, experimentovat



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- dává žákům příležitost si přírodu vlastnoručně „osahat“

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů, umožňuje plánování postupů a úkonů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

Učitel:

- předkládá dostatek učebních textů, odborných článků, umožňuje žákům pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi, internetem
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zařazuje metody, při kterých jsou žáci vedeni k samostatným řešením problémů
- využívá skupinového vyučování, vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami
- zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh
- zadává komplexní úkoly, které zahrnují informace a poznatky z celého vzdělávacího oboru Člověk a příroda

C) Obsah učiva povinného volitelného předmětu

7. ročník

Volitelnému předmětu Praktika z přírodopisu v 7. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

- Základy pozorování a pokusů v biologii – zásady práce v laboratoři, základní postupy v biologii



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- Fyziologické děje u prvoků – příprava senného nálevu, pozorování příjmu potravy trepky, její chemotaxe, důkaz glykogenu v cytoplazmě, schéma stavby buňky prvoků
- Parazitismus – vnější a vnitřní parazité, přehled parazitujících členovců, pozorování fixovaného klíštěte
- Ryby (v předvánoční době) – části těla ryby, postranní čára, párové a nepárové ploutve, rybí šupiny, určovací znaky ryb, určování ryb
- Ekosystém rybníka – vzorek planktonu, organismy dna rybníka, organismy přichycené na kamenech, příklady potravních řetězců, charakteristika potravních vztahů mezi organismy
- Přírodovědná vycházka – pozorování ptactva v regionu, zpěv a hnízdění ptáků, zimní migrace ptáků
- Zeleň kolem nás – zhodnotit přehled dřevin v okolí školy, zahrada snů, rostliny ve škole
- Fotosyntéza – příčný řez listem, význam fotosyntézy, důkaz probíhající fotosyntézy v listu pelargónie
- Stavba květu krytosemenné rostliny
- Práce s mikroskopem – pozorování buněk pokožky listu, stavba rostlinné buňky, základní části těla rostlin, rostlinná pletiva, chlupy a výrůstky na povrchu rostlin
- Hrnkové rostliny – určení hrnkových rostlin pěstovaných ve škole, zjištění pěstebních podmínek pro rostliny
- Kapradiny a nahosemenné rostliny – pozorování kapradin, pozorování primitivního cévního svazku kapradiny, příčný řez jehlicemi nahosemenných rostlin
- Proč rostlina kvete – opylování, oplození, stavba květu, květní diagram, květní vzorec
- Rostliny a člověk – plody a semena – sbírka typů suchých plodů, způsob jejich rozšiřování, dužnaté plody, sbírka různých druhů koření
- Sloučeniny v organismech – sacharidy, lipidy, bílkoviny, nukleové kyseliny, důkaz škrobu Lugolovým roztokem, důkaz jednoduchého cukru Fehlingovým činidlem, důkazy bílkovin zahrátím a biuretovou reakcí
- Zásobní látky v plodech – důkaz škrobu, jednoduchých sacharidů, bílkovin, lipidů
- Rostliny a člověk – koření – vytvořit přehled koření, přehled rostlin, jejichž části se využívají v kuchyni, sestavení vzorkovnice koření

8. ročník

Volitelnému předmětu Praktika z přírodopisu v 8. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

- Základy pozorování a pokusů v biologii – zásady práce v laboratoři, základní postupy v biologii
- Savci a jejich stavba těla, základní charakteristika savců
- Druhy srsti savců a její pozorování pod mikroskopem



- Základní vlastnosti savců – kojící samice, rodiče pečující o mláďata, udržení stálé tělesné teploty
- Pozorování trvalých preparátů tkání – epitel, pojivová tkáň (vazivo, chrupavka, kost), svalová tkáň (hladká, příčně pruhovaná, srdeční), nervová tkáň
- Opěrná a pohybová soustava – nácvik první pomoci při zlomenině
- Srdeční činnost a její projevy – testy (v klidu, při zátěži)
- Vitální kapacita plic – apnoická pauza, klidový nádech, minutová ventilace, mechanismus dýchání, role bránice a mezižeberních svalů
- Reflex a zrakové vjemky. Nervy
- Genetický kód
- Buňka a dědičnost
- Genetika člověka a její příklady
- Dědičnost populací a genetická proměnlivost

9. ročník

Volitelnému předmětu Praktika z přírodopisu v 9. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

- Základy pozorování a pokusů v biologii – zásady práce v laboratoři, základní postupy v biologii
- Půdní chemie – analýza chemických a fyzikálních vlastností půdy, barva, pH, propustnost, alkalita
- Půdní život – půdní organismy (edafon), klíč k určování půdních bezobratlých
- Původ kamenů – vzorky základních hornin, vznik hornin a horninový cyklus
- Minerály – základní fyzikální a chemické vlastnosti minerálů
- Přizpůsobení živočichů – přizpůsobení končetin hmyzu k různému způsobu pohybu, přizpůsobení ústního ústrojí hmyzu k příjmu různé potravy, přizpůsobení hmyzu péči potomstvo
- Houby – využití kvasinek, důkaz oxidu uhličitého při alkoholovém kvašení, důkaz etanolu
- Houby a lišejníky v lese – stélky lišejníku s houbami, pozorování vřecek parazitických hub na jehlicích borovic, mikroorganismy v půdě
- Půda – základní poznatky o půdě (vznik půd, půdotvorní činitelé, matečná hornina, typy půd), biologická složka půdy, určení pH vzorků půdy, mikroorganismy v půdě
- Voda v organismech – určení přibližného množství vody obsažené v různých částech rostliny
- Chromatografie a její využití – extrakce listové zeleně

D) Očekávané výstupy

Žák:



- měl by umět zacházet s lupou a mikroskopem, připravit jednoduchý mikroskopický preparát, pozorovat a kreslit mikropreparát
- popsat květ (okvětí, kalich, koruna, tyčinky, pestík), rozlišovat některá květenství
- měl by umět zacházet s lupou a mikroskopem, připravit jednoduchý mikroskopický preparát, pozorovat a kreslit mikropreparát, nakreslit jednoduché schéma rostlinné buňky
- znát nejběžnější druhy pokojových rostlin, určit podmínky vhodné k pěstění těchto rostlin
- nakreslit jednoduchý náčrt těla ryby, vysvětlit přizpůsobení ryb prostředí, určit některé z našich i mořských ryb
- popsat vnější a vnitřní stavbu těla členovců, pozorovat projevy života členovců, vysvětlit otázku škodlivosti a užitečnosti organismů
- rozlišit základní orgány vyšších rostlin, určit několik druhů kapradin, rozlišit dřevní a lýkovou část cévních svazků
- vysvětlit rozdíl mezi opylením, oplozením, určit květní diagram a květní vzorec
- znát význam semen a plodů pro člověka, způsoby jejich rozšiřování, rozlišit typy dužnatých plodů
- znát význam organických látek v organismu, připravit jednoduché roztoky k důkazu těchto látek
- znát nejběžnější druhy koření a jejich použití v kulinářství
- měl by umět zacházet s lupou a mikroskopem, připravit jednoduchý mikroskopický preparát, pozorovat a kreslit mikropreparát, objasnit pojem prvok, popsat stavbu těla a život trepky, vysvětlit základní projevy života a doložit je příklady
- vysvětlit pojem cizopasník (parazit), znát nejběžnější druhy cizopasníků a jejich hostitele, způsoby přenosu, onemocnění způsobena klíštětem
- zhотовit mikropreparát – příčný řez listem, vysvětlit podmínky a princip fotosyntézy, produkty fotosyntézy
- orientovat se v nejznámějších dřevinách, vysvětlit význam těchto rostlin
- vysvětlit pojem plankton, producent, konzument, reducent, potravní řetězec
- popsat vnější a vnitřní stavbu hmyzu, rozlišit typy ústního ústrojí v závislosti na způsobu přijímané potravy
- zacházet s lupou a mikroskopem, popsat stavbu a život nižších rostlin
- popsat stavbu těla a rozmnožování hub, z nich poznat několik vybraných druhů, vysvětlit pojem soužití na příkladu lišejníků, určit některé druhy lišejníků
- rozlišit některé typy půd a objasnit jejich vznik, objasnit pojem hornina – nerost, půdotvorní činitelé, matečná hornina
- určit přibližné procentuální zastoupení vody v různých částech rostliny
- objasnit pojem chromatografie, znát význam listové zeleně

E) Průřezová téma

Do volitelného předmětu Praktika z přírodopisu nejsou zařazena žádná průřezová téma.



5.10.10 Volitelný předmět PRÁCE S POČÍTAČEM

A) Cíl volitelného předmětu

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- vedení k šetrné práci s výpočetní technikou

B) Charakteristika výuky volitelného předmětu

Volitelný předmět Práce s počítačem je určen všem žákům, tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu. Je koncipován pro žáky 6.- 8. ročníků.

Volitelný předmět Práce s počítačem vychází a čerpá ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a rozvíjí ji.

Učivo tohoto volitelného předmětu v 6. ročníku volně navazuje na učivo vzdělávacího oboru Práce na počítači, který je vyučován v 5. ročníku.

Žáci pracují samostatně i ve skupinách – týmech, střídají jednotlivé činnosti, řeší problémové úkoly. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit jednotlivé činnosti samostatně i v týmu. Jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Volitelný předmět Práce s počítačem přispívá k vytváření kladného vztahu k práci.

Výuka volitelného předmětu Práce s počítačem je realizována výhradně v počítačových učebnách.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve volitelném předmětu Práce s počítačem:

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápowědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- zadávanými úkoly navazují na znalosti z předešlých ročníků a rozšiřují je



- žáci se učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápát, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomocí, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k sebehodnocení a hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápát, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

6. ročník

Volitelnému předmětu Práce s počítačem v 6. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.



Základy práce s počítačem

- Přihlášení do školní počítačové sítě, správné vypnutí počítač
- Seznámení se zdravotními riziky spojenými s využíváním výpočetní techniky
- Ovládání myši – správné držení, klik, dvojklik, tah
- Nácvik základní orientace na klávesnici
- Ovládání výukových programů

Základní znalosti o hardwaru a softwaru

- Informace, jednotka informace
- Základní sestava počítače
- Základní jednotka – základní deska, procesor, sběrnice
- Paměti
- Vstupní a výstupní zařízení – klávesnice, myš, monitor, tiskárny
- Řešení základních problémových situací

Zpracování a využití informací

Bitmapový grafický editor Malování:

- Úvod do grafických editorů
- Popis prostředí
- Jednoduché kreslící nástroje
- Geometrické útvary
- Psaní textu
- Úpravy obrázků
- Výřezy a operace s nimi
- Přenos obrázku do textového editoru
- Práce se souborem

Textový editor Word:

- Úvod do textových editorů
- Popis prostředí
- Česká klávesnice
- Základy editace textu
- Práce se souborem

Vyhledávání informací a komunikace

- Základní orientace v prostředí internetu
- Vyhledávání pomocí klíčového slova ve fulltextu
- Komunikace pomocí běžných komunikačních zařízení

7. ročník

Volitelnému předmětu Práce s počítačem v 7. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.



Zpracování a využití informací

Textový editor Word:

- Operace s dokumentem (komentář v dokumentu, přepínání mezi dokumenty, vložení jednoho dokumentu dovnitř druhého)
- Detailní formát písma
- Detailní formát odstavce
- Detailní nastavení stylu
- Kontrola pravopisu vkládání proměnných do dokumentu
- Hromadná korespondence
- Vkládání symbolů do textu
- Obsah a rejstřík
- Vytváření obsahu
- Předtisková příprava a tisk
- Náhled na dokument
- Návod Wordu
- Převedení formátu doc na formát pdf pomocí programu PDF Creator

Zpracování obrázků a fotografií:

- Oříznutí a otočení
- Úprava barev a jasu
- Retušování
- Doostření
- Koláže
- Formáty obrázků
- Scanner
- Digitální fotoaparát

Vyhledávání informací a komunikace

- Prohlížeč Internet Explorer:
- Internet - zdroj informací
- Vývojové trendy informačních technologií (historie a budoucnost)
- Základy práce s internetovým prohlížečem
- Vyhledávání informací na internetu, zpracování, uložení
- Věrohodnost informací a informačních zdrojů.
- Chat, konference

Sítě:

- Princip práce v síti
- Hardware
- Důvěryhodnost, ochrana osobních dat
- Viry a antiviry



Volitelnému předmětu Práce s počítačem v 8. ročníku je věnována časová dotace 1 hodina týdně.

Zpracování a využití informací

Tabulkový editor (MS EXCEL):

- Základní operace s buňkami (označení, typy, pohyb po buňkách, oprava obsahu, přepisování obsahu, vymazání, nastavení šířky sloupce, dlouhý text v buňce)
- Práce s blokem v tabulkového editoru
- Vytvoření tabulky
- Vkládání a editace dat
- Jednoduché výpočty
- Jednoduché vzorce (suma, průměr)
- Jednoduché funkce
- Přesouvání buněk a částí tabulky
- Práce s listy
- Operace s řádky a sloupcí
- Grafický formát buňky
- Základní tvorba grafu a jeho úprava

Prezentace informací (MS PowerPoint):

- Pracovní plocha prezentáčního manažeru
- Režimy zobrazení snímků
- Práce se snímky
- Obecný postup při tvorbě prezentace
- Objekty na snímku (text, obrázky a grafické objekty v prezentaci)
- Základní operace s grafickými objekty (změna velikosti, přemístění, smazání, barvy, čáry a výplň)
- Efekty
- Časování
- Spuštění prezentace
- Způsoby prezentace informací – webové stránky, prezentační programy, multimédia)
- Prezentační program: ukázka, použití, vytvoření vlastní prezentace
- Ochrana práv k duševnímu vlastnictví, informační etika
- Estetická a typografická pravidla

D) Očekávané výstupy

Žák:

- používá počítač k vyhledávání potřebných informací
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost
- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimedialní formě

E) Průřezová téma

Do volitelného předmětu Práce s počítačem nejsou zařazena žádná průřezová téma.



5.10.11 Volitelný předmět PŘÍPRAVA POKRMŮ

A) Cíle volitelného předmětu

- naučit chápat pracovní činnost, při které vzniká hmatatelný výstup
- naučit vzájemné spolupráci
- rozšiřovat smysl pro řád a pořádek
- upevňovat pozitivní vztah k práci
- naučit používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě k organizaci i k plánování práce
- vést k vytrvalosti a samostatnosti při plnění zadaných úkolů
- zvládat orientaci v nabídce surovin vhodných pro výrobu jednoduchých i složitějších pokrmů
- chápat smysl údajů, které se objevují na obalech potravin
- naučit správnému skladování potravin
- osvojit si principy stolování a chování při stolování
- připravit pokrm studené i teplé kuchyně
- udržovat čistotu ve školní kuchyni, provádět úklid pracovního místa během práce a po práci
- rozvíjet sebedůvěru, chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci
- provádět jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
- orientovat se v návodech k obsluze domácích spotřebičů
- provádět drobnou domácí údržbu

B) Charakteristika volitelného předmětu

Volitelný předmět Příprava pokrmů je určen všem žákům, tedy chlapcům i dívкам. Je koncipován pro žáky 6.- 9. ročníků.

Volitelný předmět Příprava pokrmů čerpá ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z tematických okruhů Příprava pokrmů a Provoz a údržba domácnosti. Zaměřuje se na praktické dovednosti a návyky a doplňuje tím základní vzdělání o důležitou složku, nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Žáci získávají základní pracovní návyky, učí se správně naplánovat pracovní proces a zvolit vhodné ingredience, nástroje a pracovní postupy k vytvoření pokrmu, ale rovněž se učí praktickému zvládání dovedností spojených s vedením domácnosti. Žáci si formou praktických cvičení osvojují dovednosti potřebné k úspěšnému vedení domácnosti – základy údržby oděvů, zařizování a výzdoba bytu, obsluha domácích spotřebičů, ekonomika domácnosti a další.

Žáci pracují ve skupinách – týmech, střídají jednotlivé činnosti, řeší problémové úkoly.

Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu.

Jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Volitelný předmět Příprava pokrmů přispívá k vytváření kladného vztahu k práci, vzájemné úctě a k úctě ke všem druhům práce v domácnosti a okolo ní.



V závislosti na věku žáka se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Výuka volitelného předmětu Příprava pokrmů je realizována převážně ve školní kuchyni, jejíž součástí je i místo pro odkládání školních aktovek a převlékání. Ke školní kuchyni patří i místnost pro stolování. K výuce je rovněž dle potřeby využívána učebna s interaktivní tabulí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve volitelném předmětu Příprava pokrmů:

Kompetence k učení

Žák:

- poznává smysl a cíl učení
- má pozitivní vztah k učení prostřednictví zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich

Učitel:

- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vede žáky, aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou
- pozoruje pokrok u všech žáků v hodině

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů, osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných problémů
- využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých způsobů řešení, nenechá se odradit nezdarem

Učitel:

- zajímá se o náměty
- klade otevřené otázky

Kompetence komunikativní

Žák:

- učí se správnému technologickému postupu při přípravě pokrmů
- při komunikaci používá správné názvosloví
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vede žáky, aby na sebe brali ohledy

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj
- řídí svoje jednání tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Učitel:

- podle potřeby pomáhá žákům
- každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují pravidla při práci v kuchyni a práci ve skupině
- dokáží přivolat pomoc při zranění
- chápou základní ekologické souvislosti, chrání a oceňují naše kulturní tradice a historické dědictví

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Žák:

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci při přípravě pokrmů
- používá bezpečně a účinně kuchyňského nářadí, vybavení kuchyně
- dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- dbá na ochranu životního prostředí
- využívá znalosti a zkušenosti získané v oblasti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Učitel:

- vede žáky ke správným způsobům užití kuchyňského náčiní
- pozoruje pokrok při práci v hodině
- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

C) Obsah učiva v jednotlivých ročnících

6. ročník

Volitelnému předmětu Příprava pokrmů v 6. ročníku je věnována časová dotace 2 hodiny týdně.

Vybavení školní kuchyně

- Kuchyňský inventář
- Obsluha spotřebičů
- Udržování pořádku a čistoty

Bezpečnost a hygiena provozu

Potraviny

- Výběr potravin



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- Nákup potravin
- Údaje na obalech potravin (doba trvanlivosti)

Příprava pokrmů

Příprava jednoduchých studených pokrmů (ovocný, zeleninový salát, rychlé občerstvení jako jsou chlebíčky, toasty, obložené mísy apod.)

- Příprava jednoduchých teplých pokrmů (polévka, jednoduché pokrmy z brambor)

Stolování

- jednoduchá úprava stolu, prostírání
- zásady společenského stolování

Finance

- finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, šetření
- hotovostní a bezhotovostní platební styk

7. ročník

Volitelnému předmětu Příprava pokrmů v 7. ročníku je věnována časová dotace 2 hodiny týdně.

Vybavení školní kuchyně

- Kuchyňský inventář
- Obsluha spotřebičů
- Udržování pořádku a čistoty

Bezpečnost a hygiena provozu ve školní kuchyni i doma

Potraviny

Výběr potravin k vytvoření studeného a teplého pokrmu

- Nákup potravin
- Údaje na obalech potravin (doba trvanlivosti)

Příprava pokrmů

Příprava jednodušších studených pokrmů z ovoce a zeleniny

- Příprava jednoduších teplých pokrmů
- Jednoduchá úprava stolu, prostírání

Finance, provoz a údržba domácnosti

- údržba oděvů a textilií- praní a žehlení prádla, drobné opravy oděvů, ukládání šatstva, péče o šatstvo
- úklid domácnosti, postupy
- prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace



8. ročník

Volitelnému předmětu Příprava pokrmů v 8. ročníku je věnována časová dotace 2 hodiny týdně.

Bezpečnost a hygiena práce v kuchyni doma i ve škole

Kuchyň

- Základní vybavení kuchyně
- Udržování pořádku a čistoty v kuchyni

Potraviny

- Vhodný výběr potravin
- Nákup potravin
- Skladování potravin
- Skupiny potravin a jejich místo v potravinové pyramidě
- Smysl údajů, které se objevují na obalech potravin

Příprava pokrmů

- Úprava pokrmů studené kuchyně
- Základní postup při přípravě studených pokrmů a nápojů
- Základní způsoby tepelné úpravy pokrmů
- Základní postup při přípravě teplých pokrmů a nápojů

Úprava stolu a stolování

- Jednoduché prostírání
- Zdravá výživa

Domácnost

- vhodné zařízení a vybavení bytu, zeleň v bytech a údržba hrnkových rostlin
- elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika

9. ročník

Volitelnému předmětu Příprava pokrmů v 9. ročníku je věnována časová dotace 2 hodiny týdně.

Bezpečnost a hygiena práce v kuchyni doma i ve škole

Kuchyň

- Vybavení moderní kuchyně
- Udržování pořádku a čistoty v kuchyni
- Bezpečnost a hygiena při provozu v kuchyni



Potraviny

- Vhodný výběr potravin
- Nákup potravin
- Smysl údajů, které se objevují na obalech potravin
- Skladování potravin
- Skupiny potravin a jejich místo v potravinové pyramidě

Příprava pokrmů

- Úprava složitějších pokrmů studené kuchyně
- Základní postup při přípravě složitějších studených pokrmů a nápojů
- Způsoby tepelné úpravy složitějších pokrmů
- Postup při přípravě složitějších teplých pokrmů a nápojů
- Sestavení jídelníčku
- Úprava stolu a stolování
- Slavnostní úprava jídelního stolu
- Běžné stolování a slavnostní stolování v rodině
- Výzdoba jídelního stolu
- Jídelní příbory pro slavnostní stolování

Zdravá výživa a zdravý životní styl

Domácnost

- elektrotechnika v domácnosti- sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu
- nebezpečí úrazu elektrickým proudem

D) Očekávané výstupy povinného volitelného předmětu

Žák:

- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti, hygieny a ochrany zdraví při práci, umí poskytnout první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- používá základní kuchyňský inventář, obsluhuje základní spotřebiče
- umí nakoupit potraviny k přípravě pokrmu teplé nebo studené kuchyně
- zná smysl údajů, které se objevují na obalech potravin
- připraví jednoduché i složitější pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržuje základní principy stolování, zásady hygieny a bezpečnosti práce
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti, správnou údržbu a užívání domácích spotřebičů včetně orientace v návodech k obsluze
- umí dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla v domácnosti
- provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví

E) Průřezová téma



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Do volitelného předmětu Příprava pokrmů nejsou zařazena žádná průřezová téma.



5.10.12 Volitelný předmět TECHNICKÉ ČINNOSTI

A) Cíle volitelného předmětu

- rozvíjet jemnou motoriku žáků
- vytvářet při praktických činnostech s různými materiály základní pracovní dovednosti a návyky
- všechny praktické činnosti žáků pomáhají rozvoji jejich rozumové činnosti, rozšiřují jejich obzor
- vést žáky k dovednosti rozlišovat materiály, uvažovat o různých možnostech opracování materiálů a všímat si jejich vlastností
- umět rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat k čemu slouží a naučit se s nimi bezpečně zacházet a volit pro určitou pracovní činnost vhodný pracovní nástroj
- postupně vytvářet pozitivní vztah žáků k práci
- praktické činnosti s různým materiélem a nástroji pomáhají zpřesňovat představy dětí o věcech a jevech okolního světa
- učit žáky, aby při práci uvažovali, aby věděli, co chtějí dělat a připravili si všechno, co budou k práci potřebovat, učit žáky individuálně zodpovídat za kvalitu své práce
- získávat aktivní vztah k ochraně životního prostředí a utvářet počáteční vědomí o individuálních možnostech každého člověka při řešení ekologických problémů
- dát prostor žákovským nápadům pro praktické a tvůrčí činnosti

B) Charakteristika výuky volitelného předmětu

Volitelný předmět Technické činnosti je určen všem žákům, tedy chlapcům i dívkám. Volitelný předmět Technické činnosti čerpá ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z tematického okruhu Práce s technickými materiály a Design a konstruování.

Volitelný předmět Technické činnosti se zaměřuje na praktické dovednosti a návyky a doplňuje tím základní vzdělání o důležitou složku, nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Je koncipován pro žáky 6.- 9. ročníků.

Práci mohou žáci vykonávat individuálně, ve dvojicích nebo skupinách při dodržování bezpečnosti práce. Volitelný předmět Technické činnosti podporuje rozmanitost a odlišnosti žáků, směřuje k rozvoji individuálních schopností dětí a pozitivního vztahu k práci. Volitelný předmět Technické činnosti komplexním způsobem přispívá k rozvoji žáků. Rozvíjí jejich motorické schopnosti, manuální dovednosti a pracovní návyky. Žáci se učí spolupracovat, organizovat svou práci i práci spolužáků a pracovat v týmu. Žáci se učí základům technologické kázně, bezpečnosti práce, organizaci práce a prostředí.

Při výuce jsou upřesňovány představy žáků o věcech a jevech, o kterých hovoří při ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Matematika ap. Učí se poznatky prakticky využívat. Obohacuje se řeč dětí a začínají se vytvářet základy technického myšlení.

Žáci se učí základní informace o materiálech, pomůckách a pracovním nářadí.

Výuka volitelného předmětu Technické činnosti je realizována převážně ve školní dílně. Ke konstrukčním činnostem při práci s různými stavebnicemi může být využita i běžná učebna.



Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků ve volitelném předmětu Technické činnosti:

Kompetence k učení

Žák:

- má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich

Učitel:

- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vede žáky, aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou
- pozoruje pokrok u všech žáků v hodině

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- při řešení se učí chápát, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správní řešení
- poznatky aplikuje v praxi

Učitel:

- zajímá se o náměty k výrobě
- klade otevřené otázky

Kompetence komunikativní

Žák:

- učí se správnému technologickému postupu při práci
- při komunikaci používá správné technické názvosloví
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vede žáky k respektování osobního tempa každého jedince

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- pracují ve skupinách
- spolupracují při řešení problémů
- přispívají k diskusi a respektují názory jiných
- učí se věcně argumentovat

Učitel:

- podle potřeby pomáhá žákům
- každému žákovi umožňuje zažít úspěch

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují pravidla při práci
- dokáží přivolat pomoc při zranění
- chápou základní ekologické souvislosti



Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Žák:

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- dbá na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívá v běžné praxi

Učitel:

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- pozoruje pokrok při práci v hodině
- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

C) Obsah učiva povinného volitelného předmětu

6. ročník

Volitelnému předmětu Technické činnosti v 6. ročníku je věnována časová dotace 2 hodiny týdně.

Design a konstruování

- stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž
- návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program

Práce s technickými materiály

- vlastnosti materiálů, užití v praxi (dřevo, kov, plasty)
- pracovní pomůcky, nářadí, nástroje pro ruční opracování
- jednoduché pracovní operace a postupy
- technické náčrtky a výkresy, technické informace a návody

Práce se dřevem

- rýsování, řezání, pilování, broušení, spojování
- lepení- jednoduchý výrobek ze dřeva

Práce s plasty

- řezání, pilování, broušení- výrobky z plastu

Práce s kovem

- plech, drát – opracování
- tvarování-výrobky k plechu-kovu



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

7. ročník

Volitelnému předmětu Technické činnosti v 7. ročníku je věnována časová dotace 2 hodiny týdně.

Práce s technickými materiály

- vlastnosti materiálů, užití v praxi (dřevo, kov, plasty)
- pracovní pomůcky, nářadí, nástroje pro ruční opracování
- jednoduché pracovní operace a postupy
- technické náčrtky a výkresy, technické informace a návody

Práce se dřevem

- rýsování, řezání, pilování, broušení, spojování
- lepení- jednoduchý výrobek ze dřeva

Práce s plasty

- řezání, pilování, broušení- výrobky z plastu

Práce s kovem

- plech, drát – opracování
- tvarování-výrobky k plechu- kovu

8. ročník

Volitelnému předmětu Technické činnosti v 8. ročníku je věnována časová dotace 2 hodiny týdně.

Elektrotechnické práce

Teoretická část

- rozvod el. energie
- elektrotechnická zařízení
- elektrotechnický materiál

Praktická činnost

- zapojování el. obvodů
- schéma el. obvodů,
- elektroinstalace v domácnosti
- práce s el. spotřebiči
- bezpečnost práce
- první pomoc při úrazu elektrickým proudem

9. ročník

Volitelnému předmětu Technické činnosti v 9. ročníku je věnována časová dotace 2 hodiny týdně.



Práce s technickými materiály

Teoretická část

- bezpečnost práce
- organizování pracovní činnosti
- technologická kázeň
- poskytnutí první pomoci při úrazu nářadím
- technická grafika
- práce s technickou dokumentací
- laky, lepidla (účel povrch. úpravy, druhy nátěrových hmot)

Praktická část

- zhotovení výrobků (dřevo, plast, kov)
- výroba školních pomůcek podle technické dokumentace
- povrchová úprava výrobků: tmelení, barvení, moření, lakování
- hodnocení výrobků

D) Očekávané výstupy povinného volitelného předmětu

Žák:

- **sestavuje podle návodu, předlohy, náčrtu daný model**
- **navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.**
- **provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení**
- **pracuje podle vlastního návrhu a postupu**
- **umí provádět jednoduché práce s technickými materiály**
- **řeší jednoduché technické úkoly a poradí si s výběrem vhodného nářadí a nástrojů**
- **organizuje a plánuje svoji pracovní činnost**
- **dodržuje obecné zásady bezpečnosti, hygieny a ochrany zdraví při práci, umí poskytnout první pomoc při úrazu**
- **volí vhodné pracovní postupy**
- **používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu**
- **využívá profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání a povolání**
- **orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí**

E) Průřezová téma

Do volitelného předmětu Technické činnosti nejsou zařazena žádná průřezová téma.



6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků tvoří důležitou součást Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – Americká Třetí upravená verze. Směřuje jednak k tomu, aby žáci, respektive jejich zákonní zástupci, získali dostatečné a hodnověrné informace o tom, jak zvládají požadavky na ně kladené školním vzdělávacím programem a jednak k tomu, aby škola (vedení a učitelé), respektive odborná i laická veřejnost získala informace o tom, jak jsou naplněny cíle, které byly školním vzdělávacím programem stanoveny. Důraz je kladen nejen na konstatování úrovně stavu, ale také na zjišťování souvislostí a okolností, které výsledný stav ovlivňují. Propojením získaných informací tak získávají žáci, učitelé i vedení školy důležitou zpětnou vazbu pro svoji další práci.

Žák 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace je pravidelně hodnocen během celého školního roku. Vysvědčení (pololetní i závěrečné) je vyjádřením výsledků práce za uvedené pololetí. Hodnocení je vyjádřeno známkami 1 - 5 ve všech předmětech.

Zákonní zástupci i žáci 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace se formou dotazníku vyjádřili k výběru hodnocení žáka známkou nebo slovním hodnocením. Převážná většina upřednostnila hodnocení známkou. Známka je a zůstává přirozenou součástí školního prostředí a je zřejmé, že hodnocení v našich školách je a bude stále určováno známkami.

Známka je ve škole upřednostňována pro svou jednoduchost, přehlednost, rychlou orientaci a lehce dostupnou informační hodnotu pro žáky i zákonné zástupce. Informuje i osoby, které stojí vně vztahů ve škole, plní tedy funkci dokladu výkonu a výsledků zkoušek a současně se stává prostředkem ke sdělování a předávání těchto výsledků dále.

Ale klasifikace jen sama o sobě žákům nestačí, neumožňuje jejich sebehodnocení a někdy negativně formuje sebevědomí. To je zřejmé z mnoha reakcí žáků každého věku. Pokud špatných známk přibývá, žáci se konfrontují čím dál více s vlastním negativním hodnocením, které ale ve formě známky nevypovídá, kromě neúspěchu, vlastně o ničem. Klasifikace postupně pro žáka ztrácí svůj smysl. Stává se nedostatečnou odpovědí na žákovu práci, žáci neznají vlastní hodnotu, smysl učení a vzdělání. Jejich snaha nepramení z vnitřního popudu něco dosáhnout, protože jsou od začátku směrováni k vnější odměně anebo se potýkají s tlakem ze strany učitelů a zákonních zástupců.

Aby známka nepřinášela strach, stísněnost nebo apatii, letargii i depresi, úspěch nebo úlevu, protože tyto pocity velmi úzce souvisejí především s reakcí zákonních zástupců a učitelů, jelikož žák jiné hodnotící výroky o sobě jinde prakticky nedostává a tím se hodnocení ve škole stává ještě důležitější, než se může jevit na první pohled, jsou využívány i různé formy hodnocení žáka.

6.1 Kritéria pro hodnocení žáků

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání - Americká Třetí upravená verze předpokládá, že jeho východiska a záměry se projeví také v přístupu k hodnocení žáků a ve výběru hlavních kritérií, podle nichž se posuzuje, jak ve škole pracují a jakých výsledků dosahují. V těchto přístupech a kritériích by se konkrétně mělo obrazit, k čemu chce škola žáky vést, jaké vědomosti, dovednosti a kompetence mají ve vyučování získávat a jaké vlastnosti se mají u nich vytvářet a upevňovat.

Významným rysem tohoto přístupu k hodnocení je posilování kladného vztahu žáků k vlastnímu vzdělávání, oceňování jejich pozitivních projevů, respektování přirozených rozdílů ve způsobu učení i podněcování a podporování jejich individuálních rozvojových možností.



Hodnocení žáků by mělo být adresné, a to i v případě slovního hodnocení při společné práci. V souladu s cíli programu Americká by se mělo zaměřovat na široké spektrum projevů žáka v oblasti poznávací, činnostní a hodnotové.

Při hodnocení by měl učitel sledovat:

- **hloubku a kvalitu osvojení poznatků, dovedností a zručnosti žákem** dané povahou jednotlivých vyučovacích předmětů, jak pevně a trvale si osvojuje poznatky podstatné, důležité pro sledování a pochopení dalšího učiva, jak rozumí učivu, jak chápe smysl a význam učiva v širších celcích, zda projevuje zájem o obohacování svých vědomostí a dovedností v některých předmětech a oborech
- **schopnost žáka používat získané vědomosti a dovednosti** při řešení slovních i písemných úkolů, při řešení poznávacích a praktických situací a problémů, jak dovede osvojené a získané vědomosti, dovednosti a postupy demonstrovat na příkladech a aplikovat v podmínkách běžného života
- **ovládání základních komunikačních prostředků**, které žáku umožňují užívat a uplatňovat získané vědomosti a dorozumívat se ve škole i mimo školu, jak umí naslouchat, jak se umí srozumitelně, souvisle a věcně vyjadřovat, klást otázky, formulovat své myšlenky, zapojovat se do rozhovoru, na jaké úrovni je jeho písemný projev, jakou má slovní zásobu a jak s ní dovede pracovat v jednotlivých předmětech, jak dovede vyprávět, sdělovat své zkušenosti, zážitky, vysvětlovat své názory a pracovní postupy
- **samostatnost myšlení žáka**, zda chápe souvislosti věcí, faktů, jevů a procesů, jak dovede třídit, rozlišovat podstatné od nepodstatného, hledat příčiny a následky, jak dovede zdůvodňovat, vyvozovat jednoduché závěry a zobecnění, zda si tvoří o věcech a jevech samostatný úsudek a zda dovede tento úsudek opřít o argumenty
- **zvládnutí důležitých učebních postupů a způsobů samostatné práce**, jak dovede pracovat s učebnicí, pracovními sešity a listy, s atlasy, tabulkami, slovníky, jak dovede vyhledávat informace v různých zdrojích a jednoduchým způsobem je zpracovávat, zda a jak dovede zhotovovat různé nákresy, schémata, grafy, přehledy
- **pochopení a porozumění mravních a občanských hodnot, s kterými se setkává v průběhu svého vzdělávání a jsou významné pro jeho rozhodování a jednání v dalším životě**, jak si žák utváří kritéria k rozeznávání dobrých a špatných názorů, postojů a činů lidí, v jaké míře je otevřený a vnímavý k hodnotám národního společenství, k národním tradicím a k národní kultuře, jaký má vztah k svému domovu, k přírodě, k životnímu prostředí, jak dovede pečovat o své zdraví
- **žákovy projevy, jeho vlastnosti**, jak spolehlivě a odpovědně plní své povinnosti, jak je snaživý, zda dovede spolupracovat ve vyučování, být vstřícný a tolerantní ke svým spolužákům, zachovávat elementární pravidla kulturního chování a lidského soužití.

Přístupy k hodnocení žáků a jeho kritéria budou v praxi bezesporu ovlivněny stylem pedagogické práce učitele; stejně významně by měly být ovlivněny i povahou a způsobem vzdělávání na 1. a 2. stupni základní školy.

6.2 Hodnocení žáků

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání - Americká Třetí upravená verze počítá s využitím různorodých forem hodnocení žáků; jejich společným jmenovatelem by mělo být



upevňování pozitivního vztahu žáků ke škole a jejich motivace k dosahování dobrých výsledků. Jednou z různorodých forem hodnocení je hodnocení zobrazováním. Učitelé 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace se ujednotili v tom, že ke známce budou přiřazovat symbol. Žáci preferovali již dříve za výbornou a bezchybnou práci **hvězdičku**, za aktivitu a práci nad rámec vyučování, práci navíc, **známku podtrženou**. **Známka podtržená s hvězdičkou** se pro ně stala symbolem veleúspěšnosti. Ke známce může být přiřazováno také **tiskátko** za úpravu ve všech školních sešítech nebo například zlepšení čtenářského výkonu. Výjimečná práce, zlepšení práce ve třídě, pomoc slabším spolužákům v práci ve skupinách, pomoc třídnímu učiteli při akcích pořádaných školou je ohodnocena **obrázkem, lepíkem**. Motiv tiskátka ani obrázku není podstatný, ale učitel sám při volbě tiskátka nebo obrázku dbá na individuální přístup k žáku a vybere takový motiv, který obdarovaného potěší a motivuje ho k další práci. Hvězdička, podtržená známka, tiskátko nebo obrázek- lepík je žáku poskytnut bezprostředně po splnění zadaného úkolu nebo jeho vyvinuté vlastní aktivity. Pro výkon žáka, který se nachází mezi stanovenými stupni klasifikace, ponechali žáci sami osvědčené **mínus**.

Tabulka 8
Hodnocení zobrazováním

Hodnocení zobrazováním	
popis symbolu	význam symbolu
hvězdička	výborná a bezchybná práce
podtržená známka	aktivita, práce nad rámec vyučování, práce navíc
tiskátko	pěkná úprava v sešítech, zlepšení ve výuce, zlepšení čtenářských dovedností
obrázek, lepík	výjimečná práce
mínus	výkon žáka, který se nachází mezi stanovenými stupni klasifikace

6.3 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

- Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
- Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména soustavným diagnostickým pozorováním žáka, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.
- Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu alespoň dvě známky za každé pololetí. Známky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná pouze při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvarů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek, prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů.
- Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

- Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonné zástupci žáka odvolat – tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku.

Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

- Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyt, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znova nepřezkušuje.
- Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.

- Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka:
třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí;
třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonné zástupci žáka požádají.
- V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje zákonné zástupce žáka vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.
- Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní učitele s doporučením pedagogicko-psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.
- Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu. Neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, nenutí žáky dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací, účelem zkoušení pro ně není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, klasifikují jen probrané učivo a nezadávají novou látku k samostatnému nastudování celé třídy. Před prověrováním znalostí dají žákům dostatečný časový prostor k naučení, procvičení a zažití učiva a prověrování znalostí provádí až po dostatečném procvičení učiva.



6.4 Hodnocení a klasifikace v předmětech s převahou naukového zaměření

- Stupeň 1 (výborný)**

Žák samostatně a tvorivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

- Stupeň 2 (chvalitebný)**

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvorivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mírá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí.

Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

- Stupeň 3 (dobrý)**

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosť, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmu, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomocí učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvorivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuze. Je schopen studovat podle návodu učitele.

Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje nepříliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

- Stupeň 4 (dostatečný)**

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosť, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvorivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.



Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

- **Stupeň 5 (nedostatečný)**

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele.

Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

6.5 Hodnocení a klasifikace v předmětech s převahou výchovného zaměření

- **Stupeň 1 (výborný)**

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

- **Stupeň 2 (chvalitebný)**

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

- **Stupeň 3 (dobrý)**

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

- **Stupeň 4 (dostatečný)**

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.



- **Stupeň 5 (nedostatečný)**

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

6.6 Hodnocení a klasifikace pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

- ovládá bezpečně požadovaná fakta, pojmy, definice a poznatky
- myšlení pohotové, dobře chápe souvislosti, myslí logicky správně
- je schopen samostatně studovat vhodné texty
- pracuje uvědoměle a aktivně v týmu, jeho působení je velmi přínosné
- je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- vyjadřuje se výstižně a poměrně přesně
- umí a používá kompenzační pomůcky
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- po zadání práce pracuje samostatně

Stupeň 2 (chvalitebný)

- v podstatě uceleně ovládá požadovaná fakta, pojmy, definice a poznatky
- myslí logicky správně
- je schopen s menší pomocí samostatně studovat vhodné texty
- pracuje částečně aktivně v týmu, jeho působení je přínosné
- je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- vyjadřuje se méně výstižně, ale poměrně přesně
- umí a dovede použít kompenzační pomůcky
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- po zadání práce učitelem pracuje s jistotou

Stupeň 3 (dobrý)

- má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných faktů, pojmu, definic a poznatků
- myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v logice se vyskytují chyby
- je schopen studovat vhodné texty podle návodu učitele
- pracuje částečně aktivně v týmu, jeho působení je částečně přínosné
- je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů s dopomocí učitele
- vyjadřuje se obtížně a nepřesně
- dovede použít kompenzační pomůcky s návodem učitele
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- nepřesnosti a chyby dovede za pomocí učitele korigovat



Stupeň 4 (dostatečný)

- má závažné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných faktů, pojmu, definic a poznatků
- v myšlení se vyskytují závažné chyby
- je nesamostatný v práci s vhodnými texty
- práce v týmu se pouze účastní, jeho působení je občas přínosné
- málokdy je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- kompenzační pomůcky používá s návodem učitele obtížně a s chybami
- má velké obtíže při práci s upraveným textem
- závažné chyby dovede s pomocí učitele opravit

Stupeň 5 (nedostatečný)

- požadované poznatky si neosvojil
- samostatnost v myšlení neprojevuje
- je nesamostatný v práci s vhodnými texty ani s podněty učitele
- žák nepracuje pro tým
- správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen
- jeho ústní a písemný projev má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- kompenzační pomůcky nedovede použít ani s návodem učitele
- s upraveným textem nedovede pracovat
- chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele

6.7 Hodnocení a klasifikace pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného působení

Stupeň 1 (výborný)

- v činnostech je velmi aktivní se zájmem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost
- pracuje velmi tvořivě, samostatně, plně využívá osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí
- jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný
- osвоjené dovednosti, vědomosti a návyky aplikuje tvořivě

Stupeň 2 (chvalitebný)

- v činnostech aktivní, převážně samostatný
- úspěšně rozvíjí své osobní předpoklady
- projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky
- osvojené dovednosti, vědomosti a návyky aplikuje samostatně, má zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost



Stupeň 3 (dobrý)

- v činnostech je méně aktivní, samostatný, pohotový, občas i pasivní
- nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu
- jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb
- jeho dovednosti a vědomosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc
- učitele
- nemá aktivní zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost

Stupeň 4 (dostatečný)

- v činnostech je málo tvořivý, často pasivní
- rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé
- úkoly řeší s častými chybami
- dovednosti a vědomosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele
- projevuje velmi malý zájem a snahu

Stupeň 5 (nedostatečný)

- v činnostech je skoro vždy pasivní
- rozvoj schopností je neuspokojivý
- jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu
- minimální osvojené dovednosti a vědomosti nedovede aplikovat
- neprojevuje zájem o práci, práci druhým znemožňuje

6.8 Hodnocení a klasifikace chování

6.8.1 Zásady pro hodnocení a klasifikaci chování

- Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel školy projednáním v pedagogické radě.
- Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování rádu školy během klasifikačního období.
- Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
- Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
- Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.
- Zákonné zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů: průběžně prostřednictvím žákovské knížky, před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období), okamžitě v případně mimořádného porušení školního rádu.



6.8.1.1 Stupně hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- **1 – velmi dobré**
- **2 – uspokojivé**
- **3 – neuspokojivé**

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

- **Stupeň 1 (velmi dobré)**

Žák uvědoměle dodržuje pravidla slušného chování a ustanovení vnitřního řádu školy.

- **Stupeň 2 (uspokojivé)**

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

- **Stupeň 3 (neuspokojivé)**

Chování žáka ve škole je v přímém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

6.8.2 Výchovná opatření

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření (napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy). Jsou součástí pravidel hodnocení a sebehodnocení.

6.8.2.1 Pochvaly

- **pochvala třídního učitele**
- **pochvala ředitele školy**

Pochvala třídního učitele

Pochvalu třídního učitele může udělit třídní učitel na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících např. za:

- dlouhodobé vzorné chování, kterým pozitivně ovlivňuje spolužáky



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- aktivní přístup k vyučování, dlouhodobé výborné výsledky v prospěchu, dletrvající úspěšná práce, vzorné plnění školních povinností
- účast ve školním kole předmětových soutěží
- za reprezentaci školy v okresních kolech předmětových soutěží a olympiád
- za pomoc při organizaci školních akcí a vylepšení školního prostředí
- za vzorné plnění funkce v třídní samosprávě
- za významnou pomoc spolužákům

Pochvala ředitele školy

Pochvalu ředitele školy může udělit ředitel školy např. za:

- mimořádně úspěšnou práci
- mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy
- záslužný nebo statečný čin
- umístění v krajských a celostátních kolech předmětových soutěží
- dlouhodobou nebo opakovanou pomoc při organizaci školních akcí
- samostatnou celoroční práci (práce v klubu Školní redakce s příspěvky na internetové stránky školy apod.)

6.8.2.2 Kázeňská opatření

Stupně závažnosti porušení kázně a školního rádu jsou odstupňovány takto:

a) Méně závažné porušení školního rádu jsou drobnější vědomá provinění proti školnímu rádu.

Za tato porušení může být uloženo **napomenutí třídního učitele**, popř. **důtku třídního učitele**.

Uložení napomenutí a důtky třídního učitele je zcela v kompetenci třídního učitele, uložení důtky třídního učitele třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy, zaeviduje do dokumentace a nahlásí na nejbližší pedagogické radě.

Napomenutí třídního učitele se uloží za:

- drobné, opakující se přestupy proti školnímu rádu

Např.:

- opakované pozdní příchody do školy (po 7.55 hod.)
- zdržování v budově školy o volné hodině (mimo kluby v Klubech tvořivých Americká, školní družinu)
- nevhodné chování ke spolužákům
- nerespektování pokynů učitelů a zaměstnanců školy
- neukázněné chování v budově
- úmyslné poškození školních pomůcek a zařízení
- opakované zapomínání žákovské knížky (6- 10 krát), pomůcek a povinných úkolů
- opakované neplnění povinností žákovské služby apod.
- pozdní příchody do hodin
- neukázněný přesun do učeben



- zdržování se v šatnách před a po vyučování
- nepřezouvání se
- soustavné vyrušování při vyučování
- nevhodné chování ke spolužákům
- nerespektování pokynů učitelů a zaměstnanců školy
- neslušné chování, užívání vulgárních výrazů
- používání mobilních telefonů, mp3 apod. při vyučování po třetím napomínání vyučujícími
- poškozování učebnic, pomůcek, školního zařízení

Důtka třídního učitele se uloží za:

- závažné provinění proti školnímu řádu
- pokračující drobné přestupky proti školnímu řádu po uložení napomenutí třídního učitele

Např.:

- neomluvenou absenci v rozsahu do 2 hodin
- ztráta žákovské knížky
- opakované zapomínání žákovské knížky (11- 15 krát), pomůcek a povinných domácích úkolů
- nekázeň na výletech, exkurzích a dalších akcích školy
- hrubé chování ke spolužákům a zaměstnancům školy
- soustavnou nekázeň při vyučování
- úmyslné poškození školního majetku a majetku spolužáků
- jednání, které vedlo k ohrožení zdraví žáka nebo spolužáka
- používání mobilních telefonů, přehrávačů apod., v rozporu se školním řádem- čtvrté napomínání vyučujícími

b) Závažné porušení školního řádu zásadním způsobem narušuje výuku, výchovu a chod školy.

Jde o opakované závažnější porušování přes opakovaná písemně doložená upozornění (zápisem v ŽK nebo dopisem). Za tato porušení může být uložena **důtka ředitele školy (DŘŠ)** nebo **2. stupeň z chování**.

DŘŠ uloží ředitel školy na základě návrhu třídního učitele, případně jiného vyučujícího, po projednání v pedagogické radě. Je uložena za závažné porušení školního řádu, které zásadním způsobem narušuje výuku, výchovu a chod školy. Jde o opakované závažnější porušování přes opakovaná písemně doložená upozornění (zápisem v žákovské knížce nebo dopisem). Za tato porušení může být uložena důtka ředitele školy nebo 2. stupeň z chování.

Důtka ředitele školy je navrhována za:

- velmi závažné provinění proti školnímu řádu
- závažné opakované provinění proti školnímu řádu
- vážné kázeňské přestupky odpovídající klasifikačnímu stupni neuspokojivé, a to v 1. a 3. čtvrtletí

Např.:

- neomluvená absence do 10 neomluvených hodin
- falšování údajů v žákovské knížce



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

- opakované ztráty a záměrné poškození žákovské knížky
- opakované zapomínání žákovské knížky (16- 20 krát), pomůcek a povinných domácích úkolů
- krádež ve škole nebo při akci školy
- opakované podvádění nebo lhaní
- používání mobilních telefonů, přehrávačů apod., v rozporu se školním rádem- šesté napomínání vyučujícími
- úmyslné poškození školního majetku, pomůcek nebo školní dokumentace (třídní kniha apod.) a majetku spolužáků
- prokázaný podvod při omlouvání absencí
- jiné hrubé porušení školního rádu

2. stupeň z chování

Slouží ke zhodnocení chování žáka v průběhu celého pololetí, jejich uložení se vždy projednává na závěrečné pololetní pedagogické radě.

Je navrhován za:

- opakované neomluvené absence do 25 neomluvených hodin
- opakované zapomínání žákovské knížky (21 a více krát) jako záměrné neplnění povinností
- zvláště hrubý způsob slovního nebo fyzického útoku vůči pracovníkovi školy
- užívání nebo distribuci omamných látek (cigarety, alkohol, drogy)
- používání mobilních telefonů, přehrávačů apod., v rozporu se školním rádem- osmé napomínání vyučujícími
- prokázané šikanování spolužáka
- svévolné opuštění školy nebo školní akce
- úmyslné poškození či zcizení majetku školy
- jednání vedoucí k ohrožení bezpečnosti či zdraví žáků a zaměstnanců (svévolná manipulace s pyrotechnikou, zbraněmi, ohněm apod.)
- krádež
- spoluúčast na krádeži
- jiné hrubé či opakované hrubé porušení školního rádu, apod.

c) Hrubé porušení školního rádu narušuje sociální klima školy a třídního kolektivu.

3. stupeň z chování může být uložen za:

- neomluvená absence nad 25 neomluvených hodin
- fyzické napadení spolužáka nebo zaměstnance školy
- vícedenní neomluvená absence
- opakované nevhodné, neuticivé, agresivní a bezohledné chování ke spolužákům a zaměstnancům školy
- záměrné a nebezpečné jednání, jehož výsledkem může být poškození zdraví vlastního nebo spolužákova
- krádež
- úmyslné a opakované ničení školního majetku ve větším rozsahu



- opakované užívání, přechovávání, šíření, propagaci a navádění k užívání návykových látek (alkohol, tabákové výrobky a omamné a psychotropní látky) v prostorách školy, jejím nejbližším okolí a na akcích pořádaných školou
- prokázané nošení nebezpečných předmětů (např. zbraně) do školy
- úmyslné nepravdivé obviňování

Druh uloženého výchovného opatření je závislý jednak na stupni závažnosti prohřešku žáka a jednak na jeho případném opakování v průběhu pololetí, je zohledněn jejich dopad na chování žáka, závažnost jeho prohřešků, jejich případné opakování, žákovu dosavadní bezúhonnost atd.

Z hlediska výchovného dopadu na chování žáka se výchovné opatření žákovi uloží bez zbytečného odkladu co nejdříve po spáchání prohřešku a jeho důkladném prošetření. Prohřešky žáků typu neomluvené hodiny, podvod v žákovské knížce, nepovolené opuštění školy, opakované nevhodné chování ke spolužákům, šikana nebo její projevy, krádež, závažné úmyslné poškození zařízení školy, vulgární vyjadřování k pracovníkům školy, násilné chování ke spolužákům nebo pracovníkům školy jsou považovány za závažné porušení školního řádu, třídní učitel je povinen je okamžitě hlásit řediteli školy a seznamovat ho s průběhem jejich vyšetřování a návrhem uložení výchovného opatření.

V případě ztráty žákovské knížky se toto posuzuje jako porušení školního řádu a po posouzení závažnosti tohoto přestupku se uloží výchovné opatření, částku za duplikát žákovské knížky uhradí žák. Ředitel školy nebo třídní učitel oznámí důvody uložení výchovného opatření prokazatelným způsobem zástupci žáka.

Třídní učitel zaznamenává uložení výchovného opatření do katalogového listu žáka.

6.9 Slovní hodnocení

Škola má možnost zvolit si slovní hodnocení jako alternativní formu klasifikace.

Slovní hodnocení je konkrétní slovní vyjádření o dosažené úrovni žáka ve vztahu k cíli vyučování a možnostem žáka. Jde o kvalitativní posuzování žákova výkonu nebo chování vyjádřené formou slovní zprávy. Slovní hodnocení má obsahovat nejen „informace o dosažených výsledcích učení, ale zahrnuje také postoje žáků, jejich úsilí a snahu, a tím umožnuje i postižení tzv. skrytého učiva. V tomto smyslu má slovní hodnocení vyšší informační hodnotu a může žáky lépe motivovat“. (Solftronk, 1996, str. 30)

Informovanost slovního hodnocení je podmíněna tím, že se žák dozvídá kritéria hodnocení a míru své úspěšnosti v rámci těchto kritérií. Výhody slovního hodnocení je oproti známce v dialogu, a to dialogu učitel žák, jako rovnocenný partner rozhovoru. Průběžné hodnocení žáka ho přímo nestresuje v momentálním neúspěchu, ale naopak jeho práci reguluje. Slovní hodnocení se v současné škole velice často používá, v každé hodině učitel slovně hodnotí. Hodnotí průběh práce, výsledky, zapojení žáků, celkovou hodinu či blok hodin. Používá se neustále – i když ne jako oficiální hodnocení. Slovní hodnocení formou osobní poznámky prozrazuje vazbu na dítě a probouzí důvěru. V podtextu říká: Znám tě a chci ti pomoci. Z toho plyne, že slovní hodnocení musí být vždy taktní a citlivé, protože slovem se může žák velice potěšit, ale také velice ublížit. Je důležité, jaký jazyk učitel zvolí, musí být srozumitelný a jasný jak pro žáka, tak i pro rodiče.

Klady slovního hodnocení:



- Slovní hodnocení nestresuje žáka, protože umožňuje klást důraz na pozitivní výsledky a tím může povzbudit žáka.
- Snižuje riziko diskriminace výkonnostně slabších žáků.
- Může vyzdvihnout úspěchy při plnění IVP.
- Slovní hodnocení žáka-cizince je vhodné jak pro svou individualizovanou podobu, tak i pro stránku motivační, provázející takového žáka studiem, které je ve srovnání s ostatními spolužáky složitější.
- Učitel se při psaní hodnocení musí mnohem více zamyslet a najít u dítěte, co mu vlastně jde velice dobře a v čem zaostává.
- Děti i zákonné zástupci ze slovního hodnocení mnohem lépe poznají, v čem je dítě dobré, kde je ten správný talent a jaké vlastně dítě je.
- Umožňuje přiblížit se individualitě žáka.
- „Slovním hodnocením lze konkrétně říci, co už žák umí, můžeme poukázat na to, kde vidíme mezery, doporučit, co je třeba zopakovat, navrhnut, na co právě teď se zaměřit.“ (Kopřiva, 1994, str. 75)

Zápory slovního hodnocení:

- Slovní hodnocení nevytváří možnost porovnávat výkony žáků.
- Slovní hodnocení je časově náročné.
- Často není jasno, komu jsou zprávy určeny. Zákonné zástupci žáka nemusí vždy dobře pochopit formulaci učitele.
- Může být slabá motivace pro práci dětí, obzvláště pro ty, kteří jsou „línější“. Slovní forma hodnocení může být efektivní, jestliže nebude vylučovat ostatní formy hodnocení a bude dobře stimulovat učební a poznávací aktivity žáků.

Slovní hodnocení průběžné se uplatňuje:

- Ústně - ve vyučování hodnotí učitel i žáci
- Písemně - např.: komentáře k písemným pracím
- Představením konkrétní práce dětí

6.9.1 Zásady pro používání slovního hodnocení

- O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
- Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- U žáka se speciálními vzdělávacími potřebami rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým



vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

6.9.1.1 Výběr kritérií (s možností úprav)

- **intelekt:** obecné rozumové schopnosti (intelligence); speciální dovednosti (např. matematicko- logické, jazykové a jiné); organizační schopnosti; bystrost; plánovitost; předvídatelnost; formy myšlení
- **fantazie:** bohatost fantazijních představ; tvůrčí fantazie; rekonstrukční fantazie; umělecká fantazie
- **vyjadřovací schopnosti:** řeč: vytríbená, stručná, bohatá, výrazná, spisovná, jasná, výstižná
- **paměť:** rychlosť vštípení látky; délka zapamatování; rychlosť vybavování; kvalita obsahu zapamatované látky; objektivní nebo subjektivní typ (zkresluje skutečnost)
- **pozornost:** vytrvalost pozornosti; délka a hloubka pozornosti
- **city:** soucitnost s druhými; citový vztah ke zvířatům a věcem; hloubka; rychlosť a trvalosť citů; estetické, intelektuální a etické city
- **temperament:** vzrušivost; živost; rychlosť reakcí
- **povahové ladění:** optimistické, pesimistické
- **zájmy a ideály:** bohatost zájmů; kvalita zájmů; zájmy o matematiku; literaturu; hudbu; výtvarná umění; herectví; přírodu a jiné; trvalosť zájmů
- **vztah k učení a k práci:** pečlivost; zájem o učení; zájem o manuální práci; zájem o duševní práci; spolupracuje se školou; životní cíl a zaměření
- **vztah k učitelům a představeným:** uznává autoritu učitele a školy; přímost; úslužnost; ochota; uctivost; nebojácnost; poslušnost
- **vztah k lidem a spolužákům:** společenskost; ochota pomoci; slušnost ve vystupování; něžnost; poddajnost; ústupnost - neústupnost; altruismus; důvěřivost; soucitnost; ohleduplnost; spravedlivost; neagresivní chování
- **extroverze - introverze:** společenskost - uzavřenost; rád - nerad se stýká s druhými; uzavřenost – otevřenosť
- **společenské způsoby a vystupování:** zdvořilost; jemnost; takt; družnost; milé vystupování; ochota a úslužnost; osvojené návyky chování
- **volní vlastnosti:** vytrvalost; cílevědomost; snaživost (píle); neústupnost při překonávání překážek; smysl pro povinnost; zodpovědnost; plnění povinností; dochvilnost
- **samostatnost:** úkoly řeší samostatně; samostatnost v řešení životních situací (obstará nákup, zajistí vzkazy a podobně)
- **smysl pro pořádek:** pořádnost a úklid vlastních věcí; pečlivost v uspořádání školních pomůcek, sešitů a knih
- **ctižádost:** zvýšená - snížená; přiměřená (zdravá)
- **sebehodnocení:** sebekritičnost; přeceňuje se - podceňuje se



- **nebojácnost:** není trémistou; dovede oponovat názorům, s nimiž nesouhlasí; statečnost
- **dominance - submisivita:** chce řídit druhé; chce organizovat; panovačnost; neústupnost - ústupnost; kompromisnost; tolerantnost; chce být veden
- **mrvní vlastnosti:** upřímnost; pravdomluvnost; otevřenost; smysl pro pravdu; smysl pro nestrannost; altruismus (již uvedeno); dobré chování; zodpovědnost (již uvedeno); čestnost, zásadovost; ukázněnost; hrドst; svědomí
- **sociální aktivita:** iniciativnost; společenská akce; průbojnost; zapojení do diskusí; hlásí se často ve vyučování; navrhuje nové věci
- **motorika:** pohybová obratnost celková; jemná koordinace pohybů prstů a rukou (zručnost); má rád ruční práce

Poznámka: u některých znaků nelze určit, zda jde o znak kladný nebo záporný z etického hlediska (např. temperament). U některých nelze určit ani jejich opak, neboť se jich užívá jen v pejorativním smyslu (jazykové zvláštnosti). Seznam lze chápat také z různých pohledů a lze jej rozšiřovat.

6.9.2 Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení:

PROSPĚCH

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami

- 1 – výborný → ovládá bezpečně
- 2 – chvalitebný → ovládá
- 3 – dobrý → v podstatě ovládá
- 4 – dostatečný → ovládá se značnými mezerami
- 5 – nedostatečný → neovládá

Úroveň myšlení

- 1 – výborný → pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
- 2 – chvalitebný → uvažuje celkem samostatně
- 3 – dobrý → menší samostatnost v myšlení
- 4 – dostatečný → nesamostatné myšlení
- 5 – nedostatečný → odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

- 1 – výborný → výstižné a poměrně přesné
- 2 – chvalitebný → celkem výstižné
- 3 – dobrý → myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
- 4 – dostatečný → myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
- 5 – nedostatečný → i na návodné otázky odpovídá nesprávně



Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští

- 1 – výborný → užívá vědomostí, spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
- 2 – chvalitebný → dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
- 3 – dobrý → řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
- 4 – dostatečný → dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- 5 – nedostatečný → praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Píle a zájem o učení

- 1 – výborný → aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- 2 – chvalitebný → učí se svědomitě
- 3 – dobrý → k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
- 4 – dostatečný → malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- 5 – nedostatečný → pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

CHOVÁNÍ

- 1 – velmi dobré → Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
- 2 – uspokojivé → Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
- 3 – neuspokojivé → Chování žáka ve škole je v přímém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes 2. stupeň z chování dopouští dalších přestupků.

6.10 Celkové hodnocení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- **prospěl (a) s vyznamenáním**

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 1 písm. e)

- **prospěl (a)**



Žák prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

• **neprospěl (a)**

Žák neprospěl, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

6.11 Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Podle školského zákona mají všichni cizinci přístup ke vzdělávání za stejných podmínek jako občané České republiky. Za cizince jsou považovány děti občanů EU, děti azylantů, žadatelů o azyl nebo děti cizinců ze třetích zemí.

Žáci- cizinci mají právo na školní stravování a zájmové vzdělávání poskytované ve školském zařízení. Je jim poskytována bezplatná příprava k začlenění do vzdělávání, zahrnující výuku českého jazyka přizpůsobenou potřebám těchto žáků. Kromě neznalosti vyučovacího jazyka, mají speciální vzdělávací potřebu, která vyplývá z jejich zdravotního stavu, z příslušnosti k jinému kulturnímu prostředí nebo jiných životních podmínek, z nadání nebo mimořádného nadání. Mohou jim být poskytována podpůrná opatření na základě doporučení školského poradenského zařízení, které vychází z charakteru obtíží dítěte nebo žáka, které mají dopad na jeho vzdělávání. Do výuky se zařazují také děti a žáci, kteří mají českou státní příslušnost, ale jejich komunikačním jazykem není čeština. Může jít kupř. o děti cizinců, které se narodily a pobývají na území České republiky a jsou vychovávané rodiči v jazyce země původu.

Základní školu mohou žáci-cizinci navštěvovat nejdéle do konce školního roku, ve kterém dosáhnou 17. roku věku.

6.11.1 Postup integračního procesu žáků- cizinců

1. Schůzka třídního učitele se zákonným zástupcem, při které se:

- naváže spolupráce se zákonnými zástupci

Při přijetí cizinců ke vzdělávání vyžaduje škola pas (včetně pasů rodičů), případně rodný list, údaje o trvalém či přechodném bydlišti, doklad o rodném čísle (existuje-li), doklady o předchozím vzdělávání (včetně jeho překladu do českého jazyka), doklad zdravotního pojištění a kontakty na zákonné zástupce. Absence dokladů nemá pro přijetí žáka-cizince žádný vliv. Třídní učitel seznámí zákonné zástupce s chodem a organizací školy. Žáci-cizinci a jeho rodině či zákonnému zástupci pro komunikaci se školou, případně též pro vypracování překladu dokumentů, bude k dispozici tlumočník/překladatel (viz Úpravy Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání - Americká Třetí upravená verze).

- stanoví forma doučování a podpory

V jedné třídě se nekumulují více než 4 cizinci, zabraňujeme společenské izolaci, vybízíme ke kooperaci s českými žáky, ostatní žáky seznamujeme s odlišnostmi kulturních prostředí, pracujeme s názornými pomůckami, podporujeme toleranci ze strany žáků i učitelů a dáváme příležitost k pozitivní prezentaci.

- zjišťují dosavadní školní úspěchy žáka- cizince



- zjišťuje úroveň dosažených znalostí
V případě pochybností nebo i nedostačujících znalostí českého jazyka žáka rozhodne ředitel školy o zařazení žáka do příslušného ročníku po zjištění úrovně jeho dosavadního vzdělání a znalosti vyučovacího jazyka.
2. Třídní učitel a výchovný poradce předají informace ostatním vyučujícím, zřídí roli adaptačního koordinátora pro žáky-cizince, kteří poprvé nastoupí do základního vzdělávání v České republice a kteří mají jazykovou a kulturní bariéru, která jim ztěžuje zapojení do výuky v českém jazyce. Adaptační koordinátor bude k dispozici po dobu prvních dvou týdnů. (viz Úpravy Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání - Americká Třetí upravená verze) Dále pak zřídí roli koordinátora, patrona (asistent pedagoga, český spolužák, apod.) a vypracují plán pedagogické podpory.
3. Pokud přetrvávají obtíže žáka- cizince, poskytnou se mu podpůrná opatření navržená školským poradenským zařízením
4. Hodnocení

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Žák- cizinec je hodnocen za 1. pololetí nejpozději do dvou měsíců po skončení, hodnocen ale být nemusí. Nelze-li žáka cizince hodnotit na konci 2. pololetí, je učen náhradní termín do konce září. Do doby přezkoušení v náhradním termínu do konce září navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Pokud by žák nebyl hodnocen na konci školního roku z důvodu nedostatku podkladů pro hodnocení, musel by opakovat ročník.

K výuce českého jazyka u žáků-cizinců se přistupuje jako k výuce cizího jazyka. Při hodnocení žáků- cizinců ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura se přihlíží k dosažené znalosti českého jazyka. Závažné nedostatky v osvojených vědomostech se považují za objektivní příčinu, pro kterou nemusejí být žáci- cizinci v průběhu prvního roku docházky ve škole v ČR z tohoto vzdělávacího oboru klasifikováni. Aby však mohli postoupit do vyššího ročníku, musejí být na konci školního roku klasifikováni i z tohoto vzdělávacího oboru, stejně jako žáci českého původu. Je doporučeno hodnotit slovním vyjádřením, alespoň v počátcích jejich integrace do vzdělávacího systému ČR, ale záleží na rozhodnutí školy. Žák slovenské národnosti má právo při výuce používat slovenštinu s výjimkou vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura.

Při hodnocení žáků- cizinců ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

6.11.2 Plnění povinné školní docházky v zahraničí

Povinná školní docházka se vztahuje na státní občany České republiky a na občany jiného členského státu Evropské unie, kteří na území České republiky pobývají déle než 90 dnů. Dále se povinná školní docházka vztahuje na jiné cizince, kteří jsou oprávněni pobývat na území České republiky trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dnů, a na účastníky řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Od 1. září 2017 je účinné novelizované ustanovení § 38 odst. 3 školského zákona, podle něhož **se povinnost** být zároveň žákem školy v ČR **mění na možnost**. Nově tedy žák, který



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

plní povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky může být od 1. září 2017 na základě rozhodnutí zákonného zástupce zároveň žákem spádové školy nebo jiné školy zapsané v České republice do rejstříku škol a školských zařízení, kterou zvolil zákonný zástupce žáka (dále jen „kmenová škola“).

Pokud zákonný zástupce žáka, který plní povinnou školní docházku v zahraničí, nezvolí pro své dítě kmenovou školu, dokládá plnění povinné školní docházky přímo ministerstvu.

Od školního roku 2017/18 nebude povinností, aby dítě bylo v evidenci kmenové školy v ČR. Vznikla alternativa k zápisu do kmenové školy v ČR a nově bude možné dokládat plnění povinné školní docházky ministerstvu. Tato změna neznamená zrušení povinnosti dokládat plnění povinné školní docházky v zahraničí a neznamená, že se žáci vzdělávaní v zahraničí nadále nebudou moci zapisovat do kmenových škol v ČR. Tuto možnost samozřejmě nadále mají.

Od 1. září 2017 tedy záleží na rozhodnutí zákonných zástupců žáka, zda budou nebo nebudou přihlašovat své dítě v době plnění povinné školní docházky do kmenové školy v ČR.

Ředitel základní školy v ČR nemůže na základě vlastního rozhodnutí a bez (písemné) žádosti zákonného zástupce vyřadit tyto žáky z evidence školy (ukončit jim docházku do školy) nebo je pouze z důvodu plnění povinné školní docházky v zahraničí nepřijmout ke vzdělávání.

Školní docházka je povinná po dobu devíti školních roků, nejvýše však do konce školního roku, v němž žák dosáhne sedmnáctého roku věku.

Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad. Také dítě, které dosáhne šestého roku věku v době od září do konce června příslušného školního roku, může být přijato k plnění povinné školní docházky již v tomto školním roce, je-li přiměřeně tělesně i duševně vyspělé a požádá-li o to jeho zákonný zástupce, jedná se pak o tzv. předčasný zápis.

Zákonný zástupce dítěte, které pobývá dlouhodobě v zahraničí, a rozhodne se zvolit variantu prokazování plnění PŠD kmenové škole, přihlašuje dítě k povinné školní docházce v době od **1. dubna do 30. dubna** kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku. V případě, že žák již povinnou školní docházku v ČR započal, před odjezdem do zahraničí je zákonný zástupce žáka povinen oznámit řediteli kmenové školy předpokládanou dobu plnění povinné školní docházky v zahraničí, způsob plnění povinné školní docházky, adresu místa pobytu žáka a popřípadě i adresu příslušné školy v zahraničí. Zákonný zástupce žáka je povinen přihlásit žáka do zahraniční školy nejpozději **do dvou týdnů** po příjezdu žáka do země pobytu.

Zákonný zástupce pak nadále dokládá plnění povinné školní docházky kmenové škole.

V případě, že se rodič rozhodne dítě ze školy odhlásit, je povinen oznamovat další plnění povinné školní docházky ministerstvu.

Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraničí a **je žákem kmenové školy v ČR, může na žádost zákonného zástupce konat zkoušky z vybraných předmětů, a tím způsobem průběžně získávat základní vzdělání i v ČR.**

Pokud žák **zkoušky koná**, pak se konají z těchto předmětů:

- ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (dále jen „RVP ZV“)
- ve 4. a 5. ročníku ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, stanoveného RVP ZV
- v 6. - 9. ročníku ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Dějepis a Zeměpis, stanovených RVP ZV

Zkoušku lze konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků. Konkrétní obsah a rozsah zkoušky stanoví ředitel zkoušející školy



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

v souladu se školním vzdělávacím programem zkoušející školy. Se stanoveným obsahem a rozsahem zkoušky seznámí ředitel zkoušející školy s dostatečným časovým předstihem zákonného zástupce žáka, nejpozději však při stanovení termínu zkoušky.

Zkouška je komisionální.

Před konáním zkoušky předloží zákonný zástupce žáka řediteli zkoušející školy hodnocení žáka za příslušný ročník zahraniční školy a jeho překlad do českého jazyka. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel zkoušející školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu.

Pokračuje-li žák, který konal zkoušky, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku podle výsledků zkoušek.

Plnění povinné školní docházky žákem doloží zákonný zástupce žáka řediteli kmenové školy předložením hodnocení žáka ze školy mimo území České republiky, nebo dokladu, který prokazuje školní docházku, a to za období nejvýše dvou školních roků, včetně překladu do českého jazyka, v termínech stanovených ředitelem kmenové školy. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel kmenové školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu.

Nekoná-li žák zkoušky, a tedy nezíská vysvědčení o úspěšném ukončení 9. ročníku základního vzdělávání, které je opatřeno doložkou o získání stupně základního vzdělání, je tento žák považován za žáka, který nezískal základní vzdělání v ČR, konkrétní formulace viz § 54 školského zákona

Od 1. 9. 2017 je v ČR stanoven také povinný poslední rok předškolního vzdělávání. Tato povinnost (případně povinnost vzdělávání prokazovat) se nevztahuje na osoby, které nepobývají na území České republiky déle než 90 dnů, včetně občanů ČR v zahraničí. Doporučujeme však i v těchto případech kontaktovat spádovou mateřskou školu a oznámit dlouhodobý pobyt dítěte v zahraničí.

6.12 Přezkoumání výsledků hodnocení

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do tří pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení (komisionální přezkoušení) žáka.

Komisi pro přezkoumání výsledků hodnocení jmenuje ředitel školy; v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy
- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejně vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

Výsledek přezkoumání výsledků hodnocení (přezkoušení) již nelze napadnout novou žádostí o přezkoumání výsledků hodnocení. Výsledek přezkoumání výsledků hodnocení stanoví komise podle §15 odst. 3. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoumání výsledků hodnocení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

O přezkoumání výsledků hodnocení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoumání výsledků hodnocení (přezkoušení) pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoumání výsledků hodnocení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoumání výsledků hodnocení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Vykonáním přezkoumání výsledků hodnocení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

6.13 Opravná zkouška

Žák koná opravnou zkoušku v případě, že byl na konci druhého pololetí klasifikován stupněm nedostatečně nejvýše ve dvou předmětech.

Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Termíny opravných zkoušek určí ředitel školy tak, aby byly vykonány nejpozději do 31. srpna. Pokud se žák v tomto termínu z vážných důvodů nemůže k opravné zkoušce dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmínečně nejbližší vyšší ročník.

Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku

O termínu konání opravné zkoušky informuje třídní učitel písemně zákonného zástupce. Žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném termínu k opravné zkoušce nedostaví a do dvou dnů se neomluví, je klasifikován z daného předmětu stupněm prospěchu nedostatečný.

6.14 Hodnocení v náhradním termínu

Zkoušku koná žák:

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí

Termín zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, ve výjimečných případech do konce klasifikačního období za druhé pololetí.

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí

Termín zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena do 31. srpna příslušného školního roku, nejpozději do konce září. Do té doby žák navštěvuje podmínečně vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován ani na konci září, opakuje ročník.

- který podle posouzení vyučujícího nemá v daném předmětu dostatečný počet známek ve srovnání s ostatními žáky třídy z důvodu vysoké absence

O zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.



6.15 Postup do dalšího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětu výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

6.16 Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Žák je veden k tomu, aby dokázal objektivně popsat, co se mu daří, co mu ještě nejde a jak bude pokračovat dál. Oba názory jsou průběžně konfrontovány, žáci si zkouší některé práce i sami opravovat.

Žákům se snažíme dodávat důvěru v jejich schopnosti a povzbuzujeme je. Jednáme s nimi tak, aby neměli obavy vyjádřit svůj názor. S pomocí pozitivního hodnocení žáky motivujeme touhou uspět, a nikoli strachem z neúspěchu.

Každé dítě musí mít prostor být aktivní a úspěšné. V duchu těchto zásad jsou v sebehodnotící tabulce použity pouze čtyři kolonky pro sebehodnocení, nikoli pět jako má naše klasifikační stupnice.

Tabulka 9

Sebehodnocení žáka 1

Symbol, barva	Popis obsahu symbolu
	Dokážu používat znalosti bezchybně.
	Dokážu používat znalosti s občasnými chybami.
	Dovedu používat znalosti náhodně, neuvědomuji si chybu.
	Znalosti zatím ještě nedokážu používat.

Pro nižší ročníky naší školy jsme jako symbol úspěšnosti zvolili barvu. Byla tak vytvořena barevná stupnice míry úspěšnosti. Pro **bezchybné používání znalostí** volí žáci žlutou barvu, pro **používání znalostí s občasnými chybami** barvu zelenou, pro **náhodné používání znalostí s uvědoměním chyby** volí barvu modrou a pro **znalosti**, které zatím neumějí žáci používat, volí barvu červenou. Žáci používají navíc barevný symbol pro míru úspěšnosti. Pro bezchybné používání znalostí volí žáci žluté sluníčko, pro používání znalostí s občasnými chybami zelený lísteček, pro náhodné používání znalostí s uvědoměním chyby volí modrý obláček a pro znalosti, které zatím neumějí používat, zvolí červený kroužek.

Tabulka 10

Sebehodnocení žáka 2

Zkratka	Symbol	Význam zkratky	Popis obsahu zkratky
Ú		úplně	Dokážu používat znalosti bezchybně.
S		skoro úplně	Dokážu používat znalosti s občasnými chybami.



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Č		částečně	Dovedu používat znalosti náhodně, neuvědomuji si chybu.
N		ještě nezvládl(a)	Znalosti zatím ještě nedokážu používat.

Starší žáci naší školy mají k dispozici zkratku, symbol, význam zkratky a popis obsahu zkratky. Upřednostňujeme jednoduchost a jako symbol úspěšnosti volí žáci křížek vyplněný v daném políčku u symbolu. Sebehodnocení používáme po ukončení projektů realizovaných školou, po branných cvičení, po návštěvách kulturních zařízení, při vyhodnocování chování žáků na akcích pořádaných školou, ale také se stalo součástí některých písemných prací. Pedagogický sbor školy po získání zkušeností používá sebehodnocení za jednotlivá období nebo po probraném tématu.

Tabulka 11

Obsah sebehodnocení za jednotlivé období

Obsah sebehodnocení za jednotlivé období
Co umím velmi dobře, co se mi daří
Co bych se rád naučil nebo dozvěděl
Co ještě mohu zlepšit
Co pro to mohu udělat já

Vyplněné sebehodnocení za stanovené období je opatřeno datem, kdy byl zápis proveden, podpisy žáka, třídního učitele a zákonných zástupců žáka. Učitelé mohou následně přistupovat k individuálnímu řešení problémů svých žáků a případných nejasností, hledat společně s žákem i zákonnémi zástupci žáka možnosti nápravy.

Od třetího ročníku je žákovi umožněno v pravidelných intervalech (zpravidla dvakrát za jedno klasifikační období) zhodnotit samostatně svůj výkon v hlavních předmětech. Používá k tomu formulář vytvořený příslušným vyučujícím. Na formuláři jsou vyjmenovány hlavní tematické celky nebo aktivity, které si žák za dané období měl osvojit. Žák hodnotí, na jaké úrovni daný tematický celek, aktivitu ovládá zaškrtnutím příslušného políčka formuláře. Žákovo sebehodnocení okomentuje vyučující daného předmětu a následně jej předá k nahlédnutí zákonným zástupcům žáka. Sebehodnocení z daného předmětu se zakládá do portfolií.

Tabulka 12

Příklad sebehodnocení žáka v předmětu

Sebehodnocení žáka v předmětu za období od..... do.....	Ú	S	Č	N
Zápisu a úpravu sešitu mám v pořádku				
Připravím si a přednesu referát, aktualitu				
Dokážu vyřešit zadané samostatné úkoly				
Plněm pravidelně povinné domácí úkoly				
V hodinách jsem aktivní (hlásím se)				
Dokážu vyhledat informace z učebnice, encyklopedií				



Dokážu spolupracovat ve skupině				
Nezapomínám si pomůcky				
Hodnocení učitelem				

Používáme činnostní přístupy a metody učení, které umožňují žákům odhalovat chyby, hned je opravovat a brát si z nich poučení. Žákům tak průběžně umožňujeme uvědomění, co z probíraného učiva již ovládají.

Žákům umožňujeme vyjadřovat své myšlenky, názory a prezentovat své vědomosti. Nejdříve dáváme příležitost projevit se žákům, kteří se v daném učivu orientují jako první. Na jejich příkladu si ostatní žáci nejlépe uvědomí vlastní stupeň poznání.

Používáme učební materiály, ve kterých je sebehodnocení žáků zapracované.

K sebehodnocení písemných cvičení přistupujeme teprve tehdy, když je žák schopen uvědomit si, že probírané učivo ovládá.

Předkládáme žákům ukázky správně vypracovaných úkolů různé obtížnosti a upřesňujeme, co požadujeme na výborné ohodnocení. Žáci potřebují vědět, jakou náročnost úkolů mají k určitému ohodnocení zvládat. Stejně stanovíme ukazatele při hodnocení písemném bez klasifikačních stupňů. Žák potom ví, k čemu ve svém snažení směřuje, a je mu tak dána možnost sebehodnocení.

Dodržujeme zásady a pravidla pozitivního hodnocení.

Dále žáci používají hodnocení žáka, jež je součástí žákovských knížek, kde žák sebehodnotí svou práci za stanovené období (čtvrtletí) a žákovu práci hodnotí i třídní učitel. K této tabulce hodnocení jsou využity pro sebehodnocení barvy. Učitel používá též barvy pro hodnocení žákovy práce. Pokud učiteli či starším žákům nevyhovuje použití barvy, hodnotí pomocí zkratek.

Tabulka 13

Sebehodnocení za stanovené období (čtvrtletí)

Sebehodnocení za období	úplně	skoro úplně	částečně	ještě nezvládl(a)	Hodnocení učitelem
Práce v hodinách					
Pořádnost					
Chování					

Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonu žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

6.16.1 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Naučit žáka procesům hodnocení a sebehodnocení se stalo povinností naší školy.

Jedná se o proces postupný, související s rozvojem myšlenkových operací žáků, umět rozlišovat co je hodnotné, významné a podstatné.

Učitelé 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace vytvářejí prostor, aby se žák mohl učit procesu sebehodnocení zejména tím, že:



- žák není pasivním objektem hodnocení, vyučující jej zapojuje do hodnocení, při hodnocení neklade důraz na "srovnávání s druhými žáky"
- známky nejsou jediným zdrojem motivace
- vedení žáka učitelem k sebehodnocení v průběhu vyučování všech vzdělávacích oborů je aktivizačním prvkem v procesu jeho učení (společná aktivita učitele a žáka)
- sebehodnocení umožňuje žákovi poznat své silné a slabé stránky, hodnotit svůj postup učení a jeho výsledky, aktivně se účastnit procesu hodnocení, rozvíjet pozitivní sebehodnocení a sebepojetí, být odpovědným za své výsledky v učení, rozvíjet dovednosti, které jsou užitečné pro život
- při sebehodnocení se rovněž kromě použití symbolu nebo značky sebehodnocení snaží slovně vyjádřit, co se mu nedaří, co mu ještě nejde, zamyslet se, jak bude pokračovat dál
- chybu je potřeba chápát jako přirozenou věc v procesu učení, práce s chybou je důležitý prostředek učení
- učitelům sebehodnocení žáka umožňuje plánovat výuku tak, aby odpovídala individuálním potřebám žáků, komunikovat se zákonnými zástupci a žáky, analyzovat a zkvalitňovat výuku a nastavit realistické cíle
- učitel v procesu zavádění žákovských hodnotících aktivit do vyučování formuluje jasně, konkrétně a pro žáky dosažitelně cíle učení
- zákonným zástupcům umožňuje sebehodnocení žáka vhled do žákova učení, komunikovat s ním o učení, spolupracovat s dítětem na dosažení cíle učení
- předpokladem spolupráce učitele a žáka při učební činnosti a společných hodnotících aktivitách je navození dobrého sociálního klimatu (pozitivní přístup učitele k žákům, jejich zapojování do dění kolem nich, podpora kooperativního vyučování a vzájemné komunikace)
- sebehodnocení žáka je důležitou součástí hodnocení, která ale nenahrazuje hodnocení učitelem

6.17 Portfolio

Jedná se o uspořádaný soubor prací žáka shromážděných za určitou dobu výuky, který poskytuje rozmanité informace o jeho zkušenostech a pracovních výsledcích.

Portfolií může být celá řada. Ať už je ale portfolio jakékoli, vždycky vypovídá o žákovi, o jeho schopnostech i zájmecích.

Žáci na 1. stupni používají sběrná ročníková portfolia, kam zakládají pracovní listy ze vzdělávacích oborů, hodnocení v předmětu za dané období, projekty atd., třídí je s pomocí třídního učitele a hodnotí své výsledky. Portfolia žáků zůstávají ve kmenové třídě.

Žáci na 2. stupni používají předmětová portfolia, kam zakládají pracovní listy z daného vzdělávacího oboru, hodnocení své práce za dané období, zpracované projekty atd. Portfolia shromažďuje vyučující vzdělávacího oboru v uzavřené skříňce v odborné učebně. Na konci školního roku zakládají žáci předmětová portfolia do sběrných portfolií, diskutují s třídním učitelem o svém posunu ve vzdělávání a zhodnotí výsledky své práce.

6.17.1 Možnosti portfolia

- Umožňuje učiteli individualizaci výuky
- Monitoruje pokroky jednotlivých žáků



- Dokládá pokrok nebo stagnaci žáků
- Posiluje odpovědnost za vlastní učení
- Poskytuje globální náhled na žákovou osobnost
- Vede žáky k:
 - tvořivosti a motivaci pro práci
 - správnému sebehodnocení
 - hodnocení ostatních žáků
- Dává možnosti k výměně zkušeností
- Předkládá informace pro zákonné zástupce žáků
- Umožňuje spolupráci mezi žákem a učitelem při rozhovoru nad portfoliem
- Při rozhovoru nad portfoliem:
 - učitel podporuje žákovu reflexi vlastní práce
 - nutí žáka přemýšlet, jakou práci udělal a jak při ní postupoval
- Portfolio se nehodnotí klasifikačním stupněm

6.18 Srovnávací testy

2 základní škola Cheb, Májová 14, příspěvková organizace se účastní projektu Hodnocení výsledků vzdělávání žáků 9. tříd ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií a projektu Hodnocení výsledků vzdělávání žáků 5. tříd ZŠ, přičemž využívá standardizované testy.

6.19 Naplnění cílů základního vzdělávání

K sledování cílů Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání - Americká Třetí upravená verze i kvality jejich naplnění u jednotlivých žáků slouží pravidelné hodnocení úrovně kompetencí a kvality jednotlivých výstupů stanovených Rámcovým vzdělávacím programem po základní vzdělávání. Průběžné hodnocení probíhá v každém ročníku. Obecné kompetence jsou definovány konkrétními výstupy v jednotlivých vzdělávacích oborech. Učitel naší školy tak získává pravidelnou informaci a impuls pro svoji práci.



**2. ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHEB, MÁJOVÁ 14, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
MÁJOVÁ 14
350 02 CHEB**

Seznam příloh

01	Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu	1- 24
01.1	Tematický plán pro přípravnou třídu	25- 45
02	Školní vzdělávací program pro školní družinu	1- 11
02.1	Stanovení cílů a obsahu časového plánu v příležitostné činnosti školní družiny	12- 24
03	Školní řád	1- 14
	2. základní škola Cheb, příspěvková organizace Májová 14	
04	Žákovská ústava	1- 4



Seznam tabulek

Tabulka 1	Časové rozvržení vyučovacích hodin	8
Tabulka 2	Cíle, kritéria a nástroje hodnocení	14
Tabulka 3	Činnost školy a průřezová téma	40
Tabulka 4	Začlenění průřezových témat do vzdělávacích oborů a ročníků	41
Tabulka 5	Plnění průřezových témat v projektech	43
Tabulka 6	Učební plán 1. stupně	52
Tabulka 7	Učební plán 2. stupně	53
Tabulka 8	Hodnocení zobrazováním	445
Tabulka 9	Sebehodnocení žáka 1	466
Tabulka 10	Sebehodnocení žáka 2	466
Tabulka 11	Obsah sebehodnocení za jednotlivé období	467
Tabulka 12	Příklad sebehodnocení žáka v předmětu	467
Tabulka 13	Sebehodnocení za stanovené období (čtvrtletí)	468

Téma 1: podzimní období

Tematické okruhy:

začátek školního roku, vstup do školy, třída, školní družina, školní jídelna – stolování, hygiena, pravidla slušného chování, úcta k dospělým, příroda na podzim, estetika

Podokruhy:

- Škola: Poznej a orientuj se ve škole, okolí školy, okolí družiny, dopravní situace, BESIP
- Stolování: hygiena rukou, pravidla stolování, zdravá strava
- Slušné chování: mezilidské vztahy, zdravení, prosba, děkování, úcta
- Estetika: barvy podzimu, výtvarné a pracovní techniky, práce s přírodninami

Věk:

věkové přizpůsobení žákům v rozmezí 1. – 3. ročník ZŠ

Pomůcky:

knihy, časopisy, encyklopédie, mapy, materiály BESIPu, výtvarné potřeby a materiál

Cíle:

- rozšířování slovní zásoby a vědomostních obzorů
- vyjasnění vztahu dítě – dospělý
- vytváření vztahů dětí mezi sebou
- eliminace nebezpečí na silnici
- osvojení si metod práce s informacemi
- rozvoj estetického cítění
- získávání nových poznatků použitelných v dalším životě

Obsah:

žáci se naučí orientovat se v prostředí a v mezilidských vztazích

Metody práce:

vysvětlování, komunikace, názorné simulace situací, hry, soutěže, kresby, výtvarné techniky, hudba, zpěv

Formy:

skupinová práce (děti – vychovatelka), individuální práce (dítě – vychovatelka)

Klíčové kompetence:

Kompetence komunikativní

- dítě vyjadřuje pocity
- umí komunikovat
- zpracovává a reprodukuje jednoduché texty
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle
- účastní se diskuzí, nebojí se vyjádřit vlastní názor

Kompetence sociální a personální

- využívá zkušeností jiných lidí
- přijímá hodnocení svých výsledků
- peče o své fyzické a duševní zdraví
- uznává autoritu
- umí pracovat v kolektivu
- přijímá hodnocení svých výsledku radu i kritiku
- peče o své fyzické a duševní zdraví

Kompetence pracovní

- dítě se připravuje na budoucnost v oblasti vzdělání, zručnosti a dovednosti

Kompetence k učení

- poznává smysl a cíl učení
- podílí se na plánování, řízení a organizování vlastního učení
- dítě vyhledává potřebné informace
- stanovuje si cíle a priority

Výstup:

Dítě:

- pojmenovává dění kolem sebe
- účelně využívá volný čas
- citlivě vnímá okolní skutečnosti
- dokáže vyhledávat informace
- odpovědně plní svěřené úkoly
- dává věci do souvislostí
- dokáže diskutovat

Průřezová téma:

- osobnostní a sociální výchova – psychosociální a kontaktní hry
- environmentální výchova

Téma 2: zimní období

Tematické okruhy:

zimní sporty, příroda, zdraví, tradice a zvyky, práce s těstem – pečení perníčků, literatura, estetika – zručnost, ruční práce, environmentální výchova, obec - město

Podokruhy:

- Příroda: pozorování, přezimující ptactvo, krmení ptáků, vycházky do okolí
- Zdraví: otužování, zdravá strava, skladba jídelníčku, ovoce, hygiena stolování, první Pomoc
- Tradice a zvyky: Advent, Vánoce, Tři králové, Masopust, zpěv, poslech koled
- Literatura: četba na pokračování
- Obec: rozšíření teritoria – místní úřad, knihovna, pošta
- Estetika: zimní barvy, výtvarné a pracovní techniky
- Environmentální výchova: osvojení si návyku třídění odpadu

Věk:

věkové přizpůsobení žákům v rozmezí 1. – 3. třídy ZŠ

Pomůcky:

knihy, časopisy, encyklopédie, mapy, výtvarné potřeby, pracovní materiál

Cíle:

- osvojení si metod práce s informacemi
- rozvoj estetického cítění
- získávání nových poznatků použitelných v dalším životě
- rozšiřování znalostí a dovedností
- využití praktických zkušeností
- účelné trávení volného času
- rozvoj pohybu, uvolnění, relaxace
- rozvoj individuálních schopností

Obsah:

žáci se naučí orientovat se v prostředí, chránit své zdraví, rozumět svému tělu

Metody práce:

vysvětlování, komunikace, názorné simulace situací, hry, soutěže, kresby, výtvarné techniky, hudba, zpěv

Formy:

skupinová práce (děti – vychovatelka), individuální práce (dítě – vychovatelka)

Klíčové kompetence:

Kompetence komunikativní

- dítě vyjadřuje pocity, umí komunikovat, formuluje své myšlenky
- aktivně se účastní diskuzí
- zpracovává jednoduché texty a téma
- dokáže pracovat ve skupině

Kompetence sociální a personální

- přijímá hodnocení svých výsledků, radu i kritiku
- dále se vzdělává
- peče o své fyzické i psychické zdraví
- využívá zkušeností jiných lidí
- dokáže komunikovat
- uznává autoritu
- podporuje mezilidské vztahy a vyzná se v nich

Kompetence pracovní

- dítě se připravuje na budoucnost v oblasti vzdělání, zručnosti a dovednosti

Kompetence k učení

- poznává smysl a cíl učení
- podílí se na plánování, řízení a organizování vlastního učení
- vyhledává potřebné informace
- efektivně se učí a pracuje
- realisticky hodnotí své výsledky

Výstup:

Dítě:

- pojmenovává dění kolem sebe
- účelně využívá volný čas

- citlivě vnímá okolní skutečnosti
- dokáže vyhledávat informace
- odpovědně plní svěřené úkoly
- dává věci do souvislostí
- dokáže diskutovat

Průřezová téma:

- osobnostní a sociální výchova – psychosociální a kontaktní hry
- environmentální výchova

Téma 3: jarní období

Tematické okruhy:

sport, příroda, domov – rodina, komunikace, zájmy, literatura, hudba, pracovně-technické činnosti, opakování zásad stolování, obec

Podokruhy:

- Příroda: pozorování, jarní květiny, kvetoucí stromy, mláďata, hnízdění ptáků, přírodovědné vycházky, práce na školní zahradě
- Komunikace: verbální, neverbální, porozumění, chápání druhých, empatie
- Literatura: dětská poezie a próza, ilustrace, ilustrátoři
- Domov: rodiče, sourozenci, prarodiče, úcta ke stáří, bydlení
- Obec: pamětní místa, historicky zajímavé objekty

Věk:

věkové přizpůsobení žákům v rozmezí 1. – 3. třídy ZŠ

Pomůcky:

knihy, časopisy, encyklopédie, mapy, výtvarné potřeby, pracovní materiál

Cíle:

- osvojení si metod práce s informacemi
- rozvoj estetického cítění
- získávání nových poznatků použitelných v dalším životě
- rozšiřování znalostí a dovedností
- využití praktických zkušeností
- účelné trávení volného času
- rozvoj individuálních schopností
- rozvoj slovní zásoby, odborná terminologie

Obsah:

žáci se naučí používat verbální i neverbální komunikaci, poznávat a chránit přírodu, sžívat se s ní

Metody práce:

vysvětlování, komunikace, názorné simulace situací, hry, soutěže, kresby, výtvarné techniky, hudba, zpěv

Formy:

skupinová práce (děti – vychovatelka), individuální práce (dítě – vychovatelka)

Klíčové kompetence:

Kompetence komunikativní

- dítě vyjadřuje pocity, umí komunikovat
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle
- zpracovává jednoduché texty,
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování

Kompetence sociální a personální

- dítě spolupracuje
- odhaduje výsledky svého jednání a chování v různých situacích
- stanovuje si cíle a priority
- využívá zkušeností jiných lidí
- přijímá radu i kritiku, zvládá mezilidské vztahy

Kompetence pracovní

- dítě se připravuje na budoucnost v oblasti vzdělání, zručnosti a dovednosti

Kompetence k učení

- poznává smysl a cíl učení
- podílí se na plánování, řízení a organizování vlastního učení
- dále se vzdělává
- umí používat pojmy kvalifikovaného charakteru při řešení konkrétních úkolů
- klade si vzdělávací cíle
- dokáže realisticky hodnotit své výsledky

Výstup:

Dítě:

- pojmenovává dění kolem sebe
- účelně využívá volný čas
- citlivě vnímá okolní skutečnosti

Příloha 02.1 Stanovení cílů a obsahu časového plánu v příležitostné činnosti školní družiny

- dokáže vyhledávat informace
- odpovědně plní svěřené úkoly
- dokáže diskutovat
- přijímá a plní odpovědně jemu svěřené úkoly
- pracuje v souvislostech
- účastní se diskusí a vyjadřuje vlastní názor

Průřezová téma:

- osobnostní a sociální výchova – psychosociální a kontaktní hry
- environmentální výchova

Téma 4: letní období

Tematické okruhy:

sport, příroda, zájmy, literatura, hudba, barvy, prázdniny

Podokruhy:

- Příroda: pozorování, květiny, vycházky do okolí, práce s encyklopedií
- Literatura: četba na pokračování
- Barvy: barvocit, letní odstíny, tematické výtvarné a rukodělné práce
- Prázdniny: táborové písňě, orientace v přírodě a terénu, první pomoc v přírodě, ochrana zdraví

Věk:

věkové přizpůsobení žákům v rozmezí 1. – 3. třídy ZŠ

Pomůcky:

knihy, časopisy, encyklopedie, výtvarné potřeby, pracovní materiál

Cíle:

- osvojení si metod práce s informacemi
- rozvoj estetického cítění
- získávání nových poznatků použitelných v dalším životě
- rozšiřování znalostí a dovedností
- využití praktických zkušeností
- účelné trávení volného času
- rozvoj individuálních schopností
- rozvoj slovní zásoby, odborná terminologie

Obsah:

žáci se naučí orientaci v přírodě, získají praktické dovednosti při pobytu venku, naučí se komunikovat a spolupracovat při aktivitách a hrách v přírodě

Metody práce:

vysvětlování, komunikace, názorné simulace situací, hry, soutěže, kresby, výtvarné techniky, hudba, zpěv

Formy:

skupinová práce (děti – vychovatelka), individuální práce (dítě – vychovatelka)

Klíčové kompetence:

Kompetence komunikativní

- dítě vyjadřuje pocity, formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle
- zpracovává jednoduché texty
- vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- nebojí se aktivně účastnit diskuse

Kompetence sociální a personální

- dítě spolupracuje, odhaduje výsledky svého jednání a chování v různých situacích
- stanovuje si cíle a priority
- využívá zkušeností jiných lidí
- přijímá radu i kritiku
- zvládá mezilidské vztahy

Kompetence pracovní

- dítě se připravuje na budoucnost v oblasti vzdělání, zručnosti a dovednosti
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- podněcuje týmovou práci vlastními návrhy

Kompetence k učení

- poznává smysl a cíl učení, podílí se na plánování, řízení a organizování vlastního učení
- dále se vzdělává
- umí používat pojmy kvalifikovaného charakteru při řešení konkrétních úkolů
- klade si vzdělávací cíle
- dokáže realisticky hodnotit své výsledky
- ke svému učení využívá různé informační zdroje, včetně zkušeností svých a jiných lidí
- experimentuje

Výstup:

Dítě:

- **pojmenovává dění kolem sebe**
- **účelně využívá volný čas**
- **citlivě vnímá okolní skutečnosti**
- **dokáže vyhledávat informace**

Příloha 02.1 Stanovení cílů a obsahu časového plánu v příležitostné činnosti školní družiny

- odpovědně plní svěřené úkoly
- dokáže diskutovat
- přijímá a plní odpovědně jemu svěřené úkoly
- pracuje v souvislostech
- účastní se diskusí a vyjadřuje vlastní názor

Průřezová téma:

- osobnostní a sociální výchova – psychosociální a kontaktní hry
- environmentální výchova

Zájmové vzdělávání v pravidelné činnosti ve školní družině

Pravidelná činnost ve školní družině:

- ranní družina – doba před začátkem vyučování, která zahrnuje organizovanou činnost (klidové hry) a spontánní činnost (stavebnice, stolní a deskové hry, kreslení, vybarvování, puzzle, individuální hry)
- hygiena a kultura stolování – doba ve školní jídelně
- odpočinková a rekreační činnost – spontánní činnost v herně, atriu školy nebo na školní zahradě vedoucí k relaxaci a odreagování po školní výuce
- příprava na vyučování – didaktické hry, matematické a vědomostní soutěže, kvízy, hlasité čtení, prohlubování školních znalostí
- pravidelné bloky – BESIP, pravidla slušného chování, kultura, sport, zvyky, tradice, obyčeje, literatura (dětské knihy, autoři, ilustrátoři, četba na pokračování), hudba, zpěv, rytmické hry

Školní řád

*2. základní škola Cheb, Májová 14,
příspěvková organizace*

1. Podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků a jejich zákonných zástupců ve škole

Docházka do školy a základní pravidla chování ve škole:

1. Žák je povinen se účastnit výuky podle rozvrhu hodin. Účast na vyučování nepovinných předmětů a docházka do zájmových kroužků je pro zařazené žáky povinná.
2. Školní budova se otevírá v 7.40 hod. pro všechny žáky a uzamyká se v 7. 55 hod. Začíná-li vyučování druhou vyučovací hodinu, přicházejí žáci do školní budovy v 8.45 hodin.
3. Před otevřením školy čekají žáci před budovou školy. Vchod do budovy zůstává volný. Žáci do budovy vstupují ukázněně.
4. Po příchodu do budovy si žáci odkládají obuv a svršky v šatnách a ihned odcházejí do učeben. V šatnách se nezdržují a nevy sedávají tam. Nenechávají zde také žádné cenné věci (peníze, šperky, hodinky). Šatny zamýkají šatnáři v 7.55 hodin. O pořádku a případných závadách v šatně informují dohlížejícího učitele, popř. TU.
5. Do prvního zvonění (7.55 hod.) musí být všichni žáci ve třídách, aby se mohli včas připravit na výuku.
- 6 Mezi dopoledním a odpoledním vyučováním je žákům umožněn vstup do budovy školy. Žáci se shromažďují v šatnách a jsou pod dohledem zodpovědné osoby.
7. Během vyučování nemají žáci povolen vstup do šatny. Odcházejí-li se svolením učitele jednotlivě během vyučování, vstupují do šatny jen v doprovodu šatnáře, který zodpovídá za uzamčení šatny, klíče od šatny nepřuje.
8. Je zakázáno chodit do šatren jiných tříd.
9. Škola zodpovídá za žáky v době vyučování (dle rozvrhu), nezodpovídá za žáky, kteří se do školy nedostavili ve stanovený čas nebo za žáky, kteří svévolně opustili školu nebo místo společné akce.
10. Žákům není v době mimo vyučování dovoleno zdržovat se v prostorách školy bez dohledu učitele.
11. Při mimotřídním vyučování či zájmové činnosti se žáci scházejí 5 - 10 minut před zahájením činnosti před školní budovou a vyčkají příchodu pedagoga či vedoucího. Pouze s ním vstupují do budovy školy.
12. Nemůže-li se žák zúčastnit vyučování z důvodů, které nemohl předem předvídat (např. náhlá nemoc), je rodič, resp. zákonný zástupce žáka, povinen bez prodlení, nejpozději však do 3 dnů oznámit důvod nepřítomnosti TU (pisemně či telefonicky). Pisemnou omluvenku v omluvném listě v žákovské knížce přinese žák nejpozději třetí kalendářní den po skončení absence. Omluvu podepisuje jeden z rodičů resp. zákonných zástupců žáka.
13. Pokud škola zjistí, že žák po dobu nemoci v době vyučování porušil lékařem doporučený léčebný řád, např. místo pobytu doma se pohybuje venku, bude tato skutečnost projednána se zákonnými zástupci žáka.
14. V odůvodněných případech (např. častá krátkodobá nepřítomnost žáka ze zdravotních důvodů) má TU právo, vyžadovat lékařské potvrzení jako součást omluvenky na každou neúčast ve škole.
15. Rovněž vyučující tělesné výchovy má v odůvodněných případech (např. častá neúčast v hodinách zdůvodňovaná zdravotními potížemi) právo vyžadovat řádnou omluvenku doplněnou o zprávu od ošetřujícího lékaře.
16. Musí-li žák z vážných důvodů odejít ze školy (nemoc, lékařské ošetření apod.), požádá o povolení odejít ze školy svého TU (u předem známé absencie předloží pisemnou žádost v žákovské knížce a podepsanou zákonným zástupcem) a informuje o tom také vyučujícího, který ve třídě vyučuje následující hodinu. TU v potřebném případě (náhlé nemoci apod.) vyrozumí rodiče. Žák smí v takovém případě opustit školu pouze v doprovodu rodiče, resp. zákonného zástupce či jiné dospělé osoby. V případě nepřítomnosti TU (nemoc, služební cesta apod.) jedná žák s jeho určeným zástupcem, pokud není možné ani to, projedná věc v kanceláři školy.

Nepřítomnost musí být však vždy omluvena v omluvném listě v žákovské knížce a omluvenka předložena třídnímu učiteli nejpozději třetí kalendářní den po návratu do školy. Odejde-li žák ze školy bez dovolení, nebude mu jeho absence omluvena, ani když dodatečně předloží omluvenku.

17. *V době vyučování navštěvují žáci lékaře pouze v nutném případě, nezneužívají návštěv lékaře k zanedbávání vyučování.*
18. *V omluvném listu v žákovské knížce podepisuje zákonný zástupce žáka každou nepřítomnost (tedy i tu, kterou podepsal ošetřující lékař).*
19. *Škola může uvolnit žáka z vyučování na určitou dobu (např. na soutěž, soustředění apod..) na základě předem podané žádosti rodičů, resp. zákonných zástupců žáka. Z jedné vyučovací hodiny uvolňuje příslušný vyučující, na 1 až 2 dny uvolňuje TU, na dobu delší ředitel školy. Při uvolnění delším 2 dnů je nutné podat písemné oznámení. I tato nepřítomnost však musí být omluvena v omluvném listě v žákovské knížce a omluvenka předložena TU ihned po návratu do školy.*
Jednodenní omlouvání žáka z rodinných důvodů je možné dvakrát za pololetí.
20. *Pozdní příchod (max. 20 minut po zahájení výuky) je tolerován dvakrát za pololetí, vyšší počet pozdních příchodů znamená neomluvené hodiny. Výjimku tvoří dojízdějící žáci, kteří přišli pozdě z důvodu pozdního příjezdu vlaku či autobusu. Pozdní příchod je nutno omluvit zákon. zástupcem do žákovské knížky.*
21. *Vzhledem k narištající absenci žáků se zavádí následující opatření. Tolerance omluvených hodin u žáků bude 25 % v daném klasifikačním období. V případě, že žák uvedený limit překročí, může vyučující požádat o komisionální přezkoušení. Toto opatření se nebude týkat žáků, u nichž bude prokázán dlouhodobý pobyt v nemocnicích nebo jiných léčebných zařízeních s výukou. Pokud žák chybí delší dobu (dva týdny a více), je nutné, aby třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími a s rodinou stanovil individuální studijní plán, na jehož základě by bylo dítě klasifikováno. V tomto případě bude přihlédnuto k jeho samostatné práci a lze odstoupit od přezkoušení. O konání komisionální zkoušky rozhodne ředitel školy po konzultaci s třídním učitelem a zákonným zástupcem žáka.*
22. *V případě prokázaných neomluvených absencí, bude škola postupovat takto: do 10 neomluvených hodin – důtka ředitele školy, do 25 neomluvených hodin – dvojka z chování, nad 25 neomluvených hodin – trojka z chování.*

Práva a povinnosti žáků

1. Žáci mají právo:

- a) na vzdělávání a školské služby
- b) na informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání
- c) zakládat v rámci školy školní parlament, volit a být do něj volen od 4. – 9. ročníku, pracovat v něm a jeho prostřednictvím se obracet na ředitele školy s tím, že ředitel školy je povinen se stanovisky a vyjádřeními tohoto školního parlamentu zabývat. Volby probíhají každý rok v říjnu. Parlament se schází nejméně třikrát během škol. roku a projednává aktuální problémy, které připraví zástupce třídy s ostatními žáky a s TU. Závěry z této schůzky jsou zveřejněny na nástěnce. Kterýkoli člen rady může být odvolán nadpoloviční většinou hlasů ve sněmu pro neplnění povinností.
- d) vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkající se podstatných záležitostí jejich vzdělávání, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována pozornost odpovídající jejich věku a stupni vývoje
- e) na informace a poradenskou pomoc školy nebo školského poradenského zařízení v záležitostech týkajících se vzdělávání podle tohoto zákona
- f) na zařazení do skupiny volit. předmětů, pokud se k němu při zahájení výuky přihlásí aspoň 7 žáků a dále to dovolují provozní možnosti školy

2. Další práva žáků:

- a) Žák je chráněn před soc. patolog. jevy a všemi formami diskriminace, které vyplývají z jeho postavení, vyjádřených názorů či přesvědčení. Má právo (vhodným a slušným způsobem) svobodně vyjadřovat své názory ve všech záležitostech, které se ho dotýkají. Za tímto účelem se žáku zejména poskytuje možnost, aby byl vyslyšen (přímo či prostřednictvím zákonného zástupce) v každém řízení, které se ho bezprostředně dotýká. Žák, který má konstruktivní připomínky vedoucí ke zlepšení provozu školy či výuky, má právo (ve vhodnou dobu a na vhodném místě) sdělit svoje názory vyučujícím, např. TU na třídnických hodinách, vedení školy prostřednictvím schránky k tomu určené či na předem domluveném osobním jednání s metodikem prevence soc. patolog. jevů. Výkon tohoto práva podléhá omezení, která jsou nutná k respektování práv, svobod i pověsti jiných a k ochraně bezpečnosti, pořádku, zdraví nebo morálky.
- b) Žáci i jejich zákonné zástupci mají systematicky zpřístupňovány informace a škola jim zajišťuje kolektivní i individuální poradenskou službu v oblasti dalšího vzdělávání a volby povolání, a to prostřednictvím TU a zejména výchovného poradce školy. Zákonný zástupce má rovněž možnost požádat o kontakt s pedagogicko-psychologickou poradnou, která pomáhá řešit výukové a výchovné problémy žáků.
- c) Škola uznává právo žáka na aktivní odpočinek a volný čas, na účast ve hře a oddechové činnosti odpovídající jeho věku. Škola v tomto smyslu podporuje a sama vytváří možnosti zapojení žáků do kulturní, umělecké, odborné a sportovní a další zájmové činnosti.
- d) Žák může být na základě příslušného lékařského vyjádření uvolněn ředitelom školy z účasti na vyučování určitému vyučovacímu předmětu nebo od tělesných úkonů spojených s výukou některého vyučovacího předmětu. Při uvolňování z vyučování TV se vyžaduje posudek registrujícího lékaře. Úplné osvobození z vyučování některého předmětu však neznamená, že žák není ve vyučovací hodině přítomen. Je-li daný předmět zařazen na první nebo poslední vyučovací hodinu, může ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce žáka uvolnit na dobu vyučování tohoto předmětu z výuky zcela. Žák není z předmětu, z něhož byl uvolněn, hodnocen.
- e) Ředitel školy může mimořádně nadaného žáka se souhlasem jeho zákonného zástupce přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě příznivého výsledku komisionálního přezkoušení, vyjádření lékaře a pedagogicko-psychologické poradny.
- f) Žák se může zúčastnit škol. výjezdu do zahraničí, pokud předloží souhlas zákon. zástupce uzavřené pojištění odpovědnosti za škodu platné na území příslušného státu a pojištění léčebných výloh v zahraničí nebo v případě výjezdu do členského státu EU mají Evropský průkaz zdravot. pojištění.
- g) V případě nevolnosti žáka, které vykazuje známky akutního onemocnění, zaměstnanci školy zajistí dohled zletilé osoby a zajistí oddělení od ostatních dětí.

3. Žáci jsou povinni:

- a) rádně docházet do školy a rádně se vzdělávat,
- b) dodržovat školní řád a předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni
- c) plnit pokyny pedagogických pracovníků školy vydané v souladu s právními předpisy a školním řádem

4. Dále mají žáci tyto povinnosti:

- a) snažit se v celém výchovně-vzdělávacím procesu osvojovat si vědomosti, dovednosti a návyky potřebné k dosažení základního vzdělání
- b) chránit své zdraví i zdraví jiných, dbát o čistotu a pořádek, pomáhat při udržování pořádku ve škole a v jejím okolí

Práva a povinnosti zákonného zástupce žáka

1. Zákonné zástupci mají právo:

- a) na svobodnou volbu školy pro své dítě
 - b) na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání svého dítěte. Tyto informace jsou poskytovány zejména prostřednictvím žákovských knížek a třídních schůzek. Pokud to není nezbytné ihned, domluví si ZZ konzultaci s vyučujícím, výchovným poradcem, vedením školy telefonicky nebo písemně předem. Respektuje čas pro přímý výchovně vzdělávací proces.
 - c) volit a být voleni do školské rady
 - d) vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí vzdělávání jejich dítěte, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována odpovídající pozornost
 - e) na informace a poradenskou pomoc školy nebo školského poradenského zařízení v záležitostech týkajících se vzdělávání a výchovy. Informace jsou poskytovány v době, na které se obě strany domluví.
 - f) požádat o přezkoumání výsledků hodnocení žáka do 3 pracovních dnů poté, co se o hodnocení prokazatelně dozvěděl
 - g) na základě žádosti zákonného zástupce a rozhodnutí ředitele školy odložit žákovi do konce 1. pololetí povinnou školní docházku, tzv. dodatečný odklad
 - h) zažádat ŘŠ o uvolnění dítěte zcela nebo zčásti z výuky ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů na pololetí nebo celý školní rok, u TV přiloží zákonnému zástupci posudek vydaný registrujícím lékařem
 - ch) na odškodnění žáka po úraze
 - i) na volbu potvrzení o studiu – MŠMT či přímo kmenové škole, na konání komisionální zkoušky žáka z vybraných předmětů, pokud plní povinnou školní docházku v zahraničí a to nejméně za období pololetí školního roku, nejdéle za období 2 školních let. ŘŠ s dostatečným časovým předstihem seznámí zákonného zástupce s obsahem a rozsahem zkoušky.
 - j) na základě žádosti zákonného zástupce iniciovat zařazení žáka do základní školy speciální
- 2. Zákonné zástupci žáků jsou ze zákona povinni:**
- a) zajistit, aby žák docházel rádne do školy
 - b) pravidelně (minimálně 1x týdně) kontrolovat a podepisovat žákovskou knížku
 - c) na vyzvání ředitele školy se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání žáka
 - d) informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích žáka nebo o jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání a toto dokládat lékařskou zprávou
 - e) dokládat důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním rádem, tj. do 3 dnů oznámi důvod nepřítomnosti TU (písemně či telefonicky) a písemnou omluvenku v žákovské knížce přinese žák nejpozději třetí kalendární den po skončení absence
 - f) oznamovat škole údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka, a změny v těchto údajích
 - g) pokud škola zjistí a oznámi zákon. zástupci podezření na infekční onemocnění (např. pedikulóza) je zákon. zástupce povinen zjednat nápravu, aby postižené dítě neohrožovalo zdraví ostatních
 - h) pokud žák bude plnit PŠD mimo území ČR (je zároveň žákem školy), je zákonnému zástupci povinen oznámit řediteli školy předpokládanou dobu plnění PŠD v cizině a adresu místa pobytu, popř. adresu příslušné školy a je povinen sdělit, zda bude dokládat plnění povinné školní docházky přímo kmenové škole nebo MŠMT. Zákonnému zástupci je povinen přihlásit žáka do zahraniční školy nejpozději do 2 týdnů po příjezdu do země pobytu. Pokud zákonnému zástupci zažádá o zkoušku ve své kmenové škole, je povinen před konáním zkoušky předložit ŘŠ vysvědčení žáka za příslušný ročník zahraniční školy a jeho překlad do češtiny. V případě pochybností může ŘŠ požadovat předložení úředně ověřeného překladu.
 - i) doložit i u dítěte – cizince důvody nepřítomnosti.
 - j) před vstupem do budovy sdělit své důvody návštěvy a následně zabránit vstupu další cizí osobě, která se předem neohlásila

2. Podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů se zaměstnanci ve škole

1. Žáci, učitelé i ostatní zaměstnanci školy dodržují při jednání pravidla vzájemné slušné a zdvořilé komunikace.
2. Žáci, učitelé i ostatní zaměstnanci školy se vzájemně respektují a tolerují. Při všech školních akcích v budově školy i mimo ni se k sobě chovají se vzájemnou úctou a důvěrou.
3. Všichni zaměstnanci školy chrání žáky před všemi formami špatného zacházení, obzvlášť zvýšenou pozornost věnují ochraně žáků před návykovými látkami, sexuálním násilím a zneužíváním, přičemž respektují právo na jejich soukromí.
4. Zaměstnanci školy vydávají žákům pouze takové pokyny, které bezprostředně souvisí s naplňováním školního vzdělávacího programu, dodržováním školního rádu, bezpečnosti a dalších organizačních opatření týkajících se vzdělávání žáka.
5. Zvlášť hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinnosti.
6. V případě nevhodného chování žáka vůči pracovníkům školy se bude postupovat takto:
 - a) žák bude odveden do učebny, kde se bude individuálně pod dohledem jiného vyučujícího vzdělávat
 - b) pokud se nebude schopen dále vzdělávat, bude zákonný zástupce telefonicky vyzván k odvedení dítěte do domácí péče
 - c) pokud se dítě bude jevit po zdravotní stránce jako vážně nemocné, bude škola informovat zákonného zástupce a zavolá rychlou záchrannou službu
7. Každý žák, rodič (zákonny zástupce), pedagogický pracovník a zaměstnanec školy má právo předkládat k projednání prostřednictvím žákovské samosprávy, školské rady i pedagogické rady své návrhy na případné úpravy a změny tohoto školního rádu. Přijaté návrhy nesmí být v rozporu se zákonnými předpisy, normami a vyhláškami vyšší právní síly.
8. Žák může zažádat a využívat konzultačních hodin vyučujícího, přičemž musí dodržovat dohodnutá pravidla omlouvání.

3. Provoz a vnitřní režim školy, pravidla chování žáků a dalších osob ve škole

1. Obecná pravidla

- a) Žák je povinen být ve škole vždy slušně, čistě a vhodně oblečen a upraven.
- b) Žák zdraví při prvním setkání všechny dospělé osoby ve škole.
- c) Před vstupem do úřední místnosti žák nejprve zaklepe a vstoupí až po vyzvání.
- d) Po zahájení vyučování vstupuje žák do třídy po zaklepání. Řádně se omluví vyučujícímu a vysvětlí svůj pozdní příchod.
- e) Při vstupu učitele nebo jiné dospělé osoby do třídy žáci pozdraví povstáním. Totéž učini po skončení vyučovací hodiny a při odchodu učitele či jiné dospělé osoby.
- f) Žák dodržuje zasedací pořádek stanovený učitelem.
- g) Každý žák pracuje poctivě a svědomitě. Za přestupek se považuje zapomínání pomůcek a neplnění domácích úkolů a za hrubý přestupek se považuje napovídání, opisování a vypracování domácích úkolů ve škole.
- h) Při návštěvě divadla či jiné kulturní akce pořádané školou nosí žáci slavnostnější oblečení, které odpovídá významu akce, a svým chováním upevňují dobré jméno školy.

2. Příprava na vyučování

- a) Žáci se přezouvají v šatně. K přezouvání a cvičení žák používá jen obuv a přezůvky, které nezanechávají černé čáry na podlaze. V šatně udržuje pořádek a čistotu.
- b) Žákům není dovoleno ukládání jízdních kol v areálu školy.

3. Vyučování

- a) Žák je povinen během výuky v odborných učebnách, tělocvičně, dílnách, kuchyni či dalších pracovnách zachovávat bezpečnostní předpisy dané vnitřním řádem odborné učebny. Řády těchto učeben tvoří přílohu školního rádu.
- b) Za zapomenutí pomůcky či domácího úkolu se žák omluví dle zvyklostí u příslušného vyučujícího.
- c) V době vyučování žák nežvýká.
- d) Žáci si sklízí své věci a opouští své místo nikoli po zvonění označujícím konec hodiny, ale až na pokyn vyučujícího.

4. Přestávky a časové rozvržení vyučovacích hodin

1. vyučovací hodina	od 8.00 hod.	do 8.45 hod.
2. vyučovací hodina	od 8.55 hod.	do 9.40 hod.
3. vyučovací hodina	od 10.00 hod.	do 10.45 hod.
4. vyučovací hodina	od 10.55 hod.	do 11.40 hod.
5. vyučovací hodina	od 11.50 hod.	do 12.35 hod.
6. vyučovací hodina	od 12.45 hod.	do 13.30 hod.
7. vyučovací hodina	od 13.35 hod.	do 14.20 hod.
8. vyučovací hodina	od 14.25 hod.	do 15.10 hod.

Vyučovací hodina trvá 45 minut. Její začátek a konec je ohlašován zvoněním. Přestávky mezi hodinami trvají 10 minut, hlavní přestávka po 2. vyučovací hodině trvá 20 minut.

Po 6. vyučovací hodině je pouze pětiminutová přestávka.

- a) Žák musí dbát na hygienu zvláště před jídlem a při použití WC.
- b) Žáci se samostatně přesouvají do odborných učeben a jiných tříd. Přichody do odborných učeben jsou upraveny rozhodnutím správce příslušné učebny.
- c) Pokud se vyučující do 5 minut po zvonění nedostaví, jde služba třídy ohlásit jeho nepřítomnost do kanceláře školy.

- d) O velké přestávce se mohou žáci volně pohybovat na příslušném stupni školy. Musí přitom dodržovat pravidla slušného chování a bezpečnosti. O tzv. malých přestávkách se žáci zdržují ve třídách.
- e) Do sborovny nemají žáci povolen přístup.
- f) Zdržovat se o přestávkách bezdůvodně na schodištích a v prostorách WC je zakázáno.
- g) Žáci se nesmí honit ve třídách a po chodbách, nepřiměřeně křičet, znečišťovat podlahu, stěny, stropy, dveře a okna a zvláště prostory WC.
- h) Odpadky se ukládají do odpadkových košů, popř. do tašek na tříděný odpad.
- i) Na jaře a na podzim mohou žáci za příznivého počasí trávit velkou přestávku na 1. nádvoří za těchto podmínek:
- žáci dbají pokynů dohlížejícího pedagoga
 - odpadky odkládají do košů k tomu určených
 - nepoškozují keře a zeleň
 - při návratu zpět si pečlivě očistí přezůvky
 - po zvonění v 9.55 žáci spořádaně odchází tak, aby v 10.00 hodin byli připraveni na vyučování
 - povolení vstupu na dvůr je plně v kompetenci dohled konajícího učitele
- j) Na 2. nádvoří vstupují žáci 1. stupně pouze s doprovodem vyučujícího a řídí se jeho pokyny.
- k) Žáci nesmí manipulovat s didaktickou technikou, s elektrickými spotřebiči a zásuvkami či elektrickým vedením bez dohledu učitele. Žáci rovněž nesmí manipulovat s regulační technikou radiátorů ústředního topení.
- l) Žáci rovněž nesmí manipulovat s okny nebo žaluziemi či roletami bez výslovného pokynu učitele.
- 5. Odchod ze školy**
- a) Po skončení vyučování žáci uklidí třídu a pouze za doprovodu učitele odcházejí do šatén.
- b) Ve školní jídelně se žáci řídí rádem školní jídelny, který tvoří přílohu tohoto rádu.
- 6. Při akcích mimo školu**
- a) Při přecházení na místa či jiné akce mimo budovu školy se žáci řídí pravidly silničního provozu a pokyny doprovázejících osob. Při pobytu v ubytovacích zařízeních se podřídí vnitřnímu řádu těchto zařízení a dbají všech pokynů pracovníků těchto zařízení.
- b) Chování žáka na všech akcích pořádaných školou je součástí celkového hodnocení žáka na vysvědčení.
- 7. Okolí školy**
- a) Žáci dbají na čistotu okolí školy.
- b) U budovy školy se zbytečně nezdržují a pokřikováním neruší vyučování v budově.
- 8. Žákovské služby**
- a) Jsou určovány TU na určité období a určité činnosti zavedené dle zvyklostí třídy a TU tak, aby bylo zajištěno bezchybné plnění všech povinností. (TK, šatny, pomůcky, tabule).
- b) Třídní knihu má na starosti dvojice žáků, která přenáší TK do odborných pracoven a kontroluje, zda je v TK zapsáno.
- c) Šatnáři zodpovídají za pořádek v šatně a za její uzamykání dle pravidel uvedených v tomto školním řádu či dle pokynů vyučujících.
- d) Třídní služba (2 žáci) má na starosti mytí tabule, čistotu třídy, kontroluje stav třídy před odchodem (zpravidla se určuje na 1 týden).
- e) Pomůcky po celý rok připravují žáci určení vyučujícími v jednotlivých předmětech.
- 9. Vstup ZZ a dalších osob do budovy školy**
- ZZ mají do budovy školy povolen vstup pouze se souhlasem vedení školy, přičemž jsou povinni sdělit a zapsat důvod návštěvy v sekretariátu školy. S vyučujícími si mohou domluvit schůzku pouze v době jejich nepřímé pedagogické činnosti.
- 10. Přítomnost žáků ve škole mimo vyučovací dobu, předávání žáků zákonným zástupcům, výkon dohledu – viz kapitola Docházka do školy**
- 11. Vstup cizích osob do budovy školy je povolen pouze s vědomím vedení školy. V případě dne otevřených dveří, výtvarných dílen, apod. je dohled zajištěn ve vestibulu školy formou recepce**

4. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

Žákům je bezpodmínečně zakázáno:

- a) kouřit ve vnějších i vnitřních prostorách školy a při činnostech organizovaných a pořádaných školou
- b) nosit, držet, distribuovat či jinak zneužívat ve škole nebo na činnostech a akcích organizovaných školou alkoholické nápoje či jiné drogy (včetně cigaret), návykové a zdraví škodlivé látky nebo je používat ve škole nebo při činnostech organizovaných a pořádaných školou. V této souvislosti ředitel školy využije všech možností daných příslušnými zákony včetně možnosti dát podnět k zahájení trestního stíhání osob, které se na porušení tohoto zákazu podílely. Zákonné zástupci dotyčného žáka budou o přestupku informováni a současně seznámeni s možnostmi odborné pomoci
- c) přinášet do školy nebo na činnosti a akce organizované a pořádané školou vči nebezpečné životu a zdraví (např. zábavná pyrotechnika, zbraně...)
- d) dopouštět se jakýchkoli sociálně patologických projevů, jevů netolerance vůči ostatním a poškozování cizích práv (zneužívání návykových látek, šikanování, brutalita, nadměrná hrubost, kyberšikana, racismus, fašismus, vandalismus a kriminalita) a vyjadřovat názory, které tyto jevy propagují.
- e) provozování sázkových her všeho druhu a hráčství (gambling)
- f) přinášet do školy koloběžky, kola, brusle atd. Výjimku tvoří nošení těchto sportovních pomůcek na akce k tomu určené
- g) mobilní telefon žáci do školy nosí pouze na vlastní zodpovědnost. Pokud není mobilní telefon využíván při výuce jako multimediální zařízení, zůstává po celou dobu přítomnosti žáka ve škole vypnutý.

Bezpečnost žáků a postup při informování o úrazu:

- a) S podmínkami bezpečnosti při činnosti v odborných učebnách a při tělesné výchově (zákaz předmětu ohrožujících zdraví – šperky, gelové nehty, piercing, atd.) jsou žáci seznámeni první vyučovací hodinu školního roku. O tomto seznámení je proveden zápis do třídní knihy.
- b) Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během vyučování ve třídě nebo na chodbě či hřišti nebo při akci pořádané školou, žák okamžitě hlásí svému TU nebo někomu z vyučujících. Poté je telefonicky informován zákonného zástupce. Drobná poranění jsou ošetřena ve škole, větší úrazy či poranění jsou okamžitě řešena přivoláním zákonného zástupce či návštěvou odborného lékaře. O každém úrazu je ten den proveden zápis do knihy úrazů osobou, která měla nad žákem v danou dobu dohled.
- c) V případě podezření na možnost šíření infekčních onemocnění musí TU neprodleně oznámit tuto skutečnost rodičům postiženého žáka a požádat o jeho odchod ze školy. Pokud ZZ tak neučiní, bude žák oddělen od kolektivu a izolován. Pokud rodič žáka poše opakováně do kolektivu s tímto podezřením, bude ZZ vyzván vedením školy k poskytnutí odůvodnění. Pokud nedojde k nápravě, oznámi toto ředitel školy OSPOD.

Další podmínky bezpečnosti viz kapitola č. 1, 3.

5. Podmínky zacházení s majetkem školy ze strany žáků

Zacházení s učebnicemi, žákovskou knížkou, školním majetkem a osobními věcmi:

- a) Poškodí-li žák úmyslně nebo z nedbalosti školní majetek, majetek žáků, učitelů či jiných osob, jsou rodiče, resp. zákonné zástupci tohoto žáka povinni škodu nahradit. Při závažnější škodě nebo nemožnosti vyřešit náhradu škody s rodiči či zákonnými zástupci žáka je vznik škody hlášen Policii ČR, případně orgánům sociální péče.
- b) Psaní po lavici a do učebnic, rovněž tak i houpání se na židlích budou posuzovány jako úmyslné poškozování školního majetku.
- c) Jakékoli poškození školního majetku hlásí žák ihned vyučujícímu.
- d) Žák si po vstupu do třídy ihned zkontroluje svoje místo a případná poškození např. lavic hlásí vyučujícímu nejpozději na začátku hodiny. Za poškození, která nebudou nahlášena, zodpovídá žák.
- e) Žákovi jsou bezplatně poskytovány učebnice a učební texty uvedené v seznamu podle školského zákona. Žáci jsou povinni o takto propůjčený majetek školy rádně pečovat, ochraňovat jej před ztrátou a poškozením a vrátit jej na konci roku v rádném stavu. Stav učebnic je vždy posouzen TU na konci školního roku. Ten posoudí míru jejich opotřebení a případnou náhradu.
- f) Žák nosí učebnice, žákovskou knížku a sešity rádně zabalený a podepsány.
- g) Žákovská knížka je dokladem učebních výsledků a chování žáka, rovněž jsou v ní informace rodičům. Žák za žákovskou knížku zodpovídá. V případě její ztráty bude žákovi udělena důtká třídního učitele. Výjimku tvoří neúmyslné poškození žákovské knížky. Žák smí v jednom pololetí zapomenout ŽK nejvýše 5 x (v průměru 1 x měsíčně). V případě častějšího zapomínání bude uložen kázeňský postih (viz hodnocení prospěchu a chování).
- h) Ztráty věcí hlásí žáci neprodleně svému třídnímu učiteli. Žáci dbají na dostatečné zajištění svých věcí - zamykání šaten. Ztráty z neuzamčených místností pojišťovna nehradí.
Do školy nosí žáci pouze věci potřebné k výuce, cenné věci se nedoporučuje s sebou nosit.
Hodinky, šperky apod. mají neustále u sebe. V hodinách TV mají žáci možnost cenné věci uschovat k vyučujícímu. Za ztráty cenných věcí, které si žáci nechají ve společných šatnách, škola nezodpovídá. Ztráty osobních věcí škola nebude vysetřovat a celá záležitost bude předána rovnou Policii ČR.
- ch) Nalezené věci předá nálezce ihned do kanceláře školy.

Součástí školního řádu jsou pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

Místo zveřejnění školního řádu – www.2zscheb.cz a nástěnka v budově školy

Žáci i zákonné zástupci jsou seznámeni se školním řádem na informativních třídních schůzkách a v žákovské knížce (pouze výjatek). Žáci i zákonné zástupci jsou poučeni o povinnosti školní řád dodržovat.

Účinnost od 3. 9. 2007

Schváleno na poradě dne 31. 8. 2007

Platnost upravené verze od 2. 9. 2013

Aktualizováno 1. 5. 2015

Aktualizováno 1. 9. 2016

Aktualizováno 1. 1. 2018

1 Identifikační údaje

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘÍPRAVNOU TŘÍDU

Údaje o škole: 2. základní škola Cheb, Májová 14, příspěvková organizace

Májová 14
350 02 Cheb

IČO: 70987181
IZO: 115100016
RED-IZO: 600066274

Jméno ředitele školy: Mgr. Bohumil Jecha

Kontakty: tel. č. 354422632
mobil: 731612435
e-mail: sekretariat@2zscheb.cz
www: 2zscheb.cz

Zřizovatel školy: Město Cheb
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 14
350 20 Cheb

Kontakty: tel. č. 354440111
e-mail: kontakt@mestocheb.cz
www: <http://www.mestocheb.cz>

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Elena Hájková
Kontakt: e-mail: elenahajkova@seznam.cz

Příloha 01

Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV).

Samotná příprava Školního vzdělávacího programu pro přípravnou třídu a jeho následné vyhodnocování a úpravy jsou výrazem pedagogické autonomie i odpovědnosti celé školy za způsob a výsledky vzdělávání. Na zpracování dokumentu, na vyhodnocování jeho jednotlivých částí a případných úpravách se víceméně podílejí všichni učitelé 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace, nejvíce však speciální pedagogové, výchovný poradce, koordinátor ŠVP a jsou spoluodpovědní za realizaci jednotlivých částí Školního vzdělávacího programu pro přípravnou třídu v podmínkách naší školy. Na vytváření programu spolupracovali i pracovníci Pedagogicko-psychologické poradny Karlovy Vary, pobočka Cheb a logoped.

Program je zpracován tak, aby umožňoval učitelům přípravné třídy rozvíjet tvorivý styl práce a neomezoval jej při uplatnění případných časových i metodických odlišností, které vycházejí z konkrétních potřeb žáků a ze zkušeností učitelů s efektivními způsoby výuky.

Dokument Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu byl předložen školské radě 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace 20. června 2013.

Dokument Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu je platný od 1. září 2013.

Dokument Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu byl upraven a předložen školské radě 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace 14. října 2015.

Veškeré úpravy a změny jsou zapracovány do Školního vzdělávacího programu pro přípravnou třídu.

.....
Mgr. Bohumil Jecha
ředitel 2. základní školy Cheb, Májová 14,
příspěvkové organizace

.....
razítka 2. základní školy Cheb, Májová 14,
příspěvkové organizace

Vydal ředitel 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace Mgr. Bohumil Jecha.

Obsah Školního vzdělávacího programu pro přípravnou třídu

1	Identifikační údaje	1
	Předpokládané změny	2
2	Charakteristika přípravné třídy	4
1.1	Cíle přípravné třídy	4
1.2	Materiální vybavení	5
1.3	Dokumentace	6
1.4	Organizace vzdělávání v přípravné třídě	6
3	Vzdělávací obsah přípravné třídy	8
3.1	Dítě a jeho tělo = oblast biologická	8
3.2	Dítě a jeho psychika = oblast psychologická	9
3.3	Dítě a ten druhý = oblast interpersonální	10
3.4	Dítě a společnost = oblast sociálně - kulturní	10
3.5	Dítě a svět = oblast environmentální	10
4	Očekávané výstupy na konci školního roku	11
4.1	Očekávané a konkretizované výstupy v oblasti biologické	11
4.2	Očekávané a konkretizované výstupy v oblasti psychologické	13
4.3	Očekávané a konkretizované výstupy v oblasti interpersonální	19
4.4	Očekávané a konkretizované výstupy v oblasti sociálně - kulturní	20
4.5	Očekávané a konkretizované výstupy v oblasti environmentální	21
4.6	Rozvíjené kompetence	22
5	Seznam literatury a materiálů, kterých lze využít při práci v přípravné třídě	24
	Příloha ke Školnímu vzdělávacímu programu pro přípravnou třídu	25-45
	Tematický plán pro přípravnou třídu	

2 Charakteristika přípravné třídy

- Přípravnou třídu je možno při základní škole zřizovat s minimálním počtem 10 dětí a maximálním počtem 15 dětí.
- O přijetí do přípravné třídy rozhoduje ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce dítěte a také na základě vyšetření a doporučení o přijetí do přípravné třídy pedagogicko-psychologickou poradnou nebo speciálně pedagogickým centrem.
- Přípravná třída je určena dětem, které mají nadcházející školní rok povinnost zahájit školní docházku. Jedná se tedy o děti s odkladem povinné školní docházky (tj. děti šestileté a starší).
- Vyučování probíhá v rozsahu 20 vyučovacích hodin týdně a jednotlivé činnosti se střídají dle momentálních potřeb dětí.
- V přípravné třídě s dětmi pracuje třídní učitel a podle složení třídy i asistent pedagoga, přičemž oba tito pedagogičtí pracovníci dbají na individuální potřeby každého dítěte. Výchova a vzdělávání vychází ze struktury rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.
- O vývoji žáka jsou zákonné zástupci pravidelně informováni na třídních schůzkách.
- Přípravná třída se nezapočítává do povinné školní docházky a děti se na konci školního roku neklasifikují.
- Přípravná třída je v provozu od 7.40 hod. do 11.40 hod. Docházka do přípravné třídy je bezplatná. Děti z přípravné třídy mají možnost navštěvovat ranní a odpolední školní družinu.
- Děti z přípravné třídy se účastní veškerých akcí, které jsou školou pořádány.
- Děti svačí ve třídě (z domova přinesené potraviny). Po celou dobu jsou vedeny k základům samostatného stolování a sebeobsluze. Na oběd mohou docházet do školní jídelny v Brandlově ulici.

2.2 Cíle přípravné třídy

Cílem přípravné třídy je systematicky a vhodnými metodami připravovat děti na co nejlepší a bezproblémové začlenění do 1. třídy na běžné základní škole a předejít tak neúspěšným začátkům v průběhu školní docházky, které mohou značnou měrou ovlivnit i jejich další životní perspektivu.

Předškolní vzdělání je založeno na pružných metodách, návaznosti a dlouhodobé práci a také na dobré diagnostice potřeb u každého jednotlivého dítěte.

Při dosahování cíle se uplatňují nejrůznější vzdělávací prostředky. Jejich obsah i forma odpovídá mentálnímu stupni vývoje dítěte. Činnosti dětí jsou vhodnými a nenásilnými způsoby organizované a koordinované při rozhovorech a učení, pracovních aktivitách, v konstruktivních, soutěživých a didaktických hrách i vycházkách.

Při práci s dětmi je kladen důraz na rozumovou výchovu, v níž dominantní postavení má rozvoj jazykové a komunikativní výchovy a rozvoj matematických představ. Důležitý je také rozvoj zručnosti a praktických dovedností a pro děti má rovněž velký význam tělesná, hudební a výtvarná výchova. V přípravné třídě si osvojují také návyky hygienické, stravovací, kulturního chování, režimové, ale především si významným způsobem zdokonalují řečové dovednosti i celkovou kulturu řeči. Důležité je respektovat třídní učitelku, naučit se plnit zadané úkoly, pozorně sledovat výuku a umět odložit na pozdější dobu svoje vlastní představy, touhy a přání.

Přípravná třída tedy komplexně rozvíjí osobnost dítěte. Celkově působí na všechny jeho smysly a přitom zachovává a respektuje jeho individualitu a jedinečnost. Vyhledává rovněž talenty a pomáhá dětem ze sociálně slabého nebo méně podnětného prostředí.

2.2 Materiální vybavení

Základní škola se nalézá v centru města.

V areálu, který byl pro přípravnou třídu vybrán, se nachází také oddělení školní družiny, jejíž prostory mohou aktivně využívat pedagogičtí pracovníci a děti přípravné třídy.

Místnost, ve které se přípravná třída nachází, je rozdělena na prostor, kde jsou židličky a stolečky a na prostor, který je vhodný pro hry, tanečky, dramatizaci apod.

Třída je vyzdobena pracemi dětí z přípravné třídy, výmalba i barva nábytku má příjemné a teplé barvy, které jsou vzájemně sladěny.

Třída je vybavena vhodnými pomůckami: maňásci, plyšová zvířátka, panenky, autíčka, velké díly stavebnice LEGO, stavebnice z kostek, geometrické tvary, magnetické tabulky, puzzle, barevné korálky, stolní hry, písmenka a číslice z umělé hmoty, obrazové a kartové pomůcky s různými obrázky a další stavebnice, hračky a didaktické pomůcky.

Děti mají k dispozici tužky, které zanechávají výraznou stopu (Plastikolor), voskové pastely, umělecké křídy, vodové a temperové barvy, štětce, nůžky, velké formáty papíru (např. i balícího, který lze rozřezat na formáty různých tvarů), stírací tabulky, fixy, lepidla, modelovací hmotu, sešity na domácí úkoly, pracovní sešity, které jsou určené pro děti předškolního věku. Využívají se také pomůcky a různý obrazový materiál pro mateřskou školu, pro 1. ročník speciální školy nebo 1. ročník základní školy.

Dětem přípravné třídy jsou učebnice, učební texty a školní potřeby poskytovány bezplatně.

Přípravná třída je také vybavena malou knihovničkou. V ní se nalézají básničky, říkadla, pohádky a pohádkové příběhy od Boženy Němcové, Karla Jaromíra Erbena, Josefa Čapka, Karla Čapka, Eduarda Petišky, Bohumila Ríhy, bratří Grimmů, Jiřího Žáčka, Miloše Macourka aj. V knihách je mnoho pěkných a názorných ilustrací a některé jsou slohově upraveny tak, aby příběhům a pohádkám porozuměly i malé děti předškolního věku. V knihovničce jsou také dětské encyklopédie s velkým množstvím obrázků a fotografií.

Přípravná třída navštěvuje také školní tělocvičnu, kde je dětem umožněno vnímat radost z pohybu, rozvíjí zde své základní pohybové dovednosti, zvyšují svou tělesnou zdatnost a pohybovou dovednost. Ve školní tělocvičně využívají při svých aktivitách především žíněnek, švíhadel, laviček, odrazového můstku, švédské bedny, obruče, lana, různých typů překážek a míčů.

V průběhu celého školního roku děti docházejí na školní hřiště a dvorek v atríích školy. Zde se nachází prostor, který děti vybízí k pohybové aktivitě na pískovišti a dětských průlezkách. Mohou zde hrát různé pohybové a míčové hry, malovat chodníkovými křídami, v zimním období si mohou stavět sněhuláky apod. K odpočinku slouží lavičky.

Při hudební výchově děti nacvičují různé písňě a tanečky, rytmizují, rozvíjí svou pohybovou kulturu, docházejí k povzbuzení muzikálnosti dětí. Děti mají k dispozici jednoduché hudební nástroje: bubínek, triangl, dřívka, xylofon apod. Hudebná, kterou děti pravidelně navštěvují, je také vybavena zvukovou aparaturou. Děti si zde mohou poslechnout různé hudební žánry i rozmanité typy hudebních nástrojů.

Ve škole je zřízena keramická dílna, ve které děti vyrábějí různé dárečky pro své blízké.

Při svých činnostech využívají rovněž školní kuchyňku a veškeré kuchyňské náčiní, které se učí vhodně a bezpečně používat při přípravě různých pokrmů. Součástí školní kuchyňky je také jídelna vhodná ke správnému stolování dětí.

2.3 Dokumentace

V přípravné třídě se používá dokumentace mateřské školy.

Během školního roku učitelka průběžně provádí diagnostiku současných schopností dětí a sleduje jejich celkový rozvoj a pokroky, kterých dítě dosahuje v jednotlivých oblastech a vše zapisuje do jeho záznamového archu. Hodnocení se týká fyzického rozvoje a praktické samostatnosti, sociální informovanosti, citové samostatnosti, sociální samostatnosti, úrovně řečových schopností, praktické zručnosti, grafomotorické zručnosti, diferenciace vnímání, operačního a logického myšlení, úrovně záměrné pozornosti a úmyslné paměti a také pracovního chování, které je důležité pro záměrné učení.

Učitel přípravné třídy vypracuje na konci druhého pololetí zprávu o průběhu předškolní přípravy. Zpráva obsahuje vyjádření dosažené úrovně hlavních cílů vzdělávání ve struktuře vymezené RVP pro předškolní vzdělávání, charakteristiku speciálně vzdělávacích potřeb, vyjádření předpokládaných schopností, nadání a zájmů dítěte, případně doporučení pro přípravu individuálního vzdělávacího plánu pro vzdělávání dítěte v dalším období či další doporučení pro vzdělávání dítěte. Zpráva se předá zákonným zástupcům dítěte a škole, ve které bude dítě plnit povinnou školní docházku, pokud se nejedná o školu, ve které bylo dítě zařazeno do přípravné třídy. Zároveň se zpráva stává součástí dokumentace školy.

Děti na konci školního roku nedostávají vysvědčení a neklasifikují se. Obdrží osvědčení o úspěšném absolvování přípravné třídy nebo jiný obdobný list, který učitelka na základě svého uvážení může dětem udělit.

2.4 Organizace vzdělávání v přípravné třídě

Výchovně vzdělávací program pro přípravnou třídu je zpracován do okruhů učiva, přičemž je učivo v těchto okruzích rozpracováno orientačně. Rozhodující jsou vždy individuální možnosti a schopnosti dětí a jejich tempo zvládání požadavků. O tom, co a v jakém rozsahu budou jednotlivé děti schopny zvládnout, o konkrétním výběru činností rozhoduje třídní učitel. S dětmi je třeba postupovat takovým tempem, aby je práce v přípravné třídě zaujala a zároveň napomáhala jejich rozvoji. Přípravná třída je obdobím, které musí dětem ponechat dostatek času a prostoru, aby se mohly seznámit s novou situací, přizpůsobit se a přivyknut všem změnám (nové společnosti, novým požadavkům, časovému rádu). Organizace i program přípravné třídy je maximálně přizpůsoben vývojovým a jazykovým možnostem dětí a jejich potřebám.

Doba výuky, střídání jednotlivých činností, podávání jídla a pitný režim je v maximální možné míře přizpůsoben momentálním potřebám dětí, denní plán má spíše orientační charakter. Svačina se především v počátečních týdnech rozděluje na dvě etapy během dopoledne, nápoje mají děti k dispozici neustále.

Výchovně vzdělávací proces je rozdělen na dvě hlavní části. První polovina dopoledne je ve značné míře organizována pedagogickými pracovníky přípravné třídy. V dalších dopoledních hodinách pak mají děti dostatek prostoru pro své vlastní aktivity, při kterých rozvíjejí své schopnosti a dovednosti dle svých vlastních představ. Při těchto činnostech je jim v plné míře k dispozici asistentka pedagoga přípravné třídy. Třídní učitelka se v druhé polovině dopoledne venuje rozvoji řečových dovedností dětí. Vše je zaštítěno klinickou logopedkou, která do školy pravidelně dochází 2x do měsíce a seznamuje třídní učitelku s technikami nápravy řečových schopností u každého jednotlivého dítěte. Logopedka i třídní učitelka provádějí nápravu řečových schopností u dětí na základě písemného souhlasu zákonných zástupců. Druhá část dopoledne je také často vyplněna vycházkami do okolí školy i do přírody v povodí řeky Ohře.

Příloha 01

Děti do školy přicházejí od 7.40 h. do 7.55 h. Oblečení a obuv si odkládají ve školní šatně. Školní šatnu zamýkají pedagogičtí pracovníci přípravné třídy v 7.55 h.

Výchovně vzdělávací proces probíhá od 8.00 h. do 11.40 h. Za děti po dobu výuky plně odpovídají pedagogičtí pracovníci.

Děti přípravné třídy mohou navštěvovat školní družinu i školní jídelnu.

Na počátku přípravné třídy je třeba velké trpělivosti, některé z dětí se mnohdy učí i těm nejzákladnějším návykům (hygiena, stolování). K navázání kontaktu je vhodné využívat maňásky. Začíná se s vytvářením a upevňováním hygienických návyků a přizpůsobením se kolektivu. Pomalu se přechází k didaktickým a konstruktivním hrám, při kterých děti pochopí daný úkol a snáze je zvládají.

Pro práci v přípravné třídě je třeba vytvořit příjemné prostředí a radostné ovzduší, aby děti odcházely domů s pocitem uspokojení ze dne prožitého ve škole a těšily se na další den.

Každé dítě je třeba stimulovat častou pochvalou, která umožní dítěti prožít uspokojení z dobře vykonané práce.

Děti mají také žákovské knížky, které jsou určeny ke sdělování různých informací zákonným zástupcům dětí. Informace se týkají školních akcí, aktuální výchovně vzdělávací činnosti apod. Žákovská knížka slouží také dětem, které jsou za dobře odvedenou práci, aktivitu v hodině i za snahu odměněny obtiskem, jedničkou, razítkem nebo pochvalou. Děti jsou tak pozitivně motivovány k další školní práci.

V učebně má mít všechno své místo, svůj řád, a tím si děti snadněji zapamatují, co kam patří a k čemu co slouží.

K plnění výchovně vzdělávacích úkolů je třeba využívat rozličných metod a forem výuky. Děti je třeba v co největší míře motivovat a vzbuzovat v nich zájem o zadáný úkol a jeho dokončení. Jednotlivé činnosti se zařazují promyšleně s ohledem na rovnováhu psychického zařízení dětí. Je proto nutné střídat klidovou práci u stolečků s živějším pohybem a náročnější práci s prací méně náročnou. Délku vyučovací hodiny si stanoví učitel sám podle toho, co je předmětem činnosti, podle stavu pozornosti dětí. Na konci přípravné třídy by měly být děti schopny soustředění po dobu 20 minut.

Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu je zpracován na základě rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Specifické potřeby dětí v přípravné třídě jsou jiné než potřeby dětí v běžné mateřské škole a tomu také odpovídá obsah učiva.

Edukační proces vychází ze školního vzdělávacího programu a probíhá v tzv. **integrovaných blocích**, které učitelka vypracuje na základě třídního vzdělávacího programu, který je sestaven z 12 tematických celků. Integrované tematické bloky jsou rozpracovány nejčastěji na jeden týden, třídní vzdělávací program se může v průběhu školního roku pozměnit. Některé části se mohou úplně vyjmout, jiné se naopak doplňují nebo upravují. Vše záleží na momentálních potřebách dětí a jejich pracovním tempu, které by mělo maximálně napomáhat jejich rozvoji. Dětem musí být přizpůsoben také rozsah učiva a činnosti mají děti zaujmout. Výchozí aktivitou je hra, která je s předškolním věkem úzce spjata.

V integrovaných tematických blocích se prolínají všechny předměty, výchovy, mezi kterými se vytvářejí vzájemné vazby a děti dostávají po všech stránkách ucelené informace, které jsou provázány s praktickými zkušenostmi dětí. Teoretické poznatky tedy prostupují do běžného života. Děti získávají ucelený přehled o dané věci, nikoliv jen kusé informace a neúplné celkové vědomosti, které navíc mohou působit zkreslujícím dojmem.

Nutná je také spolupráce školy s rodiči nebo zákonným zástupcem dítěte. Tento proces značně usnadňuje práce asistenta pedagoga, pokud v přípravné třídě působí.

Pro rodiče a zákonné zástupce dětí (popř. pro širší rodinu dítěte), jsou pořádány různé školní akce (např. besídky, výstava výtvarných prací a výrobků dětí, společné vycházky či výlety do přírody).

Děti několikrát ročně zhlédnou divadelní, popř. filmová představení. Účastní se akcí pořádaných chebským muzeem a navštěvují také různé typy galerií i dětskou knihovnu.

3 Vzdělávací obsah přípravné třídy

Výchovně vzdělávací program je zpracován na základě rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Specifické potřeby dětí v přípravné třídě jsou jiné než potřeby dětí v běžné mateřské škole a tomu také odpovídá obsah učiva.

Vzdělávací obsah přípravné třídy je rozpracován do následujících **vzdělávacích oblastí**:

- **Dítě a jeho tělo = oblast biologická**
- **Dítě a jeho psychika = oblast psychologická**
- **Dítě a ten druhý = oblast interpersonální**
- **Dítě a společnost = oblast sociálně - kulturní**
- **Dítě a svět = oblast environmentální**

Jednotlivé vzdělávací oblasti a výchovy se vzájemně prolínají. Jednou aktivitou nebo činností lze u dítěte rozvíjet více schopností a dovedností. Vzdělávací program je koncipován tak, aby byl vzhledem ke všem specifickým podmínkám skutečně funkční a vyhovoval dětem i pedagogům.

Pro úspěšnou práci je důležitá nejen kázeň, ale také spokojenost, dostatečná míra sebevědomí a touha po dalším získávání poznatků a zkušeností u každého jednotlivého dítěte.

Je třeba mít na paměti, že není nezbytně nutné, aby se děti naučily všemu dokonale, ale aby se prosadily v běžném praktickém životě a uměly se vhodně vypořádat s překážkami, které jim život přinese.

3.1 Dítě a jeho tělo = oblast biologická

Pedagožka se zde zaměřuje na zlepšení fyzické zdatnosti i fyzické pohody, rozvoj pohybu v oblasti jemné i hrubé motoriky, na rozvoj samostatnosti při sebeobslužných činnostech, vede žáka ke zdravému životnímu stylu a k aktivnímu používání základních hygienických návyků, i k poznávání vlastního těla.

Obsahem a náplní činností v biologické vzdělávací oblasti je např.: umývání rukou (před i po jídle, po použití toalety apod.), učit se používat kapesník, pečovat o čistotu svého oděvu i těla (česání, mytí zubů atd.), starat se o své pomůcky i hračky, udržovat pořádek a čistotu ve třídě, samostatně a vhodně stolovat dle běžných kulturních návyků, zdravě se stravovat, umět se obléci i obout bez cizí pomoci.

Důležité je také dodržovat denní režim a nacičkovat správné držení těla, hrát smyslové hry. Děti také provádějí uvolňovací cviky, zdravotní a dechová cvičení, tančí a spojují pohybový projev se zpěvem. Učí se také skákat, běhat, přeskakovat (např. přes švihadlo), poskakovat, seskakovat na měkkou podložku, nacičkovat kotoul, lézt po žebřinách, přetahovat se použitím lana, udržet tělesnou rovnováhu na cvičebním náčiní, orientovat se v prostoru, napodobovat pohyby zvířat. Jezdí také na koloběžce nebo na kole, hrají si na sněhu, hrají různé míčové hry (házení, chytání, kutálení i přehazování míče), provádějí relaxační cvičení i činnosti zaměřené na předcházení úrazů.

Dle možností lze do výuky zařadit i plavání.

V oblasti jemné motoriky se jedná o nejrůznější výtvarné a pracovní činnosti, jako jsou např. grafomotorická cvičení, správná práce s kresebným nástrojem, kreslení houbou nebo křídou na tabuli, omalovávání obrázků, dokreslování, opisování či obkreslování znaků i obrázků, malování dle vlastní fantazie nebo na dané téma, hry s korálky (třídění nebo navlékání apod.), skládání stavebnic (dřevěné kostky, různé typy stavebnic, puzzle atd.), práce s modelínou nebo keramickou hlínou, vytrhávání, vystřihování, stříhání, lepení a skládání papíru, práce s textilem apod.

3.2 Dítě a jeho psychika = oblast psychologická

Učitelka se zde zaměřuje na duševní vyrovnanost a pohodu dítěte, podporuje a posiluje jeho odolnost vůči negativním vlivům a stresu, věnuje se jeho kognitivním procesům, rozvoji intelektu, volných vlastností i citů. Snaží se posílit optimistický pohled dítěte na sebe sama a přirozeně podněcovat jeho touhu po dalším poznání, působí na dítě tak, aby zažívalo pocity radosti a krásna, získávalo sebedůvěru a rozvíjelo svou schopnost seberegulace a sebeovládání a nebálo se dát přijatelným způsobem najevo své negativní i pozitivní emoce.

Nejlepšími prostředky k dosažení těchto cílů jsou hry nebo činnosti, při kterých se děti mají možnost samostatně rozhodnout a vyjádřit, zda cítí uspokojení z dobře vykonané práce a z prožitého dne. Při plnění zadaných úkolů a činností je nutné vést děti k vytrvalosti a k překonávání překážek. Vhodné je zařazovat do výuky dramatické prvky, při kterých děti poznávají a využívají nejrůznější lidské chování a nejrozmanitější vlastnosti člověka.

Dítě by mělo také znát celé své jméno, adresu, má mít základní poznatky o své rodině i svých nejbližších.

Významné místo v oblasti psychologické zaujímá jazyková a řečová výchova, při níž si dítě neustále rozšiřuje svoji slovní zásobu a nově získané pojmy při komunikaci aktivně používá. Učí se klást svému okolí cílené a promyšlené otázky, vyjádření vlastních pocitů a myšlenek pomocí jednoduchých vět má být plynulé, zřetelné, srozumitelné. Žák by měl umět předat jednoduchý vzkaz. Tempo i hlasitost řeči mají být přiměřené. Velmi oblíbená a přitom výchovná bývá pro děti recitace říkadel a básní spojená s pohybovým doprovodem. Děti se také učí jednoduše popsat obrázek, předmět nebo situaci a převyprávět pohádku nebo příhodu dle časové posloupnosti. Pozorně naslouchají ostatním, dramatizují pohádky a příběhy, pracují s loutkami nebo maňásky. Vytleskáváním a rytmizací slov a říkadel předrozvíjí svou analyticko – syntetickou dovednost. Vytvářejí si pozitivní vztah ke knize tvořením vět k obrázkům, poslechem pohádek s porozuměním textu. Učí se poznávat některé znaky (písmena, číslice) a jsou schopny vymodelovat je z hlíny. Pomocí sluchové percepce rozlišují první i poslední písmeno ve slově a na konci školního roku by děti měly umět také vyhláškovat kratší slova nebo slabiky. Svůj řečový projev doplňují gestikulací. Při hovoru jsou vedeny k užívání co nejpřesnějších výrazů a k tomu, aby se vyjadřovaly gramaticky správně s přesným dosazením předložek. Do činností je vhodné zařazovat dramatizaci a zpěv. Důležité je rozvíjet také matematické představy, logické myšlení i prostorovou představivost. Pedagogičtí pracovníci se při činnostech s dětmi zaměřují např. na třídění předmětů dle určitého kritéria (barva, velikost, tvar apod.), zařazování předmětů na určité místo dle slovních pokynů s použitím nejrůznějších předložek, rozpoznávání a pojmenování geometrických tvarů, skládání obrázků z geometrických tvarů nebo puzzle, kresbu obrazců na čtverečkovaný papír, práci se stavebnicemi, práci s číselnou řadou 1 – 5 (někdy až 10), kdy se jedná o počáteční seznamování s čísly a představami o nich. Je nutné pracovat s konkrétními předměty nebo materiály (dřevěné kostky, krabičky, obrázky, knoflíky apod.) Žáci se učí spočítat určitou skupinu prvků, vyjádřit její počet a skupiny prvků mezi sebou vzájemně porovnat.

Příloha 01

Pedagog při práci s dětmi podněcuje jejich fantazii, představivost i myšlenkové operační schopnosti ve spontánních i experimentálních hrách z oblasti přírody a techniky i při pozorování běžných okolních jevů, kdy dítě vnímá a porozumí vzájemným souvislostem, vyhodnotí situaci, a pokud je to možné a příhodné, navrhne i možnosti zlepšení.

3.3 Dítě a ten druhý = oblast interpersonální

V této vzdělávací oblasti se pedagožka zaměřuje na dětský kolektiv, kdy si klade za cíl vytvořit a podporovat mezi dětmi příjemné, ohleduplné, vzájemně se podporující a obohacující vztahy. Snaží se také vylepšit komunikaci mezi dítětem a dospělým. Dítě si osvojuje pravidla chování vůči druhým lidem i prosociální postoje. Učí se vzájemné spolupráci při různých činnostech, posiluje svou schopnost domluvit se s druhým při práci ve skupině nebo ve dvojici. Opět je velmi dobré zařazovat do těchto činností hudebně pohybovou a dramatickou výchovu i předčítaní literatury, která obsahuje etické prvky.

3.4 Dítě a společnost = sociálně – kulturní oblast

Záměry pedagogů zde dítěti odkrývají svět kultury a umění a společenského chování a poskytují mu možnost, aby mohlo samo různými formami vytvářet příjemné společenské prostředí. Dítě získává představu o společenských a morálních hodnotách, rozvíjí své cítění a kulturní návyky. Mělo by si vážit práce ostatních dětí a pomáhat kamarádům při překonávání překážek a ve společnosti se projevovat aktivně a zároveň autonomně a být schopné se bez větších obtíží přizpůsobit sociálním proměnám. Aby dítě dobře porozumělo společenskému dění, musí správně vnímat samo sebe a své nejbližší okolí.

Obsah vzdělávání spočívá ve vytvoření srozumitelných a přiměřených pravidel, která podporují pozitivní vzájemné soužití ve třídě. Je vhodné pořádat besídky, slavnosti, využívat skupinové hry a aktivity, přiblížovat dětem národní zvyky a tradice různých kultur a podporovat tvorivost dítěte.

Důležité zastoupení zde má výtvarná, pracovní, dramatická a hudební výchova.

Hudební aktivity je žádoucí začleňovat do výuky v průběhu celého dopoledne. Děti se odreagují a následně se lépe soustředí na další náročnější práci. V rámci hudební výchovy děti provádějí např. dechová cvičení, rytmizují říkadla, seznamují se s hudebními nástroji a poznají je podle jejich zvuku, zpívají písničky a správně (dle svých možností) intonují a rytmizují, rozeznávají tóny (např. jejich hlasitost – slabé či silné tóny, dobu trvání – dlouhé či krátké tóny, výšku zvuku), zpívají potichu i nahlas, hrají na jednoduché hudební nástroje (dřívka, triangl, xylofon, tamburína, bubínek atd.), přičemž dodržují rytmus, poznají píseň dle melodie, hudbu doprovázejí pohybem i tanečními prvky apod.

Zabývají se také nejrůznějšími výtvarnými činnostmi a dekorativními pracemi na různé náměty. Vyrábějí pozvánky na některé akce a přáníčka k nejrůznějším svátkům a příležitostem. O svém výsledném produktu by děti měly dopředu přemýšlet a při jeho výrobě si pěstovat cit pro čistotu práce.

3.5 Dítě a svět = oblast environmentální

Dítě zde získává poznatky z okolního prostředí i světa a utváří si představu o tom, co se v něm děje. Pozoruje a vstřebává informace o přírodě, kultuře i technice a jejich častých proměnách.

Příloha 01

Při různých, především praktických aktivitách - kdy pozoruje a popisuje změny v přírodě a dění v ní, pracuje a manipuluje s přírodními i umělými materiály, využívá různých technických pomůcek - pěstuje si a získává prostou a hlubokou úctu k veškerému životu a snaží se při jednoduchých činnostech pečovat o své nejbližší okolí.

V rámci těchto aktivit je vhodné chodit nejen na vycházky, ale také pořádat exkurze a výlety do vzdálenějších lokalit.

4 Očekávané výstupy na konci školního roku

4.1 Očekávané a konkretizované výstupy v oblasti biologické

Podoblast: Sebeobsluha

Očekávané výstupy:

- Zvládat sebeobslužné činnosti, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky
- Zvládat jednoduché pracovní úkony

Konkretizované výstupy:

- Pečovat o osobní hygienu, zvládat základní hygienické úkony (např. mytí a utírání rukou před i po použití toalety, před i po jídle, utírat si ruce, správně použít kapesník, správně pečovat o chrup)
- Samostatně se oblékat a svlékat, obouvat se, umět si zapnout knoflíky či zip, popř. si umět zavázat tkaničku
- Samostatně jíst, správně kulturně stolovat, používat ubrousek a příbor, udržovat kolem sebe čistotu a pořádek
- Uklízet po sobě hračky a pomůcky, postarat se o své osobní věci

Podoblast: Fyzický rozvoj a pohybová koordinace

Očekávané výstupy:

- Správné držení těla
- Disponovat základními pohybovými dovednostmi
- Dobře se orientovat v prostoru
- Koordinovat lokomoci i jiné pohyby těla
- Vědomě napodobit pohyb dle vzoru
- Ovládat svaly potřebné k dýchání
- Sladit dohromady pohyb a zpěv

Konkretizované výstupy:

- Stát zpříma a správně držet tělo
- Běhat, skákat, udržet rovnováhu na jedné noze
- Umět vyrovnat dysbalanci v pohybu, pohybovat se koordinovaně a dynamicky
- Při otočení vzad neztrájet rovnováhu a orientaci
- Překonat nižší typy překážek
- Zvládat různé typy pohybu
- Házet a chytat míč

Příloha 01

- Užívat různých druhů náradí a tělocvičného náčiní
- Přizpůsobit se jednoduchému pohybu dle předlohy či pokynů
- Pohybovat se dle rytmu, doprovázet pohybovou aktivitu zpěvem
- Aktivně se pohybovat po delší dobu
- Pohybovat se bezpečně

Podoblast: Jemná motorika, koordinace ruky a oka

Očekávané výstupy:

- Zvládat jemnou motoriku, zvládat koordinaci ruky a těla
- Umět zacházet s různými hračkami i předměty denní potřeby, pomůckami a materiály

Konkretizované výstupy:

- Při práci a každodenních činnostech upřednostňovat pravou či levou ruku
- Držet správně třemi prsty kresebné náčiní s uvolněným zápěstím
- Umět vést při kresbě stopu tužky
- Umět kresebně napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. číslice a písmena
- Pracovat s různými typy stavebnic, skládanek
- Navlékat korálky
- Zvládnout vytvořit práci pomocí výtvarných pomůcek (např. tužkou, štětcem, pastelem, křídou, nůžkami) a materiálů (např. papírem, textilem, modelovací hmotou, keramickou hlínou)
- Kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat a lepit papír
- Vytvářet předměty pomocí přírodních i umělých materiálů
- Správně zacházet s jednoduchými hudebními nástroji

Podoblast: Zdraví, bezpečí

Očekávané výstupy:

- Pojmenovat části těla a některé orgány
- Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí
- Pečovat o čistotu těla a své zdraví
- Mít povědomí o tom, jak chránit své zdraví a bezpečí
- Chovat se obezřetně při setkání s cizí osobou

Konkretizované výstupy:

- Pojmenovat viditelné části těla i některé dílčí části (např. koleno, rameno, kotník apod.) i některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)
- Mít poznatky o narození, růstu těla i jeho základních proměnách
- Znát zásady zdravého života – vhodné stravování, sportovní aktivity, odpočinek, pobyt v přírodě, dodržování hygienických návyků, uvědomovat si nebezpečí např. při konzumaci nezdravých potravin
- Projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- Ve známém prostředí se chovat přiměřeně a bezpečně
- Dodržovat bezpečné chování na ulici i základní pravidla chování na ulici

- Být opatrný a obezřetný, vyhnout se nebezpečí,
- Vědět, na koho se v případě potřeby obrátit, koho a jak přivolat na pomoc
- Bránit se projevům násilí

4.2 Očekávané a konkretizované výstupy v oblasti psychologické

Podoblast: Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání

Očekávané výstupy:

- Vyslovovat správně hlásky, ovládat tempo, dech i intonaci řeči
- Pojmenovat většinu toho, co ho obklopuje
- Samostatně a smysluplně vyjadřovat své myšlenky, nápady, pocity ve vhodně zformulovaných větách
- Umět vést rozhovor ve vhodně formulovaných otázkách, odpovídat a reagovat verbálním i neverbálním způsobem
- Mít dostatečnou slovní zásobu
- Porozumět řeči, výkladu
- Připravovat se na život v mnohojazyčné evropské společnosti

Konkretizované výstupy:

- Umět jednoduše převyprávět pohádku, příběh, popsat situaci
- Vysledovat hlavní myšlenku v příběhu, pohádce, příhodě, situaci
- Vyslovovat správně všechny hlásky a zřetelně vyslovovat, mluvit gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- Znát většinu slov a běžně používané výrazy, které se vyskytují v prostředí, ve kterém se dítě běžně pohybuje a používat je v řeči
- Znát své jméno, přímení, adresu, datum narození, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, pedagogických pracovníků
- Mít přiměřeně bohatou slovní zásobu a užívat ji v praxi
- Používat větší množství slovních obratů
- Mluvit v jednoduchých větách i jednoduchých souvětí
- Umět vyjádřit své myšlenky, popsat svoje pocity
- Při konverzaci dodržovat společenská konverzační pravidla a kontakt
- Projevovat se vůči druhým verbálně i nonverbálně
- Umět vyřídit jednoduchý vzkaz
- Pochopit jednoduché hádanky, vtipy, popř. slovní úlohy
- Vyhledat slova, která se rýmují
- Poznat a vyhledat slova protikladná, synonyma, homonyma
- Rozdělit (např. vytleskávání) slova na slabiky
- Oddělit od slova jeho počáteční hlásku
- Oddělit od slova jeho poslední souhlásku
- Odlišit krátké a dlouhé samohlásky
- Vědět, že lidé se dorozumívají různými jazyky
- Vnímat jednoduché písni, rýmy, slova v cizím jazyce
- Memorovat básničky, říkanky, přísloví
- Vyprávět o svých zkušenostech, událostech v logické návaznosti

Příloha 01

- Umět reagovat na pokyny
- Umět zacházet s knihou
- Umět dramatizovat pohádku, příběh

Podoblast: Vnímání

Očekávané výstupy:

- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- Vědomě využívat všechny smysly, záměrně a účelně pozorovat okolí, všímat si nového, postřehnout změnu
- Zaměřit se na to nejdůležitější, na to co stojí za pozornost

Konkretizované výstupy:

- Postřehnout změny – co se změnilo na obrázku, ve třídě, na kamarádovi
- Rozlišit zvuk a rozpoznat melodii
- Napodobit rytmus, rozlišit ho
- Sluchem rozlišit slova a slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech
- Rozlišit tvary předmětů, základní geometrické obrazce, všechny barvy i jejich odstíny, specifické znaky objektů (např. lesk, hladkost apod.)
- Vhodně a správně reagovat na světelné a akustické signály
- Rozpoznat a odlišit detaily (např. vyhledat chybějící či odlišnou část v obrázku, skládat obrázek z několika kusů, hrát pexeso, domino)
- Odlišit od sebe a odhalit podstatné znaky předmětů, osob, zvířat
- Rozlišit základní chutě
- Rozlišit vůně a zápachy
- Poznat pouze dle hmatu, o jaký předmět se jedná
- Poznat pouze dle hmatu tvar, materiál, počet i velikost předmětů

Podoblast: Pozornost, soustředěnost, paměť

Očekávané výstupy:

- Záměrně se soustředit a udržet po určitou dobu pozornost
- Soustředit se na zadanou činnost a vyvinout úsilí k jejímu dokončení
- Naučit se nazepamět básničky, říkadla, písň, texty, záměrně si je zapamatovat a vybavit

Konkretizované výstupy:

- Soustředěně poslouchat pohádku, vyprávění, hudební skladbu, sledovat divadelní hru
- Nenechat se od činnosti vyrušit, neodbíhat k jiným činnostem
- Dokončit zadaný úkol, práci, hru
- Vyvinout pracovní úsilí i při méně atraktivních činnostech
- Poslechnout a řídit se pokyny dospělého
- Recitovat krátké básně, říkadla, rozpočítadla
- Zvládat jednoduchou dramatizaci včetně gestikulace
- Převyprávět pohádku, děj, příběh
- Záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité, vyprávět silné zážitky

Příloha 01

- Popsat dříve viděné předměty, osoby, zvířata
- Vybavit si rytmus i melodii písni a reprodukovat ji
- Zapamatovat si pracovní postupy činností, řešení labyrintu, určitý algoritmus, umístění obrázku (pexeso) apod.
- Zapamatovat si a rozpozнат zvuky užívaných předmětů, zvířat apod.
- Zapamatovat si pořadí postupu při různých činnostech

Podoblast: Tvořivost, vynalézavost, fantazie

Očekávané výstupy:

- Vyjádřit v tvořivých činnostech svou představivost a fantazii (v konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových i dramatických hrách)

Konkretizované výstupy:

- Rovníjet a obohatovat hru dle své vlastní fantazie a představivosti
- Vyjádřit v rozhovorech a vyprávění své fantazijní představy
- Dokončit příběh či pohádku dle své vlastní fantazie
- Dle obrázků vyprávět příběh, pohádku, popsat situaci
- Vymýšlet a reprodukovat krátké dramatické scénky
- Vyjádřit pomocí pantomimi konkrétní činnost
- Vyjádřit své vlastní pohybové představy, melodii či rytmus
- Tvořivě pracovat a vytvářet výrobky z přírodních i umělých materiálů
- Experimentovat s různými materiály při pracovních a výtvarných činnostech
- Dokreslit chybějící části obrázku
- Sestavit části v celek
- Tvořit a obměňovat dle své vlastní představy stavbu z kostek
- Navrhnout další varianty řešení úkolu, problému
- Zkrášlit prostředí dle své vlastní fantazie

Podoblast: Rozlišování obrazných znaků a symbolů, grafické vyjadřování

Očekávané výstupy:

- Zaměřit se na to, co je důležité z poznávacího hlediska
- Rozlišit některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci

Konkretizované výstupy:

- Rozlišit od sebe jednoduché obrazné symboly, které si jsou podobné
- Rozlišit piktogramy a značky a umět je používat (chápat obrázkové čtení, čist piktogramy)
- Chápat význam piktogramu
- Chápat význam grafických znaků s abstraktní podobou (např. znát některá písmena, číslice, dopravní značky)
- Podepsat se tiskacími písmeny, nebo svými iniciály
- Chápat a objevovat význam ilustrací
- Napodobit základní geometrické znaky a tvary, písmena a číslice
- Poznat některé hudební znaky

Příloha 01

- Na pracovním listě se orientovat zleva doprava, případně v jiných směrech dle pokynů

Podoblast: Časoprostorová orientace

Očekávané výstupy:

- Chápat prostorové pojmy
- Chápat časové pojmy
- Orientovat se v prostoru, rovině
- Částečně se orientovat v čase

Konkretizované výstupy:

- Chápat a užívat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, před, za, uprostřed, po, první, poslední, nad, uvnitř, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na začátku, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu)
- Rozlišovat a užívat správně pojmy - vpravo, vlevo
- Orientovat se v řadě
- Orientovat se v prostoru i na pracovním listě dle pokynů
- Rozlišit vzájemnou polohu dvou objektů
- Orientovat se v jednoduchých časových údajích v rámci dne (např. ráno, poledne, večer)
- Uvědomovat si plynutí v čase v rámci dne
- Rozlišovat roční období

Podoblast: Základní matematické, početní číselné pojmy a operace

Očekávané výstupy:

- Chápat základní matematické a číselné pojmy
- Chápat základní matematické souvislosti a využívat je
- Přemýšlet a vyjádřit své myšlenky a úvahy

Konkretizované výstupy:

- Poznat a pojmenovat základní geometrické tvary
- Chápat a užívat pojmy označující velikost (např. malý – velký, menší – větší, dlouhý – krátký, vysoký – nízký, stejný)
- Chápat a užívat pojmy označující hmotnost (např. lehký – těžký, nelehčí – nejtěžší, stejně těžký)
- Porovnat a uspořádat předměty dle určitého kritéria (např. od největšího k nejmenšímu a naopak, poznat, co do skupiny nepatří či patří)
- Třídit předměty dle určitého kritéria (např. dle barvy, tvaru, velikosti)
- Orientovat se v číselné řadě od 1 - 5 (popř. do 10) - vyjmenovat ji, porovnat čísla, chápat číslo jako počet prvků
- Doplňit počet prvků do určitého počtu
- Chápat, že čísllice označuje počet
- Porovnat počet prvků, čísel
- Chápat jednoduché souvislosti mezi skupinami prvků a čísllic
- Řešit jednoduché slovní úlohy hádanky

Příloha 01

- Řešit labirynty na pracovních listech (sledovat cestu)

Podoblast: Řešení problémů, učení

Očekávané výstupy:

- Řešit jednoduché problémy, úkoly, situace
- Myslet kreativně
- Nacházet nová řešení
- Projevovat zájem o literaturu, poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadelní představení
- Toužit po dalším poznávání
- Využívat zkušeností k učení
- Učit se a postupovat dle pokynů
- Zažívat pocity radosti z poznáního a osvojeného

Konkretizované výstupy:

- Vyjádřit (slovně, výtvarně, technicky) své nápady
- Experimentovat a některé úkoly a problémy řešit metodou pokus – omyl
- Samostatně se rozhodovat
- Samostatně vyřešit problém buď individuálně, nebo ve spolupráci s kamarády
- Poradit se při složitějších problémech a postupovat dle pokynů
- Vymýšlet nová řešení k určitým situacím, problémům
- Projevovat zájem o knihy, poznávání písmen, číslic
- Nahlas přemýšlet a popsat, jak situaci či problém řešit
- Přicházet s vlastními nápady
- Projevovat zájem o nové věci
- Aktivně hledat odpovědi na otázky, dožadovat se vysvětlení při nedorozumění
- Nechat se získat pro záměrné učení
- Odlišit hru od systematické práce

Podoblast: Sebevědomí a sebeuplatnění

Očekávané výstupy:

- Umět se odloučit po určitou dobu od svých nejbližších a přitom být aktivní
- Uvědomovat si svou samostatnost
- Orientovat se ve skupině
- Podílet se na organizování různých her a činností

Konkretizované výstupy:

- Přijímat pobyt v přípravné třídě jako běžnou součást života
- Vhodně se zapojit do činností ve třídě
- Komunikovat i kooperovat s dalšími dětmi i dospělými a přitom odmítat neznámé dospělé osoby
- Samostatně splnit jednoduchý úkol či povinnost
- Samostatně si poradit s běžnou situací či jednoduchým problémem
- Cítit uspokojení ze své samostatnosti
- Respektovat a přirozeně přijímat dospělou autoritu

Příloha 01

- Fungovat ve skupině dle určitých pravidel a na těchto pravidlech se podílet a respektovat je
- Umět samostatně rozhodnout o své další činnosti
- Obhájit si svůj názor
- Snažit se vhodně prosadit své přání
- Vhodně a bez obav požádat o radu a pomoc
- Přijmout roli ve hře

Podoblast: Sebeovládání a přizpůsobivost

Očekávané výstupy:

- Ovládat své city a přizpůsobovat své chování známým a opakujícím se situacím
- Uvědomovat si svoje možnosti a omezení
- Umět vhodně přijmout ocenění i svůj vlastní neúspěch
- Umět ohodnotit svoje osobní pokroky

Konkretizované výstupy:

- Přiměřeně reagovat na danou situaci (např. odmítat agresi, umět se podřídit)
- Uvědomovat si, co je pro něj obtížné a na co stačí
- Plánovat, vědět, čeho chce docílit a proč
- Přiměřeně a vhodně hodnotit sebe i ostatní
- Umět přijmout drobný neúspěch a poučit se z něj
- Přizpůsobit se společenskému prostředí, spolupracovat s ostatními
- Přizpůsobit se změnám a nové situaci

Podoblast: Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy

Očekávané výstupy:

- Vyvinout úsilí k dokončení úkolu, činnosti a přitom být soustředěný
- Zažívat a uvědomovat si příjemné a nepříjemné pocitů
- Prožívat a dávat najevo to, co cítí a přitom ovládat své jednání, chování
- Prožívat radost z příjemných zážitků, přírodních krás, kulturních zážitků

Konkretizované výstupy:

- Umět odložit své přání na pozdější dobu
- Odhadnout, co umí, co mu nejde, co se chce naučit
- Umět přijmout povinnost a úkol dokončit
- Umět přijmout instrukce a dle nich jednat
- Přiměřeně reagovat na známou situaci, ovládat se
- Projevovat empatii ke všemu živému, k přírodě i obyčejným věcem a pomáhat ostatním
- Vhodným a přirozeným způsobem projevovat pozitivní i negativní emoce
- Přirozeně se radovat z poznání a zvládnutého
- Umět různými způsoby vyjádřit to, co prožívá (verbálně, mimicky, pohybově, výtvarně)
- Umět se rozhodnout sám o sobě, zaujmout vhodný postoj

4.3 Očekávané a konkretizované výstupy v oblasti interpersonální

Podoblast: Komunikace s dospělým

Očekávané výstupy:

- Navázání vhodného kontaktu s dospělým

Konkretizované výstupy:

- Umět navazovat kontakt s dospělým
- Spolupracovat s dospělým
- Umět respektovat dospělou osobu a vhodným způsobem s ní komunikovat
- Umět vhodně požádat dospělého o pomoc a radu
- Rozlišit vhodnost tykání a vykání dospělé osobě

Podoblast: Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech

Očekávané výstupy:

- Vhodně a přirozeně komunikovat s dalšími dětmi
- Spolupracovat s ostatními vrstevníky

Konkretizované výstupy:

- Aktivně komunikovat s ostatními dětmi bez výskytu vážnějších problémů
- Snažit se pochopit a respektovat jiné dítě i s jeho vlastními názory, snažit se s ním domluvit a vyjednávat
- Vyhledávat pro hru či jiné činnosti další dítě, děti a domluvit se na určitých pravidlech, postupu, vzájemně se rozvíjet a obohacovat
- Spolupracovat při různých činnostech s ostatními
- Umět s ostatními vyjednávat a domluvit se na společném řešení

Podoblast: Sociabilita

Očekávané výstupy:

- Respektovat a přiznávat stejná práva druhým jako sobě samému
- Uplatňovat své potřeby a přání s ohledem na druhého, přijímat a uzavírat kompromisy, dohodnout se
- Respektovat potřeby ostatních dětí
- Vážit si ostatních i přes jejich odlišnosti, chápat, že rozmanitost je přirozená, uvědomovat si individualitu druhého
- Odmítat komunikaci, pokud není dítěti příjemná

Konkretizované výstupy:

- Prosazovat své potřeby a přání a přitom přijímat názory druhého, dohodnout se na kompromisu
- Všímat si názorů a přání druhého a dle toho k němu přistupovat
- Vnímat a chápat, že každý je přirozeně jiný, odlišuje se od ostatních svým vzhledem, chováním, umí a zná něco jiného než druhý
- Ke slabšímu, postiženému či mladšímu dítěti se chovat citlivě, ohleduplně a přirozeně

Příloha 01

- Rozumět běžným emocionálním projevům ostatních jedinců
- Dokázat odmítout nepříjemný kontakt a komunikaci
- Vhodně se bránit projevům násilí jiného dítěte
- Uvědomovat si vzájemné vřelé vztahy mezi lidmi
- Podílet se na vytváření příjemného prostředí
- Respektovat rozdílné schopnosti jedinců
- Mít důvěru ve své vlastní schopnosti
- Cítit sounáležitost s ostatními
- Umět nabídnout pomoc

4.4 Očekávané a konkretizované výstupy v oblasti sociálně - kulturní

Podoblast: Společenská pravidla a návyky

Očekávané výstupy:

- Uplatňovat základní společenské návyky ve svém chování, jednání ve styku s dospělými i s dětmi
- Mít vytvořenou základní dětskou představu o pravidlech společenského chování a společenských normách a jak se dle těchto pravidel a norem chovat
- Mít povědomí o tom, že ne všichni lidé respektují společenské normy a pravidla a toto jednání odmítat

Konkretizované výstupy:

- Umět ostatní pozdravit, poprosit, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout
- Střídat se s ostatními v komunikaci
- Dodržovat společně dohodnutá a správně pochopená pravidla vzájemného soužití
- Chápat podstatu činnosti a hry a dodržovat a respektovat jejich pravidla, být spravedlivý, nepodvádět, přijmout prohru
- Vážit si svých i cizích věcí a zacházet s nimi šetrně
- Rozlišovat společensky nežádoucí chování – např. lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivitu, vulgaritu a tyto projevy odmítat
- Umět pojmenovat povahové vlastnosti
- Chápat funkci rodiny i jednotlivých členů rodiny

Podoblast: Zařazení do třídy (skupiny)

Očekávané výstupy:

- Chápat, že každý má ve společnosti v určité skupině svou roli, dle které je třeba jednat
- Začlenit a zařadit se do kolektivu mezi ostatní děti, respektovat je
- Adaptovat se na život ve školním prostředí, a aktivně zvládat z toho plynoucí školní požadavky

Konkretizované výstupy:

- Orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin, dle toho přizpůsobit své chování
- Otevřeně reagovat na sociální kontakty s druhými dětmi a vhodně se mezi ně zařadit

Příloha 01

- Vnímat odlišnosti mezi dětmi a na základě toho přizpůsobit svůj přístup k nim
- Cítit se být plnohodnotným členem skupiny
- Být k lidem ohleduplný a zdvořilý
- Vážit si práce a úsilí druhého
- Umět přistoupit na jiný názor a porozumět potřebám druhých, přijmout společný návrh, podřídit se rozhodnutí skupiny

Podoblast: Kultura, umění

Očekávané výstupy:

- Vnímat umělecké a kulturní zážitky a umět je hodnotit
- Vnímat a umět zachytit skutečnosti ze svého okolí a své představy vyjádřit pomocí výtvarných činností, dovedností, technik
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudby

Konkretizované výstupy:

- Pozorně poslouchat a se zájmem sledovat uměleckou produkci
- Umět vyjádřit a zhodnotit své vlastní prožitky
- Na kulturních místech zachovávat společenská pravidla
- Všímat si kulturních památek, které ho obklopují
- Zobrazovat reálné i fantazijní objekty nejrůznějšími výtvarnými výrazovými prostředky
- Vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché hudební nástroje, pohybem rytmizací

4.5 Očekávané a konkretizované výstupy v oblasti environmentální

Podoblast: Poznatky, sociální informovanost

Očekávané výstupy:

- Bezpečně se orientovat ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- Osvojit si elementární poznatky, kterým dítě rozumí a jsou mu blízké a jsou pro něj přínosné a zajímavé a také použitelné pro život a další praxi
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- Chápat a vnímat, že svět má svůj rád a je rozmanitý a pozoruhodný

Konkretizované výstupy:

- Dobře se orientovat ve školním prostředí, blízkém okolí (vědět, kde se co nachází – obchody, zastávka, policie, poštovní úřad, knihovna, divadlo, kino, lékař apod.)
- Samostatně zvládat běžné činnosti, plnit požadavky i praktické opakující se činnosti
- Rozumět běžným dějům, jevům, situacím, se kterými se dítě běžně setkává
- Mít poznatky o živé i neživé přírodě a o přírodních jevech a dějích, které kolem sebe vnímá
- Mít poznatky o lidech a jejich životě
- Mít poznatky o kultuře a technice
- Uvědomovat si rozmanitost života lidí i přírody na naší planetě, mít povědomí o

Příloha 01

existenci jiných kultur

- Mít základní poznatky o své zemi (název státu, státní vlajka a hymna, hlavní město)
- Mít poznatky o střídání denních i ročních období
- Chápat a dodržovat pravidla chování pro chodce
- Mít poznatky o různých tradicích, přijmout tradici oslav

Podoblast: Adaptabilita ke změnám

Očekávané výstupy:

- Všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- Vnímat a chápat změny jako přirozenou a samozrejmou věc, umět se jím přizpůsobit

Konkretizované výstupy:

- Zajímat se o okolní dění, všímat si změn ve svém okolí (např. přírodě) a tyto změny komentovat a přizpůsobit se jím (např. oblečením)
- Vědět, že vše kolem plyne a stále se něco děje, vyvíjí se a přirozeně proměňuje
- Ctít oslavy narozenin, svátků, slavností

Podoblast: Vztah k životnímu prostředí

Očekávané výstupy:

- Rozlišovat aktivity, které podporují nebo naopak poškozují okolní prostředí
- Chápat význam životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si význam a způsoby lidského chování ve vztahu k životnímu prostředí i vlastnímu zdraví
- Pečovat o okolní životní prostředí

Konkretizované výstupy:

- Chápat, co je škodlivé a nebezpečné (nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné (např. vítr, dešt', mrazy) a co může ohrožovat zdravé životní prostředí
- Vnímat, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují a každý svým chováním na přírodu nějak působí
- Všímat si nepořádku a škod, dbát o čistotu a porádek, starat se o rostliny, uklízet pomůcky a hračky, vhodně nakládat s odpadky, chránit přírodu a živé tvory, být k přírodě citlivý
- Spoluvtvářet pohodu prostředí, cítit se spokojeně a bezpečně

4.6 Rozvíjené kompetence

Kompetence k učení

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat dle instrukcí a pokynů a je schopno se dobrat výsledků
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Příloha 01

- pokud nedostává ocenění, učí se s chutí
- klade otázky a hledá na ně odpovědi
- chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí
- raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody a techniky, který ho obklopuje
- získanou zkušenosť uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- soustředně pozoruje, zkoumá, všímá si souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje a snaží se sám dosáhnout výsledku, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní nápady, využívá fantazie) při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických postupů
- zpřesňuje si početní představy
- rozlišuje řešení, která jsou funkční a vedou k cíli, která nejsou funkční – dokáže se rozhodnout mezi nimi
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale i snahu
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí

Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, otázky, odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje na smysluplný dialog
- dokáže slovně vyjadřovat své pocity, prožitky, nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými)
- umí používat komunikaci verbální i neverbální
- komunikuje bez zábran i ostychu s dětmi i dospělými
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu

Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si tvorit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnosti k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování a agresivitu, lhostejnost ve skupině se dokáže prosadit, i podřídit, v běžných situacích uplatňuje základní návyky a pravidla společenského styku
- je schopné druhé respektovat, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá pravidla
- při setkávání s neznámými lidmi se chová obezřetně
- je schopné chápat různorodost a odlišnost lidí a být k nim tolerantní
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, vzniklé konflikty lze řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte

Kompetence činnostní a občanské

- své činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat své silné stránky a poznávat své slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, dokáže se přizpůsobovat daným okolnostem
- chápe, že to, co dělá a zajímá se, může se rozhodovat svobodně, a také za svá rozhodnutí
- přebírá zodpovědnost
- má smysl pro povinnost ve hře, práci, učení, úkolům a povinnostem, váží si práce a úsilí druhých

5 Seznam literatury a materiálů, kterých lze využít při práci v přípravné třídě

Dětské časopisy: Sluníčko, Moje pastelka, Šikulka, Bobík aj.

Bašaven gilaven amare gila - zpěvník, zprac. DSR pod ved. p. Šurnaje, tisk ENVOS Neratovice

Bednářová, J.: Počítání soba Boba, 1. díl, Brno, Computer Press 2010

Bednářová, J.: Rozvoj zrakového vnímání: Jak krtek Barbora uviděl svět, 1. Díl, Computer Press 2009

Bednářová, J. Šmardová, V.: Diagnostika dítěte předškolního věku, Brno, Computer Press 2007

Bednářová, J. Šmardová, V.: Rozvoj grafomotoriky, Brno, Computer Press 2006

Bednářová, J. Šmardová, V.: Školní zralost, Brno, Computer Press 2011

Bičišťová, E.: Dramatické hry pro děti předškolního věku, Praha ÚÚVPP 1991

Borová, B.: Míče, míčky a hry s nimi, Praha, Portál 2001

Bronzinová, R. a Giacone, E.: 6krát 12 her a pohádek, Praha, Portál 2000

Budínská, H.: Hry pro šest smyslů, Praha, ARTAMA 1992

Česká čítanka pro nejmenší, nak!. FORTUNA

Dramatická výchova, DUHA

Dudek, A.: Skákal pes přes oves, Ostrava, Librex 1995, 2. vyd. Fraiová, J.: Soubor pracovních listů k procvičení grafomotoriky Fraiová, J.: Učíme se mluvit, malý logopedický sborník

Kohlová, M.: 200 výtvarných činností, Praha, Portál 1996

Kulhánková, E.: Písničky a říkadla s tancem, Praha, Portál 1999

Macholdová, T. a Ryšavý, M.: Výtvarné práce s pohádkami, Praha, Portál 2005

Synek, F.: Říkáme si s dětmi: Logopedické hříčky, Praha, Art Arch 1995, 2. vyd. Šikulová,

R. a kol.: Společně to dokážeme, Ústí nad Labem, Univerzita J. E. Purkyně 2011

Ulrychová, I., Gregorová, V. a Švejdová, H.: Hrajeme si s pohádkami, Praha, Portál 2000

Vondrová, P.: Výtvarné techniky pro děti, Praha, Portál 2001

1 Identifikační údaje

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Údaje o škole: 2. základní škola Cheb, Májová 14, příspěvková organizace

Májová 14

350 02 Cheb

IČO: 70987181

IZO: 115100016

RED-IZO: 600066274

Jméno ředitele: Mgr. Bohumil Jecha

Kontakty: tel. č.: 354422632

mobil: 731612435

e-mail: sekretariat@2zscheb.cz

www: 2zscheb.cz

Zřizovatel školy: Město Cheb

náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 14

350 20 Cheb

Kontakty: tel. č.: 354440111

e-mail: kontakt@mestocheb.cz

www: <http://www.mestocheb.cz>

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Elena Hájková

Kontakty: e-mail: elenahajkova@seznam.cz

Příloha 02

Dokument Školní vzdělávací program pro školní družinu navazuje na Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze.

Na vypracování a na případných změnách a úpravách Školního vzdělávacího programu pro školní družinu se podílejí vychovatelky školní družiny, vedoucí školní družiny, koordinátor ŠVP a někteří pedagogové 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace.

Výchovně vzdělávací činnost volného času na 2. základní škole Cheb, Májová 14, příspěvkové organizaci má za úkol vhodně ovlivňovat volný čas dětí správnou volbou činností a pomůcek za dodržování zásady dobrovolnosti a participace. Pomocí výchovných strategií se snažíme o plnění klíčových kompetencí.

Dokument Školní vzdělávací program pro školní družinu byl předložen školské radě 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace 31. srpna 2007.

Dokument Školní vzdělávací program pro školní družinu je platný od 1. září 2007.

Školní vzdělávací program pro školní družinu byl upraven k novým skutečnostem, předložen školské radě 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace a schválen 20. června 2013.

.....
Mgr. Bohumil Jecha
ředitel 2. základní školy Cheb, Májová 14,
příspěvkové organizace

.....
razítka 2. základní školy Cheb, Májová 14,
příspěvkové organizace

.....
Eva Janoušková
vedoucí vychovatelka

Vydal ředitel 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace Mgr. Bohumil Jecha.

Obsah Školního vzdělávacího programu pro školní družinu

1	Identifikační údaje	1
	Předpokládané změny a úpravy	2
	Báseň o školní družině	4
2	Charakteristika školského zařízení	5
2.1	Stručná charakteristika	5
2.2	Materiální podmínky	5
2.3	Personální podmínky	5
2.4	Ekonomické podmínky	5
2.5	Bezpečnost a ochrana zdraví	6
2.6	Psychosociální podmínky	6
3	Vzdělávání ve školní družině	6
3.1	Formy vzdělávání ve školní družině	6
3.2	Cíle školní družiny	7
3.3	Obsah vzdělávání	7
3.4	Klíčové kompetence	8
3.5	Zájmové vzdělávání se specifickými vzdělávacími potřebami	9
4	Podmínky přijímání uchazečů, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání ve školní družině	9
5	Vnitřní řád školní družiny	9
	Příloha ke Školnímu vzdělávacímu programu pro školní družinu	12- 24
	Stanovení cílů a obsahu časového plánu v příležitostné činnosti školní družiny	



1

Báseň o družině

**Do družiny každý den,
spěchám, bude skvělý den.**

**Zelená, modrá, červená,
to je naše družina.
V ní si hrají dráčata,
jak kluci i děvčata.**

**Cvičíš, zpíváš, maluješ?
Hurá, no to boduješ.**

**Soutěže, ty já rád,
jsem lepší než kamarád.**

**Každou pak volnou chvíliku,
zlobím svoji učitelku.**

¹Zdroj obrázku: http://www.google.cz/imgres?imgurl=http://www.predskolaci.cz/wp-content/uploads/2009/09/pohadky-drak.gif&imgrefurl=http://www.predskolaci.cz/%3Ftag%3Ddrak&usg=_wHXzoFmUdKKljK1THgfYTh_7T9o=&h=365&w=451&sz=15&hl=cs&start=7&zoom=1&tbnid=uIXbWVH_LSUeBM:&tbnh=103&tbnw=127&ei=FTASUsHeCcOZhQeEkoCYDA&prev=/search%3Fq%3Ddrak%26hl%3Dcs%26biw%3D786%26bih%3D496%26site%3Dimghp%26tbm%3Disch&itbs=1&sa=X&ved=0CDgQrQMwBg

2 Charakteristika školského zařízení

2.1 Stručná charakteristika

Školní družina je součástí budovy 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace.

Školní družina má kapacitu 120 žáků. Pro žáky jsou připravena až 4 oddělení, která mohou být v daném školním roce otevřena. Tři oddělení školní družiny se nacházejí v přízemí budovy školy s vlastním bočním vchodem, v přímé blízkosti školní tělocvičny a rekonstruovaného školního dvoru. Jedno ze čtyř oddělení školní družiny se nachází v prostorách hlavní části budovy 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace, kde byl rekonstruován byt 2 + 1 pro 2 učebny se společným sociálním zařízením. V době vyučování slouží prostor čtvrtého oddělení potřebám přípravné třídy, která sídlí ve druhé zmíňované učebně.

Třídy školní družiny jsou vybaveny novým nábytkem – lavicemi a židlemi přizpůsobenými dětem daného věku. Na hraní je k dispozici koberec, hry, stavebnice, pomůcky pro výtvarnou činnost a jiné hračky.

K trávení volného času je využívána tělocvična a veškeré její vybavení, hudebna, knihovna, školní dvorek s pískovištěm v atriu budovy školy.

Stravování je zajištěno v nedaleké školní jídelně v Brandlově ulici, kam jsou děti doprovázeny vychovatelkami.

2.2 Materiální podmínky

Zájmové vzdělávání probíhá v prostorách „klasických“ tříd s možností využití vnitřních chodeb. Bezpečnost je řádně zajištěna. Snadné udržování pořádku a čistoty zajišťují omyvatelné povrchy. Všechny prostory jsou osvětleny podle norem. Ve třídách děti využívají moderních stavebnicových stolů, které je možné představovat.

2.3 Personální podmínky

Ve školní družině mohou působit podle aktuálního zájmu žáků nebo záměrů školy v daném školním roce 3- 4 vychovatelky, z nichž jedna vykonává funkci vedoucí vychovatelky. Dále se každá z pedagogických pracovnic specializuje na různé aktivity, a to na TV, VL, IVT a rukodělné práce. Vychovatelky se průběžně vzdělávají při různých kurzech v rámci DVPP.

2.4 Ekonomické podmínky

Za pobyt ve školní družině uhradí rodiče 100 Kč měsíčně. Platby uhradí do dne splatnosti a předloží kopii ústřížku (výpis z účtu apod.) ke kontrole. Úplata může být snížena nebo prominuta v případě, že je ohlášena nepřítomnost dítěte po dobu celého měsíce nebo v případě, že zákonný zástupce požádá ředitelku školy o prominutí měsíční částky – dítě je společně posuzovanou osobou pro nárok na sociální příplatek.

Příloha 02

Materiální vybavení pro jednotlivé činnosti a kroužky zajišťuje školní družina z rozpočtu školy nebo ve spolupráci se zákonnými zástupci – sponzory popř. vlastních zdrojů z akcí (např. sběr kaštanů a žaludů, vánoční jarmark).

2.5 Bezpečnost a ochrana zdraví

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí užívaných prostor, máme vlastní vybavené prostory, světla dle norem, teplo, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku podle věku dítěte
- bezpečné pomůcky a ochrana dětí před úrazy
- označení a důrazné zdůraznění nebezpečných předmětů v tělocvičně, na školním dvorku, průlezkách apod. Děti jsou před vstupem poučeny o bezpečnosti. První pomoc je zajištěna vychovatelkou. Lékárnička ve školní družině je vybavena základním zdravotnickým materiálem a pomůckami. Všechny vychovatelky mají kontakt na lékaře nebo Rychlou záchrannou pomoc.

2.6 Psychosociální podmínky

- Vytváření pohody, příznivého sociálního klima, otevřenosť a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému.
- Respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu účastníků a osvojování si toho, co má pro něj smysl.
- Věková přiměřenost a motivující hodnocení.
- Ochrana před násilím, šikanou.
- Spoluúčast na životě zařízení, plánování, hodnocení, sebehodnocení.
- Včasná informovanost dětí, zákonných zástupců o činnosti ve školní družině, spoluúčast zákonných zástupců, popř. učitelů.

3 Vzdělávání ve školní družině

3.1 Formy vzdělávání ve školní družině

Podle vyhlášky MŠMT o zájmovém vzdělávání jsme stanovili následující formy vzdělávání:

- **Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost**

Je dána týdenní skladbou zaměstnání a tyto aktivity jsou organizované (zájmové, tělovýchovné, vlastní zájmové kroužky).

- **Příležitostní akce**

Jsou to akce mimo rámec jednoho oddělení např. besedy, divadelní představení, slavnosti, karnevaly, výlety, celodružinové soutěže apod.

- **Spontánní aktivity**

Zahrnuje se do denního režimu oddelení, do klidové činnosti po vyučování, po obědě, při pobytu venku, hry při ranním pobytu žáků nebo koncové družině.

- **Odpočinkové činnosti**

Například poslechové činnosti, individuální hry nebo aktivní odpočinek (závodivé hry).

- **Příprava na vyučování**

Vypracování domácích úkolů, didaktické hry, tematické vycházky.

3.2 Cíle školní družiny

- Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení.
- Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů.
- Vést žáky k všeestranné, účinné a otevřené komunikaci.
- Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti.
- Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací.

3.3 Obsah vzdělávání

ŠVP školní družiny navazuje na RVP ZV a vzdělávací oblasti. Pro každou oblast si vytvoříme okruhy činností, akcí a stanovíme si cíle. Během činnosti si žák prohlubuje jednotlivé kompetence. Také si prohlubuje a upevňuje školní vědomosti a dovednosti.

Vzdělávací a výchovné oblasti:

Člověk a jeho svět

- **Místo, kde žijeme**

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů, jejich návštěvy (knihovna, obecní úřad, městská policie, požární zbrojnice, orientace v prostoru a čase, beseda o našem městě – historie.

Bezpečnost na cestě do školy, vycházkách, dopravní výchova (kompetence činnostní a občanské).

- **Lidé kolem nás**

Příloha 02

Osvojení zásad vhodného a společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace slovní i mimo slovní, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně, zařazení prvků mediální výchovy (co děti shlédly, slyšely, práce s internetem – vyhledávání informací).

(Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální).

- **Lidé a čas**

Budování a dodržování správného pitného režimu, vytváření pravidelných návyků, umět využít správně a účelně svůj volný čas (základy pro využívání smysluplných volnočasových aktivit).

(Kompetence k trávení volného času)

- **Rozmanitost přírody**

Vycházky a pobity v přírodě, pozorování změn, určování, využití encyklopedií, následné výtvarné zpracování, péče o pokojové rostliny, ekologická výchova – ochrana přírody (kompetence k učení).

- **Člověk a jeho zdraví**

Poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví a nemozech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, umět ošetřit drobná poranění. Besedy na toto téma, v rámci prevence plavání, nové pohybové hry v místnosti, tělocvičně, terénu, relaxační cvičení – JÓGA, dodržování pitného režimu.

(Kompetence komunikativní, sociální a interpersonální, občanské)

3.4 Klíčové kompetence

Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání v dlouhodobém procesu.

Jsou souhrnem vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny.

Kompetence k učení

- učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, komunikuje kultivovaně

Sociální a interpersonální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit, přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

Občanské kompetence

- učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i druhých

Kompetence k trávení volného času

orientuje se v možnostech smysluplnému trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času

3.5 Zájmové vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami naši školu, tedy i školní družinu navštěvují a pracují dle svých možností s ostatními žáky. Vychovatelky ŠD jsou průběžně informovány výchovným poradcem a třídním učitelem žáka se speciálními vzdělávacími potřebami každého jednotlivce. Spolupracují s třídními učiteli, konzultují výchovně vzdělávací metody, popřípadě využití didaktických pomůcek. Důležitá je též spolupráce se zákonnými zástupci žáka. V případě přítomnosti zdravotně znevýhodněných žáků jsou tito žáci začleňováni rovněž do běžné výuky a maximálním uplatněním individuálního a diferencovaného přístupu vychovatelek. Žáci se zdravotním postižením mohou školní družinu navštěvovat pouze s asistentem, který zabezpečí dopravu na oběd a denní aktivity školní družiny.

Dle aktuálních podmínek a možností školy lze při výchovných možnostech ve školní družině rozvíjet talent mimořádně nadaných žáků, a to individuálním přístupem, zadáváním rozšiřujících a doplňujících úkolů v oblasti výtvarné, literární, pohybové, rukodělné či přírodovědné nebo vlastivědné.

4 Podmínky přijímání uchazeče, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání ve školní družině

O přijetí žáka do školní družiny rozhoduje ředitel školy na základě rádně vyplněné přihlášky-zápisního listku.

Přijetím dítěte se na něj vztahují veškerá práva a povinnosti žáka školní družiny. Při zahájení docházky do školní družiny předají zákonné zástupci vychovatelkám přesný rozpis příchodů a odchodů dítěte ze školní družiny a rovněž pověření osob k převzetí žáků ze školní družiny (včetně vedoucích zájmových kroužků) s písemným souhlasem zákonného zástupce. Průběh zájmového vzdělávání navazuje na časový plán vzdělávání. Docházka žáků do školní družiny je sjednána na celý školní rok. Docházka může být ukončena odhlášením žáka zákonného zástupce, anebo z jiných důvodů.

Družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování a o školních prázdninách.
Žákům není vydán doklad o ukončení vzdělávání.

5 Vnitřní řád školní družiny při 2. základní škole Cheb, Májová 14, příspěvkové organizaci

Podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků a jejich zákonných zástupců ve školní družině a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky

1. Žáci jsou povinni:

- a) řádně docházet do školní družiny
- b) dodržovat vnitřní řád školní družiny, předpisy a pokyny k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni
- c) plnit pokyny pedagogických pracovníků vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem
- d) každý úraz nebo vznik škody, ke kterému došlo v souvislosti s činností družiny, hlásí bez zbytečného odkladu.
- e) se ve školní družině chovat slušně k dospělým i jiným žákům školy, dbát pokynů pedagogických a provozních pracovníků
- f) chodit vhodně a čistě upraveni a oblečeni, s ohledem na plánované činnosti
- g) udržovat prostory školní družiny v čistotě a pořádku, chránit majetek před poškozením
- h) chránit své zdraví i zdraví spolužáků; žákům jsou zakázány všechny činnosti, které jsou zdraví škodlivé (např. kouření, pití alkoholických nápojů, zneužívání návykových a zdraví škodlivých látek)

2. Žáci mají právo:

- a) na ochranu před jakoukoli formou diskriminace a násilí
- b) na vzdělání a na svobodu myšlení, projevu, shromažďování, náboženství
- c) na odpočinek a dodržování základních psychohygienických podmínek
- d) má právo být seznámen se vsemi předpisy se vztahem k jeho pobytu a činnosti v družině
- e) žáci se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním mají právo na individuální péči v rámci docházky do školní družiny dle doporučení školského poradenského zařízení. Mají právo na kompenzační pomůcky.

3. Zákonné zástupci jsou povinni:

- a) informovat školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích nebo jiných závažných skutečnostech žáka, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání
- b) dokládat důvody nepřítomnosti žáka v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem, zákonné zástupce žáka je povinen doložit důvody nepřítomnosti žáka nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka
- c) oznamovat údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka a změny v těchto údajích

4. Zákonné zástupci mají právo:

- a) na svobodnou volbu ŠD pro své dítě
- b) na informace o průběhu a výsledcích pobytu svého dítěte v ŠD. Tyto informace jsou poskytovány při vyzvedávání dítěte ze ŠD a na třídních korožcích, popřípadě si domluví s konzultací s vychovatelkou telefonicky nebo písemně předem.
- c) vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí pobytu jejich dítěte v ŠD, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována odpovídající pozornost
- d) zažádat řediteli školy o uvolnění dítěte zcela nebo z části z činností ŠD ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů
- e) na odškodnění žáka po úraze

Provoz a vnitřní režim školní družiny

- 1) Školní družinu navštěvují především žáci 1. až 3. ročníků. Převážně jsou přijímáni žáci, jejichž zákonné zástupci jsou zaměstnaní. Kapacitu školní družiny je možno doplnit žáky z ostatních ročníků, ranní družinu mohou na žádost zákonného zástupce navštěvovat i žáci 2. stupně.
- 2) Družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování a o školních prázdninách (podzimních, vánočních, pololetních, jarních, velikonočních). Po projednání se zřizovatelem může ředitel přerušit činnost družiny v době školních prázdnin. Ředitel může po dohodě s ředitelem jiných družin zprostředkovat možnost poskytování zájmového vzdělávání účastníků v jiné školní družině po dobu přerušení provozu, především v době školních prázdnin. Ředitel pak zveřejní na vhodném veřejném přístupném místě informaci o přerušení provozu družiny a popřípadě také informaci o možnosti a podmínkách zajištění vzdělávání v jiné družině.
- 3) V družině se činnosti mohou účastnit i žáci nebo děti, kteří nejsou přijati k pravidelné denní docházce do družiny.
- 4) O přijetí do školní družiny žádá zákonné zástupce písemně. O přijetí či nepřijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy na základě písemné přihlášky.
Na přihlášce je uvedeno jméno a příjmení žáka i jeho zákonného zástupce, místo bydliště, datum narození a datum nástupu do ŠD, zdravotní problémy žáka, telefonické spojení na zákonného zástupce, čas a způsob odchodu ze ŠD a třída, kterou žák/yně navštěvuje v ZŠ.
- 5) Pokud zákonné zástupci, kteří si v přihlášce vyhradili osobní vyzvedávání dítěte, dítě do konce provozu školní družiny tj. do 16.30 nevyzvednou, čeká vychovatelka po telefonickém oznámení s dítětem ve škole do příchodu vyzvedávající osoby. Pokud se nepodaří telefonické spojení se zákonnémi zástupci dítěte nebo pověřenými osobami uvedené na přihlášce dítěte do ŠD, oznámí tuto skutečnost vedení školy a následně
 - a) na základě předchozí dohody kontaktuje pracovníka orgánu péče o dítě,
 - b) požádá o pomoc Policie ČR.
- 6) Odhlášení dítěte ze školní družiny proběhne rovněž písemně na žádost zákonného zástupce.
- 7) Informace zákonnému zástupcům o dítěti, akcích, potřebách, návrhy a podněty ke zlepšení práce ŠD jsou možné po domluvě kdykoliv.
- 8) Za pobyt dítěte ve školní družině uhradí rodiče 100 Kč měsíčně. Platby proběhnou ve dvou termínech splatnosti složenkou či převodem z účtu.

Příloha 02

- první platba 400 Kč (září – prosinec) do 20. 10.
- druhá platba 600 Kč (leden – červen) do 20. 2.

9) Úplata může být snížena nebo prominuta:

- v případě předem písemně ohlášené nepřítomnosti dítěte po dobu celého měsíce
- pokud požádá zákonný zástupce o prominutí řediteli školy v případě, že je dítě společně posuzovanou osobou pro nárok na sociální příspěvek, který podle právního předpisu pobírá jeho zákonný zástupce. K žádosti o prominutí úplaty je nutné přiložit potvrzení o pobírání uvedeného příplatku.
- Výši úplaty může ředitel snížit nebo od úplaty osvobodit, jestliže:
 - a) účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,
 - b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách
 - c) účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře a tuto skutečnost prokáže řediteli.

Organizace činnosti ve školní družině

1) Provozní doba školní družiny:

6.30 – 7.40 hod.
11.40 – 16.30 hod.

2) Příchody dětí od 6.30 – 7.30 hod. z Mánesovy ulice. V 7.40 odvádí vychovatelka děti do školních šaten.

3) V 11.40 přebírá vychovatelka děti z 1. a 2. ročníků v prostorách školních šaten od vyučujícího, žáky 2. - 4. ročníků (v 12.35 hod.) odvádí do družiny vedoucí vychovatelka. Při předávání dětí se od třídních nebo odvádějících učitelů dozví informace o chybějících žácích, kteří navštěvují školní družinu. Ve 12.45 hod. odchází děti v doprovodu vychovatelky do školní jídelny v Brandlově ulici. Pokud je žák navštěvující školní družinu nepřítomen, odhlášení obědů si vyřizuje zákonný zástupce sám. V době od 13.30 – 14.30 probíhá zájmové vzdělávání dětí.

4) Odchody dětí:

- po obědě v 13.15 hod. u školní jídelny
- od 14.30 – 16.30 hod. odchody samostatně nebo s doprovodem dle zápisových lístků nebo na písemnou žádost zákonných zástupců

Žáci jsou poučeni na začátku školního roku o bezpečnosti při samostatném odchodu po obědě od jídelny a při samostatném odchodu ze ŠD.

Pokud žák opustí oddělení ŠD samo bez pokynů vychovatelky, je případná ztráta dítěte okamžitě nahlášena Policií ČR.

5) Má-li dítě ze školní družiny odejít mimořádně jinak než je uvedeno na přihlášce, oznámí tuto skutečnost zákonnému zástupci předem písemně.

6) Oddělení se spojují v 15.30 hod. dle rozpisu služeb vychovatelek.

7) Zákonné zástupci a ostatní, kteří chodí pro děti vchodem z Mánesovy ulice, používají zvonek a čekají v průchodu u ŠD. Děti ze 4. oddělení, pokud je ve školním roce otevřeno, vyzvedávají hlavním vchodem do budovy školy. Povinností vyzvedávající osoby a žáků je oznámit vychovatelce odchod dítěte ze školní družiny.

8) Školní družina ke své činnosti používá především třídy s hernami. K zájmovým a rekreačním činnostem slouží tělocvičny, školní dvorek a školní hřiště.

9) Obědy zajišťuje školní jídelna v Brandlově ulici. V případě nemoci odhlásí dítěti obědy zákonný zástupce.

10) Pitný režim v ŠD je zajištěn zákonnými zástupci individuálně.

Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před rizikovým chováním a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

- 1) Po dobu pobytu v ŠD se děti mohou zúčastnit výchovného programu a nesmí jej zbytečně narušovat. Během činnosti musí poslouchat a dodržovat pokyny vychovatelky.
- 2)Všichni žáci se chovají při pobytu ve školní družině i mimo ni tak, aby neohrozili zdraví a majetek svůj ani jiných osob.
- 3)Žákům není v době mimo pobyt v ŠD dovoleno zdržovat se v prostorách ŠD, ani se volně pohybovat v budově školy, pokud nad nimi není vykonáván dohled způsobilou osobou.
- 4)Žáci musí dodržovat bezpečnost při odchodu na kroužky v budově školy a v tělocvičně.
Při přecházení do školní jídelny a zpět, na školní hřiště nebo jiná místa, kde je konána plánovaná činnost družiny či jiné akce mimo budovu školy se žáci řídí pravidly silničního provozu a pokyny doprovázejících osob.
- 5)Škola odpovídá za žáky v době dané rozvrhem činnosti družiny, kdy je přihlíženo k základním fyziologickým potřebám dětí a jsou vytvářeny podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování, poskytnutí nezbytných informací k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.
- 6)Žáci dodržují předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární předpisy; pokud zjistí závady a nedostatky, ohrožující zdraví a bezpečnost osob, nebo jiné závady technického rázu, nebo nedostatečné zajištění budovy, je jejich povinností informovat o těchto skutečnostech pracovníka ŠD a zabránit vzniku škody.
- 7)Žáci nepřinášejí do školy nebo na činnosti a akce organizované a pořádané školou věci nebezpečné životu a zdraví (např. zábavná pyrotechnika, zbraně...).
- 8)Nedopouštějí se jakýchkoli sociálně patologických projevů, jevů netolerance vůči ostatním a poškozování cizích práv (zneužívání návykových látek, šikanování, brutalita, nadměrná hrubost, rasismus, fašismus, vandalismus a kriminalita) a nevyjadřují názory, které tyto jevy propagují. Projevy šikanování mezi žáky, tj. fyzické násilí, omezování osobní svobody, ponižování, zneužívání informačních technologií k znevažování důstojnosti apod., kterých by se dopouštěl kdokoli vůči komukoli (žáci i dospělí), jsou v prostorách školy a při všech školních akcích a aktivitách přísně zakázány a jsou považovány za vážný přestupek proti vnitřnímu řádu.
- 9) Žáci neprovozují sázkové hry všeho druhu a hráčství (gambling).
- 10) Žák upozorní na změny ve svém zdravotním stavu. Vychovatelé sledují žákův zdravotní stav a v případě náhlého onemocnění žáka informují bez zbytečných průtahů vedení školy a zákonné zástupce postiženého žáka.
- 11) Za bezpečnost žáků ve třídě, nebo při činnostech venku zodpovídá vychovatelka. Při všech výchovně vzdělávacích činnostech žák dbá o své zdraví i zdraví svých spolužáků. Každé zranění či úraz je povinen okamžitě nahlásit vychovatelce ŠD a okamžitě je telefonicky informován zákonný zástupce. Vychovatelkou je následně proveden zápis do evidence úrazů v knize úrazů

Podmínky zacházení s majetkem školského zařízení ze strany žáků

Příloha 02

- 1) Žáci nesmí úmyslně ničit vybavení školní družiny.
U každého svévolného poškození nebo zničení majetku školní družiny či osob je vyžadována úhrada od zákonných zástupců žáka, který poškození způsobil. Při závažnější škodě nebo nemožnosti vyřešit náhradu škody se zákonnými zástupci je vznik škody hlášen orgánům sociální péče, případně Policii ČR..
- 2) Žáci dbají na dostatečné zajištění svých věcí. Do školní družiny žáci nosí pouze věci potřebné k výuce. Pokud mají hodinky, šperky, mobilní telefony apod. mají je neustále u sebe, mají zakázáno je odkládat, pouze z bezpečnostních důvodů a na výslovny pokyn pedagogického pracovníka bude zajištěna jejich úschova.
- 3) Vychovatelky rovněž nezodpovídají za hry, hračky a věci, které si děti přinesou z domova.
- 4) Nepřinášejí do školy koloběžky, kola, brusle atd. Výjimku tvoří nošení těchto sportovních pomůcek na akce k tomu určené.
- 5) Věci na převlečení a aktovky žáci odkládají na určené místo. Případné ztráty je nutno ohlásit tentýž den vychovatelce.

Pravidla pro ukončení zájmového vzdělávání ve školní družině

- 1) Odhlášení z docházky do školní družiny je možné pouze na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka.
- 2) Pokud žák narušuje soustavně vnitřní řád a činnost školní družiny, může být rozhodnutím ředitele z družiny vyloučen. Vyloučení předchází přeřazení žáka do jiného oddělení a popř. podmínečné vyloučení.
- 3) Vyloučit lze žáka ze školní družiny za zvláště závažné porušení povinností za hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči zaměstnancům školy nebo vůči ostatním žákům. Dopustí-li se žák tohoto jednání, oznámí ředitel školy nebo školského zařízení tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jde-li o nezletilého, a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl.
- 4) Ředitel může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud tento žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů.
- 5) Pokud za dítě není uhrazena úplata, ředitel školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze školní družiny.

Závěrečná ustanovení

Vnitřní řád školní družiny při 2. základní škole Cheb, Májová 14, příspěvkové organizaci je zveřejněn na web. stránkách školy, informační tabuli u vchodu do školní družiny a v zápisnících žáků.

Vnitřní řád školní družiny při 2. základní škole Cheb, Májová 14, příspěvkové organizaci byl aktualizován a schválen na pedagogické radě 11. 10. 2018.
Aktualizace nabývá účinnosti 12. 10. 2018.

SKŘÍTEK A PODZIM

Téma 1: **Skřítek vítá děti ve třídě**

Podtéma: **Skřítek pomáhá dětem poznat třídu a kamarády**

Pedagogický záměr: Seznámení s prostředím

Navazování kontaktu mezi dětmi, poznat své kamarády

Vytváření hygienických návyků a prohlubování sebeobsluhy

Rozvoj dovedností

Komunitní kruh: Vztahy mezi dětmi – opravdové kamarádství

Skládání a úklid hraček, péče o hračky

Nabídka činností:

Skřítek (loutka) nás seznámí s pohádkovými knížkami, které budou všechny provázet celý školní rok.

- Které pohádky z knihy už znáš?
- Báseň:
 - Já, malý holeček
- Píseň:
 - Kočka leze dírou, Ovčáci, čtveráci
- Hudebně pohybové hry:
 - Panenka v dešti
 - Pec nám spadla
- Výtvarné a pracovní činnosti:
 - barevná klubíčka – barvy, tvar, velikost
 - já – kresba sebe – práce s tužkou, správné držení, vytváření základních dovedností
 - malování naší školy – pastelky nebo voskové pastely
 - pracovní listy - grafomotorika
- Pobyt venku:
 - Chůze ve dvojicích, reakce na povel
 - Žebříčkové průlezky, houpačky – dbát na bezpečnost

Téma 2: Skřítek jde na zahrádku

Podtéma: Ochutnávání pro zdraví

Pedagogický záměr: Orientace v okolí
Vedení dětí ke komunikaci
Vnímání všemi smysly – sluchově rozlišovat tóny a zvuky, zrakově
a hmatově tvary předmětů, rozlišení vůni
chutí a barev

Komunitní kruh: Skřítek si hraje na detektiva – řešení problémů

Nabídka činností:

- Košík ovoce:
 - rozhovor o něm, poznávání různých druhů ovoce, hmatové, zrakové a chutové prožitky, porovnání velikostí, určování barev a počtu, porovnání – více, méně
- Hra:
 - Co zmizelo z košíku?
 - Rozlišení ovoce a zeleniny – přiřazení obrázků do správné skupiny
- Pohádka:
 - Hrnečku, vař! – dramatické ztvárnění divotvorného hrnečku, četba
 - Červená Karkulka – četba, vyprávění a otázky k pohádce
- Báseň:
 - Foukej, foukej, větríčku
- Píseň:
 - Halí, belí
 - Měla babka
 - Koulelo se, koulelo
 - Šla Nanynka do zelí (rytmizace)
- Pohybové hry:
 - Barvičky – hra s říkadlem
 - Jablíčko – hra s říkadlem
 - závodivé hry v tělocvičně – reakce na signál (píšťalka)
- Výtvarné a pracovní činnosti:

Příloha 01.1 Tematický plán pro přípravnou třídu

- jablíčka a hrušky – vytrhávání a lepení barevných papírů
 - ovocný košík – modelování
 - kresba ovoce vodovými barvami
 - jabloň – odpadový papír, krepový papír, temperové barvy
 - červíček – záložka do knihy, vybarvení, vystřížení, (důraz na bezpečnost)
 - ježek – vystřihování a lepení, domalování pastely
- Pobyt venku:
 - Poznávání okolí školy
 - Hledání ovocných stromů v blízkém okolí

Téma 3: Vzletěl si pyšný drak

Podtéma: Skřítkův podzimní les

Pedagogický záměr: Rozvoj jemné motoriky
Konzentrace pozornosti
Vnímání změn v přírodě
Rozvoj slovní zásoby
Rozpoznání základních geometrických tvarů

Komunitní kruh: Co se mi líbí a nelíbí na podzimu?

Nabídka činností:

Skřítek vypráví o podzimním lese a zvírátkách v něm, zve nás do Barevné přírody.

- Pohádky:
 - Perníková chaloupka – četba, dramatizace části pohádky
 - Vlk a sedm kůzlátek – otázky k pohádce, vyprávění
 - Zlatovlánska
 - Popelka
- Báseň:
 - Drak
 - Náš táta šel na houby
 - Vlaštovička lítá
- Píseň:
 - Já do lesa nepojedu
 - Žežuličko, kde jsi byla
 - Běžel tudy zajíček
 - Když jsem husy pásala
 - Spi, Janíčku
- Pohybové hry:
 - Dešťové kapičky – hra s říkadlem
 - míčová hra – Vichřice, vybíjená
- Skládačka:
 - Dráčci – doplňování základních geometrických tvarů pojmenování), opakování barev, určení počtu, porovnání, najít stejný tvar
- Výtvarné a pracovní činnosti:
 - sběr přírodnin (ekoateliér)
 - otisky listů – prstové barvy
 - strom – lepení barevných listů

Příloha 01.1 Tematický plán pro přípravnou třídu

- výroba postav z kaštanů
- obrázky z listů
- navlékání korálků – náhrdelník z šípků a jeřabin
- malí dráčci – barevné křídys
- velký drak – obličeje z ovoce, vybarvování voskovým pastelem a vodovými barvami
- barevné lístečky – vodové barvy, vystřihování
- obrázek hlemýždě – cukrová křída
- muchomůrka, hříbek – odpadový papír, barevný papír, vata – stříhání, lepení

Téma 4: **Skřítek navštívil peklo**

Podtéma: **Čerti a andělé**

Pedagogický záměr: Rozvoj jazykových dovedností
Citový rozvoj dítěte (rozpoznání dobrého)
Rozvoj tvořivosti

Komunitní kruh: Jak se chováme, dobré a záporné vlastnosti

Nabídka činností:

- Pohádky:
 - Čert a Káča
 - Čertův švagr – četba, otázky k pohádce, vyprávění
- Povídání se skřítkem o Mikulášovi, čertech a andělích a jejich vlastnostech
- Báseň:
 - Kolíbala bába čerta
 - Když jsem šel do nebe
- Píseň:
 - Mikuláš
 - Bude zima (s tancem)
- Pohybové hry:
 - Čerti – rytmizace, vytleskávání slabik
 - Čertovská honička
- Výtvarné a pracovní činnosti:
 - různé obličeje čertů – vodovými barvami se snažíme zachytit nálady čertů
 - obličeji Mikuláše – otisk dlaně (prstové barvy), domalování obličeje fixem
 - zápicí do květin – čert, anděl, Mikuláš- vybarvování, stříhání
 - mikulášské omalovánky Mikulášská nadílka

SKŘÍTEK A ZIMA

Téma 5: **Skřítek slaví Vánoce**

Podtéma: **Vánoční besídka**

Pedagogický záměr: Rozvoj tvořivosti
Citový rozvoj dítěte (vnímání vánočních nálad)

Komunitní kruh: Přišel Mikuláš a přijde i Ježíšek

Nabídka činností:

- Povídání se skřítkem o Vánocích – tradice, význam Vánoc
- Pohádka:
 - Děvčátko se sirkami (upraveno pro předškolní věk)
 - O třech přáních
 - Sůl nad zlato
 - četba, povídání o pohádkách, poučení z nich
 - dramatizace některé části pohádky
- Báseň:
 - Cukroví
 - Vánoční stromeček
 - Narodil se Ježíšek
- Koledy:
 - Pásli ovce Valaši
 - Štědrej večer nastal
 - Nesem Vám noviny
 - Chtíc, aby spal
 - Veselé vánoční hody
 - My tři králové
 - Koleda, koleda, Štěpáne
- Pohybové hry:
 - Rybičky a rybáři
 - Mrazík
- Výtvarné a pracovní činnosti:
 - vánoční kapr – kresba vodovými barvami
 - vánoční stromeček – kresba vos. pastely a vodovými barvami
 - anděl – stříhání a lepení barevného papíru a čtvrtk

Příloha 01.1 Tematický plán pro přípravnou třídu

- vánoční ozdoby – vločky, perníčky, hvězdičky, srdíčka (kreslení, stříhání, lepení)
 - vánoční řetězy – stříhání barevných proužků, lepení
 - vánoční přání – postříbřený stromeček vybarvování, postříbřený třpytkovým lepidlem)
 - svícen (dárek) – modelování samotvrchnoucí hlína), nabarvení
 - zdobení stromečku
- Vánoční besídka - ochutnávání vánočního cukroví, křížal, oříšků

Téma 6: Skřítek se zvířátky v zimě

Podtéma: **Hry se sněhem**

Pedagogický záměr: Sebeobsluha dětí – zimní oblečení
Vnímání zimní přírody
Orientace v prostoru
Rozvoj jazykových dovedností

Komunitní kruh: Který dárek se mi nejvíce líbil a jak s ním mám zacházet

Nabídka činností:

- Skřítek vypráví o zimě v lese, o zvířátkách, která žijí na sněhu a ledu po celý rok, prohlížení knih a obrázků
- Pohádka:
 - Sněhová královna
 - O dvanácti měsíčkách - četba, vyprávění a otázky k pohádkám
- Báseň:
 - Zima
 - Sněhulák
 - Povídala vrána vráně
 - Běhá liška po ledu – vytleskávání slabik
- Píseň:
 - Kalamajka
 - Sněží
 - Sáně
 - Sněhurka (taneční ztvárnění)
- Hádanky:
 - mráz, sáně, sníh (říkadla), hry se slovy
- Pohybová hra:
 - Eskymák
 - Vánice (proudové překážky)
- Orientace v prostoru (nad, pod, uvnitř, vedle, vpravo, vlevo, před, za) využití třídy, pracovní listy
- Výtvarné a pracovní činnosti:
 - zvířátka u krmelce (koláž) - společný obrázek- vystřihování, lepení, dokreslování
 - krmítko s ptáčkem - barevný papír (stříhání, lepení)
 - domeček v zimě – kresba, lepení vaty

Příloha 01.1 Tematický plán pro přípravnou třídu

- ledové stromy – kresba vosk. pastelem, vodovými barvami, poprášení solí
- sněhulák z květináče – temperové barvy, hlavička z moduritu
- Pobyt venku:
 - vycházky do přírody
 - hry se sněhem – koulování, sáňkování

Téma 7: **Skřítek říká:,, V zimě jsou děti často nemocné.“**

Podtéma: **Ve zdravém těle zdravý duch**

Pedagogický záměr: Uvědomení si vlastního těla (pojmenování částí těla, zdravá výživa, rozlišovat, co tělu škodí a co prospívá)
Pomáhat nemocným a zraněným
Rozvoj řeči – obohacování slovní zásoby

Komunitní kruh: Co děláš, když jsi nemocný?
Čím se léčíme?
Co je zdravé pro naše tělo?

Nabídka činností:

- Skřítek nás seznámí s knihou Pejsek a kočička
- Četba pohádek:
 - Jak se pejsek zranil a kočička onemocněla
 - Jak pekli dort – rozhovor a poučení z pohádky
- Báseň:
 - Polámal se mraveneček
 - Nechod' tam!
- Pohybové hry:
 - modulace pohybu
 - Sněhuláci
 - soutěživé hry v tělocvičně – cvičíme pro zdraví
- Hry na lékaře:
 - určování částí těla
- Výroba a ochutnávání zeleninových pomazánek, ochutnávání šípkového čaje s medem - pro zdraví
- Oblečení – co nosíme v určitém ročním období a proč (pracovní listy), pojmenování oblečení i jeho jednotlivých částí
- Výtvarné a pracovní činnosti:
 - malování čepic a rukavic – voskové pastely a vodové barvy
 - zraněná zvířátka – stříhání a lepení barevného papíru
 - kresba postavy – cvičíme v tělocvičně (balicí papír, voskové pastely)
 - modelování sněhuláka – spojování částí
 - obrázek sněhuláka – křídou na barevný papír

Příloha 01.1 Tematický plán pro přípravnou třídu

- stavění sněhuláka – vlastnosti sněhu, pokus s rozpouštěním sněhu, čím se sněhulákovo tělo liší od našeho
- omalovánky – zimní téma (opakování barev)

Téma 8: **Skřítek cestuje kolem světa**

Podtéma: **Slavíme masopust, karneval pro celý svět**

Pedagogický záměr: Odhalení různých znaků a vlastností

Úcta a tolerance k ostatním

Rozvoj logického myšlení

Komunitní kruh: Haló, račte dál, je karneval
Děti různé barvy pletí

Nabídka činností:

- Povídání se skřítkem o lidech i zvířatech z celého světa, prohlížení knih, obrázků a časopisů – všechny zveme na karneval
- Pohádka:
 - Jak šel Koblížek na vandr – dramatizace s písni
- Báseň:
 - Tancuj se mnou, dám ti koláč
 - Tancujte, mé děti
 - Sedí Káča na lavici
- Píseň:
 - To je zlaté posvícení
 - Bejvávalo, bývávalo
 - Já jsem muzikant
 - Na tom bošileckym mostku
 - Stála basa
 - Pekla vdolky
- Pohybové hry:
 - Tancování s Dádou – CD písničky
- Hudební nástroje:
 - prohlížení a poslech hudebních nástrojů (CD a DVD ukázky),
pracovní listy – Poznám hudební nástroj
- Rozvoj logického myšlení:
 - řadová posloupnost, rozpoznání stejných a odlišných znaků,
pojmenovat a napodobit znak (pracovní listy)
- Výtvarné a pracovní činnosti:
 - kresba šaška – temperové barvy

Příloha 01.1 Tematický plán pro přípravnou třídu

- skládanka šaška – vystřihování základních geometrických tvarů, vkládání a lepení na pracovní list
- společný obraz (koláž) – děti z různých světadílů
- kresba exotických zvířat (pastely, vodové barvy)
- slon z papírových koleček – stříhání, lepení
- loutka tučňáka – vybarvení, stříhání
- karnevalové brýle a masky – domalování temperovými barvami
- Karnevalový rej masek- třídu zdobíme balónky a barevnými řetězy, společné focení

SKŘÍTEK A JARO

Téma 9: Přišlo jaro se sluníčkem

Podtéma: Skřítek slaví Velikonoce

Pedagogický záměr: Uvědomit si rozmanitost vývoje a nestálost proměn
Vnímání jarní přírody

Komunitní kruh: Příroda se probouzí
Zvířátka a jejich mláďata

Nabídka činností:

- Skřítek vypráví o svátcích jara a o všem, co k nim patří
- Pohádky:
 - Kniha - Pohádky ze statku strýce Josefa- četba, rozhovor
 - Brémští muzikanti – četba, pantomima (předvádění hudebních nástrojů, opakování hudebních nástrojů)
- Báseň:
 - Věj, větríčku, polehoučku
 - Růžička se hněvá
 - Já znám ptáčka v lese
 - Pomlázka
- Píseň:
 - Travička
 - Když jsem já sloužil
 - Pásla ovečky
 - Na tom pražském mostě
 - Skálo, skálo
 - Když se zamiluje kůň
- Pohybové hry:
 - Vajíčka se kutálejí (hra s míčem)
 - Slunce vstalo (říkadlo – užití šátečků)
 - Hry na zvířátka – napodobování zvířat
- Domácí zvířata a jejich mláďata (využití pracovních listů a obrázků) – správné pojmenování a přiřazení, užitek ze zvířat
- Výtvarné a pracovní činnosti:
 - sluníčko – hlína, glazura

Příloha 01.1 Tematický plán pro přípravnou třídu

- sněženka – obrázek, stříhání a lepení papíru
- motýlci, včelky, kytičky (velký obrázek louky) – vybarvování, stříhání, lepení
- malování zvířátek a kytiček - temperové barvy, voskové pastely, pastelky
- modelování zvířátek – spojování částí
- zdobení kraslic – polepení hedvábným papírem
- vymalování kraslice temperami
- zajíček z odpadového papíru -polepování barevným papírem
- Grafomotorika – pracovní listy s jarní a velikonoční tématikou
- Pobyt venku:
 - Pozorování změn v přírodě
 - Hry na průlezkách a houpačkách

Téma 10 : Oslavy Dne matek

Podtéma: **Rodina**
Zaměstnání maminky a tatínka

Pedagogický záměr: Rozvoj řeči
Rozvoj paměti a myšlení
Vážit si každé práce
Prohloubení citových vztahů v rodině

Komunitní kruh: Co se mi doma líbí i nelíbí
Čím bych chtěl být a proč

Nabídka činností:

- Hrajeme si se skřítkem na knihovnu – prohlížení knih s náměty profesí
 - vyhledávání obrázků, vyjadřování ve větách, vytleskávání slabik
 - Pantomima – jednotlivé ztvárnění profesí
- Hrajeme si se skřítkem na domácnost – maminka, tatínek, dítě
- Práce s pracovními listy (téma domácnost) – co na obrázku chybí, co se změnilo
- Hra ve třídě:
 - Co zmizelo ze stolu? Co se změnilo?
- Pohádka:
 - O slepičce – Bez práce nejsou koláče (četba, poučení)
 - Šípková Růženka – četba, vyprávění, otázky a omalovánky
- Báseň:
 - Maminka
- Píseň:
 - Mámo, táto
 - Chovejte mě, má matičko
 - Indiánská ukolébavka
 - Dělání
- Pohybové hry:
 - Podej mi svou ruku
 - hry v přírodě (Na jelena, Kočka a myš)
 - dětská hřiště
- Výtvarné a pracovní činnosti:

Příloha 01.1 Tematický plán pro přípravnou třídu

- kresba rodiny – pastelky
 - domeček – stříhání a lepení textilu
 - výroba dárečků pro maminky – kytičky, srdíčka (barevný a krepový papír a špejle – stříhání, lepení
 - přáníčko – lepení umělých květin na přáníčko
- Besídka pro maminky – pásmo písni, básní a tanců, rozdání dárečků a přáníček

SKŘÍTEK A LÉTO

Téma 11: **Blíží se prázdniny, budeme cestovat**

Podtéma: **Se skřítkem slavíme Den dětí**

Pedagogický záměr: Správné chování v dopravním prostředku
Realizace společných zábav

Komunitní kruh: Dopravní prostředky, v čem už jsem cestoval

Nabídka činností:

- Prohlížení dopravních prostředků – skřítek nám radí, jak se máme při cestování chovat, hra – Autobus
- Pohádka:
 - O Plaváčkovi – četba, rozhovor
- Báseň:
 - Cestovatel
- Píseň:
 - Vláček
 - Okolo Třeboně
 - Beskyde, Beskyde
 - Tisíc mil
- Pohybové hry:
 - napodobování dopravních prostředků na silnici (použití nářadí)
- Výtvarné a pracovní činnosti:
 - kresba semaforu – pastely
 - společný velký obrázek létajícího balónu a vláčku - vystříhujeme různé tvary, nalepujeme (opakování barev a tvarů)
- Grafomotorika – pracovní listy (dráhy dopravních prostředků)
- Oslava Dne dětí – výlet do přírody, opékání vuřtů

Téma 12 : Těšíme se na prázdniny

Podtéma: Jen si, děti, všimněte, co je krásy na světě

Pedagogický záměr: Vnímání života v přírodě (les, louka, rybník, moře)
Prohlubování znalostí a dovedností

Komunitní kruh : Kam pojedeme na prázdniny?

Nabídka činností:

- Skřítek vypráví o zvírátkách v přírodě – prohlížení knížek, četba
- Přiřazení obrázků zvírátek do správného prostředí (les, louka, moře, rybník, poušť, pól apod.)
- Báseň:
 - Lesní studánka
 - Zajíc seče na louce
 - Jahodníci jdou
 - U našeho lesíka
 - Hastrmane, tatrmame
 - Zavíram, zavíram les
- Píseň:
 - Pod naším okýnkem
 - Zelení hájové
 - Komáři se ženili
 - Čtyři koně jdou
- Pohybové hry:
 - CD písni Dády Patrasové (Škola zvírátek)
 - Námořníci
- Výtvarné a pracovní činnosti:
 - obrázek moře a velryby nebo lodě v bouři- malba voskovými pastely a vodovými barvami, poprášení solí (mořská pěna)
 - žabička na žebříčku - stříhání a lepení barevného papíru
 - jahůdka – zápich do květináče - stříhání a lepení barevného papíru
 - motýlek z barevných koleček (stříhání, lepení)
- Pracovní listy pro předškoláky – grafomotorika, prostorová orientace, určení počtu, porovnání, rozpoznání znaku a tvaru a jeho napodobení (opis), dokreslení obrázků
- Pobyt venku:
 - vycházky do přírody

Příloha 01.1 Tematický plán pro přípravnou třídu

- dětská hřiště
- Poslední školní den – předávání osvědčení, rozloučení s kamarády

Úpravy Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání - Americká Třetí upravená verze

1. 9. 2017

1.

Na základě Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání s účinností od 1. září 2017 (http://www.nuv.cz/uploads/Opatreni_PM_2017_06.pdf) došlo k úpravě některých kapitol ve Školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání- Americká Třetí upravená verze.

V kapitole 3 Pojetí Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání - Americká Třetí upravená verze

a) Přidaný odstavec str. 44

Úprava obsahu vzdělávání žáka je nutná v dílčích oblastech, které žák vzhledem ke svým vzdělávacím potřebám nemůže zvládnout nebo je zvládá alternativním způsobem. Obsah vzdělávání žáků se upravuje v závislosti na struktuře a charakteru speciálních vzdělávacích potřeb žáků na základě doporučení školských poradenských zařízení. Práce s obsahy vzdělávání směřuje k posílení vzdělávání žáka v oblastech, kde nedosahuje uspokojivých výsledků. U žáků s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodů odlišných kulturních a životních podmínek je třeba:

- podpora rozvoje školních dovedností na počátku vzdělávání, posílení přípravy na školní práci
- v rámci nejvyššího počtu povinných vyučovacích hodin posílení výuky českého jazyka nebo výuky českého jazyka jako jazyka cizího
- 3 vyučovací hodiny (h)/týden, nejvýše však 120 hodin

b) Upravení textu str. 44

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s podpůrnými opatřeními (PO) od druhého stupně. To znamená části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo nahradit celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze v souvislosti s touto nahradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů, změnit minimální časové dotace vzdělávacích oborů.

Případné úpravy ŠVP se uskuteční podle RVP ZV, kde jsou dané minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření u jednotlivých vzdělávacích oborů. Minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou pro třetí stupeň podpůrných opatření v RVP ZV upravené očekávané výstupy, které jsou obvykle na nižší úrovni než odpovídající očekávané výstupy daného vzdělávacího oboru. V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně se využijí v případě podpůrných opatření od třetího stupně pouze u žáků

s LMP. Výstupy upravené v IVP žáků s LMP na základě minimální doporučené úrovně, jsou na vyšší úrovni než očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

Úprava očekávaných výstupů vzdělávání se ve druhém stupni podpůrných opatření nepředpokládá.

c) Přidaný text str. 45

Cílem je podpořit žáka v přípravě na výuku domácí prací tam, kde rodina nedokáže z různých důvodů s žákem pracovat. Vede k posílení žákovy kompetence v přípravě na výuku u konkrétního vyučovacího předmětu.

d) Upravení textu str. 48

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je v naší škole zařazen podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory předmět speciálně pedagogické péče, který je nazván **Předmět speciálně pedagogické péče - Nápravná péče**. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami se účastní výuce tohoto předmětu jednou až dvakrát týdně po dobu 45 minut. Předmět speciální pedagogické péče má charakter „náprav“ a realizuje se v rámci učebního plánu daného ročníku nebo nad rámec za předpokladu, že nebude porušen § 26 Školského zákona. Je doporučován jako forma další péče o žáka ve škole.

2.

Přidaná kapitola str. 43

3.4.1. 3 Realizace průřezových témat v projektové činnosti

2. základní škola Cheb, Májová 14, příspěvková organizace zařadila po zkušenostech z projektové činnosti v rámci třídy do každého školního roku dva celoškolní projekty. Každý z projektů je zaměřen na plnění určitého průřezového tématu. Po čtyřech letech se projekty opakují. Náplň daného projektu, která je obměňována, je uzpůsobena věku, vědomostem a dovednostem žáků.

Tabulka 5

Plnění průřezových témat v projektech

Projekt	OSV	VDO	VMEGS	EV	MeV	MuV
Tak trochu jiný život	X					
Zdravá výživa	X					
Občan, rodina a stát		X				
Karel IV.		X				
Život s EU			X			
Odkud pocházím			X			X
Den Země				X		
Základní podmínky života				X		
Les				X		
Víš, co jíš?					X	
Síla slova					X	
Moje město						X

3.

Přidaná kapitola str. 462

6.11.2 Plnění povinné školní docházky v zahraničí

Povinná školní docházka se vztahuje na státní občany České republiky a na občany jiného členského státu Evropské unie, kteří na území České republiky pobývají déle než 90 dnů. Dále se povinná školní docházka vztahuje na jiné cizince, kteří jsou oprávněni pobývat na území České republiky trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dnů, a na účastníky řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Od 1. září 2017 je účinné novelizované ustanovení § 38 odst. 3 školského zákona, podle něhož **se povinnost** být zároveň žákem školy v ČR **mění na možnost**. Nově tedy žák, který plní povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky může být od 1. září 2017 na základě rozhodnutí zákonného zástupce zároveň žákem spádové školy nebo jiné školy zapsané v České republice do rejstříku škol a školských zařízení, kterou zvolil zákonný zástupce žáka (dále jen „kmenová škola“).

Pokud zákonný zástupce žáka, který plní povinnou školní docházku v zahraničí, nezvolí pro své dítě kmenovou školu, dokládá plnění povinné školní docházky přímo ministerstvu.

Od školního roku 2017/18 nebude povinností, aby dítě bylo v evidenci kmenové školy v ČR. Vznikla alternativa k zápisu do kmenové školy v ČR a nově bude možné dokládat plnění povinné školní docházky ministerstvu. Tato změna neznamená zrušení povinnosti dokládat plnění povinné školní docházky v zahraničí a neznamená, že se žáci vzdělávaní v zahraničí nadále nebudou moci zapisovat do kmenových škol v ČR. Tuto možnost samozřejmě nadále mají.

Od 1. září 2017 tedy záleží na rozhodnutí zákonného zástupce žáka, zda budou nebo nebudou přihlašovat své dítě v době plnění povinné školní docházky do kmenové školy v ČR.

Ředitel základní školy v ČR nemůže na základě vlastního rozhodnutí a bez (písemné) žádosti zákonného zástupce vyřadit tyto žáky z evidence školy (ukončit jim docházku do školy) nebo je pouze z důvodu plnění povinné školní docházky v zahraničí nepřijmout ke vzdělávání.

Školní docházka je povinná po dobu devíti školních roků, nejvýše však do konce školního roku, v němž žák dosáhne sedmnáctého roku věku.

Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad. Také dítě, které dosáhne šestého roku věku v době od září do konce června příslušného školního roku, může být přijato k plnění povinné školní docházky již v tomto školním roce, je-li přiměřeně tělesně i duševně vyspělé a požádá-li o to jeho zákonný zástupce, jedná se pak o tzv. předčasný zápis.

Zákonný zástupce dítěte, které pobývá dlouhodobě v zahraničí, a rozhodne se zvolit variantu prokazování plnění PŠD kmenové škole, přihlašuje dítě k povinné školní docházce v době od **1. dubna do 30. dubna** kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku. V případě, že žák již povinnou školní docházku v ČR započal, před odjezdem do zahraničí je zákonný zástupce žáka povinen oznámit řediteli kmenové školy předpokládanou dobu plnění povinné školní docházky v zahraničí, způsob plnění povinné školní docházky, adresu místa pobytu žáka a popřípadě i adresu příslušné školy v zahraničí. Zákonný zástupce žáka je

povinen přihlásit žáka do zahraniční školy nejpozději **do dvou týdnů** po příjezdu žáka do země pobytu.

Zákonný zástupce pak nadále dokládá plnění povinné školní docházky kmenové škole.

V případě, že se rodič rozhodne dítě ze školy odhlásit, je povinen oznamovat další plnění povinné školní docházky ministerstvu.

Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraničí a **je žákem kmenové školy v ČR, může na žádost zákonného zástupce konat zkoušky z vybraných předmětů, a tím způsobem průběžně získávat základní vzdělání i v ČR.**

Pokud žák **zkoušky koná**, pak se konají z těchto předmětů:

- ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (dále jen „RVP ZV“)
- ve 4. a 5. ročníku ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, stanoveného RVP ZV
- v 6. - 9. ročníku ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Dějepis a Zeměpis, stanovených RVP ZV

Zkoušku lze konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků. Konkrétní obsah a rozsah zkoušky stanoví ředitel zkoušející školy v souladu se školním vzdělávacím programem zkoušející školy. Se stanoveným obsahem a rozsahem zkoušky seznámí ředitel zkoušející školy s dostatečným časovým předstihem zákonného zástupce žáka, nejpozději však při stanovení termínu zkoušky.

Zkouška je komisionální.

Před konáním zkoušky předloží zákonný zástupce žáka řediteli zkoušející školy hodnocení žáka za příslušný ročník zahraniční školy a jeho překlad do českého jazyka. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel zkoušející školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu.

Pokračuje-li žák, který konal zkoušky, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku podle výsledků zkoušek.

Plnění povinné školní docházky žákem doloží zákonný zástupce žáka řediteli kmenové školy předložením hodnocení žáka ze školy mimo území České republiky, nebo dokladu, který prokazuje školní docházku, a to za období nejvýše dvou školních roků, včetně překladu do českého jazyka, v termínech stanovených ředitelem kmenové školy. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel kmenové školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu.

Nekoná-li žák zkoušky, a tedy nezíská vysvědčení o úspěšném ukončení 9. ročníku základního vzdělávání, které je opatřeno doložkou o získání stupně základního vzdělání, je tento žák považován za žáka, který nezískal základní vzdělání v ČR, konkrétní formulace viz § 54 školského zákona

Od 1. 9. 2017 je v ČR stanoven také povinný poslední rok předškolního vzdělávání. Tato povinnost (případně povinnost vzdělávání prokazovat) se nevztahuje na osoby, které nepobývají na území České republiky déle než 90 dnů, včetně občanů ČR v zahraničí. Doporučujeme však i v těchto případech kontaktovat spádovou mateřskou školu a oznámit dlouhodobý pobyt dítěte v zahraničí.

4.

Upravení výstupů vzdělávacího oboru Tělesná výchova str. 282

- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti

Upravení výstupů vzdělávacího oboru Tělesná výchova str. 289

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

5.

Dokument Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání - Americká Třetí upravená verze byl od str. 43 přečíslován.

Přečíslovány byly rovněž tabulky od Tabulky 5.

6.

Vložena aktualizace školního řádu.

Aktualizace ŠŘ k 1. 9. 2017- výchovná opatření

V případě zvláště závažného zaviněného porušení povinností může ředitel vyloučit žáka ze školy nebo školského zařízení.

Za zvláště závažné porušení povinností se považuje hrubé **opakované** slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči zaměstnancům školy nebo vůči ostatním žákům.

Dopustí-li se žák tohoto jednání, oznámí ředitel školy nebo školského zařízení tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jde-li o nezletilého, a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl.

Zapsala E. Hájková

1. 1. 2018

7.

Vložena aktualizace ŠŘ.

Zapsala E. Hájková

1. 9.2018

8.

Úprava kapitoly 6.11.1 Postup integračního procesu žáků- cizinců dle nové formy podpory pro žáky-cizince po jejich nástupu do základního vzdělávání z Národního institutu pro další vzdělávání (NIDV).

a)

Upravení kapitoly str. 461

Do stávajícího textu vložen text nový:

Žáku-cizinci a jeho rodině či zákonnému zástupci pro komunikaci se školou, případně též pro vypracování překladu dokumentů, bude k dispozici tlumočník/překladatel(viz Úpravy Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání - Americká Třetí upravená verze).

b)

Upravení kapitoly str. 462

Do stávajícího textu vložen text nový:

Třídní učitel a výchovný poradce předají informace ostatním vyučujícím, zřídí roli adaptačního koordinátora pro žáky-cizince, kteří poprvé nastoupí do základního vzdělávání v České republice a kteří mají jazykovou a kulturní bariéru, která jim ztěžuje zapojení do výuky v českém jazyce. Adaptační koordinátor bude k dispozici po dobu prvních dvou týdnů. (viz Úpravy Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání - Americká Třetí upravená verze) Dále pak zřídí roli koordinátora, patrona (asistent pedagoga, český spolužák, apod.) a vypracují plán pedagogické podpory.

c)

původní text z NIDV:

Nová podpora žáků-cizinců po nástupu do základní školy

Národní institut pro další vzdělávání (NIDV) připravuje nové formy podpory pro žáky-cizince po jejich nástupu do základního vzdělávání v ČR.

Tlumočnické a překladatelské služby pro školy

Tlumočník/překladatel bude k dispozici žáku-cizinci a jeho rodině či zákonnému zástupci pro komunikaci se školou, případně též pro vypracování překladu dokumentů, které žák předkládá škole při nástupu a v průběhu školní docházky, případně pro překlad potřebných školních dokumentů, formulářů, pokynů či informací pro žáky-cizince. Krajská centra podpory se rovněž zabývají síťováním poskytovatelů překladatelských a tlumočnických služeb a mohou zprostředkovat kontakty na tlumočníky či překladatele v příslušném kraji. Služby budou hrazeny formou DPP z prostředků NIDV, objednávku překladatelských a tlumočnických služeb bude koordinovat krajský koordinátor NIDV. Místem působiště tlumočníků bude škola. Poskytování těchto služeb bude zahájeno na začátku školního roku 2018/2019, pilotně je aktivita realizována již od května 2018.

Adaptační koordinátoři do škol jako podpora žáků-cizinců

Adaptační koordinátor bude k dispozici pro žáky-cizince, kteří poprvé nastoupí do základního vzdělávání v České republice a kteří mají jazykovou či kulturní bariéru, která jim výrazně ztěžuje hladké zapojení se do výuky v českém jazyce. Potřebnost služeb adaptačního koordinátora pro jednotlivé žáky-cizince posoudí krajský koordinátor NIDV na základě informací poskytnutých školou.

Adaptační koordinátor bude k dispozici žáku-cizinci po dobu prvních dvou týdnů výuky od jeho nástupu do školy. Bude mu poskytovat pomoc s adaptací na české školní prostředí a se začleňováním do třídního kolektivu; pomoc při překonávání tzv. kulturního šoku, precedentů a nežádoucích stereotypů. Bude nápmocen žáku-cizinci při seznamování se se školními právy a povinnostmi, s třídním kolektivem a s třídou přijatými pravidly chování; se zažitými zvyklostmi a životním stylem; dále při seznamování se s běžným režimem a uspořádáním vyučovacího dne a vyučování (rozvrh hodin, stěhování z kmenových do odborných učeben, možnosti stravování zajišťované školou, školní klub, školní družina, nabídka zájmové činnosti a kroužků apod.). Poskytne také pomoc s prostorovou orientací po škole včetně platných pravidel pro pohyb po škole; zajistí průběžné seznamování s pedagogicko-organizačními i dalšími informacemi. Adaptační koordinátor se bude též částečně či kompletně podílet na realizaci výuky základů českého jazyka jako druhého jazyka v prvních dvou týdnech přímo ve škole (tj. lexikálního a gramatického minima, základních jazykových frází pro základní komunikaci ve škole, případně osvojování slovem a písmem nové / jiné grafické soustavy – latinky) a současně žáku-cizinci ve spolupráci se školou pomůže zajistit bezplatnou výuku českého jazyka jako druhého jazyka po skončení adaptačního období.

Adaptačním koordinátorem bude přednostně pedagogický pracovník dané školy, přičemž jeho výběr bude v kompetenci ředitele školy. V případě potřeby může být adaptačním koordinátorem i externí pedagogický pracovník. Adaptační koordinátor musí být pedagogický pracovník, jehož minimální požadované vzdělání je střední pedagogická škola ukončená maturitní zkouškou. Místem působiště adaptačního koordinátora bude škola. Adaptační koordinátor se bude žáku-cizinci věnovat v době běžné školní výuky, nad rámec běžné pedagogické činnosti. Po dobu prvních dvou týdnů, kdy se žákovi bude věnovat adaptační koordinátor, žák nebude povinen účastnit se všech předmětů dle rozvrhu. K tomu si škola vyžádá souhlas rodičů nebo zákonných zástupců žáka-cizince.

Služby adaptačního koordinátora budou hrazeny formou DPP z prostředků NIDV. Objednávku služeb adaptačního koordinátora bude administrovat krajský koordinátor NIDV, který současně posoudí potřebnost služeb adaptačního koordinátora pro konkrétního žáka-cizince na základě informací poskytnutých školou.

NIDV připravuje pro adaptační koordinátory metodický materiál, podle kterého budou s žákem-cizincem v adaptačním období pracovat. Součástí tohoto materiálu bude i metodika, jakým způsobem komunikovat se žákem-cizincem bez znalosti třetího/zprostředkovacího jazyka. Tento metodický materiál bude připraven k použití tak, aby s ním mohl pracovat kterýkoliv pedagogický pracovník, jenž bude působit jako adaptační koordinátor, aniž by tento pracovník musel nutně znát cizí jazyk. NIDV také připravuje pro adaptační koordinátory vzdělávací program, který jim práci s žáky-cizinci usnadní.

Zahájení poskytování služeb adaptačních koordinátorů je plánováno na začátek školního roku 2018/2019, nicméně pilotně byl projekt spuštěn již v dubnu 2018.

MŠMT doporučuje školám, aby ve školních vzdělávacích programech byly zahrnuty informace o přijímání, začleňování a vzdělávání žáků-cizinců.

Více informací je k dispozici zde:

<http://cizinci.nidv.cz>

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/nova-podpora-zaku-cizincu-po-nastupu-do-zakladni-skoly>

Zpracovala: Mgr. Michala Bernkopfová, Ph.D., oddělení základního vzdělávání
Schválil: Mgr. Svatopluk Pohořelý, vedoucí oddělení základního vzdělávání

9.

Upravení učiva ve vzdělávacím oboru Dějepis str. 246

a)

upravení učiva pro 7. ročník

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

- Renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou
- Zámořské objevy a počátky dobývání světa
- Český stát a velmoci od 15. století do poloviny 17. století

b)

upravení učiva pro 8. ročník

POČÁTKY NOVÉ DOBY

- Český stát a velmoci od druhé poloviny 17. do 18. století
- Barokní kultura a osvícenství

10. 9. 2018

10.

Odstraněn text Příloha 02 str. 10- 13 a nahrazen novým:

4 Podmínky přijímání uchazeče, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání ve školní družině

O přijetí žáka do školní družiny rozhoduje ředitel školy na základě rádně vyplněné přihlášky-zápisního lístku.

Přijetím dítěte se na něj vztahují veškerá práva a povinnosti žáka školní družiny. Při zahájení docházky do školní družiny předají zákonné zástupci vychovatelkám přesný rozpis příchodů a odchodů dítěte ze školní družiny a rovněž pověření osob k převzetí žáků ze školní družiny (včetně vedoucích zájmových kroužků) s písemným souhlasem zákonného zástupce. Průběh zájmového vzdělávání navazuje na časový plán vzdělávání. Docházka žáků do školní družiny je sjednána na celý školní rok. Docházka může být ukončena odhlášením žáka zákonnémi zástupci, anebo z jiných důvodů.

Družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování a o školních prázdninách.

Žákům není vydán doklad o ukončení vzdělávání.

11.

Opraven text Příloha 02 str. 9- 10

5 Vnitřní řád školní družiny při 2. základní škole Cheb, Májová 14, příspěvkové organizaci

Podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků a jejich zákonných zástupců ve školní družině a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky

1. Žáci jsou povinni:

- a) rádně docházet do školní družiny
- b) dodržovat vnitřní řád školní družiny, předpisy a pokyny k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni
- c) plnit pokyny pedagogických pracovníků vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem
- d) každý úraz nebo vznik škody, ke kterému došlo v souvislosti s činností družiny, hlásí bez zbytečného odkladu.
- e) se ve školní družině chovat slušně k dospělým i jiným žákům školy, dbát pokynů pedagogických a provozních pracovníků
- f) chodit vhodně a čistě upraveni a oblečení, s ohledem na plánované činnosti
- g) udržovat prostory školní družiny v čistotě a pořádku, chránit majetek před poškozením
- h) chránit své zdraví i zdraví spolužáků; žákům jsou zakázány všechny činnosti, které jsou zdraví škodlivé (např. kouření, pití alkoholických nápojů, zneužívání návykových a zdraví škodlivých látek)

2. Žáci mají právo:

- a) na ochranu před jakoukoli formou diskriminace a násilí
- b) na vzdělání a na svobodu myšlení, projevu, shromažďování, náboženství
- c) na odpočinek a dodržování základních psychohygienických podmínek
- d) má právo být seznámen se všemi předpisy se vztahem k jeho pobytu a činnosti v družině
- e) žáci se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním mají právo na individuální péči v rámci docházky do školní družiny dle doporučení školského poradenského zařízení. Mají právo na kompenzační pomůcky.

3. Zákonné zástupci jsou povinni:

- a) informovat školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích nebo jiných závažných skutečnostech žáka, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání
- b) dokládat důvody nepřítomnosti žáka v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem, zákonné zástupce žáka je povinen doložit důvody nepřítomnosti žáka nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka
- c) oznamovat údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka a změny v těchto údajích

4. Zákonné zástupci mají právo:

- a) na svobodnou volbu ŠD pro své dítě
- b) na informace o průběhu a výsledcích pobytu svého dítěte v ŠD. Tyto informace jsou poskytovány při vyzvedávání dítěte ze ŠD a na třídních korožcích, popřípadě si domluví s konzultací s vychovatelkou telefonicky nebo písemně předem.
- c) vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí pobytu jejich dítěte v ŠD, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována odpovídající pozornost
- d) zažádat řediteli školy o uvolnění dítěte zcela nebo z části z činností ŠD ze

- zdravotních nebo jiných závažných důvodů
e) na odškodnění žáka po úraz

Provoz a vnitřní režim školní družiny

- 1) Školní družinu navštěvují především žáci 1. až 3. ročníků. Převážně jsou přijímáni žáci, jejichž zákonné zástupci jsou zaměstnaní. Kapacitu školní družiny je možno doplnit žáky z ostatních ročníků, ranní družinu mohou na žádost zákonných zástupců navštěvovat i žáci 2. stupně.
- 2) Družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování a o školních prázdninách (podzimních, vánočních, pololetních, jarních, velikonočních). Po projednání se zřizovatelem může ředitel přerušit činnost družiny v době školních prázdnin. Ředitel může po dohodě s ředitelem jiných družin zprostředkovat možnost poskytování zájmového vzdělávání účastníků v jiné školní družině po dobu přerušení provozu, především v době školních prázdnin. Ředitel pak zveřejní na vhodném veřejném přístupném místě informaci o přerušení provozu družiny a popřípadě také informaci o možnosti a podmínkách zajištění vzdělávání v jiné družině.
- 3) V družině se činností mohou účastnit i žáci nebo děti, kteří nejsou přijati k pravidelné denní docházce do družiny.
- 4) O přijetí do školní družiny žádá zákonné zástupce písemně. O přijetí či nepřijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy na základě písemné přihlášky.
Na přihlášce je uvedeno jméno a příjmení žáka i jeho zákonného zástupce, místo bydliště, datum narození a datum nástupu do ŠD, zdravotní problémy žáka, telefonické spojení na zákonné zástupce, čas a způsob odchodu ze ŠD a třída, kterou žák/yně navštěvuje v ZŠ.
- 5) Pokud zákonné zástupci, kteří si v přihlášce vyhradili osobní vyzvedávání dítěte, dítě do konce provozu školní družiny tj. do 16.30 nevyzvednou, čeká vychovatelka po telefonickém oznámení s dítětem ve škole do příchodu vyzvedávající osoby. Pokud se nepodaří telefonické spojení se zákonnémi zástupci dítěte nebo pověřenými osobami uvedené na přihlášce dítěte do ŠD, oznámí tuto skutečnost vedení školy a následně
 - a) na základě předchozí dohody kontaktuje pracovníka orgánu péče o dítě,
 - b) požádá o pomoc Policie ČR.
- 6) Odhlášení dítěte ze školní družiny proběhne rovněž písemně na žádost zákonného zástupce.
- 7) Informace zákonným zástupcům o dítěti, akcích, potřebách, návrhy a podněty ke zlepšení práce ŠD jsou možné po domluvě kdykoliv.
- 8) Za pobyt dítěte ve školní družině uhradí rodiče 100 Kč měsíčně. Platby proběhnou ve dvou termínech splatnosti složenkou či převodem z účtu.
 - první platba 400 Kč (září – prosinec) do 20. 10.
 - druhá platba 600 Kč (leden – červen) do 20. 2.
- 9) Úplata může být snížena nebo prominuta:
 - v případě předem písemně ohlášené nepřítomnosti dítěte po dobu celého měsíce
 - pokud požádá zákonné zástupce o prominutí ředitele školy v případě, že je dítě společně posuzovanou osobou pro nárok na sociální příspěvek, který podle právního předpisu pobírá jeho zákonné zástupce. K žádosti o prominutí úplaty je nutné přiložit potvrzení o pobírání uvedeného příplatku.
 - Výši úplaty může ředitel snížit nebo od úplaty osvobodit, jestliže:
 - a) účastník nebo jeho zákonné zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,

- b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách
- c) účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře a tuto skutečnost prokáže řediteli.

Organizace činnosti ve školní družině

- 1) Provozní doba školní družiny:
6.30 – 7.40 hod.
11.40 – 16.30 hod.
- 2) Příchody dětí od 6.30 – 7.30 hod. z Mánesovy ulice. V 7.40 odvádí vychovatelka děti do školních šaten.
- 3) V 11.40 přebírá vychovatelka děti z 1. a 2. ročníků v prostorách školních šaten od vyučujícího, žáky 2. - 4. ročníků (v 12.35 hod.) odvádí do družiny vedoucí vychovatelka. Při předávání dětí se od třídních nebo odvádějících učitelů dozví informace o chybějících žácích, kteří navštěvují školní družinu. Ve 12.45 hod. odchází děti v doprovodu vychovatelky do školní jídelny v Brandlově ulici. Pokud je žák navštěvující školní družinu nepřítomen, odhlášení obědu si vyřizuje zákonný zástupce sám. V době od 13.30 – 14.30 probíhá zájmové vzdělávání dětí.
- 4) Odchody dětí:
 - po obědě v 13.15 hod. u školní jídelny
 - od 14.30 – 16.30 hod. odchody samostatně nebo s doprovodem dle zápisových lístků nebo na písemnou žádost zákonných zástupcůŽáci jsou poučeni na začátku školního roku o bezpečnosti při samostatném odchodu po obědě od jídelny a při samostatném odchodu ze ŠD.
Pokud žák opustí oddělení ŠD samo bez pokynu vychovatelky, je případná ztráta dítěte okamžitě nahlášena Policii ČR.
- 5) Má-li dítě ze školní družiny odejít mimořádně jinak než je uvedeno na přihlášce, oznámi tuto skutečnost zákonní zástupci předem písemně.
- 6) Oddělení se spojují v 15.30 hod. dle rozpisu služeb vychovatelek.
- 7) Zákonní zástupci a ostatní, kteří chodí pro děti vchodem z Mánesovy ulice, používají zvonek a čekají v průchodu u ŠD. Děti ze 4. oddělení, pokud je ve školním roce otevřeno, vyzvedávají hlavním vchodem do budovy školy. Povinností vyzvedávající osoby a žáků je oznámit vychovatelce odchod dítěte ze školní družiny.
- 8) Školní družina ke své činnosti používá především třídy s hernami. K zájmovým a rekreačním činnostem slouží tělocvičny, školní dvorek a školní hřiště.
- 9) Obědy zajišťuje školní jídelna v Brandlově ulici. V případě nemoci odhlásí dítěti obědy zákonný zástupce.
- 10) Pitný režim v ŠD je zajištěn zákonnými zástupci individuálně.

Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před rizikovým chováním a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

- 1) Po dobu pobytu v ŠD se děti mohou zúčastnit výchovného programu a nesmí jej zbytečně narušovat. Během činnosti musí poslouchat a dodržovat pokyny vychovatelky.
- 2)Všichni žáci se chovají při pobytu ve školní družině i mimo ni tak, aby neohrozili zdraví a majetek svůj ani jiných osob.
- 3)Žákům není v době mimo pobyt v ŠD dovoleno zdržovat se v prostorách ŠD, ani se volně pohybovat v budově školy, pokud nad nimi není vykonáván dohled způsobilou osobou.
- 4)Žáci musí dodržovat bezpečnost při odchodu na kroužky v budově školy a v tělocvičně.

Při přecházení do školní jídelny a zpět, na školní hřiště nebo jiná místa, kde je konána plánovaná činnost družiny či jiné akce mimo budovu školy se žáci řídí pravidly silničního provozu a pokyny doprovázejících osob.

- 5) Škola odpovídá za žáky v době dané rozvahem činnosti družiny, kdy je přihlíženo k základním fyziologickým potřebám dětí a jsou vytvářeny podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování, poskytnutí nezbytných informací k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.
- 6) Žáci dodržují předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární předpisy; pokud zjistí závady a nedostatky, ohrožující zdraví a bezpečnost osob, nebo jiné závady technického rázu, nebo nedostatečné zajištění budovy, je jejich povinností informovat o těchto skutečnostech pracovníka ŠD a zabránit vzniku škody.
- 7) Žáci nepřinášejí do školy nebo na činnosti a akce organizované a pořádané školou věci nebezpečné životu a zdraví (např. zábavná pyrotechnika, zbraně...).
- 8) Nedopouštějí se jakýchkoli sociálně patologických projevů, jevů netolerance vůči ostatní a poškozování cizích práv (zneužívání návykových látek, šikanování, brutalita, nadměrná hrubost, rasismus, fašismus, vandalismus a kriminalita) a nevyjadřují názory, které tyto jevy propagují. Projevy šikanování mezi žáky, tj. fyzické násilí, omezování osobní svobody, ponižování, zneužívání informačních technologií k znevažování důstojnosti apod., kterých by se dopouštěl kdokoli vůči komukoli (žáci i dospělí), jsou v prostorách školy a při všech školních akcích a aktivitách přísně zakázány a jsou považovány za vážný přestupek proti vnitřnímu rádu.
- 9) Žáci neprovozují sázkové hry všeho druhu a hráčství (gambling).
- 10) Žák upozorní na změny ve svém zdravotním stavu. Vychovatelé sledují žákův zdravotní stav a v případě náhlého onemocnění žáka informují bez zbytečných průtahů vedení školy a zákonné zástupce postiženého žáka.
- 11) Za bezpečnost žáků ve třídě, nebo při činnostech venku zodpovídá vychovatelka. Při všech výchovně vzdělávacích činnostech žák dbá o své zdraví i zdraví svých spolužáků. Každé zranění či úraz je povinen okamžitě nahlásit vychovatelce ŠD a okamžitě je telefonicky informován zákonný zástupce. Vychovatelkou je následně proveden zápis do evidence úrazů v knize úrazů

Podmínky zacházení s majetkem školského zařízení ze strany žáků

- 1) Žáci nesmí úmyslně ničit vybavení školní družiny.
U každého svévolného poškození nebo zničení majetku školní družiny či osob je vyžadována úhrada od zákonných zástupců žáka, který poškození způsobil. Při závažnější škodě nebo nemožnosti vyřešit náhradu škody se zákonnými zástupci je vznik škody hlášen orgánům sociální péče, případně Policii ČR..
- 2) Žáci dbají na dostatečné zajištění svých věcí. Do školní družiny žáci nosí pouze věci potřebné k výuce. Pokud mají hodinky, šperky, mobilní telefony apod. mají je neustále u sebe, mají zakázáno je odkládat, pouze z bezpečnostních důvodů a na výslovný pokyn pedagogického pracovníka bude zajištěna jejich úschova.
- 3) Vychovatelky rovněž nezodpovídají za hry, hračky a věci, které si děti přinesou z domova.
- 4) Nepřinášejí do školy koloběžky, kola, brusle atd. Výjimku tvoří nošení těchto sportovních pomůcek na akce k tomu určené.
- 5) Věci na převlečení a aktovky žáci odkládají na určené místo. Případné ztráty je nutno ohlásit tentýž den vychovatelce.

Pravidla pro ukončení zájmového vzdělávání ve školní družině

- 1) Odhlášení z docházky do školní družiny je možné pouze na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka.
- 2) Pokud žák naruší soustavně vnitřní řád a činnost školní družiny, může být rozhodnutím ředitele z družiny vyloučen. Vyloučení předchází přeřazení žáka do jiného oddělení a popř. podmínečné vyloučení.
- 3) Vyloučit lze žáka ze školní družiny za zvláště závažné porušení povinností za hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči zaměstnancům školy nebo vůči ostatním žákům. Dopustí-li se žák tohoto jednání, oznámí ředitel školy nebo školského zařízení tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jde-li o nezletilého, a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl.
- 4) Ředitel může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud tento žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů.
- 5) Pokud za dítě není uhrazena úplata, ředitel školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze školní družiny.

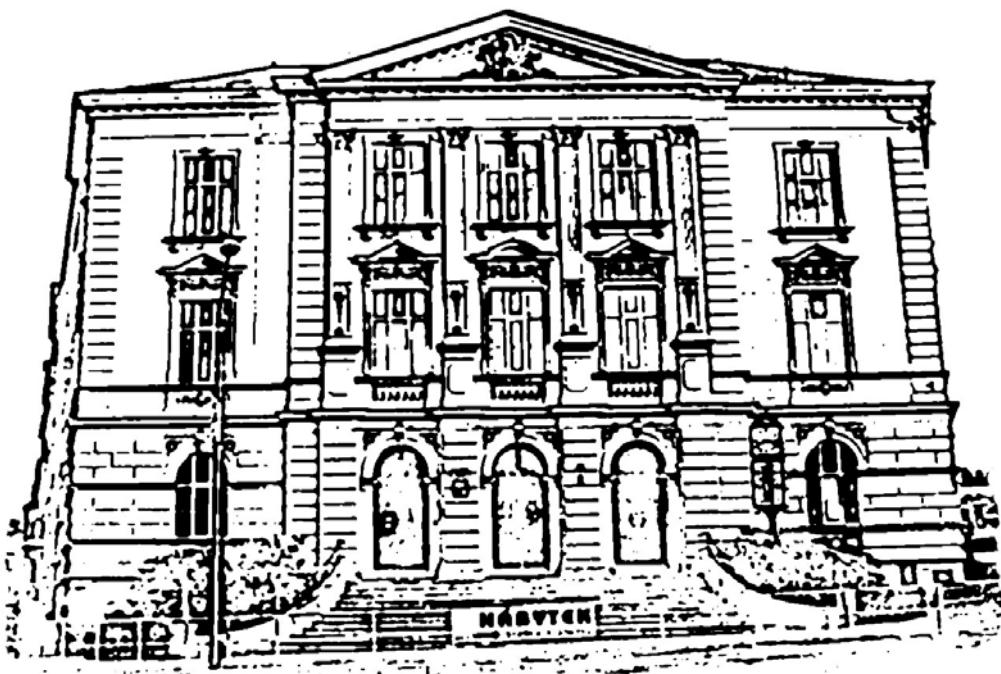
Závěrečná ustanovení

Vnitřní řád školní družiny při 2. základní škole Cheb, Májová 14, příspěvkové organizaci je zveřejněn na web. stránkách školy, informační tabuli u vchodu do školní družiny a v zápisnících žáků.

Vnitřní řád školní družiny při 2. základní škole Cheb, Májová 14, příspěvkové organizaci byl aktualizován a schválen na pedagogické radě 11. 10. 2018.
Aktualizace nabývá účinnosti 12. 10. 2018.

Zapsala E. Hájková

Žákovská ústava 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace



Preamble

My, žáci 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace, vědomi si toho, že škola je společenstvím rovnoprávných, svobodných lidí, kteří chápou své povinnosti vůči sobě, druhým a zodpovědnost vůči celé škole, pamětlivi toho, že svobodné chování jednotlivce nesmí ohrožovat ani omezovat jiné, ani jim vadit v práci nebo ničit její výsledky, že úcta k druhému je základem každé správné společnosti, připraveni podle svých možností získat co nejvíce vědomostí, dovedností a utužovat sportem své zdraví, odhodlání šířit dobré jméno školy, prostřednictvím svých svobodně zvolených zástupců přijímáme tuto Žákovskou ústavu 2. základní školy Cheb, Májová 14, příspěvkové organizace.

Hlava první- základní ustanovení

Čl. 1

Škola je sdružení žáků a dospělých pracovníků založené na úctě k právům a svobodám každého člověka.

Čl. 2

Všechny články ústavy vycházejí z obsahu **Úmluvy o právech dítěte**, která byla přijata 20. 11. 1989 Valným shromážděním OSN a ke které přistoupila i Česká republika.

Z nejdůležitějších článků Úmluvy:

Právo dítěte vyjádřit názor a požadavek, brát jeho názory a požadavky do úvahy ve všech záležitostech týkajících se dítěte.

Právo dítěte získávat a zveřejňovat informace a vyjadřovat vlastní názory s výjimkou situace, v níž by šlo o porušování práva druhých.

Právo dítěte na vzdělání. Vzdělání musí být bezplatné a povinné. Má rozvíjet zájmy dítěte, smysl pro zodpovědnost, zajišťovat, aby se dítě v dospělém věku stalo užitečné pro společnost.

Opatření k zajištění kázně musí ve školách odpovídat lidské důstojnosti dítěte.

Dítě musí být mezi prvními, kterým je věnována ochrana a bezpečí. Musí být chráněno před všemi formami krutosti a útlaku.

Dítě musí být chráněno před jakoukoli diskriminací např. podle rasy, barvy pleti, jazyka, náboženství apod., naopak musí být vychováváno v duchu porozumění a přátelství.

Právo dětí stýkat se s druhými dětmi a vytvářet sdružení, pokud tato svoboda neporušuje práva druhých.

Právo na nejlepší dosažitelný zdravotní stav, na péči o rozvoj tělesné zdatnosti.

Čl. 3

Každý člen školy je povinen dodržovat vnitřní řád školy.

Hlava druhá- zastupitelské orgány

Čl. 4

Žáci se mohou vyslovovat k otázkám školy prostřednictvím žákovského parlamentu. Touto cestou mohou vznášet dotazy, připomínky a přicházet s vlastními náměty na zlepšení práce školy, prostředí atd. **Žákovský parlament** se skládá z těchto orgánů: **třídní sněm, školní sněm, žákovská rada**.

Čl. 5

Třídní sněm

Je tvořen všemi žáky příslušné třídy. Jejich účast na jednání je dobrovolná. Zvolí si mluvčího třídy (předsedu), který pak třídu zastupuje na školním sněmu, tlumočí názory a návrhy spolužáků ze třídy, je povinen zpětně informovat třídu o průběhu a výsledcích (úkolech) jednání školního sněmu. Mluvčí je volen na jeden školní rok, ale v průběhu roku může být vyměněn, jestliže pro to jsou důvody a třídní sněm takový návrh odhlasuje. Hlasování

Příloha 04

třídního sněmu je právoplatné, jestliže se ho zúčastní alespoň polovina žáků třídy (volit je možno veřejně nebo tajně, o způsobu volby rozhoduje třídní sněm).

Počet dalších funkcionářů třídy není nijak omezen. Vedle mluvčího třídy je volen jeho zástupce, který se účastní jednání školního sněmu v případě, že se mluvčí z vážných důvodů nemůže jednání zúčastnit osobně. Zástupce má ve školním sněmu rovněž hlasovací právo.

Čl. 6 Školní sněm

Je tvořen zástupci (mluvčími) všech tříd, a to od 4. do 9. ročníku. Schází se nejméně třikrát během školního roku, podle potřeby i častěji, počet schůzek není omezen. Každý mluvčí má právo volit. Rozhodnutí sněmu je právoplatné, účastní-li se jednání alespoň polovina mluvčích z počtu tříd s právem účasti.

Jestliže se třída dvakrát za sebou bez omlovy nezúčastní jednání sněmu, ztrácí nárok na případné hlasování na další schůzi.

Na prvním sněmu ve školním roce:

- Mluvčí tříd složí slib (taktéž každý nový mluvčí na první schůzi, které se zúčastní).

Slib zní:

"Slibuji, že budu zachovávat Žákovskou ústavu. Slibuji na svou čest, že svůj úkol budu vykonávat v zájmu všech žáků podle svého nejlepšího vědomí a svědomí."

- Školní sněm si zvolí styčného pracovníka z řad pedagogických pracovníků, tj. pracovníka, se kterým bude sněm ve školním roce spolupracovat. Tento pracovník nemá právo hlasovat.
- Mluvčí tříd ze svého středu zvolí 7 členů žákovské rady.

Volby styčného pracovníka i žákovské rady se konají tajně.

Čl. 7 Jednání školního sněmu

Jednání školního sněmu je veřejné, může se ho zúčastnit i kterýkoli žák nebo dospělý zaměstnanec školy. Tito hosté mají právo vystoupit v diskusi, nemají však právo hlasovat. Pro schválení návrhů je třeba při hlasování nadpoloviční většiny hlasů zúčastněných mluvčích.

O připomínkách týkajících se chodu školy žákovská rada neprodleně informuje vedení školy, to připomínky projedná a zpětně informuje žákovskou radu o závěrech a možnostech řešení.

Čl. 8 Žákovská rada

Je tvořena sedmi členy zvolenými školním sněmem. Ze svého středu si zvolí předsedu. Dále si rozdělí tyto funkce : místopředseda, zapisovatel (vede zápis ze schůzí rady a sněmu), tiskový mluvčí (pro školní časopis a rozhlas), nástěnkář (nástěnka žák. sněmu), praporečník. Žákovská rada se operativně schází, svolává mluvčí na schůzi sněmu a pověřuje je úkoly, které je třeba ve třídách projednat. Je výkonným orgánem žákovského sněmu.

Žákovská rada má právo kdykoli přijít za vedením školy.

Volební období je jeden školní rok.

Čl. 9 Odvolání člena žákovské rady

Příloha 04

Kterýkoli člen rady může být odvolán na návrh člena školního sněmu nebo rady, jestliže proto jsou důvody (neplnění svých povinností, vážné přestupy proti ústavnímu pořádku). Návrh musí být schválen nadpoloviční většinou hlasů ve sněmu. V případě odvolání proběhne doplňková volba na uprázdněné místo v radě.

Hlava třetí- závěrečná ustanovení

Čl. 10

Ústava může být doplňována nebo měněna jen po schválení žákovského sněmu.

Čl. 11

Ústavní pořádek 2. základní školy Cheb, příspěvkové organizace tvoří tato ústava, Úmluva o právech dítěte a Školní řád.